NOVUM TESTAMENTUM

VATICANUM.

POST ANGELI MAII ALIORUMQUE

IMPERFECTOS LABORES

EX IPSO CODICE

EDIDIT

AENOTH. FRID. CONSTANT. TISCHENDORF,

THEOL. ET PHIL. DR. PALAEOGR. BIBLIC. ITEMQUE THEOL. IN UNIV. LIPS. PROF. P. O. LEGG. DR. HONORAR. CANTABRIG. ET IUR. CIV. DR. HONORAR. OXONIENS. REGI SAXON. A CONSILIIS AULIC. INTIMIS ORDINUM IMPP. RUSS. S. STANISL. SUPREMIS INSIGNIBUS ET S. ANNAE CLASSE II. CUM CORONA IMP. DECORATUS ORDD. REGII SAX. ALBERT. IMP. AUSTR. FRANC. IOS. ET MAGNID. BADENS. LEON. ZARING. PRAEFECTUS ORDD. REGG. BORUSS. CORON. CLASS. II. ET AQUIL. RUBR. CL. III. EQUES REG. GRAEC. SALV. CENTURIO IMP. FRANC. LEGION. HONOR. REG. BAVAR. S. MICH. CL. I. REG. SUEC. DE STELL. POLAR. REG. ITALIC. SS. MAUR. ET LAZAR. MAGNI D. VIMAR. FALC. ALB. CL. I. DUC. PARM. S. LUDOV. EQUES REGIAE SOCIETATIS LITERAR. LONDIN. BIBLIOTHECAE CAESAR. PUBL. PETROPOLIT. ET INSTITUTI AEGYPT. SOC. HONORAR. REGIAE SOCIETATIS SCIENTIAR. UPSAL. SOC. EXTER. SOCIETATUM HAGAN. PRO VINDIC. RELIG. CHRIST. ET ORIENTAL. AMERICAN. SOC. AB EPIST. HISTOR. THEOL. LIPS. ET ORIENT. GERM. SOC. ORD.

LIPSIAE

GIESECKE ET DEVRIENT.

MDCCCLXVII.

INCLYTAE

UNIVERSITATI OXONIENSI

ANTIQUAE FIDEI FIDELI CONSERVATRICI

ARTIUM OPTIMARUM STUDIORUMQUE ALTIORUM GLORIA

FLORENTISSIMAE

OB

IURIS CIVILIS DOCTORATUM

HONORIFICENTISSIME IN SE CONLATUM

OBSERVANTISSIME

D. D. D.

CONSTANTINUS TISCHENDORF.

PROLEGOMENA.

Quum primum anno 1840 constituissem ut ipsos sacri textus fontes adeundi caussa longinquas peregrinationes susciperem, celeberrimus codex Vaticanus cum codice Ephraemi Syri rescripto inprimis erat qui me ad se alliceret atque attraheret. Quum enim praeter cetera omnia ille ad textum sacrum pristino nitori reddendum valere videbatur, tum maxima apud criticos obscuritate laborabat. Absoluta igitur in ipso itinere Parisiensi codicis Ephraemi palimpsesti editione, ineunte anno huius saeculi quadragesimo tertio Romam abii Vaticani libri studium suscepturus. Abeuntem comitatae sunt litterae commendaticiae Iohannis tum principis nunc regis Saxoniae, Dionysii Affre archiepiscopi Parisiensis, Francisci Guizot summi tum Ludovico Philippo rerum externarum administri; neque deerat versanti Romae ipsius papae Gregorii XVI. benevolentia. Nihilominus impeditus sum, quae maxime Lambruschini summi reipublicae regendae ministri eiusdemque bibliothecarii eminentissimi cura erat, quominus exsequerer propositum meum; neque post longam exspectationem concessum est nisi ut per horas sex librum desideratissimum in manibus tenerem. Cuius rei quae potissimum caussa esset, non obscurum erat. Iam enim anno 1828 Leone XII. favente Angelus Maius Bibliorum Vaticanorum editionem instituerat. Anno autem 1843 dudum opus totum typis erat exscriptum. Quintum eius volumen, quod Novum Testamentum continebat, Cardinalis doctissimus, quum primum ipsum visebam, inspiciendum mihi proposuit. Nec tamen inspexi quin viderem, quanta vitiorum mole obrutum esset: plures enim Vaticanas lectiones, quae dudum ex conlationibus innotuerant (ut 1 Ioh. 3, 1. και εσμεν) manu eius in marginibus suppletas vidi. Statim professo mihi operis ex ipso codice emendandi curam obtemperare non cautum videbatur. Sed demum annis post quattuordecim, exeunte anno 1857, prodiere Biblia Vaticana, quemadmodum ab anno 1828 Angelus Maius typis exscribenda curaverat, adhibita insuper post mortem illustris editoris (anno 1854) emendatione curiosa Caroli Vercellone, sodalis Barnabitae. Quod opus, forma maiore quamvis libri instar ad usum scholarum editum, biennio post editio Novi Testamenti manualis excepit, ex maiore opere derivata illa quidem, sed repetito ipsius codicis examine passim correcta atque aucta.

Hi libri quantum incrementi attulissent rei criticae, etsi non fugiebat viros doctos apostolicarum litterarum studiosos, tamen mox satis intellectum est quantum ab accuratiore ea scientia eaque subtilitate abessent qua sola altioribus studiis criticis satisfieri posset. Quod quum ipse omnium maxime sentirem, nec ullius ex antiquissimis codicibus interiores rationes magis latere Vaticano,

quamvis ab aetate ac virtute Sinaitici proximo, aegerrime ferrem, iter Vaticanum quam primum repetendum summoque studio adnitendum duxi ut Novum Testamentum Vaticanum penitus excuterem. Quod quidem ut facerem, a Pio Nono permissum iri spes erat. Non modo enim Carolus Vercellone anno 1858, quum editionem Maianam propediem prodituram nec tamen omnibus numeris absolutam mihi nuntiabat, addiderat: „integra res tibi superest", quemadmodum in praefatione editionis maioris pag. XVI. publicatis Maii voluminibus viam reliquis ad perficiendum opus paratiorem redditam esse dixit, verum etiam Pius Nonus, exemplo Bibliorum Sinaiticorum ab imperatore Alexandro II. Romam misso, praeterquam quod ipse eximiam eius operis laudem mihi significavit, manu Bartholomaei Paccae ita rescribi ad me iussit ut ad similia opera vehementer me cohortaretur.

Intermissis igitur laboribus, quos nova a me poscebat editio Novi Testamenti critica, ineunte mense Februario anni 1866 Romam profectus sum. Abeuntem litteris auxit Liber Baro de Fort-Rouen, Napoleonis III. legatus apud Saxoniae regem, quibus comiti de Sartiges, quem Romae collegam habebat, caussam meam vehementer commendabat. Alteras dedit Vindobonam transeunti L. B. de Meysenbug ad Ios. Al. de Hübner, legatione Austriaca Romae fungentem.

Paucis diebus posteaquam adveni Romae, a Pio Nono benigno vultu exceptus sum. Interroganti quantum temporis Romae acturus essem declaravi cuius rei caussa urbem aeternam adissem, rogans ut mihi liceret Novum Testamentum Vaticanum, exiguam totius codicis partem, ad similitudinem magnificae editionis codicis Sinaitici sumptibus meis edere. Quod cur vellem explicanti de editionibus Angeli Maii disserendum erat. Has ego fide apud viros doctos nimium destitutas quum dixissem, Pius Nonus ita defendit ut fidem eis habendam esse urgeret (è un' affare della fede). Quam fidem imperari posse negans, Maianos labores fide digniores esse quam crederentur, non posse nisi tali editione quam cogitabam demonstrari dicebam. At talem editionem, inquit, poterimus et ipsi instituere („ma potremo fare anche noi"). Quo consilio praeter exspectationem patefacto petii et contendi ut certe omnes eos codicis locos, quorum de scriptura ambigeretur, examinare mihi liceret. Cui desiderio satisfactum iri benevole respondit. Biduo post Antonellus, vir summus, intercedente Pitra viro eminentissimo litterarumque ut constat peritissimo, de voluntate Pontificis Maximi certiorem me fecit. Qua ut vetabar illam praeparare editionem quam maxime desideraveram, iam vero ipse Papa sibi reservabat, ita mihi concessum est libere uti codice illo, qui ex longo tempore ab hominum oculis arceri consuevit.

Laborem aggressus sum die 28. mensis Februarii. De trinis horis, quas quotidie Bibliis Vaticanis impertiri licebat, anxie providi ut ne minimam unquam partem perderem. Operam autem dabam ut ab initio Novi Testamenti omnem scripturam ad litteram examinarem. Praeterea in exemplo meo editionis Maianae alterius omnes loci notati erant qui aliquid dubitationis habebant vel a discrepantia conlationum Miconis, Rulottae, Bartoloccii, Birchii, prioris etiam editionis Maianae, vel a Sinaitici codicis similiumque dissensione. Dum autem scripta cum editis conferebam, temperare mihi nequibam quominus plures paginas integras transscriberem, quibus, diligenter omnium formarum quae aliquid singulare haberent ratione habita, ad modum Sinaitici codicis edendis doceri

tamdem ac demonstrari posset quae palaeographica libri eius antiquissimi ratio esset. Qua re ut studiis circa Novum Testamentum criticis altioribus bene consultum iri sciebam, ita non videbar mihi eas transire lineas, quibus labores meos ex mandato Pontificis circumscribi placuerat. Quippe enim id modo vetitum erat ne partem codicis integram eo quo optassem modo ederem. Nihilominus fuit qui aliter sentiret. Quum enim invidiosus speculator eodem studii ardore me transscribentem atque conferentem animadvertisset, Sanctitati Suae relatum est praesumptum iri meo labore editionem quam gloriae pontificatus sui augendae caussa ipse sibi reservaverat. Quae delatio fine non excidit. Antequam enim evangelia tria priora penitus absolvissem, codice amplius uti vetabar, quippe quo iam iamque uti deberent quibus Papa operis sui curam mandasset. Videbar fulmine percussus, desperandum tamen non duxi. Faciebam cum ipse tum per amicos quicquid poteram ut inceptum perficerem. Ceterum confidebam ipsius Papae promisso, quod ut fideliter mihi servaretur instabam Hinc ab Antonello petii ut quattuordecim dies ad absolvendam conlationem mihi concederentur, qua quidem ipsos Romanos editores graviter adiutum iri significabam. Nec deerat in re incerta amicus certus. Idem erat cui Antonellus supremam novae editionis curam demandaverat. Quod eo ipso die fecit quo me ab usu codicis arcebat, nisi quod una permisit ut adsumpto illo difficiliora loca scrutarer. Ipse vero, quo erga me studio est, effecit ut se praesente quae de conlatione Novi Testamenti desiderabam supplerem. Nec magis absoluta conlatione mihi deerat examen codicis passim repetituro. Convenerat autem inter nos ut eiusdem editionis qua ipse utebar exemplar correctis Angeli Maii erroribus ei traderem, quo cautum iri sperabam ne in nova Romana editione eiusmodi vitia repeterentur, quae propter lectionis difficultatem facile possent repeti.

Sed ne iusto plus de absoluta conlatione praedicasse videar, addendum est posteriorem Novi Testamenti partem non ita a me potuisse excuti ut etiam perscriberem quid spatiorum et punctorum aliorumque signorum esset in codice. Nimirum hoc Carolo Vercellone, quem amici nomine supra dixi, curae erat ut editionum Maianarum conlationumque variarum errores corrigerem, non item ut novam textus Vaticani editionem pararem, omnibus iis rebus auctam quae hucusque prorsus neglectae essent. Nec magis tamen ipse prómisi me editionem non instituturum, sed prospexi potius ne, si instituerem Lipsiae, fidem Romae datam fefellisse viderer. Qua de re ne quis dubitare posset, die 27. mens. Martii ad ipsum Carolum Vercellone Barnabitam litteras dedi, quibus, ut plura alia praeteream, haec scripsi: Après avoir consacré à mon travail une dizaine de jours, du 28 Février jusqu'au 12 Mars, je fus tout d'un coup privé de l'usage du Manuscrit. Il paraît qu'on avait rapporté au Tr. S. Père que mon travail me mettrait à même d'exécuter le travail auquel j'avais renoncé. Tout en collationnant j'avais aussi copié une quinzaine des 1518 pages que contient le Manuscrit: chose qui ne m'était aucunement défendue. Il paraît que quelqu'un aussi malveillant qu'ignorant a profité de l'observation, qu'il avait faite à cet égard, pour exciter des soupçons. C'était cependant tout injuste: quelques pages copiées du Manuscrit peuvent bien faire connaître le caractère paléographique du Manuscrit, mais rien que cela. — — Quand vous me disiez que vous tâcheriez de m'obtenir l'autorisation d'achever du moins mon travail interrompu, je vous fis obser-

ver que je pensais tout au plus à une répétition de l'édition du Cardinal Mai, corrigée d'après mes observations. Vous répondîtes: mais c'est tout autre chose, ce n'est pas contraire à mon engagement envers le Gouvernement. J'étais bien content que vous n'aviez pas de peine à comprendre la différence de ces choses. Après qu'on a répété les éditions du Cardinal Mai à Londres, en Hollande, à Berlin et ailleurs, ce serait un crime contre les intérêts de la science sacrée que de me vouloir défendre de faire la même chose en profitant de toutes mes corrections. Aussi n'y aurais-je jamais consenti. Mais pour aider la grande édition que le Gouvernement de S. S. a résolu d'entreprendre incessamment, je vous ai promis de vous laisser copie de mon travail. Ce travail ne contient pas seulement les fautes provenues de l'édition Elzévirienne prise pour base de la publication du Cardinal Mai, mais, et c'est beaucoup plus important, il servira en beaucoup d'endroits d'éviter les fautes que le célèbre éditeur ou ses collaborateurs ont commises, quand il s'agissait de distinguer les corrections postérieures de l'écriture primitive." — —

Ceterum etiam tum quum editionem Lipsiae parabam, si qua de lectione dubitatio mihi movebatur, id quod maxime conlationis Rulottanae culpa contigit — vide infra — a Carolo Vercellone Barnabita petii ut recognosceret codicis scripturam, nec ille petenti deerat.

Quum die 20. mensis Aprilis Pium Nonum iterum adissem ab eoque benigne exceptus essem, non discessi quin declararem, ubi placuerit Sanctitati Suae opera mea uti, suae me editioni parandae non defuturum esse. Ac placuit certe Romae typos me Sinaiticos rogare quibus uterentur ad repraesentandam scripturam Vaticanam. Quibus exeunte anno praeterito missis Romam, opus ipsum mense Februario huius anni inchoatum est. Quod ut non modo commendationem ab elegantia typorum habiturum sed etiam emendate proditurum sit vehementer optamus.

Antequam autem accuratius videamus de nostra editione deque ipso codice, breviter de eorum laboribus explicandum erit quorum fide criticis scripturae sacrae hucusque standum erat.

Quaerenti quo primum tempore Vaticanus codex in usus criticos conversus videatur, ad Erasmi aetatem revertendum est. Qui quum anno 1521 a Paulo Bombasio Bibliothecae Vaticanae praefecto ad defendendam editionum suarum priorum veritatem accepisset quae 1 Ioh. 4, 1—4. 5, 7—11 in vetustissimo codice Pontificio scripta erant (cf. Wetsten. N. T. Prolegg. pag. 23 sqq.), rursusque anno 1533 ex litteris Genesii de Sepulveda ita didicisset, exemplar istud omnium esse emendatissimum, consensione veteris translationis Latinae commendatissimum, denique tale ad cuius fidem atque normam ceteri libri emendandi et dirigendi essent (cf. Wetsten. N. T. Prolegg. pag. 24), spreto quidem sapienti Sepulvedae consilio inter varias lectiones nonnihil ex iis protulit quas ille ad sententiam comprobandam suam Basileam miserat. Certe enim, ut iam Birchius notavit, quod anno 1535 in adnotationibus ad Act. 27, 16 tanquam ex codice Bibliothecae Vaticanae haustum attulit, καυδα, et ipsum cum Latino interprete congruens, habere non poterat nisi ex celeberrimo codice Vaticano. Circa finem eiusdem saeculi sexti decimi Lucas Brugensis cum in notationibus in S. Biblia, anno 1580,

(cf. §§ 428—490), tum in commentario in quattuor Ies. Chr. evangelia, anno 1606. (cf. 1026 sqq.) lectiones fere viginti a Wernero Noviomago ex codice Vaticano excerptas publicavit. Etiam Caryophilus Cretensis anno 1625 eum consuluit, ut ex conlatione codicum Barberinorum a Possino 1673 edita apparet. Lucae vero et Possini collectiones a Millio et Wetstenio adhibitae sunt. Sed iam ante Millium et Wetstenium fuit qui totum codicem cum editione Aldina anni 1518 conferret. Servatur ista conlatio in Bibl. Imp. Parisiensi, cuius in Supplem. MSS. Graec. num. 53 signatur. Auctor ipse se nominat Giulio di St. Anastasia, quo nomine Bartoloccium Bibl. Vat. quondam custodem usum esse Romae comperi (anno 1843). Cuius potissimum in gratiam conlationem instituerit non constat, nisi quod conlationi litterae additae sunt quibus ad P. B. Henricum de Sto. Iosepho (di S. Giuseppe) scripsit quanta in conferendo codice diligentia usus esset. Quamvis autem Bartoloccius primus esset qui tantum studii in codicem Vaticanum conferret, tamen recenti demum memoria lectiones quas pridem excerpserat ad criticorum libros transiere. Scholzius anno 1819 conlationem Parisiis vidit (cf. Biblisch-Kritische Reise etc. 1823), aliquot etiam locis in Novo Testamento suo adhibuit, ego vero anno 1840 diligenter excussi et in Studiis et Criticis Heidelbergensibus annorum 1842 et 1847, antequam in Novi Testamenti apparatum criticum reciperem, commentatus sum.

Sequutae sunt duae conlationes quae Richardi Bentleii nomine insigniri solent. Mandato enim eius et impensis a duobus abbatibus Romanis factae sunt, altera circa annum 1720 manu Miconis, altera anno fere 1727 Rulottae manu. Postquam autem magnus ille criticus consilium edendi Novi Testamenti abiecit, nec antiquissimorum codicum conlationes, quas in usum futurae editionis instituendas curaverat, lucem viderunt. Dudum iam defuncto illo Carolus Godofr. Woide a filio fratris eius, et ipso Richardi nomine dicto, Miconianam conlationem impetravit; quam quum ex Wolfii Cephalaei editione Argentoratensi (a. 1524) in Oxoniensem anni 1675 transtulisset, Henricus Ford in Appendice ad editionem Novi Testamenti e cod. ms. Alexandrino Woidianam anno 1799 edidit. Alteram ab abbate Rulotta confectam, postquam diu latuit Cantabrigiae in collegio S. Trinitatis, cuius Richardus Bentley olim rector (Master) fuerat, anno 1855, officiosa voluntate Iohannis Edleston tum bibliothecarii eius collegii adiutus, ex tenebris protraxi inque usum criticum primus converti. (Cf. Nov. Test. ed. VII. crit. mai. 1859. pag. CXLI.) Anno 1862 Arthur Ayres Ellis totam conlationem, ut in schedis est Rulottae, in Bentleii criticis sacris edidit.

Quas Abbatum Italorum conlationes studia exceperunt Andreae Birchii theologi Dani. Contulit circa annum 1780 totum Novum Testamentum, exceptis ut ipse testatur Lucae et Iohannis evangeliis. Cum sua tum quae ex schedis Bentleianis a Woidio acceperat primum adhibuit ad editionem quattuor evangeliorum anno 1788. Cuius editionis exemplaribus plerisque incendio Havniensi perditis, conlationes suas voluminibus tribus Variarum Lectionum edere satis habuit, quorum primum ad actus et epistulas anno 1798 prodiit, alterum ad apocalypsin (cuius in Prolegg. nonnihil lectionum Vaticanarum ante editarum retractatur) anno 1800, tertium ad evangelia 1801.

Post Birchium exterorum nemini contigit membranas Vaticanas simili studio pertractare. Quum autem Biblia celeberrima cum tot spoliis aliis ex Italia Parisios advecta essent, Leonhardus

Hug Professor tum Friburgensis anno 1809 vidit indagavitque, annoque insequenti doctam de antiquitate codicis Vaticani commentationem scripsit. Mihi ipsi anno 1843, denegata edendi codicis venia, permissum tantum est ut intra horas sex locos selectos dubiae lectionis conferrem et aliquot scripturae specimina delinearem. (Cf. „Nachricht vom Vatikanischen Bibelcodex" in Studiis et Criticis Heidelberg. a. 1847.) Brevi post etiam S. P. Tregellesio ut videret codicem contigit, qua occasione duas epistulae ad Romanos lectiones exploravit. (Cf. Prospectus of a critic edition etc. 1848. p. 19.) Eodem fere tempore Ed. de Muralto per horas aliquot vidisse se codicem, locos etiam nonnullos, quorum lectionem aliter Birchius atque Bartoloccius dedisset, recognovisse atque ita ad edendum suum Nov. Testamentum ad fidem codicis principis Vaticani adiutum affirmavit. Qua de re in Prolegg. editionis Ni. Ti. Lipsiensis secundae p. XLVII sqq. uberius expositum est. Praeterea quum ex anno 1855 repetendae editioni Novi Testamenti criticae maiori operam dabam, Albertus Dressel, vir clarissimus, meo rogatu plus ducentis locis, quorum lectio incerta erat, scripturam codicis anquisivit atque mecum communicavit.

Denique Romae circa Christi natalitia anni 1857 editio Bibliorum Vaticanorum quinque voluminibus prodiit, quam Angelus Maius probante ac favente Leone XII. inde ab anno 1828 susceperat, sed demum ipso defuncto Carolus Vercellone Barnabita pluribus emendationibus auctam emisit. Quam maiorem utriusque Testamenti editionem anno 1859 Novum Testamentum minore forma excepit, quod et ipsum Cardinalis illustris dudum paraverat postque Carolus Vercellone brevi ad lectorem praefatione auxit. Gaudium quo orbis Christianus doctus opera ista Romana excepit, mox non poterat non turbari. Nec enim diligenter nec intellegenter satis codicem tantae auctoritatis Romae excussum esse intellectum est. Ut ipsius Maii editiones prior et altera multis locis inter se differebant nec ubique utra praestaret patebat, ita utraque passim conlationibus iam ante Maium institutis arguebatur erroris. Quod quantopere fidem atque auctoritatem editionum Romanarum labefactaverit, non est quod dicam. Nihilominus simul ac prodissent Romae Biblia Vaticana, non defuere qui Novum Testamentum ex iis repeterent. Repetierunt enim Londini (typis Lipsiensibus), Leidae, Ratisbonae, Berolini. Rursus alii, quibus post annum 1859 Romam adire contigit, operam dederunt ut errores Maii corrigerent; quorum in numero est Henricus Alford, qui perlustrato codice mense Februario anni 1861 non modo passim confirmavit Maii lectionem invitis conlatoribus prioribus vel altera Maii editione, sed plura etiam quibus Maium corrigeret invenit, quemadmodum nuper repetitis singulis Ni. Ti. sui voluminibus palam fecit. In errorem quidem et ipse haud raro inductus est.

Post tot tamque varios labores etiam atque etiam mihi gratulor quod anno superiore contigit ut nova ipse codici studia impenderem. Quibus ut acta egisse mihi aut aliis videri possim, tantum abest ut codicum Novi Testamenti praestantiorum nullus sit qui novam atque subtilem investigationem tantopere exigat quantopere exigebat Vaticanus post Maium ceterosque investigatores. Cuius rei haec caussa est, quod codex Vaticanus, cuius scriptura posterioribus curis bis retractata atque exceptis sat paucis ab initio usque ad finem novo atramento multis ex saeculis inducta est, satis exquiri atque investigari non potest, nisi si quis hoc in genere laborum prorsus habitat, codicum Grae-

corum antiquorum, inprimis antiquissimorum usum habet, cumque eo usu coniuncta palaeographiae studia atque cognitionem. Haec in nullum eorum quadrare qui hucusque codicem Vaticanum tractarunt, facile intellegitur ipsaque re probatur. His minime laudes Angeli Maii, in quem inprimis dicta videbuntur, minuere aut obtrectare animus est. Tot ille meritis vitam suam ac litteras inlustravit ut Roma celebri nomine eius glorietur ac possit gloriari. At non omnia possumus omnes; neque potissimum callebat ille quae maxime valebant ad codicem Vaticanum arte critica edendum explanandumque. Unum vero de hoc Maii opere quamvis imperfecto ingenue praedicandum. Illud est quod eorum qui Romae codici Vaticano palam faciundo graviter olim adversabantur, timentes ab eo tanquam auctoritate ipsis aliena, non cessit consiliis aut clamoribus, nec magis a bona fide aut sinceritate in prodendo antiquo textu unquam recessit.

Sed breviter significandum est quae maxime in eis quos diximus laboribus desiderari videantur. Primum est quod conlatorum nullus scripturam codicis tam diligenter cum editis contulit ut non multa, praesertim quae minoris momenti videbantur, vel prorsus praeteriret vel dubia relinqueret vel male legeret.[1] Maius vero et ipse conlatorem potius quam editorem egit, quum receptum quem vocant textum editionis fundamentum poneret cumque ad normam codicis corrigeret. Qua via a vero saepe aberravit atque in easdem cum illis reprehensiones incurrit.[2]

Praeterea non satis curae tollendis operarum mendis insumpsit, in quibus haud pauca sunt quae dubites utrum ex codice fluxerint, quippe qui et ipse vitiis scateat, an operis sint tribuenda.[3]

---

[1] Exempla vide in commentario; longe plurima vero eo loco silentio praeterire praestabat.

[2] Exempla ubi textum Elzev. in priore editione retinuit, non item in altera, hoc loco non dabimus; eorum vero quae in utraque retinuit exempla haec sunt: Marc. 3, 17 βοανεργεσ Luc. 13, 13 ανωρθωθη Ioh. 19, 35 ινα υμεισ Act. 4, 4 ωσει 11, 18 αραγε 16, 12 κακειθεν τε 23, 7 λαλησαντοσ 1 Pet. 2, 20 τουτο 3, 1 κερδηθησονται 3, 6 υπηκουσεν 1 Ioh. 2, 27 το αυτο χρισμα 3, 18 αλλ εργω Rom. 1, 1 ιησου χριστου 11, 19 οι κλαδοι 11, 20 εξεκλασθησαν 16, 7 γεγονασιν 1 Cor. 9, 18 τισ ουν μοι 14, 16 ευλογησ τω πνευματι 2 Cor. 3, 15 αναγεινωσκεται 4, 6 οτι ο θεοσ 5, 15 ει εισ 7, 4 τη χαρα (pro εν τη χαρα) Gal. 4, 17 εκκλεισαι ημασ Eph. 1, 23 του παντα Phil. 1, 22 τι αιρησομαι Heb. 7, 1 του θεου υψιστου 8, 9 εν ημερα. Item, cuiusmodi multa, 1 Ioh. 5, 18 et 3 Ioh. 13 αλλ pro αλλα Act. 19, 2 ουδε ει pro ουδ ει. Exempla ubi teste utraque editione legendo erravit, licet non correctum sit: Marc. 4, 27 μηκυνεται pro μηκυνηται 13, 7 ακουετε pro ακουητε 14, 38 προσευχετε pro προσευχεσθε. Haec tria praeivit Birchius, unde probabile fit Birchii lectiones in exemplar Maii transscriptas fuisse. Marc. 6, 37 δωσωμεν 6, 45 βεθσαϊδαν 15, 22 γολγοθα pro γολγοθᾱ Luc. 12, 57 εφ εαυτων pro αφ εαυτων Luc. 17, 24 η αστραπη η αστραπτουσα (ed. 1.) et αστραπη η αστραπτουσα (ed. 2.) 23, 53 εθηκεν αυτο pro εθηκ. αυτο̄ 3 Ioh. 14 ευθεωσ ειδειν pro ευθεωσ σε ϊδειν Eph. 2, 9 καυχησεται pro καυχησηται Phil. 2, 30 παρακολευσαμενοσ (quod de „codice" in ed. 2 testatur; in 1 ad παραβολευσαμενοσ „sic" adnotaverat, quo nihil eum nisi ο pro ου spectasse apparet). Pessime falsus est Marc. 8, 19 et 20, ut in commentario expositum est. Mirum in modum Heb. 7, 21 erravit, ubi μεταμελημθησεται pro μεταμεληθησεται deprehendisse sibi visus est, qua de re cf. commentarium. Pertinet huc etiam quod multa perperam scripta nec magis post mutata, ut εχομενα pro εχομενασ Marc. 1, 38, tacite correxit.

[3] Exempla, partim in commentarium recepta, haec sunt: Matth. 6, 19 θησαυραριζετε et 6, 21 θηραυροσ 13, 34 χωρισ παραβολαισ 13, 57 εσκαδαλιζοντο 14, 14 εσπλαγχισθη 15, 39 τον πλοιον 25, 35 συναγαγετε pro συνηγαγετε 26, 17 ητοιμασωμεν 26, 39 πρωσωπον 27, 37 η βασιλευσ Marc. 5, 6 προσκυνησεν 6, 14 ηγηγερται 6, 34 εσπαγχνισθη (ed. 1) et εσπαλγχνισθη (ed. 2) 10, 14 τω̄ν αιωνα 14, 55 ει pro εισ Luc. 2, 44 ανηζητουν 6, 42 οφθαλμου pro οφθαλμω 8, 1 και repetitum 9, 2 κηρυσσεν pro κηρυσσειν 9, 9 απεκαφαλισα 10, 30 κατεβαινειν 10, 34 επιβασασ 11, 32 κυρυγμα 12, 10 βλαλφημησαντι 18, 39 ακραξεν 23, 46 παρατιθημαι Ioh. 2, 11 αυτοι pro αυτον 2, 17 κατεφαγεται 4, 14 αλλουμενου 5, 10 πευ syllaba repetita 12, 31 εκβλθησεται 14, 18 υκασ 14, 24 αγωπων 15, 1 αλθινη 15, 13 την ψυχη Act. 7, 44 διεταξαπο 20, 9 καθηζομενοσ 23, 14 ανεθεματι 1 Pet. 3, 8 φυλαδελφοι Rom. 7, 22 το νομω 12, 2 αθεστηκοτεσ 2 Cor. 2, 15 σωζωμενοισ 9, 2 περισι 12, 10 στενοχωριασ 13, 13 λαλουτοσ Gal. 1, 5 τω̄ αιωνων 5, 3 οφειλητησ Eph. 2, 21 συναρμολουγουμενη 4, 20 εμαθητε Heb. 2, 18 βοηθηναι 8, 9 επιλαβουμενου.

Tum vero non satis didicerunt antiquissimam scripturam ab eis distinguere quae codici post inlata sunt. Miconi quidem ne in mentem quidem venit inter primum scriptorem et correctorem distinguendum esse. Quod quum sensisset Bentleius, denuo omnem scripturam eum in finem examinandam curavit, ut curiose illi distinguerentur. Hoc officio Rulotta functus est, cuius conlatio non attigit nisi locos posterioribus curis mutatos. Qua de re post videbimus. Nec vero Micone Bartoloccius et Birchius multo sagaciores fuere. Quos etsi Angelus Maius valde superabat, tamen saepissime eodem nomine peccavit, nisi quod multa id genus vitia in altera editione correxit. Nec tamen praetereundum est, primam scripturam haud raro ita mutatam esse ut errare proclive sit, nisi quis cuiusvis loci rationem criticam, ut ita dicam, penitus perspectam habeat.[1] Accedit quod ipsas correctiones toties male interpretati sunt.[2]

Secuti sumus in his editionem alteram, at multa utrique communia sunt, ut Mt. 6, 19. 15, 39. 25, 35. 26, 17. 26, 59. Marc. 6, 14. 10, 14. Luc. 2, 44. 9, 9. 11, 32. Ioh. 2, 17. Act. 20, 9. Alia vero ed. 1. habet, non item altera, ut Marc. 5, 29 εξηρανθη. Graviora vero sunt huiusmodi: Matth. 2, 22 επελθειν pro απελθειν 3, 7 επεδειξεν pro υπεδειξεν 3, 14 συ omissum ante ερχη 18, 14 του inter μου et εν omissum Marc. 5, 26 και ante δαπανησασα omissum 8, 14 απελαθοντο pro επελαθ. Luc. 6, 17 και ιερουσαλημ omissa. Pertinet huc etiam quod saepe in margine „2. manu" et „1. manu" permutantur. Quod etsi passim ex errore ipsius Maii fluxit, tamen saepius alterum pro altero per incuriam sive manu scriptum sive typis exscriptum puto.

[1] Pertinent huc quae Maius pro antiquissima scriptura habuit ac praebuit, quum revera non sint nisi correctoris. Cuiusmodi vitia quamvis multa in altera editione correxerit, tamen plurima supersunt non correcta. Ita, ut certe nonnihil adscribam, Matth. 5, 27. 31. 33. 43. ubique edidit ερρηθη, sed η prius eraso ε rescriptum est 6, 34 edidit μεριμνησει εαυτης, sed a prima est αυτης 21, 33. Mc. 12, 1. Luc. 20, 9 edidit εξεδοτο quum non vidisset sub ο priore ε latere. Matth. 22, 10 confudit οσους quod correctoris est cum ους a prim. manu 23, 35 non vidit prima manu εκχυννομενον ut ubique scriptum esse, lineola super υ (εκχῦ) a correctore non instaurata Marc. 16, 1 omisit η ante μαρια quod demum B[3] erasit. Non vidit primae manus scripturam Luc. 1, 17 προσελευσεται pro προελευσεται 1, 22 εορακεν pro εωρ. 1, 36 συγγενις pro συγγενης 2, 44 συγγενευσιν pro συγγενεσιν 5, 29 μετ αυτου pro μετ αυτων 5, 30 εγογγυζαν pro εγογγυζον 9, 18 συνηντησαν pro συνησαν 10, 6 επαναπαησεται pro επαναπαυσεται 19, 29 βηθφαγη pro βηθσφαγη Ioh. 4, 7. 9. 10. πειν pro πιειν (item Act 23, 12 et 21. Rom. 14, 21. 1 Cor. 9, 4 et 10, 7. His octo locis etiam ceteri omnes cum Maio falsi sunt, nisi quod uno Iohannis loco Rulotta rem perspexit.) 12, 13 εκραυγασαν pro εκραυγαζον 14, 10 πιστευσεις pro πιστευεις 19, 31 εκεινη pro εκεινου Act. 2, 22 ιστραηλειται pro ισραηλ. 3, 7 σφυδρα pro σφυρα 26, 13 βασιλευς pro βασιλευ 27, 2 αδραμυντηνω. Eorum locorum ubi αι pro ε, ε pro αι prima manu scripta neglexit (ut χολαται φαγηται pro χολατε φαγητε, εργαζεσθε pro εργαζεσθαι), item ι pro ει (ut μισιν συγγενιας αλαζονιαις ιστηκει. Ioh. 2, 12. contra Birchium affirmavit codicem non σημιων sed σημειων tueri; at a prima est σημιων.) ingens numerus est. Item primae manus mentionem saepissime neglexit ubi aliquid sive litteram sive syllabam vel omiserat (ου pro ουν, αυτοι pro αυτοις, απαλλασεσθαι, απρον pro σαπρον, με ταυτα pro μετα ταυτα, ειρην pro ειρηνην), vel repetierat (κατατα, τουτωντων, ταυταυτα, το ευαγγελιον Gal. 1, 17 non semel tantum sed bis repetitum) vel addiderat (αλλας pro αλλα). Passim etiam ν εφελκ. primae manus ante consonam tacite omisit; ubi ante vocalem corrector demum supplevit, plerumque praeteriit primam manum; item passim ubi ν ante μ et γ etc. non assimilavit prima. Quid quod fit ut plura verba vel enunciatum totum tacite in textum recipiat, quemadmodum Matth. 10, 37 και ο φιλων υιον usque μου αξιος nulla nota addita iusto loco edidit, item Ioh. 17, 15, cuius loci scriptura tantam aliis molestiam creavit, verba εκ του κοσμου αλλ ινα etc.

[2] Exempli caussa cf. in commentario nostro quae ad Matth. 4, 18 sq. de αλεεις adnotavimus, ad Marc. 2, 4. 9. 11. 12. de κραβαττον et 8, 17 de συνειτε, ad Luc. 3, 23 (de ηλει et λευει) 3, 27 (de ιαρετ) 4, 16 (de ναζαρα) 10, 39 sqq. 14, 13 et 21. 14. 16, ad Ioh. 1, 40, ad Act. 27, 14 (ευρακυλων), ad 1 Pet. 1, 1 et 2, 18, ad 1 Cor. 4, 12. ad Heb. 1, 3 (φανερων). His locis plerisque simul commemorantur conlatorum errores. Quod autem in iis quae praecedunt de locis male lectis et de correctionibus cum primo scriptore confusis, Maii potissimum labores respeximus, id propterea fecimus quod illi inprimis valere [illegible] quidem [illegible] contulerant diligentius [illegible] Vaticanorum editor haud dubie superavit. Atque eam negligentiam, quam Maii opera tot male scriptis vel typis male exscriptis manifestant, [illegible] Westcottius ex Miconis schedis prodidit, tum [illegible]. Haec quum negligenter scripta sit, [illegible] exempl[illegible] Dabimus autem potissimum [illegible]

Deinde vero de emendationum origine atque auctoribus omnia errorum plena sunt. Qui rationem illarum habere solent — non solent Bartoloccius, Mico, raro habet Birchius — eorum nemo cognovit tria correctionum genera distinguenda esse, quorum primum complectatur quae ipsum scriptorem habent auctorem, alterum quae antiquissimus corrector scriptori aequalis addidit, tertium quae ad eundem pertinent qui additis accentibus spiritibus aliisque signis veterem instauravit scripturam. Quae quidem quam inter se diversa sint cum aetate tum auctoritate, facile est ad intellegendum. Proptereaque misceri singula ac promiscue haberi non poterant nisi cum magno rei criticae detrimento.[1] Inter eos quorum studia ad correctiones pertinebant longissime a vero aberravit Rulotta.

sit. Matth. 13, 22 ex codice profert συνπνηγει 13, 52 γραμματευσ 27, 12 υπο των αρχιερεω Marc. 13, 35 οψει pro οψε 14, 6 παρεχεται pro παρεχετε 14, 32 γητσημανει et γηθσ. pro γετσ. et γεθσ. 14, 63 διαρηξατο et διαρρηξατο pro -ξασ (sequente τουσ) Luc. 7, 18 et 22 ιωαννει bis 10, 15 υψωθησ pro υψωθηση 17, 10 πεποιχαμεν 23, 13 πιλατοσ pro πειλ. 24, 14 συζυτειν Ioh. 3, 26 ιωαννην 11, 37 ανυξασ pro ανοιξασ 13, 7 γνωσεισ pro γνωση Act. 9, 33 αἰνέαε ἶᾶται 10, 36 δἰ (pro δια) ἰησοῦ 23, 16 παραγενωμενοσ Iac. 2, 3 διεκριθιτε 1 Pet. 1, 1 βυθανιασ 2, 18 η (pro ει) δια 1 Ioh. 1, 1 οσ (pro ο) ην απ Rom. 3, 12 εξεκάεινων 1 Cor. 12, 26 τα μελει 2 Cor. 1, 16 δ' (pro δι) υμων 3, 2 υμεισ εσται (pro εστε) 3, 16 περιερει pro περιερειται 4, 15 δ' (pro δι) υμασ Gal. 3, 10 εμμενει τοισ pro εμμενει πασι τοισ 3, 10 ενγεραμμενοισ et εγγεραμμενοισ 5, 17 θεληται pro θελητε Phil. 1, 17 αγνοῶσ pro αγνωσ 1, 18 καταγγελετει εν pro καταγγελετε και εν Col 2, 23 αφειδιασ (et αφειδειασ) σωματοσ pro -δια et -δεια σωμ. 1 Thess. 3, 9 αντιποδουναι pro ανταποδουναι Heb. 2, 4 σημειοισ και pro σημειοισ τε και 3, 9 προσωχθησα pro προσωχθισα. Plura perperam compendio scripta affert, ut $\overline{\alpha\nu o\nu}$, $\overline{\alpha\nu\omega\nu}$, ac si ipse codex ita haberet. Quantopere autem in explanandis primae manus lectionibus erraverit, exemplis his probatur: Matth. 4, 13 indicavit ναζαρατ pro ναζαρα 4, 18 αλειεισ pro αλεεισ 11, 13 et 15, 7 προφητευσαν et προφητευσεν pro επροφ. 13, 13 συνιοσιν pro συνιουσιν 17, 23 τριτημερα pro τριημερα Marc. 2, 4 et 12 κραβατον pro κραβαττον 6, 9 ενδυσασθαε pro -σθε 6, 39 ανεπειτσαν pro ανεπασαν 11, 1 βηθφαγη pro βηθφ. Luc. 15, 4 απολεσεν pro απολεση 21, 35 επισαλευσεται pro επισελευσεται Ioh. 1, 43 ιωανουσ pro ιωανου 5, 9 κραβατον pro κραβαττον 8, 58 εωρακεσ pro εορακεσ (10, 10 ερχεται ι μη et 11, 27 πιστευκα vide in comm.) Act. 5, 21 παραγενομενο pro -μενοι 7, 10 του pro τουτον 1 Pet. 4, 4 βλασφημουντασ pro -ντεσ Rom 8, 17 συνμπασχομεν 1 Cor. 2, 11 ερυνα pro εραυνα 2 Cor. 10, 2 συκρειναι pro συνκρ. Quae vitia ut magnam rei inscitiam produnt, ita plane fugit Rulottam, correctorem toties eo quod litteras primae manus non instauravit mutasse textum. Praeteriit vero etiam alia permulta quae debebat notare. In commentario nostro errorum Rulottae raro mentio facta est.

Iis quae ante de Maio et conlatoribus diximus adde haec. Luc. 2, 36 recte Maius de utraque [illegible] scriptura. Bartolocc. et Birch. correctoris scripturam silentio praeteriere. Mico attulit tantum ex codice μετα τοῦ ανδροσ pro μετα ανδροσ. Rulotta primo scriptori tribuit μετα του ανδροσ, correctori μετα του ανδροσ αυτου. Denique Alt. sic: „2. [illegible] μετα του ανδροσ^{αυτῆς} ετη επτα.“ Nimirum primam scripturam μετα ανδροσ B³ ita auxit ut inter μετα et ανδροσ insereret τοῦ (compendio scriptum), inter ὅροσ et ετη suprascriberet αυτῆς i. e. αὐτῆσ, utrumque ductibus minusculis.

[1] Hoc etiam ad editionem Novi Testamenti valet, quam anno 1860 illustres duo Professores Leidenses, A. Kuenen et C. G. Cobet, ad fidem codicis Vaticani instituere. Quorum qui praefationem scripsit, multus est in laudando praedicandoque correctore codicis, quem parum abest quin pari auctoritate ac pretio cum ipso scriptore ponat esse. Cf. pag. XXXII. „Habemus igitur duos in uno Codice coniunctos Codices, quorum auctoritatem ac pretium inter se componere et aestimare necesse est.“ „Uter ex lectionibus supra descriptis integrior testis et certior esse videtur? Difficile est respondere: in utroque enim sunt lectiones manifesto falsae et absurdae, in utroque contra lectiones sunt sine ulla controversia verae ac genuinae. Proba lectio et unice vera modo in A, modo in B (is est corrector) comparet.“ Rursus pag. XXXV. „gratias ei habendas“ dicit „quod perantiqui libri olim deperditi scripturas omnes tam bonas quam malas sua sedulitate nobis servaverit.“ Item pag. XXXVIII. scribit: „Itaque ex uno teste duo nobis testes exstiterunt, quorum uterque cum magna cautione nobis audiendus est. Uterque enim dignissimus est ut quam diligentissime singula eius testimonii verba cognoscantur et expendantur, namque nulli alii supersunt aetate et auctoritate cum illis comparandi.“ At quum vir κριτικώτατος optime sciret, quam parum editor Romanus, ex quo solo hausit, iis instructus praesidiis, quibus bonus editor [illegible], opus suum susciperet, qui tandem [illegible] difficillima res est, satis perspexisse? An vero quam Maius se scire minime professus est, correctionum antiquitatem mera coniectura ad liquidum sibi perducturus videbatur? Qua in re quantopere erraverit, ipse testis est. Post laudes enim correctoris pag. LXXXVI. sic pergit: „Pessime vero omnium et negligentissime officio suo functus ille est qui seriore tempore Vaticano Codici adspirationis et accentuum notas suo arbitratu appinxit.“ „Dici vix potest quam temere

qui plurima ad alteras ipsius scriptoris curas referenda putavit, cuius, si verum quaeris, paucissima sunt. Rationem Rulottae paene sequutus est Henricus Alford,[1] postquam Maius multo se cautiorem praebuit. Porro omnes pariter eo erraruut quod non distinxerunt inter alteram manum et tertiam: quod eo est gravius quum tertia manus sola totum codicem de industria et quadam cum constantia pertractaverit, sed media demum aetate, sive, ut accuratius dicam, sex vel septem post alteram saeculis, unde sequitur, haud quicquam ei cum auctoritate antiquissimi textus commune esse.

Denique ab indaganda universa ratione codicis palaeographica cum conlatores tum Maius tantum non alieni erant. Quae res mira non est, quum palaeographia peculiare studium flagitet et diuturnum quidem, diligens, subtile. An vero forte ab abbatibus Romanis superioris saeculi exspectes quod in illustribus huius saeculi philologis desideres? Nec magis Angelum Maium palaeographiam inprimis didicisse multa sunt quae probent. At certe non simulavit ac si didicisset, quapropter a Prolegomenis ad Biblia sua scribendis abstinere malebat, testans, ut Caroli Vercellone testimonio ac verbis utar (vol. I. pag. XV), in schedis suis „Hugium et Tischendorfium fere omnia in hac palaestra praeoccupasse.“ Me quidem quod attinet, iam dictum est supra, sex horas anno 1843 ad examinandum codicem conferendum delineandum mihi concessas esse, quum Maius codicem multos per annos domi suae habuisset. Brevissimum illud temporis spatium sane sufficiebat ut de antiquitate codicis, scriptura, accentibus, spiritibus, interpunctione similibusque signis ipse iudicare possem ac pleraque multo rectius Hugium Birchio olim docuisse intellegerem.[2] Hugius vero primus de codice Vaticano non

et oscitanter is homo, quisquis fuit, in illo negotio versatus fuerit.“ At ubi eundem negligentissimum et ignarissimum hominem, quem ipse serioris temporis esse ponit, plurimarum quas praedicat correctionum auctorem fuisse recognoverit, persistetne ea in sententia, in edendo ad usum criticum Vaticano codice, quem quam summam auctoritatem habeat a summa antiquitate habere inter omnes constat neque ipse infitias it, optionem datam esse utrum scriptorem an correctorem sequare? Si aliquando verum est, bene eum docere qui distinguat bene, hac in re verissimum est.

[1] Ita ad Actorum capp. 2—4 haec adnotat: „2, 7 in απαντεσ the first α is written over the line by 1. m. 2, 34 ο bef. κυριοσ is added by 1. m. 3, 2 the το after εβασταζε is superadded by 1. m. 4, 14 τεθαραπ. and τεθεραπ. are both from the 1. m. 4, 18 του before ιησου is added by 1. m. and 2. m. 4, 20 ειδαμεν: over the ει is written ο by 1. m., over the α is written ο by 2. m.“ Ad eundem librum porro haec: „5, 2 συνιδυιησ, but ε is written over by 1. m. and 2. m. 5, 38 τα is added by 1. m. and 2. m. 8, 31 τουτο is a prima manu 15, 1 περιθμητε is 1. m., but the addition is 1. m. also 21, 13 ο before παυλοσ is added by 1. m. 23, 18 σοι is written over by 1. m. 23, 28 κατηγαγον to αυτων is in marg. a 1. m 25, 25 in αυτου δε του παυλου, παυλου has dots over it a 1. m.“ (Ultimo loco non debebat praeterire αυτου pro παυλου substitutum.) De Rulottae notis exempli caussa videamus quas ad Act. 20, 13 — 28, 17 habet: 10, 13 διατεταγμενον. „Castigatum a ma. pri.“ 23, 16 παραγεναμενοσ. „Castigatum παραγενομενοσ a ma. pri.“ 23, 27 ανερεισθαι. „Castigatum αναιρεισθαι a ma. pri.“ 24, 4 ενκοπτω. „Castigatum εγκοπτω a ma. pri.“ Item ad φ λιξ, συνκαταβαντεσ, παραιτουμε, συνλαλησασ, συνπαροντεσ, αλεξανδρεινον, εκσωσαι, επεκειλαν, αλεξανδρινω, συνκαλεσασθαι „castigata a manu prima“ dicit φηλιξ, συγκαταβαντεσ, παραιτουμαι, συλλαλησασ, συμπαροντεσ, αλεξανδρηνον, εξωσαι, επωκειλαν, αλεξανδρηνω, συγκαλεσασθαι. Quorum omnium nihil ad ipsam primam manum pertinere, iam Angelus Maius vidit.

[2] Cf. Nachricht vom Vatikanischen Bibelcodex. Studien und Kritiken, Heidelberg 1847. Plura inde in ed. Ni. Ti. maior. critic. VII. 1859. recepi. Pleraque quae tunc contendi, omnino confirmata sunt examine repetito. Praeter alia ibi haec dixi: „So weit mich nun meine eigene Prüfung zu einem Urtheile berechtigt, muss ich Hug gegen Birch beipflichten, und namentlich vor allem darin, dass Accente und Spiritus keineswegs von der ersten Hand stammen. Allerdings schliesse ich dabei nicht aus, dass etwaige vereinzelte Spiritus und noch mehr der zu einer gewissen Diäresis dienende Apostroph ursprünglich sein mögen, was eine durchgängige sachvertraute Prüfung vielleicht noch zur Entscheidung bringen kann.“ „Zur Streitfrage ist ferner die Interpunction geworden. Zu Haupturhebern hat dieselbe jedenfalls die späteren Hände gehabt; vereinzelte Anfänge lagen jedoch ohne Zweifel schon von der ersten Hand vor.“ „Von Abbreviaturen kömmt ausser den allgewöhnlichen sehr wahrscheinlich auch eine für και vor; vielleicht auch noch

sine rei scientia commentatus est, doctaque quam anno 1810 scripsit commentatione illud consequutus est, ut plerisque quamvis argumentorum incuriosis adeoque ignaris persuaderet omnium qui supersunt codicum Vaticanum esse antiquissimum. Tamen multa scitu dignissima sunt quae non attigit; rursus alia non satis recte vidit.

Sed iam satis de aliorum laboribus explicitum est. Quos ut operam dedimus ut hoc libro corrigeremus ac suppleremus, ita ex re erit ut ea perscribamus quae ad codicem Vaticanum accuratius cognoscendum aestimandumque faciant. Quod etsi faciemus breviter, tamen nusquam praetermittemus quaerere quae Vaticanum inter atque Sinaiticum ratio intercedat. Sinaiticus enim codex quantopere adiuvet Vaticanas membranas investigaturum, statim in promptu erit.

Membranae Vaticanae minore forma quam Sinaiticae utuntur, simili vero ratione, si altitudinem cum latitudine comparas. Vaticanarum enim folium duplex, quemadmodum antiquis folia numerari solebant, sive folium binarum paginarum, latum est 18 pollices mensurae Gallicae, altum 10 pollices, ita ut altitudo pollicibus octo altitudinem exsuperet. Sinaiticarum vero folium duplex 28 pollices latum est, altum 16; quo fit ut latitudo altitudinem 12 pollicibus excedat. Neutrae tamen integrae ad nos pervenerunt: id quod antiquissimi quaternionum et quinionum numeri testantur, maximam partem dudum cum superiore margine in utroque abscissi. Conveniunt cum formae diversitate columnarum, quas vocant, et numerus et longitudo. Ut enim singulae Sinaitici libri paginae in quaternas columnas describuntur, ita Vaticani in trinas;[1] rursus hae linearum sive versuum 42 esse solent, illae 48. Singulorum versuum latitudo non ita differt in utroque; solent tamen in Vaticano duarum fere litterarum spatio versus Sinaitici excedere. Par fere in utroque membranae tenuitas est; passim maior, passim minor. Folia tenuissima et a tenuitate perlucida in neutro desunt; nescio an maiore in Vaticano quam in Sinaitico numero sint. Atramentum antiquissimae scripturae, quemadmodum iis litteris verbis versibus apparet quos instaurator intactos reliquit, pariter atque in Sinaitico plerumque fuscum vel fulvum est. Quamquam universam scripturam iam multis abhinc saeculis, exceptis paucis, correctoris industria novo atramento imbuendam curavit, tamen quae intactae manserunt litterae nusquam tantam legendi difficultatem habent ut legi nequeant. Excipienda

einzelne andere." „Im Allgemeinen ist der Schriftcharakter ohne Zweifel dem höchsten Alterthume zugehörig: mit einziger Ausnahme des Codex Frid. August. übertrifft ihn an Alterthümlichkeit keine einzige der mir bekannten griechischen Pergamenthandschriften." „Alles zusammengenommen, kann ich nur der Ansicht sein, dass derselbe um die Mitte des vierten Jahrh. verfasst sein möchte." „Nur in Betreff der Worte εν εφεσω auf dem Rande zu Eph. 1, 1. muss ich ganz gegen Hug's Ansicht stimmen. Wäre εν εφεσω von der 1. Hand selbst auf dem Rande nachgetragen, so hätte Hug mit Unrecht darauf ein so grosses Gewicht bei der Altersbestimmung gelegt." „Aber Hug's Angabe, diese Worte seien pari elegantia et assiduitate ac reliqua pars operis, sed charactere paullo exiliori geschrieben, muss ich entschieden in Abrede stellen."

[1] Ceterum ab hoc usu in utroque codice discedunt libri stichometrici (βίβλοι στιχήρεις) qui iam antiquis dicebantur. Hos enim uterque duplici tantum columna scriptos habet. Cuius rei quae caussa fuerit in promptu est. Quod autem per versus scribebantur, id ex antiquissimo usu fluxit. Cf. Append. codicum celeberr. Sin. Vat. Alex. pag. XII. Ibidem pag. 28 ad modum ipsius codicis exscripsimus exitum libri Iob et initium Sapientiae Salomonis.

tantum dixeris interpunctionis signa, puncta diaeretica, apostrophum: ista enim ubi a correctore non tacta sunt, passim — non ubique — maiorem in modum expalluere.

Minio scripti sunt numeri quibus evangeliorum sectiones indicantur. Nec nihil passim in arabescis eodem colore pictum est. (Cf. in Appendice codd. celeberr. etc. pag. 12.) Hoc utrumque Vaticano codici cum Sinaitico commune est: sed quod de arabescis diximus, fere non spectat nisi quos is scriptor Sinaiticus exeunte evangelio secundum Marcum pinxit. Praeter hos enim nulli alii quicquam rubri habent, exceptis quibus finis apocalypsis insignitur.

Singulare paene, quod sciam, codici Vaticano hoc est quod quinionibus compositus est, non ut Sinaiticus quaternionibus vel ternionibus. Perscrutanti enim mihi nuper singulorum foliorum extremos margines haud pauci numeri inventi sunt, quibus ipse scriptor olim vel aequalis eius numerabat quiniones. Alii vel toti vel partim abscissi sunt. Quae res propterea quoque memoratu digna est quod probat, Vaticanum codicem non ex numero eorum fuisse quos Eusebius olim ex mandato Constantini Byzantium misit. Narrat enim ipse in quarto librorum quos de vita Constantini scripsit, capite 37, τρισσὰ καὶ τετρασσὰ i. e. terniones et quaterniones se misisse.

De ipsa antiquissima scriptura dicturo plura repetenda sunt quae de codice Sinaitico identidem scripsimus. Ut enim Sinaitici, ita Vaticani scriptura uncialis constanti formarum partim quadratarum partim rotundarum sinceritate insignis est. Quae sinceritas, cuiusmodi summae antiquitati propria est, eo potissimum cernitur quod ne tum quidem deseritur ubi propter angustias spatii, ut saepe fit versu exeunte, vel propter aliam caussam minutiores litterae adhibentur atque etiam praeter morem coarctantur. Hinc vel minutissimae litterae a plenitudine atque integritate formae non discedunt. Cf. in tabula nostra ΠΙΡος et ΠΙοΙ exeunte versu posita. Fusius de ea re diximus in Nov. Test. ex Sinait. cod. p. LIII sqq. (et alibi.) Litterae Є et С nondum in crassiora puncta exeunt; nec magis Τ et Γ lineam transversam crassioribus punctis innixam habent, licet in Vaticano plerumque puncti aliquid adsit, in Sinaitico saepius desideratur. Etiam Δ et Λ litterae, ut in tabula ante oculos positum est, antiquissima utuntur munditie. Passim Ι et Υ scribuntur ubi ex usu saeculorum V. VI. VII. Ϊ et Ϋ ponuntur, etsi utrum quovis loco a prima manu profectum sit difficile dictu est; constantiae quidem legem ea in re scriptor non observavit; eadem enim vocabula, ut subtile multorum locorum examen nos docuit, modo Ι et Υ, modo Ϊ et Ϋ habent, quemadmodum brevi intervallo υιος υϊος ϋιος leguntur. Vide infra. Accedunt nonnullae formae, quas, licet vel maxime a singulorum scribarum arbitrio pependerint, rursus Sinaiticus codex et Vaticanus communes habent: cuiusmodi est duplex forma eiusdem litterae Μ et Μ, Ξ et Ξ, item ω et ω, ω et ω. Porro in Vaticano pariter atque in Sinaitico scriptura nullas quas vocant litteras initiales habet. Quare nobile hoc codicum par ut ad usum voluminum papyraceorum accedit, ita paucissimos similes habet. In iis enim qui textum sacrum continent, non habent nisi Origeniani Pentateuchi fragmenta celeberrima et ut videtur fragmenta pauca evangelii Iohannis palimpsesta Londinensia; in ceteris haec fere tria: Dionis Cassii fragmenta Vaticana — vix enim quae in his videntur speciem maiorum litterarum

habere revera differunt — item fragmenta palimpsesta Euripidis Claromontana et fragmenta Menandri Porfiriana.

Quod inter Vaticanum et Sinaiticum magnitudinis litterarum discrimen est, quod quidem magis in Novi Testamenti libris quam in nonnullis Veteris Testamenti partibus non eadem manu scriptis reperitur, quum ne minimam quidem in ipsis formis discrepantiam adiunctam habeat, nullius momenti est; quemadmodum in papyris Herculanensibus alteri cum Sinaitico, alteri cum Vaticano eandem litterarum magnitudinem habent. Sunt etiam qui superent Sinaiticarum magnitudinem, ut tabula XX maioris ed. cod. Sinait. (1862) ante oculos positum est. Mirum in modum cum magnitudine Sinaiticarum fragmentum illud papyraceum Saccarense convenit eadem tabula exhibitum. Vaticanas magis quam Sinaiticas exaequant fragmenta Genesis Cottoniana et multae codicis Alexandrini partes.

Pergendum est ad signa nonnulla quibus scriptura utitur. Accentus quidem et spiritus a primi scriptoris usu alienos fuisse certissimum est; qui olim cum Birchio contrarium dixerunt, in manifesto errore versabantur. Quod praeter alia ii loci probant quibus a primo librario per incuriam repetita leguntur. Haec quum instaurator idemque accentuum spirituumque auctor praeterierit, eiusmodi signis etiamnum plane vacant.[1] Non item desunt apostrophi, ut nec in Sinaitico desunt. Habent illae modo puncti, ut καφαρναουμ· σαουλ· σαρξ·, modo unci formam, ut ελεισαβετ᾽ ισακ᾽ ιωβ᾽ σιδων᾽ ισαακ᾽ κραβατ᾽ τον, το δ᾽ αυτο (Mt. 27, 44) ουδ᾽ ου (Mt. 24, 21). Item signum > > ex papyris et Sinaitico notum habent, de quo vide N. T. ex Sinait. cod. pag. XXVIII. Item passim, ut in papyris et Sinaitico, lineola continuis versibus interiicitur ad indicandas quasdam textus sectiones. Vide infra pag. 272 column. 1 et 2; pag. 284. column. 1. exeunte etc.

Compendia scribendi pleraque Vaticano cum Sinaitico communia sunt, ut ΙC ΧC ΘC ΚC etc. Ϗ. Alia, ut ΠΝΑ ΙCΛ ΑΝΟC ΔΑΔ, rariora in Vaticano quam in Sinaitico sunt. Rursus alia, ut ΠΗΡ ΜΗΡ ΥC CΗΡ ΙΛΗΜ ΟΥΝΟC, in Novo certe Testamento, quod ipsi solum accuratius perscrutati sumus, nunquam vel perraro adhibentur. Rursus consentiunt iidem eo quod passim duas litteras, aliquoties tres, in unum coniunctas praebent, ut ΝΗ ΗΝ ΜΗ ΜΝΗ.

Paullo difficilior de interpunctione quaestio est. Hugio quidem iudice „codex manifeste nullam habuit interpunctionem". „Etenim," ita pergit, „nedum finita orationis serie, ubi illa spatio vacuo notatur, quantum dimidia et quandoque integra littera expleret, nedum ibi vestigium alicuius puncti

[1] Iam Hugius hac de re rectissime scripsit. Vide commentationis eius pag. 9 sqq. „Rem ut uno verbo dicamus, non exstat plane locus, cuius nativae scriptioni parcitum fuit, in quo vestigium accentus aut spiritus observetur; ideoque haud falsum est, quod diversitas atramenti iam arguit, hasce accessiones aliis acceptas referri qui in elegantissimo monumento conservando operam posuerunt." Miror tamen illud quod de auctore illarum accessionum dubius haerebat. Pergit enim: „Quidquid vero de eorum labore statuatur, vereor sine eo factum fuisse, ut perpulchrae membranae quemquam illexerint exstinctae fere scripturae aliud opus superinducere, cuius pretium aetatem non aequipararet nec argumentum nostri." Quod melius eum perspecturum fuisse non dubito dummodo plures codicis partes vel unum certe evangelium ab initio usque ad finem ea quae in conferendis singulis scriptis cum editis adhibenda est diligentia excussisset.

adparet. Et posteriores librarii, qui atramento novo codicem oblitterarunt, nonnisi raro ausi sunt illi signum aliquod distinctionis adiicere." „Exstat nonnisi locus unicus 2 Cor. 3, 15 bis scriptus, quem secunda vice repetitum recentiores scribae non attigerunt, cui ipsa prima manus punctum addidit hoc fere modo"[1] etc. Quae quum bene nossem nec ipse anno 1843 eam rem satis perscrutari potuissem, novo eoque subtiliore examine Hugii sententiam confirmatum iri exspectabam. At id minime evenit. Recte Hugius illud quidem vidit, raro posterioribus curis interpunctionem supplementam esse, sed id ipsum in caussa est cur ipsam primam manum passim, in nonnullis libris haud raro interpunxisse sine ulla dubitatione asseverandum est. Singula enim spatia diligenter exploranti alibi adparent vestigia punctorum quae ipsa prima manus posuit nec vero corrector instauravit, alibi non vestigia tantum, quae hebetioribus oculis dubia videri possunt, sed ipsum punctum cernitur fusco illo colore antiquissimae scripturae proprio. Puncta vero plerumque tantopere expalluisse ut obiter inspicientem facile fugiant, cui mirum hoc in codice videbitur, cuius scriptura universa multis ante saeculis propter litterarum pallorem novo atramento inducta est? Colorem eundem pallidum cum punctis apostrophi habent, quae et ipsae haud raro ab instauratore intactae manserunt. Inveniuntur etiam loci qui a duabus manibus interpunctionem habeant, alteram a prima, alteram a tertia, neque tantum ita ut in ipso tertiae manus puncto vestigium supersit primi scriptoris: sed fit etiam ut intra idem spatium prima alterum locum, alterum tertia manus occupet.

Quam autem legem in adponenda interpunctione librarius sequutus sit, vix dixeris. Modo enim spatio vacuo satis habet, modo eiusmodi spatio cum interpunctione utitur, modo interpungit spatio praeter solitum exiguo vel nullo relicto. Huius quam ultimo loco diximus rationis exemplum est Marc. 8, 10, ubi quum post αυτους medio versu sectio λγ incipiat, nihil vero spatii quo illa indicetur relictum sit, punctum minio suppletur. Hoc haud dubie tum factum est quum sectionum numeri adponebantur, quod et ipsum absoluta continui textus scriptura idem scriptor fecisse videtur. Duo alia exempla modi eiusdem habes in tabula nostra: οφειλημα·τω δε μη et κειται·ηνικα. Ubi exit orationis quaedam series, ita ut de versu plurium litterarum relinquatur spatium, quemadmodum statim ab initio evangelii secundum Matthaeum fit, ibi punctum addi non solet. Sed hoc non item quadrat ubi totus liber exit. Quem locum etsi aliquoties signorum nihil adornat, tamen scriptor consuevit duplici puncto notare. Etiam illud multis locis tam bene conservatum est ut nequeat in dubium vocari Cohaeret plerumque cum signis quae insuper addi solent > >——, ita ut alterum iusto ordine alterum excipiat. Cf. Appendicem celeberr. codd. etc. ubi multa eiusmodi accurate repraesentata sunt. Praeterea in aliis libri partibus rarior interpunctio, frequentior in aliis. In epistulis multo frequentiorem quam in evangeliis esse vidimus, quod inprimis ad eas paginas exigendum est, quas integras descripsimus. Absoluta enim maiore evangelii secundum Lucam parte non amplius licebat in conferendo codice quicquid punctorum inveniri poterat de industria quaerere. Haerebamus quidem interdum dubii utrum primi scriptoris an correctoris puncta ante

[1] Vide locum in tabula nostra.

oculos haberemus; sed consentaneum videbatur ab iis locis quibus de antiquissima manu constabat legem derivare, ad quam ambigua exigerentur. Memorabiles prae aliis ii sunt loci, ubi uno tenore similia recensentur, quae ne scribendo aut legendo confunderentur — haec enim caussa videtur — singula vel solo spatio vel interpunctione seiungere placuit. Quam in rem conferendi sunt Rom 1, 29. 1 Cor. 6, 9. 13, 13. 14, 26 2 Cor. 11, 25 sqq. Quibus locis etsi, ut res ferebat, ad instauratoris officium etiam interpunctio pertinebat, plurima puncta manifesto ipsum primum scriptorem auctorem habent.

Ut autem qui forte post me interpunctionem in codice exploraturi sunt, a certa antiquissimorum punctorum cognitione proficisci possint, locos nonnullos evangeliorum Marci et Matthaei indicabo, ubi illa satis perspicua sunt: Marc. 5, 42 post μεγαλη 6, 18 post σου 7, 8 post ανθρωπων 7, 29 post δαιμονιον 7, 34 post εστι 12, 11 post ημων 12, 12 post απηλθον 12, 26 post ιακωβ 14, 54 post φως 15, 34 post εγκ. με Matth. 2, 4 post γενναται 5, 13 post πονηρου 8, 26 post μεγαλη 12, 23 post δαυειδ 13, 29 post ου 14, 32 post ανεμος 18, 6 post χωριζετω 22, 32 post ιακωβ 27, 34 post σταυρωσαι. Vestigia evanescentis puncti habent Marc. 5, 9 post ονομα σοι 6, 22 post συνανακειμενοις 7, 5 post αρτον 12, 14 post η ου Matth. 12, 4 post μονοις 20, 27 post αμπελωνα 28, 9 post λεγων et προσεκ. αυτω. Quibuscum haec apostrophi exempla conferri possunt: Matth. 6, 26 ουχ' 24, 21 ουδ' ου 27, 44 το δ' αυτο Marc. 10, 8 13, 20. 14, 38 σαρξ' Act. 4, 36 ιωσηφ' 7, 13 et 14 ιωσηφ·[1] 5, 16 περιξ' 7, 8 ιακωβ' 7, 23 ισραηλ'.

Iamvero quaerendum quae ratio sit Vaticanam inter atque Sinaiticam interpunctionem. Hac quoque re satis eos inter se convenire ad demonstrandum facile est. In multis quidem partibus Sinaitici interpunctio rarissima est nec tamen medio certe versu spatia solent relinqui, alibi frequentior est. Sed distinguendum est inter quattuor illos scriptores, quos in parando Sinaitico codice laborasse docuimus (cf. Prolegg. editionum nostrarum codicis Sin.). Quorum is, quem D signo notavimus, sex tantummodo Novi Testamenti foliorum scriptor, cum Vaticana interpunctione mirum in modum convenit. Ille enim et spatia habet medio textu absque puncto et duplex punctum exeunte libro. Cf. 1 Thess. 2, 14 — 5, 28. Heb. 4, 16 — 8, 1. ubi duo tantum loci puncto, plures solo spatio distincti habentur; item finem evangelii secundum Marcum ubi duplex punctum pariter atque exeunte libro Tobith ab eodem D exarato (vide tabulam) adpositum est.

Sed ab hoc loco transeundum ad id videtur ut demonstremus, Sinaiticum codicem et Vaticanum mira ac singulari plane cognatione coniunctos videri. Qua in cognatione, ut id praemittamus, et mirum maxime et gravissimum hoc est, quod suum uterque textum, suum uterque pretium, suum uterque in re critica locum tenet. Ut autem statim id quod volumus dicamus, vix dubitari licet quin is ex Sinaitici scriptoribus, quem modo vidimus, etiam Novum Testamentum Vaticanum scripserit.[2]

[1] In promptu est ιωσηφ' et ιωσηφ· inter se non differre. Potest etiam alterum cum altero pro exilitate signi facile confundi. Maluimus autem quovis loco id ipsum dare quod maxime scriptum videtur. Fit etiam ut, ubi punctum habetur, dubitari queat utrum interpunctionis an apostrophi signum sit.

[2] De Novo tantummodo Testamento loquor, quoniam Veteris Testamenti libros non pari studio examinare contigit. Intellexi tamen inter perlustrandum, tres scriptores in elaborando utroque Testamento occupatos fuisse, scriptura illos quidem satis diversos ut singuli facile discerni possint.

Qua de re quum in Appendice pag. X sq. iam uberius dictum sit, pleraque inde huc transscribamus. Postquam enim plura in medium prolata sunt unde codicem Vaticanum eiusdem fere cum Sinaitico aetatis atque ab eadem scribendi schola repetendum esse sequitur, ad probandum id perreximus quod de ipso scriptore diximus. Scripsit autem in Sinaitico ille, quem D nomine a collegis distinximus, non modo, ut iam significatum est, sex Novi Testamenti folia (Matthaei fol. 10 et 15; Marci ultimum et primum Lucae, prioris ad Thess. epistulae alterum et epistulae ad Hebr. tertium) cum initio apocalypsis, sed etiam integros libros Tobith et Iudith cum priore parte libri Maccabaeorum quarti, praetereaque multas per totum codicem addidit inscriptiones et subscriptiones, etiam plurimos paginarum titulos, item passim primam scripturam collegarum emendavit, quamvis quae ipse scripsit erroribus non vacent. Quem eundem Novum Test. Vaticanum scripsisse, his potissimum argumentis probatur. Forma satis singularis ϛ ϛ pro Ξ ξ, alibi vix inventa, pariter in Sinaitico atque in Vaticano titulis paginarum, ut ΠΡΑϚΙϹ, et numeris sectionum, ut ϛλ ϛβ, propria est; invenimus etiam semel vel bis in textu foliorum Sinaiticorum quae D scripsit et in Vaticano Matth. 10, 14 ad marginem, quo de loco vide pag. XXIV. Ut in Novo Testamento Vaticano duplex punctum exeunte libro poni solet, ita etiam in iis paucis Sinaitici codicis partibus iisque solis fit quas D scripsit.[1] Accedit quod eadem signa ~ ~ —— etc. uterque scriptor addere solet atque etiam arabescos quos[2] vocant simillimis formis atque rubro admixto pinxit (cf. Appendicis pag. 12): quae rursus similitudo in nullum reliquorum Sinaitici scriptorum cadit. Simillimam porro interpunctionis in utroque rationem esse iam indicavimus. Item de signo > vel potius › diximus, quod in Sinaitico D ille non proprium quidem sed cum uno tantum sociorum commune habet. Usu compendiorum quid inter utrumque codicem differret ubi diximus, nondum additum est quam mira rursus D scriptoris Sinaitici cum Vaticano consensio esset. Is enim non ut socii eius υιοσ ανθρωποσ ουρανοσ compendio ($\overline{υσ}$ $\overline{ανοσ}$ $\overline{ουνοσ}$) sed cum Vaticano plene solet scribere. Ita folio 15 evang. Matth. υιοσ quinquies i. e. ubique et ανθρωποσ septies plene scripsit, semel $\overline{ανου}$. Iis vero foliis quibus fol. 15 connexum est, 14 et 16, duodecies ανθρωποσ et septies υιοσ compendio scripta sunt, nullo loco plenam scripturam tuente. Rursus ουρανοσ fol. 10 novies legitur nunquam non plene scriptum, folio vero eo quod sequitur sexies compendio, ter plene. Denique singulari modo convenit itacismi ratio. Ut enim in universum Sinaiticus innumeris locis ι pro ει praebet, multo rarius ει pro ι, Vaticanus vero ει pro ι innumeris locis habet, multo rarius ι pro ει, ita scriptura sex foliorum illorum ab omnibus eius codicis reliquis discedens ad maximam Vaticani similitudinem accedit. Quod paucis exemplis est probandum. In Vaticano πειλατοσ ελεισαβετ ηλειασ γαλειλαια αρειμαθαια paucis exceptis locis ubique scribitur, in Sinaitico non item. Potissimus enim Novi Testamenti scriptor πιλατοσ locis 43 scripsit (bis πειλατοσ), ελισαβετ Luc. 1, 57 (semel enim tantum scripsit), ηλιασ locis septemdecim (ter ηλειασ), γαλιλαια plus quinquagies (nusquam γαλειλ.), item ubique αριμαθαια. Contra socius D sex

[1] In Sinaitico cf. finem libri Tobith et finem evang. sec. Marcum.

[2] In Appendice male typis exscriptum est „quod".

foliis suis πειλατος decies sive ubique dedit, item ubique i. e. ter γαλειλαια, ελεισαβετ septies (semel ελισαβ.), ηλειας octies (semel ηλιας), αρειμαθαια Marc. 15, 43. Addi possunt μειχρων, οψειας, alia. Accedit vero etiam ιωαννης nomen, quo argumenti huius vis valde augetur. Quod quum per quattuor evangelia octogies fere inveniatur, is qui plerumque scribebat nusquam aliter ac ιωαννης scripsit, D vero quoties (i. e. quater) idem nomen habet, toties ut Vaticanus solet ιωανης habet. Nec aliter scripsit primis quinque apocalypsis versibus atque in eius libri inscriptione. Hunc vero scriptorem postquam principalis Novi Testamenti scriptor excepit, quinquies in textu et summa pagina solita scriptura ιωαννης repetita est; primo tamen loco, i. e. 1, 9, ad eam quae modo quater praecessit et ipse suam accommodavit.

Quibus argumentis coniunctis vim probandi id quod volumus vix denegari posse arbitramur. Quamvis autem idem Nov. Test. Vaticanum atque partes aliquot Sinaitici Novi Testamenti scripserit ne iis quidem textus partibus quas bis ab eo accepimus, idem exemplum expressit. Proptereaque sua et huic et illi auctoritas manet per universum Novi Testamenti textum. Graviter vero alterius auctoritatem alterius consensio auget: quippe duo codices Alexandrinis scribis medio fere quarto saeculo ad describendum propositos, quorum communem fontem ab ipsorum aetate satis remotum esse sexcentae lectiones discrepantes probant, locis iis quibus consentiant antiquitatis remotissimae textum praebere, non probabile tantum sed manifestum est.

Ab antiquissimo scriptore ad correctores pergendum est. Sed ante omnia quaerendum est num ipse scriptor passim se correxerit. Hoc non negandum est, quemadmodum quae huc pertinent, suo quodque loco, sub textu indicavimus. Non sunt autem certo illi adscribenda, nisi eiusmodi ubi inter scribendum scriptura ita mutata est, ut ex ipsa continuatione litterarum scriptorem et correctorem eundem esse appareat. Cf. Mt. 13, 8 ubi pro εις repositum est επι, Ioh. 10, 10 ubi post ερχεται iam inceptum erat ινα, sed reposuit scriptor ει μη ἵνα, Ioh. 11, 27 ubi ex πιστευω restituit πεπιστευκα (sub κ adhuc apparet ω, sed α ο[τι] iam iusto loco posita sunt), Mt. 11, 9 ubi litterae προφ in προφητην ἰδειν in litura rescriptae sunt, ϊ vero sub π adhuc cernitur, Gal. 5, 21 ubi ι post φθονοι puncto notavit tanquam improbandi signo, Rom. 10, 17 ubi pro δ in δια iam ρ (ρηματος) scripserat, Act. 12, 25 ubi pro εις videtur απο positum fuisse, Ioh. 4, 40 de quo loco vide commentarium. Similiter passim in Sinaitico correctum esse, tribus exemplis tabulae XIX. insertis demonstravimus. Vide quae ex fol. 79 εως τρυ, ex fol. 103 βλασφημα εις μω, ex fol. 30 γανωμενον εν (ex επι restitutum) exhibuimus. Pertinent huc etiam loci illi ubi plura rescripta sunt, iis quae ante fuerant penitus erasis, ut Mt. 13, 24 ubi pro παρεθηκεν suspicor iam ελαλησεν scriptum fuisse: Mt. 19, 20 τι ετι υστερω Mt. 22, 15 οπως αυτον παγιδευσωσι Luc. 5, 27 και εθεασ[ατο] Luc. 22, 57 [λ]εγων ουκ οιδα αυτον γυ[ναι] Act. 10, 2 [δ]εομενος τ]ου Ioh. 15, 26 ον εγω πεμψω υμιν παρα Act. 22, 27 sqq. 1 Thess. 5, 12 υμιν εν κω. Alibi de additamentis sive supplementis quaeritur, in quibus, etsi maximam partem haud dubie diorthota scripsit, sunt quae utrum diorthotae an primo scriptori debeantur dubitari possit. Quae antequam subtilius consideremus, de notis quibusdam cum signo in margine positis explicandum est. Eas dicimus quae in commentario signum ι praepositum habent. Sunt

illae peculiari ratione. Ad vocem enim in textu positam suprascripto signo, quod proprium iis est, ita in margine repetito signo adpositae sunt ut quasi inter utramque optio sit data. Ut hoc ipsum eiusmodi est quod in scriptorem magis quam in correctorem quadrat, ita cum eo prorsus conveniunt et atramentum et litterarum forma. Proptereaque vix dubium est quin ipse librarius scripserit. Sumpsit autem fideliter ex eo quod describebat exemplo, cuius in marginem cura viri docti ex alio codice translata puto. Quod in Matthaeo nihil dubii habet; in Luca quae initio capitis tertii adscripta sunt, manifesto commentatoris sunt, nisi forte ex fonte apocrypho fluxerunt. Sunt autem notae fere septem et sic se habent: Mt. 13, 52 ad ειπεν αυτοις adnotatur λεγει αυτοις, 14, 5 ad επει adnotatur οτι, 16, 4 ad αιτει adnotatur επιζητει, 22, 10 ad ο νυμφων in margine est ο γαμος, 27, 4 ad αθωον margo δικαιον. In Luca vero duae 3, 1 habentur: βασιλειας ad ηγεμονιας et ορεινης ad ιτουραιας. Instaurata sunt λεγει, οτι, επιζητει, non item βασιλειας et ορεινης.

Ad diorthotam transeamus, quo nomine ex antiquo usu cum significamus qui quae socius scripserat relegit, eo consilio ut corrigeret si quid vitiose scriptum esset, suppleret per incuriam praetermissa. Is igitur non tam novi quid in codicem invexit, quam curavit ut emendate e schola scriptorum prodiret, etsi haud incredibile est, quo magis officio satisfaceret suo, consuluisse diorthotam passim, si ad manum esset, aliud collegii sui exemplum. Et hoc et illud in librum Vaticanum quadrat, cuius primum correctorem sive diorthotam maxime hoc egisse adparet ut omissa suppleret et vitiosa emendaret; nec vero prorsus ab inferendis lectionibus abstinuit, quas aliunde quam a textu libri descripti sumere deberet. Exempla antequam afferamus, monendum est ipsam rem ita ferre ut passim inter istum correctorem et codicis scriptorem fluctues, quorum uterque scriptura persimili utebatur. Auctor enim codicis ut plerumque in corrigendo super erasis rescripsit, ita alibi si quid a se praetermissum dum scribebat sensit, in margine supplere poterat. Dubiae quidem originis esse nequeunt nisi quae uter scripserit parvi refert, quum manifestum errorem corrigant: cuiusmodi est Mt. 10, 14, ubi inter ος αν, quibus versus exit, et μας suppleta sunt μη (ita) δεξηται υ. Hunc locum prae ceteris elegimus quia scriptura littera ϟ notabilis est, quam nescio an accommodatam credam ad numeros sectionum ϟΓ et ϟΔ, inter quos nota posita est. Rursus pagina insequenti quae ad Mt. 10, 37 adnotata sunt: η ο φιλων υιον η θυγατερα etc. simillima sunt notis eiusdem modi in Sinaitico, ut quae ad Mt. 10, 39 tabula VI. repraesentata est. At haec vix urgeri possunt. Longe enim plurima huiusmodi supplementa non possunt non diorthotae adscribi, tum quod ipsa scriptura habet quo differat a textu, etsi propter instauratoris studia raro satis adparet — cf. praeter cetera Mc. 10, 19 μη αποστερησης —, tum quod minime consentaneum videtur, librarium, qui propterea quod litteras Graecas, quod ea quae describebat parum intellegebat innumeris locis peccavit, omissis aliis, aliis repetitis, aliis male admixtis, scripturae suae absoluto labore correctorem egisse, tum denique quod ab illo abhorrent quae non tam ad corrigenda vitia quam ad inferendas varias lectiones pertinent, quarum quas in membranas suas ipse revera transtulit, eum in modum quem vidimus a suo textu distinguendas curavit. Correctionem autem istam tum quum scriptura codicis absoluta esset, statim susceptam esse, maxime probabile est

Primum exempla supplementorum dabimus, quae in locos incidunt quorum scriptura apud criticos nihil dubitationis habet neque, ut videtur, in ullo alio codice fluctuat. Mt. 5, 16 εργα ad καλα 7, 24 τουτουσ ad λογουσ 13, 17 και δικαιοι ad προφηται 14, 2 δια τουτο inter και et αι δυναμεισ 19, 17 εισ ante εστιν 26, 3 του λαου ad πρεσβυτεροι Mc. 6, 17 την γυναικα ante φιλιππου 10, 46 και ερχονται εισ ιερειχω Lc. 13, 11 ετη 13, 14 εν αισ 16, 1 τα αυτου ad υπαρχο̄ 19, 29 ελαιων ad καλουμενον 20, 9 ικανουσ ad χρονουσ 20, 13 τι ποιησω 22, 40 εισελθειν Ioh. 1, 4 των ανθρωπων 3, 34 το πνευμα Act. 11, 24 τω κυριω 23, 18 σοι post λαλησαι 23, 28 κατηγαγον αυτον εισ το συνεδρ. αυτων 25, 24 ζην ad αυτον 26, 16 και στηθι post αναστηθι Iac. 2, 3 ου post μου Gal. 5, 17 εα super αν ut fieret α εαν. Alibi quamquam de ceteris testibus sunt qui eadem cum Vaticano omittunt, tamen vitiositas scripturae nequit in dubium vocari. Huius generis sunt Mt. 26, 4 ubi και αποκτεινωσιν post κρατησωσιν excidit, Ioh. 4, 1 η post βαπτιζει omissum. Alibi vel dubium est an mera incuria omissum aliquid fuerit, ut Luc. 22, 39 και ante οι μαθηται, Act. 8, 34 τουτο post λεγει, vel admodum probabile scriptorem fideliter exemplum suum reddidisse, ut Mt. 14, 30 τον ανεμον absque ισχυρον. 25, 40 των ελαχιστων omissis των αδελφων μου, Mc. 2, 16 και τελωνων sine των, 10, 19 μη αποστερησησ omissum, Ioh. 4, 3 απηλθεν sine παλιν, Rom. 9, 8 τουτεστιν sine οτι. Quibus locis similes illi sunt ubi diorthota scripturam manifesto vitiosam quamvis ab aliis testibus repetitam emendavit, ut Mc. 4, 21 ubi επι την pro υπο την substituit. Cf. etiam Iac. 2, 3 ubi eaedem praepositiones inter se permutantur. Denique aliquoties idem di rthota eiusmodi adnotavit quibus nil vitiosi corrigi sed lectionem mutari perspicuum est, quemadmodum Mt. 16, 20 διεστειλατο in margine ad επετειμησεν adscripsit, quorum utrumque iam Origenes ex codicibus sui aevi protulit, Lc. 13, 7 super τον τοπον notavit την γην, quod plerique codices tuentur, Lc. 13, 15 ex απαγων restituit vulgatum απαγαγων.

Si quis autem diligenter illum officio suo functum credat, graviter fallitur. Ita enim fere correctoribus illis utpote mercenariis videtur moris fuisse, ut properarent opus, ut satis haberent correxisse atque adnotasse prout perlustrandis membranis festinanterque conferendis facile fieri posset. Faciebant tantum quantum ad testandam emendationem satis erat, nec nefas esse ducebant multa intacta relinquere quae emendatione vel maxime opus habebant. Quod quantopere in diorthotam codicis Vaticani quadret, quaevis inquirentem pagina docet. Nec inventus est nisi multis saecalis post qui intermissum opus reciperet. De hoc iam accuratius videndum est. Is est enim qui innumera in codice Vaticano studii sui testimonia esse voluit, neque acquievit in opere correctoris, sed totam antiquissimi libri speciem ita transformavit, ut aetatis suae suique ipsius dissimilis fieret. In promptu est haec in eum dicta esse qui antiquam scripturam ubique novo atramento imbuit. Quem eundem et accentus et spiritus cum aliis signis adposuisse, saepe etiam supplesse interpunctionem atque, quod longe gravissimum est, textum universum ad novum exemplum i. e. cuiusmodi aetate sua circumferebantur composuisse, tam manifestum tamque certum est ut mirer non vidisse Hugium, licet ipsius verba probent non satis eum rem indagasse ut probabiliter iudicare posset. „Quicquid," inquit, „de eorum — accentuum et spirituum auctores dicit — labore statuatur, vereor sine eo factum fuisse ut perpulchrae membranae quemquam illexerint exstinctae fere scripturae aliud

opus superinduere." Nimirum satis habuit Hugius refutasse Birchium, tam alienum a priscae scripturae sensu ac studio, ut accentuum spirituumque signa ad primum codicis scriptorem referret. Quid quod eadem signa, quum litterae evanescentes renovandae erant, antiquum colorem tam bene conservasse posuit ut sola non opus haberent renovatione. Hugium quidem quid rei esset penitus perspecturum fuisse nullus dubito, dummodo ad textum quum antiquissimum tum eum qui posterioribus curis inlatus est subtilius examinandum accessisset.

Sed ante omnia ipsa scriptura probandi vim habet. Omnino enim idem atramentum est quo veterrima scriptura instaurata est, quo litterae novae sive mutandi vetera sive supplendi caussa additae, quo accentuum spirituumque signa adposita sunt. Quod Hugius ad refellendam Birchii sententiam scripsit, signa ista medium quendam colorem inter antiquissimam scripturam et litteras novo colore obductas servare, vividiorem veteri illo et emortuo, hebetiorem recens litteris superaddito, id unde esset ipse bene explicuit, antiquas litteras fungi dicens vice fundi cui novus color superinductus emicet, accentus vero et spiritus eodem licet recentiori atramento depictos remissius fulgere, cum nullo antiquiori fundo incumbent. Nec male illud observandum esse addidit, minutas hasce lineolas, non exundante calamo sed parcius intincto et acie calami prognatas, initio statim languidiores esse et posthac maturius expallescere. At haec ne vera quidem omni ex parte sunt; saepe enim nullum atramenti discrimen est inter accentus spiritusque et litteras instauratas. Si cui tamen tantum quantum Hugio alterae ab alteris differre videantur, etiam hoc discriminis tollitur si signa illa comparamus cum litteris seriore tempore passim additis. Utraque simul addita esse luce clarius est. Cf. Eph. 1, 1. quem locum ex lapide in tabula edidimus, Mt. 27, 45 ἕως ὥρας pro εωρας Mc. 8, 17 συνίετε pro συ̅ ειτε Luc. 5, 27 et Joh. 13, 7 ubi μετὰ ταῦτα pro μεταυτα corrigitur, Act. 7, 32 γενόμενος pro γενος, Act. 13, 1 τοῦ τετράρχου pro τουτραρχου, 2 Pet. 2, 18 ματαιότητης (ex incuria pro -τος) pro ματαιοτης, Rom. 9, 29 ἐγενήθημεν pro εγενηθεν, 1 Co. 4, 6 ἀπὸ πολλῶν pro απολλων, 1 Cor. 9, 11 πνευματικὰ ἐ pro πνευματι ε. Sunt in his exemplis, quae quantopere cohaereant signa cum emendatione ante oculos ponunt, ut ΑΠΟΛΛΩΝ, ΜΑΤΑΙΟΤΗ ΤΗΣ, ubi emendator accentum recte posuit, licet postquam τη addidit, της in τος mutare oblitus sit, ΣΥΝΙΕΙΤΕ pro ΣΥ ΕΙΤΕ. Quae autem necessitudo emendationi illi cum adpositione accentuum et spirituum est, eadem est cum litterarum renovatione. Quam in rem rectissime Maius scripsit vol. V. pag. 499 qui novo atramento pallescentes litteras restituerit, eundem accentus et spiritus posuisse. Hoc si est, eidem homini emendatio, quae maximam vim ad textum per totum codicem immutandum habuit, abiudicari nequit. In ea enim quam instituit litterarum renovatione id ipsum haud exiguam emendationis sive novae recensionis partem effecit, quod, quoties ei videbatur, litteras syllabas voces versus renovavit. Ut enim quae probabat cuncta restituebat, ita ea quae calamo praeteribat improbabat. Atque hunc reprobandi modum non decies, non centies, sed millies adhibuit. Ita enim ν ἐφελκυστικὸν ante consonam innumeris locis sustulit, nec fere paucioribus ι pro ει restituit, λήψομαι pro λήμψομαι etc. Conveniunt etiam loci, quibus litterae improbatae eam quam malebat suprascripsit, ut συμβιβάζων pro συνβιβάζων. Atramentum vero quo qui litteras instaurabat

utebatur minime differt ab eo quo plurima adscripta sunt quae ad eandem emendationem pertinent.

Quae quum ita sint, neminem fore puto cui altera ista codicis Vaticani emendatio, cum accentuum spirituumque adpositione pariter atque cum scripturae pallescentis renovatione coniuncta illa quidem, eximiam antiquitatis laudem habere videatur. Antiquissima scriptura tum temporis tantopere expalluerat ut renovationis indigere videretur. Quam qui suscepit, exemplum aetatis suae adhibuit, ad quod exigeret textum quem novo atramento inducebat. Exemplum quo utebatur accentibus spiritibusque donatum fuisse videtur iisque omnibus destitutum quibus antiquissimi codices a recentioribus discedere solent. Sed sunt etiam quae permittant vel potius cogant ut aetatem eius accuratius definiamus. Quamquam enim singulari studio hoc egit ut omni in opere suo, sive vetera restituebat sive novi aliquid addebat, antiquos ductus et formas imitaretur, tamen aliquoties accidit ut scriberet prout ipse scribere solebat. Quod ubi fecit, eiusmodi litteras minusculas adhibuit quas undecimo vel decimo saeculo usu receptas fuisse scimus. Cf. Luc. 1, 34 μ̣ (i. e. μοι) post πως εσται 1, 63 εστὶ τὸ ονομα pro εστιν ονομα 2, 22 του (compendio scriptum) ante καθαρισμου 2, 36 μετὰ τοῦ (rursus compendio) ἀνδρὸς αὐτῆς (compendio) pro μετα ανδρος 4, 16 ναζαρὲτ pro ναζαρα. Haec omnia Maius „secunda manu“ correcta esse indicavit, nisi quod Luc. 1, 34 adnotavit: „additur μοι a recentiore manu.“ His locis addendus est Luc. 11, 42, ubi voci παρειναι minusculis litteris suprascriptum est αφιεναι, nisi quod hoc rursus exstinctum videtur.[1] Item duo Matthaei loci: 16, 19 et 20, quorum priore pro δωσω σοι τας κλειδας repositum est ἐν δώσω σοι τὰς κλεῖς, formis ἐν et σ scripturae minusculae propriis, quemadmodum etiam pro ΙΗϹ in ἰησῆς substitutum ΙΗσ: altero vero super επετειμησεν ductibus minusculis διεστείλατο positum est, quod iam diorthota scriptura ut solet eleganti ac subtili iuxta posuerat. Has in Matthaeo mutationes Maius „a recente“ „a recentiore“ manu derivavit, αφιεναι apud Lucam „a secunda manu“.

Quibus notis antequam ad definiendam aetatem tertiae manus utamur, quaerendum est an revera sint tertiae manus. Quinquies, ut indicavimus, Maio „secunda manus“ non deserenda videbatur, ter „recentiorem“ eius loco posuit. Quod haud recte fieri patet, quum singulae minime ita inter se differant ut non eundem auctorem habere videantur. Tantopere vero, si ab ipso scripturae genere discedimus, et ratione et atramento illae cum ceteris renovatoris litterarum emendationibus concordant, ut seiungi ab eis nequeant. Nimirum plura instaurari debebant, nisi is qui instaurandi officium susceperat ipse mutasset scripturam: cuiusmodi est illud κλειδας, quod pleno instaurasset nisi κλεις substituisset.[2] Nec minus ad docendum utilis est locus Lucae 4, 16, ubi ναζαρετ ex ναζαρα factum esse diximus. Forma ναζαρετ omnibus quinque locis, quibus id nomen apud Lucam legitur, tertia manu

[1] Similiter Luc. 10, 41 tres lectiones antiquissimae manus mutavit tertia, eisdem litteris adhibitis quas plerumque adhibet; sed omnes tres revocatae sunt.

[2] Contrariam rationem habet Heb. 1, 3, ubi clarum est tertia manu pro φανερόν repositum esse φέρων litteris αν exstinctis et addito accentu: alia vero post eam, saeculo fere 13, restitutum est φανερῶν, circumflexo super ω addito, cum nota in margine.

restitutum est. Postquam enim 1, 26 et 2, 4 iam prima manus praeivit, 2, 39 et 51 demum tertia ex Θ fecit Τ, item 4, 16 ετ ex Λ. Ultimo vero loco cur ad minusculas formas praeter solitum deflexerit, loci natura docet. Reposuit enim ὰτ super Λ in ΛΟΥΝ quum nollet plus spatii ad emendandum sumere quam Λ praebebat.

Hinc confidenter minusculis illis formis ad eruendam aetatem tertiae manus uti possumus. Confirmant luculenter id quod tum communi emendationum eius ratione tum iis quae praeterea instituit probabile fit, tertiam manum non ante undecimum vel decimum saeculum tractasse codicem.

Praeter alia autem quae secundus ille corrector ad exemplar suum redegit, egit hoc ut rem grammaticam antiquissimae scripturae propriam reformaret. Curavit ν ἐφελκ. eliminandum ante consonam, supplevit ante vocalem[1]; ει et ι inter se confusa ad legem grammaticorum exegit[2], item αι et ε[3]; litteras quae in certis particulis praeter morem sui certe codicis diremptas invenit consociavit[4], quae in augmentis verborum vel formandis vel negligendis a grammaticorum praeceptis vel vulgari usu discedunt correxit[5], neglectis assimilationibus litterae ν tum (in γ) ante γ κ χ, tum (in μ) ante labiales, tum ante λ et σ prospexit[6], μ insiticium in formis a verbo λαμβανω derivatis ubique exstinxit[7], ρ duplicavit ubi prima manus praeter solitum simplex posuerat[8], tenues pro aspiratis praeter morem adhibitis reposuit[9], rariora quum nominum tum verborum inclinamenta cum usitatis commutavit[10].

---

[1] Lucae vero 9, 43 pro ειπε προς reposuit ειπεν προς. Quod nisi mera incuria fecit, quod mihi videtur, ex suo exemplari transscripsisse putandus est. Similiter ν in τρισιν ante προσμενουσιν etiam instauravit.

[2] Ceterum falsum est si quis putat pari vel simili modo ει et ι promiscue poni in plerisque codicibus antiquis, quo nomine dici solent qui saeculis X. XI. XII. et post scripti sunt. Cf. editionem Ni. Ti. Leidensem pag. XLV. „Communis igitur illa Codicum antiquorum labes Vaticanum Codicem totum infecit.“ At est illud antiquissimis codicibus i. e. saeculorum IV. V. VI. proprium ut ea re prae ceteris omnibus excellant. Nullus nec scriptorum antiquorum Graecorum nec textus sacri aut patrum ecclesiasticorum codex habetur qui eo usu sive abusu, qui proprio modo differt ab itacismi luxurie quae aliquot saeculis post invaluit, Biblia Sinaitica, Vaticana, Alexandrina, Octateuchi Origeniani fragmenta aequiparet. Nec fere magis universa scripturae vitiositas, quae inprimis pulcherrimos Alexandrinorum scribarum codices invasit, plerisque Graecorum codicibus communis est. Accedunt vero ad quattuor illos textus sacri codices fragmenta duo scriptorum quos classicos vocamus, pari antiquitate insignia. Altera sunt Dionis Cassii Vaticana, altera Phaethontis Euripidei Claromontana palimpsesta. Utraque propediem foras dabimus.

[3] ut σαρκαις θυγατεραις ζητουνταις περιπατουνταις πορευθενταις εξουσιαζονταις σαι (pro σε).

[4] Ita εν, εξ, alia, ubi versu dirempta sunt a prima manu, composuit. Ubi υ ιον invenit, reposuit υι ον, pro προς εκοψαν προ σεκοψαν, pro προς ελθων προς εχετε προς εφερον reposuit προ σελθων προ σεχετε προσε φερον, pro συν αγαγουση συν αγωγη reposuit συνα γαγουση συ ναγωγη, pro ουκ απεκριθη scripsit, quod mireris, ου καπεκριθη (Mt. 15, 23).

[5] Ita pro εδυνατο εορακεν προσερηξεν ερυσατο ερριμμενοι οικοδομησεν εμνηστευμενη επροφητευσεν reposuit ηδυνατο εωρακεν προσερρηξεν ερρυσατο ερριμμενοι ωκοδομησεν μεμνηστευμενη προεφητευσεν. Singulari modo circa ιστηκει et ιστηκεισαν, ειστηκει et ειστηκεισαν versatus est; modo enim has formas, modo illas reposuit, unde patet temere eum exempli sui auctoritatem secutum esse. Ita ειστ. pro ιστ. reposuit Mt. 12, 46. 13, 2. Ioh. 18, 5. 16. 18. Contra ἱστηκ. pro ειστηκ. Luc. 13, 10. Ioh. 7, 37. Act. 9, 7.

[6] Cf. συνζευγνυται ενκαινια ενγεγραπται, συνκαλουσιν συνκατεψηφισθη συνχρωνται etc. Item ενφοβων συνμαρτυρουσης συνμετοχα συνπαραλαβειν συνπολειται etc. Item ενμενειν συνλαλουντες συνλυπουμενος συνσωμα etc. Item συνζητειν συνσταυρωθεντες.

[7] Falsi igitur sunt qui ex ed. Mai parere concluserunt (ita Kuenen et Cobet, cf. pag. LXX), μ illud modo sublatum esse a correctore (in priore codicis parte), modo servatum (in posteriore).

[8] Cf. [illegible] επιριψαντες παρησια (aliquoties, non ubique) etc. Contra αρραβων et αρραφος ipsius primae manus sunt.

[9] ita κατ pro καθ ante ιδιαν, quod frequens est, ουκ pro ουχ ante ολιγαι (Act. 17, 4), ουχ pro ουκ ante εστηκεν (Ioh. 8, 44). απιδω pro αφιδω (Phil. 2, 23), επ pro εφ ante ελπιδι (Rom. 8, 20).

[10] ut μαχαιρη μαχαιρης πληµμυρης λυδδας συγγενην μειζων (pro μειζω), ut ηλθαν ειπαν απεθαναν, εξεδετο παρεδιδετο, εγογγυζαν ελαβαν, εορακες, αφηκετε, γεγοναν, επαναπαησεται.

formas vocum ab usu recentiorum codicum alienas exterminavit,[1] denique vitia cuiuslibet generis permulta correxit. Qua in re quamvis non indiligentem correctorem se praebuerit, tamen non rara sunt quae per manifestam incuriam ita reliquit uti erant, vel potius renovatis litteris, accentu quoque apposito, per errorem comprobasse videtur. Huius generis sunt: εισ στελοσ, τω αιωνιω τουτω, εκρατει (pro εκρατειτε), δοκιμοισ (pro δοκιμοσ) plene instaurata; quod tertio loco posuimus, etiam accentu donavit: δοκίμοισ. Similiter accentum vel spiritum his addidit: απολειται σαββατισμοσ, περιλειμενοι, καρδια εαυτων (Heb. 8, 10), σκανδαλει. Nec magis correxit ο αφωρισασ, αρα ουν - διωκομεν, ινα καυχησωμαι (pro καυθησ.), συρακουσσασ, αυτην pro αυτον Ioh. 4, 52. συσχηματιζομεναι pro -νοι 1 Pet. 1, 14. φονουσ pro φθονουσ 1 Pet. 2, 1. συνεστωσησ pro -στωσα 2 Pet. 3, 5. μαρτυρουν pro μαρτυρουντων cum aliis pluribus. Nec ubique attendit ubi prima manus υμων et ημων confudit, ut 1 Cor. 1, 21 υμασ συν υμιν. Aliquoties dormitans correxit, ut Act. 8, 9 ν in εθνοσ non instauravit et Ioh. 6, 35 ex πεινασῃ fecit πινασῃ. Passim etiam accentu erravit, ut Gal. 3, 15 ἢ ἐπιδιατάσσεται pro ἢ ἐπ dedit

Vix attinet de eis referre quae post renovationem et quae cum ea coniuncta erat emendationem codici inlata sunt. Praeter id quod ad Heb. 1, 3 notavimus, tantum non nihil ad mutandum textum valuit. Notae plures in margine adscriptae exegetici sunt argumenti nec quicquam ad rem criticam pertinent. Aliquoties, ut ex actis et epistulis notavimus, αρχη et τελοσ (etiam υπερβα) adscripta sunt. Passim coloribus pictae litterae initiales habentur, quae eodem tempore, quo studiis tertiae manus instaurando corrigendoque codici prospectum est additae videntur.

Sed nondum de augmentis subscriptionum in epistulis Pauli apostoli relatum est. Scriptura uncialis, qua utuntur, a scriptore et diorthota primo aeque aliena est atque ab eo quem tertiam manum plerumque diximus. Est autem eiusmodi ut eam sexto fere saeculo adscribendam putem.

Qua Coptae scripturae similitudine in codice Sinaitico numeri quaternionum insignes sunt — cf. tabula XIX — eadem in Vaticano sunt sectionum numeri post paginam 1344 inde a ϛα Lc. 22, 66. Quae scriptura eo quoque a sectionibus praegressis differt quod ϨϨ formam habet, non ϛ. Ceterum hos numeros tertia manus non attigit: hinc nec supplevit eos qui passim desiderantur.

Restat ut nonnihil de aetate codicis Vaticani et de textu addamus.

De aetate quidem pauca dicere satis habebo, quum, ut nunc demum sciri atque ostendi potest, ea sit codicum Vaticani et Sinaitici necessitudo, ut alter alterum aetate superare vix dici queat. Hoc manet ac fixum est, etiamsi ea quae probant, scriptorem Vaticanum ex numero ipsorum codicis Sinaitici auctorum fuisse, alicui dubia videri possint. Summae enim antiquitatis argumenta pleraque eadem in utroque sunt. In quibus quae primum locum obtinet scriptura, ut iam demonstratum est, nulla in utroque differt re quae momentum habeat. Communem enim habent uncialium litterarum antiquissimam munditiem et pulchritudinem, eamque aequalitatem quae ipsis abstinet initialibus, item interpunctionis raritatem et spatia quibus passim continui textus series interrumpitur, item varia illa signa de quibus supra expositum est. Accedit voluminum papyraceo-

[1] ut αλεεισ λεγιων εκαθερισθη εξολεθρευθησεται κραβαττον εραυνατε σφοδρα ιστραηλειται ζβεννυτε τεσσερακοντα etc.

rum imitatio, quae eo cernitur quod alter in quaternas, alter in trinas columnas textum cuiusvis paginae descriptum exhibent. Porro aliud argumentum in orthographia et universa ea ratione grammatica positum est, quae certis quibusdam formis, nominum declinatione verborumque coniugatione a sinceritate Graeca multifariam discedit. Qua in re quantopere consentiant, quum iam ex Maii et conlatorum superiorum laboribus disci potuit, tum confirmatum est meis.[1] Deinde simili simplicitate utuntur in singulorum librorum inscriptionibus et subscriptionibus, paginarum quoque titulis: qua re de ceteris codicibus nullus est qui eos aequiparet. Quocum cohaeret quod ambo omnium soli nullis maioribus quae vocari solent evangeliorum capitulis instructi sunt, neque tabulam capitulorum singulis evangeliis praepositam neque notas eorum in margine adpositas habentes.

At dixeris sectionibus eos textus evangelici differre. Differunt eo quod Sinaiticus Ammonianas sectiones cum canonibus Eusebii ab alia quidem manu sed aequali, Vaticanus alias paullo longiores propterea que pauciores habet. Sed hac ex re effici nequit, Vaticanum aetatem Eusebii antecedere, ex qua sectiones Ammonii ab ipso excultas in communem fere usum abisse Caesarius, Epiphanius, Hieronymus testes sunt. (Cf. Nov. Test. ex Sinait. cod. pag. LIX.) Quod enim facile conieceris, rationem illam non tantum valuisse ut nihil simile ex antiquiore codice repeteretur, id nuper eo probatum est quod in codice Lucae palimpsesto Zacynthio octavi fere saeculi eadem quae in Vaticano est textus evangelici distinctio reperta est. Confirmatur autem ea re, quod iam ex usu quinionum conclusimus, Vaticanum codicem non ex eorum fuisse numero quos Eusebius anno 331. Constantino imperatori Byzantium misit. Hos enim illis Eusebii Ammoniique studiis auctos fuisse verisimillimum, neque absonum fidei est, codices istos principales ad commendationem eius rei vel maxime valuisse. Etiam actus apostolorum et epistulae tum Paulinae tum catholicae, excepta tantum altera Petri, in codice Vaticano sectionum numeros habent. Et in actibus quidem duplices, alteros antiquissimos, quos in editione expressimus, alteros posteriores, quos non expressimus.[2] Qui autem epistulis Pauli adscripti sunt, singulare hoc habent, quod omnes epistulas tanquam unum corpus efficientes complectuntur. Quod non novae inventionis esse, ut per se verosimile est,[3] ita inde probatur, quod iam in antiquiore codice unde Vaticanus exscriptus est locum habuit, in quo is singularum epistularum ordo obtinuit ut epistula ad Hebraeos post epistulam ad Galatas collocaretur. A quo licet scriba libri Vaticani discederet, fideliter tamen numerorum ordinem retinuit, ex quo primus epistulae ad Heb. νθ' ultimum ep. ad Gal. νη' excipit. Sinaiticus vero codex nec in

[1] Ita accesserunt haec: ερρεθη Mt. 5, 27. 31. 33. 43. αλεεις Mt. 4, 18 sq. κραβαττον et εκχυννομενον ubique, εξεδετο ubique, επαναπαησεται Luc. 10, 6. σφοδρα Act. 3, 7.

[2] Maius postquam in maiore editione alteros tantum eosque posteriores dedit (nisi quod γ' sectionem non ad 2, 5, uti debebat, sed ad 2, 1 indicavit, ubi antiquior numerus est), in minore utrosque expressit. Posteriores sunt: α' Act. 1, 1. β' 1, 15. γ' 2, 5. δ' 2, 14. ε' 2, 22. ς' 2, 29. ζ' 2, 42. η' 3, 1. θ' 4, 1. ι' 4, 13. ια' 4, 23. ιβ' 4, 32. ιγ' 5, 1. ιδ' 5, 12. ιε' 5, 21. ις' 5, 34. ιζ' 6, 1. ιη' 6, 9. ιθ' 7, 11. κ' 7, 35. κα' 8, 1. κβ' 8, 9. κγ' 8, 18. κδ' 8, 26. κε' 9, 1. κς' 9, 10. κζ' 9, 32. κη' 10, 1. κθ' 10, 19. λ' 10, 30. λα' 11, 1. λβ' 11, 27. λγ' 12, 1. λδ' 12, 18. λε' 13, 1. λς' 13, 13. λζ' 13, 26. λη' 13, 52. λθ' 14, 8. μ' 15, 23. μα' 15, 40. μβ' 16, 14. μγ' 16, 25. μδ' 16, 35. με' 17, 5. μς' 17, 22. μζ' 17, 34. μη' 18, 12. μθ' 19, 1. ν' 19, 13. να' 19, 24. [νβ' deest] νγ' 21, 1. νδ' 21, 10. νε' 21, 14. νς' 21, 26. νζ' 22, 1. νη' 22, 12. νθ' 23, 1. ξ' 23, 12. ξα' 23, 22. ξβ' 24, 1. ξγ' 24, 24. ξδ' 25, 14. ξε' 26, 1. ξς' 26, 24. ξζ' 27, 1. ξη' 27, 27. ξθ' 28, 11.

[3] Simile aliquid invenitur in codice Arabico epp. Pauli anni 892 p. Chr., quem ex oriente Petropolin pertulimus.

actibus nec in epistulis sectiones habet, nisi quod in actus nonnihil numerorum[1] posterioribus curis inlatum est.

Iamvero si quaeritur, uter hac in re alterum antiquitatis specie antecedere videatur, negari non poterit, antequam codices cum sectionibus textus continui scriberentur scriptum esse textum nullis sectionibus distinctum. Sed poterat eodem tempore tum hoc tum illud fieri, neque Vaticanae sectiones quicquam habent quod a medio saeculo quarto abhorreat. Nimirum cum iis quae demum post in usu esse coeperunt nihil commune habent.

In probanda summa Sinaitici codicis antiquitate magni fecimus quod Barnabae epistulam et Pastorem tanquam ad ipsum canonem pertinentes praebet. Cf. N. T. ex Sinait. cod. pag. LX sqq. In Vaticano simile antiquitatis documentum non est; vix enim huc valet quod Maccabaeorum libri absunt. At quum post Heb. 9, 14 omnia perierint, quem ab initio ambitum habuerit sciri nequit.

Denique in ipso textu inveniuntur unde discas antiquitatem codicis. Sunt duo inprimis loci, quibus iam Hugius usus est ut probaret Vaticanum in ea reponendum esse tempora quae Basilium nondum viderunt. Alter est exitus evangelii Marci, a quo desunt quae post verba εφοβουντο γαρ legi consuevere; alter Eph. 1, 1, ubi post verba τοις αγιοις τοις ουσιν desideratur, quod edi solit, εν εφεσω. Quorum utrumque quum Vaticano cum Sinaitico sit commune, fusius tractavimus in N. T. ex Sin. codice pag. LXIV sq. Utraque lectio, quam praeter illos Graecorum codicum nullus conservavit, ex gravissimis summae antiquitatis argumentis est. Solae quidem per se si sumuntur, eam vim quam Hugius volebat vix habent, sed quicquid argumentorum vidimus iam par est coniungere coniunctimque adhibere; nec quicquam inventum iri puto quod obstet, quin Vaticanum codicem pariter atque Sinaiticum circa Eusebii aetatem, quae sane Basilium nondum vidit, scriptum esse arbitremur.

Quam textus consensionem inter utrumque codicem duobus illis locis gravissimis esse diximus, eam per omnes libros qui in Vaticano supersunt permulta alia confirmant. Est enim tanta tamque singularis ut saepe soli vel fere soli invitis testibus reliquis omnibus rectum tenere videantur, nonnulla etiam quae aperto vitio scripta sunt communiter tueantur. Exempla in Nov. Test. ex Sin. cod. pag. LXXI sq. dedimus. Nihilominus nulla Vaticani pagina tantopere cum Sinaitico convenit ut nihil sit quod differat; nec tantum eiusmodi rebus differunt quae prae ceteris facile fluctuant, sed etiam lectionibus magni et maximi momenti. Cf. ibidem pag LXVI—LXVIII; item pag. LXXII sqq. Quae quum luculenter docent utrumque a communi fundamento sed multo antiquiore pependisse, ita ut inter fundamentum illud et codices nostros plura exempla intercesserint, tum hoc ostendunt, consentientes plurimum eos ad restituendum textum antiquissimum valere. Eis quidem locis lectionis revera dubiae, quibus inter se differunt, illud non videtur dubium, quin saepius Sinaitica quam Vaticana lectio praestet; sed sunt etiam ubi Vaticana praestet vel de principatu contendat. Qua de re accuratius quam in Nov. Test. ex Sin. cod. factum est alibi dicemus.

[1] Hoc passim tantum factum est, quemadmodum ϛ′ sectionem excipit η′; extremus vero numerus μϛ′ ad 15, 40 positus est. Eadem fere ratione qua Vaticani posteriores utuntur.

Ex eis quae supra de laboribus meis Romanis relata sunt iam intellectum esse puto, ab extrema inde parte evangelii secundum Lucam nonnihil minus curate edi potuisse. Non poteram spatia medio textu relicta ubique notare nec magis puncta aut apostrophi signa. Neque notavi, ν ἐφελκ. ante consonam utrum revera ut omnino solet exstinxerit corrector, an, quod exeunte sectione aliquoties vidimus, novo atramento obduxerit. Nomen δαυειδ quum quater in Luca in δαυιδ mutatum esse notassem: 1, 32. 2, 4 et 11, etiam reliquis Lucae locis, item bis in Iohanne et quinquies in actis eodem modo a B^3 mutatum esse indicavimus. Sed verendum est ne coniectura nos fefellerit. Saepe in codice Ϊ et Ϋ ipsa prima manu scripta sunt. Sed quum fieri non potuisset ut ea puncta ubique examinarem, certo vero scirem magnam in ea re scriptoris inconstantiam esse, plerumque Ι et Υ edere malebam. Neque compendia scribendi ubique ex codice edita sunt. Quae plerumque adhiberi ex priore Ni. Ti. parte satis didici, eadem posthac tantum non ubique edidi. Facile igitur sunt quae passim invito codice compendio edidi. Rursus passim και pro ϗ editum esse puto.

Numeri quos superiore pagina editio exhibet: 1235—1518, ex ipso codice exscripti sunt, in quem pluribus abhinc saeculis cura bibliothecarii alicuius Vaticani videtur invexisse.

In notis sub textu positis non id egimus ut indicaremus vitia quae correctores fugerunt, cuiusmodi sunt 1372, 8 αιτηται 1375, 20 ημεν 1436, 29 συνεστωσης 1478, 8 υμας συν υμιν.

In commentario inprimis editionum Angeli Maii ratio est habita; tamen permulta minus recte ab eo edita, postquam ipsa editione correximus, in commentarium non recepimus. Errores Birchii magna ex parte diserte refutavit Maius; plerosque recte, raro ipse erravit. Multos igitur iam a Maio taxatos commentarius praeterit. Neque quicquid ceteri errarunt referendum duximus. Eduardum de Muralt iis tantum lectionibus adscripsimus quas, licet ex mero errore fluxissent, se ipsum in codice vidisse affirmavit. In examinando codice ipsi multo plura exploravimus quam indicatum est. Hoc enim ut ubique diceremus, haud consentaneum videbatur. Praeter alia Romae ad manus nobis erat, quem Phil. Buttmannus Novo Test. suo ad fidem codicis Vat. addidit, „recensus locorum, in quibus auctoritates de lectionibus codicis inter se dissentiunt.“ Eorum igitur nihil non ad codicem exegimus. Sed satis imperfectus ille est, nec pauca praeterit quae notari debebant.

In tabula libro adiecta primum tria exempla dedimus scripturae antiquissimae a deformatione tertiae manus salvae: ex ep. ad Rom. 4, 4 sq., ex 2 Cor. 3, 15 sq., ex subscriptione ep. ad Romanos. His duo versus addidimus ex initio ep. ad Eph. tertia manu retractatos auctosque verbis ἐν ἐφέσῳ. Quae omnia anno 1843 ex codice ipsi descripsimus. Quinto loco extremos versus evangelii secundum Iohannem ex dissertatione repetendos curavimus, quam Romae 1860 Carolus Vercellone Barnabita scripsit „dell' antichissimo codice Vaticano della Bibbia Greca“. Ad marginem duo arabesci adpicti sunt, quos nuper cum pluribus aliis in „Appendice“ editis festinanter ex codice excerpsimus.

Reliqua scripturae specimina ex codice Sinaitico desumpta sunt. Duo altera cum arabescis scriptorem D auctorem habent, item tertium inde a verbis versus quarti εστιν δε και.

COMMENTARIUS.

κατα μαθθαιον

1, 5. recte ιωβηδ Mai^2, male ωβηδ M^1

1, 9 et 10. εζεκιαν (et εζεκιασ) in codice est, non ut Alf. vult εζεκειαν a prima manu, ab altera εζεκιαν. Qui error inde ortus videtur quod vv. 10 et 11. ιωσειαν et ιωσειασ a prima manu est, a tertia ιωσιαν et ιωσιασ. Contra v. 4. αμειναδαβ non mutatum, nec magis δαυειδ vv. sqq.

1, 17. Male Mai^1 εωσ δαβειδ

2, 22. Male M^2 επελθειν et 3, 7 επεδειξεν

3, 1 sqq. Post ιβ numeri tres desiderantur.

3, 14. Male M^2 om συ

4, 15. γαλειλαια ut M^2, non γαλειλαιασ ut M^1

4, 18 et 19. Male M^1 et ^{2} αλειεισ a prima. Versu 18. est ΛΛΕ̇ΕΙC non instaurato ε priore; v. 19. litteris ΛΛΕ a prim. man. exit versus, B^3 addidit Ι, ut iam sit ΛΛΕΙ, sed Ε non instauratum est. Ex his unde error fluxerit planum erit. Praeiverat autem iam Rulotta.

5, 27. 31. 33. 43. Ubique a prim. man. ερρεθη, a tertia ερρηθη. Quod ut vv. 31. 33. 43. perspicuum est, ita v. 27. Ε primae manus tam bene erasum est ut prima scriptura dubia esset nisi Η in rasura repositum esse certum esset. M^1 et ^{2} quater ερρηθη.

6, 4. recte οπωσ η σου η ελεημοσυνη M^1; οπωσ η σου ελεημοσυνη M^2 typorum vitio exscriptum videtur. Quod mirum est, quum ea ipsa scriptura in Δ et codice Parisiensi Ioh. Damasceni (in parallelis sacris pag. 474) inveniatur.

6, 19. Male M^1 et ^{2} θησαυραριζετε (rursus 6, 21 M^2 θηραυροσ)

6, 34. Male M^1 et ^{2} ab ipsa prim. man. μεριμνησει εαυτησ. In cod. est CΕΙΛΥ (Ε superscr.), έ a B^3 addito.

7, 18. exit versus litteris ΠΟΙ, is qui sequitur incipit ΕΙ ΟΥ. Hinc ortus est error Miconis notantis ει ου δυναται pro ου δυναται.

9, 5. εγειραι iam ipsa prima manus, nec mutavit corrector

9, 14. ΟCΛΝ exit versus; B^2 addidit ΜΗΝΔΕΞΗΤΕ (Ϋ ubi adscripserit non amplius apparet, nescio an ineunte versu eo qui sequitur); B^3 Ν non instauravit cum ceteris, praetereaque Ϋ ineunte versu seq. adscripsit, quo loco iam minima forma B^2 adscripsisse probabile est.

10, 32. του εν τοισ recte M^2, non του εν ut M^1

10, 36. in codice est ΟΙΚΕΙΛΚΟΙ, ε inserto manu tertia; quod cum ο confundens Mico notavit οικοικοι.

11, 4. in codice est ΙΩΛΝΕΙ (Η superscr.). Recte igitur M^1, non item M^2.

11, 23. B^3 ἡ pro μη dedit, sed υψωθηση plene instauravit. Hinc non plane η-υψωθησ restituit, licet hoc voluisse videatur.

13, 8. Ab initio B* exeunte versu scripserat ΕΙC, deletis vero litteris ισ versu sq. iusto loco ΠΙ perrexit.

13, 13. B^3 συνιωσι. Hinc recte Maius contra Birchium, nisi quod male -σιν notavit.

13, 17. B* sic: ΥΜΙΝΟΤΙΠΟΛΛΟΙΠΡΟΦΗ
ΤΛΙ

Iamvero exeunte versu additum ΤΛΙΚΔΙΚ et super erasis litteris ΤΛΙ repositum ΟΙ.

13, 34. M^2 vitiose χωρισ παραβολαισ, item 13, 57 εσκαδαλιζοντο et 14, 14 εσπλαγχισθη. Priori-

bus duobus locis recte M^1, tertio idem vitium habet.

13, 52: de hoc loco supra explicitum est, item de 14, 5. 16, 4. 22, 10. 27, 4.

14, 7. recte M^2 αιτησηται, M^1 ex errore αιτησεται

15, 39. male et M^1 et M^2 τον πλοιον

16, 11. φαρεισαιων a prima manu, φαρισαιων B^3; quae quum recte habeat M utraque versu 12, hoc versu utraque primam manum praeteriit.

16, 24. recte M^2 τοτε ιησους, demum B^3 τοτε ο ιησους quod M^1 pro prima scriptura habuit.

17, 25. recte ελθοντα M^1 et^2 invito Micone

18, 5. ΤΟΙΟΥΤο sic exeunte versu, nulla lineola super Το posita.

18, 7. εκεινω recte M utraque contra Birchii testimonium et ed. Wolf. Cephal.

18, 14. recte M^1 του εν ουρανοις, M^2 male om του.

18, 15. recte M^1 et^2 αμαρτηση, invito Bart. testante -τησει

18, 19. συμφωνησωσιν ut M^1 et^2. Per errorem, quod miror, cum KDLA etc. Mico συμφωνησουσιν

18, 22. recte M^2 αλλα, non M^1 αλλ

18, 25. recte M δε αυτου, κυριος vero et γυναικα sine αυτου. Notationes apud Bentl. et Birch. dubiae erant.

21, 33. B* εξεδετε ut edidimus, B^3 demum εξεδοτο. M utraque male εξεδοτο

22, 10. οσους, quod M utraque praebet, demum tertia manus dedit. Exeunte enim versu post παντας addidit ο, atque eo qui sequitur ineunte C extra lineam.

22, 37. εν ολη ψυχη, ut M^1 et^2, non εν ολ. τη ψυχ., postea εν ολη τη διανοια

23, 11. Inepta est Miconis apud Bentleium notatio. In codice est διακονος exeunte versu, eoque qui sequitur ineunte οστις. Per incuriam vero accidit ut B^3 ος exeunte versu non instauraret.

23, 35. Cum M^1 et^2 etiam Alf. et Cure erraverunt εκχυνομενον ipsi scriptori tribuentes. Non animadverterunt in ΕΚΧΥ exeunte versu lineolam finalem, a B^3 non instauratam illam quidem.

23, 37. νοσσια iam recte M^2, nisi quod αυτης non ipsa prima manu in margine additum est. Post πτερυγας vero minime additur αυτης, ut apud Bentleium notatum est.

24, 6. male M^1 μελησεται a prima. ται vero, quod raro factum est, iam a B^2 in τε correctum est. Sic enim a B^2 est in codice $\overset{ε}{Α}$Ι. B^3 ε amplificavit, sed puncta intacta reliquit.

24, 17. recte M^2 τα εκ, male M^1 τι εκ

25, 15 sq. in codice est:

ιδιαν δυναμιν απε
δημησεν ευθεως
πορευθεις ο τα πεντε

ita ut paullulum spatii post ευθεως sit. Noluit igitur scriptor cum iis quae sequuntur coniungi.

25, 35. male M utraque συναγαγετε pro συνηγαγετε

26, 4. in margine B^2 addidit ΚΑΠΟ
ΚΤΟΙΚΩ
CIN

26, 17. male M^1 et^2 ητοιμασωμεν

26, 28. recte M^1 εκχυννομενον a prima

26, 39. vitiose M^1 et^2 πρωσωπον

27, 46. recte M^1 et^2 λεμα σαβακτανει (v. 37. vitiose M^2 η pro ο)

28, 15. B^3 ante αργυρια supra lineam addidit τα. Erravit Alf. contra Rulottam disputans et ipsum errantem.

κατα μαρκον

1, 10. recte M^1 et^2 ως contra Birchii ωσπερ

1, 28. ευθυς recte M^1 et^2; apud Birchium ευθεως omitti dicitur.

1, 38. in codice est εχομενα, nec correctum est. M^1 et^2 εχομενας substituerunt.

1, 42. omnino εκαθερισθη primae manus est, non ut M^2. M^1 prim. manum praeterit correctoris.

1, 44. προσηνεγκε extremum ε non instauratum a B^3 habet. Nescio an de προσηνεγκαι reponendo cogitaverit; certe tamen non reposuit.

2, 4. 9. 11. 12. Omnibus quattuor his locis prima manus dedit κραβαττον, tertia κραββατον. Qui factum sit ut hucusque utriusque scripturae rationem parum perspexerint, satis planum mihi est. Primo enim loco in codice est: ΚΡΑ^{Κ}ΒΑΤ exeunte versu positum, Τ a correctore non instaurato, Κ ab eodem suprascripto. Duobus qui sequuntur locis ΚΡΑ exeunte versu prima manu scriptum est, B^3 vero ΚΡΑΚ fecit. Sequitur βαττον, al-

tero ⲧ non instaurato. Hinc Maius cum eoque Alfordus, quum ʙ exeunte versu a B³ suppletum non distinguerent a primae manus scriptura, ipsi scriptori κραββαττον tribuerunt. Ultimo vero loco de utraque scriptura recte existimare facilius erat. Eodem enim versu scriptum est ΚΡΑ^ʙ^ΒΑΤΤΟΝ, β a B³ suprascripto, altero ⲧ non instaurato.

2. 17. codex αλλα, male M¹ et² αλλ.

2. 26. recte M utraque εισηλθεν, ex errore Mico ηλθεν

3. 1. recte M utraque τω, quod apud Birchium deest

3. 7. omnino ηκολουθησεν, non ut Bartol. -σαν

3. 17. βοανηργες, male M¹ et² βοανεργες. Recte vero M ονομα pro vulgato ονοματα edidit, item v. 19 (20) και ερχεται pro και ερχονται

3. 27. male Birch. om. εισελθων, item 3, 31 male Mico εστηκοντες

4, 22. εαν μη ινα, male Birch. om ινα

4. 27. codex μηκυνηται. Male M¹ et² μηκυνεται, quem errorem miro modo praeivit Birch., apud quem μικυνεται legitur.

5, 15. in codice ab ipsa prima manu est λεγεωνα, quamquam praecessit v. 9 λεγιων. Falsus est Maius, cui prima manus „fortasse λεγιωνα" dedisse videbatur. Alf. autem confudit opinor scripturas a se notatas; edidit enim: „1. m. certainly (not „fortasse") λεγιωνα". At certissimum est ipsum scriptorem, quod me satis mirum habebat quum recognoscebam codicem, hoc loco λεγεωνα exarasse. Itaque iam recte Rulotta et Birchius; postquam enim accurate indicarunt v. 9. λεγιων ipsum scriptorem, λεγεων correctorem dedisse, nihil simile de v. 15. notarunt. Conieceram vero olim cum Lachmanno et ipse, insequente nuper etiam Tregellesio, pariter ac versu 9. λεγιων, B* ipsum v. 15 λεγιωνα dedisse, propterea que et ipsi B* eius lectionis testem notavimus.

5, 26. και δαπανησασα: M² vitiose absque και, item 5, 29. M¹ vitiose εξερανθη, item 6, 14. M utraque vitiose ηγηγερται, item 6, 34. M utraque vitiose, M¹ εσπαγχνισθη, M² εσπαλγχνισθη

6, 37. in codice est δωσομεν, non ut M utraque δωσωμεν

6, 45. in codice est βηθσαϊδαν, male M utraque βεθσαϊδαν

6, 55. recte κραβαττοις a pr. man. M², male M¹ κραβατοις

7, 9. και ελεγεν αυτοις male omittitur apud Bentl.

7. 15. τον male om Birchius.

7. 32. prim. man. μογιλαλον, tertia μογγιλαλον. Hinc recte M², male M¹

8. 6. male Mico παραγγελει

8, 14. recte M¹ a prim. επελαθεντο, a tertia επελαθοντο. Vitiose M² απελαθοντο ex emendatione.

8, 17. in codice est a prima ϹΥ ЄΙΤЄ, a tertia ϹΥΝΙ et ЄΙΤЄ i. e. συνιετε. Male M² a prim. συνιειτε, item Alf. a prim. συνιειτι (?-τε?)

8. 19. M² male „και (prim. man. κα) οτε." At και deest prorsus in codice. Vide ad v. sq.

8. 20. Pessime M² και οτε. In codice enim est κα οτε, at κα extrema syllaba vocis δωδεκα est. Ortus ab hoc κα Maii error ad v. 19. „prim. man. κα". Eodem versu male M² a prim. τετρακεισχειλιους pro τετρακισχειλ..

8, 20. in codice est και λεγουσιν. Male apud Bentleium omittere και dicitur.

8, 35. recte M θελ. την εαυτου ψυχην et απολ. την ψυχ. αυτου

9, 4. recte M² a prim. μωυση, non ut M¹ μωυσει. Versu vero seq. et B* et B³ μωυσει

9, 33. διελογιζεσθε non deest, ut apud Bentl. legitur

9, 41. recte M utraque απολεση, male Mico απολεσει

9, 42. recte M των μεικρ. τουτ. Errat Birch.

10, 25. recte M² ραφιδ. διελθειν, non ut M¹ ραφ. εισελθειν

10, 31. codex και οι εσχατοι habet cum M¹; M² οι male om

11, 2. male apud Bentl. notatur εκαθησε, item vv. sqq. αποστελει et ανηλθον

11, 32. codex αλλα ειπωμεν ut M², non αλλ. ειπ. ut M¹

12. 1. male M¹ et² εξεδοτο ipsi scriptori tribuunt. Nec magis ante eum ullus conlatorum attendit.

12, 4. male M¹ εκεφαλαιωσαν

12, 5. codex αποκτεννυντες, male Birch. -ννοντες

12, 29. male M¹ retinet αυτω

12, 36. male apud Bentl. τω ante αγιω omittitur

13, 7. codex ακουητε. Male M¹ et² praeeunte Birchio ακουετε

13, 21. codex υμιν ειπη, ut etiam M. Errarunt igitur et Mico et Birchius, vel potius ut videtur praeeunte Micone i. e. ex Miconis schedis etiam Birchius.

14, 17. desideratur in margine numerus sectionis $\overline{\nu\gamma}$.

14, 24. recte M² μου της, male M¹ μου το της

14, 38. codex προσευχεσθε. Errarunt M¹ et² praeeunte Birchio. Videtur autem Birchius editione Wolf. Ceph. falsus esse, προσευχετε praebente.

14, 46. τας χειρας αυτω in cod. est. Errarunt et Mico (επ αυτω) et Birch. (επ αυτον)

14, 47. recte M εις δε τις retinuit ex recepta. Ex errore apud Bentl. τις omissum dicitur.

14, 59. male et Mico ηση ην et Birch. αι μαρτυριαι

14, 65. male Birch. om το

15, 7. male idem στασιωτων

15, 21. et Mico et Birchius testantur deesse verba ινα σταυρωσωσιν αυτον. At codex habet. Rursus igitur Birchius ex Miconis conlatione errorem sumpsisse videtur.

15, 22. male M¹ et² γολγοθα. Lineola super α, unde γολγοθαν fit, leviter etiam a B³ instaurata est. Nec conlatorum quisquam ante Maium animadverterat.

16, 1. male M¹ et² om η (quod B³ erasit) ante μαρια prius

κατα λουκαν

1, 13. scripturam ιωαννην praeter morem h. l. prima manu adhibitam corrector pro constantiae lege in ιωανην mutavit. Infra vero (1, 60 et 63) quum vulgarem scripturam eadem manu bis repetitam videret, nihil mutavit. Cf. etiam ad Act. 3, 4 etc. Nec magis vero eo offendit quod inde a Luc. 3, 2 ipse scriptor quam propriam habebat scripturam ιωανης recepit.

1, 17. antiquissimam scripturam προσελευσεται nec Maius nec Rulotta aut alius ullus perspexerat, nec magis 1, 22 εορακεν

1, 36. συγγενις primae manus scriptura certa est. Ex ΝΙC tertia demum manu ΝΗC factum est, quod Maium cum conlatoribus fugit.

1, 37. uncos non tam ipse scriptor, ut sub textu adnotavimus, quam antiquissimus corrector videtur posuisse.

1, 60 et 63. ιωαννης: utroque loco duplicem ν etiam instauravit corrector. Vide ad 1, 13.

1, 78. male apud Bentleium επεσκεψαται notatum est. Is qui contulit codicem recte ται pro το in επεσκεψατο notabat, sed ε et α per incuriam in editione sua intacta reliquit.

2, 5. in editione Maii altera εμνηστευμ. per incuriam a 2. manu scriptum dicitur, postquam recte prior editio primae manus esse testata est.

2, 25. scriptura editionis Argentor. σιμεων non debebat e silentio Miconis codici Vat. tribui.

2, 36: de hoc loco, quem H. Alfordus non satis assecutus est et pessime Rulotta tractavit, iam diximus supra.

2, 38. recte M αυτη τη ωρα invito Micone

2, 39. recte M¹ et² επεστρεψαν

2, 44. per incuriam in utraque Maii editione ανηζητουν exscriptum est. Ibidem primae manus scriptura συγγενευσιν nondum animadversa est, sed certissima est.

3, 1. de βασιλειας et ορεινης in margine adscriptis iam supra expositum est. ει in αβειληνης plene etiam instauratum.

3, 14. recte M² ποιησωμεν, non item M¹ ποιησομεν

3, 23. quae paginam 1310., quam ad modum ipsius codicis accurate edidimus, exeunte pagina 1309. praecedunt, hunc in modum scripta sunt:

$\overline{\kappa\alpha}$ δοκησα και αυτος
ην $\overline{\iota\sigma}$ αρχομενος ωσει
ετων τριακοντα ων
υιος ως ενομιζετο
ϊωσηφ' του ηλει
του μαθατ

Ex hac versuum ratione intellegitur, primo paginae insequentis versu scriptorem quum daret ηλει pro λευει ad initium genealogiae aberrasse. Nec enim dubito quin ηλει (non ηλειει) pro λευει ille primum dederit.

3, 24. vide quae praecedunt

3, 30. συμεων: rursus huc valent quae ad 2, 25 adnotavimus

3, 31. μετταθα: sic, ut M

3, 32. ιωβηλ: ita recte M^1, male M^2 praeeunte Micone ιωβηδ. Birchius etiam peius ιωβεδ.

3, 37. ιαρετ: circa hoc nomen varie erravit M. Nec enim codex a prima manu ιαρατ habet, ut vult M^1, nec magis ιαρεδ a prima et ιαρετ ab altera, ut est in M^2. Rectum h. l. iam Rulotta vidit.

4, 16. ναζαρα a prima manu certissimum est. Ex Miconis et Birchii silentio ναζαρεθ coniiciendum videbatur, Maius vero ναζαρεθ a prima, ναζαρετ ab altera esse dixit. Ad illud per manifestam incuriam delapsus est.

4, 22. recte M υιοσ sine articulo, recte etiam v. 26 σαρεπτα (corrector σαρεφθα), v. 27 ελεισαιου, 4, 29 εωσ sine τησ et κατακρημνισαι

4, 40. recte M^2 εθεραπευεν (M^1 εθεραπευσεν)

5, 2. αλιεισ: sic h. l. ipsa prima manus. Ibidem male Birch. επλυναν

5, 7. επλησαν, ut recte etiam M. Inde a Griesbachio (ed. 2. 1796) in criticorum libros usque ad Tregellesium 1860 inrepsit επλησθησαν tanquam Vaticana lectio. Qui error inde ortus videtur quod nota Birchii ad επλησθησαν „Vat. 1229" cum Vat. 1209. confusa est.

5, 9. ων post ιχθυων non omittitur, ut apud Bentleium et Birchium legitur

5, 17. recte M utraque και οι νομοδιδ.

5, 29 et 30: nec μετ αυτου, quod paullo difficilius ad cognoscendum erat, nec εγογγυζαν, quod satis apparebat, a Maio aut ullo conlatorum visum est.

5, 39. χρηστοσ: male in conlatione Miconiana apud Fordium: „χριστος sic"

6, 5. εστιν του, ut recte M^1 et ^{2}

6, 17. per incuriam in altera Maii editione verba και ιερουσαλημ omissa sunt

6, 34. male apud Fordium ex conlatione Miconiana γαρ οι αμαρτωλοι omissa dicuntur

6, 36. οικτιρμων h. l. ipsa prima manus. M^1 (et ^{2} ubi vera lectio in margine notatur) οικτειρμων

6, 38. υπερεκχυννομενον: male M^1 et (ubi rursus in margine pro 1. man. scriptum est „2. man.") M^2

7, 1. recte M^2 επειδη (M^1 επει δε)

7, 6. ο ante εκατονταρχησ lineola a sinistra ad dextram vergente videtur notata atque ita deleta esse. At non de industria illam factam esse paullo diligentius intuenti facile apparet. Hinc error est quod Birchius isque solus notavit. Nec res mutatur eo quod codex L revera omittit articulum.

7, 10. male Birchius οι omisit.

7, 12. αυτη ην: ita codex. Per incuriam ut videtur apud Alf. αυτην ην exscriptum est.

7, 22. ιωανει a prima est, a tertia ιωαννη. Recte igitur M^1: in M^2 ιωαννη tantum legitur.

7, 39. ο ante προφητησ iam instauraverat corrector; mox vero intellecto errore erasit

7, 41. χρεοφ. recte M^2, male M^1 χρεωφ.

7, 43. σιμων absque articulo recte M

8, 3. αυτοισ εκ, ut M^2; male M^1 αυτοισ απο

8, 6. επι πετραν: ita recte M

8, 12. ακουσαντεσ recte M; male Muraltus „ακουοντεσ ut nobis visum est"

8, 16. rursus male Muraltus „λυχνιασ επιτιθησιν ut nobis visum est"

8, 30. male M^2 „2. man. λεγιων." Prima vero manus λεγειων sine dubio scripsit, non ut Alfordo visum est λεγαιων.

8, 51. τινα ut M^2, male M^1 τινασ

9, 5. male Bartolocc. αποτιναξσατε

9, 9. vitiose M^1 et ^{2} απεκαφαλισα

9, 10. υπεχωρησεν ut M^2, male M^1 συνεχωρησεν

9, 12. ηδη ut M^2, male M^1 η δε

9, 18. συνηντησαν: miror hanc primae manus scripturam eamque paene singularem Angelum Maium cum omnibus conlatoribus fugisse, quamvis planissimam. Quum litterae ηντ et punctis et lineolis notatae sint, iam priorem correctorem antiquissimam scripturam mutasse statui. Tamen passim eum in modum tertia demum manus correxit, quo apertior emendatio esset. Eundem in modum versu 23 correctum est αρνησασθω pro απαρνησασθω, quod ad alteram pariter atque ad tertiam manum referendum esse minime probabile est.

9, 37. εγεν. δε τη ut M^2, male M^1 εγεν. δε εν τη

9, 45. M^2 male omittit αυτον

9, 48. recte M^1 et ^{2} οσ εαν δεξηται et και οσ αν

9, 50 et 53. male M^1 ειπεν προσ sine δε et το προσωπον sine αυτου

10, 6. επαναπαησεται: haec primae manus scriptura rursus omnes hucusque fugit. Licet paullo tectior sit, tamen est certissima.

10, 15. του ante ουρανου supplevit corrector, ut recte iam M², του ante αδου ipsius primae manus est. Eodem versu, ut iam sub textu indicavimus, μη et υψωθηση in η et υψωθης mutatum erat, sed restituta priora. Primum enim μ et η erasa sunt, tum super rasuram eadem sunt rescripta. Nescio an B³ utrumque fecerit, improbata post quam primum voluerat lectione.

10, 31. τη οδω ut M², non εν τη οδω ut M¹

10, 34. vitiose M² επιβασας

10, 36. male M utraque σοι δοκει σοι

10, 39. locus ad diiudicandum paullo difficilior. Alf. „1. m. has apparently μαριαμ η και, but there has been a long erasure, and all is in confusion. For κυριου 1. m. perhaps had ιησου.") Sed iam recte M² primae manui tribuit μαρια η και, alteri μαριαμ και. Super Η primae manus positum est posterioribus curis Μ et quidem satis ineleganter. Quae hoc loco antiquissimorum testium ratio est, facit ut aliud exspectemus, sed acquiescendum est subtili ipsius codicis examine. In iis vero quae sequuntur pro προς tertia manu παρα substitutum erat, sed iam restituta est prior scriptura. Idem voci κυριου accidit. In codice ab initio ΚΥ scriptum erat. Tertia manus substituerat Ϊ pro Κ, ita ut partem huius litterae sinistram ad formandum Ϊ adhiberet. Post vero restitutum est Κ. Ex his facile intellegitur qui factum sit, ut et Maius et Alfordus „fortasse" ιησου prima manu scriptum dicerent. Dubitatio autem si cui est eo aufertur quod inter Ϊ et Υ multo plus spatii oritur quam pro consuetudine scriptoris esse potest.

10, 41. simili ratione ac κυριου, de quo modo diximus, utuntur τυρβαζη, quod omnes conlatores et Maium latuit, et κυριος. Pro θορυβαζη a B³ substitutum τυρβαζη. Sed eo rursus eraso revocatum est θορυβαζη. κυριος sine dubio primae manus est. B³ eodem modo de quo ad versum 39 expositum est in ΪC mutavit. Quo tecto restitutum ΚC. Hinc Maius in ed. altera edidit κυριος, cum hac nota: „1. man. fortasse ιησους." Antea ediderat ιησους in textu, in margine „2. man. κυριος."

11, 25. ελθον ut M utraque. E silentio Miconis et editione Wolf. Ceph. ελθων coniiciendum videbatur.

11, 28. μενουν recte M² a prima, M¹ male μενουνγε

11, 29. male in utraque Maii editione η γενεα αυτη omisso γενεα altero

11, 32. male M utraque κηρυγμα

11, 40. recte M² ουκ a prima, ουχ corrector

11, 42. του θεου supplevit corrector et quidem uterque. B³ super παρειναι litteris minusculis scripsit αφιεναι, sed hoc rursus exstinctum videtur

11, 44. recte M utraque οι περιπατ. E silentio Miconis et ed. Wolf. Ceph. οι videbatur omissum.

12, 3. σκοτια ει non ad paginam 1328 pertinet, sed ad finem paginae 1327.

12, 8. ομολογησει a pr., -γηση corrector. Recte igitur M¹; in M² omissa est correctoris lectio.

12, 20. αφρων ut M², male M¹ αφρον

12, 33. male M¹ βαλαντια

12, 35. οσφυαις B³ mutavit in οφυες, non ut Alfordo visum est in οσφυεις

12, 36. 37. 38. 39. 42. 53. 54. ubique recte M utraque, nisi quod versu 42 M¹ male retinuit articulum ante σειτομετριον.

12, 57. αφ est in codice; male M utraque εφ

13, 7. τον τοπον: supra scriptum est την γην ab utroque correctore, sed τον τοπον salvum mansit

13, 11 et 14. de ετη et εν αις recte M²

13, 13. male M utraque ανωρθωθη

13, 15. recte M², non item M¹

13, 25. αρξησθε ut M², male M¹ αρξεσθε

13, 27. ν in λεγων etiam corrector agnovit. Sed opinor per incuriam instauravit.

13, 33 sq. recte M utraque ιερουσαλημ ter habet

14, 1. των ante φαρεισαιων revera deest

14, 10. recte M² αναπεσε a pr., αναπεσαι corrector. M¹ rem male invertit.

14, 13 et 21. male M¹ ad versum 13 sic: „αναπειρους a pr. man. et αναπηρ. a sec.", ad v. 21 „αναπηρους a pr. m. et αναπειρ. a sec." Neque recte M² utroque loco a pr. αναπειρ., a sec. αναπηρ. esse dicitur. Neutro enim loco B³ substituit η pro ει, sed nec instauravit ει.

14, 16. μεγαν plane praeteriit M, pro codicis lectione venditavit Mico. In codice est ut sub textu indicavimus. Tria puncta super ν neque Alf. vidit.

14, 18. recte M utraque εξελθων ιδειν, item 14, 23 μου ο οικοσ

15, 6 et 9. codex συγκαλει et συγχαρητε utroque versu

15, 24. male apud Woidium απολωλοσ

15, 29. αυτου ut recte M², male M¹ om

16, 4. εκ ut M², male M¹ om

16, 9. εκλιπη a pr. man. est, ut recte M¹. Male M² „codex εκλειπη"

16, 20. ειλκωμενοσ: ει etiam instauratum

17, 10. ωφειλομεν, corr. οφειλ. ut M¹

17, 17. ουχ: male M utraque ουχι. Paullo post ipsa pr. man. εκαθαρισθησαν

17, 24. η αστραπη αστραπτουσα: male M¹ η αστραπ. η αστραπτ. et M² αστραπ. η αστραπτ.

17, 28. οικοδομουν: sic, nec mutatum est. Hinc male M² „1. man. οικ."

17, 35. η μια, ut recte M

18, 9. male M¹ και εξουθενουντεσ

18, 13. εαυτου, ut recte M

18, 19. male M utraque ο θεοσ et „ο expungitur"

18, 20. ψευδομαρτυρησ, ut recte M

18, 30. ουχι μη recte M²; male M¹ ουχι ου μη

19, 4. συκομορεαν recte M utraque

19, 8. male M¹ correctori ημισεα tribuit. Recte M²

19, 15. male apud Birchium δεδωκεν

19, 29. male M utraque ipsi scriptori βηθσφαγη tribuit

19, 40. male M utraque σιωπησωσιν. Postea codex κραξουσιν ut recte M

20, 9. εξεδετο: quod tertia manu substitutum est, εξεδοτο, intuentem facile fallit. Revera falsus est M cum conlatoribus.

20, 13. recte M utraque εντραπησονται

20, 20. λογου recte M; ex errore est λογον apud Bentleium

21, 12. απαγομενουσ, non επαγομενουσ

21, 15. recte M utraque; male αντιστην. ουδε apud Bentl. et Birchium

21, 22. αυται ut recte M; per errorem αυτα apud Bentl. et Birchium

21, 34. male M² κραιπαλη et 2. man. κραπαλη. Sed recte M¹. Mirum in modum de correctione Alf. „in cod. it is κρε͂παλη (αι above ε): 1. m. has written the α over the ε, and 2. m. has added the ι to it."

22, 7. η ημερα: ita codex, item η εδει

22, 30. καθησθε a prim. man. M utraque recte. Minus recte M¹ addit: „2. man. καθησεσθαι." Peius vero etiam Alf. „cod. has καθησεσθε (αι above ε): all 1. m." Ut iam sub textu indicatum est, pro καθησθε B² substituit καθησθαι (καθησθε with αι above), B³ vero neglecto i. e. non instaurato αι reposuit καθησεσθε.

22, 35 sq. male M¹ βαλαντιον

22, 37. και γαρ το recte M. Male apud Woidium et Birchium omittitur γαρ.

22, 42. male M², quocum Alf. facit, correctori γενεσθω tribuit, recte M¹ γινεσθω. Ut enim innumeris locis fit, B³ de litteris ει tantum ι instauravit.

22, 66. de scriptura απηγαγον satis iam sub textu dictum est. Quum nulla linea appareat quae ανηγαγον fecerit, π tantummodo confirmatum est ab instauratore. Frustra igitur Muraltus „et ipsi vidimus." Apposuit simul Birchii testimonium, at is nihil notavit. Bartoloccius vero, quem eiusdem lectionis testem fecit, ipsum contrarium testatur.

23, 15. recte M utraque ημασ

23, 35 et 38. recte M² ο εκλεκτοσ et ο βασιλευσ. M¹ utroque loco om. articulum

23, 44. recte M και ην. Apud Bentl. et Birch. και omissum erat

23, 49. male apud Birchium ακολουθουσαι

23, 53. male M utraque εθηκεν αυτο. Recte Alf. In codice est αυτο̄ exeunte versu, et lineola etiam instaurata.

24, 15. αυτουσ a pr., και αυτοσ a tert. manu: itaque recte M¹ (M² male om. correctoris lectionem). Minus vero Alf. perspexit loci rationem.

24, 21. ηλπιζαμεν a pr. man., ut recte M². Male ¹ ελπιζαμεν

24, 27. διερμηνευσεν: sic. Male M¹ et ² διηρμηνευσεν

24, 32. διηνυγεν a prima est. M² (M¹ praeterit prim. man.) per errorem διενυγεν, qui error ab aversa pagina ortus videtur.

24, 45. recte συνειναι a pr. man. M² (M¹ praeterit pr. man.

κατα ιωαννην

1, 5. αυτο est, non αυτο̄, quod Blanchino auctore, quem etiam Birchius secutus videtur, in libris criticis pro vera codicis lectione habetur. Locum accuratissime et identidem examinavi, sed

lineola Blanchini nec adest nec unquam aderat. Res tam manifesta est ut nesciam qui Blanchinus, quum ipsam scripturam repraesentabat, erraverit. Sed totam lineolam tali modo tinxit quo nunquam in codice formatur. Sic fere ⁻ΤΟ. Ceterum paucis versibus post similiter erravit. Dedit enim ΚΟ̄ pro eo quod a prima manu codex habet Κ́ος. Corrector substituit Κ́ο translato c ad initium versus eius qui sequitur.

1. 15. in codice est ΟΕΙΠω̄, quemadmodum ℵ^a habet ℵ* haec om; tertia vero manu substitutum ον ειπο̄. Alfordus, cui ειπον ab initio scriptum videbatur, non satis perspexit rationem loci. M² plane praeteriit primam scripturam, sed iam recte M¹ et Rulotta.

2. 18. nec Maius nec ceteri viderunt a prim. man. εορακεν haberi.

1. 22. male Birchius ειπαν pro „ειπον ουν". Adest enim ουν.

1. 42. ευρεσκει a prima, ut iam recte M²

1. 43. non deest αυτον post ηγαγεν, ut Birchius notavit

1, 51. non deest αυτω inter απεκριθη et ναθαναηλ, ut M¹. Sed iam recte M².

1. 6. male Birchius scripsit καταρισμον

2. 11. Maius contra Birchium asserit σημειων legi, non σημιων. At a prima est σημιων, a tertia σημειων.

2. 17: per incuriam M utraque κατεφαγεται

1. 5. συχαρ: male M¹ σιχαρ

1. 6. ουτω επι: recte M utraque

1, 8. απεληλυθεισαν, ut iam Maius testatus est contra Birchium, qui praeeunte Micone απελυθεισαν notaverat

1. 9. ουσης: per errorem om M¹

1. 7. 9. 10. male M utraque ter πιειν, quod corrector pro πειν substituit. Versu 9 etiam Rulotta primam scripturam indicavit, duobus alteris locis non item.

1, 15. male M¹ διερχωμαι. Sed M² correxit.

1. 27: οι μαθηται αυτου: Rulotta per incuriam αυτου om

1, 40. impedita loci ratio omnes fefellit. Primum scriptum erat ΗCΑCΥΝΗΛΘΟΝΟΥ.
ωc cΥΝ
Deinde sic mutatum ΗCΑΟΥΝΗΛΘΟΝΟΥ nisi quod cum hoc alterum ουν exeunte v. deletum statuendum est: quae emendatio propterea non oculis iudicari potest quod ipsum ουν post instauratum est. Denique ex his praeter ησα non restauratum est nisi ηλθον ου, nec magis vero quicquam signis notatum. De singulis his scripturis quid existimandum videatur, iam in commentario indicavimus. Prima scriptura plana est. In id quod secundo loco adscripsimus ipse potius scriptor quam primus diorthota mutasse videtur. Tertius denique scriptor non satis perspicue significavit quid vellet. Sed alibi etiam nonnihil ita ut erat reliquit quamvis valere vellet. Quem locum omnes conlatores vexasse facile conieceris. Apud Bentleium ex eoque apud Birchium est: ηλθον ουν pro ωσ ουν ηλθον: id quod ex more est Miconis, plerumque ea tantum quae instauravit tertia manus notantis. Apud Rulottam teste editore conlationis Arth. Ayr. Ellis) a prim. man. esse dicitur α εποιησα ωσ ιησουν ηλθον ουν προσ αυτον, nulla adscripta emendatione. At ipse ex Rulottae schedis de-
ωσ συν
scripsi: α εποιησα ουν ηλθον ουν. Exscripsit igitur quicquid in codice invenit, nec tamen quid de iis sibi videretur dixit. M¹ edidit ωσ ηλθον ουν nulla nota adposita. M² ad eadem verba adnotavit: „ita cod. 1. manu, sed antea eadem manu erat ωσ ουν συνηλθον." Denique
ωσ συν
Alfordus sic: „ ουν ηλθον is in cod.: all 1. man." Parum recte. Certe non silentio praeterire debebat ουν quod sequitur.

4, 42. ελεγον sine οτι legitur. Erravit M¹. Ibidem rursus M¹ male ο χριστοσ ex textu quem dicunt recepto retinuit.

4, 52. αυτην in textu est nec mutatum. Apud Bentleium et Birchium quae notantur, non ex errore Miconis sed ex eo fluxerunt quod non intellecta est Miconis nota.

5, 3. indicavimus in editione spatia inter τυφλων χωλων ξηρων et ea quae sequuntur. Scriptum est in codice duobus versibus integris:

τυφλων χωλων
ξηρων ην δε τισ αν ·

5, 10. και ουκ: M¹ male om και

5, 30. με: male omittitur apud Bentleium indeque apud Birchium

5, 36. μειζω̄: ut indicavimus sub textu, etiam instaurata est lineola. M^1 μειζω, sed recte iam M^2

5, 44. παρ: ita recte M

5, 46. μωυσει in codice est, non μωυση

6, 15. Alfordus testatur εργεσθε pro εργεσθαι, id quod nos fugit. Ibidem recte M ανεχωρησε, non (ut apud Bentl. et Birch.) εχωρησε

6, 17. recte M εληλυθει. Male apud Bentl. et Birch. εληλυθε

6, 18. διεγειρετο, ut M^2. Male M^1 διηγειρετο

6, 35. διψησει: recte M^2, non item M^1

6, 46. εορακε et εορακεν a prima est, quod omnes fugerat. Correxit B^3 ita ut brevem sed crassam lineam mediae litterae O ab imo insereret.

6, 71. εμελλεν, ut recte M. Ex errore est εμελεν apud Bentl. •

7, 3. recte M^2 θεωρησουσιν a prima. Erraverat M^1. Ibidem M^1 per errorem σου om.

7, 30. εληλυθει, ut M. Ex errore est apud Bentl. Birchiumque εληλυθεν (licet haec sit codicis L lectio).

7, 34. εκει per incuriam om M^1, item με versu 36.

8, 12. ultima verba 7, 52 et prima 8, 12 sic in codice collocata sunt:

φητησ ουκ εγειρεται
παλιν ουν αυτοισ ελαλει

Nec corrector signorum quicquam interposuit.

8, 23. ουκ ειμι εκ του κοσμου τουτου, ut recte M^1. Perperam invertit ordinem verborum M^2 ουκ ειμ. εκ τουτου του κοσμ.

8, 24. υμειν a prima est, non ut M^2 per incuriam habet a correctore

8, 57. εορακεσ a prima, non ut M utraque εωρακεσ

9, 10. ηνεωχθησαν ut M^1. Male M^2 ενεωχθησαν

9, 11. ουν και νιψαμενοσ recte M. Erravit Birchius.

9, 21. περι εαυτου, ut recte M

10, 4. εκβαλη, ut recte M

10, 6. τινα η, ut M^2; male M^1 τινα ην

10, 18. ταυτην εντολην: sic

10, 23. στοα του, ut recte M

11, 3. αι αδελφαι sine αυτου, ut recte M

11, 18. ην δε βηθανια, ut recte M

11, 27. librarius primum πιστευω scripserat. Ut substitueret πεπιστευκα, πε super lineam adscripsit, ex ω, quod etiamnum visibile est, fecit κ iustoque loco addidit α. Eodem versu ο (vocis οτι) sequitur. Ex his clarum fit ipsum scriptorem sese correxisse. Male Rulotta πιστευκα primae manui tribuit.

11, 37. per errorem apud Rulottam ανυξασ pro ανοιξασ scribitur

11, 51. επροφητευσεν: ita etiam B^3, instauravit enim ipsum ε. Ibidem male M utraque ημελλεν ipsi scriptori tribuunt

12, 4. ιουδασ ο ισκαριωτησ, ut recte M

12, 6. εμελεν: male M utraque εμελλεν

12, 13. nemo scripturam primae manus viderat

12, 17. οτε sic, ut M

12, 18. δια τουτο: και post additur,* sed και post αυτω non deletur. M^1 confudit και post αυτω cum και post δια τουτο.

12, 40. corrector dedit πεπωρωκεν, non ut M^2 επωρωκεν. Pessime M^1 πεπωρηκεν.

12, 41. οτι in codice est. Male M utraque οτε

13, 8. απεκριθη ισ αυτω: M utraque per errorem om ισ. Idem error iam apud Bentl. et Birch. legitur.

13, 19. πιστευητε: recte M utraque; item 14, 3 και ετοιμασω

14, 10. πιστευσεισ a prima, a tertia πιστευεισ. Recte M^1; M^2 om primae manus lectionem. Apud Alf. per errorem πιστυσεισ legitur.

15, 14. male Birch. α εγω

16, 27. υμεισ εμε: sic. Postea παρα του, ut recte M utraque. Male του apud Bentl. et Birch. omittitur.

17, 1. numerus ζ in codice omissus est, ut iam indicavit M. Primo huius capitis versu recte M ινα ο υιοσ. Apud Bentl. et Birch. articulus per errorem omittitur.

17, 6. ουσ εδωκασ recte M^2; ουσ δεδωκασ M^1 ex recepta

17, 11. και ημεισ B*, ημεισ B^3. Quae apud Woidium exhibentur ex errore sunt.

17, 15. mirum in modum errarunt qui de hoc versu scripserunt, Bartoloccius („ινα τηρησεισ αυτουσ εκ του κοσμου pro ινα τηρησησ αυτουσ εκ του πονηρου"), Rulotta, Alfordus. Maius receptam dare maluit nulla nota adposita, nec magis rem indagavit Mico aut Rulotta. Tamen locus, si verum quaeris, nihil dubii habet. Scriptor enim a verbis αυτουσ εκ του priore loco positis ad

eadem verba altero loco posita transiluit. hinc omisit κοσμου αλλ ινα τηρησης αυτους εκ του. B³ praetermissa supplevit. Ut errorum caussa appareat, indicabo quemadmodum haec in codice inveniantur:

ρησ αυτους εκ του $\overset{κο}{πο}$ [σμου αλλ ινα τηρη
σησ αυτους

..... $\overset{π\ νηρ}{}$
νηρου εκ του κοσμου [εκ του κοσμου
ουκ εισιν

Quae uncis a textu separavimus addidit B³. idem vero etiam ex πο fecit κο (quod fugit Alfordum), et νηρου (pro his litteris Alf. νκτου) punctis notavit. Denique pro κοσμου, suprascriptis π et νηρ litteris, reponi voluit πονηρου.

18, 22. per errorem Birchius παρεστ. εισ των

18, 39. εν omissum, ut recte M

19, 5. ιδου ανθρωπος: recte M

19, 11. recte M δεδομενον. Error est apud Bentl. et Birch.

19, 23. τεσσαρα: ita codex, item αρραφος

19, 29. του οξους υσσωπω: sic

19, 31. primae manus scriptura εκεινη pro εκεινου nondum notata erat, sed certa est

19, 35. ινα και υμεισ: sic. M utraque om και

20, 17. αναβεβηκ. πρ. τ. πατερα: sic. M¹ male add μου

20, 29. recte εωρακας ab ipsa prim. man. hoc loco, versu vero 25 (ut certe iam M², nondum M¹) εωρακαμεν

20, 30. σημεια absque α: sic. Male apud Bentl. et Birch. σημ. α

21, 9: M² per errorem επικειμενον

21, 16 et 17. recte M utroque loco προβατια[1]. Versu vero 17 M¹ male συ om.

[1] Eandem scripturam utroque versu C codex Ephraemi Syri rescriptus tuetur. Eo vero qui praecedit versu a prima ille προβατα habet, a secunda αρνια, ut in editione codicis Ephraemi docuimus. Quod Berger de Xivrey nuper (v. Memoires de l'Inst. Imp. de France. Acad. d. Inscript. Tom. 23 1858) corrigendum duxit, quum προβατια pro προβατα in codice deprehendere sibi visus esset, emendationis suae ipsum Carol. Bened. Hase testem nactus. At uterque falsus est. Repetito anno 1865 ipsius loci examine prorsus confirmatum est quod olim (1842) edidi. Quod alibi ita demonstrabo ut locum cum duplici scriptura ante oculos ponam adhibitis simul locis duobus iis (vv. 16 et 17) ubi primus scriptor revera προβατια dedit

πραξεισ αποστολων

Ita ipsa libri inscriptio. In marginibus vero per totum librum nil nisi πραξεισ habetur.

1, 11. male apud Bentl. ουτωσ pro ουτοσ notatur

1, 17. asserunt Rulotta et Alfordus in margine υπερ adscriptum esse, quo quid faciant ambigunt. Alfordus sic: „the υπερ in the margin before τησ διακονιασ is not from the 2. m., but much later.“ At non υπερ, sed υπερβα compendio scriptum est in margine, quod ad lectionem ecclesiasticam spectat. Respondit illi notae id quod ad v. 20 notatur αρξου simili compendio scriptum.

2, 7. παντεσ a prima manu, απαντεσ B² et B³ substituerunt. M¹ plane om. alterius manus scripturam.

2, 22. ισραηλειται a prima, ut recte indicavit M¹; M² praetermisit ισρ. scripturam

2, 31. τησ: male omittitur apud Bentleium. Ibidem est ουδε η σαρξ, ut recte M

2, 38. υμων (sic, non ημων) post αμαρτιων: M¹ male om

3, 7. σφυδρα: nemo viderat sic prima manu scriptum esse. B³ σφυρα reposuit eo quod δ non instauravit

3, 25. οι υιοι: M¹ male om οι. Ibidem recte M ευλογηθησονται

4, 4. ωσ: male M¹ et ² ωσει

4, 6. ο αρχιερευσ: male omittitur articulus apud Bentl., item infra 5, 17.

4, 20. nunc sic in codice est: $\overset{ό}{Є}ΙΔ\overset{ο}{Α}ΜЄΝ$. Haec mire exercuerunt conlatores. M utraque „1. man. οιδαμεν, alia man. ειδομεν.“ Birch. nil nisi ειδαμεν. Rulotta ad ειδαμεν a prim. adnotat: „οιδαμεν vel ειδομεν a sec. manu.“ Alf. „ειδαμεν: over the ει is written ο by 1. manu, over the α is written ο by 2. manu.“ At dubitari nequit quin et ό et ο ab eodem B³ profecta sint una cum signo , sub Є. Haec quid sibi volunt? Mihi non dubium est duplicem hoc modo lectionem ab eo notatam esse. Altera est οιδαμεν, altera ιδομεν. Posteriorem ut satis significaret, signum , post $\overset{ό}{Є}$ posuit.

4, 36. ει in λευειτησ plene etiam instauratum est

5, 2. συνιδυιησ prima manus, συνειδυιησ corrector

5, 8. απεκριθη δε, ut recte M; per incuriam Mico δε omisit

5, 21. omnino a prima est παραγενομενοι, non παραγενομενον, quod Alfordo videbatur

5, 31. ηγειρεν ιησουν: sic, non ηγ. τον ιησ. ut Birch. indicaverat

5, 34. εξω: non est post ποιησαι, ut Birch. volebat

5, 35. ειπεν τε, non ut M^1 ειπε δε

6, 14. nec εθνη nec 7, 8 ισακ, quod utrumque B* scripsit, a quopiam notatum erat

7, 10. εξειλατο a prima, B^3 non instaurato ε volebat εξιλατο. Per errorem M^2 (praeterit correctorem M^1) et Alf. correctori „εξελ.“ tribuunt

7, 11. ηυρισκον: sic, non ut M^1 ευρισκ.

7, 15. ετελευτησεν αυτοσ ut recte M, non ut apud Bentl. notatur αυτοσ ετελευτ.

7, 17. ηγγιζεν: non ut Birch. ηγγισεν

7, 22. παση σοφια: male Birch. πασησ σοφιασ. Ibidem recte M λογοισ και εργοισ. Non εργ. και λογ. ut apud Bentl. notatur.

7, 26. συνηλλασσεν recte M. Male est apud Bentl. συνηλασσεν et apud Birch. συνηλλασεν.

7, 39. αλλα: male M^1 et ^{2} αλλ

7, 56. διηνυγμενουσ et διηνοιγμενουσ: male M^1 διενυγμ. et διενοιγμ.

8, 1. τη αναιρεσει: M^2 per errorem om τη

8, 17. επετιθοσαν: ο etiam instauratum

8, 25 et 28. omnino est ευηγγελιζοντο et τον προφ. ησαϊαν. Male Birch.

8, 34. τουτο: in margine a B^2 suppletur, ut iam Rulotta indicaverat. M recepit in textum. Alf. „τουτο is a prima manu.“

9, 1. οτι: B^3 notavit ε super ο, ipsum ο intactum reliquit

9, 3 et 6. περιηστραψεν et αλλα: male Birch. περιεστρ., et αλλ

9, 26. εισ ιερουσαλημ: male Birch. εν pro εισ

9, 36. τισ ην: sic. Male Mico om ην.

9, 40. προσηυξατο: M^2 „1. man. fortasse ευ pro ηυ.“ At nihil dubii est, ipsa prima ηυ.

10, 11. καθειεμενον B*, καθιεμ. B^3. Infra vero 11, 5 ipse primus scriptor καθιεμενην. Haec iam a M^2 notata male interpretatus est Ph. Buttmann.

10. 15. εκαθαρισεν: ita, nec B* aliter

10, 48. ιῡ χῡ: male Mico του (quod ex recepta retinuit) χῡ

11, 3. συνηλθεν: sic. Ex recepta retinuerat Mico συνηλθεσ.

11, 12. διακρειναντα: non ut Mico διακρινοντα

11, 13. απηγγειλεν: non ανηγγ. ut Mico notavit

11, 18. αρα και: male M^1 et ^{2} αραγε και

12, 23. την δοξαν: sic

12, 25. εισ ιερου ipse scriptor in litura scripsit. Malo eum antea απο quam εξ pro εισ scripsisse. Sin εξ fuisset, non opus erat tot litteras et ipsum ε primum rescribere.

13, 1. omnino est συμεων, non quod apud Bentl. est σιμεων

13, 4. male Birchius εκπεμψαντεσ

13, 11. male M^1 et ^{2} επεπεσεν αχλυσ pro επεσεν αχλυσ

13, 26. ημιν ο λογοσ recte M^1; male M^2 υμιν pro ημιν

13, 33. εν τω ψαλμω, ut M; Birch. male om τω

13, 39. και απο παντων: sic. Ibidem εν νομω. Male Birch. τω νομω

13, 46. ex iis quae adnotavi in exemplari meo non satis liquet utrum totum γ a B^2 et ^{3} repositum dixerim an ex ı restitutum γ. Certum est vitiose B* sive αυτοσ sive αυτοισ scripsisse posteaque correctum esse αυτουσ. Magis mihi videtur totum γ demum suppletum esse. Nec Maius nec alius vitium primae manus cognoverat.

14, 11. ο εποιησεν: male Birchius οπερ επ.

14, 12. τον μεν βαρναβαν, ut M

14, 17. υμιν et υμων, ut recte M

14, 27. ανηγγελλον: iam sub textu indicavimus prius γ exeunte versu suppletum a B^3 esse; nec enim lineola apparet unde conieceris primum ανη̄ fuisse. Illud vero quod apud Bentl. notatur. ανηγγελον, ex errore fluxit.

15, 1. pessime Mico περιτομηθητε

16, 10. συμβιβαζοντεσ: sic. Hanc formam plerumque recognovi ut certo scirem συμ., non συν scriptum esse.

16, 11. τη δ επιουση: sic ut M^2; δε non plene scriptum est ut M^1. Praecedit αναχθ. ουν απο.

16, 12. κακειθεν εισ. Male M in utraque ed. repetiit receptam.

16, 31. male M^1 χριστον ex recepta repetiit

17, 5. προαγαγειν. Male Bartolocc. παραγαγ.

17, 7. λεγοντεσ ειναι: ordo male inversus apud Bentl.

17, 13. male Birch. πρασσοντεσ pro ταρασσ.

17, 18. στοϊχων: sic ut recepta

17, 20 et 21. θελει et ακουειν τι: male M¹ θελοι et ακ. sine τι

17, 25. και τα: male Birch. κατα

17, 28: ημασ: sic

18, 3. ηργαζοντο, B³ ειργ. Male Rulotta -γαντο.

19, 2. ουδ ει: male M¹ et ² ουδε ει

19, 18. εξομολογουμενοι: male Birch. add τασ αμαρτιασ αυτων, quod cum ex alio cod. habuisse, numeris vero confusis codici B tribuisse videtur

19, 27. μελλειν τε et αυτησ ην ολη: sic. Male Birchius.

19, 29. τησ συγχυσεωσ: sic. Apud Bentl. male omittitur τησ.

19, 34. επιγνοντεσ, non ut Birch. επιγνωντεσ. Ibidem codex ωσει ut M²; male M¹ ωσ

19, 40. περι ου ου ut M²; M¹ om ου alterum

20, 4. βεροιαιοσ: sic. Male Birch. βεροαιοσ

20, 9. per errorem M¹ καθηζομενοσ

20, 11. δε κλασασ ut M

20, 16. κεκρει B*, κεκρικει B³: iam recte Rulotta. Varie erraruut ceteri conlatores. Bartolocc. nil nisi κεκρικε testatur, item M¹ κεκρικε a sec. (M² praeterit 1. man.) Alf. κεκρεικει a pr., κεκρικει a sec. In codice ita scriptum est: ΚΕΚΡΕΙ (ΙΚ suprascr.), in qua scriptura nihil ambiguum est.

20, 23. λεγον: sic ut M¹. Ex errore fluxit λεγων in ed. Maii altera.

20, 26. διοτι ut M²; male M¹ διο

20, 29. οιδα sine τουτο: sic. M¹ ex recepta τουτο repetierat.

20, 32. την κληρονομιαν: sic

21, 3. αναφαναντεσ: errarunt Rulotta, Maius, Alfordus, αναφανεντεσ primo scriptori tribuentes. Nec aliud Birch. notavit. At in codice primum sic scriptum erat: ΝΛ̄. B³ reposuit ΝΕ̄ (Λ suprascr.), ita ut Ε super Λ poneret, quod satis adhuc apparet. Praeterea vero Λ suprascripsit, quod quidem praeter morem fecit. Ex his satis apparet qui factum sit ut αναφανεντεσ pro prima manu haberetur.

21, 16. μνασω: sic

21, 23. αφ εαυτων: sic

22, 3. γαμαλιηλου: ου etiam instauratum est

22, 5. recte M¹; M² per incuriam πρεσβυτερειον correctori tribuit

22, 10. male Mico εντεταλκται

22, 21. αποστελω: sic

22, 24. male apud Bentl. ανεταξεσθαι

22, 28. πολειτειαν ut recte M¹; M² πολιτειαν a prima, πολιτιαν a sec. per incuriam habet.

23, 7. λαλουντοσ: sic. Male M¹ et M² (item Alf.) λαλησαντοσ

23, 12 et 21: neutro loco quisquam viderat ipsum scriptorem πειν dedisse. Ceterum adde in commentario sub textu ad v. 21 (i. e. lin. 25): B³ πιειν

23, 16. την ενεδραν: sic, non το ενεδρον

23, 22. απελυσε, non ut M² απελυσεν. Non adest enim lineola exeunte versu.

23, 28. male M¹ retinuit γνωναι

24, 4. παρακαλω: per incuriam M² παρακαλων

24, 11. δωδεκα: rursus M¹ per incuriam ex recepta η δωδεκα

25, 9. τοισ ιουδαιοισ: τοισ male omissum apud Bentl.

25, 10. utrumque εστωσ etiam correctoribus placuit

26, 4. μου εκ: male M¹ μου την εκ

27, 14. ευρακυλων: hanc esse primae manus scripturam, iam anno 1843 ipsius codicis examen nos docuit. Quare dudum confirmavimus Birchii de hoc loco notam, improbatis quae Mico indicaverat. Aliter Angelo Maio et Carolo Vercellone visum erat, quorum ille in margine ed. 1. ευρακλυδων, hic (et Mai. in ed. 2) cum Rulotta ευρακυδων prima manu scriptum esse contendit. Scripsit in hanc rem Car. Vercell. ed. 2. Prolegg. pag. V.) adpositis meis verbis: „„utrumque, ut videtur, male“" sic: „at quidquid videri possit, certum nobis exploratumque est vaticanum codicem primo habuisse ευρακυδων, prout expressum fuit tum in tabella qua Maius birchianas lectiones notavit, tum in altera qua nos errata recensuimus.“ Ad quae respondi 1865 in N. T. Gr. ex Sinait. codice pag. LXXXVII.: „At pace viri plurimum reverendi equidem non possum quin affirmem nihil aliud nisi ευρακυλων prima manu scriptum esse: lineola enim qua ex Λ factum est Λ correctoris est, non primae manus: id quod diligentissimo loci examine instituto (anno 1843) pro certo habeo. Sunt haec eiusmodi quae exercitatissimos oculos acutissi-

mosque postulent... Errare vero inde proclive erat quod corrector, ευρυκλυδων substituens, litteras Υ et Λ de suo adpinxit, Δ vero ex ipso Λ finxit addita lineola inferiore.“ Haec non est quod addam studiis anno 1866 repetitis prorsus confirmata esse. Sed etiam Vercellonius, ut veri est studiosissimus, ita esse agnovit. Recte etiam Alf. de h. l. scripsit.

27, 21. πολλης τε: male M^1 πολλ. δε

27, 27. προσαγειν B^*, προσανεγειν B^3. M utraque cum Micone et Birchio tantum correctoris scripturam dedit; sed primam iam Rulotta notaverat.

27, 28. οργυιας: sic, non οργυϊας nec ut Mico οργυας

27, 29. ευχοντο: M^2 per errorem in textu ηυχοντο

28, 9. προηργον: fugit correctorem

28, 11 et 12: duo vitia editionis Maii prioris „1. m. αλεξανθρηνω“ et συρακκουσας in altera correcta sunt

28, 16. επετραπη: Birchius per errorem επετραπει

ιακωβου επιστολη

(titulus paginarum nil nisi ιακωβου)

1, 17. τροπης αποσκιασματος: haec plene etiam instaurata sunt

1, 19. ιστε: male apud Woidium ἔστε

1, 26. χαλινων, ut recte M. Mirum in modum erraruut conlatores: Bart. χαληνων, Mic. χαλινιων, Birch. χαλικων

2, 3. ου: pariter atque επι (pro υπο) iam a B^2 (sic corrige notam sub textu) profectum videtur

2, 11. φονευεις: sic, male apud Bentl. φονευσεις

2, 13. ανελεος: male Birch. ανελεως. Ibidem est κατακαυχατε (non correctum) ελεος.

3, 4 et 5. male M^1 βουληται et μεγαλαυχει

3, 6. post αδικιας nec spatium nec interpunctio. Punctum vero illud quod post ημων edidimus, haud dubie ipsius primae manus est.

3, 18. σπειρεται: ita codex. Male apud Woidium: „πειρεται. Sic.“

4, 4: δαπανησετε μοι (his exit versus) χαλιδες· ουκ οιδατε cum hoc puncto et spatio, ut edidimus. Sine dubio igitur in cod. Vat. μοιχαλιδες cum iis quae praecedunt coniungitur.

4, 10. κυριου: male M^1 του κυριου

4, 13. πορευσομεθα etc.: male Birch. πορευσωμεθα, ποιησωμεν, εμπορευσωμεθα, κερδησωμεν

πετρου $\overline{α}$

1, 7. τειμοτερον: male M^1 et ^{2} τειμιωτερον

1, 14. συσχηματιζομεναι: sic, ut M^2. Male M^1 συσχηματιζομενα

2, 19. a prima est συνιδησιν, a tertia συνειδησιν. Haec supple ad textum.

2, 20. τουτο sine γαρ: sic; item 2, 24 υμων

3, 1. κερδηθησονται: male M utraque κερδηθησωνται

3, 6. υπηκουεν: male M utraque υπηκουσεν

3, 7. συνκληρονομοις. Ultima syllaba in codice est ΜΟΙC. Non satis, ut iam adnotavi, liquet utrum σ additum sit a B^3 an instauratum modo. Mihi iam a B^* profectum videtur.

3, 13. ει et γενοισθε: sic, non εαν (Muraltus: „ut nobis visum cum Scholzio“) et γενησθε, ut Bartolocc.

4, 4. βλασφημουνταις a prima est; non ut M^2 βλασφημουνται (M^1 nil nisi -ντες)

4, 13. τοις του $\overline{χυ}$: male apud Bentl. του omittitur

5, 12. του πιστου: male του apud Bentl. omissum

πετρου $\overline{β}$

1, 1. σιμων: pessime falsus est Maius in ed. 2. primae manui tribuens σειμων. Primum enim scriptum erat CΙΜⲰΝ. His B^3 praeposuit litteram initialem C formae maximae et ita ut saeculis posterioribus usu venit, non instaurato C illo primae manus, quapropter satis expalluit. Iamvero Maius, oblitus primam manum nusquam initiali uti littera nec fere excedere lineam inchoando textu, C pallidum pro Є habuit atque ita infeliciter coniecit Σειμων primum scriptum fuisse.

1, 17. ουτος εστιν εις ον: haec minime omisit scriptor, ut Muraltus ex Bartoloccio didicisse se asserit

2, 4. εις κρισιν τηρουμενους: ita codex; male Birch. τετηρημενους et quidem omissis εις κρ.

2, 12. και φθαρησονται: male M^1 om και

2, 13. αδικουμενοι: etiam instauratum est

2, 18. ματαιοτης: in codice exeunte versu est ΜΑΤΑΙ.., ineunte eo qui sequitur ΤΗC. B^3 ad illud adposuit ΤΗ, sed per incuriam της quod sequitur non in τος, ut debebat, mutavit. Hinc male M^2: „cod. ματαιοτητης.“

2, 19. αυτοι: Rulotta vult secunda manu και αυτοι repositum esse. Quod quum non animadvertissem, quaesivi ex Vercellonio quid rei esset. Ille rescripsit, esse eo loco „aliquid confuse additum et instauratum, ac fere legi ΙΙ Λ Ι." Hinc sunt quae sub textu dedi. Certe res nihili est.

3, 3. εμπαιγμονη: M^1 ex errore εμπαιχμονη

3, 7. τω αυτω: ita codex. Videtur τω αυτου apud Birchium ex coniectura fluxisse. (Apud Stephanum 1550 et Wolf. Ceph. αυτου legitur.)

ιωανου $\bar{α}$

1, 1. ο ην: Ος primae manus apud Rulottam e simili errore videtur fluxisse atque illud Σειμων 2 Pet. 1, 1 apud Maium.

2, 2. ειλασμος εστιν: ita codex

2, 27. το αυτου: sic. Male M utraque το αυτο

3, 6 et 4, 4. εορακεν et νενεικηκατε: haec per incuriam M^2 correctori tribuit

3, 18. αλλ εν εργω: male M utraque om εν

3, 21. εχει: male M^1 εχομεν, licet Muraltus adscribat: „ut ipsi vidimus."

4, 10. εν τουτω: miro errore M^1 ἐν τούτο, M^2 ἐν τοῦτο

5, 7 sq. opera data est ut spatia quae h. l. in codice sunt accurate exprimerentur. Cf. pag. 20 in Appendice etc.

5, 16. εστιν αμαρτια προς θανατον: non ex codicis auctoritate sed ex errore haec verba apud M^2 repetita sunt

5, 18. αλλα ο: male M utraque αλλ ο.

In subscriptione apud Bentl. $\bar{α}$ deesse dicitur. Sed adest. Nec scribitur ιωαννου, ut est apud Bentl. et Birchium, sed ιωανου.

ιωανου β

8. απολεσητε: sic. Per errorem apud Birch. est απολεσηται.

ιωανου γ

9. εγραψας τι: sic. Male Birch. εγραψα τι

10. και εκ της: Per errorem M^2 om εκ. Qui error mirus propterea quia cum vera codicis Sinaitici lectione convenit.

13. αλλα ου: male M utraque αλλ ου

14. ευθεως σε ἰδειν: ita in codice est. Male M utraque ευθεως ειδειν. Neque recte Alf. ευθεως σε ειδειν.

ιουδα

4. παρεισεδυησαν: male M^1 παρεισεδυσαν

12. οι εν ταις: M utraque per errorem om. οι. Sed recte M utraque παραφερομενοι, non ut apud Bentl. et Birch. notatur -μεναι.

14. επροφητευσεν B^*, B^3 επροεφητευσεν (per incuriam ε priore instaurato): M^2 mirum in modum ad επροεφητευσεν, quod in textum recepit, adnotat: „ita cod. 1. manu. Sed ε ante φ superponitur."

προς ρωμαιους

1, 1. $\overline{χυ}$ $\overline{ιυ}$: male M utraque ιησου χριστου

2, 29. αλλ ο et αλλα εκ: ita codex

3, 22. $\overline{χυ}$: sic. Male Birch. omitti dicit.

4, 1. deest plane ευρηκεναι, ut recte M

4, 11. σφραγειδα: per incuriam M^1 σραγειδα (M^2 praeterit). Ibidem Rulotta vult prima manu πιστως scriptum esse, correctum πιστεως. At non ita esse Vercellonius certiorem me fecit. Incidit ε, ut mihi rescripsit, in membranam corrosam proptereaque superpositum est.

8, 2. σε απο: ita recte M; apud Bentl. σε (με) omittitur

8, 5. τα του: M^2 male om. τα

9, 7. κληθησεται: male M^1 κληθησηται

9, 8. inter τουτεστιν et ου suprascriptum οτι:
οτι
ΤΙΝΟΥ. Puto B^2 supplevisse, etsi scriptura nec a B^* aliena est.

9, 20. μενουν: male M^1 μενουνγε ex recepta retinuit

9, 33. και ο πιστευων: M^1 male και πας ο πιστ.

11, 19. κλαδοι et 11, 20 εκλασθησαν: utroque loco M utraque male retinuit receptam, οι κλαδοι et εξεκλασθησαν

11, 21. φεισεται: male M^1 φεισηται

13, 4. τω το κακον: M^2 perperam om. το

13, 11. ηδη υμας: ita recte M; male apud Bentl. ηδη ημας

14, 14. δι εαυτου: sic, non ut Birch. δι αυτου

14, 18. $\bar{θω}$ primae manus lectionem nec conlatores viderunt nec Maius

15, 15. υμιν: per errorem M[1] ημιν

16, 7. γεγοναν: male M[1] et[2] γεγονασιν ex recepta

προσ κορινθιουσ α

1, 2. τη εκκλησια: per errorem Mico testatus est τη deesse

1, 11. μοι a prima, μου B[3]: M[2] male rem invertit

1, 22. σημεια: male M[1] σημειον

2, 9. α οφθαλμοσ: male Birch. οσα οφθ.

2, 13. αλλ εν διδακτοισ: Bartolocc. per errorem α. ε. διδακτω. Rursus Muraltus: „ipsi vidimus se habere ut Bart. notaverat."

3, 7. εστιν τι: per errorem apud Bentl. est εστι τι τι

4, 11. γυμνειτευομεν: B[3] γυμνιτευομ. ita restituit ut Є in Є| non restauraret. Male Maius et Alfordus γυμνητευομ. correctum esse dixerunt.

4, 15. εγεννησα: male apud Bentl. εγενησα

5, 10. ωφειλετε B* et οφειλ. B[3]: ita recte M[2]. M[1] ut fere solet solam correctoris scripturam dedit.

7, 5. μη: nil praeterea. Mico praecedente η in γυνη in errorem ductus videtur.

7, 17. μεμερικεν ο κυριοσ: his male apud Bentl. ο θεοσ additur. Neque ουτωσ περιπατειτω omittuntur, ut Miconi videbatur. Falsus est eo quod ab ουτωσ altero ad alterum transiluit. Alter enim versus exit: ο θσ ουτωσ, alter: τω· και ουτωσ

7, 22. ομοιωσ: male M[1] ομοιωσ και

7, 34. και η παρθενοσ non additum habet η αγαμοσ.

7, 37. ιδια: male praetermittit M[1]

8, 11. εν τη sine ση: ita codex. Item ο αδελφοσ: male articulus deest apud Bentl.

9, 15. ουδενι: in codice nunc est ουδὲνὶ, sed nil non instauratum. Falsus igitur est Bartolocc. qui ουδεν exscripsit.

9, 18. τισ ουν μου: μου compendio μ̊ utitur, quod Maius male interpretatus est μοι.

9, 27. υπωπιαζω: sic, item 10, 10 ολοθρευτου, item 10, 18 ουχι

10, 9. απωλλυντο: male apud Bentl. απολλυντο

10, 16. 11, 6. 15, 4. Birch. male omnibus tribus locis, ut iam M testatus est.

10, 20. γεινεσθαι B*, γινεσθαι B[3]: male Mico γενεσθαι

13, 2 et 3. και εαν et καν, item καν et και αν: omnia recte M

13, 3. ψωμισω: male M[1] ψωμιζω retinuit. Ibidem codex καυχησωμαι ut M[2], non ut M[1] καυχησομαι

14, 16. ευλογησ εν πνευματι: male M utraque τω pro εν

14, 39. μου: B[3] improbavit eodem modo quo solet. Etiam puncta, quibus notatur ea vox, demum a B[3] (non iam a B[2]) posita videntur.

15, 14. η πιστισ ημων: sic

15, 19. εσμεν μονον: male apud Bentl. est εσμεν μεν μονον

15, 41. σεληνησ και αλλη: apud Bentl. male om. και

15, 49. φορεσομεν: ita codex

15, 50. δυναται: ita recte M

15, 54 sqq. νεικοσ: ε etiam instauratum est

Subscriptionem alteram: εγραφη απο εφεσου, eadem manus addidit quae similia epistulae ad Romanos et alibi addidit.

προσ κορινθιουσ β

1, 4. a θλιψει priore ad alterum transiluisse scriptorem, error est Miconis, nec magis deest τη post επι παση

1, 6. ελπισ υμων: sic recte M. Errarunt Mico et Birchius, cui υμων primae tantum manus esse dicitur.

1, 11. υπερ ημων et υπερ υμων: utrumque recte M

1, 13. αλλ η α: sic. Item 1, 20 το αμην

1, 22. αρραβωνα: sic ipsa prim. man.

3, 3. αλλ εν: recte M. Ibidem est καρδιαισ, ut recte M[1]. Male M[2] καρδιασ sine ulla nota. Neque corrector mutavit primam scripturam.

3, 5. λογισασθαι sine τι, ut recte M contra Miconem

3, 15. αναγινωσκηται sic. Male M utraque -σκεται

3, 18. καθωσπερ: sic, nec mutatum

4, 6. οτι θεοσ: male M utraque οτι ο θεοσ

4, 15. ταρ quum scriptum sit prima manu, non cum Maio dici potest τα defuisse. Fefellit scriptura propterea quod a correctore ex Τ factum est Γ, τα vero suprascriptum.

4, 17. κατεργ. ημιν: M[2] ex errore κατ. υμιν

5, 5. ο δουσ: male Birch. om. articulum

5, 12. διδ. ημιν et υπερ υμων: sic

5, 15. οτι εισ: male M utraque οτι ει εισ

7, 4. εν τη χαρα: male M utraque om εν. Ibidem est θλιψ. ημων nec id correctum. Male igitur M[2] „ita 1. man."

8, 12. εαν εχη: male Birch. εαν εχει

8, 16. υπερ ὑμων: male M[2] υπ. ημων

9, 2. περυσι: sic. Per errorem M² περισι. Nec recte Alf. „2. m. has corrected it to περησι." Nil enim mutatum.

9, 4 et 14. ελθωσιν et υπερ ημων: sic

11, 1. ανειχεσθε et και ανεχεσθε: sic. Rursus ανεχεσθε 11, 4.

12, 10. στενοχωριαις: vitiose M² στενωχωριας

13, 4. συν αυτω: haec non omittuntur

προς γαλατας

2, 14. ουχι ϊουδαϊκως: sic. Male apud Bentl. est ουχ.

3, 21. οντως εν νομω: male Mico εν νομ. οντ.

3, 23. συνκλειομενοι: male Birch. συγκλεισμενοι

3, 29. σπερματος: M¹ male σπερμα

4, 15. ο μακαρισμος: sic. M² male om. articulum. Ex errore igitur fluxit Alfordi nota: „ουν μακαρισμος as in ed. 2, not ουν ο μακ. as in ed. 1."

4, 17. εκκλ. ϋμας: sic. Male M utraque ημας

4, 25. 28 et 29. το δε, υμεις, αλλ ωσπερ: sic

6, 12. του χυ ιυ et περιτεμνεσθαι: sic

προς εφεσιους

1, 1. εν εφεσω: non dubium est quin tertia manus demum addiderit, ut dudum demonstravi contra Hugium. Forma litterarum a prima manu abhorret nec quicquam antiquioris formae adest. Idem qui adscripsit accentum et spiritus posuit.

1, 2. ιυ χυ: male Birch. χυ ιυ ad h. l. transtulit

1, 20. ουρανοις: sic, non ut Birch. ουρανιοις

1, 23. του τα παντα: male M utraque om. τα

2, 9. καυχησηται: per errorem M utraque καυχησεται

4, 2 et 23. εν αγαπη et δε εν τω: sic

4, 32. ημιν: male Mico: „ab alia ma. additum"

5, 14. εγειρε: male M¹ εγειραι

5, 19. ωδαις: male M¹ ex recepta add. πνευματικαις

6, 9. και αυτ. και υμων: sic

προς φιλιππησιους

1, 17. καταγγελλουσιν: male Rulotta (ut fere solet ubi textum editum adscribit, vide supra) καταγγελουσιν

1, 22. αιρησωμαι: male M utraque αιρησομαι

2, 3. μηδε κατα: non μηδεν κα. ut Birch.

2, 4. εκαστοι: in codice absque ulla distinctione sic:

αλλα και τα ετερων ε
καστοι τουτο φρο

2, 9. αυτω το ονομα: male M¹ αυτω ονομα

2, 18. το δε αυτο: sic

2, 30. παραβολευσαμενος: ex miro errore et Maius et Alfordus παρακολευσαμενος, ut iam supra dictum est. Β nullam dubitationem habet. Si quam cum Κ similitudinem habet, id minime huic loco proprium est. Quum satis conservata esset littera, nec instaurator eam deformavit, unde error de prima scriptura oriri potuisset.

2, 30. ινα πληρωση: sic

4, 1. μου αγαπητοι: errat Birch. notans αγαπ. μου

προς κολασσαεις

Ita prima manu inscriptum est (nec aliter subscriptum). Male Maius in ed. 2. rem invertit. Perperam etiam Alf. „both letters (i. e. α et suprascriptum ο) being 1. ma." Versu vero secundo primi capitis ipse scriptor κολοσσαις dedit. Male igitur Birchius: item M¹, apud quem sec. man. κολοσσ. restitutum dicitur. In titulo vero paginae (semel tantum positus est: pagina 1505', qua edidimus. Pagina vero 1503 nullam inscriptionem habet; edidimus constantiae caussa) κολασσαεις non mutatum est. Male igitur M² hunc titulum mutavit. Per errorem Alf. in subscriptione λ duplicavit: „κολλασσ."

1, 4. αγαπην εις: sic codex; rursus igitur frustra Muraltus: „αγ. την εις ut nos vidimus." Nec minus infeliciter idem ad 1, 16: „τα εν ut nobis visum."

1, 18. 20. 27. η αρχη, επι γης, ο εστιν: sic. De ultimo loco rursus testatur Muraltus: „ος Birchius (nempe e silentio), nobis quoque sic visum."

3, 20. εν κυριω: male Birch. τω κυριω

4, 6. πως δει υμας: ex errore igitur apud Birchium υμας πως δει

De subscriptione iam dictum est.

προς θεσσαλονεικεις α

1, 2. υμων: post παντων adest, non item post μνειαν

1, 9. περι υμων: sic, neque correctum

2, 5. ουτε προφασει: sic

2, 8. εγενηθητε: male Birch. εγενηθη

3, 8. στηκετε: sic. Male M¹ στηκητε retinuit.

3, 13. αγιοσυνη: recte M²; M¹, ut fere solet, secundam tantum manum dedit: αγιωσυνη.

4, 1. λοιπον B*, το λοιπ. ουν B³, ut recte M². Item 4, 4, ubi ενα ante εκαστον secunda manu in margine additur.

4, 9. ειχομεν: per errorem Birch. εχομεν

προσ θεσσαλονεικεισ β

1, 4. ενκαυχασθαι: male apud Bentl. „ἐγκαχᾶσθαι. Sic."

2, 2 et 3. η ημερα et ελθη η: ita codex. Neutro loco η omittitur.

2, 16. θεοσ ut recte M². M¹ male ο θεοσ

3, 11. περιπ. εν υμ. ατακτωσ: Birch. male transponit

3, 14. τῷ λογω υμων: sic. Ibidem συναναμειγνυσθαι: male M utraque -γνυσθε

προσ εβραιουσ

1, 3. φανερων: Maius parum perspexit huius loci rationem. M¹: „spatium membranae septem prorsus litteras capit: attamen mediae litterae ανε super raso scribuntur; quasi ibi antea fuisset vulgaris lectio φέρων." M²: „huius vocabuli tres litterae ανε scribuntur a 2. man. super raso." „Mutatio facta videtur ex vulgata lectione φέρων." Conlatorum nemo attendit loci naturam, omnes enim φανερων exhibent, correctionis nulla ratione habita. Sub ipso textu iam diximus quid rei esset. Prima manus omnino φανερων scripsit. Tertia manu — hanc enim emendasse probat accentus — exstinctis αν litteris repositum est φέρων. Postea, saeculo fere tertio decimo, ut e scribendi formis quibus nota utitur manifestum fit, αν „super raso" restitutum atque, acuto super ε interlito, ω circumflexo notatum est.

1, 8. και η ραβδοσ: apud Bentl. male omissum η

1, 14. διακονιασ: recte M²; male M¹ διακονιαν

2, 4. σημειοισ τε και: Rulotta per incuriam om. τε, ut iam notavimus. Idem incuriose exscripsit 3, 10 (et 17).

4, 2. -σμενουσ etiam plene instauratum est

4, 18. χαριν absque ευρωμεν scriptum est

5, 12. και ante συ: diximus „fortasse iam ante B³ improbatum" quia, praeterquam quod non instauratum est, punctis notatur et supra et subter. Tamen ea puncta quum atramento tertiae manus utuntur tum ab usu eius non abhorrent.

6, 19. καταπετασματοσ: male Mico χαταπετ. Videtur acuto super ὅπου qui κ tangit in errorem inductus esse.

7, 1. του υψιστου: perperam M utraque om. του. Nec magis Birch. notavit. Apud Miconem vero ex ed. Wolf. Ceph. concludendum erat του in codice haberi.

7, 4. θεωρειτε δε: male M² θεωρ. δη

7, 11. ιερωσυνησ: recte M absque ην

7, 21. μεταμεληθησεται: infeliciter erravit Maius in utraque editione. Postquam in priore satis habuit edere μεταμελημθησεται, in altera hanc notam addidit: „tertia (littera) μ superponitur a 1. manu." At illud μ nihil est nisi macula sive, ut accuratius dicam, inversa littera ex adverso scripta. Ibi (i. e. pag. 1516. col. 2. lin. 8 et 9) est enim:

ο θσ επιδειξαι τοισ κλη
ρονομοισ τησ επαγ (Heb. 6, 17)

M in κληρονομοισ agglutinatum est, inversa quidem forma, paginae 1517, ita quidem ut inter μεταμελη et θησεται membranam obiter inspicienti suprascriptum videri potuerit.

8, 3. δωρα τε: ex ed. Ceph. τε omitti videbatur in codice, at adest.

8, 9. εν ημεραισ: male M utraque εν ημερα retinuit, addito in utraque vitio: επιλαβουμενου

8, 10. καρδια εαυτων: de hac scriptura iam sub textu diximus. εαυτων omnino prima manus scripsit, B³ modo spiritum addidit, ut sub textu expressimus. Mira igitur nota Maii: „cod. ex mendo, ut puto, secundae manus καρδια εαυτων." Ipsa scriptura, ut planissimum est, confusis C et Є litteris orta est.

8, 11. ειδουσιν a prim. est, non ιδουσι ut M aut ιδουσιν ut Alf.

[illegible] Quas licet iam 1865 in Novo Test. e Sinait. codice reprobaverim, verendum tamen est ne non ad omnes, ad quos errores, [illegible]

Invitaveram, ut hoc praemit[illegible] codicem Sinaiticum videret. Quum [illegible] magnum opus penitus absolvissem, m. Iun. anni 1862 in hac urbe advenisset, libentissime ei, prout desiderabat, copiam feci epistulas catholicas domi meae in ipso codice perlustrandi [illegible] ab eo petii ut, si quid aliter inveniret atque exscripsissem, mecum communicaret: quapropter simul cum codice ea editionis meae folia, quibus illarum epistularum textus continebatur, eius in manum tradidi. Postquam intra [illegible] nullam mentionem fecit. Cuius rei caussam in eo positam puto, quod editionis meae, quamvis optassem, nullam in conferendo [illegible]

[illegible] Novi Testamenti Lipsiensi, vehementer mirabar quod a Frederico Scrivener in conlatione Ni. Ti. Sinaitici cum textu plerumque recepto (Cantabrigiae 1864) [illegible] nihil gravius ad me perferri poterat quam vitiis eiusmodi opus illud quod summo studio paraveram deformatum esse. At [illegible] usum habet. Putabat enim Ioh. 5, 37 ειδος pro ειδος et Apoc. 9, 4 ουδε̄ pro ουδε — utrumque quidem vitiose — in codice scriptum esse. At utrumque falsissimum esse in Nov. Test. e Sin. cod. pag. XXXXIX. docui, indicatis simul aliquot tabularum [illegible] non vidit litteram ι minuta forma prope ε et ipsum minutum positam. Similes formarum minutarum coarctationes talibus locis ubi exit versus per totum codicem frequentissimae. 1 Pet. 1, 17 vult prima manu αναστραφομενοι scriptum esse, at est αναστρεφομενοι, Treg. vero eo est falsus quod C corrector αναστραφητε reposuit. 1 Pet. 4, 14 prima manu scriptum vult αναπεπαυεται (ita enim Scriv. pag. 164: „he now reads αναπεπαυεται p. m.") et correctum επαναπαυεται. At rursus ille confudit primam manum et correctorem, non animadvertens πε correctoris esse et ε ab eodem esse deletum; prima enim manus αναπαυεται dederat, corrector επαναπεπαυται substituit. 2 Pet. 2, 9 Treg. legit περιφυλακισμενους, at in codice est πεφυλακισμενους. Ibidem 3, 10 indicavit ημερα pro η ημερα legi. At alterum η forma paullulum producta exeunte versu, alterum plena forma ineunte versu eo qui sequitur locum habet. 1 Ioh. 1, 3 vidisse sibi visus est απαγγελομεν, at codex rectissime απαγγελλομεν habet. (Ibidem 3, 21 primam eamque vitiosam scripturam καταγινωσκιν esse statuit, at est -σκω etc. Vide post.) Ibidem 5, 1 scripturam vulgatam τον γεγεννημενον tribuit codici, at is plane propriam lectionem το γεγεννημενον habet. 3 Ioh. 9 rursus scripturas diversas commiscuit, εγραψα αν ipsi scriptori tribuens, quum sit C correctoris, qui exeunte versu ᾱ adpinxit, deleto τι quod sequitur versu proximo ineunte. Iud. 14 προεφητευσεν indicavit, at codex habet προεπροφητευσεν, quod nec corrector attigit. P[illegible] duo alia levioris momenti. Denique vero Ioh. 21, 25, quem versum a diorthota additum docui, ipsi ille scriptori vindicare studuit, novam calami intinctionem caussam exstitisse putans cur gravissimam a textu vulgato discrepantiam invenerim. Vellem simul docuisset per totum Nov. Test. nullam aliam calami intinctionem factam esse; nimirum nulla alia similem eventum habuit.

Q[illegible] versabam manu, versabam diurna, non obiter tantum percurrisset. Sed quae iam in Nov. Test. e Sin. codice ad refutandas [illegible] publicavit Ni. Ti. sui fasciculo tertio non modo nulla refutationis meae mentio facta est, sed etiam Scriveneri „conlatio" illa, in quam praeter errores quos iam diximus alios haud paucos inrepsisse l. l. pag. XXXXIII—XXXXVII ostendimus, „the most exact view of the readings of the MS." ab eo dicta est. Quid quod etiam subiunxit: „in some places Mr. Scrivener notices where my collation differs from Tischendorf's edition" addito uno loco (1 Ioh. 3, 21) quo transscribentem sua in Scriveneri usum se falsum dicit. Nihilominus ipse in commentario eius fasciculi critico quattuor locis (1 Pet. 1, 17. 4, 14 — quod primae manus lectionem attinet — 1 Ioh. 1, 3. 3 Ioh. 9) ne commemorat quidem quae paullo ante ad corrigendum me miserat Scrivenero; reliquis locis quae aliter invenit atque edidi simpliciter repetit, nisi quod uno loco, 1 Pet. 4, 14, prius vitium novo auxit, επαναπεπαυεται ℵ^c pro επαναπαυεται substituto.

His non possum quin addam quae iam 1865 addidi: Equidem etiam atque etiam mihi gratulor, quod singulari Dei [illegible] a correctoribus retractato, confidenter edere. Inde enim quod vir haud mediocriter doctus et prae aliis multis in legendis [illegible]

Lectionis a Berger de Xivrey ex codice Ephraemi Syri rescripto per errorem ipsius ad corrigendam editionem meam nuper prolatae supra pag. XXXXII mentio iniecta est.

α βιβλοσ γενεσεωσ ῑῡ χ̄ῡ
υιου δαυειδ υιου αβρααμ
αβρααμ εγεννησεν το̄
ισαακ
ισαακ δε εγεννησεν
τον ιακωβ
ιακωβ δε εγεννησεν
τον ϊουδαν και τουσ
αδελφουσ αυτου
ϊουδασ δε εγεννησεν
τον φαρεσ και τον ζα
ρε εκ τησ θαμαρ
φαρεσ δε εγεννησεν
τον εσρωμ
εσρωμ δε εγεννησεν
τον αραμ
αραμ δε εγεννησεν το̄
αμειναδαβ
αμειναδαβ δε εγεννη
σεν τον ναασσων
ναασσων δε εγεννη
σεν τον σαλμων
σαλμων δε εγεννησε̄
τον βοεσ εκ τησ ραχαβ
βοεσ δε εγεννησεν το̄
ϊωβηδ εκ τησ ρουθ
ϊωβηδ δε εγεννησεν
τον ϊεσσαι
β ϊεσσαι δε εγεννησεν
τον δαυειδ τον βασιλεα
δαυειδ δε εγεννησεν
τον σολομωνα εκ τησ
του ουρειου
σολομων δε εγεννη
σεν τον ροβοαμ
ροβοαμ δε εγεννησε̄
τον αβια
αβια δε εγεννησεν τον
ασαφ
ασαφ δε εγεννησεν
τον ιωσαφατ
ιωσαφατ δε εγεννη

σεν τον ϊωραμ
ϊωραμ δε εγεννησεν το̄
οζειαν
οζειασ δε εγεννησεν
τον ϊωαθαμ
ϊωαθαμ δε εγεννησεν
τον αχαζ
αχαζ δε εγεννησεν το̄
εζεκιαν
εζεκιασ δε εγεννησε̄
τον μανασση
μανασση δε εγεννησε̄
τον αμωσ
αμωσ δε εγεννησεν
τον ιωσειαν
ιωσειασ δε εγεννησε̄
τον ιεχονιαν και τουσ
αδελφουσ αυτου επι
τησ μετοικεσιασ βαβυ
λωνοσ
γ μετα δε την μετοικε
σιαν βαβυλωνοσ ιεχο
νιασ γεννα τον σελα
θιηλ
σελαθιηλ δε γεννα τον
ζοροβαβελ
ζοροβαβελ δε γεννα
τον αβιουδ
αβιουδ δε εγεννησεν
τον ελιακειμ
ελιακειμ δε εγεννησε̄
τον αζωρ
αζωρ δε εγεννησεν το̄
σαδωκ
σαδωκ δε εγεννησεν
τον αχειμ
αχειμ δε εγεννησεν
τον ελιουδ
ελιουδ δε εγεννησεν
τον ελεαζαρ
ελεαζαρ δε εγεννησε̄
τον μαθθαν

μαθθαν δε εγεννησεν
τον ιακωβ
ιακωβ δε εγεννησεν το̄
ϊωσηφ τον ανδρα μα
ριασ εξ ησ εγεννηθη ῑσ̄
ο λεγομενοσ χ̄σ̄
δ πασαι ουν αι γενεαι απο
αβρααμ εωσ δαυειδ γενε
αι δεκατεσσαρεσ και α
πο δαυειδ εωσ τησ με
τοικεσιασ βαβυλωνοσ
γενεαι δεκατεσσαρεσ
και απο τησ μετοικε
σιασ βαβυλωνοσ εωσ
του χ̄ῡ γενεαι δεκατεσ
σαρεσ
ε του δε χ̄ῡ ῑῡ η γενεσισ
ουτωσ ην μνηστευθει
σησ τησ μητροσ αυτου
μαριασ τω ϊωσηφ πρῑ
ν η συνελθειν αυτουσ
ευρεθη εν γαστρι εχου
σα εκ πνσ αγιου ϊωσηφ
δε ο ανηρ αυτησ δικαι
οσ ων και μη θελων αυ
την δειγματισαι εβου
ληθη λαθρα απολυσαι
αυτην ταυτα δε αυ
του ενθυ μηθεντοσ
ιδου αγγελοσ κ̄ῡ κατ' ο
ναρ εφανη αυτω λεγω̄
ϊωσηφ υιοσ δαυειδ μη
φοβηθησ παραλαβειν
μαριαν την γυναικα σου
το γαρ εν αυτη γεννηθε̄
εκ πνσ εστιν αγιου τε
ξεται δε υιον και καλε
σεισ το ονομα αυτου
ιησουν αυτοσ γαρ σω
σει τον λαον αυτου α
πο των αμαρτιων αυ
των τουτο δε ολον

I B³ ubique i. e. decies octies εγεννησε II B³ septies εγεννησε usque ad γεννα, item septies post γεννα [illegible] III B³ bis εγεννησε.
In titulo B³ μαθθαιον 1, 2. 18. 19. 30. 31 δαυειδ (item 3, 8. 10. 32) et αμειναδαβ intacta mansere 2, 3 et 4 B³ οζιαν et οζιασ 15 et 16 B³ ιωσιαν et ιωσιασ 42 B³ ματθαν 3, 1 B³ ματθαν 20 πρῑ ν: haec scriptura non correcta est

γεγονεν ινα πληρωθη
το ρηθεν υπο κυ̅ δια του
προφητου λεγοντος
ιδου η παρθενος εν γα
στρι εξει και τεξεται
υιον και καλεσουσιν
το ονομα αυτου εμμα
νουηλ ο εστιν μεθερ
μηνευομενον μεθ η
μων ο θσ̅ εγερθεις δε
ο ιωσηφ απο του υπνου
εποιησεν ως προσετα
ξεν αυτω ο αγγελος κυ̅
και παρελαβεν την γυ
ναικα αυτου και ουκ ε
γεινωσκεν αυτην εως
ετεκεν υιον και εκα
λεσεν το ονομα αυτου ιν̅
του δε ιυ̅ γεννηθεντος
εν βηθλεεμ της ιου
δαιας εν ημεραις ηρω
δου του βασιλεως ιδου
μαγοι απο ανατολω̅
παρεγενοντο εις ιερο
σολυμα λεγοντες που
εστιν ο τεχθεις βασι
λευς των ιουδαιων
ειδομεν γαρ αυτου το̅
αστερα εν τη ανατο
λη και ηλθομεν προσ
κυνησαι αυτω ακου
σας δε ο βασιλευς ηρω
δης εταραχθη και πα
σα ϊεροσολυμα μετ αυ
του και συναγαγων
παντας τους αρχιε
ρεις και γραμματεις
του λαου επυνθανε
το παρ αυτων που ο χσ̅
γενναται· οι δε ειπαν
αυτω εν βηθλεεμ της
ϊουδαιας ουτως γαρ

γεγραπται δια του προ
φητου και συ βηθλεεμ
γη ιουδα ουδαμως ελα
χιστη ει εν τοις ηγεμο
σιν ιουδα εξ σου γαρ ε
ξελευσεται ηγουμενος
οστις ποιμανει τον
λαον μου τον ισραηλ
η̅ τοτε ηρωδης λαθρα κα
λεσας τους μαγους
ηκρειβωσεν παρ αυτω
τον χρονον του φαι
νομενου αστερος κ,
πεμψας αυτους εις βη
θλεεμ ειπεν πορευθε̅
τες εξετασατε ακρει
βως περι του παιδιου
επαν δε ευρητε απαγ
γειλατε μοι οπως καγω
ελθων προσκυνησω
αυτω οι δε ακουσαν
τες του βασιλεως επο
ρευθησαν και ιδου ο
αστηρ ον ειδον εν τη
ανατολη προηγεν αυ
τους εως ελθων εστα
θη επανω ου ην το
παιδιον ιδοντες δε
τον αστερα εχαρησαν
χαραν μεγαλην σφο
δρα και ελθοντες εις
την οικιαν ειδον το
παιδιον μετα μαριας
της μητρος αυτου κ,
πεσοντες προσεκυ
νησαν αυτω και ανοι
ξαντες τους θησαυ
ρους αυτων προσηνεγ
καν αυτω δωρα χρυσο̅
και λιβανον και σμυρ
ναν και χρηματισθε̅
τες κατ οναρ μη ανα

καμψαι προς ηρωδην
δι αλλης οδου ανεχω
ρησαν εις την χωραν
θ αυτων αναχωρησα̅
των δε αυτων εις την
χωραν αυτων ιδου αγ
γελος κυ̅ κατ οναρ εφα
νη τω ιωσηφ λεγων
εγερθεις παραλαβε το
παιδιον και την μητε
ρα αυτου και φευγε
εις αιγυπτον και ισθι
εκει εως αν ειπω σοι
μελλει γαρ ηρωδης ζη
τειν το παιδιον του α
πολεσαι αυτο ο δε ε
γερθεις παρελαβε το
παιδιον και την μητε
ρα αυτου νυκτος και
ανεχωρησεν εις αιγυ
πτον και ην εκει εως
της τελευτης ηρωδου
ινα πληρωθη το ρηθε̅
υπο κυ̅ δια του προφη
του λεγοντος εξ αιγυ
πτου εκαλεσα τον υ
ι ιον μου τοτε ηρω
δης ιδων οτι ενεπαι
χθη υπο των μαγων
εθυμωθη λειαν και α
ποστειλας ανειλεν
παντας τους παιδας
τους εν βηθλεεμ και
εν πασιν τοις οριοις αυ
της απο διετους και
κατωτερω κατα το
χρονον ον ηκρειβωσε̅
παρα των μαγων το
τε επληρωθη το ρηθε̅
δια ιερεμιου του προ
φητου λεγοντος φω
νη εν ραμα ηκουσθη

I. B[3] καλεσουσι εστι παρελαβε εκαλεσε II. B[3] ειπε III. B[3] ανειλε πασι
1, 16 B[3] εγινωσκεν 16 εως: B[3] add ου 2, 5 B[3] εκ σου 11 B[3] ηκριβωσε 16 B[3] ακριβως 3, 30 B[3] λιαν 37 B[3] ηκριβωσε

κλαυθμος και οδυρμος πολυς ραχηλ κλαιουσα τα τεκνα αυτης και ουκ ηθελεν παρακληθηναι
ια οτι ουκ εισιν τελευτησαντος δε του ηρωδου ιδου αγγελος κυ φαινεται κατ οναρ τω ιωσηφ εν
αιγυπτω λεγων εγερθεις παραλαβε το παιδιον και την μητερα αυτου και πορευου εις γην ισραηλ
τεθνηκασιν γαρ οι ζητουντες την ψυχην του παιδιου ο δε εγερθεις παρελαβε το παιδιον και
την μητερα αυτου και εισηλθεν εις γην ισραηλ ακουσας δε οτι αρχελαος βασιλευει της ιου-
δαιας αντι του πατρος αυτου ηρωδου εφοβηθη εκει απελθειν χρηματισθεις δε κατ οναρ ανεχωρησεν
εις τα μερη της γαλειλαιας και ελθων κατωκησεν εις πολιν λεγομενην ναζαρετ οπως πληρωθη
ιβ το ρηθεν δια των προφητων οτι ναζωραιος κληθησεται εν δε ταις ημεραις εκειναις παρα-
γεινεται ιωανης ο βαπτιστης κηρυσσων εν τη ερημω της ιουδαιας λεγων μετανοειτε ηγγικεν γαρ
η βασιλεια των ουρανω̅ ουτος γαρ εστιν ο ρηθεις δια ησαιου του προφητου

λεγοντος φωνη βοωντος εν τη ερημω ετοιμασατε την οδον κυ ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου
αυτος δε ο ιωανης ειχεν το ενδυμα αυτου απο τριχων καμηλου και ζωνην δερματινην περι την
οσφυν αυτου η δε τροφη ην αυτου ακριδες και μελι αγριον τοτε εξεπορευετο προς αυτον ιεροσο-
λυμα κ, πασα η ιουδαια και πασα η περιχωρος του ιορδανου και εβαπτιζοντο εν τω ιορδανη
ποταμω υπ αυτου εξομολογουμενοι τας αμαρτιας αυτων ιδων δε πολλους των φαρεισαιων και
σαδδουκαιων ερχομενους επι το βαπτισμα ειπεν αυτοις γεννηματα εχιδνων τις υπεδειξεν υμιν
φυγειν απο της μελλουσης οργης ποιησατε ουν καρπον αξιον της μετανοιας και μη δοξητε λεγειν
εν εαυτοις πατερα εχομεν τον αβρααμ λεγω γαρ υμιν οτι δυναται ο θς εκ των λιθων τουτων
εγειραι τεκνα τω αβρααμ ηδη δε η αξεινη προς την ριζαν των δενδρων κειται παν ουν δεν-
δρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και εις πυρ

βαλλεται εγω μεν υμας βαπτιζω εν υδατι εις μετανοιαν ο δε οπισω μου ερχομενος ισχυροτερος
μου εστιν ου ουκ ειμι ικανος τα υποδηματα βαστασαι αυτος υμας βαπτισει εν πνι αγιω και πυρι
ου το πτυον εν τη χειρι αυτου κ, διακαθαριει την αλωνα αυτου και συναξει τον σειτον αυτου εις
την αποθηκην αυτου το δε αχυρον κατακαυσει πυρι ασβετω τοτε παραγεινεται ο ις απο της
γαλειλαιας επι τον ιορδανην προς τον ιωανην του βαπτισθηναι υπ αυτου ο δε διεκωλυεν αυτον
λεγων εγω χρειαν εχω υπο σου βαπτισθηναι και συ ερχη προς με αποκριθεις δε ο ις ειπεν
αυτω αφες αρτι ουτω γαρ πρεπον εστιν ημιν πληρωσαι πασαν δικαιοσυνην τοτε αφιησιν αυτον
βαπτισθεις δε ο ις ευθυς ανεβη απο του υδατος και ιδου ηνεωχθησαν οι ουρανοι και ειδεν πνα
θυ καταβαινον ωσει περιστεραν ερχομενον επ αυτον και ιδου φωνη εκ των ουρανων λεγουσα ουτος
ις εστιν ο υιος μου ο αγαπητος εν ω ευδοκησα τοτε ις ανηχθη εις την

I. B[3] ηθελε τεθνηκασι ηγγικε II. B[3] ειχε III. B[3] ειδε

7 B[3] γαλιλαιας 9 B[3] παραγινεται et ιωαννης 15 B[3] φαρισαιων 19 B[3] αξινη 23 B[3] σιτον 24 B[3] ασβεστω et παραγινεται 25 B[3] γαλιλαιας. Ibidem ιωανην: litterae ωα exeunte versu rescriptae ipsa prima ut vdtr manu; antea tres litterae fuisse videntur

ερημον υπο του π͞ν͞σ πειρασθηναι υπο του διαβολου και νηστευσας ημερας τεσσερακοντα και
νυκτας τεσσερακοντα υστερον επεινασε̄ και προσελθων ο πειραζων ειπεν αυτω ει υιος ει του θ͞υ
ειπε ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται ο δε αποκριθεις ειπεν γεγραπται ουκ επ αρτω μονω
ιζ ζησεται ο ανθρωπος αλλ επι παντι ρηματι εκπορευομενω δια στοματος θ͞υ τοτε παραλαμβανει
αυτον ο διαβολος εις την αγιαν πολιν και εστησεν αυτον επι το πτερυγιον του ιερου και λεγει
αυτω ει υιος ει του θ͞υ βαλε σεαυτον κατω· γεγραπται γαρ οτι τοις αγγελοις αυτου εντελειται
περι σου και επι χειρων αρουσι σε μηποτε προσκοψης προς λιθον τον ποδα σου εφη αυτω ο
ιη ι͞σ παλιν γεγραπται ουκ εκπειρασεις κ͞ν τον θ͞ν σου παλιν παραλαμβανει αυτον ο διαβολος
εις ορος υψηλον λειαν και δεικνυσιν αυτω πασας τας βασιλειας του κοσμου και την δοξαν αυτων
και ειπεν αυτω ταυτα σοι παντα δωσω εαν πεσων προσκυνησης μοι τοτε λεγει

αυτω ο ι͞σ υπαγε σατανα γεγραπται γαρ κ͞ν τον θ͞ν σου προσκυνησεις και αυτω μονω λατρευσεις
ιθ τοτε αφιησιν αυτον ο διαβολος και ιδου αγγελοι προσηλθον κ, διηκονουν αυτω ακουσας δε οτι
ιωαννης παρεδοθη ανεχωρησεν εις την γαλειλαιαν και καταλιπων την ναζαρα ελθων κατωκησεν
εις καφαρναουμ την παραθαλασσιαν εν οριοις ζαβουλων και νεφθαλειμ ινα πληρωθη το ρηθεν
δια ησαιου του προφητου λεγοντος γη ζαβουλων και γη νεφθαλειμ οδον θαλασσης περαν του ιορ-
δανου γαλειλαια των εθνων ο λαος ο καθημενος εν σκοτια φως ειδεν μεγα και τοις καθημενοις
εν χωρα και σκια θανατου φως ανετειλεν αυτοις απο τοτε ηρξατο ο ι͞σ κηρυσσειν και λεγειν
κ μετανοειτε ηγγικεν γαρ η βασιλεια των ουρανων περιπατων δε παρα την θαλασσαν της
γαλειλαιας ειδεν δυο αδελφους σιμωνα τον λεγομενον πετρον και ανδρεαν τον αδελφον αυτου
βαλλοντας αμφιβληστρον εις την θαλασσαν ησαν γαρ αλεεις και λεγει αυ

τοις δευτε οπισω μου και ποιησω υμας αλεεις ανθρωπων οι δε ευθεως αφεντες τα δικτυα ηκο-
λουθησαν αυτω και προβας εκειθεν ειδεν αλλους δυο αδελφους ιακωβον τον του ζεβεδαιου κ, ιωα-
νην τον αδελφον αυτου εν τω πλοιω μετα ζεβεδαιου του πατρος αυτων καταρτιζοντας τα δικτυα
αυτων και εκαλεσεν αυτους οι δε ευθεως αφεντες το πλοιον και τον πατερα αυτων ηκολουθησαν
κα αυτω και περιηγεν εν ολη τη γαλειλαια διδασκων εν ταις συναγωγαις αυτων και κηρυσσων
το ευαγγελιον της βασιλειας και θεραπευων πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν εν τω λαω
κβ και απηλθεν η ακοη αυτου εις ολην την συριαν και προσηνεγκαν αυτω παντας τους κακως
εχοντας ποικιλαις νοσοις και βασανοις συνεχομενους δαιμονιζομενους και σεληνιαζομενους και
παραλυτικους και εθεραπευσεν αυτους και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι απο της γαλειλαιας
και δεκαπολεως και ιεροσο

I. B³ επεινασε ειπε II. B³ ειδε ηγγικε ειδε

1 et 2 B³ τεσσαρακοντα bis 9 B³ λιαν 13 B³ γαλιλαιαν et ναζαρετ 16 B³ γαλιλαια 19 B³ γαλιλαιας 20 B³ αλιεις 21 B³ αλιεις 25 B³ γαλιλαια 29 B³ γαλιλαιας

λυμων και ιουδαιας κ,
περαν του ιορδανου
κγ ιδων δε τους οχλους
ανεβη εις το ορος και
καθισαντος αυτου
προσηλθαν οι μαθηται
αυτου και ανοιξας το
στομα αυτου εδιδα
σκεν αυτους λεγων
μακαριοι οι πτωχοι τω
πνευματι οτι αυτω̄
εστιν η βασιλεια των
ουρανων
μακαριοι οι πενθουντες
οτι αυτοι παρακληθη
σονται
μακαριοι οι πραεις οτι
αυτοι κληρονομησου
σι την γην
μακαριοι οι πεινωντες
και διψωντες την δι
καιοσυνην οτι αυτοι
χορτασθησονται
μακαριοι οι ελεημονες
οτι αυτοι ελεηθησο̄
ται
κδ μακαριοι οι καθαροι τη
καρδια οτι αυτοι τον
θν οψονται
μακαριοι οι ειρηνοποιοι
οτι αυτοι υιοι θυ κλη
θησονται
μακαριοι οι δεδιωγμενοι
ενεκα δικαιοσυνης ο
τι αυτων εστιν η βασι
λεια των ουρανων
μακαριοι εστε οταν ονει
δισωσιν υμας και διω
ξωσιν και ειπωσιν πᾱ
πονηρον καθ υμων
ψευδομενοι ενεκα ε
μου χαιρετε και αγαλ

λιασθε οτι ο μισθος υ
μων πολυς εν τοις ου
ρανοις ουτως γαρ εδι
ωξαν τους προφητας
τους προ υμων υμεις
εστε το αλας της γης
εαν δε το αλας μωραν
θη εν τινι αλισθησεται
εις ουδεν ισχυει ετι
ει μη βληθεν εξω κατα
πατεισθαι υπο των αν
θρωπων
κε υμεις εστε το φως του
κοσμου ου δυναται πο
λις κρυβηναι επανω ο
ρους κειμενη ουδε και
ουσιν λυχνον και τιθε
ασιν αυτον υπο τον μο
διον αλλ᾽ επι την λυχνι
αν και λαμπει πασι τοις
εν τη οικια· ουτως λαμ
ψατω το φως υμων
εμπροσθεν των ανθρω
πων οπως ιδωσιν υμω̄
τα καλα και δοξασωσῑ
τον πατερα υμων το̄
εν τοις ουρανοις
κς μη νομισητε οτι ηλθο̄
καταλυσαι τον νομο̄
η τους προφητας ου
κ ηλθον καταλυσαι αλ
λα πληρωσαι αμην γαρ
λεγω υμιν εως αν παρελ
θη ο ουρανος και η γη ϊ
ωτα εν η μια κερεα ου μη
παρελθη απο του νομου
εως παντα γενηται
ος εαν ουν λυση μιαν
των εντολων τουτω̄
των ελαχιστων και δι
δαξη ουτως τους αν
θρωπους ελαχιστος

κληθησεται εν τη βασι
λεια των ουρανων ος
δ᾽ αν ποιηση και διδαξη
ουτος μεγας κληθησε
ται εν τη βασιλεια των
ουρανων λεγω γαρ υ
μιν οτι εαν μη περισσευ
ση υμων η δικαιοσυνη
πλειον των γραμματε
ων και φαρεισαιων ου
μη εισελθητε εις την
βασιλειαν των ουρανω̄
κζ ηκουσατε οτι ερρηθη
τοις αρχαιοις ου φο
νευσεις ος δ᾽αν φονευ
ση ενοχος εσται τη κρι
σει εγω δε λεγω υμιν
οτι πας ο οργιζομενος
τω αδελφω αυτου ενο
χος εσται τη κρισει ος
δ᾽αν ειπη τω αδελφω
αυτου ρακα ενοχος ε
σται τω συνεδριω ος
δ᾽αν ειπη μωρε ενοχος
εσται εις την γεενναν
του πυρος εαν ουν προσ
φερης το δωρον σου ε
πι το θυσιαστηριον κα
κει μνησθης οτι ο αδελ
φος σου εχει τι κατα
σου αφες εκει το δωρο
σου εμπροσθεν του
θυσιαστηριου και υπα
γε πρωτον διαλλαγη
θι τω αδελφω σου και
τοτε ελθων προσφε
ρε το δωρον σου ισθι
ευνοων τω αντιδικω
σου ταχυ εως οτου ει
μετ αυτου εν τη οδω
μηποτε σε παραδω ο
αντιδικος τω κριτη

I. B[3] διωξωσι ειπωσι II. B[3] καιουσι δοξασωσι

1, 6 B[3] προσηλθον 2, 7 B[3] αλα (σ et erasum nec instauratum) 25 ad καλα B[2], vix enim est ipse*, in margine suppl εργα 35 B[3] κεραια 37 ad εως B[2] suppl αν 3, 10 B[3] φαρισαιων

MATTH. 4, 25—5, 25.

και ο κριτης τω υπηρετη και εις φυλακην βληθηση αμην λεγω σοι ου μη εξελθης εκειθεν εως
κζ αν αποδως τον εσχατον κοδραντην ηκουσατε οτι ερρεθη ου μοιχευσεις εγω δε λεγω υμιν οτι
πας ο βλεπων γυναικα προς το επιθυμησαι αυτην ηδη εμοιχευσεν αυτην εν τη καρδια εαυτου ει
δε ο οφθαλμος σου ο δεξιος σκανδαλιζει σε εξελε αυτον και βαλε απο σου συμφερει γαρ σοι ινα
αποληται εν των μελων σου και μη ολον το σωμα σου βληθη εις γεενναν· κ, ει η δεξια σου χειρ
σκανδαλιζει σε εκκοψον αυτην και βαλε απο σου συμφερει γαρ σοι ινα αποληται εν των μελων
κθ σου και μη ολον το σωμα σου εις γεενναν απελθη· ερρεθη δε ος αν απολυση την γυναικα
αυτου δοτω αυτη αποστασιον εγω δε λεγω υμιν οτι πας ο απολυων την γυναικα αυτου παρεκτος
λ λογου πορνειας ποιει αυτην μοιχευθηναι και ο απολελυμενην γαμησας μοιχαται παλιν ηκου
σαται οτι ερρεθη τοις αρχαιοις ουκ επιορκησεις αποδω

σεις δε τω κω τους ορκους σου εγω δε λεγω υμιν μη ομοσαι ολως μητε εν τω ουρανω οτι θρονος
εστιν του θυ μητε εν τη γη οτι υποποδιον εστιν των ποδων αυτου μητε εις ιεροσολυμα οτι πολις
εστιν του μεγαλου βασιλεως μητε εν τη κεφαλη σου ομοσης οτι ου δυνασαι μιαν τριχα λευκην
ποιησαι η μελαιναν εσται δε ο λογος υμων ναι ναι ου ου το δε περισον τουτων εκ του πονηρου
λα εστιν ηκουσατε οτι ερρεθη οφθαλμον αντι οφθαλμου και οδοντα αντι οδοντος εγω δε λεγω
υμιν μη αντιστηναι τω πονηρω αλλ οστις σε ραπιζει εις την δεξιαν σιαγονα σου στρεψον αυτω
και την αλλην και τω θελοντι σοι κριθηναι και τον χιτωνα σου λαβειν αφες αυτω και το ιματιον
και οστις σε αγγαρευσει μειλιον εν υπαγε μετ αυτου δυο τω αιτουντι σε δος και τον θελοντα
λβ απο σου δανισασθαι μη αποστραφης ηκουσατε οτι ερρεθη αγαπησεις τον πλησιον σου και
μεισησεις τον εχθρον σου εγω δε λεγω υμιν αγαπατε τους εχθρους

υμων και προσευχεσθε υπερ των διωκοντων υμας οπως γενησθε υιοι του πατρος υμων του εν
ουρανοις οτι τον ηλιον αυτου ανατελλει επι πονηρους και αγαθους και βρεχει επι δικαιους και
αδικους εαν γαρ αγαπησητε τους αγαπωντας υμας τινα μισθον εχετε ουχι και οι τελωναι το
αυτο ποιουσι και εαν ασπασησθε τους αδελφους υμων μονον τι περισσον ποιειτε ουχι και οι εθνι-
κοι το αυτο ποιουσιν εσεσθε ουν υμεις τελειοι ως ο πατηρ υμων ο ουρανιος τελειος εστιν
λγ προσεχετε την δικαιοσυνην υμων μη ποιειν εμπροσθεν των ανθρωπων προς το θεαθηναι αυτοις ει
δε μηγε μισθον ουκ εχετε παρα τω πατρι υμων τω εν τοις ουρανοις οταν ουν ποιης ελεημοσυνην
μη σαλπισης εμπροσθεν σου ωσπερ οι υποκριται ποιουσιν εν ταις συναγωγαις κ, εν ταις ρυμαις
οπως δοξασθωσιν υπο των ανθρωπων αμην λεγω υμιν απεχουσιν τον μισθον αυτων σου δε ποιουν-
τος ελεημοσυνην μη γνωτω η αριστερα

II. B^3 εστι ter III. B^3 απεχουσι

2 B^2 ερρηθη (η super raso ε reposuit) 7 B^2 ερρηθη (ut ante) 10 B^3 ηκουσατε. Ibidem B^2 ερρηθη (ut ante) 14 B^3 περισσον 15 B^2 ερρηθη (ut ante) 18 B^3 μιλιον 19 B^3 δανεισασθαι. Ibidem B^2 (sed potest dubitari utrum B^2 an B^3 omnibus his quinque locis correxerit; modo enim magis B^3 modo^2 videtur esse) ερρηθη 20 B^3 μισησεις

σου τι ποιει η δεξια σου οπως η σου η ελεημοσυνη εν τω κρυπτω κ̣ ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω
λδ κρυπτω αποδωσει σοι και οταν προσευχησθε ουκ εσεσθε ως οι υποκριται οτι φιλουσιν εν ταις
συναγωγαις και εν ταις γωνιαις των πλατειων εστωτες προσευχεσθαι οπως φανωσι τοις ανθρω-
ποις αμην λεγω υμιν απεχουσι τον μισθον αυτων συ δε οταν προσευχη εισελθε εις το ταμειον σου
και κλεισας την θυραν σου προσευξαι τω πατρι σου τω εν τω κρυπτω και ο πατηρ σου ο βλεπων
εν τω κρυπτω αποδωσει σοι προσευχομενοι δε μη βατταλογησητε ωσπερ οι υποκριται δοκου-
σιν γαρ οτι εν τη πολυλογια αυτων εισακουσθησονται μη ουν ομοιωθητε αυτοις οιδεν γαρ ο θσ
ο πατηρ υμων ων χρειαν εχετε προ του υμας αιτησαι αυτον ουτως ουν προσευχεσθε υμεις πατερ
ημων ο εν τοις ουρανοις αγιασθητω το ονομα σου ελθετω η βασιλεια σου γενηθητω το θελημα
σου ως εν ουρανω και επι γης τον αρτον η

μων τον επιουσιον δος ημιν σημερον και αφες ημιν τα οφειληματα ημων ως και ημεις αφηκαμεν
τοις οφειλεταις ημων και μη εισενεγκης ημας εις πειρασμον αλλα ρυσαι ημας απο του πονηρου·
εαν γαρ αφητε τοις ανθρωποις τα παραπτωματα αυτων αφησει και υμιν ο πατηρ υμων ο
ουρανιος εαν δε μη αφητε τοις ανθρωποις τα παραπτωματα αυτων ουδε ο πατηρ υμων αφησει τα
λε παραπτωματα υμων οταν δε νηστευητε μη γεινεσθε ως οι υποκριται σκυθρωποι αφανιζουσιν
γαρ τα προσωπα εαυτων οπως φανωσιν τοις ανθρωποις νηστευοντες αμην λεγω υμιν απεχουσι
τον μισθον αυτων συ δε νηστευων αλειψαι σου την κεφαλην και το προσωπον σου νιψαι οπως μη
φανης νηστευων τοις ανθρωποις αλλα τω πατρι σου τω εν τω κρυφαιω και ο πατηρ σου ο βλεπων
λϛ εν τω κρυφαιω αποδωσει σοι μη θησαυριζετε υμιν θησαυρους επι της γης οπου σης και βρω-
σις αφανιζει και οπου κλεπται διορυσσουσιν και κλεπτουσιν θησαυριζε

τε δε υμιν θησαυρους εν ουρανω οπου ουτε σης ουτε βρωσις αφανιζει και οπου κλεπται ου διορυσ-
λζ σουσι ουδε κλεπτουσιν οπου γαρ εστιν ο θησαυρος σου εκει εσται η καρδια σου ο λυχνος του
σωματος εστιν ο οφθαλμος σου εαν ουν η ο οφθαλμος σου απλους ολον το σωμα σου φωτεινον
εσται εαν δε ο οφθαλμος σου πονηρος η ολον το σωμα σου σκοτεινον εσται ει ουν το φως το εν
λη σοι σκοτος εστιν το σκοτος ποσον ουδεις δυναται δυσι κυριοις δουλευειν η γαρ τον ενα μειση-
σει και τον ετερον αγαπησει η ενος ανθεξεται και του ετερου καταφρονησει ου δυνασθε θω δου-
λευειν και μαμωνα δια τουτο λεγω υμιν μη μεριμνατε τη ψυχη ημων τι φαγητε η τι πιητε μηδε
τω σωματι υμων τι ενδυσησθε ουχι η ψυχη πλειον εστι της τροφης και το σωμα του ενδυματος
εμβλεψατε εις τα πετεινα του ουρανου οτι ου σπειρουσιν ουδε θεριζουσιν ουδε συναγουσιν εις απο-
θηκας και ο πατηρ υμων ο ουρανιος τρεφει αυτα ουχ υ

I. B^3 δοκουσι οιδε II. B^3 αφανιζουσι φανωσι διορυσσουσι κλεπτουσι III. B^3 διορυσσουσιν ουδε εστι το
15 B^3 γινεσθε 25 B^3 μισησει

μεισ μαλλον διαφερετε αυτων τισ δε εξ υμων μεριμνων δυναται προσθειναι επι την ηλικιαν
αυτου πηχυν ενα και περι ενδυματοσ τι μεριμνατε καταμαθετε τα κρινα του αγρου πωσ αυξα-
νουσιν ου κοπιουσιν ουδε νηθουσῑ λεγω δε υμιν οτι ουδε σολομων εν παση τη δοξη αυτου περιεβα-
λετο ωσ εν τουτων ει δε τον χορτον του αγρου σημερον οντα και αυριον εισ κλειβανον βαλλομενον
ο θσ ουτωσ αμφιεννυσιν ου πολλω μαλλον υμασ ολιγοπιστοι μη ουν μεριμνησητε λεγοντεσ τι
φαγωμεν η τι πιωμεν η τι περιβαλωμεθα παντα γαρ ταυτα τα εθνη επιζητουσιν οιδεν γαρ ο
πατηρ υμων ο ουρανιοσ οτι χρητε τουτων απαντων ζητειτε δε πρωτον την δικαιοσυνην και την
βασιλειαν αυτου και ταυτα παντα προστεθησεται υμιν μη ουν μεριμνησητε εισ την αυριον η
λθ γαρ αυριον μεριμνησει αυτησ αρκετον τη ημερα η κακια αυτησ μη κρεινετε ινα μη κριθητε
εν ω γαρ κριματι κρεινετε κριθησεσθε

και εν ω μετρω μετρειτε μετρηθησεται υμιν τι δε βλεπεισ το καρφοσ το εν τω οφθαλμω του αδελ-
φου σου την δε εν τω σω οφθαλμω δοκον ου κατανοεισ η πωσ ερεισ τω αδελφω σου αφεσ εκβαλω
το καρφοσ εκ του οφθαλμου σου και ιδου η δοκοσ εν τω οφθαλμω σου υποκριτα εκβαλε πρωτον
εκ του οφθαλμου σου την δοκον και τοτε διαβλεψεισ εκβαλειν το καρφοσ εκ του οφθαλμου του
μ αδελφου σου μη δωτε το αγιον τοισ κυσιν μηδε βαλητε τουσ μαργαρειτασ υμων εμπροσθεν
των χοιρων μηποτε καταπατησουσιν αυτουσ εν τοισ ποσιν αυτων και στραφεντεσ ρηξωσιν υμασ
μα αιτειτε και δοθησεται υμιν ζητειτε και ευρησετε κρουετε και ανοιγησεται υμιν πασ γαρ ο
αιτων λαμβανει και ο ζητων ευρισκει και τω κρουοντι ανοιγεται η τισ εξ υμων ανθρωποσ ον αιτη-
σει ο υιοσ αυτου αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω η και ιχθυν αιτησει μη οφιν επιδωσει αυτω ει
ουν υμεισ πονηροι οντεσ οιδατε δοματα αγαθα

διδοναι τοισ τεκνοισ υμων ποσω μαλλον ο πατηρ υμων ο εν τοισ ουρανοισ δωσει αγαθα τοισ
αιτουσιν αυτον παντα ουν οσα αν θελητε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι ουτωσ κ̄ υμεισ ποιειτε
μβ αυτοισ ουτοσ γαρ εστιν ο νομοσ και οι προφηται εισελθατε δια τησ στενησ πυλησ οτι πλα-
τεια η πυλη και ευρυχωροσ η οδοσ η απάγουσα εισ την απωλειαν και πολλοι εισιν οι εισερχομενοι
δι αυτησ οτι δε στενη η πυλη και τεθλιμμενη η οδοσ η απαγουσα εισ την ζωην και ολιγοι εισιν
μγ οι ευρισκοντεσ αυτην προσεχετε απο των ψευδοπροφητων οιτινεσ ερχονται προσ υμασ εν ενδυ-
μασι προβατων εσωθεν δε εισιν λυκοι αρπαγεσ απο των καρπων αυτων επιγνωσεσθε αυτουσ μητι
συλλεγουσι απο ακανθων σταφυλασ η απο τριβολων συκα ουτωσ παν δενδρον αγαθον καρ-
πουσ ποιει καλουσ το δε σαπρον δενδρον καρπουσ πονηρουσ ποιει ου δυναται δενδρον αγαθον
καρπουσ πονηρουσ ενεγκειν ουδε δενδρον σαπρον καρπουσ

I. B³ νηθουσι οιδε II. B³ κυσι III. B³ εισι λυκ. συλλεγουσιν

4 B³ κλιβανον 7 χρητε : B² et ³ χρηζετε 9 μεριμν. αυτησ : B³ μεριμν. εαυτησ 9 et 10 B³ κρινετε bis 15 B³ μαργαριτασ 18 η τισ : B² add in margine εστιν 25 οτι δε : B³ τί δὲ

καλουσ ποιειν παν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και εισ πυρ βαλλεται αραγε
μδ απο των καρπων αυτων επιγνωσεσθε αυτουσ ου πασ ο λεγων μοι κυριε κυριε εισελευσεται εισ
την βασιλειαν των ουρανων αλλ ο ποιων το θελημα του πατροσ μου του εν τοισ ουρανοισ πολλοι
ερουσιν μοι εν εκεινη τη ημερα κυριε κυριε ου τω σω ονοματι επροφητευσαμεν και τω σω ονοματι
δαιμονια εξεβαλομεν και τω σω ονοματι δυναμεισ πολλασ εποιησαμεν και τοτε ομολογησω αυτοισ
με οτι ουδεποτε εγνων υμασ αποχωρειτε απ εμου οι εργαζομενοι την ανομιαν πασ ουν οστισ
ακουει μου τουσ λογουσ και ποιει αυτουσ ομοιωθησεται ανδρι φρονιμω οστισ ωκοδομησεν αυτου
την οικιαν επι την πετραν και κατεβη η βροχη και ηλθαν οι ποταμοι και επνευσαν οι ανεμοι και
μϛ προσεπεσαν τη οικια εκεινη και ουκ επεσεν τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν και πασ ο ακουων
μου τουσ λογουσ τουτουσ και μη ποιων αυτουσ ομοιωθησεται ανδρι

μωρω οστισ ωκοδομησεν αυτου την οικιαν επι την αμμον και κατεβη η βροχη και ηλθον οι ποτα-
μοι και επνευσαν οι ανεμοι και προσεκοψαν τη οικεια εκεινη και επεσεν και ην η πτωσισ αυτησ
μζ μεγαλη και εγενετο οτε ετελεσεν ο ισ τουσ λογουσ τουτουσ εξεπλησσοντο οι οχλοι επι τη
διδαχη αυτου ην γαρ διδασκων αυτουσ ωσ εξουσιαν εχων και ουχ ωσ οι γραμματεισ αυτων
μη καταβαντοσ δε αυτου απο του ορουσ ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι και ιδου λεπροσ προσελθων
προσεκυνει αυτω λεγων κε εαν θελησ δυνασαι με καθαρισαι και εκτεινασ την χειρα ηψατο αυτου
λεγων θελω καθαρισθητι και ευθεωσ εκαθερισθη αυτου η λεπρα και λεγει αυτω ο ισ ορα μηδενι
ειπησ αλλα υπαγε σεαυτον δειξον τω ιερει και προσενεγκον το δωρον ο προσεταξεν μωυσησ εισ
μθ μαρτυριον αυτοισ εισελθοντοσ δε αυτου εισ καφαρναουμ προσηλθεν αυτω εκατονταρχοσ παρα-
καλων αυτον και λεγων κε ο παισ μου βεβληται εν τη οικια παραλυτικοσ δεινωσ

βασανιζομενοσ λεγει αυτω εγω ελθων θεραπευσω αυτον αποκριθεισ δε ο εκατονταρχοσ εφη κε
ουκ ειμι ικανοσ ινα μου υπο την στεγην εισελθησ αλλα μονον ειπε λογω και ιαθησεται ο παισ μου
και γαρ εγω ανθρωποσ ειμι υπο εξουσιαν τασσομενοσ εχων υπ εμαυτον στρατιωτασ και λεγω
τουτω πορευθητι και πορευεται και αλλω ερχου και ερχεται και τω δουλω μου ποιησον τουτο και
ποιει ακουσασ δε ο ισ εθαυμασεν και ειπεν τοισ ακολουθουσιν αμην λεγω υμιν παρ ουδενι τοσαυ-
την πιστιν εν τω ισραηλ ευρον λεγω δε υμιν οτι πολλοι απο ανατολων και δυσμων ηξουσιν και
ανακλιθησονται μετα αβρααμ και ισαακ και ιακωβ εν τη βασιλεια των ουρανων οι δε υιοι τησ
βασιλειασ εκβληθησονται εισ το σκοτοσ το εξωτερον εκει εσται ο κλαυθμοσ και ο βρυγμοσ των
οδοντων και ειπεν ο ισ τω εκατονταρχη υπαγε ωσ επιστευσασ γενηθητω σοι και ιαθη ο παισ εν
ν τη ωρα εκεινη και ελθων ο ισ εισ την οικιαν πετρου ειδεν

I. B^3 ερουσι επεσε II. B^3 επεσε προσεταξε III. B^3 εθαυμασε ειπε ηξουσι ειδε

4 επροφητευσαμεν : B^3 προεφητευσαμεν 7 λογουσ : B^2 et ^{3} add in margine τουτουσ 12 B^3 οικια 17 B^3 εκαθαρισθη

την πενθεραν αυτου βεβλημενην και πυρεσσουσαν και ηψατο της χειρος αυτης και αφηκεν αυτην
ο πυρετος και ηγερθη και διεκονει αυτω οψιας δε γενομενης προσηνεγκαν αυτω δαιμονιζομε-
νους πολλους και εξεβαλεν τα πνευματα λογω και παντας τους κακως εχοντας εθεραπευσεν
οπως πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου του προφητου λεγοντος αυτος τας ασθενειας ημων ελαβεν
να και τας νοσους εβαστασεν ιδων δε ο ι̅σ̅ οχλον περι αυτον εκελευσεν απελθειν εις το περαν και
προσελθων εις γραμματευς ειπεν αυτω διδασκαλε ακολουθησω σοι οπου εαν απερχη και λεγει
αυτω ο ι̅σ̅ αι αλωπεκες φωλεους εχουσι̅ και τα πετεινα του ουρανου κατασκηνωσεις ο δε υιος του
ανθρωπου ουκ εχει που την κεφαλην κλινη ετερος δε των μαθητων ειπεν αυτω κ̅ε̅ επιτρεψον
μοι πρωτον απελθειν και θαψαι τον πατερα μου ο δε ι̅σ̅ λεγει αυτω ακολουθει μοι και αφες
τους νεκρους θαψαι τους

νβ εαυτων νεκρους και εμβαντι αυτω εις πλοιον ηκολουθησαν αυτω οι μαθηται αυτου και ιδου
σεισμος μεγας εγενετο εν τη θαλασση ωστε το πλοιον καλυπτεσθαι υπο των κυματων αυτος δε
εκαθευδεν και προσελθοντες ηγειραν αυτον λεγοντες κ̅ε̅ σωσον απολλυμεθα και λεγει αυτοις τι
δειλοι εστε ολιγοπιστοι τοτε εγερθεις επετειμησεν τοις ανεμοις και τη θαλασση και εγενετο
γαληνη μεγαλη· οι δε ανθρωποι εθαυμασαν λεγοντες ποταπος εστιν ουτος οτι και οι ανεμοι
νγ και η θαλασσα αυτω υπακουουσιν· και ελθοντος αυτου εις το περαν εις την χωραν των
γαδαρηνων υπηντησαν αυτω δυο δαιμονιζομενοι εκ των μνημειων εξερχομενοι χαλεποι λειαν ωστε
μη ισχυειν τινα παρελθειν δια της οδου εκεινης και ιδου εκραξαν λεγοντες τι ημιν και σοι υιε
του θ̅υ̅ ηλθες ωδε προ καιρου βασανισαι ημας ην δε μακραν απ αυτων αγελη χοιρων πολλων
βοσκομενη οι δε δαι

μονες παρεκαλουν αυτον λεγοντες ει εκβαλλεις ημας αποστειλον ημας εις την αγελην των
χοιρων και ειπεν αυτοις υπαγετε οι δε εξελθοντες απηλθαν εις τους χοιρους και ιδου ωρμησεν
πασα η αγελη κατα του κρημνου εις την θαλασσαν και απεθανον εν τοις υδασιν οι δε βοσκοντες
εφυγον και απελθοντες εις την πολιν απηγγειλαν παντα και τα των δαιμονιζομενων και ιδου
πασα η πολις εξηλθεν εις υπαντησιν τω ι̅υ̅ και ιδοντες αυτον παρεκαλεσαν ινα μεταβη απο
νδ των οριων αυτων και εμβας εις πλοιον διεπερασεν κ̣αι ηλθεν εις την ιδιαν πολιν και ιδου
προσεφερον αυτω παραλυτικον επι κλεινης βεβλημενον και ιδων ο ι̅σ̅ την πιστιν αυτων ειπεν τω
παραλυτικω θαρσει τεκνον αφιενται σου αι αμαρτιαι και ιδου τινες των γραμματεων ειπαν εν
εαυτοις ουτος βλασφημει και ειδως ο ι̅σ̅ τας ενθυμησεις αυτων ειπεν ινατι ενθυμεισθε πονηρα
εν ταις καρδιαις υμων τι γαρ

I. B^3 εξεβαλε ελαβε εχουσι II. B^3 εκαθευδε III. B^3 ωρμησε διεπερασε ειπε
2 B^3 διηκονει 8 B^3 κλινη 12 υπο : B^2 et ^{3} απο 14 B^3 επετιμησε 17 B^3 λιαν 27 B^3 κλινης

εστιν ευκοπωτερον ειπειν αφιενται σου αι αμαρτιαι η ειπειν εγειραι και περιπατει ινα δε ειδητε
οτι εξουσιαν εχει ο υιοσ του ανθρωπου επι τησ γησ αφιεναι αμαρτιασ τοτε λεγει τω παραλυτικω
εγειρε αρον σου την κλεινην και υπαγε εισ τον οικον σου και εγερθεισ απηλθεν εισ τον οικον
αυτου ιδοντεσ δε οι οχλοι εφοβηθησαν και εδοξασαν τον θν τον δοντα εξουσιαν τοιαυτην τοισ
νε ανθρωποισ και παραγων ο ι̅σ̅ εκειθεν ειδεν ανθρωπον καθημενον επι το τελωνιον μαθθαιον
λεγομενον και λεγει αυτω ακολουθει μοι και αναστασ ηκολουθησεν αυτω και εγενετο αυτου
ανακειμενου εν τη οικια και ιδου πολλοι τελωναι και αμαρτωλοι ελθοντεσ συνανεκειντο τω ι̅υ̅ και
τοισ μαθηταισ αυτου και ιδοντεσ οι φαρεισαιοι ελεγον τοισ μαθηταισ αυτου διατι μετα των
τελωνων και αμαρτωλων εσθιει ο διδασκαλοσ υμων ο δε ακουσασ ειπεν ου χρειαν εχουσιν οι
ισχυοντεσ ιατρου αλλα οι κα

κωσ εχοντεσ πορευθεντεσ δε μαθετε τι εστιν ελεοσ θελω και ου θυσιαν ου γαρ ηλθον καλεσαι
νς δικαιουσ αλλα αμαρτωλουσ τοτε προσερχονται αυτω οι μαθηται ιωανου λεγοντεσ διατι
ημεισ και οι φαρεισαιοι νηστευομεν οι δε μαθηται σου ου νηστευουσι̅ και ειπεν αυτοισ ο ι̅σ̅ μη
δυνανται οι υιοι του νυμφωνοσ πενθειν εφ οσον μετ αυτων εστιν ο νυμφιοσ ελευσονται δε ημεραι
οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιοσ και τοτε νηστευσουσιν ουδεισ δε επιβαλλει επιβλημα
ρακουσ αγναφου επι ιματιω παλαιω αιρει γαρ το πληρωμα αυτου απο του ιματιου και χειρον
σχισμα γεινεται ουδε βαλλουσιν οινον νεον εισ ασκουσ παλαιουσ ει δε μη ρηγνυνται οι ασκοι και
ο οινοσ εκχειται και οι ασκοι απολλυνται αλλα βαλλουσιν οινον νεον εισ ασκουσ καινουσ και
νζ αμφοτεροι συντηρουνται ταυτα αυτου λαλουντοσ αυτοισ ιδου αρχων εισ προσελθων προσεκυνει
αυτω λεγων οτι η θυγατηρ μου αρτι ετελευτησεν

αλλα ελθων επιθεσ την χειρα σου επ αυτην και ζησεται και εγερθεισ ο ι̅σ̅ ηκολουθησεν αυτω
και οι μαθηται αυτου και ιδου γυνη αιμορροουσα δωδεκα ετη προσελθουσα οπισθεν ηψατο του
κρασπεδου του ιματιου αυτου ελεγε̅ γαρ εν εαυτη εαν μονον αψωμαι του ιματιου αυτου σωθη-
σομαι ο δε ι̅σ̅ στραφεισ και ιδων αυτην ειπεν θαρσει θυγατερ η πιστισ σου σεσωκεν σε και εσωθη
η γυνη απο τησ ωρασ εκεινησ και ελθων ο ι̅σ̅ εισ την οικιαν του αρχοντοσ και ιδων τουσ
αυλητασ και τον οχλον θορυβουμενον ελεγεν αναχωρειτε ου γαρ απεθανεν το κορασιον αλλα
καθευδει και κατεγελων αυτου οτε δε εξεβληθη ο οχλοσ εισελθων εκρατησεν τησ χειροσ αυτησ
νη και ηγερθη το κορασιον και εξηλθεν η φημη αυτη εισ ολην την γην εκεινην και παραγοντι
εκειθεν τω ι̅υ̅ ηκολουθησαν δυο τυφλοι κραζοντεσ και λεγοντεσ ελεησον ημασ υιοσ δαυειδ
ελθοντι δε εισ την οικιαν προσηλθαν αυτω οι τυφλοι και λεγει αυτοισ ο ι̅σ̅ πιστευ

III. B^3 ελεγε ειπε σεσωκε απεθανε εκρατησε
3 B^3 κλινην 5 B^3 μαθθαιον 8 B^3 φαρισαιοι 13 B^3 φαρισαιοι 17 B^3 γινεται

ετε οτι τουτο δυναμαι ποιησαι λεγουσιν αυτω ναι κ̅ε̅ τοτε ηψατο των οφθαλμων αυτων λεγων κατα την πιστιν υμων γενηθητω υμιν και ηνεωχθησαν αυτων οι οφθαλμοι και ενεβρειμηθη αυτοις ο ι̅σ̅ λεγων ορατε μηδεις γεινωσκετω· οι δε εξελθοντες διεφημισαν αυτον εν ολη τη γη εκεινη αυτων δε εξερχομενων ιδου προσηνεγκαν αυτω κωφον δαιμονιζομενον και εκβληθεντος του δαιμονιου ελαλησεν ο κωφος και εθαυμασαν οι οχλοι λεγοντες ουδεποτε εφανη ουτως εν τω ισραηλ οι δε φαρεισαιοι ελεγον εν τω αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια και περιηγεν ο ι̅σ̅ τας πολεις πασας και τας κωμας διδασκων εν ταις συναγωγαις αυτων και κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας και θεραπευων πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν ιδων δε τους οχλους εσπλαγχνισθη περι αυτων οτι ησαν εσκυλμενοι και εριμμενοι ωσει προβατα μη εχοντα ποιμε

να τοτε λεγει τοις μαθηταις αυτου ο μεν θερισμος πολυς οι δε εργαται ολιγοι δεηθητε ουν του κ̅υ̅ του θερισμου οπως εκβαλη εργατας εις τον θερισμον αυτου και προσκαλεσαμενος τους δωδεκα μαθητας αυτου εδωκεν αυτοις εξουσιαν πνευματων ακαθαρτων ωστε εκβαλλειν αυτα και θεραπευειν πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν των δε δωδεκα αποστολων τα ονοματα εστιν ταυτα πρωτος σιμων ο λεγομενος πετρος και ανδρεας ο αδελφος αυτου και ιακωβος ο του ζεβεδαιου και ιωανης ο αδελφος αυτου φιλιππος και βαρθολομαιος θωμας και μαθθαιος ο τελωνης ιακωβος ο του αλφαιου η θαδδαιος σιμων ο καναναιος και ιουδας ο ισκαριωτης ο και παραδους αυτον τουτους τους δωδεκα απεστειλεν ο ι̅σ̅ παραγγειλας αυτοις λεγων εις οδον εθνων μη απελθητε και εις πολιν σαμαρειτων μη εισελθητε πορευεσθαι δε μαλλον προς τα προβατα τα απολωλοτα

οικου ισραηλ πορευομενοι δε κηρυσσετε λεγοντες ηγγικεν η βασιλεια των ουρανων ασθενουντας θεραπευετε νεκρους εγειρετε λεπρους καθαριζετε δαιμονια εκβαλλετε δωρεαν ελαβετε δωρεαν δοτε μη κτησησθε χρυσον μηδε αργυρον μηδε χαλκον εις τας ζωνας υμων μη πηραν εις οδον μηδε δυο χιτωνας μηδε υποδηματα μηδε ραβδον αξιος γαρ ο εργατης της τροφης αυτου εις ην δ αν πολιν η κωμην εισελθητε εξετασατε τις εν αυτη αξιος εστιν κακει μεινατε εως αν εξελθητε εισερχομενοι δε εις την οικιαν ασπασασθε αυτην και εαν μεν η η οικια αξια ελθετω η ειρηνη υμων επ αυτην εαν δε μη η αξια η ειρηνη υμων εφ υμας επιστραφητω και ος αν μας μηδε ακουση τους λογους υμων εξερχομενοι εξω της οικιας η της πολεως εκεινης εκτιναξατε τον κονιορτον των ποδων υμων αμην λεγω υμιν ανεκτοτερον εσται γη σοδομων και γομορρων εν ημερα κρισεως η τη πολει εκεινη ιδου

II. B³ εστι III. B³ εστι

2 ενεβρειμηθη : B³ ενεβριμησατο 3 B³ γινωσκετω 6 B³ φαρισαιοι 9 B³ ερριμμενοι 17 B³ ματθαιος 19 B³ πορευεσθε 27 αν μας : B² αν μην δεξηται υμας, B³ αν μη δεξηται υμας

εγω αποστελλω υμας ως προβατα εις μεσον λυκων γεινεσθε ουν φρονιμοι ως οι οφις και ακεραιοι
ξδ ως αι περιστεραι προσεχετε δε απο των ανθρωπων παραδωσουσιν γαρ υμας εις συνεδρια και
εν ταις συναγωγαις αυτων μαστιγωσουσιν υμας και επι ηγεμονας δε και βασιλεις αχθησεσθε
ενεκεν εμου εις μαρτυριον αυτοις και τοις εθνεσιν οταν δε παραδωσιν υμας μη μεριμησητε
πως η τι λαλησητε δοθησεται γαρ υμιν εν εκεινη τη ωρα τι λαλησητε ου γαρ υμεις εστε οι
λαλουντες αλλα το πνευμα του πατρος υμων το λαλουν εν υμιν παραδωσει δε αδελφος
αδελφον εις θανατον και πατηρ τεκνον και επαναστησεται τεκνα επι γονεις και θανατωσουσιν
αυτους και εσεσθε μεισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου ο δε υπομεινας εις τελος ουτος
ξε σωθησεται οταν δε διωκωσιν υμας εν τη πολει ταυτη φευγετε εις την ετεραν αμην γαρ
λεγω υμιν ου μη τελεσητε τας πολεις ισραηλ εως ελθη

ο υιος του ανθρωπου ουκ εστιν μαθητης υπερ τον διδασκαλον ουδε δουλος υπερ τον κυριον αυτου
αρκετον τω μαθητη ινα γενηται ως ο διδασκαλος αυτου ϗ ο δουλος ως ο κυριος αυτου ει τω
οικοδεσποτη βεεζεβουλ επεκαλεσαν ποσω μαλλον τοις οικιακοις αυτου μη ουν φοβηθητε αυτους
ουδεν γαρ εστιν κεκαλυμμενον ο ουκ αποκαλυφθησεται και κρυπτον ο ου γνωσθησεται ο λεγω
υμιν εν τη σκοτια ειπατε εν τω φωτι και ο εις το ους ακουετε κηρυξατε επι των δωματων
και μη φοβηθητε απο των αποκτεινοντων το σωμα την δε ψυχην μη δυναμενων αποκτειναι
φοβεισθε δε μαλλον τον δυναμενον και ψυχην και σωμα απολεσαι εν γεεννη ουχι δυο στρουθια
ασσαριου πωλειται και εν εξ αυτων ου πεσειται επι την γην ανευ του πατρος υμων υμων δε και
αι τριχες της κεφαλης πασαι ηριθμημεναι εισιν μη ουν φοβεισθε πολλων στρουθιων διαφερετε
ξς υμεις πας ουν οστις ομολογησει εν εμοι εμπροσθεν των ανθρωπων ο

μολογησω καγω εν αυτω εμπροσθεν του πατρος μου του εν τοις ουρανοις οστις δε αρνησηται
με εμπροσθεν των ανθρωπων αρνησομαι καγω αυτον εμπροσθεν του πατρος μου του εν τοις
ξζ ουρανοις μη νομισητε οτι ηλθον βαλειν ειρηνην επι την γην ουκ ηλθον βαλειν ειρηνην αλλα
μαχαιραν ηλθον γαρ διχασαι ανθρωπον κατα του πατρος αυτου και θυγατερα κατα της μητρος
αυτης και νυμφην κατα της πενθερας αυτης και εχθροι του ανθρωπου οι οικιακοι αυτου
ξη ο φιλων πατερα η μητερα υπερ εμε ουκ εστιν μου αξιος και ος ου λαμβανει τον σταυρον αυτου
και ακολουθει οπισω μου ουκ εστιν μου αξιος ο ευρων την ψυχην αυτου απολεσει αυτην και
ξθ ο απολεσας την ψυχην αυτου ενεκεν εμου ευρησει αυτην ο δεχομενος υμας εμε δεχεται και
ο εμε δεχομενος δεχεται τον αποστειλαντα με ο δεχομενος προφητην εις ονομα προφητου μισθον
προφητου λημψεται και ο δεχομενος δικαιον εις ονομα δικαιου μισθον δικαιου λημψεται

I. B³ παραδωσουσι II. B³ εστι μαθητ. εστι κεκαλ. εισιν III. B³ εστι μου εστι μου

1 B³ γινεσθε 1 B³ οφεις 4 μεριμησητε : B³ μεριμνησητε 8 B³ μισουμενοι 13 B³ τον οικοδεσποτην et τους οικιακους 25 οικιακοι : B³ οικειακοι 26 αξιος :-B² addit in margine inferiore : ϗ ο φιλων υιον η θυγατερα υπερ εμε ουκ εστιν (B³ εστι) μου αξιος 30 B³ ληψεται 30 B³ ληψεται

και ος αν ποτιση ενα των μεικρων τουτων ποτηριον ψυχρου μονον εις ονομα μαθητου αμην λεγω
υμιν ου μη απολεση τον μισθον αυτου και εγενετο οτε ετελεσεν ο ι̅ς̅ διατασσων τοις δωδεκα
μαθηταις αυτου μετεβη εκειθεν του διδασκειν και κηρυσσειν εν ταις πολεσιν αυτων ο δε
ιωανης ακουσας εν τω δεσμωτηριω τα εργα του χ̅υ̅ πεμψας δια των μαθητων αυτου ειπεν αυτω
συ ει ο ερχομενος η ετερον προσδοκωμεν και αποκριθεις ο ι̅ς̅ ειπεν αυτοις πορευθεντες απαγγει-
λατε ιωανει α ακουετε και βλεπετε τυφλοι αναβλεπουσιν και χωλοι περιπατουσιν λεπροι καθα
ριζοντε και κωφοι ακουουσιν και νεκροι εγειροντε και πτωχοι ευαγγελιζονται και μακαριος εστιν
οα ος αν μη σκανδαλισθη εν εμοι τουτων δε πορευομενων ηρξατο ο ι̅ς̅ λεγειν τοις οχλοις περι
ιωανου τι εξηλθατε εις την ερημον θεασασθαι καλαμον υπο ανεμου σαλευομενον αλλα τι εξηλθατε
ιδειν ανθρωπον εν μαλακοις ημ

φιεσμενον ιδου οι τα μαλακα φορουντες εν τοις οικοις των βασιλεων αλλα τι εξηλθατε προφητην
- ιδειν ναι λεγω υμιν και περισσοτερον προφητου ουτος εστιν περι ου γεγραπται ιδου εγω
- αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου
αμην λεγω υμιν ουκ εγηγερται εν γεννητοις γυναικων μειζων ιωανου του βαπτιστου ο δε μεικρο-
τερος εν τη βασιλεια των ουρανων μειζων αυτου εστιν απο δε των ημερων ιωανου του βαπτιστου
εως αρτι η βασιλεια των ουρανων βιαζεται και βιασται αρπαζουσιν αυτην παντες γαρ οι προ
φηται κ̅ ο νομος εως ιωανου επροφητευσαν και ει θελετε δεξασθαι αυτος εστιν ηλειας ο μελλων
οβ ερχεσθαι ο εχων ωτα ακουετω τινι δε ομοιωσω την γενεαν ταυτην ομοια εστιν παιδιοις
καθημενοις εν ταις αγοραις α προσφωνουντα τοις ετεροις λεγουσιν ηυλησαμεν υμιν και ουκ
ωρχησασθε εθρηνησαμεν και ουκ εκοψασθε ηλ

θεν γαρ ιωανης μητε εσθιων μητε πεινων και λεγουσιν δαιμονιον εχει ηλθεν ο υιος του ανθρωπου
εσθειων και πεινων και λεγουσιν ιδου ανθρωπος φαγος και οινοποτης τελωνων φιλος και αμαρ
ογ τωλων και εδικαιωθη η σοφια απο των εργων αυτης τοτε ηρξατο ονειδιζειν τας πολεις εν
αις εγενοντο αι πλεισται δυναμεις αυτου οτι ου μετενοησαν ουαι σοι χοραζειν ουαι σοι βηθσαι-
δαν οτι ει εν τυρω και σειδωνι εγενοντο αι δυναμεις αι γενομεναι εν υμιν παλαι αν εν σακκω και
σποδω μετενοησαν πλην λεγω υμιν τυρω και σειδωνι ανεκτοτερον εσται εν ημερα κρισεως η
υμιν και συ καφαρναουμ μη εως ουρανου υψωθηση εως αδου καταβηση οτι ει εν σοδομοις
εγενηθησαν αι δυναμεις αι γενομεναι εν σοι εμεινεν αν μεχρι της σημερον πλην λεγω υμιν οτι γη
οδ σοδομων ανεκτοτερον εσται εν ημερα κρισεως η σοι εν εκεινω τω καιρω αποκριθεις ο ι̅ς̅
ειπεν εξομολογουμαι σοι πατερ κ̅ε̅ του ουρανου

I. B³ περιπατουσι ακουουσι II. B³ εστι περι εστι παιδ. III. B³ ηλθε γαρ λεγουσι δαιμ.

1 B³ μικρων 6 ιωανει : B³ ιωανη 6 B³ καθαριζονται 7 B³ εγειρονται 11 προφητην : litterae προφ rescriptae et sub π latet ι . Hinc sine dubio scriptor ιδειν ante προφ. daturus erat. 14 B³ μικροτερος 17 B³ προεφητευσαν et δεξασθε et ηλιας 21 B³ πινων 22 B³ εσθιων et πινων 23 εργων : intactum in textu sed nec instauratum; B³ in margine τεκνων 25 B³ σιδωνι 26 B³ σιδωνι 27 μη : B³ η sic

και της γης οτι εκρυψας ταυτα απο σοφων και συνετων και απεκαλυψας αυτα νηπιοις ναι ο
πατηρ οτι ουτως ευδοκια εγενετο εμπροσθεν σου   παντα μοι παρεδοθη υπο του πατρος μου
και ουδεις επιγινωσκει τον υιον ει μη ο πατηρ ουδε τον πατερα τις επιγεινωσκει ει μη ο υιος
οδ και ω εαν βουληται ο υιος αποκαλυψαι   δευτε προς με παντες οι κοπιωντες και πεφορτισ-
μενοι καγω αναπαυσω υμας αρατε τον ζυγον μου εφ υμας και μαθετε απ εμου οτι πραυς ειμι
κ, ταπεινος τη καρδια και ευρησεται αναπαυσιν ταις ψυχαις υμων ο γαρ ζυγος μου χρηστος
οε και το φορτιον μου ελαφρον εστιν   εν εκεινω τω καιρω επορευθη ο ις τοις σαββατοις δια
των σποριμων οι δε μαθηται αυτου επεινασαν και ηρξαντο τιλλειν σταχυας και εσθιειν οι δε
φαρεισαιοι ιδοντες ειπαν αυτω ιδου οι μαθηται σου ποιουσιν ο ουκ εξεστιν ποιειν εν σαββατω
ο δε ειπεν αυτοις ουκ ανεγνωτε τι εποιησεν δαυειδ ο

τε επεινασεν και οι μετ αυτου πως εισηλθεν εις τον οικον του θεου και τους αρτους της προ-
θεσεως εφαγον ο ουκ εξον ην αυτω φαγειν ουδε τοις μετ αυτου ει μη τοις ιερευσι μονοις· η
ουκ ανεγνωτε εν τω νομω οτι τοις σαββασιν οι ιερεις εν τω ιερω το σαββατον βεβηλουσιν και
αναιτιοι εισιν   λεγω δε υμιν οτι του ιερου μειζον εστιν ωδε   ει δε εγνωκειτε τι εστιν ελεος θελω
και ου θυσιαν ουκ αν κατεδικασατε τους αναιτιους κυριος γαρ εστιν του σαββατου ο υιος του
οϛ ανθρωπου   και μεταβας εκειθεν ηλθεν εις την συναγωγην αυτων και ιδου ανθρωπος χειρα
εχων ξηραν και επηρωτησαν αυτον λεγοντες ει εξεστι τοις σαββασι θεραπευειν ινα κατηγορη-
σωσι αυτου   ο δε ειπεν αυτοις τις εσται εξ υμων ανθρωπος ος εξει προβατον εν κ, εαν εμ
πεση τουτο τοις σαββασι εις βοθυνον ουχι κρατησει αυτο κ, εγερει ποσω ουν διαφερει ανθρωπος
προβατου ωστε εξεστιν τοις σαββατοις καλως ποιειν   τοτε λεγει τω

οζ ανθρωπω εκτεινον σου την χειρα και εξετεινεν και απεκατεσταθη υγιης ως η αλλη   εξελ-
θοντες δε οι φαρεισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ αυτου οπως αυτον απολεσωσιν   ο δε ις γνους
ανεχωρησεν εκειθεν και ηκολουθησαν αυτω πολλοι και εθεραπευσεν αυτους παντας και επετει-
μησεν αυτοις ινα μη φανερον αυτον ποιησωσιν ινα πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου του προφητου
λεγοντος   ιδου ο παις μου ον ηρετισα ο αγαπητος μου ον ευδοκησεν η ψυχη μου θησω το πνευμα
μου επ αυτον και κρισιν τοις εθνεσιν απαγγελει ουκ ερεισει ουδε κραυγασει ουδε ακουσει τις εν
ταις πλατειαις την φωνην αυτου καλαμον συντετρειμμενον ου κατεαξει και λινον τυφομενον ου
οη σβεσει εως αν εκβαλη εις νεικος την κρισιν και τω ονοματι αυτου εθνη ελπιουσιν   τοτε
προσηνεγκαν αυτω δαιμονιζομενον τυφλον και κωφον και εθεραπευσεν αυτον ωστε τον κωφον
λαλειν και βλεπειν και εξισταντο

I. B³ εξεστι εποιησε II. B³ επεινασε ιερευσι βεβηλουσι εισι εστι του κατηγορησωσιν σαββασιν εξεστι III. B³ εξετεινε ελπιουσιν : ν instauratum

3 B³ τις επιγινωσκει ει 6 B³ ευρησετε 9 B³ φαρισαιοι 22 B³ φαρισαιοι 23 B³ επετιμησεν 26 ερεισει : ε medium etiam instauratum 27 B³ συντετριμμενον 27 λινον : B³ super ι adpinxit η, ut esset ληνον. Tamen ι ipsum non exstinxit 28 νεικος : ε etiam instauratum

παντεσ οι οχλοι και ελεγον μητι ουτοσ εστιν ο υιοσ δαυειδ· οι δε φαρεισαιοι ακουσαντεσ ειπον ουτοσ ουκ εκβαλλει τα δαιμονια ει μη εν τω βεεζεβουλ αρχοντι των δαιμονιων ειδωσ δε τασ ενθυμησεισ αυτων ειπεν αυτοισ πασα βασιλεια μερισθεισα καθ εαυτησ ερημουται και πασα πολισ η οικια μερισθεισα καθ εαυτησ ου σταθησεται και ει ο σατανασ τον σαταναν εκβαλλει εφ εαυτον εμερισθη πωσ ουν σταθησεται η βασιλεια αυτου και ει εγω εν βεεζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια οι υιοι υμων εν τινι εκβαλλουσιν δια τουτο αυτοι κριται εσονται υμων ει δε εν πνευματι θ̅υ̅ εγω εκβαλλω τα δαιμονια αρα εφθασεν εφ υμασ η βασιλεια του θ̅υ̅ η πωσ δυναται τισ εισελθειν εισ την οικιαν του ισχυρου και τα σκευη αυτου αρπασαι εαν μη πρωτον δηση τον ισχυρον και τοτε την οικιαν αυτου διαρπασει ο μη ων μετ εμου κατ εμου εστι̅ και ο μη συναγων μετ εμου σκορπιζει δια τουτο λεγω υμιν πασα αμαρτια και βλασφη

μια αφεθησεται υμιν τοισ ανθρωποισ η δε του πνευματοσ βλασφημια ουκ αφεθησεται και οσ εαν ειπη λογον κατα του υιου του ανθρωπου ὀὐκ αφεθησεται αυτω οσ δ αν ειπη κατα του πνευματοσ του αγιου ου μη αφεθη αυτω ουτε εν τουτω τω αιωνι ουτε εν τω μελλοντι η ποιησατε το δενδρον καλον και τον καρπον αυτου καλον η ποιησατε το δενδρον απρον και τον καρπον αυτου σαπρον εκ γαρ του καρπου το δενδρον γεινωσκεται γεννηματα εχιδνων πωσ δυνασθε αγαθα λαλειν πονηροι οντεσ εκ γαρ του περισσευματοσ τησ καρδιασ το στομα λαλει· ο αγαθοσ ανθρωποσ εκ του αγαθου θησαυρου εκβαλλει αγαθα και ο πονηροσ ανθρωποσ εκ του πονηρου θησαυρου εκβαλλει πονηρα λεγω δε υμιν οτι παν ρημα αργον ο λαλησουσιν οι ανθρωποι αποδωσουσι περι αυτου λογον εν ημερα κρισεωσ εκ γαρ των λογων σου δικωθηση και εκ των λογων σου καταδικασθηση

τοτε απεκριθησαν αυτω τινεσ των γραμμα

τεων λεγοντεσ διδασκαλε θελομεν απο σου σημειον ιδειν ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοισ γενεα πονηρα και μοιχαλισ σημειον επιζητει και σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα του προφητου ωσπερ γαρ ην ιωνασ εν τη κοιλια του κητουσ τρεισ ημερασ και τρεισ νυκτασ ουτωσ εσται ο υιοσ του ανθρωπου εν τη καρδια τησ γησ τρεισ ημερασ και τρεισ νυκτασ ανδρεσ νινευειται αναστησονται εν τη κρισει μετα τησ γενεασ ταυτησ και κατακρινουσιν αυτην οτι μετενοησαν εισ το κηρυγμα ιωνα και ιδου πλειον ιωνα ωδε βασιλισσα νοτου εγερθησεται εν τη κρισει μετα τησ γενεασ ταυτησ και κατακρινει αυτην οτι ηλθεν εκ των περατων τησ γησ ακουσαι την σοφιαν σολομωνοσ και ιδου πλειον σολομωνοσ ωδε οταν δε το ακαθαρτον πνευμα εξελθη απο του ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπων ζητουν αναπαυσιν και ουχ ευρισκει τοτε λεγει εισ τον οικον μου επιστρεψω οθεν εξηλθον και

I. B[3] εκβαλλουσι εστι και

1 B[3] φαρισαιοι 11 ὀὐκ: puncta ipsius scriptoris esse videntur, litterae non instauratae 14 απρον: B[2] ? et[3] σαπρον 15 B[3] γινωσκεται

ελθον ευρισκει σχολαζοντα σεσαρωμενον και κεκοσμημενον τοτε πορευεται και παραλαμβανει μεθ
εαυτου επτα ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου και εισελθοντα κατοικει εκει και γεινεται τα
εσχατα του ανθρωπου εκεινου χειρονα των πρωτων ουτως εσται και τη γενεα ταυτη τη πονηρα·
πα επι αυτου λαλουντος τοις οχλοις ιδου η μητηρ και οι αδελφοι αυτου ιστηκεισαν εξω ζητουν-
τες αυτω λαλησαι ο δε αποκριθεις ειπεν τω λεγοντι αυτω τις εστιν η μητηρ μου και τινες
εισιν οι αδελφοι και εκτεινας την χειρα αυτου επι τους μαθητας αυτου ειπεν ιδου η μητηρ μου
και οι αδελφοι μου οστις γαρ αν ποιηση το θελημα του πατρος μου του εν ουρανοις αυτος μου
πβ αδελφος και αδελφη και μητηρ εστιν εν τη ημερα εκεινη εξελθων ο ις της οικιας εκαθητο
παρα την θαλασσαν και συνηχθησαν προς αυτον οχλοι πολλοι ωστε αυτον εις πλοιον εμβαντα
καθησθαι και πας ο οχλος επι τον αιγιαλον ιστηκει και ελαλησεν

αυτοις πολλα εν παραβολαις λεγων ιδου εξηλθεν ο σπειρων του σπειρειν και εν τω σπειρειν
αυτον α μεν επεσεν παρα την οδον και ελθοντα τα πετεινα κατεφαγεν αυτα αλλα δε επεσεν επι
τα πετρωδη οπου ουκ ειχε̄ γην πολλην και ευθεως εξανετειλαν δια το μη εχειν βαθος της γης
ηλιου δε ανατειλαντος εκαυματωθη και δια το μη εχειν ριζαν εξηρανθη αλλα δε επεσεν επι
τας ακανθας και ανεβησαν αι ακανθαι και απεπνιξαν αυτα αλλα δε επεσεν επι την γην την
καλην και εδιδου καρπον ο μεν εκατον ο δε εξηκοντα ο δε τριακοντα ο εχων ωτα ακουετω
πγ και προσελθοντες οι μαθηται ειπαν αυτω διατι εν παραβολαις λαλεις αυτοις ο δε αποκριθεις
ειπεν αυτοις οτι υμιν δεδοται γνωναι τα μυστηρια της βασιλειας των ουρανων εκεινοις δε ου
δεδοται οστις γαρ εχει δοθησεται αυτω και περισσευθησεται οστις δε ουκ εχει κ, ο εχει αρθησεται
απ αυτου δια τουτο εν παραβολαις αυτοις λαλω οτι βλεποντες ου βλε

πουσιν και ακουοντες ουκ ακουουσιν ουδε συνιουσιν και αναπληρουται αυτοις η προφητεια
ησαιου η λεγουσα ακοη ακουσατε και ου μη συνητε και βλεποντες βλεψετε και ου μη ιδητε
επαχυνθη γαρ η καρδια του λαου τουτου και τοις ωσιν βαρεως ηκουσαν και τους οφθαλμους
αυτων εκαμμυσαν μηποτε ιδωσιν τοις οφθαλμοις και τοις ωσιν ακουσωσιν και τη καρδια συνωσιν
και επιστρεψωσιν και ιασομαι αυτους υμων δε μακαριοι οι οφθαλμοι οτι βλεπουσῑ και τα ωτα
οτι ακουουσιν αμην γαρ λεγω υμιν οτι πολλοι προφηται και δικαιοι επεθυμησαν ιδειν α βλεπετε
πδ και ουκ ειδαν και ακουσαι α ακουετε και ουκ ηκουσαν υμεις ουν ακουσατε την παραβολην του
σπειραντος παντος ακουοντος τον λογον της βασιλειας και μη συνιεντος ερχεται ο πονηρος και
αρπαζει το εσπαρμενον εν τη καρδια αυτου ουτος εστιν ο παρα την οδον σπαρεις ο δε επι τα
πετρωδη σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και ευθυς μετα χαρας

I. B^3 ειπε II. B^3 επεσε παρα ειχε III. B^3 βλεπουσι ωσι ιδωσι ακουσωσι συνωσι επιστρεψωσι βλεπουσι
2 B^3 γινεται 4 B^3 ειστηκεισαν 6 αδελφοι : B^2 et ^{3} add μου 10 B^3 ειστηκει 15 επι : primum εις scriptum erat, sed ipse* reposuit επι 21 συνιουσιν : B^3 συνιωσι 22 ακουσατε : B^3 ακουσετε 26 προφηται και δικαιοι : primum και δικαιοι omissum erat; supplevit potius B^2 quam ipse*

λαμβανων αυτον ουκ εχει δε ριζαν εν εαυτω αλλα προσκαιρος εστιν γενομενης δε θλειψεως η διωγμου δια τον λογον ευθυς σκανδαλιζεται ο δε εις τας ακανθας σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και η μεριμνα του αιωνος και η απατη του πλουτου συνπνειγει τον λογον και ακαρπος γεινεται ο δε επι την καλην γην σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και συνιεις ος δη καρποφορει και ποιει ο μεν εκατον ο δε εξηκοντα ο δε τριακοντα αλλην παραβολην παρεθηκεν αυτοις λεγων ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω σπειραντι καλον σπερμα εν τω αγρω εαυτου εν δε τω καθευδειν τους ανθρωπους ηλθεν αυτου ο εχθρος και επεσπειρεν ζειζανια ανα μεσον του σιτου και απηλθεν οτε δε εβλαστησεν ο χορτος και καρπον εποιησεν τοτε εφανη και τα ζειζανια προσελθοντες δε οι δουλοι του οικοδεσποτου ειπον αυτω κε ουχι καλον σπερμα εσπειρας εν τω σω αγρω

ποθεν ουν εχει ζειζανια ο δε εφη αυτοις εχθρος ανθρωπος τουτο εποιησεν οι δε αυτω λεγουσιν θελεις ουν απελθοντες συλλεξωμεν αυτα ο δε φησιν ου μηποτε συλλεγοντες τα ζειζανια εκριζωσητε αμα αυτοις τον σιτον αφετε συναυξανεσθαι αμφοτερα εως του θερισμου και εν καιρω του θερισμου ερω τοις θερισταις συλλεξατε πρωτον τα ζειζανια και δησατε αυτα εις δεσμας προς το κατακαυσαι αυτας τον δε σιτον συναγετε εις την αποθηκην μου αλλην παραβολην παρεθηκεν αυτοις λεγων ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων κοκκω σιναπεως ον λαβων ανθρωπος εσπειρεν εν τω αγρω αυτου ο μεικροτερον μεν εστι̅ παντων των σπερματων οταν δε αυξηθη μειζον των λαχανων εστιν και γινεται δενδρον ωστε ελθειν τα πετεινα του ουρανου και κατασκηνοιν εν τοις κλαδοις αυτου αλλην παραβολην ελαλησεν αυτοις ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων ζυμη ην λαβουσα γυνη ενεκρυψεν

εις αλευρου σατα τρια εως ου εζυμωθη ολον ταυτα παντα ελαλησεν ο ι̅σ̅ εν παραβολαις τοις οχλοις και χωρις παραβολης ουδεν ελαλει αυτοις οπως πληρωθη το ρηθεν δια του προφητου λεγοντος ανοιξω εν παραβολαις το στομα μου ερευξομαι κεκρυμμενα απο καταβολης τοτε αφεις τους οχλους ηλθεν εις την οικιαν και προσηλθαν αυτω οι μαθηται αυτου λεγοντες διασαφησον ημιν την παραβολην των ζειζανιων του αγρου ο δε αποκριθεις ειπεν ο σπειρων το καλον σπερμα εστιν ο υιος του ανθρωπου ο δε αγρος εστιν ο κοσμος το δε καλον σπερμα ουτοι εισιν οι υιοι της βασιλειας τα δε ζειζανια εισιν οι υιοι του πονηρου ο δε εχθρος εστιν ο σπειρας αυτα ο διαβολος ο δε θερισμος συντελεια αιωνος εστιν οι δε θερισται αγγελοι εισιν ωσπερ ουν συλλεγεται τα ζειζανια και πυρι κατακαιεται ουτως εσται εν τη συντελεια του αιωνος αποστελει ο υιος του ανθρωπου τους αγγελους

I. B³ εστι επεσπειρε εποιησε II. B³ λεγουσι εστι παντ. εστι και

1 B³ θλιψεως 3 B³ συμπνιγει 4 B³ γινεται 6 παρεθηκεν : litterae παρεθηκε rescriptae. Nescio an primum ελαλησεν fuisse putem. Correxit B³ ut videtur 8 B³ ζιζανια 9 B³ ζιζανια 11 B³ ζιζανια 12 B³ ζιζανια 14 B³ ζιζανια 15 αυτας : σ erasum est 17 B³ μικροτερον 18 B³ κατασκηνουν 25 B³ ζιζανιων 27 B³ ζιζανια 29 B³ ζιζανια

αυτου και συλλεξουσιν εκ της βασιλειας αυτου παντα τα σκανδαλα και τους ποιουντας την
ανομιαν και βαλουσιν αυτους εις την καμεινον του πυρος εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος
πθ των οδοντων τοτε οι δικαιοι εκλαμψουσιν ως ο ηλιος εν τη βασιλεια του πατρος αυτων ο
εχων ωτα ακουετω ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων θησαυρω κεκρυμμενω εν τω αγρω ον
ευρων ανθρωπος εκρυψεν και απο της χαρας αυτου υπαγει και πωλει οσα εχει και αγοραζει τον
ϙ αγρον εκεινον παλιν ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων εμπορω ζητουντι καλους μαργαρει-
τας ευρων δε ενα πολυτειμον μαργαρειτην απελθων πεπρακεν παντα οσα ειχεν και ηγορασεν
ϙα αυτον παλιν ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων σαγηνη βληθειση εις την θαλασσαν και εκ
παντος γενους συναγαγουση ην οτε επληρωθη αναβιβασαντες επι τον αιγιαλον και καθισαντες
συνελεξαν

τα καλα εις αγγη τα δε σαπρα εξω εβαλον ουτως εσται εν τη συντελεια του αιωνος εξελευσονται
οι αγγελοι και αφοριουσιν τους πονηρους εκ μεσου των δικαιων και βαλουσιν αυτους εις την
καμεινον του πυρος εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων συνηκατε ταυτα
παντα λεγουσιν αυτω ναι ο δε ειπεν αυτοις δια τουτο πας γραμματευς μαθητευθεις τη βασι-
λεια των ουρανων ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδεσποτη οστις εκβαλλει εκ του θησαυρου αυτου
ϙβ καινα και παλαια και εγενετο οτε ετελεσεν ο ις τας παραβολας ταυτας μετηρεν εκειθεν
και ελθων εις την πατριδα αυτου εδιδασκεν αυτους εν τη σῡαγωγη αυτων ωστε εκπλησσεσθαι
αυτους και λεγειν ποθεν τουτω η σοφια αυτη και αι δυναμεις ουχ ουτος εστιν ο του τεκτονος
υιος ουχ η μητηρ αυτου λεγεται μαριαμ και οι αδελφοι αυτου ιακωβος και ιωσηφ και σιμων
και ιουδας και αι αδελφαι αυτου ουχι πασαι προς ημας εισιν ποθεν

ουν τουτω ταυτα παντα και εσκανδαλιζοντο εν αυτω ο δε ις ειπεν αυτοις ουκ εστιν προφητης
ατειμος ει μη εν τη πατριδι η εν τη οικια αυτου και ουκ εποιησεν εκει δυναμεις πολλας δια
ϙγ την απιστιαν αυτων εν εκεινω τω καιρω ηκουσεν ηρωδης ο τετραρχης την ακοην ιυ και
ειπεν τοις παισιν αυτου ουτος εστιν ιωανης ο βαπτιστης αυτος ηγερθη απο των νεκρων και αι
δυναμεις ενεργουσιν εν αυτω ο γαρ ηρωδης τοτε κρατησας τον ιωανην εδησεν και εν τη φυλακη
απεθετο δια ηρωδιαδα την γυναικα φιλιππου του αδελφου αυτου ελεγεν γαρ ο ιωανης αυτω ουκ
εξεστιν σοι εχειν αυτην και θελων αυτον αποκτειναι εφοβηθη τον οχλον επει ως προφητην αυτον
ειχον γενεσιοις δε γενομενοις του ηρωδου ωρχησατο η θυγατηρ της ηρωδιαδος εν τω μεσω
και ηρεσε̄ τω ηρωδη οθεν μεθ ορκου ωμολογησεν αυτη δουναι ο αν αιτησηται η δε προβιβασθεισα
υπο της μητρος αυτης δος μοι φησιν ωδε ε

I. B³ πεπρακε ειχε II. B³ αφοριουσι εισι III. B³ εστι ειπε εδησε ελεγε εξεστι ηρεσε

2 B³ καμινον 6 B³ μαργαριτας 7 B³ πολυτιμον μαργαριτην 13 B³ καμινον 14 ¹ειπεν αυτοις : margo ²λεγει αυτοις 22 B³ ατιμος 24 ante αι δυναμεις B²et³ in margine δια τουτο supplevere 27 ¹επει : margo ²οτι 25 τη corrector demum supra lin. addidit

πι πινακι την κεφαλην ιωανου του βαπτιστου και λυπηθεις ο βασιλευσ δια τουσ ορκουσ και τουσ
συνανακειμενουσ εκελευσεν δοθηναι και πεμψασ απεκεφαλισεν ιωανην εν τη φυλακη και ηνεχθη
η κεφαλη αυτου επι πινακι και εδοθη τω κορασιω και ηνεγκεν τη μητρι αυτησ   και προσελθον-
ξ̄δ τεσ οι μαθηται αυτου ηραν το πτωμα κ, εθαψαν αυτον και ελθοντεσ απηγγειλαν τω ῑῡ   ακου-
σασ δε ο ῑσ̄ ανεχωρησεν εκειθεν εν πλοιω εισ ερημον τοπον κατ ιδιαν και ακουσαντεσ οι οχλοι
ηκολουθησαν αυτω πεζη απο των πολεων και εξελθων ειδεν πολυν οχλον και εσπλαγχνισθη επ
ξ̄ε αυτοισ και εθεραπευσεν τουσ αρρωστουσ αυτων   οψιασ δε γενομενησ προσηλθαν αυτω οι μαθη-
ται λεγοντεσ ερημοσ εστιν ο τοποσ και η ωρα ηδη παρηλθεν απολυσον τουσ οχλουσ ινα απελθον-
τεσ εισ τασ κωμασ αγορασωσιν εαυτοισ βρωματα ο δε ῑσ̄ ειπεν αυτοισ ου χρειαν εχουσιν απελθειν
δοτε αυτοισ υμεισ φαγειν   οι δε λε

γουσιν αυτω ουκ εχομεν ωδε ει μη πεντε αρτουσ και δυο ιχθυασ ο δε ειπεν φερετε μοι ωδε αυτουσ
και κελευσατε τουσ οχλουσ ανακλιθηναι επι του χορτου λαβων τουσ πεντε αρτουσ και τουσ δυο
ιχθυασ αναβλεψασ εισ τον ουρανον ευλογησεν και κλασασ εδωκεν τοισ μαθηταισ τουσ αρτουσ οι
δε μαθηται τοισ οχλοισ και εφαγον παντεσ και εχορτασθησαν και ηραν το περισσευον των κλα-
σματων δωδεκα κοφινουσ πληρεισ οι δε εσθιοντεσ ησαν ανδρεσ ωσει πεντακισχειλιοι χωρισ γυναι-
ξ̄ϛ κων και παιδιων   και ευθεωσ ηναγκασεν τουσ μαθητασ αυτου εμβηναι εισ πλοιον και προαγειν
αυτον εισ το περαν εωσ ου απολυση τουσ οχλουσ   και απολυσασ τουσ οχλουσ ανεβη εισ το
οροσ κατ ιδιαν προσευξασθαι οψιασ δε γενομενησ μονοσ ην εκει το δε πλοιον ηδη σταδιουσ πολ-
λουσ απο τησ γησ απειχεν βασανιζομενον υπο των κυματων ην γαρ εναντιοσ ο ανεμοσ   τεταρτη
δε φυλακη τησ νυκτοσ ηλ

θεν προσ αυτουσ περιπατων επι την θαλασσαν   οι δε μαθηται ιδοντεσ αυτον επι τησ θαλασσησ
περιπατουντα εταραχθησαν λεγοντεσ οτι φαντασμα εστιν και απο του φοβου εκραξαν   ευθυσ δε
ελαλησεν ο ῑσ̄ αυτοισ λεγων θαρσειτε εγω ειμι μη φοβεισθε   αποκριθεισ δε ο πετροσ ειπεν αυτω
κ̄ε̄ ει συ ει κελευσον με ελθειν προσ σε επι τα υδατα ο δε ειπεν ελθε   και καταβασ απο του
πλοιου πετροσ περιεπατησεν επι τα υδατα και ηλθεν προσ τον ῑῡ βλεπων δε τον ανεμον εφοβηθη
και αρξαμενοσ καταποντιζεσθαι εκραξεν λεγων κ̄ε̄ σωσον με   ευθεωσ δε ο ῑσ̄ εκτεινασ την χειρα
επελαβετο αυτου και λεγει αυτω ολιγοπιστε εισ τι εδιστασασ και αναβαντων αυτων εισ το πλοιον
εκοπασεν ο ανεμοσ·   οι δε εν τω πλοιω προσεκυνησαν αυτω λεγοντεσ αληθωσ θῡ υιοσ ει
ξ̄ζ και διαπερασαντεσ ηλθον επι την γην εισ γεννησαρετ·   και επιγνοντεσ αυτον οι ανδρεσ του τοπου
εκεινου απεστειλαν εισ ολην την

I. B^3 εκελευσε ηνεγκε ειδε εθεραπευσε II. B^3 ειπε ευλογησε εδωκε ηναγκασε απειχε III. B^3 ηλθε εστι ηλθο εκραξε

12 κελευσατε : B^2 et ^{3} κελευσασ 15 B^3 πεντακισχιλιοι 25 ανεμον : B^2 et ^{3} add in margine ισχυρον

περιχωρον εκεινην και προσηνεγκαν αυτω παντας τους κακως εχοντας και παρεκαλουν ινα μονον
ξε αψωνται του κρασπεδου του ιματιου αυτου και οσοι ηψαντο διεσωθησαν τοτε προσερχονται
τω ιυ απο ιεροσολυμων φαρεισαιοι και γραμματεις λεγοντες διατι οι μαθηται σου παραβαινουσιν
την παραδοσιν των πρεσβυτερων ου γαρ νιπτονται τας χειρας οταν αρτον εσθιωσιν ο δε απο-
κριθεις ειπεν αυτοις διατι και υμεις παραβαινετε την εντολην του θυ δια την παραδοσιν υμων
> ο γαρ θς ειπε̄ τειμα τον πατερα και την μητερα και ο κακολογων πατερα η μητερα θανατω
> τελευτατω υμεις δε λεγετε ος αν ειπη τω πατρι η τη μητρι δωρον ο εαν εξ εμου ωφεληθης ου
μη τιμησει τον πατερα αυτου και ηκυρωσατε τον λογον του θυ δια την παραδοσιν υμων υποκρι-
> ται καλως επροφητευσεν περι υμων ησαιας λεγων ο λαος ουτος τοις χειλεσιν με τιμα η δε
> καρδια αυτων πορρω απεχει απ εμου ματην δε

> σεβονται με διδασκοντες διδασκαλιας ενταλματα ανθρωπων και προσκαλεσαμενος τον οχλον
ειπεν αυτοις ακουετε και συνιετε ου το ερχομενον εις το στομα κοινοι τον ανθρωπον αλλα το
εκπορευομενον εκ του στοματος τουτο κοινοι τον ανθρωπον τοτε προσελθοντες οι μαθηται λεγου-
σιν αυτω οιδας οτι οι φαρεισαιοι ακουσαντες τον λογον εσκανδαλισθησαν ο δε αποκριθεις ειπεν
πασα φυτεια ην ουκ εφυτευσεν ο πατηρ μου ο ουρανιος εκριζωθησεται αφετε αυτους τυφλοι εισιν
οδηγοι τυφλος δε τυφλον εαν οδηγη αμφοτεροι εις βοθυνον πεσουνται αποκριθεις δε ο πετρος
αυτω ειπε̄ φρασον ημιν την παραβολην ο δε ειπεν ακμην και υμεις ασυνετοι εστε ου νοειτε οτι
παν το εισερχομενον εις το στομα εις την κοιλιαν χωρει και εις αφεδρωνα εκβαλλεται τα δε
εκπορευομενα εκ του στοματος εκ της καρδιας εξερχεται κακεινα κοινοι τον ανθρωπον εκ γαρ
της καρδιας εξερχονται δια

λογισμοι πονηροι φονοι μοιχειαι πορνειαι κλοπαι ψευδομαρτυριαι βλασφημιαι ταυτα εστιν τα
ξϛ κοινουντα τον ανθρωπον το δε ανιπτοις χερσιν φαγειν ου κοινοι τον ανθρωπον και εξελθων
εκειθεν ο ις ανεχωρησεν εις τα μερη τυρου και σειδωνος και ιδου γυνη χαναναια απο των οριων
εκεινων εξελθουσα εκραζεν λεγουσα ελεησον με κε υιος δαυειδ η θυγατηρ μου κακως δαιμο-
νιζεται ο δε ουκ απεκριθη αυτη λογον και προσελθοντες οι μαθηται αυτου ηρωτουν αυτον λεγον-
τες απολυσον αυτην οτι κραζει οπισθεν ημων ο δε αποκριθεις ειπεν ουκ απεσταλην ει μη εις
τα προβατα τα απολωλοτα οικου ισραηλ η δε ελθουσα προσεκυνει αυτω λεγουσα κε βοηθει
μοι ο δε αποκριθεις ειπεν ουκ εστιν καλον λαβειν τον αρτον των τεκνων και βαλειν τοις κυνα-
ριοις η δε ειπεν ναι κε και τα κυναρια εσθειει απο των ψειχιων των πειπτοντων απο της
τραπεζης των κυριων αυτων τοτε αποκριθεις ο ις ειπεν αυτη ω γυναι μεγαλη

I. B³ παραβαινουσι ειπε χειλεσι II. B³ ειπε πασα ειπε φρ. III. B³ εστι χερσι εκραζε εστι ειπε ναι

1 παρεκαλουν: B³ (³demum ut vdtr) add in margine αυτον 3 B³ φαρισαιοι 6 B³ τιμα 9 B³ προεφη-
τευσε 14 B³ φαρισαιοι 23 B³ σιδωνος 29 B³ εσθιει et ψιχιων et πιπτοντων

σου η πιστις γενηθητω σοι ως θελεις και ιαθη η θυγατηρ αυτης απο της ωρας εκεινης και μεταβας εκειθεν ο ι̅σ̅ ηλθεν παρα την θαλασσαν της γαλειλαιας και αναβας εις το ορος εκαθητο εκει και προσηλθον αυτω οχλοι πολλοι εχοντες μεθ εαυτων χωλους κυλλους τυφλους κωφους κ̷ ετερους πολλους και ερριψαν αυτους παρα τους ποδας αυτου και εθεραπευσεν αυτους ωστε τους οχλους βλεποντας θαυμασαι κωφους ακουοντας κυλλους υγιεις και χωλους περιπατουντας και τυφλους βλεποντας και εδοξασαν τον θεον ισραηλ ο δε ι̅σ̅ προσκαλεσαμενος τους μαθητας αυτου ειπεν σπλαγχνιζομαι επι τον οχλον οτι ημεραι τρεις προσμενουσιν μοι και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν και απολυσαι αυτους νηστεις ου θελω μηποτε εκλυθωσιν εν τη οδω και λεγουσιν αυτω οι μαθηται ποθεν ημιν εν ερημια αρτοι τοσουτοι ωστε χορτασαι οχλον τοσουτον και λεγει αυτοις ο ι̅σ̅ ποσους αρτους εχετε οι δε ειπον επτα και ο

λιγα ιχθυδια και παραγγειλας τω οχλω αναπεσειν επι την γην ελαβεν τους επτα αρτους και τους ιχθυας και ευχαριστησας εκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις οι δε μαθηται τοις οχλοις και εφαγον παντες και εχορτασθησαν και το περισσευον των κλασματων ηραν επτα σπυριδας πληρεις οι δε εσθιοντες ησαν ως τετρακισχειλιοι ανδρες χωρις γυναικων και παιδιων και απολυσας τους οχλους ενεβη εις το πλοιον και ηλθεν εις τα ορια μαγαδαν και προσελθοντες οι φαρεισαιοι και σαδδουκαιοι πειραζοντες επηρωτησαν αυτον σημειον εκ του ουρανου επιδειξαι αυτοις ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις γενεα πονηρα και μοιχαλεις σημειον αιτει και σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα και καταλιπων αυτους απηλθεν και ελθοντες οι μαθηται εις το περαν επελαθοντο λαβειν αρτους ο δε ι̅σ̅ ειπεν αυτοις ορατε και προσεχετε απο της ζυμης των φαρεισαιων και σαδδουκαιων οι δε διελογιζοντο

εν εαυτοις λεγοντες οτι αρτους ουκ ελαβομεν γνους δε ο ι̅σ̅ ειπεν τι διαλογιζεσθε εν εαυτοις ολιγοπιστοι οτι αρτους ουκ εχετε ουπω νοειτε ουδε μνημονευετε τους πεντε αρτους των πεντακισχιλιων και ποσους κοφινους ελαβετε ουδε τους επτα αρτους των τετρακισχειλιων και ποσας σφυριδας ελαβετε πως ου νοειτε οτι ου περι αρτων ειπον υμιν προσεχετε δε απο της ζυμης των φαρεισαιων και σαδδουκαιων τοτε συνηκαν οτι ουκ ειπεν προσεχειν απο της ζυμης των αρτων αλλα απο της διδαχης των σαδδουκαιων και φαρεισαιων ελθων δε ο ι̅σ̅ εις τα μερη καισαρειας της φιλιππου ηρωτα τους μαθητας αυτου λεγων τινα λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι τον υιον του ανθρωπου οι δε ειπαν οι μεν ιωανην τον βαπτιστην οι δε ηλειαν ετεροι δε ιερεμιαν η ενα των προφητων λεγει αυτοις υμεις δε τινα με λεγετε ειναι αποκριθεις δε σιμων πετρος ειπεν συ ει ο χ̅σ̅ ο υιος του θ̅υ̅ του

I. B³ ηλθε ειπε προσμενουσι εχουσι φαγωσι II. B³ ελαβε εκλασε απηλθε III. B³ ειπε ειπε ειπε

2 B³ γαλιλαιας 8 B³ νηστις 14 B³ τετρακισχιλιοι 15 B³ φαρισαιοι 17 B³ μοιχαλις 17 ¹αιτει : margo ¹επιζητει 19 B³ φαρισαιων 23 B³ τετρακισχιλιων 25 B³ φαρισαιων 26 B³ φαρισαιων 28 B³ ηλιαν

ζωντοσ αποκριθεισ δε ο ι̅σ̅ ειπεν αυτω μακαριοσ ει σιμων βαριωνα οτι σαρξ και αιμα ουκ
απεκαλυψεν σοι αλλ ο πατηρ μου ο εν ουρανοισ καγω δε σοι λεγω οτι συ ει πετροσ και επι ταυτη
τη πετρα οικοδομησω μου την εκκλησιαν και πυλαι αδου ου κατισχυσουσιν αυτησ δωσω σοι τασ
κλειδασ τησ βασιλειασ των ουρανων και ο αν δησησ επι τησ γησ εσται δεδεμενον εν τοισ ουρα-
νοισ και ο εαν λυσησ επι τησ γησ εσται λελυμενον εν τοισ ουρανοισ τοτε επετειμησεν τοισ
ρζ μαθηταισ ινα μηδενι ειπωσιν οτι αυτοσ εστιν ο χ̅σ̅ απο τοτε ηρξατο ι̅σ̅ χ̅σ̅ δεικνυναι τοισ
μαθηταισ αυτου οτι δει αυτον εισ ιεροσολυμα απελθειν και πολλα παθειν απο των πρεσβυτερων
και αρχιερεων και γραμματεων και αποκτανθηναι κ, τη τριτη ημερα εγερθηναι και προσλαβο
μενοσ αυτον ο πετροσ λεγει αυτω επιτειμων ειλεωσ σοι κ̅ε̅ ου μη εσται σοι τουτο ο δε στραφεισ
ειπεν τω πετρω υπαγε οπισω μου σατανα σκανδαλον ει

εμου οτι ου φρονεισ τα του θ̅υ̅ αλλα τα των ανθρωπων τοτε ι̅σ̅ ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου ει τισ
θελει οπισω μου ελθειν απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου και ακολουθειτω μοι
οσ γαρ εαν θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην οσ δ αν απολεση την ψυχην αυτου
ενεκεν εμου ευρησει αυτην τι γαρ ωφεληθησεται ανθρωποσ εαν τον κοσμον ολον κερδηση την
δε ψυχην αυτου ζημιωθη η τι δωσει ανθρωποσ ανταλαγμα τησ ψυχησ αυτου μελλει γαρ ο υιοσ
του ανθρωπου ερχεσθαι εν τη δοξη του πατροσ αυτου μετα των αγγελων αυτου και τοτε αποδωσει
ρη εκαστω κατα την πραξιν αυτου αμην λεγω υμιν οτι εισιν τινεσ των ωδε εστωτων οιτινεσ ου
μη γευσωνται θανατου εωσ αν ιδωσιν τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη βασιλεια αυτου
και μεθ ημερασ εξ παραλαμβανει ο ι̅σ̅ τον πετρον και ιακωβον και ιωανην τον αδελφον αυτου και
αναφερει αυτουσ εισ οροσ υ

ψηλον καθ ιδιαν και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων και ελαμψε̅ το προσωπον αυτου ωσ ο ηλιοσ
τα δε ιματια αυτου εγενετο λευκα ωσ το φωσ και ιδου ωφθη αυτοισ μωυσησ και ηλειασ συνλα-
λουντεσ μετ αυτου αποκριθεισ δε ο πετροσ ειπεν τω ι̅υ̅ κ̅ε̅ καλον εστιν ημασ ωδε ειναι ει
θελεισ ποιησω ωδε σκηνασ τρεισ σοι μιαν και μωυσει μιαν και μιαν ηλεια ετι αυτου λαλουντοσ
ιδου νεφελη φωτεινη επεσκιασεν αυτουσ και ιδου φωνη εκ τησ νεφελησ λεγουσα ουτοσ εστιν ο
υιοσ μου ο αγαπητοσ εν ω ευδοκησα ακουετε αυτου και ακουσαντεσ οι μαθηται επεσαν επι
προσωπον αυτων και εφοβηθησαν σφοδρα κ, προσηλθεν ο ι̅σ̅ και αψαμενοσ αυτων ειπεν εγερθητε
και μη φοβεισθε επαραντεσ δε τουσ οφθαλμουσ αυτων ουδενα ειδον ει μη αυτον ι̅ν̅ μονον
ρθ και καταβαινοντων αυτων εκ του ορουσ ενετειλατο αυτοισ ο ι̅σ̅ λεγων μηδενι ειπητε το οραμα
εωσ ου ο υιοσ του ανθρωπου

I. B³ απεκαλυψε ειπε II. B³ ειπε εισι ιδωσι III. B³ ελαμψε ειπε τω

1 βαριωνα οτι : litterae βαριω super raso rescriptae, reliquae ναοτι extra lineam positae. Correxit B². Primum fuisse puto αοτι, ab ων priore ad ων alterum transiliente scriba. 3 δωσω : B³ praem και compendio scripturae minusculae adhibito. 4 κλειδασ : B³ κλεισ σ minusculo super δασ posito 5 επετειμησεν : B³ litteris minusculis adhibitis suprascripsit διεστειλατο. Idem vero iam B², nisi est ipse*, in margine adscripserat 6 ι̅σ̅ χ̅σ̅ : B³ om χ̅σ̅ 9 B³ επιτιμων et ιλεωσ 11 B³ τοτε ο ι̅σ̅ 15 B³ ανταλλαγμα 21 καθ : B³ κατ 22 B³ ηλιασ et συλλαλουντεσ 24 B³ ηλια 28 αυτον : B³ τον, αυ eraso

εκ νεκρων εγερθη και επηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντες τι ουν οι γραμματεις
λεγουσιν οτι ηλειαν δι ελθειν πρωτον ο δε αποκριθεις ειπεν ηλειας μεν ερχεται και αποκαταστησει
παντα λεγω δε υμιν οτι ηλειας ηδη ηλθεν και ουκ επεγνωσαν αυτον αλλ εποιησαν εν αυτω οσα
ηθελησαν ουτως και ο υιος του ανθρωπου μελλει πασχειν υπ αυτων τοτε συνηκαν οι μαθηται
ρϛ οτι περι ιωανου του βαπτιστου ειπεν αυτοις και ελθοντων προς τον οχλον προσηλθεν αυτω
ανθρωπος γονυπετων αυτον και λεγων κε ελεησον μου τον υιον μου οτι σεληνιαζεται και κακως
εχει πολλακις γαρ πειπτει εις το πυρ και πολλακις εις το υδωρ και προσηνεγκα αυτον τοις
μαθηταις σου και ουκ ηδυνασθησαν αυτον θεραπευσαι αποκριθεις δε ο ι̅σ̅ ειπεν ω γενεα
απιστος και διεστραμμενη εως ποτε μεθ υμων εσομαι εως ποτε ανεξομαι υμων φερετε μοι αυτον
ωδε και επετειμησεν αυτω ο ι̅σ̅ και εξηλθεν απ αυ

του το δαιμονιον και εθεραπευθη ο παις απο της ωρας εκεινης τοτε προσελθοντες οι μαθηται τω
ι̅υ̅ καθ ιδιαν ειπον διατι ημεις ουκ εδυνηθημεν εκβαλειν αυτο ο δε λεγει αυτοις δια την ολιγο-
πιστιαν υμων αμην γαρ λεγω υμιν εαν εχητε πιστιν ως κοκκον σιναπεως ερειτε τω ορει τουτω
ρζ μεταβα ενθεν εκει και μεταβησεται και ουδεν αδυνατησει υμιν συστρεφομενων δε αυτων εν
τη γαλειλαια ειπεν αυτοις ο ι̅σ̅ μελλει ο υιος του ανθρωπου παραδιδοσθαι εις χειρας ανθρω-
ρη πων και αποκτενουσιν αυτον και τη τρι ημερα αναστησεται και ελυπηθησαν σφοδρα ελθον-
των δε αυτων εις καφαρναουμ προσηλθον οι τα διδραχμα λαμβανοντες τω πετρω και ειπαν ο
διδασκαλος υμων ου τελει τα διδραχμα λεγει ναι και ελθοντα εις την οικιαν προεφθασεν αυτον ο
ι̅σ̅ λεγων τι σοι δοκει σιμων οι βασιλεις της γης απο τινος λαμβανουσιν τελη η κηνσον απο των
υιων αυτων η απο των αλλοτριων ειποντος δε

απο των αλλοτριων εφη αυτω ο ι̅σ̅ αραγε ελευθεροι εισιν οι υιοι ινα δε μη σκανδαλισωμεν αυτους
πορευθεις εις θαλασσαν βαλε αγκιστρον και τον αναβαντα πρωτον ιχθυν αρον και ανοιξας το
ρθ στομα αυτου ευρησεις στατηρα εκεινον λαβων δος αυτοις αντι εμου και σου εν εκεινη δε τη
ωρα προσηλθον οι μαθηται τω ιυ λεγοντες τις αρα μειζων εστιν εν τη βασιλεια των ουρανων και
προσκαλεσαμενος παιδιον εστησεν αυτο εν μεσω αυτων και ειπεν αμην λεγω υμιν εαν μη στρα-
φητε και γενησθε ως τα παιδια ου μη εισελθητε εις την βασιλειαν των ουρανων οστις ουν ταπει-
νωσει εαυτον ως το παιδιον τουτο ουτος εστιν ο μειζων εν τη βασιλεια των ουρανων και ος εαν
δεξηται εν παιδιον τοιουτο επι τω ονοματι μου εμε δεχεται ος δ αν σκανδαλιση ενα των
μεικρων τουτων των πιστευοντων εις εμε συμφερει αυτω ινα κρεμασθη μυλος ονικος περι τον
τραχηλον αυτου και καταπον

1. B³ ηλθε

2 B³ ηλιαν δει 2 B³ ηλιας 3 B³ ηλιας 6 μου sec non instauravit B³ 7 B³ πιπτει 10 B³ επετιμησεν 12 καθ : B³ κατ 12 B³ ηδυνηθημεν 15 B³ γαλιλαια 16 τρι ημερα : B³ demum ut vdtr reposuit τριτη ημερα 29 B³ μικρων

ρ̅ι̅ τισθη εν τω πελαγει τησ θαλασσησ ουαι τω κοσμω απο των σκανδαλων αναγκη γαρ ελθειν
τα σκανδαλα πλην ουαι τω ανθρωπω εκεινω δι ου το σκανδαλον ερχεται ει δε η χειρ σου η ο
πουσ σου σκανδαλιζει σε εκκοψον αυτον και βαλε απο σου καλον σοι εστιν εισελθειν εισ την ζωην
κυλλον η χωλον η δυο χειρασ η δυο ποδασ εχοντα βληθηναι εισ το πυρ το αιωνιον και ει ο οφθαλ-
μοσ σου σκανδαλει σε εξελε αυτον και βαλε απο σου καλον σοι εστιν μονοφθαλμον εισ την ζωην
εισελθειν η δυο οφθαλμουσ εχοντα βληθηναι εισ την γεενναν του πυροσ ορατε μη καταφρονησητε
ενοσ των μεικρων τουτων λεγω γαρ υμιν οτι οι αγγελοι αυτων εν τω ουρανω δια παντοσ βλεπουσι
το προσωπον του πατροσ μου του εν ουρανοισ τι υμιν δοκει εαν γενηται τινι ανθρωπω εκατον
προβατα και πλανηθη εν εξ αυτων ουχι αφησει τα ενενηκονταεννεα προβατα επι τα ορη και
πορευθεισ ζητει το πλανωμενον και εαν γενηται ευρειν

αυτο αμην λεγω υμιν οτι χαιρει επ αυτω μαλλον η επι τοισ ενενηκονταεννεα τοισ μη πεπλανη-
μενοισ ουτωσ ουκ εστιν θελημα εμπροσθεν του πατροσ μου του εν ουρανοισ ινα αποληται εν των
μεικρων τουτων εαν δε αμαρτηση ο αδελφοσ σου υπαγε ελεγξον αυτον μεταξυ σου και αυτου
μονου εαν σου ακουση εκερδησασ τον αδελφον σου εαν δε μη ακουση παραλαβε ετι ενα η δυο
μετα σου ινα επι στοματοσ δυο μαρτυρων η τριων σταθη παν ρημα εαν δε παρακουση αυτων
ειπε τη εκκλησια εαν δε και τησ εκκλησιασ παρακουση εστω σοι ωσπερ ο εθνικοσ και ο τελωνησ
αμην λεγω υμιν οσα αν δησητε επι τησ γησ εσται δεδεμενα εν ουρανω και οσα εαν λυσητε
ρια επι τησ γησ εσται λελυμενα εν ουρανω παλιν αμην λεγω υμιν οτι εαν δυο συμφωνησωσιν εξ
υμων επι τησ γησ περι παντοσ πραγματοσ ου εαν αιτησωνται γενησεται αυτοισ παρα του πατροσ
μου του εν ουρανοισ ου γαρ εισιν δυο η τρεισ συνηγμενοι εισ το εμον

ονομα εκει ειμι εν μεσω αυτων τοτε προσελθων ο πετροσ ειπεν αυτω κ̅ε̅ ποσακισ αμαρτησει ο
αδελφοσ μου εισ εμε και αφησω αυτω εωσ επτακισ λεγει αυτω ο ι̅σ̅ ου λεγω σοι εωσ επτακισ
αλλα εωσ εβδομηκοντακισ επτα δια τουτο ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω βασιλει
οσ ηθελησεν συναραι λογον μετα των δουλων αυτου αρξαμενου δε αυτου συναιρειν προσηχθη εισ
αυτω οφειλετησ μυριων ταλαντων μη εχοντοσ δε αυτου αποδουναι εκελευσεν αυτον ο κ̅σ̅ πραθηναι
και την γυναικα και τα τεκνα και παντα οσα εχει και αποδοθηναι πεσων ουν ο δουλοσ προσε-
κυνει αυτω λεγων μακροθυμησον επ εμοι και παντα αποδωσω σοι σπλαγχνισθεισ δε ο κυριοσ
του δουλου απελυσεν αυτον και το δανειον αφηκεν αυτω εξελθων δε ο δουλοσ ευρεν ενα των
συνδουλων αυτου οσ ωφειλεν αυτω εκατον δηναρια και κρατησασ αυτον επνειγε λεγων αποδοσ
ει τι οφειλεισ πεσων ουν

II. B^3 εστι θελ. εισι δυ. III. B^3 ηθελησε
7 B^3 μικρων 13 B^3 μικρων 29 B^3 επνιγε

ο συνδουλοσ αυτου παρεκαλει αυτον λεγων μακροθυμησον επ εμοι και αποδωσω σοι ο δε ουκ ηθελεν αλλα απελθων εβαλεν αυτον εισ φυλακην εωσ αποδω το οφειλομενον ιδοντεσ ουν αυτου οι συνδουλοι τα γενομενα ελυπηθησαν σφοδρα και ελθοντεσ διεσαφησαν τω κυριω εαυτων παντα τα γενομενα τοτε προσκαλεσαμενοσ αυτον ο κυριοσ αυτου λεγει αυτω δουλε πονηρε πασαν την οφειλην εκεινην αφηκα σοι επι παρεκαλεσασ με ουκ εδει και σε ελεησαι τον συνδουλον σου ωσ καγω σε ηλεησα και οργισθεισ ο κυριοσ αυτου παρεδωκεν αυτον τοισ βασανισταισ εωσ αποδω παν το οφειλομενον ουτωσ και ο πατηρ μου ο ουρανιοσ ποιησει υμιν εαν μη αφητε εκαστοσ τω
ριζ αδελφω αυτου απο των καρδιων υμων και εγενετο οτε ετελεσεν ο ισ τουσ λογουσ τουτουσ μετηρεν απο τησ γαλειλαιασ και ηλθεν εισ τα ορια τησ ιουδαιασ περαν του ιορδανου και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι και

ριη εθεραπευσεν αυτουσ εκει και προσηλθον αυτω φαρεισαιοι πειραζοντεσ αυτον και λεγοντεσ ει εξεστιν απολυσαι την γυναικα αυτου κατα πασαν αιτιαν ο δε αποκριθεισ ειπεν ουκ ανεγνωτε οτι ο κτισασ απ αρχησ αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτουσ και ειπεν ενεκα τουτου καταλειψει ανθρωποσ τον πατερα και την μητερα και κολληθησεται τη γυναικι αυτου και εσονται οι δυο εισ σαρκα μιαν ωστε ουκετι εισιν δυο αλλα σαρξ μια ο ουν ο θσ συνεζευξεν ανθρωποσ μη χωριζετω· λεγουσιν αυτω τι ουν μωυσησ ενετειλατο δουναι βιβλιον αποστασιου και απολυσαι αυτην λεγει αυτοισ οτι μωυσησ προσ την σκληροκαρδιαν υμων επετρεψεν υμιν απολυσαι τασ γυναικασ υμων απ αρχησ δε ου γεγονεν ουτωσ λεγω δε υμιν οσ αν απολυση την γυναικα αυτου παρεκτοσ λογου πορνειασ ποιει αυτην μοιχευθηναι και ο απολελυμενην γαμησασ μοιχαται λεγουσιν αυτω οι μαθηται ει ουτωσ εστιν η αιτια του ανθρωπου μετα τησ γυναικοσ ου συμ

φερει γαμησαι ο δε ειπεν αυτοισ ου παντεσ χωρουσι τον λογον αλλ οισ δεδοται εισιν γαρ ευνουχοι οιτινεσ εκ κοιλιασ μητροσ εγεννηθησαν ουτωσ και εισιν ευνουχοι οιτινεσ ευνουχισθησαν υπο των ανθρωπων και εισιν ευνουχοι οιτινεσ ευνουχισαν εαυτουσ δια την βασιλειαν των ουρανων
ριθ ο δυνομενοσ χωρειν χωρειτω τοτε προσηνεχθησαν αυτω παιδια ινα τασ χειρασ επιθη αυτοισ και προσευξηται οι δε μαθηται επετειμησαν αυτοισ ο δε ισ ειπεν αφεται τα παιδια και μη κωλυετε αυτα ελθειν προσ με των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια των ουρανων και επιθεισ τασ
ρκ χειρασ αυτοισ επορευθη εκειθεν και ιδου εισ προσελθων αυτω ειπεν διδασκαλε τι αγαθον ποιησω ινα σχω ζωην αιωνιον ο δε ειπεν αυτω τι με ερωτασ περι του αγαθου εστιν ο αγαθοσ ει
› δε θελεισ εισ την ζωην εισελθειν τηρει τασ εντολασ λεγει αυτω ποιασ ο δε ισ εφη το ου φονευ-
› σεισ ου μοιχευσεισ ου κλεψεισ ου ψευδομαρτυρησεισ τειμα τον πατερα και

II. B^3 εισι δυ. III. B^3 εισι γαρ ειπε διδ.

5 B^3 επει 9 B^3 γαλιλαιασ 11 B^3 φαρισαιοι 24 B^3 δυναμενοσ 25 B^3 επετιμησαν 25 B^3 αφετε 28 post αγαθου B^2 supplevit εισ, instauravit etiam B^3 30 B^3 τιμα

\> την μητερα και αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον λεγει αυτω ο νεανισκοσ ταυτα
παντα εφυλαξα τι ετι υστερω λεγει αυτω ο ισ ει θελεισ τελειοσ ειναι υπαγε πωλησον σου τα
υπαρχοντα και δοσ τοισ πτωχοισ και εξεισ θησαυρον εν ουρανοισ και δευρο ακολουθει μοι ακουσας
δε ο νεανισκοσ τον λογον τουτον απηλθε λυπουμενοσ ην γαρ εχων χρηματα πολλα ο δε ισ
ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου αμην λεγω υμιν οτι πλουσιοσ δυσκολωσ εισελευσεται εισ την βασιλειαν
των ουρανων παλιν δε λεγω υμιν ευκοπωτερον εστιν καμηλον δια τρηματοσ ραφιδοσ διελθειν η
πλουσιον εισελθειν εισ την βασιλειαν του θυ ακουσαντεσ δε οι μαθηται εξεπλησσοντο σφοδρα
λεγοντεσ τισ αρα δυναται σωθηναι εμβλεψασ δε ο ισ ειπεν αυτοισ παρα ανθρωποισ τουτο αδυ-
ρις νατον εστιν παρα δε θω παντα δυνατα τοτε αποκριθεισ ο πετροσ ειπεν αυτω ιδου ημεισ αφη-
καμεν παντα και ηκολουθησαμεν σοι τι αρα εσται ημιν ο δε ισ ειπεν αυτοισ

αμην λεγω υμιν οτι υμεισ οι ακολουθησαντεσ μοι εν τη παλινγενεσια οταν καθιση ο υιοσ του
ανθρωπου επι θρονου δοξησ αυτου καθησεσθε και υμεισ επι δωδεκα θρονουσ κρεινοντεσ τασ δωδεκα
φυλασ του ισραηλ και πασ οστισ αφηκεν οικιασ η αδελφουσ η αδελφασ η πατερα η μητερα
η τεκνα η αγρουσ ενεκεν του εμου ονοματοσ πολλαπλασιονα λημψεται και ζωην αιωνιον κληρονο-
ριζ μησει πολλοι δε εσονται πρωτοι εσχατοι και εσχατοι πρωτοι ομοια γαρ εστιν η βασιλεια
των ουρανων ανθρωπω οικοδεσποτη οστισ εξηλθεν αμα πρωι μισθωσασθαι εργατασ εισ τον αμπε-
λωνα αυτου συμφωνησασ δε μετα των εργατων εκ δηναριου την ημεραν απεστειλεν αυτουσ εισ
τον αμπελωνα αυτου και εξελθων περι τριτην ωραν ειδεν αλλουσ εστωτασ εν τη αγορα αργουσ
και εκεινοισ ειπεν υπαγετε και υμεισ εισ τον αμπελωνα κ ο εαν η δικαιον δωσω υμιν οι δε απηλ-
θον παλιν εξελθων περι εκτην και ενατην ωραν εποι

ησεν ωσαυτωσ περι δε την ενδεκατην εξελθων ευρεν αλλουσ εστωτασ και λεγει αυτοισ τι ωδε
εστηκατε ολην την ημεραν αργοι λεγουσιν αυτω οτι ουδεισ ημασ εμισθωσατο λεγει αυτοισ υπα-
γετε και υμεισ εισ τον αμπελωνα· οψιασ δε γενομενησ λεγει ο κυριοσ του αμπελωνοσ τω
επιτροπω αυτου καλεσον τουσ εργατασ και αποδοσ αυτοισ τον μισθον αρξαμενοσ απο των εσχα-
των εωσ των πρωτων ελθοντεσ δε οι περι την ενδεκατην ωραν ελαβον ανα δηναριον και ελθοντεσ
οι πρωτοι ενομισαν οτι πλειον λημψονται και ελαβον ανα δηναριον και αυτοι λαβοντεσ δε εγογ-
γυζον κατα του οικοδεσποτου λεγοντεσ ουτοι οι εσχατοι μιαν ωραν εποιησαν και ισουσ ημιν
αυτουσ εποιησασ τοισ βαστασασι το βαροσ τησ ημερασ και τον καυσωνα ο δε αποκριθεισ αυτων
ενι ειπεν εταιρε ουκ αδικω σε ουχι δηναριου συνεφωνησασ μοι αρον το σον και υπαγε θελω εγω
τουτω τω εσχατω δουναι ωσ κ σοι ουκ εξεστιν μοι

I. B^3 ειπε εστι καμ.. εστι παρα III. B^3 εξεστι

2 τι ετι υστερω λε : haec omnia rescripta prima manu; quid primum fuerit dici nequit 11 B^3 παλιγγενεσια 12 B^3 κρινοντεσ 14 B^3 ληψεται 26 B^3 ληψονται

ο θελω ποιησαι εν τοισ εμοισ η ο οφθαλμοσ σου πονηροσ εστιν οτι εγω αγαθοσ ειμι ουτωσ εσονται
ρη οι εσχατοι πρωτοι και οι πρωτοι εσχατοι μελλων δε αναβαινειν ι̅σ̅ εισ ιεροσολυμα παρελαβε
τουσ δωδεκα μαθητασ καθ ιδιαν και εν τη οδω ειπεν αυτοισ ιδου αναβαινομεν εισ ιεροσολυμα και
ο υιοσ του ανθρωπου παραδοθησεται τοισ αρχιερευσιν και γραμματευσι̅ και κατακρινουσιν αυτον
και παραδωσουσιν αυτον τοισ εθνεσιν εισ το εμπαιξαι και μαστιγωσαι και σταυρωσαι και τη
ρθ τριτη ημερα αναστησεται τοτε προσηλθεν αυτω η μητηρ των υιων ζεβεδαιου μετα των υιων
αυτησ προσκυνουσα και αιτουσα τι απ αυτου ο δε ειπεν αυτη τι θελεισ η δε ειπεν ειπε ινα καθι-
σωσιν ουτοι οι δυο υιοι μου εισ εκ δεξιων και εισ εξ ευωνυμων σου εν τη βασιλεια σου αποκριθεισ
δε ο ι̅σ̅ ειπεν ουκ οιδατε τι αιτεισθε δυνασθε πιειν το ποτηριον ο εγω μελλω πιειν λεγουσιν αυτω
δυναμεθα λεγει αυτοισ το μεν ποτηριον

μου πιεσθε το δε καθισαι εκ δεξιων μου η εξ ευωνυμων ουκ εστιν εμον δουναι αλλ οισ ητοιμα-
σται υπο του πατροσ μου και ακουσαντεσ οι δεκα ηγανακτησαν περι των δυο αδελφων ο δε
ι̅σ̅ προσκαλεσαμενοσ αυτουσ ειπεν οιδατε οτι οι αρχοντεσ των εθνων κατακυριευουσιν αυτων και
οι μεγαλοι κατεξουσιαζουσιν αυτων ουχ ουτωσ εστιν εν υμιν αλλ οσ αν θελη μεγασ εν υμιν γενε-
σθαι εσται υμων διακονοσ και οσ αν θελη ειναι υμων πρωτοσ εστω υμων δουλοσ ωσπερ ο υιοσ του
ανθρωπου ουκ ηλθεν διακονηθηναι αλλα διακονησαι και δουναι την ψυχην αυτου λυτρον αντι πολ
ρι λων και εκπορευομενων αυτων απο ιερειχω ηκολουθησεν αυτω οχλοσ πολυσ και ιδου δυο
τυφλοι καθημενοι παρα την οδον ακουσαντεσ οτι ι̅σ̅ παραγει εκραξαν λεγοντεσ κ̅ε̅ ελεησον ημασ
υιοσ δαυειδ ο δε οχλοσ επετιμησεν αυτοισ ινα σιωπησωσιν οι δε μειζον εκραξαν λεγοντεσ κ̅ε̅
ελεησον ημασ υιοσ δαυειδ και στασ ι̅σ̅ εφωνησεν αυ

τουσ και ειπεν τι θελετε ποιησω υμιν λεγουσιν αυτω κε ινα ανοιγωσιν οι οφθαλμοι ημων σπλαγ-
χνισθεισ δε ο ισ ηψατο αυτων των ομματων και ευθεωσ ανεβλεψαν και ηκολουθησαν αυτω
ρια και οτε ηγγισαν εισ ιεροσολυμα και ηλθον εισ βηθφαγη εισ το οροσ των ελαιων τοτε ι̅σ̅ απεστειλεν
δυο μαθητασ λεγων αυτοισ πορευεσθε εισ την κωμην την κατεναντι υμων και ευθεωσ ευρησετε
ονον δεδεμενην και πωλον μετ αυτησ λυσαντεσ αγετε μοι και εαν τισ υμιν ειπη τι ερειτε οτι ο
κ̅σ̅ αυτων χρειαν εχει ευθυσ δε αποστελει αυτουσ τουτο δε ολον γεγονεν ινα πληρωθη το ρηθε̅ δια
του πληρωθη το' (ρηθεν' δια του προφητου λεγοντοσ ειπατε τη θυγατρι σειων ιδου ο βασιλευσ σου
ερχεται σοι πραυσ και επιβεβηκωσ επι ονον και επι πωλον υιον υποζυγιου πορευθεντεσ δε οι μαθη-
ται και ποιησαντεσ καθωσ συνεταξεν αυτοισ ο ι̅σ̅ ηγαγον την ονον και τον πωλον κ, επεθηκαν επ
αυτων τα ιματια και επεκαθ

I. B[3] αρχιερευσι κ. γραμματευσι II. B[3] ηλθε III. B[3] ειπε απεστειλε

1 η ο: B[3] ει ο 3 καθ: B[3] κατ 17 B[3] ιεριχω 23 B[3] βηθσφαγη 26 et 27 verba δια του πληρωθη το ρηθεν iis signis quae expressimus circumdata atque ita ab ipso ut videtur B* improbata sunt; nec B[3] instauravit 27 B[3] σιων

σεν επανω αυτων ο δε πλειστος οχλος εστρωσαν εαυτων τα ιματια εν τη οδω αλλοι δε εκοπτον
κλαδους απο των δενδρων και εστρωννυον εν τη οδω οι δε οχλοι οι προαγοντες αυτον και οι
ακολουθουντες εκραζον λεγοντες ωσαννα τω υιω δαυειδ ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κ̅υ̅
ωσαννα εν τοις υψιστοις και εισελθοντος αυτου εις ιεροσολυμα εσεισθη πασα η πολις λεγουσα
τις εστιν ουτος οι δε οχλοι ελεγον ουτος εστιν ο προφητης ισ ο απο ναζαρεθ της γαλειλαιας και
εισηλθεν ι̅σ̅ εις το ιερον και εξεβαλεν παντας τους πωλουντας και αγοραζοντας εν τω ιερω και
τας τραπεζας των κολλυβιστων κατεστρεψεν και τας καθεδρας των πωλουντων τας περιστερας
και λεγει αυτοις γεγραπται ο οικος μου οικος προσευχης κληθησεται υμεις δε αυτον ποιειτε
σπηλαιον ληστων και προσηλθον αυτω τυφλοι και χωλοι εν τω ιερω και εθεραπευσεν αυτους
ιδοντες δε οι αρχιερεις και οι

γραμματεις τα θαυμασια α εποιησεν και τους παιδας τους κραζοντας εν τω ιερω και λεγοντας
ωσαννα τω υιω δαυειδ ηγανακτησαν και ειπαν αυτω ακουεις τι ουτοι λεγουσιν ο δε ι̅σ̅ λεγει
αυτοις ναι ουδεποτε ανεγνωτε οτι εκ στοματος νηπιων και θηλαζοντων κατηρτισω αινον και
ρ̅κ̅β̅ καταλιπων αυτους εξηλθεν εξω της πολεως εις βηθανια και ηυλισθη εκει πρωι δε επαναγα-
γων εις την πολιν επεινασεν και ιδων συκην μιαν επι της οδου ηλθεν επ αυτην και ουδεν ευρεν
εν αυτη ει μη φυλλα μονον και λεγει αυτη ου μηκετι εκ σου καρπος γενηται εις τον αιωνα και
εξηρανθη παραχρημα η συκη και ιδοντες οι μαθηται εθαυμασαν λεγοντες πως παραχρημα εξη-
ρανθη η συκη αποκριθεις δε ο ι̅σ̅ ειπεν αυτοις αμην λεγω υμιν εαν εχητε πιστιν και μη δια-
κριθητε ου μονον το της συκης ποιησετε αλλα καν τω ορει τουτω ειπητε αρθητι και βληθητι εις
την θαλασσαν γενησεται και παντα οσα αν αιτησητε εν τη προσευ

ρ̅κ̅γ̅ χη πιστευοντες λημψεσθε και ελθοντος αυτου εις το ιερον προσηλθον αυτω διδασκοντι οι
αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι του λαου λεγοντες εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις και τις σοι εδωκεν
την εξουσιαν ταυτην αποκριθεις δε ο ι̅σ̅ ειπεν αυτοις ερωτησω υμας καγω λογον ενα ον εαν ειπητε
μοι καγω υμιν ερω εν ποια εξουσια ταυτα ποιω το βαπτισμα το ιωανου ποθεν ην εξ ουρανου η
εξ ανθρωπων οι δε διελογιζοντο εν εαυτοις λεγοντες εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει ημιν διατι ουν
ουκ επιστευσατε αυτω εαν δε ειπωμεν εξ ανθρωπων φοβουμεθα τον οχλον παντες γαρ ως προφη-
την εχουσιν τον ιωανην και αποκριθεντες τω ι̅υ̅ ειπον ουκ οιδαμεν εφη αυτοις και αυτος
ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω τι δε υμιν δοκει ανθρωπος ειχεν δυο τεκνα και
προσελθων τω πρωτω ειπεν τεκνον υπαγε σημερον εργαζου εν τω αμπελωνι μου ο δε αποκριθεις
ειπεν εγω κ̅ε̅ και ουκ απηλθεν προσελθων δε τω δευ

I. B^3 εξεβαλε κατεστρεψε II. B^3 εποιησε επεινασε III. B^3 εδωκε εχουσι ειχε ειπε τεκν. απηλθε
5 B^3 γαλιλαιας 14 βηθανια: correctum est βηθανιαν sed demum a B^3 ut videtur 14 επαναγαγων: γα puncta habet, iam a B^2 ut videtur imposita. Voluerunt igitur B^2 et ^{3} επαναγων 21 B^3 ληψεσθε

τερω ειπεν ωσαυτως ο δε αποκριθεις ειπεν ου θελω υστερον μεταμεληθεις απηλθεν τις εκ των δυο
εποιησεν το θελημα του πατρος λεγουσιν ο υστερος λεγει αυτοις ο ις αμην λεγω υμιν οτι οι
τελωναι και αι πορναι προαγουσιν υμας εις την βασιλειαν του θεου ηλθεν γαρ ιωαννης προς υμας
εν οδω δικαιοσυνης και ουκ επιστευσατε αυτω οι δε τελωναι και αι πορναι επιστευσαν αυτω
ρκδ υμεις δε ιδοντες ουδε μετεμεληθητε υστερον του πιστευσαι αυτω αλλην παραβολην ακουσατε
ανθρωπος ην οικοδεσποτης οστις εφυτευσεν αμπελωνα και φραγμον αυτω περιεθηκεν και
ωρυξεν εν αυτω ληνον και ωκοδομησεν πυργον και εξεδετε αυτον γεωργοις και απεδημησεν οτε
δε ηγγισεν ο καιρος των καρπων απεστειλεν τους δουλους αυτου προς τους γεωργους λαβειν
τους καρπους αυτου και λαβοντες οι γεωργοι τους δουλους αυτου ον μεν εδειραν ον δε απε-
κτειναν ον δε ελιθοβολησαν· παλιν απεστειλεν

αλλους δουλους πλειονας των πρωτων κ, εποιησαν αυτοις ωσαυτως υστερον δε απεστειλεν προς
αυτους τον υιον αυτου λεγων εντραπησονται τον υιον μου · οι δε γεωργοι ιδοντες τον υιον ειπον
εν εαυτος ουτος εστιν ο κληρονος δευτε αποκτεινωμεν αυτον και σχωμεν την κληρονομιαν αυτου
και λαβοντες αυτον εξεβαλον εξω του αμπελωνος και απεκτειναν οταν ουν ελθη ο κ̅σ̅ του αμπε-
λωνος τι ποιησει τοις γεωργοις εκεινοις λεγουσιν αυτω κακους κακως απολεσει αυτους και τον
αμπελωνα εκδωσεται αλλοις γεωργοις οιτινες αποδωσουσι αυτω τους καρπους εν τοις καιροις
αυτων λεγει αυτοις ο ι̅σ̅ ουδεποτε ανεγνωτε εν ταις γραφαις λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδο-
μουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας παρα κυριου εγενετο αυτη και εστιν θαυμαστη εν
οφθαλμοις ημων δια τουτο λεγω υμιν αρθησεται αφ υμων η βασιλεια του θεου και δοθησεται
εθνει ποιουντι τους καρπους αυτης

ρκε και ο πεσων επι τον λιθον τουτον συνθλασθησεται εφ ον δ αν πεση λικμησει αυτον και ακου-
σαντες οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι τας παραβολας αυτου εγνωσαν οτι περι αυτων λεγει και
ζητουντες αυτον κρατησαι εφοβηθησαν τους οχλους επει εις προφητην αυτον ειχον και αποκρι-
θεις ο ι̅σ̅ παλιν ειπεν εν παραβολαις αυτοις λεγων ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω
βασιλει οστις εποιησεν γαμους τω υιω αυτου και απεστειλεν τους δουλους αυτου καλεσαι τους
κεκλημενους εις τους γαμους και ουκ ηθελον ελθειν παλιν απεστειλεν αλλους δουλους λεγων
ειπατε τοις κεκλημενοις ιδου το αριστον μου ητοιμακα οι ταυροι μου και τα σειτιστα τεθυμενα
και παντα ετοιμα δευτε εις τους γαμους οι δε αμελησαντες απηλθον ος μεν εις τον ιδιον αγρον
ος δε επι την εμποριαν αυτου οι δε λοιποι κρατησαντες τους δουλους αυτου υβρισαν και απε-
κτειναν ο δε βασιλευς ωργισθη και πεμψας

I. B^3 απηλθε εποιησε ηλθε περιεθηκε ωκοδομησε απεστειλε II. B^3 απεστειλε αποδωσουσιν αυτ. εστι θαυμ. III. B^3 εποιησε απεστειλε τους

7 εξεδετε : B^3 εξεδοτο 13 εαυτος : B^3 (demum³ ut videtur) εαυτοις 13 κληρονος : B^3 (rursus demum³ ut vdtr) κληρονομος 19 υμιν : additum ὅτι et quidem, ut certe videtur, a B^3 potius quam a B^2 22 B^3 φαρισαιοι 23 κρατησαι : ante κ erasa est littera, ι vero exeunte versu demum a correctore (B^3 ut videtur) additum. Inepte igitur erraverat scriba. 27 B^3 σιτιστα

τα στρατευματα αυτου απωλεσεν τους φονεις εκεινους και την πολιν αυτων ενεπρησεν τοτε
λεγει τοις δουλοις αυτου ο μεν γαμος ετοιμος εστιν οι δε κεκλημενοι ουκ ησαν αξιοι πορευεσθε
ουν επι τας διεξοδους των οδων και οσους εαν ευρητε καλεσατε εις τους·γαμους και εξελθοντες
οι δουλοι εκεινοι εις τας οδους συνηγαγον παντας ους ευρον πονηρους τε και αγαθους και επλησθη
ο νυμφων ανακειμενων εισελθων δε ο βασιλευς θεασασθε τους ανακειμενους ειδεν εκει ανθρω-
πον ουκ ενδεδυμενον ενδυμα γαμου και λεγει αυτω εταιρε πως εισηλθες ωδε μη εχων ενδυμα
γαμου ο δε εφειμωθη τοτε ο βασιλευς ειπεν τοις διακονοις δησαντες αυτου ποδας και χειρας
εκβαλετε αυτον εις το σκοτος το εξωτερον εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων
ρκϛ πολλοι γαρ εισιν κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι τοτε πορευθεντες οι φαρεισαιοι συμβουλιον ελαβον
οπως αυτον παγιδευ

σωσιν εν λογω και αποστελλουσιν αυτω τους μαθητας αυτων μετα των ηρωδιανων λεγοντας διδα-
σκαλε οιδαμεν οτι αληθης ει και την οδον του θεου εν αληθεια διδασκεις και ου μελει σοι περι
ουδενος ου γαρ βλεπεις εις προσωπον ανθρωπων ειπε ουν ημιν τι σοι δοκει εξεστιν δουναι κηνσον
καισαρι η ου γνους δε ο ις την πονηριαν αυτων ειπεν τι με πειραζετε υποκριται επιδειξατε μοι
το νομισμα του κηνσου οι δε προσηνεγκαν αυτω δηναριον και λεγει αυτοις τινος η εικων αυτη
και η επιγραφη λεγουσιν καισαρος τοτε λεγει αυτοις αποδοτε ουν τα καισαρος καισαρι και τα
ρκζ του θυ τω θω και ακουσαντες εθαυμασαν και αφεντες αυτον απηλθαν εν εκεινη τη ημερα
προσηλθον αυτω σαδδουκαιοι λεγοντες μη ειναι αναστασιν και επηρωτησαν αυτον λεγοντες διδα-
σκαλε μωυσης ειπεν εαν τις αποθανη μη εχων τεκνα επιγαμβρευσει ο αδελφος αυτου την γυναικα
αυτου και αναστησει σπερμα τω αδελφω

αυτου ησαν δε παρ ημιν επτα αδελφοι και ο πρωτος γημας ετελευτησεν και μη εχων σπερμα
αφηκεν την γυναικα αυτου τω αδελφω αυτου ομοιως και ο δευτερος και ο τριτος εως των επτα
υστερον δε παντων απεθανεν η γυνη εν τη αναστασει ουν τινος των επτα εσται γυνη παντες γαρ
εσχον αυτην· αποκριθεις δε ο ις ειπεν αυτοις πλανασθε μη ειδοτες τας γραφας μηδε την
δυναμιν του θυ εν γαρ τη αναστασει ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται αλλ ως αγγελοι εν τω ουρανω
εισιν περι δε της αναστασεως των νεκρων ουκ ανεγνωτε το ρηθεν υμιν υπο του θεου λεγοντος εγω
ειμι ο θς αβρααμ και ο θς ισαακ και ο θς ιακωβ· ουκ εστιν ο θς νεκρων αλλα ζωντων και ακου-
ρκη σαντες οι οχλοι εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου οι δε φαρεισαιοι ακουσαντες οτι εφει-
μωσεν τους σαδδουκαιους συνηχθησαν επι το αυτο και επηρωτησεν εις εξ αυτων νομικος
πειραζων αυτον διδασκαλε ποι

I. B^3 απωλεσε ειπε εισι II. B^3 εξεστι ειπε τι λεγουσι III. B^3 ετελευτησε αφηκε εισι περι

4 ους : B^3 οσους 5 ¹ο νυμφων : in margine adnotatur prima ut vdtr manu ¹ο γαμος. Nec instauratum ο νυμφων. 7 B^3 εφιμωθη 9 B^3 φαρισαιοι 10 sq οπως αυτον παγιδευσωσιν : haec praeter ultimum ν prima manu rescripta. Quo illa modo antea erraverit non liquet. 28 B^3 φαρισαιοι et εφιμωσε

> α εντολη μεγαλη εν τω νομω ο δε εφη αυτω αγαπησεις κ̅ν̅ τον θ̅ν̅ σου εν ολη καρδια σου και εν
> ολη ψυχη σου και εν ολη τη διανοια σου αυτη εστιν η μεγαλη και πρωτη εντολη δευτερα ομοιως
> αγαπησισ τον πλησιον σου ως σεαυτον εν ταυταις ταις δυσιν εντολαις ολος ο νομος κρεμαται
ρ̅κ̅θ̅ και οι προφηται συνηγμενων δε των φαρεισαιων επηρωτησεν αυτους ο ι̅σ̅ λεγων τι υμιν δοκει
περι του χ̅υ̅ τινος υιος εστιν λεγουσιν αυτω του δαυειδ λεγει αυτοις πως ουν δαυειδ εν π̅ν̅ι̅ καλει
αυτον αυτον κ̅ν̅ λεγων ειπεν κ̅σ̅ τω κ̅ω̅ μου καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου
υποκατω των ποδων σου ει ουν δαυειδ καλει αυτον κ̅ν̅ πως υιος αυτου εστιν και ουδεις εδυνατο
αποκριθηναι αυτω λογον ουδε ετολμησεν τις απ εκεινης της ημερας επερωτησαι αυτον ουκετι
ρ̅λ̅ τοτε ι̅σ̅ ελαλησεν τοις οχλοις και τοις μαθηταις αυτου λεγων επι της μωυσεως καθεδρας
εκαθισαν οι γραμματεις και οι φαρεισαιοι

παντα ουν οσα αν ειπωσιν υμιν ποιησατε κ̶ τηρειτε κατα δε τα εργα αυτων μη ποιειτε λεγουσιν
γαρ και ου ποιουσιν δεσμευουσιν δε φορτια βαρεα και δυσβαστακτα και επιτιθεασιν επι τους
ωμους των ανθρωπων αυτοι δε τω δακτυλω αυτων ου θελουσιν κεινησαι αυτα παντα δε τα εργα
αυτων ποιουσιν προς το θεαθηναι τοις ανθρωποις πλατυνουσι γαρ τα φυλακτηρια αυτων και
μεγαλυνουσι τα κρασπεδα φιλουσι δε την πρωτοκλισιαν εν τοις δειπνοις και τας πρωτοκαθεδριας
εν ταις συναγωγαις και τους ασπασμους εν ταις αγοραις και καλεισθαι υπο των ανθρωπων
ραββει υμεις δε μη κληθητε ραββει εις γαρ εστιν υμων ο διδασκαλος παντες δε υμεις αδελφοι
εστε και πατερα μη καλεσητε υμων επι της γης εις γαρ εστιν υμων ο πατηρ ο ουρανιος μηδε
κληθηται καθηγηται οτι καθηγητης υμων εστιν εις ο χ̅σ̅ ο δε μειζων υμων εσται υμων διακονος
οστις δε υψωσει εαυτον ταπεινωθησεται και

οστις ταπεινωσει εαυτον υψωθησεται ουαι δε υμιν γραμματεις και φαρεισαιοι υποκριται οτι κλει-
ετε την βασιλειαν των ουρανων εμπροσθεν των ανθρωπων υμεις γαρ ουκ εισερχεσθε ουδε τους
ρ̅λ̅α̅ εισερχομενους αφιετε εισελθειν ουαι υμιν γραμματεις και φαρεισαιοι υποκριται οτι περιαγετε
την θαλασσαν και την ξηραν ποιησαι ενα προσηλυτον και οταν γενηται ποιειτε αυτον υιον γεεννης
διπλοτερον υμων ουαι υμιν οδηγοι τυφλοι οι λεγοντες ος αν ομοση εν τω ναω ουδεν εστιν ος
δ αν ομοση εν τω χρυσω του ναου οφειλει μωροι και τυφλοι τις γαρ μειζων εστιν ο χρυσος η ο
ναος ο αγιασας τον χρυσον και ος αν ομοση εν τω θυσιαστηριω ουδεν εστιν ος δ αν ομοση εν τω
δωρω τω επανω αυτου οφειλει μωροι και τυφλοι τι γαρ μειζον το δωρον η το θυσιαστηριον το
αγιαζον το δωρον ο ουν ομοσας εν τω θυσιαστηριω ομνυει εν αυτω και εν πασι τοις επανω αυτου
και ο ομοσας εν τω ναω ο

I. B^3 εστι λεγ. ειπε εστι και ετολμησε ελαλησε II. B^3 λεγουσι ποιουσι δεσμευουσι θελουσι ποιουσι
3 B^3 αγαπησεις 4 B^3 φαρισαιων 6 αυτον secundo loco non instauratum eoque modo B^3 delendum significavit 7 B^3 ηδυνατο 10 B^3 φαρισαιοι 13 B^3 κινησαι 19 B^3 κληθητε 21 B^3 φαρισαιοι 23 B^3 φαρισαιοι

μνυει εν αυτω και εν τω κατοικουντι αυτον και ο ομοσας εν τω ουρανω ομνυει εν τω θρονω του
ρλβ θεου και εν τω καθημενω επανω αυτου ουαι υμιν γραμματεισ και φαρεισαιοι υποκριται οτι
αποδεκατουτε το ηδυοσμον και το ανηθον και το κυμεινον και αφηκετε τα βαρυτερα του νομου
την κρισιν και το ελεοσ κ, την πιστιν ταυτα δε εδει ποιησαι κακεινα μη αφειναι οδηγοι τυφλοι
ρλγ διυλιζοντεσ τον κωνωπα την δε καμηλον καταπεινοντεσ ουαι υμιν γραμματεισ και φαρεισαιοι
υποκριται οτι καθαριζετε το εξωθεν του ποτηριου και τησ παροψιδοσ εσωθεν δε γεμουσιν εξ
αρπαγησ και ακρασιασ φαρεισαιε τυφλε καθαρισον πρωτον το εντοσ του ποτηριου και τησ
ρλδ παροψιδοσ ινα γενηται και το εκτοσ αυτου καθαρον ουαι υμιν γραμματεισ και φαρεισαιοι
υποκριται οτι ομοιαζετε ταφοισ κεκονιαμενοισ οιτινεσ εξωθεν μεν φαινονται ωραιοι εσωθεν δε
γεμουσιν οστεων νε

κρων και πασησ ακαθαρσιασ ουτωσ και υμεισ εξωθεν μεν φαινεσθε τοισ ανθρωποισ δικαιοι εσωθεν
ρλε δε εστε μεστοι υποκρισεωσ και ανομιασ ουαι υμιν γραμματεισ και φαρεισαιοι υποκριται οτι
οικοδομειτε τουσ ταφουσ των προφητων και κοσμειτε τα μνημεια των δικαιων και λεγετε ει
ημεθα εν ταισ ημεραισ των πατερων ημων ουκ αν ημεθα αυτων κοινωνοι εν τω αιματι των προ-
φητων ωστε μαρτυρειτε εαυτοισ οτι υιοι εστε των φονευσαντων τουσ προφητασ και υμεισ πληρω-
σετε το μετρον των πατερων υμων οφισ γεννηματα εχιδνων πωσ φυγητε απο τησ κρισεωσ τησ
γεεννησ δια τουτο ιδου εγω αποστελλω προσ υμασ προφητασ και σοφουσ και γραμματεισ εξ
αυτων αποκτενειτε και σταυρωσετε και εξ αυτων μαστειγωσετε εν ταισ συναγωγαισ υμων και
διωξετε απο πολεωσ εισ πολιν οπωσ ελθη εφ υμασ παν αιμα δικαιον εκχυνομενον επι τησ γησ
απο του αιματοσ αβελ

του δικαιου εωσ του αιματοσ ζαχαριου υιου βαραχιου ον εφονευσατε μεταξυ του ναου και του
θυσιαστηριου αμην λεγω υμιν ηξει παντα ταυτα επι την γενεαν ταυτην ιερουσαλημ ιερουσαλημ
η αποκτεινουσα τουσ προφητασ και λιθοβολουσα τουσ απεσταλμενουσ προσ αυτην ποσακισ ηθε-
λησα επισυναγαγειν τα τεκνα σου ον τροπον ορνισ επισυναγει τα νοσσια υπο τασ πτερυγασ και
ουκ ηθελησατε ιδου αφιεται υμιν ο οικοσ υμων λεγω γαρ υμιν ου μη με ιδητε απαρτι εωσ αν
ρλϛ ειπητε ευλογημενοσ ο ερχομενοσ εν ονοματι κυριου και εξελθων ο ισ εκ του ιερου επορευετο
και προσηλθον οι μαθηται αυτου επιδειξαι αυτω τασ οικοδομασ του ιερου ο δε αποκριθεισ ειπεν
αυτοισ ου βλεπετε ταυτα παντα αμην λεγω υμιν ου μη αφεθη ωδε λιθοσ επι λιθον οσ ου κατα-
ρλζ λυθησεται καθημενου δε αυτου επι του ορουσ των ελαιων προσηλθον αυτω οι μαθηται καθ
ιδιαν λεγοντεσ ειπε ημιν ποτε ταυτα

2 B^3 φαρισαιοι 3 B^3 κυμινον et αφηκατε 5 B^3 καταπινοντεσ et φαρισαιοι 7 B^3 φαρισαιε 8 αυτου : B^3 αυτων 8 B^3 φαρισαιοι 12 B^3 φαρισαιοι 15 B^3 πληρωσατε 16 B^3 οφεισ 18 B^3 μαστιγωσετε 19 B^3 εκχυνομενον 24 νοσσια : B^2 et ^{3} add αυτησ 29 καθ : B^3 κατ

εσται και τι το σημειον της σης παρουσιας και συντελειας του αιωνος και αποκριθεις ο ισ̅ ειπεν αυτοις βλεπετε μη τις υμας πλανηση πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι μου λεγοντες εγω ειμι ο χσ̅ και πολλους πλανησουσιν μελλησεται δε ακουειν πολεμους κ, ακοας πολεμων ορατε μη θροεισθε δει γαρ γενεσθαι αλλ ουπω εστιν το τελος εγερθησεται γαρ εθνος επι εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν και εσονται λειμοι και σεισμοι κατα τοπους παντα δε ταυτα αρχη ωδεινων τοτε παραδωσουσιν υμας εις θλειψιν και αποκτενουσιν υμας και εσεσθε μεισουμενοι υπο παντων των εθνων δια το ονομα μου και τοτε σκανδαλισθησονται πολλοι και αλληλους παραδωσουσιν και μεισησουσιν αλληλους και πολλοι ψευδοπροφηται εγερθησονται και πλανησουσιν πολλους κ, δια το πληθυνθηναι την ανομιαν ψυγησεται η αγαπη των πολλων ο δε υπομεινας εις τελος ουτος σω

θησεται και κηρυχθησεται τουτο το ευαγγελιον της βασιλειας εν ολη τη οικουμενη εις μαρτυριον πασιν τοις εθνεσιν και τοτε ηξει το τελος οταν ουν ιδητε το βδελυγμα της ερημωσεως το ρηθεν δια δανιηλ του προφητου εστος εν τοπω αγιω ο αναγινωσκων νοειτω τοτε οι εν τη ιουδαια φευγετωσαν εις τα ορη ο επι του δωματος μη καταβατω αραι τα εκ της οικιας αυτου και ο εν τω αγρω μη επιστρεψατω οπισω αραι το ιματιον αυτου ουαι δε ταις εν γαστρι εχουσαις και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις προσευχεσθε δε ινα μη γενηται η φυγη υμων χειμωνος μηδε σαββατω εσται γαρ τοτε θλειψις μεγαλη οια ου γεγονεν απ αρχης κοσμου εως του νυν ουδ ου μη γενηται κ, ει μη εκολοβωθησαν αι ημεραι εκειναι ουκ αν εσωθη πασα σαρξ δια δε τους εκλεκτους κολοβωθησονται αι ημεραι εκειναι τοτε εαν τις υμιν ειπη ιδου ωδε ο χσ̅ η ωδε μη πιστευετε εγερθησονται γαρ ψευδοχρειστοι

και ψευδοπροφηται και δωσουσιν σημεια μεγαλα και τερατα ωστε πλανησαι ει δυνατον και τους εκλεκτους ιδου προειρηκα υμιν εαν ουν ειπωσιν υμιν ιδου εν τη ερημω εστιν μη εξελθητε ιδου εν τοις ταμειοις μη πιστευσητε ωσπερ γαρ η αστραπη εξερχεται απο ανατολων και φαινεται εως δυσμων ουτως εσται η παρουσια του υιου του ανθρωπου οπου εαν η το πτωμα εκει συναχθησονται οι αετοι ευθεως δε μετα την θλειψιν των ημερων εκεινων ο ηλιος σκοτισθησεται και η σεληνη ου δωσει το φεγγος αυτης και οι αστερες πεσουνται απο του ουρανου και αι δυναμεις των ουρανων σαλευθησονται και τοτε φανησεται το σημειον του υιου του ανθρωπου εν ουρανω και τοτε κοψονται πασαι αι φυλαι της γης και οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον επι των νεφελων του ουρανου μετα δυναμεως και δοξης πολλης και αποστελει τους αγγελους αυτου μετα σαλπιγ

I. B^{1} πλανησουσι εστι το παραδωσουσι και πλανησουσι II. B^{3} πασι τ. εθνεσι III. B^{3} δωσουσι εστι μη. 3 μελλησεται: B^{1} et ^{2} μελλησετε 5 B^{3} λιμοι et ωδινων 6 B^{3} θλιψιν et μισουμενοι 8 B^{3} μισησουσιν 13 B^{3} εστως 17 B^{3} θλιψις 20 B^{1} πιστευσητε et ψευδοχριστοι 25 B^{3} θλιψιν

γοσ φωνησ μεγαλησ και επισυναξουσιν τουσ εκλεκτουσ αυτου εκ των τεσσαρων ανεμων απ
ακρων ουρανων εωσ των ακρων αυτων · απο δε τησ συκησ μαθετε την παραβολην οταν ηδη ο
κλαδοσ αυτησ γενηται απαλοσ και τα φυλλα εκφυη γεινωσκετε οτι εγγυσ το θεροσ ουτωσ και
υμεισ οταν ιδητε παντα ταυτα γεινωσκετε οτι εγγυσ εστιν επι θυραισ αμην λεγω υμιν οτι ου μη
παρελθη η γενεα αυτη εωσ αν παντα ταυτα γένηται ο ουρανοσ και η γη παρελευσεται οι δε
ρλη λογοι μου ου μη παρελθωσιν περι δε τησ ἡμερασ εκεινησ και ωρασ ουδεισ οιδεν ουδε οι
αγγελοι των ουρανων ουδε ο υιοσ ει μη ο πατηρ μονοσ ωσπερ γαρ αι ημεραι του νωε ουτωσ εσται
η παρουσια του υιου του ανθρωπου ωσ γαρ ησαν εν ταισ ημεραισ εκειναισ ταισ προ του κατα-
κλυσμου τρωγοντεσ και πεινοντεσ γαμουντεσ και γαμισκοντεσ αχρι ησ ημερασ εισηλθεν νωε εισ
την κειβωτον και ουκ εγνωσαν εωσ ηλθεν ο κατα

κλυσμοσ και ηρεν απαντασ ουτωσ εσται η παρουσια του υιου του ανθρωπου τοτε εσονται
δυο εν τω αγρω εισ παραλαμβανεται και εισ αφιεται δυο αληθουσαι εν τω μυλω μια παρα-
λαμβανεται και μια αφιεται γρηγορειτε ουν οτι ουκ οιδατε ποια ημερα ο $\overline{κσ}$ υμων ερχεται
εκεινο δε γεινωσκετε οτι ει ηδει ο οικοδεσποτησ ποια φυλακη ο κλεπτησ ερχεται εγρηγορησεν αν
και ουκ αν ειασεν διορυγηναι την οικιαν αυτου δια τουτο και υμεισ γεινεσθε ετοιμοι οτι η ου
ρλθ δοκειτε ωρα ο υιοσ του ανθρωπου ερχεται τισ αρα εστιν ο πιστοσ δουλοσ και φρονιμοσ ον κατε-
στησεν ο $\overline{κσ}$ επι τησ οικετειασ αυτου του δουναι αυτοισ την τροφην εν καιρω μακαριοσ ο δουλοσ
εκεινοσ ον ελθων ο $\overline{κσ}$ αυτου ευρησει ουτωσ ποιουντα αμην λεγω υμιν οτι επι πασι τοισ υπαρχουσιν
αυτου καταστησει αυτον . εαν δε ειπη ο κακοσ δουλοσ εκεινοσ εν τη καρδια αυτου χρονιζει
μου ο $\overline{κσ}$ και αρξηται τυπτειν τουσ συνδουλουσ αυτου εσθιη δε και πεινη μετα των

μεθυοντων ηξει ο $\overline{κσ}$ του δουλου εκεινου εν ημερα η ου προσδοκα και εν ωρα η ου γεινωσκει και
διχοτομησει αυτον και το μεροσ αυτου μετα των υποκριτων θησει εκει εσται ο κλαυθμοσ και ο
ρμ βρυγμοσ των οδοντων τοτε ομοιωθησεται η βασιλεια των ουρανων δεκα παρθενοισ αιτινεσ
λαβουσαι τασ λαμπαδασ εαυτων εξηλθον εισ υπαντησιν του νυμφιου πεντε δε εξ αυτων ησαν
μωραι κ, πεντε φρονιμοι αι γαρ μωραι λαβουσαι τασ λαμπαδασ αυτων ουκ ελαβον μεθ εαυτων
ελαιον αι δε φρονιμοι ελαβον ελαιον εν τοισ αγγειοισ μετα των λαμπαδων εαυτων χρονιζοντοσ δε
του νυμφιου ενυσταξαν πασαι και εκαθευδον μεσησ δε νυκτοσ κραυγη εγενετο ιδου ο νυμφιοσ
εξερχεσθε εισ απαντησιν τοτε ηγερθησαν πασαι αι παρθενοι εκειναι και εκοσμησαν τασ λαμπαδασ
εαυτων αι δε μωραι ταισ φρονιμοισ ειπαν δοτε ημιν εκ του ελαιου υμων οτι αι λαμπαδεσ ημων
σβεννυνται απεκριθησαν δε αι φρονιμοι λεγου

I. B³ επισυναξουσι εισηλθε II. B³ ειασε

3 B³ εκφύη (hoc accentu) γινωσκεται 4 B³ γινωσκετε 9 B³ πινοντεσ 10 B³ κιβωτον 14 B³ γινωσκετε 15 B³ γινεσθε 20 B³ πινη 21 B³ γινωσκει

σαι μηποτε ου μη αρκεση ημιν και υμιν πορευεσθε μαλλον προς τους πωλουντας και αγορασατε εαυταις απερχομενων δε αυτων αγορασαι ηλθεν ο νυμφιος και αι ετοιμοι εισηλθον μετ αυτου εις τους γαμους και εκλεισθη η θυρα υστερον δε ερχονται και αι λοιπαι παρθενοι λεγουσαι κ̅ε̅ κ̅ε̅ ανοιξον ημιν ο δε αποκριθεις ειπεν αμην λεγω υμιν ουκ οιδα υμας γρηγορειτε ουν οτι ουκ οιδατε την ημεραν ουδε την ωραν ωσπερ γαρ ανθρωπος αποδημων εκαλεσεν τους ιδιους δουλους και παρεδωκεν αυτοις τα υπαρχοντα αυτου και ω μεν εδωκεν πεντε ταλαντα ω δε δυο ω δε εν εκαστω κατα την ιδιαν δυναμιν και απεδημησεν ευθεως πορευθεις ο τα πεντε ταλαντα λαβων ηργασατο εν αυτοις και εκερδησεν αλλα πεντε ωσαυτως και ο τα δυο εκερδησεν αλλα δυο ο δε το εν λαβων απελθων ωρυξεν γην και εκρυψεν το αργυριον του κ̅υ̅ αυτου μετα δε πολυν χρονον ερχεται ο κ̅ς̅ των δουλων εκεινων και συναιρει λογον

μετ αυτων και προσελθων ο τα πεντε ταλαντα λαβων προσηνεγκεν αλλα πεντε ταλαντα λεγων κ̅ε̅ πεντε ταλαντα μοι παρεδωκας ιδε αλλα πεντε ταλαντα εκερδησα εφη αυτω ο κ̅ς̅ αυτου ευ δουλε αγαθε και πιστε επι ολιγα ης πιστος επι πολλων σε καταστησω εισελθε εις την χαραν του κ̅υ̅ σου προσελθων και ο τα δυο ταλαντα ειπεν κ̅ε̅ δυο ταλαντα μοι παρεδωκας ιδε αλλα δυο ταλαντα εκερδησα εφη αυτω ο κ̅ς̅ αυτου ευ δουλε αγαθε και πιστε επι ολιγα πιστος ης επι πολλων σε καταστησω εισελθε εις την χαραν του κυριου σου προσελθων δε και ο το εν ταλαντον ειληφως ειπεν κ̅ε̅ εγνων σε οτι σκληρος ει ανθρωπος θεριζων οπου ουκ εσπειρας και συναγων οθεν ου διεσκορπισας και φοβηθεις απελθων εκρυψα το ταλαντον σου εν τη γη ιδε εχεις το σον αποκριθεις δε ο κ̅ς̅ αυτου ειπεν αυτω πονηρε δουλε και οκνηρε ηδεις οτι θεριζω οπου ουκ εσπειρα και συναγω οθεν ου διεσκορπισα εδει σε ουν βαλειν τα αργυρια μου τοις τραπεζειταις

και ελθων εγω εκομισαμην αν το εμον συν τοκω αρατε ουν απ αυτου το ταλαντον και δοτε τω εχοντι τα δεκα ταλαντα τω γαρ εχοντι παντι δοθησεται και περισσευθησεται του δε μη εχοντος και ο εχει αρθησεται απ αυτου και τον αχρειον δουλον εκβαλετε εις το σκοτος το εξωτερον εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων οταν δε ελθη ο υιος του ανθρωπου εν τη δοξη αυτου και παντες οι αγγελοι μετ αυτου τοτε καθισει επι θρονου δοξης αυτου και συναχθησονται εμπροσθεν αυτου παντα τα εθνη και αφοριει αυτους απ αλληλων ωσπερ ο ποιμην αφοριζει τα προβατα απο των εριφιων και στησει τα μεν προβατα εκ δεξιων αυτου τα δε εριφια εξ ευωνυμων τοτε ερει ο βασιλευς τοις εκ δεξιων αυτου δευτε οι ευλογημενοι του πατρος μου κληρονομησατε την ητοιμασμενην υμιν βασιλειαν απο καταβολης κοσμου επεινασα γαρ και εδωκατε μοι φαγειν εδιψησα και εποτισατε με ξενος ημην και συνηγαγετε

I. B³ εκαλεσε εδωκε ωρυξε εκρυψε II. B³ ειπε (14) ειπε (17)
3 B³ εκλεισθη 8 B³ ειργασατο 20 B³ τραπεζιταις

με γυμνοσ και περιεβαλετε με ησθενησα και επεσκεψασθε με εν φυλακη ημην και ηλθατε προσ
με τοτε αποκριθησονται αυτω οι δικαιοι λεγοντεσ κε ποτε σε ειδαμεν πεινωντα και εθρεψαμεν η
διψωντα και εποτισαμεν ποτε δε σε ειδομεν ξενον και συνηγαγομεν η γυμνον και περιεβαλομεν
ποτε δε σε ειδομεν ασθενουντα η εν φυλακη και ηλθομεν προσ σε και αποκριθεισ ο βασιλευσ ερει
ρμβ αυτοισ αμην λεγω υμιν εφ οσον εποιησατε ενι τουτων των ελαχιστων εμοι εποιησατε τοτε
ερει και τοισ εξ ευωνυμων πορευεσθε απ εμου κατηραμενοι εισ το πυρ το αιωνιον το ητοιμασμενον
τω διαβολω και τοισ αγγελοισ αυτου επεινασα γαρ και εδωκατε μοι φαγειν και εδιψησα και ουκ
εποτισατε με ξενοσ ημην και ου συνηγαγετε με γυμνοσ και ου περιεβαλετε με ασθενησ και εν
φυλακη και ουκ επεσκεψασθε με τοτε αποκριθησονται κ αυτοι λεγοντεσ κε ποτε σε ειδομεν
πεινωντα η διψωντα η ξενον η γυμνον η ασθενη η εν

φυλακη και ου διεκονησαμεν σοι τοτε αποκριθησεται αυτοισ λεγων αμην λεγω υμιν εφ οσον ουκ
εποιησατε ενι τουτων των ελαχιστων ουδε εμοι εποιησατε και απελευσονται ουτοι εισ κολασιν
ρμγ αιωνιον οι δε δικαιοι εισ ζωην αιωνιον και εγενετο οτε ετελεσεν ο ισ παντασ τουσ λογουσ
τουτουσ ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου οιδατε οτι μετα δυο ημερασ το πασχα γεινεται και ο υιοσ
του ανθρωπου παραδιδοται εισ το σταυρωθηναι τοτε συνηχθησαν οι αρχιερεισ και οι πρεσβυ
τεροι εισ την αυλην του αρχιερεωσ του λεγομενου καιαφα και συνεβουλευσαντο ινα τον ιν δολω
ρμδ κρατησωσιν ελεγον δε μη εν τη εορτη ινα μη θορυβοσ γενηται εν τω λαω του δε ιυ γενομενου
εν βηθανια εν οικια σιμωνοσ του λεπρου προσηλθεν αυτω γυνη εχουσα αλαβαστρον μυρου βαρυτει
μου και κατεχεεν επι τησ κεφαλησ αυτου ανακειμενου ιδοντεσ δε οι μαθηται ηγανακτησαν
λεγοντεσ εισ τι η απωλεια αυτη εδυνατο γαρ τουτο

πραθηναι πολλου και δοθηναι πτωχοισ γνουσ δε ο ισ ειπεν αυτοισ τι κοπουσ παρεχετε τη γυναικι
εργον γαρ καλον ηργασατο εισ εμε παντοτε γαρ τουσ πτωχουσ εχετε μεθ εαυτων εμε δε ου παν-
τοτε εχετε βαλουσα γαρ αυτη το μυρον τουτο επι του σωματοσ μου προσ το ενταφιασαι με εποι
ησεν αμην λεγω υμιν οπου εαν κηρυχθη το ευαγγελιον τουτο εν ολω τω κοσμω λαληθησεται
ρμε και ο εποιησεν αυτη εισ μνημοσυνον αυτησ τοτε πορευθεισ εισ των δωδεκα ο λεγομενοσ ιου-
δασ ισκαριωτησ προσ τουσ αρχϊερεισ ειπεν τι θελετε μοι δουναι καγω υμιν παραδωσω αυτον
ρμϛ οι δε εστησαν αυτω τριακοντα αργυρια και απο τοτε εζητει ευκαιριαν ινα αυτον παραδω τη
δε πρωτη των αζυμων προσηλθον οι μαθηται τω ιυ λεγοντεσ που θελεισ ετοιμασωμεν σοι φαγειν
το πασχα ο δε ειπεν υπαγετε εισ την πολιν προσ τον δεινα και ειπατε αυτω ο διδασκαλοσ λεγει
ο καιροσ μου εγγυσ εστιν προσ σε ποιω το πασχα μετα των μαθητων μου

II. B[3] ειπε κρατησωσι III. B[3] ειπε τι εστι πρ.

2 ειδαμεν : B[3] ειδομεν 5 τουτων των : B[2]et[3] add in margine αδελφων μου των 7 γαρ και : B[2]et[3] super lineam supplent ουκ 7 φαγειν και : και non instauratum a B[3] 11 B[3] διηκονησαμεν 14 B[3] γινεται 15 πρεσβυτεροι : B[2]et[3] add του λαου 17 κρατησωσιν : B[2]et[3] supplent post hanc vocem κ αποκτεινωσιν 18 B[3] βαρυτιμου 20 B[3] ηδυνατο 22 B[3] ειργασατο 24 αμην : B[2]et[3] add δε 26 αρχϊερεισ : ι ante ϊ non instauratum a B[3]

ρ̅μ̅ζ̅ και εποιησαν οι μαθηται ως συνεταξεν αυτοις ο ι̅σ̅ και ητοιμασαν το πασχα   οψιας δε γενο-
μενης ανεκειτο μετα των δωδεκα και εσθιοντων αυτων ειπεν αμην λεγω υμιν οτι εις εξ υμων
παραδωσει με και λυπουμενοι σφοδρα ηρξαντο λεγειν αυτω εις εκαστος μητι εγω ειμι κ̅ε̅   ο δε
αποκριθεις ειπεν ο εμβαψας μετ εμου την χειρα εν τω τρυβλιω ουτος με παραδωσει ο μεν υιος
του ανθρωπου υπαγει καθως γεγραπται περι αυτου   ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω δι ου ο υιος
του ανθρωπου παραδιδοται καλον ην αυτω ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωπος εκεινος αποκριθεις δε
ρ̅μ̅η̅ ιουδας ο παραδιδους αυτον ειπεν μητι εγω ειμι ραββει   λεγει αυτω συ ειπας   εσθιοντων δε
αυτων λαβων ο ι̅σ̅ αρτον και ευλογησας εκλασεν και δους τοις μαθηταις ειπεν λαβετε φαγετε
τουτο εστιν το σωμα μου   και λαβων ποτηριον και ευχαριστησας εδωκεν αυτοις λεγων πιετε εξ
αυτου παντες τουτο γαρ εστιν το αιμα μου της διαθηκης το περι πολλων εκ

χυννομεννον εις αφεσιν αμαρτιων λεγω δε υμιν ου μη πιω απαρτι εκ τουτου του γενηματος της
αμπελου εως της ημερας εκεινης οταν αυτο πεινω μεθ υμων καινον εν τη βασιλεια του πατρος
ρ̅μ̅θ̅ μου και υμνησαντες εξηλθον εις το ορος των ελαιων   τοτε λεγει αυτοις ο ι̅σ̅ παντες υμεις
σκανδαλισθησεσθε εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη γεγραπται γαρ παταξω τον ποιμενα και διασκορπι
σθησονται τα προβατα της ποιμνης μετα δε το εγερθηναι με προαξω υμας εις την γαλειλαιαν
αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν αυτω ει παντες σκανδαλισθησονται εν σοι εγω ουδεποτε σκαν-
δαλισθησομαι   εφη αυτω ο ι̅σ̅ αμην λεγω σοι οτι εν ταυτη τη νυκτι πριν αλεκτορα φωνησαι
τρις απαρνησει με λεγει αυτω ο πετρος καν δεη με συν σοι αποθανειν ου μη σε απαρνησομαι
ομοιως και παντες οι μαθηται ειπον τοτε ερχεται μετ αυτων ο ι̅σ̅ εις χωριον λεγομενον γεθσημανει
και λεγει τοις μαθηταις καθισατε αυτου εως ου απελθων εκει προσ

ευξωμαι   και παραλαβων τον πετρον και τους δυο υιους ζεβεδαιου ηρξατο λυπεισθαι και αδη-
μονειν   τοτε λεγει αυτοις περιλυπος εστιν η ψυχη μου εως θανατου μεινατε ωδε και γρηγορειτε
μετ εμου και προελθων μεικρον επεσεν επι προσωπον αυτου προσευχομενος και λεγων πατερ μου
ει δυνατον εστιν παρελθετω απ εμου το ποτηριον τουτο πλην ουχ ως εγω θελω αλλ ως συ και
ερχεται προς τους μαθητας και ευρισκει αυτους καθευδοντας και λεγει τω πετρω ουτως ουκ
ισχυσατε μιαν ωραν γρηγορησαι μετ εμου γρηγορειτε και προσευχεσθε ινα μη εισελθητε εις
ρ̅ν̅ πειρασμον το μεν πνευμα προθυμον η δε σαρξ ασθενης   παλιν εκ δευτερου απελθων προσηυ-
ξατο πατερ μου ει ου δυναται τουτο παρελθειν εαν μη αυτο πιω γενηθητω το θελημα σου και
ελθων παλιν ευρεν αυτους καθευδοντας ησαν γαρ αυτων οι οφθαλμοι βεβαρημενοι   και αφεις
αυτους παλιν απελθων προσηυξατο εκ τριτου τον αυτον λογον ειπων

I. B^3 ειπε μητ. εκλασε εστι (9) εστι (10) III. B^3 εστι παρελθ.
11 B^3 εκχυνομενον 12 B^3 πινω 15 B^3 γαλιλαιαν 23 B^3 μικρον

παλιν   τοτε ερχεται προς τους μαθητας και λεγει αυτοις καθευδετε λοιπον και αναπαυεσθε
ιδου γαρ ηγγικεν η ωρα και ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται εις χειρας αμαρτωλων εγειρεσθε
ρνα αγωμεν ιδου ηγγικεν ο παραδιδους με   και ετι αυτου λαλουντος ιδου ιουδας εις των δωδεκα
ηλθεν και μετ αυτου οχλος πολυς μετα μαχαιρων και ξυλων απο των αρχιερεων και πρεσβυτερων
του λαου ο δε παραδιδους αυτον εδωκεν αυτοις σημειον λεγων ον αν φιλησω αυτος εστιν κρατη-
σατε αυτον και ευθεως προσελθων τω ι̅υ̅ ειπεν χαιρε ραββει και κατεφιλησεν αυτον   ο δε ι̅σ̅ ειπεν
αυτω εταιρε εφ ο παρει τοτε προσελθοντες επεβαλον τας χειρας επι τον ι̅ν̅ και εκρατησαν αυτον
και ιδου εις των μετ αυτου εκτεινας την χειρα απεσπασεν την μαχαιραν αυτου και παταξας
τον δουλον του αρχιερεως αφειλεν αυτου το ωτιον τοτε λεγει αυτω ο ι̅σ̅ αποστρεψον την μαχαιραν
σου εις τον τοπον αυτης παντες γαρ οι λαβοντες μαχαιραν εν μα

χαιρη απολουνται η δοκεις οτι ου δυναμαι παρακαλεσαι τον πατερα μου και παραστησει μοι αρτι
ρνβ πλειω δωδεκα λεγιωνας αγγελων πως ουν πληρωθωσιν αι γραφαι οτι ουτως δει γενεσθαι   εν
εκεινη τη ωρα ειπεν ο ι̅σ̅ τοις οχλοις ως επι ληστην εξηλθατε μετα μαχαιρων και ξυλων συλλα-
βειν με καθ ημεραν εν τω ιερω εκαθεζομην διδασκων και ουκ εκρατησατε με τουτο δε ολον γεγο-
νεν ινα πληρωθωσιν αι γραφαι των προφητων τοτε οι μαθηται αυτου παντες αφεντες αυτον
εφυγον (οι δε κρατησα̅τες τον ι̅ν̅ εφυγον) οι δε κρατησαντες τον ι̅ν̅ απηγαγον προς καιαφαν τον
αρχιερεα οπου οι γραμματεις και οι πρεσβυτεροι συνηχθησαν ο δε πετρος ηκολουθει αυτω απο
μακροθεν εως της αυλης του αρχιερεως και εισελθων εσω εκαθητο μετα των υπηρετων ιδειν το
ρνγ τελος   οι δε αρχιερεις και το συνεδριον ολον εζητουν ψευδομαρτυριαν κατα του ι̅υ̅ οπως αυτον
θανατωσωσιν και ουχ ευρον πολλων προσελθοντων ψευδομαρτυρων υστερον δε προσ

ελθοντες δυο ειπον ουτος εφη δυναμαι καταλυσαι τον ναον του θεου και δια τριων ημερων οικοδο-
μησαι   και αναστας ο αρχιερευς ειπεν αυτω ουδεν αποκρεινη τι ουτοι σου καταμαρτυρουσιν ο δε
ι̅σ̅ εσιωπα και ο αρχιερευς ειπεν αυτω εξορκιζω σε κατα του θ̅υ̅ του ζωτος ινα ημιν ειπης ει συ
ει ο χ̅σ̅ ο υιος του θ̅υ̅ λεγει αυτω ο ι̅σ̅ συ ειπας πλην λεγω υμιν απαρτι οψεσθε τον υιον του αν-
θρωπου καθημενον εκ δεξιων της δυναμεως και ερχομενον επι των νεφελων του ουρανου   τοτε
ο αρχιερευς διερρηξεν τα ιματια αυτου λεγων εβλασφημησεν τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυρων ιδε
νυν ηκουσατε την βλασφημιαν τι υμιν δοκει   οι δε αποκριθεντες ειπον ενοχος θανατου εστιν
τοτε ενεπτυσαν εις το προσωπον αυτου και εκολαφισαν αυτον οι δε εραπισαν λεγοντες προφη-
ρνδ τευσον ημιν χ̅ε̅ τις εστιν ο παισας σε   ο δε πετρος εκαθητο εξω εν τη αυλη και προσηλθεν
αυτω μια παιδισκη λεγουσα και συ ησθα μετα ι̅υ̅ του γαλειλαιου ο δε ηρνη

I. B^3 ηλθε εστι ειπε απεσπασε II. B^3 θανατωσωσι III. B^3 διερρηξε εβλασφημησε

11 B^3 εν μαχαιρα 11 B^3 δυναμαι 12 B^3 λεγεωνας 16 uncos ad verba οι δε usque εφυγον B^2 apposuisse videtur, nec instauravit illa B^3 19 repositum est ψευδομαρτυριαν, a B^3 demum ut videtur 22 B^3 αποκρινη 23 ζωτος: B^3 demum ut videtur ζωντος 30 B^3 γαλιλαιου

σατο εμπροσθεν παντων λεγων ουκ οιδα τι λεγεις εξελθοντα δε εις τον πυλωνα ειδεν αυτον αλλη
και λεγει τοις εκει ουτος ην μετα ῑῡ του ναζωραιου κ, παλιν ηρνησατο μετα ορκου οτι ουκ οιδα
τον ανθρωπον μετα μεικρον δε προσελθοντες οι εστωτες ειπον τω πετρω αληθως και συ εξ
αυτων ει και γαρ η λαλια σου δηλον σε ποιει τοτε ηρξατο καταθεματιζειν κ, ομνυειν οτι ουκ
οιδα τον ανθρωπον και ευθυς αλεκτωρ εφωνησεν και εμνησθη ο πετρος του ρηματος ῑῡ ειρηκο-
ρνε τος οτι πριν αλεκτορα φωνησαι τρις απαρνηση με και εξελθων εξω εκλαυσεν πικρως πρωιας
δε γομενης συμβουλιον ελαβον παντες οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι του λαου κατα του ῑῡ ωστε
ρνς θανατωσαι αυτον και δησαντες αυτον απηγαγον και παρεδωκαν πειλατω τω ηγεμονι τοτε
ιδων ιουδας ο παραδους αυτον οτι κατεκριθη μεταμεληθεις εστρεψεν τα τριακοντα αργυρια τοις
αρχιερευσιν και πρεσβυτεροις λεγων ημαρτον παραδους αιμα αθωον

οι δε ειπον τι προς ημας συ οψη και ριψας τα αργυρια εις τον ναον ανεχωρησεν και απελθων
απηγξατο οι δε αρχιερεις λαβοντες τα αργυρια ειπαν ουκ εξεστιν βαλειν αυτα εις τον κορβαν
επει τιμη αιματος εστιν συμβουλιον δε λαβοντες ηγορασαν εξ αυτων τον αγρον του κερα
μεως εις ταφην τοις ξενοις διο εκληθη ο αγρος εκεινος αγρος αιματος εως της σημερον τοτε
επληρωθη το ρηθεν δια ιερεμιου του προφητου λεγοντος και ελαβον τα τριακοντα αργυρια την
τιμην του τετιμημενου ον ετειμησαντο απο υιων ισραηλ και εδωκαν αυτα εις τον αγρον του
ρνζ κεραμεως καθα συνεταξεν μοι κσ̄ ο δε ισ̄ εσταθη εμπροσθεν του ηγεμονος και επηρωτησεν
αυτον ο ηγεμων λεγων συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων ο δε ισ̄ εφη αυτω· συ λεγεις και εν τω
κατηγορεισθαι αυτον υπο των αρχιερεων και πρεσβυτερων ουδεν απεκρεινατο τοτε λεγει αυτω
ο πειλατος ουκ ακουεις οσα σου καταμαρτυρουσιν και ουκ απεκριθη αυτω προς ουδε

εν ρημα ωστε θαυμαζειν τον ηγεμονα λιαν κατα δε εορτην ειωθει ο ηγεμων απολυειν ενα τω
οχλω δεσμιον ον ηθελον ειχον δε τοτε δεσμιον επισημον λεγομενον βαραββαν συνηγμενων ουν αυτων
ειπεν αυτοις ο πειλατος τινα θελετε απολυσω υμιν τον βαραββαν η ῑν̄ τον λεγομενον χ̄ν̄ ηδει γαρ
οτι δια φθονον παρεδωκαν αυτον καθημενου δε αυτου επι του βηματος απεστειλεν προς αυτον η
γυνη αυτου λεγουσα μηδεν σοι και τω δικαιω εκεινω πολλα γαρ επαθον σημερον κατ οναρ δι αυτον
οι δε αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι επεισαν τους οχλους ινα αιτησωνται τον βαραββαν τον
δε ῑν̄ απολεσωσιν αποκριθεις δε ο ηγεμων ειπεν αυτοις τινα θελετε απο των δυο απολυσω
υμιν οι δε ειπον τον βαραββαν λεγει αυτοις ο πειλατος τι ουν ποιησω ῑν̄ τον λεγομενον χ̄ν̄ λεγουσιν
παντες σταυρωθητω ο δε εφη τι γαρ κακον εποιησεν οι δε περισσως εκραζον λεγοντες σταυρω
ρνθ θητω ιδων δε ο πειλατος οτι ουδεν ωφελει αλ

I. B^3 εφωνησε εκλαυσε εστρεψε αρχιερευσι II. B^3 ανεχωρησε εξεστι συνεταξε καταμαρτυρουσι III. B^3 απεστειλε λεγουσι

3 B^3 μικρον 7 γομενης: B^3 demum γενομενης 8 B^3 πιλατω 10 αθωον: margo δικο̄ 12 κορβαν: ν superscriptum habet να̃, ut dubitare possis utrum κορβανᾶ an κορβανᾶν voluerit B^3. Tamen κορβανᾶν praestat; aliquin non opus erat plus quam α superscribere 16 τετιμημενου: correctum est τετειμ. Quod nisi in ipsam [illegible] cadit, tribuendum est B^2. B^3 enim τετιμημενου et ετιμησαντο voluit neutro ε instaurato. 19 B^3 et fortasse iam B^2 και των πρεσβ. Ibidem B^3 απεκρινατο 20 B^3 πιλατος, item 23. 28. 30. 20 οσα: B^2 et ^{3} ποσα

λα μαλλον θορυβοσ γεινεται λαβων υδωρ απενιψατο τασ χειρασ κατεναντι του οχλου λεγων αθωοσ
ειμι απο του αιματοσ τουτου υμεισ οψεσθε και αποκριθεισ πασ ο λαοσ ειπεν το αιμα αυτου εφ
ημασ και επι τα τεκνα ημων τοτε απελυσεν αυτοισ τον βαραββαν τον δε ιν̅ φραγελλωσασ παρε-
ρξϛ δωκεν ινα σταυρωθη τοτε οι στρατιωται του ηγεμονοσ παραλαβοντεσ τον ιν̅ εισ το πραιτω
ριον συνηγαγον επ αυτον ολην την σπειραν και ενδυσαντεσ αυτον χλαμυδα κοκκινην περιεθηκαν
αυτω και πλεξαντεσ στεφανον εξ ακανθων περιεθηκαν επι τησ κεφαλησ αυτου και καλαμον εν
τη δεξια αυτου και γονυπετησαντεσ εμπροσθεν αυτου ενεπαιξαν αυτω λεγοντεσ χαιρε βασιλευ
των ιουδαιων και εμπτυσαντεσ εισ αυτον ελαβον τον καλαμον και ετυπτον εισ την κεφαλην
αυτου και οτε ενεπαιξαν αυτω εξεδυσαν αυτον την χλαμυδα και ενεδυσαν αυτον τα ιματια
αυτου και απηγαγον αυτον εισ το σταυρωσαι · εξερχο

μενοι δε ευρον ανθρωπον κυρηναιον ονοματι σιμωνα τουτον ηγγαρευσαν ινα αρη τον σταυρον αυτου
και ελθοντεσ εισ τον τοπον τον λεγομενον γολγοθα ο εστιν κρανιου τοποσ λεγομενοσ εδωκαν αυτω
πιειν οινον μετα χολησ μεμειγμενον κ, γευσαμενοσ ουκ ηθελησεν πιειν σταυρωσαντεσ δε αυτον
διεμερισα̅ τα ιματια αυτου βαλλοντεσ κληρον και καθημενοι ετηρουν αυτον εκει και επεθηκαν
επανω τησ κεφαλησ αυτου την αιτιαν αυτου γεγραμμενην ουτοσ εστιν ισ̅ ο βασιλευσ των ιου-
ρξζ δαιων τοτε σταυρουνται συν αυτω δυο λησται εισ εκ δεξιων και εισ εξ ευωνυμων οι δε παρα-
πορευομενοι εβλασφημουν αυτον κεινουντεσ τασ κεφαλασ αυτων και λεγοντεσ ο καταλυων τον
ναον και εν τρισιν ημεραισ οικοδομων σωσον σεαυτον ει υιοσ θυ̅ ει καταβηθι απο του σταυρου
ομοιωσ και οι αρχιερεισ εμπαιζοντεσ μετα των γραμματεων και πρεσβυτερων ελεγον αλλουσ
εσωσεν εαυτον ου δυναται σωσαι βασιλευσ ισραηλ ε

στιν καταβατω νυν απο του σταυρου και πιστευσομεν επ αυτον πεποιθεν επι τω θω̅ ρυσασθω νυν
ει θελει αυτον ειπεν γαρ οτι θυ̅ ειμι υιοσ το δ' αυτο κ, οι λησται οι συνσταυρωθεντεσ συν αυτω
ρξη ωνειδιζον αυτον απο δε εκτησ ωρασ σκοτοσ εγενετο επι πασαν την γην ε ωρασ ενατησ
περι δε την ενατην ωραν εβοησεν ο ισ̅ φωνη μεγαλη λεγων ελωει ελωει λεμα σαβακτανει τουτεστιν
θεε μου θεε μου ινατι με εγκατελιπεσ τινεσ δε των εκει εστηκοτων ακουσαντεσ ελεγον οτι ηλειαν
φωνει ουτοσ και ευθεωσ δραμων εισ εξ αυτων και λαβων σπογγον πλησασ τε οξουσ και περιθεισ
καλαμω εποτιζεν αυτον οι δε λοιποι ειπαν αφεσ ιδωμεν ει ερχεται ηλειασ σωσων αυτον αλλοσ δε
λαβων λογχην ενυξεν αυτου την πλευραν και εξηλθεν υδωρ και αιμα ο δε ισ̅ παλιν κραξασ
ρξθ φωνη μεγαλη αφηκεν το πνα̅ και ιδου το καταπετασμα του ναου εσχισθη απ ανωθεν εωσ
κατω εισ δυο και η γη εσεισθη και αι πετραι εσχισθησαν και τα μνημεια α

I. B³ ειπε II. B³ εστι ηθελησε III. B³ εστι ειπε τουτεστι αφηκε

1 B³ γινεται 13 B³ μεμιγμενον 14 διεμερισα̅ : B³ add το, ut fieret διεμερισαντο 17 B³ κινουντεσ 22 B³ συσταυρωθεντεσ 23 ε ωρασ : B³ εωσ ωρασ 25 B³ ηλιαν 27 B³ ηλιασ

νεωχθησαν και πολλα σωματα των κεκοιμημενων αγιων ηγερθησαν και εξελθοντες εκ των μνη-
μειων μετα την εγερσιν αυτου εισηλθον εις την αγιαν πολιν και ενεφανισθησαν πολλοις ο δε
εκατονταρχος και οι μετ αυτου τηρουντες τον ῑῡ ιδοντες τον σεισμον και τα γεινομενα εφοβη-
θησαν σφοδρα λεγοντες αληθως υιος θῡ ην ουτος ησαν δε εκει γυναικες πολλαι απο μακρο-
θεν θεωρουσαι αιτινες ηκολουθησαν τω ῑῡ απο της γαλειλαιας διακονουσαι αυτω εν αις ην μαρια
η μαγδαληνη και μαρια η του ιακωβου και ιωση μητηρ και η μητηρ των υιων ζεβεδαιου
οψιας δε γενομενης ηλθεν ανθρωπος πλουσιος απο αριμαθαιας τουνομα ιωσηφ ος και αυτος
εμαθητευσεν τω ῑῡ ουτος προσελθων τω πειλατω ητησατο το σωμα του ῑῡ τοτε ο πειλατος εκε-
λευσεν αποδοθηναι και λαβων το σωμα ο ιωσηφ ενετυλιξεν αυτο εν σινδονι καθαρα και εθηκεν
αυτο εν τω καινω αυτου μνημειω ο ελατο

μησεν εν τη πετρα και προσκυλισας λιθον μεγαν τη θυρα του μνημειου απηλθεν ην δε εκει
ρξε μαριαμ η μαγδαληνη και η αλλη μαρια καθημεναι απεναντι του ταφου τη δε επαυριον ητις
εστιν μετα την παρασκευην συνηχθησαν οι αρχιερεις και οι φαρεισαιοι προς πειλατον λεγοντες
κ̄ε̄ εμνησθημεν οτι εκεινος ο πλανος ειπεν ετι ζων μετα τρεις ημερας εγειρομαι κελευσον ουν
ασφαλισθηναι τον ταφον εως της τριτης ημερας μηποτε ελθοντες οι μαθηται κλεψωσιν αυτον
και ειπωσιν τω λαω ηγερθη απο των νεκρων και εσται η εσχατη πλανη χειρων της πρωτης
εφη αυτοις ο πειλατος εχετε κουστωδιαν υπαγετε ασφαλισασθε ως οιδατε οι δε πορευθεντες
ρξζ ησφαλισαντο τον ταφον σφραγισαντες τον λιθον μετα της κουστωδιας οψε δε σαββατων τη
επιφωσκουση εις μιαν σαββατων ηλθεν μαρια η μαγδαληνη και η αλλη μαρια θεωρησαι τον
ταφον και ιδου σεισμος εγενετο μεγας αγγελος γαρ κυριου καταβας εξ ουρα

νου και προσελθων απεκυλισε τον λιθον η εκαθητο επανω αυτου ην δε η ειδε αυτου ως αστραπη
και το ενδυμα αυτου λευκον ως χιων απο δε του φοβου αυτου εσεισθησαν οι τηρουντες και εγενη-
θησαν ως νεκροι αποκριθεις δε ο αγγελος ειπεν ταις γυναιξιν μη φοβεισθε υμεις οιδα γαρ οτι ῑν̄
τον εσταυρωμενον ζητειτε ουκ εστιν ωδε ηγερθη γαρ καθως ειπεν δευτε ιδετε τον τοπον οπου
εκειτο και ταχυ πορευθεισαι ειπατε τοις μαθηταις αυτου οτι ηγερθη απο των νεκρων και ιδου
ρξη προαγει υμας εις την γαλειλαιαν εκει αυτον οψεσθε ιδου ειπον υμιν και απελθουσαι ταχυ
απο του μνημειου μετα φοβου και χαρας μεγαλης εδραμον απαγγειλαι τοις μαθηταις αυτου
και ιδου ῑς̄ υπηντησεν αυταις λεγων· χαιρετε αι δε προσελθουσαι εκρατησαν αυτου τους
ποδας και προσεκυνησαν αυτω· τοτε λεγει αυταις ο ῑς̄ μη φοβεισθε υπαγετε απαγγειλατε
τοις αδελφοις μου ινα απελθωσιν εις την γα

I. B[3] εμαθητευσε II. B[3] εστι ειπωσι ηλθε III. B[3] ειπε γυναιξι ειπε

3 B[3] γινομενα 5 B[3] γαλιλαιας 8 B[3] πιλατω et πιλατος 13 B[3] φαρισαιοι et πιλατον 17 B[3] πιλατος 21 ειδε αυτου : B[3] ειδεα αυτου 26 γαλιλαιαν

λειλαιαν κακει με οψο̄
ρξε ται πορευομενων δε
αυτων ιδου τινεσ τησ
σκουστωδιασ ελθον
τεσ εισ την πολιν απηγ
γειλαν τοισ αρχιερευ
σιν απαντα τα γενο
μενα και συναχθεν
τεσ μετα των πρεσβυ
τερων συμβουλιον τε
λαβοντεσ αργυρια ικα
να εδωκαν τοισ στρα
τιωταισ λεγοντεσ ει
πατε οτι οι μαθηται
αυτου νυκτοσ ελθο̄
τεσ εκλεψαν αυτον
ημων κοιμωμενων
και εαν ακουσθη του
το υπο του ηγεμονοσ
ημεισ πεισομεν και
υμασ αμεριμνουσ ποι
ρξς ησομεν οι δε λαβον
τεσ αργυρια εποιησᾱ
ωσ εδιδαχθησαν και
διεφημισθη ο λογοσ
ουτοσ παρα ιουδαιοισ
μεχρι τησ σημερον η
μερασ · οι δε ενδεκα
μαθηται επορευθησᾱ
εισ την γαλειλαιαν
εισ το οροσ ου εταξα
το αυτοισ ο ισ̄ και ιδον
τεσ αυτον προσεκυνη
σαν οι δε εδιστασαν
και προσελθων ο ισ̄ ε
λαλησεν αυτοισ λεγω̄
εδοθη μοι πασα εξου
σια... εν ουρανω και
επι τησ γησ πορευθε
τεσ ουν μαθητευσατε
παντα τα εθνη βαπτι
σαντεσ αυτουσ εισ το

ονομα του πατροσ κ,
του υιου και του αγιου
πνευματοσ διδασκο̄
τεσ αυτουσ τηρειν πᾱ
τα οσα ενετειλαμην υ
μιν και ιδου εγω μεθ υ
μων ειμι πασασ τασ η
μερασ εωσ τησ συντε
λειασ του αιωνοσ : > >

> κατα >

> μαθθαιον >

ᾱ αρχη του ευαγγελιου
ιῡ χῡ υιου θυ καθωσ γε
γραπται εν τω ησαια τω
προφητη ιδου αποστελ
λω τον αγγελον μου
προ προσωπου σου οσ
κατασκευασει την οδο̄
σου φωνη βοωντοσ
εν τη ερημω ετοιμασα
τε την οδον κυ ευθειασ
ποιειτε τασ τριβουσ αυ
του εγενετο ιωανησ
ο βαπτιζων εν τη ερη
μω κηρυσσων βαπτισμα
μετανοιασ εισ αφεσι
αμαρτιων και εξεπο
ρευετο προσ αυτον πα
σα η ιουδαια χωρα και οι
ιεροσολυμειται παντεσ
και εβαπτιζοντο υπ αυ
του εν τω ιορ δανη πο
ταμω εξομο λογουμε
νοι τασ αμαρτιασ αυτω̄
και ην ο ιωαν ησ ενδε
δυμενοσ τρι χασ καμη
λου και ζωνην δερμα
τινην περι την οσφυ
αυτου και εσθων ακρι
δασ και μελι αγριον και
εκηρυσσεν λεγων ερχε
ται ο ισχυροτεροσ μου
οπισω ου ουκ ειμι ικα
νοσ κυψασ λυσαι τον ι
μαντα των υποδημα
των αυτου εγω εβαπτι
σα υμασ υδατι αυτοσ
δε βαπτισει υμασ πνῑ
β̄ αγιω · εγενετο εν εκει
ναισ ταισ ημεραισ ηλθε̄
ισ̄ απο ναζαρετ τησ γα
λιλαιασ και εβαπτισθη
εισ τον ιορδανην υπο

III. B[3] εκηρυσσε

1, 1 et 30 B[3] γαλιλαιαν 1, 4 σ pri om B[3] 1, 23 B[3] τα αργυρια 1, 38 post εξουσια tres litterae prorsus erasae 2, 11 B[3] μαθθαιον 3, 19 B[3] ιεροσολυμιται 3, 21 sqq membrana vitiosa

MATTH. 28, 10—MARC. 1, 9.

ιωανου και ευθυσ αναβαινων εκ του υδατοσ ειδεν σχιζομενουσ τουσ ουρανουσ και το πνευμα ωσ
περιστεραν καταβαινον εισ αυτον και φωνη εγενετο εκ των ουρανων συ ει ο υιοσ μου ο αγαπητοσ
γ εν σοι ευδοκησα και ευθυσ το πνευμα αυτον εκβαλλει εισ την ερημον και ην εν τη ερημω
τεσσερακοντα ημερασ πειραζομενοσ υπο του σατανα και ην μετα των θηριων και οι αγγελοι
δ διηκονουν αυτω και με το παραδοθηναι τον ιωανην ηλθεν ο ισ εισ την γαλειλαιαν κηρυσσων
το ευαγγελιον του θυ και λεγων οτι πεπληρωται ο καιροσ και ηγγικεν η βασιλεια του θυ μετα-
νοειτε και πιστευετε εν τω ευαγγελιω και παραγων παρα την θαλασσαν τησ γαλειλαιασ
ειδεν σιμωνα και ανδρεαν τον αδελφον σιμωνοσ αμφιβαλλοντασ εν τη θαλασση ησαν γαρ αλεεισ
και ειπεν αυτοισ ο ισ δευτε οπισω μου και ποιησω υμασ γενεσθαι αλεεισ ανθρωπων και ευθεωσ
αφεντεσ τα δικτυα ηκολουθουν αυτω και προβασ ολιγον ειδεν ιακωβον τον

του ζεβεδαιου και ιωανην τον αδελφον αυτου και αυτουσ εν τω πλοιω καταρτιζοντασ τα δικτυα
και ευθυσ εκαλεσεν αυτουσ και αφεντεσ τον πατερα αυτων ζεβεδαιον εν τω πλοιω μετα των
ε μισθωτων απηλθον οπισω αυτου και εισπορευονται εισ καφαρναουμ και ευθεωσ τοισ σαββασιν
εισελθων εισ την συναγωγην εδιδασκεν και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου ην γαρ διδασκων
αυτουσ ωσ εξουσιαν εχων και ουχ ωσ οι γραμματεισ και ευθυσ ην εν τη συναγωγη αυτων
ανθρωποσ εν πνευματι ακαθαρτω και ανεκραξεν λεγων τι ημιν και σοι ιυ ναζαρηνε ηλθεσ απολεσαι
ημασ οιδα σε τισ ει ο αγιοσ του θυ και επετειμησεν αυτω ο ισ λεγων φειμωθητι και εξελθε εξ
αυτου και σπαραξαν αυτον το ακαθαρτον και φωνησαν φωνη μεγαλη εξηλθεν εξ αυτου και
εθαμβηθησαν απαντεσ ωστε συνζητειν αυτουσ λεγοντασ τι εστιν τουτο διδαχη καινη κατ εξου-
σιαν και τοισ πνευμασι τοισ ακαθαρτοισ επιτασσει και υπακου

ουσιν αυτω και εξηλθεν η ακοη αυτου ευθυσ πανταχου εισ ολην την περιχωρον τησ γαλει-
ς λαιασ και ευθυσ εκ τησ συναγωγησ εξελθων ηλθεν εισ την οικιαν σιμωνοσ και ανδρεου
μετα ιακωβου και ιωανου η δε πενθερα σιμωνοσ κατεκειτο πυρεσσουσα και ευθυσ λεγουσιν αυτω
περι αυτησ και προσελθων ηγειρεν αυτην κρατησασ τησ χειροσ και αφηκεν αυτην ο πυρετοσ
και διεκονει αυτοισ οψιασ δε γενομενησ οτε εδυσεν ο ηλιοσ εφερον προσ αυτον παντασ τουσ
κακωσ εχοντασ και τουσ δαιμονιζομενουσ κ, ην ολη η πολισ επισυνηγμενη προσ την θυραν και
εθεραπευσεν πολλουσ κακωσ εχοντασ ποικιλαισ νοσοισ και δαιμονια πολλα εξεβαλεν και
ζ ουκ ηφιεν τα δαιμονια λαλειν οτι ηδεισαν αυτον χν ειναι και πρωι εννυχα λειαν ανα-
στασ εξηλθεν εισ ερημον τοπον κακει προσηυχετο και κατεδιωξεν αυτον σιμων και μετ αυτου
και ευρον αυτον και λεγουσιν αυτω οτι παντεσ ζη

I. B^3 ειδε σχιζ. ειδε σιμ. II. B^3 εδιδασκε ανεκραξε εστι τουτ. III. B^3 εθεραπευσε εξεβαλε ηφιε

4 B^3 τεσσαρακοντα 5 με το : B^3 μετα το 5 B^3 γαλιλαιαν 7 B^3 γαλιλαιασ 8 B^3 αλιεισ 9 B^3 αλιεισ 17 B^3 επετιμησεν et φιμωθητι 19 B^3 συζητειν 21 B^3 γαλιλαιασ 24 B^3 διηκονει 28 B^3 λιαν 29 ante μετ suppletum est οι, a B^3 demum ut certe videtur

η̄ τουσιν σε και λεγει αυτοι αγωμεν αλλαχου εισ τασ εχομενα κωμοπολεισ ινα και εκει κηρυξω
εισ τουτο γαρ εξηλθον και ηλθεν κηρυσσων εισ τασ συναγωγασ αυτων εισ ολην την γαλει-
λαιαν και τα δαιμονια εκβαλλων και ερχεται προσ αυτον λεπροσ παρακαλων αυτον λεγων αυτω
κ̅ε̅ οτι εαν θελησ δυνη με καθαρισαι και σπλαγχνισθεισ εκτεινασ την χειρα αυτου ηψατο κ,
λεγει αυτω θελω καθαρισθητι και ευθυσ απηλθεν απ αυτου η λεπρα και εκαθερισθη και
εμβρειμησαμενοσ αυτω ευθυσ εξεβαλεν αυτον και λεγει αυτω ορα μηδενι μηδεν ειπησ αλλα
υπαγε σεαυτον δειξον τω ιερει κ, προσενεγκε περι του καθαρισμου σου α προσεταξεν μωυσησ εισ
μαρτυριον αυτοισ ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν πολλα και διαφημιζειν τον λογον ωστε μηκετι
αυτον δυνασθαι φανερωσ εισ πολιν εισελθειν αλλ εξω επ ερημοισ τοποισ και ηρχοντο προσ αυτον
θ̄ παντοθεν και εισελθων παλιν εισ καφαρναουμ δι ημε-

ρων ηκουσθη οτι εν οικω εστιν και συνηχθησαν πολλοι ωστε μηκετι χωρειν μηδε τα προσ την
θυραν και ελαλει αυτοισ τον λογον και ερχονται φεροντεσ προσ αυτον παραλυτικον αιρομενων υπο
τεσσαρων και μη δυναμενοι προσενεγκαι αυτω δια τον οχλον απεστεγασαν την στεγην οπου ην
και εξορυξαντεσ χαλωσι τον κραβαττον οπου ο παραλυτικοσ κατεκειτο και ιδων ο ι̅σ̅ την πιστιν
αυτων λεγει τω παραλυτικω τεκνον αφιενται σου αι αμαρτιαι ησαν δε τινεσ των γραμματεων
εκει καθημενοι και διαλογιζομενοι εν ταισ καρδιαισ αυτων οτι ουτοσ ουτω λαλει βλασφημει τισ
δυναται αφιεναι αμαρτιασ ει μη εισ ο θ̅σ̅ και ευθυσ επιγνουσ ο ι̅σ̅ τω πνευματι αυτου οτι
διαλογιζονται εν εαυτοισ λεγει τι ταυτα διαλογιζεσθαι εν ταισ καρδιαισ υμων τι εστιν ευκοπω-
τερον ειπειν τω παραλυτικω αφιενται σου αι αμαρτιαι η ειπειν εγειρου και αρον τον κραβαττον
σου και περιπατει ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει ο

υιοσ του ανθρωπου αφιεναι αμαρτιασ επι τησ γησ λεγει τω παραλυτικω σοι λεγω εγειρε αρον τον
κραβαττον σου και υπαγε εισ τον οικον σου και ηγερθη και ευθυσ αρασ τον κραβαττον εξηλθεν
εμπροσθεν παντων ωστε εξιστασθαι παντασ και δοξαζειν τον θ̅ν̅ οτι ουτωσ ουδεποτε ειδομεν
ι̅ και εξηλθεν παλιν παρα την θαλασσαν και πασ ο οχλοσ ηρχετο προσ αυτον και εδιδασκεν αυτουσ
και παραγων ειδεν λευειν τον του αλφαιου καθημενον επι το τελωνιον και λεγει αυτω ακολουθει
ι̅α̅ μοι και αναστασ ηκολουθησεν αυτω και γεινεται κατακεισθαι αυτον εν τη οικια αυτου και
πολλοι τελωναι και αμαρτωλοι συνανεκειντο τω ι̅υ̅ και τοισ μαθηταισ αυτου ησαν γαρ πολλοι και
ηκολουθουν αυτω και οι γραμματεισ των φαρεισαιων ιδοντεσ οτι εσθιει μετα των αμαρτωλων και
τελωνων ελεγον τοισ μαθηταισ αυτου οτι μετα των τελωνων και των αμαρτωλων εσθιει και
ακουσασ ο ι̅σ̅ λεγει αυτοισ

I. B^3 ζητουσι ηλθε προσεταξε II. B^3 εστι III. B^3 ειδε λε.

1 αυτοι : correctum αυτοισ, a B^3 demum, ut certe videtur (εχομενα non corr.) 2 B^3 γαλιλαιαν 5 B^3 εκαθαρισθη 5 B^3 εμβριμησαμενοσ 12 B^2 et ^{3} αιρομενον 14 B^3 κραβατον 18 B^3 διαλογιζεσθε 19 B^3 κραβατον 22 B^3 κραββατον 22 B^2 et ^{3} αρασ 22 B^3 κραββατον 26 B^3 γινεται 28 B^3 φαρισαιων 29 B^2 et ^{3} και των τελωνων

οτι ου χρειαν εχουσιν οι ισχυοντεσ ιατρου αλλα οι κακωσ εχοντεσ ουκ ηλθον καλεσαι δικαιουσ
ιβ αλλα αμαρτωλουσ και ησαν οι μαθηται ιωανου και οι φαρεισαιοι νηστευοντεσ κ, ερχονται και
λεγουσιν αυτω διατι οι μαθηται ιωανου και οι μαθηται των φαρεισαιων νηστευουσιν οι δε σοι ου
νηστευουσιν και ειπεν αυτοισ ο ισ μη δυνανται οι υιοι του νυμφωνοσ εν ω ο νυμφιοσ μετ αυτων
εστιν νηστευειν οσον χρονον εχουσιν τον νυμφιον μετ αυτων ου δυνανται νηστευειν ελευσονται δε
ημεραι οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιοσ και τοτε νηστευσουσιν εν εκεινη τη ημερα ουδεισ
επιβλημα ρακουσ αγναφου επιραπτει επι ιματιον παλαιον ει δε μη αιρει το πληρωμα αφ εαυτου
το καινον του παλαιου και χειρον σχισμα γεινεται και ουδεισ βαλλει οινον νεον εισ ασκουσ
παλαιουσ ει δε μη ρηξει ο οινοσ τουσ ασκουσ και ο οινοσ απολλυται και οι ασκοι αλλα οινον νεον
ιγ εισ ασκουσ καινουσ και εγενετο αυτον εν τοισ

σαββασι διαπορευεσθαι δια των σποριμων και οι μαθηται αυτου ηρξαντο οδοποιειν τιλλοντεσ τουσ
σταχυασ και οι φαρεισαιοι ελεγον αυτω ιδε τι ποιουσιν τοισ σαββασιν ο ουκ εξεστιν και ελεγεν
αυτοισ ουδεποτε ανεγνωτε τι εποιησεν δαυειδ οτε χρειαν εσχεν και επεινασεν αυτοσ και οι μετ
αυτου εισηλθεν εισ τον οικον του θυ επι αβιαθαρ αρχιερεωσ και τουσ αρτουσ τησ προθεσεωσ εφα-
γεν οσ ουκ εξεστιν φαγειν ει μη τουσ ιερεισ και εδωκεν και τοισ συν αυτω ουσιν και ελεγεν
αυτοισ το σαββατον δια τον ανθρωπον εγενετο και ουχ ο ανθρωποσ δια το σαββατον ωστε κυριοσ
ιδ εστιν ο υιοσ του ανθρωπου και του σαββατου και εισηλθεν παλιν εισ συναγωγην και ην εκει
ανθρωποσ εξηραμμενην εχων την χειρα κ, παρετηρουν αυτον ει τοισ σαββασιν θεραπευσει αυτον
ινα κατηγορησωσιν αυτου και λεγει τω ανθρωπω τω την χειραν εχοντι ξηραν εγειρε εισ το μεσον
και λει αυτοισ εξεστιν τοισ σαββασιν αγαθοποιησαι η κακοποιησαι ψυχην

σωσαι η αποκτειναι οι δε εσιωπων και περιβλεψαμενοσ αυτουσ μετ οργησ συνλυπουμενοσ επι
τη πωρωσει τησ καρδιασ αυτων λεγει τω ανθρωπω εκτεινον την χειρα και εξετεινεν και απεκατε-
σταθη η χειρ αυτου · και εξελθοντεσ οι φαρεισαιοι ευθυσ μετα των ηρωδιανων συμβουλιον
ιε εδιδουν κατ αυτου οπωσ αυτον απολεσωσιν και ο ισ μετα των μαθητων αυτου ανεχωρησεν
προσ την θαλασσαν κ, πολυ πληθοσ απο τησ γαλειλαιασ ηκολουθησεν και απο τησ ιουδαιασ και
απο ιεροσολυμων και απο τησ ιδουμαιασ και περαν του ιορδανου και περι τυρον και σειδωνα
πληθοσ πολυ ακουοντεσ οσα ποιει ηλθον προσ αυτον και ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου ινα
πλοιαρια προσκαρτερη αυτω δια τον οχλον ινα μη θλειβωσιν αυτον πολλουσ γαρ εθεραπευσεν ωστε
επιπειπτειν αυτω ινα αυτου αψωνται οσοι ειχον μαστειγασ και τα πνευματα τα ακαθαρτα οταν
αυτον εθεωρουν προσεπειπταν αυτω και εκραζον λεγοντα οτι συ ει ο υιοσ του θυ και πολ

I. B^3 εστι εχουσι II. B^3 ποιουσι εξεστι εποιησε εσχε εξεστι εδωκε ουσι εισηλθε σαββασι εξεστι III. B^3 εξετεινε ανεχωρησε ηκολουθησε ειπε

2 B^3 φαρισαιοι 3 B^3 φαρισαιων 7 B^3 επιρραπτει 8 B^3 γινεται 12 B^3 φαρισαιοι 15 οσ : B^3 ουσ 19 B^2 et[3] χειρα 20 λει : iam B^2 ut vdtr et[3] λεγει 21 B^3 συλλυπουμενοσ 23 B^3 φαρισαιοι 25 B^3 γαλιλαιασ 26 B^3 σιδωνα 28 B^3 θλιβωσιν 29 B^3 επιπιπτειν et μαστιγασ 30 B^3 προσεπιπταν

λα επετειμα αυτοισ ινα μη αυτον φανερον ποιησωσιν και αναβαινει εισ το οροσ και προσκαλειτε
ιε ουσ ηθελεν αυτοσ και απηλθον προσ αυτον· και εποιησεν δωδεκα ουσ και αποστολουσ ωνομασεν
ινα ωσιν μετ αυτου κ, αποστελλη αυτουσ κηρυσσειν και εχειν εξουσιαν εκβαλλειν τα δαιμονια και
εποιησεν τουσ δωδεκα και επεθηκεν ονομα τω σιμωνι πετρον και ιακωβον τον του ζεβεδαιου κ,
ιωανην τον αδελφον του ιακωβου και επεθηκεν αυτοισ ονομα βοανηργεσ ο εστιν υιοι βροντησ
και ανδρεαν και φιλιππον και βαρθολομαιον και μαθθαιον και θωμαν και ιακωβον τον του
αλφαιου και θαδδαιον και σιμωνα τον καναναιον και ιουδαν ισκαριωθ οσ και παρεδωκεν αυτον
και ερχεται εισ οικον και συνερχεται παλιν ο οχλοσ ωστε μη δυνασθαι αυτουσ μηδε αρτον
φαγειν και ακουσαντεσ οι παρ αυτου εξηλθον κρατησαι αυτον ελεγον γαρ οτι εξεστη και οι γραμ-
ματεισ οι απο ιεροσολυμων καταβαντεσ ελεγον

οτι βεεζεβουλ εχει κ, οτι εν τω αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια και προσκαλεσα-
μενοσ αυτουσ εν παραβολαισ ελεγεν αυτοισ πωσ δυναται σατανασ σαταναν εκβαλλειν και εαν
βασιλεια εφ εαυτην μερισθη ου δυναται σταθηναι η βασιλεια εκεινη και εαν οικια εφ εαυτην
μερισθη ου δυνησεται η οικια εκεινη στηναι και ει ο σατανασ ανεστη εφ εαυτον και εμερισθη ου
δυναται στηναι αλλα τελοσ εχει αλλ ου δυναται ουδεισ εισ την οικιαν του ισχυρου εισελθων τα
σκευη αυτου διαρπασαι εαν μη πρωτον τον ισχυρον δηση και τοτε την οικιαν αυτου διαρπασει
αμην λεγω υμιν οτι παντα αφεθησεται τοισ υιοισ των ανθρωπων τα αμαρτηματα και αι
βλασφημιαι οσα εαν βλασφημησωσιν οσ δ αν βλασφημηση εισ το πνευμα το αγιον ουκ εχει
αφεσιν εισ τον αιωνα αλλ ενοχοσ εστιν αιωνιου αμαρτηματοσ οτι ελεγον πνευμα ακαθαρτον εχει
και ερχονται η μητηρ αυτου και οι αδελφοι αυτου και εξω στηκοντεσ απε

στειλαν προσ αυτον καλουντεσ αυτον και εκαθητο περι αυτον οχλοσ και λεγουσιν αυτω ιδου η
μητηρ σου και οι αδελφοι σου εξω ζητουσιν σε και αποκριθεισ αυτοισ λεγει τισ εστιν η μητηρ
μου και οι αδελφοι περιβλεψαμενοσ τουσ περι αυτον κυκλω καθημενουσ λεγει ιδε η μητηρ μου
και οι αδελφοι μου οσ αν ποιηση τα θεληματα του θυ ουτοσ αδελφοσ μου και αδελφη και μητηρ
ιζ εστιν και παλιν ηρξατο διδασκειν παρα την θαλασσαν κ, συναγεται προσ αυτον οχλοσ πλει-
στοσ ωστε αυτον εισ πλοιον εμβαντα καθησθαι εν τη θαλασση και πασ ο οχλοσ προσ την θαλασ-
σαν επι τησ γησ ησαν και εδιδασκεν αυτουσ εν παραβολαισ πολλα και ελεγεν αυτοισ εν τη
διδαχη αυτου ακουετε ιδου εξηλθεν ο σπειρων σπειραι και εγενετο εν τω σπειρειν ο μεν επεσεν
παρα την οδον και ηλθεν τα πετεινα και κατεφαγεν αυτο και αλλο επεσεν επι το πετρωδεσ και
οπου ουκ ειχε γην πολλην και ευθυσ εξανετειλεν δια το μη εχειν βαθοσ τησ γησ

I. B[3] εποιησε ωσι εποιησε III. B[3] ζητουσι επεσε ηλθε εξανετειλε
1 B[3] επετιμα 1 B[3] (demum[3] ut vdtr) ποιωσι 1 B[3] προσκαλειται 6 B[3] ματθαιον 26 B[2]et[3] εισ το πλοι.

και οτε ανετειλεν ο ηλιοσ εκαυματισθησαν και δια το μη εχειν ριζαν εξηρανθη και αλλο επεσεν εισ τασ ακανθασ και ανεβησαν αι ακανθαι και συνεπνιξαν αυτο και καρπον ουκ εδωκεν και αλλα επεσεν εισ την γην την καλην και εδιδου καρπον αναβαινοντα κ, αυξανομενα και εφερεν εισ τριακοντα κ, εν εξηκοντα και εν εκατον και ελεγεν οσ εχει ωτα ακουειν ακουετω και οτε εγενετο καταμονασ ηρωτων αυτον οι περι αυτον συν τοισ δωδεκα τασ παραβολασ και ελεγεν αυτοισ υμιν το μυστηριον δεδοται τησ βασιλειασ του θυ εκεινοισ δε τοισ εξωθεν εν παραβολαισ τα παντα γινεται ινα βλεποντεσ βλεπωσι και μη ιδωσιν και ακουοντεσ ακουωσι και μη συνιωσιν μηποτε επιστρεψωσιν και αφεθη αυτοισ και λεγει αυτοισ ουκ οιδατε την παραβολην ταυτην κ, πωσ πασασ τασ παραβολασ γνωσεσθε ο σπειρων τον λογον σπειρει ουτοι δε εισιν οι παρα την οδον οπου σπειρεται ο λογοσ οι οταν ακου

σωσιν ευθυσ ερχεται ο σατανασ και αιρει τον λογον τον εσπαρμενον εισ αυτουσ και ουτοι εισιν ομοιωσ οι επι τα πετρωδη σπειρομενοι οταν ακουσωσι τον λογον ευθυσ μετα χαρασ λαμβανουσιν αυτον και ουκ εχουσιν ριζαν εν εαυτοισ αλλα προσκαιροι εισιν ειτα γενομενησ θλειψεωσ η διωγμου δια τον λογον ευθυσ σκανδαλιζονται και αλλοι εισιν οι εισ τασ ακανθασ σπειρομενοι ουτοι εισιν οι τον λογον ακουσαντεσ και αι μεριμναι του αιωνοσ και η απατη του πλουτου και αι περι τα λοιπα επιθυμιαι εισπορευομεναι συνπνειγουσιν τον λογον και ακαρποσ γεινεται και εκεινοι εισιν οι επι την γην την καλην σπαρεντεσ οιτινεσ ακουουσιν τον λογον και παραδεχονται και καρποφορουσιν εν τριακοντα και εξηκοντα και εκατον και ελεγεν αυτοισ οτι μητι ερχεται ο λυχνοσ ινα υπο τον μοδιον τεθη η υπο την κλεινην ουχ ινα υπο την λυχνιαν τεθη ου γαρ εστιν κρυπτον εαν μη ινα φανερωθη ουδε εγενετο αποκρυφον αλλ ινα φανερωθη

ει τισ εχει ωτα ακουειν ακουετω και ελεγεν αυτοισ βλεπετε τι ακουετε εν ω μετρω μετρειτε μετρηθησεται υμιν και προστεθησεται υμιν οσ γαρ εχει δοθησεται αυτω και οσ ουκ εχει κ, ο εχει αρθησεται απ αυτου και ελεγεν ουτωσ εστιν η βασιλεια του θυ ωσ ανθρωποσ βαλη τον σπορον επι τησ γησ κ, καθευδη και εγειρηται νυκτα και ημεραν και ο σποροσ βλαστα και μηκυνηται ωσ ουκ οιδεν αυτοσ αυτοματη η γη καρποφορει πρωτον χορτον ειτεν σταχυν ειτεν πληρεσ σειτοσ εν τω σταχυι οταν δε παραδοι ο καρποσ ευθυσ αποστελλει το δρεπανον οτι παρεστηκεν ο θερισμοσ και ελεγεν πωσ ομοιωσωμεν την βασιλειαν του θυ η εν τινι αυτην παραβολη θωμεν ωσ κοκκω σιναπεωσ οσ οταν σπαρη επι τησ γησ μεικροτερον ον παντων των σπερματων των επι τησ γησ και οταν σπαρη αναβαινει και γινεται μειζον παντων των λαχανων και ποιει κλαδουσ μεγαλουσ ωστε δυνασθαι υπο την σκιαν αυτου τα πετεινα του ουρανου κατασκη

I. B³ εδωκε ιδωσι συνιωσι επιστρεψωσι II. B³ εχουσι ακουουσι εστι III. B³ ελεγε

12 οταν : B³ demum, nisi iam B² οι οταν 13 B³ θλιψεωσ 16 B³ συμπνιγουσιν et γινεται 19 B³ κλινην 19 B²et³ ουχ ινα επι 25 B³ bis ειτα pro ειτεν 26 B³ σιτοσ 28 B³ μικροτερον

νοιν και τοιαυταισ παραβολαισ πολλαισ ελαλει αυτοισ τον λογον καθωσ ηδυναντο ακουειν και
ϛ χωρισ παραβολησ ουκ ελαλει αυτοισ καθ ιδιαν δε τοισ ιδιοισ μαθηταισ επελυεν παντα και
λεγει αυτοισ εν εκεινη τη ημερα οψιασ γενομενησ διελθωμεν εισ το περαν κ, αφεντεσ τον οχλον
παραλαμβανουσιν αυτον ωσ ην εν τω πλοιω και αλλα πλοια ην μετ αυτου και γεινεται λαιλαψ
μεγαλη ανεμου και τα κυματα επεβαλλεν εισ το πλοιον ωστε ηδη γεμιζεσθαι το πλοιον και αυτοσ
ην εν τη πρυμνη επι το προσκεφαλαιον καθευδων και εγειρουσιν αυτον και λεγουσιν αυτω διδα-
σκαλε ου μελει σοι οτι απολλυμεθα κ, διεγερθεισ επετειμησεν τω ανεμω και ειπεν τη θαλασση
σιωπα πεφειμωσο και εκοπασεν ο ανεμοσ και εγενετο γαληνη μεγαλη και ειπεν αυτοισ τι
δειλοι εστε ουπω εχετε πιστιν και εφοβηθησαν φοβον μεγαν και ελεγον προσ αλληλουσ τισ αρα
ουτοσ εστιν οτι και ο ανεμοσ και η θαλασσα υπακουει αυτω

ζ και ηλθον εισ το περαν τησ θαλασσησ εισ την χωραν των γερασηνων και εξελθοντοσ αυτου
εκ του πλοιου υπηντησεν αυτω εκ των μνημειων ανθρωποσ εν πνευματι ακαθαρτω οσ την κατοι-
κησιν ειχεν εν τοισ μνημασιν και ουδε αλυσει ουκετι ουδεισ εδυνατο αυτον δησαι δια το αυτον
πολλακισ πεδαισ και αλυσεσι δεδεσθαι και διεσπασθαι υπ αυτου τασ αλυσεισ και τασ πεδασ
συντετρειφθαι και ουδεισ ισχυεν αυτον δαμασαι και διαπαντοσ νυκτοσ και ημερασ εν τοισ μνη-
μασιν και εν τοισ ορεσιν ην κραζων και κατακοπτων εαυτον λιθοισ και ιδων τον ιν απο μακροθεν
εδραμεν και προσεκυνησεν αυτον και κραξασ φωνη μεγαλη λεγει τι εμοι κ, σοι ιησου υιε του θυ
του υψιστου ορκιζω σε τον θν μη με βασανισησ ελεγεν γαρ αυτω εξελθε το πνευμα το ακαθαρτον
εκ του ανθρωπου και επηρωτα αυτον τι ονομα σοι· και λεγει αυτω λεγιων ονομα μοι εστιν
οτι πολλοι εσμεν και παρεκαλει αυτον πολλα ινα μη αυτα απο

στειλη εξω τησ χωρασ ην δε εκει προσ τω ορει αγελη χοιρων μεγαλη βοσκομενη και παρεκαλεσαν
αυτον λεγοντεσ πεμψον ημασ εισ τουσ χοιρουσ ινα εισ αυτουσ εισελθωμεν και επετρεψεν αυτοισ
και εξελθοντα τα πνευματα τα ακαθατα εισηλθεν εισ τουσ χοιρουσ και ωρμησεν η αγελη κατα
του κρημνου εισ την θαλασσαν ωσ ,β κ, επνειγοντο εν τη θαλασση και οι βοσκοντεσ αυτουσ
εφυγον και απηγγειλαν εισ την πολιν και εισ τουσ αγρουσ και ηλθον ιδειν τι εστιν το γεγονοσ
και ερχονται προσ τον ιν και θεωρουσιν τον δαιμονιζομενον καθημενον ιματισμενον και σω-
φρονουντα τον εσχηκοτα τον λεγεωνα και εφοβηθησαν και διηγησαντο αυτοισ οι ιδοντεσ πωσ
εγενετο τω δαιμονιζομενω και περι των χοιρων και ηρξαντο παρακαλειν αυτον απελθειν απο των
οριων αυτων και εμβαινοντοσ αυτου εισ το πλοιον παρεκαλει αυτον ο δαιμονισθεισ ινα μετ
αυτου ην και ουκ αφηκεν αυτον αλλα λεγει αυτω υπαγε εισ τον οι

I. B^3 επελυε ειπε τη II. B^3 μνημασι bis εδραμε ελεγε III. B^3 εστι θεωρουσι

2 B^3 κατ ιδιαν 4 B^3 γινεται 6 B^3 (demum^3 ut omnino vdtr) διεγειρουσιν 7 B^3 επετιμησε 8 B^3 πεφιμωσο 13 B^3 ηδυνατο 15 B^3 συντετριφθαι 19 B^3 λεγεων 23 B^3 ακαθαρτα 24 signum lineolae ante β super raso fecit B^3; litteram erasam non assequutus sum 24 B^3 επνιγοντο 30 ην : B^3 η

κον σου προσ τουσ σουσ και απαγγειλον αυτοισ οσα ο κ̅σ̅ σοι πεποιηκεν και ηλεησεν σε και
απηλθεν και ηρξατο κηρυσσειν εν τη δεκαπολει οσα εποιησεν αυτω ο ισ και παντεσ εθαυμαζον
κα και διαπερασαντοσ του ι̅υ̅ εν πλοιω παλιν εισ το περαν συνηχθη οχλοσ πολυσ επ αυτον και
ην παρα την θαλασσαν και ερχεται εισ των αρχισυναγωγων ονοματι ιαειροσ και ιδων αυτον πει-
πτει προσ τουσ ποδασ αυτου κ, παρεκαλει αυτον πολλα λεγων οτι το θυγατριον μου εσχατωσ εχει
ινα ελθων επιθησ τασ χειρασ αυτη ινα σωθη και ζηση και απηλθεν μετ αυτου και ηκολουθει
αυτω οχλοσ πολυσ και συνεθλειβον αυτον και γυνη ουσα εν ρυσει αιματοσ δωδεκα ετη και
πολλα παθουσα υπο πολλων ιατρων και δαπανησασα τα παρ αυτησ παντα και μηδεν ωφελη-
θεισα αλλα μαλλον εισ το χειρον ελθουσα ακουσασα τα περι του ι̅υ̅ ελθουσα εν τω οχλω οπισθεν
ηψατο του ιματιου αυτου ελεγεν γαρ οτι εαν αψωμαι των ιματιων

αυτου σωθησομαι κ, ευθυσ εξηρανθη η πηγη του αιματοσ αυτησ και εγνω τω σωματι οτι ειαται
απο τησ μαστειγοσ και ευθυσ ο ι̅σ̅ επιγνουσ εν εαυτω την εξ αυτου δυναμιν εξελθουσαν επιστρα-
φεισ εν τω οχλω ελεγεν τισ μου ηψατο των ιματιων και ελεγον αυτω οι μαθηται αυτου βλεπεισ
τον οχλον συνθλειβοντα σε και λεγεισ τισ μου ηψατο κ, περιεβλεπετο ιδειν την τουτο ποιησασαν
η δε γυνη φοβηθεισα και τρεμουσα ειδυια ο γεγονεν αυτη ηλθεν και προσεπεσεν αυτω και ειπεν
αυτω πασαν την αληθειαν ο δε ειπεν αυτη θυγατηρ η πιστισ σου σεσωκεν σε υπαγε εισ
ειρηνην και ισθι υγιησ απο τησ μαστειγοσ σου ετι αυτου λαλουντοσ ερχονται απο του αρχισυνα-
γωγου λεγοντεσ οτι η θυγατηρ σου απεθανεν τι ετι σκυλλεισ τον διδασκαλον ο δε ι̅σ̅ παρακου-
σασ τον λογον τον λαλουμενον λεγει τω αρχισυναγωγω μη φοβου μονον πιστευε και ουκ αφηκεν
ουδενα μετ αυτου συνακολουθησαι ει μη τον πετρον και ιακωβον

και ιωανην τον αδελφον ιακωβου και ερχονται εισ τον οικον του αρχισυναγωγου κ, θεωρει
θορυβον και κλαιοντασ και αλαλαζοντασ πολλασ και εισελθων λεγει αυτοισ τι θορυβεισθε και
κλαιετε το παιδιον ουκ απεθανεν αλλα καθευδει και κατεγελων αυτου αυτοσ δε εκβαλων παν-
τασ παραλαμβανει τον πατερα του παιδιου και την μητερα και τουσ μετ αυτου και εισπορευ-
εται οπου ην το παιδιον κ, κρατησασ τησ χειροσ του παιδιου λεγει αυτη ταλειθα κουμ ο εστιν
μεθερμηνευομενον το κορασιον σοι λεγω εγειρε και ευθυσ ανεστη το κορασιον και περιεπατει ην
γαρ ετων δωδεκα και εξεστησαν ευθυσ εκστασει μεγαλη· και διεστειλατο αυτοισ πολλα ινα
κ̅β̅ μηδεισ γνοι τουτο και ειπεν δοθηναι αυτη φαγειν και εξηθεν εκειθεν και ερχεται εισ την
πατριδα αυτου και ακολουθουσιν αυτω οι μαθηται αυτου και γενομενου σαββατου ηρξατο διδα
σκειν εν τη συναγωγη και οι πολλοι ακουοντεσ εξεπλησσοντο λεγοντεσ ποθεν τουτω ταυ

I. B^3 πεποιηκε ηλεησε απηλθε bis ελεγε II. B^3 ελεγε ηλθε σεσωκε απεθανε III. B^3 εστι ειπε

1 B^3 πιπτει 7 B^3 συνεθλιβον 10 post αψωμαι additur, a B^3 demum ut vdtr, καν 11 B^3 et ut vdtr iam B^2 ιαται 12 B^3 μαστιγος 14 B^3 συνθλιβοντα 17 B^3 μαστιγος 22 B^{2}et^3 πολλα 28 B^{2}et^3 εξηλθεν

τα και τισ η σοφια η δοθεισα τουτω και αι δυναμεισ τοιαυται δια των χειρων αυτου γεινομεναι
ουχ ουτοσ εστιν ο τεκτων ο υιοσ τησ μαριασ και αδελφοσ ιακωβου και ιωσητοσ και ιουδα και
σιμωνοσ και ουκ εισιν αι αδελφαι αυτου ωδε προσ ημασ και εσκανδαλιζοντο εν αυτω και
ελεγεν αυτοισ ο ισ̅ οτι ουκ εστιν προφητησ ατειμοσ ει μη εν τη πατριδι αυτου και εν τοισ συγ-
γενευσιν αυτου και εν τη οικια αυτου και ουκ εδυνατο εκει ποιησαι ουδεμιαν δυναμιν ει μη ολι-
κγ γοισ αρρωστοισ επιθεισ τασ χειρασ εθεραπευσεν κ, εθαυμασεν δια την απιστιαν αυτων και
περιηγεν τασ κωμασ κυκλω διδασκων και προσκαλειται τουσ δωδεκα και ηρξατο αυτουσ απο-
στελλειν δυο δυο και εδιδου αυτοισ εξουσιαν των πνευματων των ακαθαρτων και παρηγγειλεν
αυτοισ ινα μηδεν αιρωσιν εισ οδον ει μη ραβδον μονον μη αρτον μη πηραν μη εισ την ζωνην
χαλκον αλλα υποδεδεμενουσ σανδαλια και μη ενδυσασθε δυο χι

τωνασ και ελεγεν αυτοισ οπου εαν εισελθητε εισ οικιαν εκει μενετε εωσ αν εξελθητε εκειθεν
και οσ αν τοποσ μη δεξηται υμασ μηδε ακουσωσιν υμων εκπορευομενοι εκειθεν εκτιναξατε τον
χουν τον υποκατω των ποδων υμων εισ μαρτυριον αυτοισ και εξελθοντεσ εκηρυξαν ινα μετα-
νοωσιν και δαιμονια πολλα εξεβαλλον και ηλειφον ελαιω πολλουσ αρρωστουσ και εθεραπευον
κδ και ηκουσεν ο βασιλευσ ηρωδησ φανερον γαρ εγενετο το ονομα αυτου και ελεγον οτι ιωανησ ο
βαπτιζων εγηγερται εκ νεκρων και δια τουτο ενεργουσιν αι δυναμεισ εν αυτω αλλοι δε ελεγον οτι
ηλειασ εστιν αλλοι δε ελεγον οτι προφητησ ωσ εισ των προφητων ακουσασ δε ο ηρωδησ ελεγεν
ον εγω απεκεφαλισα ιωανην ουτοσ ηγερθη αυτοσ γαρ ο ηρωδησ αποστειλασ εκρατησεν τον
ιωανην και εδησεν αυτον εν φυλακη δια ηρωδιαδα φιλιππου του αδελφου αυτου οτι αυτην εγα
μησεν ελεγεν γαρ ο ιωανησ τω ηρωδη οτι ουκ εξεστιν σοι εχειν

την γυναικα του αδελφου σου· η δε ηρωδιασ ενειχεν αυτω και ηθελεν αυτον αποκτειναι και
ουκ ηδυνατο ο γαρ ηρωδησ εφοβειτο τον ιωανην ειδωσ αυτον ανδρα δικαιον και αγιον συνετηρει
αυτον και ακουσασ αυτου πολλα ηπορει και ηδεωσ αυτου ηκουεν και γενομενησ ημερασ
ευκαιρου οτε ηρωδησ τοισ γενεσιοισ αυτου δειπνον εποιησεν τοισ μεγιστασιν αυτου και τοισ χει-
λιαρχοισ και τοισ πρωτοισ τησ γαλειλαιασ κ, ειελθουσησ τησ θυγατροσ αυτου ηρωδιαδοσ και ορχη-
σαμενησ ηρεσεν τω ηρωδη και τοισ συνανακειμενοισ· ο δε βασιλευσ ειπεν τω κορασιω αιτησον
με ο εαν θελησ και δωσω σοι και ωμοσεν αυτη ο τι εαν με αιτησησ δωσω σοι εωσ ημισουσ τησ
βασιλειασ μου και εξελθουσα ειπεν τη μητρι αυτησ τι αιτησωμαι η δε ειπεν την κεφαλην ιωανου
του βαπτιζοντοσ και εισελθουσα ευθυσ μετα σπουδησ προσ τον βασιλεα ητησατο λεγουσα θελω ινα
εξαυτησ δωσ μοι επι πινακι την κεφαλην ιωανου του βαπτιστου και περιλυ

I. B^3 εστι πρ. εθεραπευσε εθαυμασε περιηγε II. B^3 μετανοωσι εκρατησε ελεγε γαρ εξεστι III. B^3 ηκουε εποιησε ηρεσε ειπε ter

1 B^3 γινομεναι 4 B^3 ατιμοσ 5 B^2et^3 συγγενεσιν 5 B^3 ηδυνατο 10 B^3 ενδυσασθαι 17 B^3 ηλιασ 19 post ηρωδιαδα B^2et^3 add in mg την γυναικα 25 B^3 χιλιαρχοισ et γαλιλαιασ 25 B^3 εισελθουσησ

πος γενομενος ο βασιλευς δια τους ορκους και τους ανακειμενους ουκ ηθελησεν αθετησαι αυτην
και ευθυς αποστειλας ο βασιλευς σπεκουλατορα επεταξεν ενεγκαι την κεφαλην αυτου και
απελθων απεκεφαλισεν αυτον εν τη φυλακη και ηνεγκεν την κεφαλην αυτου επι πινακι και
εδωκεν αυτην τω κορασιω και το κορασιον εδωκεν αυτην τη μητρι αυτης και ακουσαντες
κε οι μαθηται αυτου ηλθαν και ηραν το πτωμα αυτου και εθηκαν αυτο εν μνημειω και συνα-
γονται οι αποστολοι προς τον ιν̅ και απηγγειλαν αυτω παντα οσα εποιησαν και οσα εδιδαξαν
και λεγει αυτοις δευτε υμεις αυτοι καθ ιδιαν εις ερημον τοπον και αναπαυσασθε ολιγον ησαν γαρ
οι ερχομενοι και οι υπαγοντες πολλοι και ουδε φαγειν ευκαιρουν και απηλθον εν τω πλοιω εις
ερημον τοπον κατ ιδιαν και ειδον αυτους υπαγοντας και εγνωσαν πολλοι κ, πεζη απο πασων των
πολεων συνεδραμον εκει και προηλθον αυτους και εξελθων ει

δεν πολυν οχλον και εσπλαγχνισθη επ αυτους οτι ησαν ως προβατα μη εχοντα ποιμενα και
ηρξατο διδασκειν αυτους πολλα και ηδη ωρας πολλης γενομενης προσελθοντες αυτω οι μαθη-
ται αυτου ελεγον οτι ερημος εστιν ο τοπος και ηδη ωρα πολλη απολυσον αυτους ινα απελθοντες
εις τους κυκλω αγρους και κωμας αγορασωσιν εαυτοις τι φαγωσιν ο δε αποκριθεις ειπεν
αυτοις δοτε αυτοις υμεις φαγειν κ, λεγουσιν αυτω απελθοντες αγορασωμεν δηναριων διακοσιων
αρτους και δωσομεν αυτοις φαγειν ο δε λεγει αυτοις ποσους εχετε αρτους υπαγετε ιδετε και
γνοντες λεγουσιν πεντε και δυο ιχθυας και επεταξεν αυτοις ανακλειθηναι παντας συμποσια
συμποσια εν τω χλωρω χορτω και ανεπασαν πρασιαι πρασιαι κατα εκατον και κατα πεντηκοντα
και λαβων τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν και
κατεκλασεν τους αρτους και εδιδου τοις μαθηταις ινα παρατι

θωσιν αυτοις και τους δυο ιχθυας εμερισεν πασιν και εφαγον παντες και εχορτασθησαν και ηραν
κλασματα δωδεκα κοφινων πληρωματα και απο των ιχθυων και ησαν οι φαγοντες τους αρτους
κς πεντακισχειλιοι ανδρες και ευθυς ηναγκασεν τους μαθητας αυτου εμβηναι εις το πλοιον και
προαγειν εις το περαν προς βηθσαιδαν εως αυτος απολυει τον οχλον και αποταξαμενος αυτοις
απηλθεν εις το ορος προσευξασθαι και οψιας γενομενης ην το πλοιον εν μεσω της θαλασσης
και αυτος μονος επι της γης και ιδων αυτους βασανιζομενους εν τω ελαυνειν ην γαρ ο ανεμος
εναντιος αυτοις περι τεταρτην φυλακην της νυκτος ερχεται προς αυτους περιπατων επι
της θαλασσης και ηθελεν παρελθειν αυτους οι δε ιδοντες αυτον επι της θαλασσης περιπατουντα
εδοξαν οτι φαντασμα εστιν και ανεκραξαν παντες γαρ αυτον ειδαν και εταραχθησαν ο δε ευθυς
ελαλησεν μετ αυτων και λεγει αυτοις θαρσειτε ε

I. B^3 ηνεγκε II. B^3 ειδε λεγουσι πεντ. ευλογησε κατεκλασε III. B^3 εμερισε πασι ηναγκασε ηθελε εστι ελαλησε

7 B^3 κατ 9 B^3 (^{3}demum ut vdtr) επεγνωσαν 17 B^2 ανακλειναι, B^3 ανακλιναι 18 εν : B^3 επι. Ibidem B^3 demum ανεπεσαν 23 B^3 πεντακισχιλιοι 27 B^3 demum περιπατων

γω ειμι μη φοβεισθε και ανεβη προσ αυτουσ εισ το πλοιον και εκοπασεν ο ανεμοσ και λειαν εν
εαυτοισ εξεισταντο ου γαρ συνηκαν επι τοισ αρτοισ αλλ ην αυτων η καρδια πεπωρωμενη·
κζ και διαπερασαντεσ επι την γην ηλθον εισ γεννησαρεθ και προσωρμισθησαν και εξελθοντων εκ του
πλοιου ευθυσ επιγνοντεσ αυτον περιεδραμον ολην την χωραν εκεινην και ηρξαντο επι τοισ κραβατ-
τοισ τουσ κακωσ εχοντασ περιφερειν οπου ηκουον οτι εστιν και οπου αν εισεπορευετο εισ κωμασ
η εισ πολεισ η εισ αγρουσ εν ταισ αγοραισ ετιθεσαν τουσ ασθενουντασ και παρεκαλουν αυτον ινα
κη καν του κρασπεδου του ιματιου αυτου αψωνται και οσοι αν ηψαντο αυτου εσωζοντο και
συναγονται προσ αυτον οι φαρεισαιοι και τινεσ των γραμματεων ελθοντεσ απο ιεροσολυμων και
ιδοντεσ τινασ των μαθητων αυτου οτι κοιναισ χερσιν τουτεστιν ανιπτοισ εσθιουσιν τουσ αρτουσ
οι γαρ φαρεισαιοι και παντεσ

οι ιουδαιοι εαν μη πυγμη νιψωνται τασ χειρασ ουκ εσθιουσιν κρατουντεσ την παραδοσιν των πρε-
σβυτερων και απ αγορασ εαν μη ραντισωνται ουκ εσθιουσιν και αλλα πολλα εστιν απερ ελαβον
κρατειν βαπτισμουσ ποτηριων και ξεστων κ, χαλκιων και επερωτωσιν αυτον οι φαρεισαιοι και
οι γραμματεισ διατι ου περιπατουσιν οι μαθηται σου κατα την παραδοσιν των πρεσβυτερων αλλα
κοναισ χερσιν εσθιουσιν τον αρτον· ο δε ειπεν αυτοισ καλωσ επροφητευσεν ησαιασ περι υμων
των υποκριτων ωσ γεγραπται οτι ο λαοσ ουτοσ τοισ χειλεσιν με τειμα η δε καρδια αυτων πορρω
απεχει απ εμου ματην δε σεβονται με διδασκοντεσ διδασκαλιασ ενταλματα ανθρωπων αφεντεσ
την εντολην του θ̅υ̅ κρατειτε την παραδοσιν των ανθρωπων· και ελεγεν αυτοισ καλωσ αθετειτε
την εντολην του θ̅υ̅ ινα την παραδοσιν υμων τηρητε μωυσησ γαρ ειπεν τειμα τον πατερα σου και
την μητερα σου και ο κακολογων πατερα η μητε

ρα θανατω τελευτατω υμεισ δε λεγεται εαν ειπη ανθρωποσ τω πατρι η τη μητρι κορβαν ο εστιν
δωρον ο εαν εξ εμου ωφεληθησ ουκετι αφιετε αυτον ουδεν ποιησαι τω πατρι η τη μητρι ακυρουν
τεσ τον λογον του θ̅υ̅ τη παραδοσει υμων η παρεδωκατε και παρομοια τοιαυτα πολλα ποιειτε
και προσκαλεσαμενοσ παλιν τον οχλον λεγει αυτοισ ακουσατε μου παντεσ και συνετε ουδεν εστιν
εξωθεν του ανθρωπου εισπορευομενον εισ αυτον ο κοινουν αυτον αλλα τα εκ του ανθρωπου εκπο-
κθ ρευομενα εστιν τα κοινουντα τον ανθρωπον και οτε εισηλθεν εισ οικον απο του οχλου επηρω-
των αυτον οι μαθηται αυτου την παραβολην και λεγει αυτοισ ουτωσ και υμεισ ασυνετοι εστε ου
νοειτε οτι παν το εξωθεν εισπορευομενον εισ τον ανθρωπον ου δυναται αυτον κοινωσαι οτι ουκ εισ-
πορευεται αυτου εισ την καρδιαν αλλ εισ την κοιλιαν και εισ τον αφεδρωνα εκπορευεται καθαρι-
ζων παντα τα βρωματα· ελεγεν δε

I. B^3 εστι χερσι εσθιουσι II. B^3 εσθιουσι ter χειλεσι ειπε III. B^3 εστι ελεγε

1 B^3 λιαν 2 B^3 εξισταντο 3 B^3 γεννησαρετ. Ibidem post εξελθοντων B^2 et ^{3} add αυτων 4 B^3 κραββατοις 8 et 10 B^3 φαρισαιοι 13 B^3 φαρισαιοι 15 B^3 κοιναις. Ibidem B^3 προεφητευσεν 16 et 19 B^3 τιμα 21 B^3 λεγετε 27 B^3 ασυνετοι

οτι το εκ του ανθρωπου εκπορευομενον εκεινο κοινοι τον ανθρωπον εσωθεν γαρ εκ της καρδιας των
ανθρωπων οι διλογισμοι οι κακοι εκπορευονται πορνειαι κλοπαι φονοι μοιχειαι πλεονεξιαι πονη-
ριαι δολος ασελγεια οφθαλμος πονηρος βλασφημια υπερηφανια αφροσυνη παντα ταυτα τα πονηρα
λ εσωθεν εκπορευεται και κοινοι τον ανθρωπον εκειθε δε αναστας απηλθεν εις τα ορια τυρου
και σειδωνος και εισελθων εις οικιαν ουδενα ηθελεν γνωναι και ουκ ηδυνασθη λαθειν αλλ ευθυς
ακουσασα γυνη περι αυτου ης ειχε το θυγατριον αυτης πνευμα ακαθαρτον ελθουσα προσεπεσεν
προς τους ποδας αυτου η δε γυνη ην ελληνις συρα φοινεικισσα τω γενει και ηρωτα αυτον ινα το
δαιμονιον εκβαλη εκ της θυγατρος αυτης και ελεγεν αυτη αφες πρωτον χορτασθηναι τα τεκνα
ου γαρ εστιν καλον λαβειν τον αρτον των τεκνων και τοις κυναριοις βαλειν η δε απεκριθη κ,
λεγει αυτω ναι κε και τα κυναρια υποκατω

της τραπεζης εσθιουσιν απο των ψιχιων των παιδιων και ειπεν αυτη δια τουτον τον λογον
υπαγε εξεληλυθεν εκ της θυγατρος σου το δαιμονιον και απελθουσα εις τον οικον αυτης ευρε το
λα παιδιον βεβλημενον επι την κλεινην και το δαιμονιον εξεληλυθος και παλιν εξελθων εκ των
οριων τυρου ηλθεν δια σειδωνος εις την θαλασσαν της γαλειλαιας ανα μεσον των οριων δεκαπο-
λεως κ, φερουσιν αυτω κωφον και μογιλαλον και παρακαλουσιν αυτον ινα επιθη αυτω την χειρα
και απολαβομενος αυτον απο του οχλου κατ ιδιαν εβαλεν τους δακτυλους αυτου εις τα ωτα
αυτου και πτυσας ηψατο της γλωσσης αυτου και αναβλεψας εις τον ουρανον εστεναξε και
λεγει αυτω εφφαθα ο εστι · διανοιχθητι και ηνοιγησαν αυτου αι ακοαι και ελυθη ο δεσμος της
γλωσσης αυτου και ελαλει ορθως και διεστειλατο αυτοις ινα μηδενι λεγωσιν οσον δε αυτοις
διεστελλετο αυτοι μαλλον περισσοτερον εκηρυσσον και υ

περπερισσως εξεπλησσοντο λεγοντες καλως παντα πεποιηκεν ως και τους κωφους ποιει ακουειν
λβ και αλαλους λαλειν εν εκειναις ταις ημεραις παλιν πολλου οχλου οντος και μη εχοντων τι
φαγωσιν προσκαλεσαμενος τους μαθητας αυτου λεγει αυτοις σπλαγχνιζομαι επι τον οχλον οτι
ηδη ημεραις τρισιν προσμενουσιν και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν και εαν απολυσω αυτους νηστεις
εις οικον αυτων εκλυθησονται εν τη οδω και τινες αυτων απο μακροθεν εισιν και απεκριθη-
σαν αυτω οι μαθηται αυτου οτι ποθεν τουτους δυνησεται τις ωδε χορτασαι αρτων επ ερημιας
και ηρωτα αυτους ποσους εχετε αρτους οι δε ειπαν επτα και παραγγελλει τω οχλω αναπεσειν
επι της γης και λαβων τους επτα αρτους ευχαριστησας εκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις
αυτου ινα παρατιθωσιν και παρεθηκαν τω οχλω και ειχαν ιχθυδια ολιγα και ευλογησας αυτα
ειπεν και ταυτα παρατιθεναι και εφαγον και εχορτασθησαν

I. B^3 ηθελε προσεπεσε εστι II. B^3 ηλθε εβαλε III. B^3 φαγωσι (contra τρισιν ν instaurato) προσμενουσι εχουσι φαγωσι εισι εκλασε παρατιθωσι ειπε

2 B^3 et fortasse iam^2 διαλογισμοι 4 κοινον : erasa altera parte litterae ν correctum est (fortasse iam a B^2) κοινοι 4 B^3 (et iam^2?) εκειθεν 5 B^3 σιδωνος 7 B^3 φοινικισσα 13 B^3 κλινην 14 B^3 σιδωνος et γαλιλαιας 15 B^3 μογγιλαλον

και ηραν περισσευματα κλασματων επτα σπυριδας ησαν δε ως τετρακισχειλιοι και απελυσεν
λγ αυτους· και ευθυς εμβας αυτος εις το πλοιον μετα των μαθητων αυτου ηλθεν εις τα μερη
δαλμανουθα και εξηλθον οι φαρεισαιοι και ηρξαντο συνζητειν αυτω ζητουντες παρ αυτου σημειον
απο του ουρανου πειραζοντες αυτον και αναστεναξας τω πνευματι αυτου λεγει τι η γενεα
λδ αυτη ζητει σημειον αμην λεγω ει δοθησεται τη γενεα ταυτη σημειον και αφεις αυτους παλιν
εμβας απηλθεν εις το περαν και επελαθεντο λαβειν αρτους και ει μη ενα αρτον ουκ ειχον μεθ
εαυτων εν τω πλοιω και διεστελλετο αυτοις λεγων ορατε βλεπετε απο της ζυμης των φαρεισαιων
και της ζυμης ηρωδου και διελογιζοντο προς αλληλους οτι αρτους ουκ εχουσιν και γνους λεγει
αυτοις τι διαλογιζεσθε οτι αρτους ουκ εχετε ουπω νοειτε ουδε συ̅ειτε πεπωρωμενην εχετε την
καρδιαν υμων οφθαλμους εχον

τες ου βλεπετε και ωτα εχοντε ουκ ακουετε και ου μνημονευετε οτε τους πεντε αρτους εκλασα
εις τους πεντακεισχιλιους ποσους κοφινους κλασματων πληρεις ηρατε λεγουσιν αυτω δωδεκα
οτε τους επτα εις τους τετρακισχειλιους ποσων σπυριδων πληρωματα κλασματων ηρατε και
λε λεγουσιν αυτω επτα και ελεγεν αυτοις πως ου νοειτε κ, ερχονται εις βηθσαιδαν και φερουσιν
αυτω τυφλον και παρακαλουσιν αυτον ινα αυτου αψηται και επιλαβομενος της χειρος του
τυφλου εξηνεγκεν αυτον εξω της κωμης και πτυσας εις τα ομματα αυτου επιθεις τας χειρας
αυτω επηρωτα αυτον ει τι βλεπεις και αναβλεψας ελεγεν βλεπω τους ανθρωπους οτι ως δενδρα
ορω περιπατουντας ειτα παλιν εθηκεν τας χειρας επι τους οφθαλμους αυτου και διεβλεψεν
και αποκατεστη και ενεβλεπεν τηλαυγως απαντα και απεστειλεν αυτον εις οικον αυτου λεγων
λς μηδε εις την κωμην εισελθης και εξηλθεν ο ι̅ς̅ και οι

μαθηται αυτου εις τας κωμας καισαρειας της φιλιππου και εν τη οδω επηρωτα τους μαθητας
αυτου λεγων αυτοις τινα με λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι οι δε ειπαν αυτω λεγοντες οτι ιωανην
τον βαπτιστην και αλλοι ηλειαν αλλοι δε οτι εις των προφητων και αυτος επηρωτα αυτους
υμεις δε τινα με λεγετε ειναι αποκριθεις ο πετρος λεγει αυτω συ ει ο χ̅ς̅ κ, επετειμησεν αυτοις
ινα μηδενι λεγωσιν περι αυτου και ηρξατο διδασκειν αυτους οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα
παθειν και αποδοκιμασθηναι υπο των πρεσβυτερων και των αρχιερεων και των γραμματεων και
αποκτανθηναι και μετα τρεις ημερας αναστηναι και παρησια τον λογον ελαλει και προσλα-
βομενος ο πετρος αυτον ηρξατο επιτειμαν αυτω ο δε επιστραφεις και ιδων τους μαθητας
αυτου επετειμησεν πετρω και λεγει υπαγε οπισω μου σατανα οτι ου φρονεις τα του θ̅υ̅ αλλα τα
των ανθρωπων και προσκαλεσαμενος τον οχλον συν τοις μαθηταις αυ

I. B³ εχουσι II. B³ ελεγε εθηκε διεβλεψε ενεβλεπε

1 B³ τετρακισχιλιοι 3 B³ φαρισαιοι et συζητειν 6 B³ επελαθοντο 7 B³ φαρισαιων 9 B³ συνιετε 11 εχοντε: B³ εχοντες 12 B³ πεντακισχιλιους 13 B³ τετρακισχιλιους 23 B³ ηλιαν 24 B³ επετιμησεν 27 B³ παρρησια 28 B³ επιτιμαν 29 B³ επετιμησε

του ειπεν αυτοις ει τισ θελει οπισω μου ελθειν απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου και ακολουθειτω μοι οσ γαρ εαν θελη την εαυτου ψυχην σωσαι απολεσει αυτην οσ δ αν απολεσει την ψυχην αυτου ενεκεν εμου και του ευαγγελιου σωσει αυτην τι γαρ ωφελι ανθρωπον κερδησαι τον κοσμον ολον και ζημιωθηναι την ψυχην αυτου τι γαρ δοι ο ανθρωποσ ανταλλαγμα τησ ψυχησ εαυτου οσ γαρ εαν επαισχυνθη με κ, τουσ εμουσ λογουσ εν τη γενεα ταυτη τη μοιχαλιδι και αμαρτωλω και ο υιοσ του ανθρωπου επαισχυνθησεται αυτον οταν ελθη εν τη δοξη του πατροσ αυτου μετα των αγγελων των αγιων και ελεγεν αυτοισ αμην λεγω υμιν οτι εισιν τινεσ ωδε των εστηκοτων οιτινεσ ου μη γευσωνται θανατου εωσ αν ιδωσιν την βασιλειαν του θυ
κε εληλυθυιαν εν δυναμει και μετα ημερασ εξ παραλαμβανει ο ισ τον πετρον και τον ιακωβον και ιωαννην και αναφερει αυτουσ εισ οροσ υψηλον κατ ι

διαν μονουσ και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων και τα ιματια αυτου εγενετο στιλβοντα λευκα λειαν οια γναφευσ επι τησ γησ ου δυναται ουτωσ λευκαναι και ωφθη αυτοισ ηλειασ συν μωυση και ησαν συνλαλουντεσ τω ιυ και αποκριθεισ ο πετροσ λεγει τω ιυ ραββει καλον εστιν ημασ ωδε ειναι και ποιησωμεν τρεισ σκηνασ σοι μιαν και μωυσει μιαν και ηλεια μιαν ου γαρ ηδει τι αποκριθη εκφοβοι γαρ εγενοντο και εγενετο νεφελη επισκιαζουσα αυτοισ κ, εγενετο φωνη εκ τησ νεφελησ ουτοσ εστιν ο υιοσ μου ο αγαπητοσ ακουετε αυτου και εξαπινα περιβλεψαμενοι ουκετι ουδενα ειδον μετα εαυτων ει μη τον ιν μονον και καταβαινοντων αυτων εκ του ορουσ διεστειλατο αυτοισ ινα μηδενι α ειδον διηγησωνται ει μη οταν ο υιοσ του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη κ, τον λογον εκρατησαν προσ εαυτουσ συνζητουντεσ τι εστιν το εκ νεκρων αναστηναι και επηρωτων αυτον λεγοντεσ οτι λε

γουσιν οι γραμματεισ οτι ηλειαν δει ελθειν πρωτον ο δε εφη αυτοισ ηλειασ μεν ελθων πρωτον αποκατιστανει παντα και πωσ γεγραπται επι τον υιον του ανθρωπου ινα πολλα παθη και εξουδενηθη αλλα λεγω υμιν οτι και ηλειασ εληλυθεν και εποιησαν αυτω οσα ηθελον καθωσ γεγραπται επ αυτον και ελθοντεσ προσ τουσ μαθητασ ειδαν οχλον πολυν περι αυτουσ και γραμματεισ συνζητουντασ προσ αυτουσ και ευθυσ πασ ο οχλοσ ιδοντεσ αυτον εξεθαμβηθησαν και προστρεχοντεσ ησπαζοντο αυτον και επηρωτησεν αυτουσ τι συνζητειτε προσ αυτουσ και απεκριθη αυτω εισ εκ του οχλου διδασκαλε ηνεγκα τον υιον μου προσ σε εχοντα πνευμα αλαλον και οπου εαν αυτον καταλαβη ρησσει αυτον και αφριζει και τριζει τουσ οδοντασ και ξηραινεται κ, ειπα τοισ μαθηταισ σου ινα αυτο εκβαλωσιν και ουκ ισχυσαν ο δε αποκριθεισ αυτοισ λεγει ω γενεα απιστοσ εωσ ποτε προσ υμασ εσομαι εωσ ποτε ανε

I. B³ εισι ιδωσι II. B³ εστι το III. B³ εληλυθε εκβαλωσι

3 B³ ωφελει 12 B³ λιαν et ηλιασ 12 B³ μωυσει 13 B³ συλλαλουντεσ 14 B³ ηλια 19 B³ συζητουντεσ 21 B³ ηλιαν et ηλιασ 22 B³ αποκαθιστανει 23 B³ ηλιασ 24 B³ ειδον et συζητουντασ 26 B³ συζητειτε

ξομαι υμων φερετε αυτον προς με και ηνεγκαν αυτον προς αυτον και ιδων αυτον το πνευμα
ευθυσ συνεσπαραξεν αυτον και πεσων επι της γης εκυλιετο αφριζων και επηρωτησεν τον πατερα
αυτου ποσοσ χρονοσ εστιν εως τουτο γεγονεν αυτω ο δε ειπεν εκ παιδιοθεν κ, πολλακισ και εισ
πυρ αυτον εβαλεν και εισ υδατα ινα απολεση αυτον αλλ ει τι δυνη βοηθησον ημιν σπλαγχνισθεισ
εφ ημασ ο δε ισ ειπεν αυτω το ει δυνη παντα δυνατα τω πιστευοντι ευθυσ κραξασ ο πατηρ
του παιδιου ελεγεν πιστευω βοηθει μου τη απιστια ιδων δε ο ισ οτι επισυντρεχει οχλοσ επετει-
μησεν τω πνευματι τω ακαθαρτω λεγων αυτω το αλαλον και κωφον πνευμα εγω εγω επιτασσω
σοι εξελθε εξ αυτου και μηκετι εισελθησ εισ αυτον και κραξασ και πολλα σπαραξασ εξηλθεν και
εγενετο ωσει νεκροσ ωστε τουσ πολλουσ λεγειν οτι απεθανεν ο δε ισ κρατησασ της χειροσ
αυτου ηγειρεν αυτον και α

λη νεστη και εισελθοντοσ αυτου εισ οικον οι μαθηται αυτου καθ ιδιαν επηρωτων αυτον οτι ημεισ
ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο και ειπεν αυτοισ τουτο το γενοσ εν ουδενι δυναται εξελθειν ει μη
λθ εν προσευχη κακειθεν εξελθοντεσ επορευοντο δια της γαλειλαιασ και ουκ ηθελεν ινα τισ γνοι
εδιδασκε γαρ τουσ μαθητασ αυτου και ελεγεν οτι ο υιοσ του ανθρωπου παραδιδοται εισ χειρασ
ανθρωπων και αποκτενουσιν αυτον και αποκτανθεισ μετα τρεισ ημερασ αναστησεται οι δε ηγνο
μ ουν το ρημα και εφοβουντο αυτον επερωτησαι και ηλθον εισ καφαρναουμ και εν τη οικια
γενομενοσ επηρωτα αυτουσ τι εν τη οδω διελογιζεσθε οι δε εσιωπων προσ αλληλουσ γαρ διελεχθη-
σαν εν τη οδω τισ μειζων και καθισασ εφωνησεν τουσ δωδεκα και λεγει αυτοισ ει τισ θελει
πρωτοσ ειναι εσται παντων εσχατοσ και παντων διακονοσ και λαβων παιδιον εστησεν αυτο εν
μεσω αυτων κ, εναγκαλισαμενοσ αυ

το ειπεν αυτοισ οσ αν εν των τοιουτων παιδιων δεξηται επι τω ονοματι μου εμε δεχεται και οσ
αν εμε δεχηται ουκ εμε δεχεται αλλα τον αποστειλαντα με εφη αυτω ο ιωανησ διδασκαλε
ειδομεν τινα εν τω ονοματι σου εκβαλλοντα δαιμονια και εκωλυομεν αυτον οτι ουκ ηκολουθει
ημιν ο δε ισ ειπεν μη κωλυετε αυτον ουδεισ γαρ εστιν οσ ποιησει δυναμιν επι τω ονοματι
μου και δυνησεται ταχυ κακολογησαι με οσ γαρ ουκ εστιν καθ ημων υπερ ημων εστιν οσ
γαρ αν ποτιση υμασ ποτηριον υδατοσ εν ονοματι οτι χυ εστε αμην λεγω υμιν οτι ου μη απολεση
τον μισθον αυτου και οσ αν σκανδαλιση ενα των μεικρων τουτων των πιστευοντων εισ εμε καλον
εστιν αυτω μαλλον ει περικειται μυλοσ ονικοσ περι τον τραχηλον αυτου και βεβληται εισ την
θαλασσαν και εαν σκανδαλιση σε η χειρ σου αποκοψον αυτην καλον εστιν σε κυλλον εισελθειν
εισ την ζωην η τασ δυο χειρασ εχοντα

I. B³ επηρωτησε εβαλε ελεγε εξηλθε II. B³ εφωνησε III. B³ ειπε μη εστι καθ εστι σε

2 B³ εκυλιετο 6 B³ επετιμησε 7 εγω alterum exeunte, alterum ineunte versu positum. Posterius a B³ non instauratum est. 11 B³ κατ 13 B³ παρεπορευοντο et γαλιλαιασ 27 B³ μικρων

απελθειν εισ την γεενναν εισ το πυρ το ασβεστον   και εαν ο πουσ σου σκανδαλιζη σε αποκοψον αυτον καλον εστιν σε εισελθειν εισ την ζωην χωλον η τουσ δυο ποδασ εχοντα βληθηναι εισ την γεενναν   και εαν ο οφθαλμοσ σου σκανδαλιζη σε εκβαλε αυτον καλον σε εστιν μονοφθαλμον εισελθειν εισ την βασιλειαν του θεου η δυο οφθαλμουσ εχοντα βληθηναι εισ γεενναν οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται πασ γαρ πυρι αλισθησεται   καλον το αλασ εαν δε το αλασ αναλον γενηται εν τινι αυτο αρτυσετε εχετε εν εαυτοισ αλα και ειρηνευετε εν αλληλοισ

μα και εκειθεν αναστασ ερχεται εισ τα ορια τησ ιουδαιασ και περαν του ιορδανου και συνπο-
ρευονται παλιν οχλοι προσ αυτον και ωσ ειωθει παλιν εδιδασκεν αυτουσ και προσελθοντεσ φαρει-
σαιοι επηρωτων αυτον ει εξεστιν ανδρι γυναικα απολυσαι πειραζοντεσ αυτον   ο δε αποκριθεισ
ειπεν αυτοισ τι υμιν ενετειλατο μωυσησ οι δε ειπαν επετρε
ψεν μωυσησ βιβλιον αποστασιου γραψαι κ, απολυσαι ο δε ι̅σ̅ ειπεν αυτοισ προσ την σκληροκαρδιαν
υμων εγραψεν υμιν την εντολην ταυτην απο δε αρχησ κτισεωσ αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτουσ
ενεκεν τουτου καταλιψει ανθρωποσ τον πατερα αυτου και την μητερα και εσονται οι δυο εισ
σαρκα μιαν ωστε ουκετι εισιν δυο αλλα μια σαρξ·   ο ουν ο θεοσ συνεζευξεν ανθρωποσ μη χωρι-
ζετω   και εισ την οικιαν παλιν οι μαθηται περι τουτου επηρωτων αυτον και λεγει αυτοισ οσ αν
απολυση την γυναικα αυτου και γαμηση αλλην μοιχαται επ αυτην κ, εαν αυτη απολυσασα τον
ανδρα αυτησ γαμηση αλλον μοιχαται   και προσεφερον αυτω παιδια ινα αυτων αψηται οι δε
μαθηται επετειμησαν αυτοισ   ιδων δε ο ι̅σ̅ ηγανακτησεν κ, ειπεν αυτοισ αφετε τα παιδια ερχε-
σθαι προσ με μη κωλυετε αυτα των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια του θ̅υ̅   αμην λεγω υμιν οσ
αν μη δεξηται την βασιλειαν του θ̅υ̅ ωσ παιδιον ου μη εισελθη εισ αυτην

μβ και εναγκαλισαμενοσ αυτα κατευλογει τιθεισ τασ χειρασ επ αυτα   και εκπορευομενου αυτου
εισ οδον προσδραμων εισ και γονυπετησασ αυτον επηρωτα αυτον διδασκαλε αγαθε τι ποιησω ινα
ζωην αιωνιον κληρονομησω   ο δε ι̅σ̅ ειπεν αυτω τι με λεγεισ αγαθον ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ ο
θ̅σ̅ τασ εντολασ οιδασ μη φονευσησ μη μοιχευσησ μη κλεψησ μη ψευδομαρτυρησησ τειμα τον
πατερα σου και την μητερα   ο δε εφη αυτω διδασκαλε ταυτα παντα εφυλαξαμην εκ νεοτητοσ
μου ο δε ι̅σ̅ εμβλεψασ αυτω ηγαπησεν αυτον και ειπεν αυτω εν σε υστερει υπαγε οσα εχεισ πω-
λησον και δοσ πτωχοισ και εξεισ θησαυρον εν ουρανω και δευρο ακολουθει μοι   ο δε στυγνασασ
επι τω λογω απηλθεν λυπουμενοσ ην γαρ εχων κτηματα πολλα   και περιβλεψαμενοσ ο ι̅σ̅ λεγει
τοισ μαθηταισ αυτου πωσ δυσκολωσ οι τα χρηματα εχοντεσ εισ την βασιλειαν του θ̅υ̅ εισελευσον-
ται   οι δε μαθηται εθαμβουντο επι τοισ λογοισ αυτου   ο δε ι̅σ̅

I. B^3 εστι bis II. B^3 επετρεψε εισι ηγανακτησε III. B^3 απηλθε

7 B^3 συμπορευονται 8 B^3 φαρισαιοι 13 B^3 καταλειψει 18 B^3 επετιμησαν 24 post ψευδομαρτυρ. B^2 supplet extra lineam μη αποστερησησ. Ibidem B^3 τιμα

παλιν αποκριθεις λεγει αυτοις τεκνα πως δυσκολον εστιν εις την βασιλειαν του θυ εισελθειν ευκοπωτερον εστιν καμηλον δια της τρυμαλιας της ραφιδος διελθειν η πλουσιον εις την βασιλειαν του θ̅υ̅ εισελθειν οι δε περισσως εξεπλησσοντο λεγοντες προς αυτον και τις δυναται σωθηναι εμβλεψας αυτοις ο ι̅σ̅ λεγει παρα ανθρωποις αδυνατον αλλ ου παρα θεω παντα γαρ δυνατα παρα θεω ηρξατο λεγειν ο πετρος αυτω ιδου ημεις αφηκαμεν παντα και ηκολουθηκαμεν σοι εφη ο ι̅σ̅ αμην λεγω υμιν ουδεις εστιν ος αφηκεν οικιαν η αδελφους η αδελφας η μητερα η πατερα η τεκνα η αγρους ενεκεν εμου κ, του ευαγγελιου εαν μη λαβη εκατονταπλασιονα νυν εν τω καιρω τουτω οικιας και αδελφους και αδελφας και μητερας και τεκνα κ, αγρους μετα διωγμων και εν τω αιωνι τω ερχομενω ζωην αιωνιαν πολλοι δε εσονται πρωτοι εσχατοι και οι εσχατοι πρωτοι ησαν δε εν τη οδω αναβαινοντες εις ιεροσο

λυμα και ην προαγων αυτους ο ι̅σ̅ και εθαμβουντο οι δε ακολουθουντες εφοβουντο και παραλαβων παλιν τους δωδεκα ηρξατο αυτοις λεγειν τα μελλοντα αυτω συμβαινειν οτι ιδου αναβαινομεν εις ιεροσολυμα και ο υιος του ανθρωπου παραδοθησεται τοις αρχιερευσιν και τοις γραμματευσιν και κατακρινουσιν αυτον θανατω και παραδωσουσιν αυτον τοις εθνεσιν και εμπαιξουσιν αυτω και εμπτυσουσιν αυτω και μαστειγωσουσιν αυτον και αποκτενουσιν κ, μετα τρεις ημερας αναστησεται και προσπορευονται αυτω ιακωβος και ιωανης οι δυο υιοι ζεβεδαιου λεγοντες αυτω διδασκαλε θελομεν ινα ο εαν αιτησωμεν σε ποιησης ημιν ο δε ειπεν αυτοις τι θελετε με ποιησω υμιν οι δε ειπαν αυτω δος ημιν ινα εις σου εκ δεξιων και εις εξ αριστερων καθισωμεν εν τη δοξη σου ο δε ι̅σ̅ ειπεν αυτοις ουκ οιδατε τι αιτεισθε δυνασθε πιειν το ποτηριον ο εγω πεινω η το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι

βαπτισθηναι οι δε ειπαν αυτω δυνομεθα ο δε ι̅σ̅ ειπεν αυτοις το ποτηριον ο εγω πεινω πιεσθε
και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθε το δε καθισαι εκ δεξιων μου η εξ ευωνυμων
ουκ εστιν εμον δουναι αλλ οις ητοιμασται και ακουσαντες οι δεκα ηρξαντο αγανακτειν περι
ιακωβου και ιωανου και προσκαλεσαμενος αυτους ο ι̅σ̅ λεγει αυτοις οιδατε οτι οι δοκουντες
αρχειν των εθνων κατακυριευουσιν αυτων και οι μεγαλοι αυτων κατεξουσιαζουσιν αυτων ουχ
ουτως δε εστιν εν υμιν αλλ ος αν θελη μεγας γενεσθαι εν υμιν εσται υμων διακονος και ος αν
θελη εν υμιν ειναι πρωτος εσται παντων δουλος και γαρ ο υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν διακονη
μγ θηναι αλλα διακονησαι και δουναι την ψυχην αυτου λυτρον αντι πολλω̅ και εκπορευομενου
αυτου απο ιερειχω κ, των μαθητων αυτου και οχλου ικανου ο υιος τειμαιου βαρτειμαιος τυφλος
προσαιτης εκαθητο παρα την οδον και ακουσας

I. B³ εστι καμ. II. B³ αρχιερευσι γραμματευσι εθνεσι αποκτενουσι III. B³ ηλθε

7 post εμου και suppletum ενεκεν, a B³ demum ut certe vdtr 15 B³ μαστιγωσουσιν 19 B³ πινω 21 B³ δυναμεθα et πινω 28 post πολλω̅ B² supplet in margine και (compendio scriptum) ερχονται εις ιερειχω, B³ ιεριχω et in his et paullo post 29 B³ τιμαιου et βαρτιμαιος

οτι ι̅σ̅ εστιν ο ναζαρηνοσ ηρξατο κραζειν ϗ λεγειν υιε δαυειδ ι̅υ̅ ελεησον με και επετειμων αυτοι
πολλοι ινα σιωπηση ο δε πολλω μαλλον εκραζεν υιε δαυειδ ελεησον με ϗ στασ ο ι̅σ̅ ειπεν φωνη-
σατε αυτον και φωνουσι τον τυφλον λεγοντεσ αυτω θαρσει εγειρε φωνει σε ο δε αποβαλων το
ιματιον αυτου αναπηδησασ ηλθεν προσ τον ι̅ν̅ και αποκριθεισ αυτω ο ι̅σ̅ ειπεν τι σοι θελεισ
ποιησω ο δε τυφλοσ ειπεν αυτω ραββουνει ινα αναβλεψω και ο ι̅σ̅ ειπεν αυτω υπαγε η πιστισ
μδ σου σεσωκεν σε και ευθυσ ανεβλεψεν και ηκολουθει αυτω εν τη οδω και οτε εγγιζουσιν εισ
ιεροσολυμα εισ βηθφαγη και βηθανια προσ το οροσ το ελαιων αποστελλει δυο των μαθητων αυτου
και λεγει αυτοισ υπαγετε εισ την κωμην την κατεναντι υμων και ευθυσ εισπορευομενοι εισ αυτην
ευρησετε πωλον δεδεμενον εφ ον ουδεισ ουπω ανθρωπων εκαθισεν λυσατε αυτον και φερετε ϗ εαν
τισ υμιν ειπη τι

ποιειτε τουτο ειπατε ο κ̅σ̅ αυτου χρειαν εχει και ευθυσ αποστελλει παλιν αυτον ωδε και απηλθον
και ευρον πωλον δεδεμενον προσ θυραν εξω επι του αμφοδου και λυουσιν αυτον και τινεσ των
εκει εστηκοτων ελεγον αυτοισ τι ποιειτε λυοντεσ τον πωλον οι δε ειπον αυτοισ καθωσ ειπεν ο ι̅σ̅
και αφηκαν αυτουσ και φερουσιν τον πωλον προσ τον ι̅ν̅ και επιβαλλουσιν αυτω τα ιματια
εαυτων και εκαθισεν επ αυτον και πολλοι τα ιματια εαυτων εστρωσαν εισ την οδον αλλοι δε
στιβαδασ κοψαντεσ εκ των αγρων και οι προαγοντεσ και οι ακολουθουντεσ εκραζον ωσαννα ευλο-
γημενοσ ο ερχομενοσ εν ονοματι κ̅υ̅ ευλογημενη η ερχομενη βασιλεια του πατροσ ημων δαυειδ
ωσαννα εν τοισ υψιστοισ και εισηλθεν εισ ιεροσολυμα εισ το ιερον και περιβλεψαμενοσ παντα
με οψιασ ηδη ουσησ εξηλθεν εισ βηθανιαν μετα των δωδεκα και τη επαυριον εξελθοντων αυτων
απο βηθανιασ επεινασεν και ιδων συκην απο μακρο

θεν εχουσαν φυλλα ηλθεν ει αρα τι ευρησει εν αυτη και ελθων επ αυτην ουδεν ευρεν ει
μη φυλλα ο γαρ καιροσ ουκ ην συκων και αποκριθεισ ειπεν αυτη μηκετι εισ τον αιωνα
εκ σου μηδεισ καρπον φαγοι και ηκουον οι μαθηται αυτου και ερχονται εισ ιεροσολυμα και
εισελθων εισ το ιερον ηρξατο εκβαλλειν τουσ πωλουντασ ϗ τουσ αγοραζοντασ εν τω ιερω και
τασ τραπεζασ των κολλυβιστων και τασ καθεδρασ των πωλουντων τασ περιστερασ κατε-
στρεψεν και ουκ ηφιεν ινα τισ διενεγκη σκευοσ δια του ιερου και εδιδασκεν ϗ ελεγεν ου
γεγραπται οτι ο οικοσ μου οικοσ προσευχησ κληθησεται πασιν τοισ εθνεσιν υμεισ δε πεποιηκατε
αυτον σπηλαιον ληστων και ηκουσαν οι αρχιερεισ και οι γραμματεισ και εζητουν πωσ
αυτον απολεσωσιν εφοβουντο γαρ αυτον πασ γαρ ο οχλοσ εξεπλησσετο επι τη διδαχη αυτου
και οταν οψε εγενετο εξεπορευον

I. B[3] ειπε ηλθε ειπε τι σεσωκε ανεβλεψε εκαθισε II. B[3] φερουσι επεινασε III. B[3] κατεστρεψε εδιδασκε πασι

1 B[3] επετιμων. Ibidem ex αυτοι demum a B[3] ut vdtr correctum αυτον 7 ex βηδφαγη B[3] fecit βηθσφαγη. Ibidem ex βηθανια factum βηθανια. Nec id ante B[3] correctum videtur. Quum etiam Luc. 19, 29 ℵBD εισ β. και βηθανια praebeant, pro huius loci natura non dubito quin ipse* βηθανια tantum dederit.

μϛ το εξω της πολεως και παραπορευομενοι πρωι ειδον την συκην εξηραμμενην εκ ριζων και αναμνησθεις ο πετρος λεγει αυτω ραββει ιδε η συκη ην κατηρασω εξηρανται και αποκριθεις ο ι̅σ̅ λεγει αυτοις εχετε πιστιν θ̅υ̅ αμην λεγω υμιν οτι ος αν ειπη τω ορει τουτω αρθητι και βληθητι εις την θαλασσαν και μη διακριθη εν τη καρδια αυτου αλλα πιστευη οτι ο λαλει γεινεται εσται αυτω δια τουτο λεγω υμιν παντα οσα προσευχεσθε κ, αιτεισθε πιστευετε οτι ελαβετε και εσται υμιν και οταν στηκητε προσευχομενοι αφιετε ει τι εχετε κατα τινος ινα και ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις αφη υμιν τα παραπτωματα υμων και ερχονται παλιν εις ιεροσολυμα και εν τω ιερω περιπατουντος αυτου ερχονται προς αυτον οι αρχιερεις και οι γραμματεις και οι πρεσβυτεροι κ, ελεγον αυτω εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις η τις σοι εδωκεν την εξουσιαν ταυτην ινα ταυτα ποιης ο δε ι̅σ̅

ειπεν αυτοις επερωτησω υμας ενα λογον και αποκριθητε μοι και ερω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω το βαπτισμα το ιωανου εξ ουρανου ην η εξ ανθρωπων αποκριθητε μοι και διελογιζοντο προς εαυτους λεγοντες εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει διατι ουν ουκ επιστευσατε αυτω αλλα ειπωμεν εξ ανθρωπων εφοβουντο τον οχλον απαντες γαρ ειχον τον ιωανην οντως οτι προφητης ην και αποκριθεντες τω ι̅υ̅ λεγουσιν ουκ οιδαμεν και ο ι̅σ̅ λεγει αυτοις ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω και ηρξατο αυτοις εν παραβολαις λαλειν αμπελωνα ανθρωπος εφυτευσεν και περιεθηκεν φραγμον και ωρυξεν υπολημιον και ωκοδομησεν πυργον και εξεδετο αυτον γεωργοις και απεδημησεν και απεστειλεν προς τους γεωργους τω καιρω δουλον ινα παρα των γεωργων λαβη απο των καρπων του αμπελωνος και λαβοντες αυτον εδειραν και απεστειλαν κενον και παλιν απεστειλεν προς

αυτους αλλον δουλον κακεινον εκεφαλιωσαν και ητειμασαν και αλλον απεστειλεν κακεινον απεκτειναν κ, πολλους αλλους ους μεν δεροντες ους δε αποκτεννυντες ετι ενα ειχεν υιον αγαπητον απεστειλεν αυτον εσχατον προς αυτους λεγων οτι εντραπησονται τον υιον μου εκεινοι δε οι γεωργοι προς εαυτους ειπαν οτι ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε αποκτεινωμεν αυτον και ημων εσται η κληρονομια κ, λαβοντες απεκτειναν αυτον και εξεβαλαν αυτον εξω του αμπελωνος τι ποιησει ο κ̅σ̅ του αμπελωνος ελευσεται και απολεσει τους γεωργους και δωσει τον αμπελωνα αλλοις ουδε την γραφην ταυτην ανεγνωτε λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας παρα κυριου εγενετο αυτη και εστιν θαυμαστη εν οφθαλμοις ημων· και εζητουν αυτον κρατησαι και εφοβηθησαν τον οχλον εγνωσαν γαρ οτι προς αυτους την παραβολην ειπεν και αφεντες αυτον απηλθον·

I. B[3] εδωκε II. B[3] εφυτευσε περιεθηκε ωκοδομησε απεδημησε απεστειλε bis III. B[3] απεστειλε εστι θαυμ.. ειπε

4 B[3] γινεται 17 B[3] εξεδοτο 21 B[3] ητιμασαν

ιζ και αποστελλουσιν προσ αυτον τινασ των φαρεισαιων και των ηρωδιανων ινα αυτον αγρευσωσιν λογω και ελθοντεσ λεγουσιν αυτω διδασκαλε οιδαμεν οτι αληθησ ει και ου μελει σοι περι ουδενοσ ου γαρ βλεπεισ εισ προσωπον ανθρωπων αλλ επ αληθειασ την οδον του θ̅υ̅ διδασκεισ εξεστιν δουναι κηνσον καισαρι η ου · δωμεν η μη δωμεν ο δε ειδωσ αυτων την υποκρισιν ειπεν αυτοισ τι με πειραζετε φερετε μοι δηναριον ινα ιδω οι δε ηνεγκαν και λεγει αυτοισ τινοσ η εικων αυτη και η επιγραφη οι δε ειπαν αυτω καισαροσ ο δε ι̅σ̅ ειπεν τα καισαροσ αποδοτε καισαρι και τα του θ̅υ̅ τω θ̅ω̅ και εξεθαυμαζον επ αυτω και ερχονται σαδδουκαιοι προσ αυτον οιτινεσ λεγουσιν αναστασιν μη ειναι και επηρωτων αυτον λεγοντεσ διδασκαλε μωυσησ εγραψεν ημιν οτι εαν τινοσ αδελφοσ αποθανη και καταλιπη γυναικα και μη αφη τεκνον ινα λαβη ο αδελφοσ αυτου την γυναικα και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου ε

πτα αδελφοι ησαν και ο πρωτοσ ελαβεν γυναικα και αποθνησκων ουκ αφηκεν σπερμα και ο δευτεροσ ελαβεν αυτην και απεθανεν μη καταλιπων σπερμα και ο τριτοσ ωσαυτωσ και οι επτα ουκ αφηκαν σπερμα εσχατον παντων και η γυνη απεθανεν εν τη αναστασει τινοσ αυτων εσται γυνη οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα εφη αυτοισ ο ι̅σ̅ ου δια τουτο πλανασθε μη ειδοτεσ τασ γραφασ μηδε την δυναμιν του θ̅υ̅ οταν γαρ εκ νεκρων αναστωσιν ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται αλλ εισιν ωσ οι αγγελοι οι εν τοισ ουρανοισ περι δε των νεκρων οτι εγειρονται ουκ ανεγνωτε εν τη - βιβλω μωυσεωσ επι του βατου πωσ ειπεν αυτω ο θ̅σ̅ λεγων εγω ο θεοσ αβρααμ και θεοσ ισαακ > και θεοσ ιακωβ · ουκ εστιν θ̅σ̅ νεκρων αλλα ζωντων πολυ πλανασθε και προσελθων εισ των γραμματεων ακουσασ αυτων συνζητουντων ειδωσ οτι καλωσ απεκριθη αυτοισ επηρωτησεν αυτον ποια εστιν εντολη πρωτη παντων απεκριθη ο

- ι̅σ̅ οτι πρωτη εστιν ακουε ισραηλ κ̅σ̅ ο θ̅σ̅ ημων κ̅σ̅ εισ εστιν και αγαπησεισ κ̅ν̅ τον θ̅ν̅ σου εξ ολησ - καρδιασ σου και εξ ολησ ψυχησ σου και εξ ολησ διανοιασ σου και εξ ολησ τησ ισχυοσ σου > δευτερα αυτη αγαπησεισ τον πλησιον σου ωσ σεαυτον μειζων τουτων αλλη εντολη ουκ εστιν ειπεν αυτω ο γραμματευσ καλωσ διδασκαλε επ αληθειασ ειπασ οτι εισ εστιν και ουκ εστιν αλλοσ πλην αυτου και το αγαπαν αυτον εξ ολησ καρδιασ και εξ ολησ τησ συνεσεωσ και εξ ολησ τησ ισχυοσ και το αγαπαν τον πλησιον ωσ εαυτον περισσοτερον εστιν παντων των ολοκαυτωματων και θυσιων και ο ι̅σ̅ ιδων αυτον οτι νουνεχωσ απεκριθη ειπεν αυτω ου μακραν ει απο τησ βασιλειασ του θ̅υ̅ και ουδεισ ουκετι ετολμα αυτον επερωτησαι και αποκριθεισ ο ι̅σ̅ ελεγεν διδασκων εν τω ιερω πωσ λεγουσιν οι γραμματεισ οτι ο χ̅σ̅ υιοσ δαυειδ εστιν αυτοσ δαυειδ ειπεν τω - πνευματι τω αγιω ειπεν κυριοσ τω κυριω μου καθισον εκ δε

I. B³ αποστελλουσι αγρευσωσι εξεστι ειπε τα II. B³ ελαβε αφηκε απεθανε εστι (18) III. B³ εισ εστι εστι πρ. ελεγε ειπε bis

1 B³ φαρισαιων 19 B³ συζητουντων

> ξιων μου εωσ αν θω τουσ εχθρουσ σου υποκατω των ποδων σου αυτοσ δαυειδ λεγει αυτον κ̅ν̅ και
ποθεν αυτου εστιν υιοσ   και ο πολυσ οχλοσ ηκουεν αυτου ηδεωσ   και εν τη διδαχη αυτου ελεγεν
βλεπετε απο των γραμματεων των θελοντων εν στολαισ περιπατειν και ασπασμουσ εν ταισ αγο-
ραισ και πρωτοκαθεδριασ εν ταισ συναγωγαισ και πρωτοκλισιασ εν τοισ δειπνοισ οι κατεσθοντεσ
τασ οικιασ των χηρων η προφασει μακρα προσευχομενοι ουτοι λημψονται περισσοτερον κριμα
μ̅η̅   και καθισασ απεναντι του γαζοφυλακιου εθεωρει πωσ ο οχλοσ βαλλει χαλκον εισ το γαζο-
φυλακιον και πολλοι πλουσιοι εβαλλον πολλα και ελθουσα μια χηρα πτωχη εβαλεν λεπτα δυο ο
εστιν κοδραντησ και προσκαλεσαμενοσ τουσ μαθητασ αυτου ειπεν αυτοισ αμην λεγω υμιν οτι η
χηρα αυτη η πτωχη πλειον παντων εβαλεν των βαλλοντων εισ το γαζοφυλακιον παντεσ γαρ εκ
του περισσευοντοσ αυτοισ εβαλον αυ

μθ τη δε εκ τησ υστερησεωσ αυτησ παντα οσα ειχεν εβαλεν ολον τον βιον αυτησ   και εκπο-
ρευομενου αυτου εκ του ιερου λεγει αυτω εισ των μαθητων αυτου διδασκαλε ιδε ποταποι λιθοι
και ποταπαι οικοδομαι   και ο ι̅σ̅ ειπεν αυτω βλεπεισ ταυτασ τασ μεγαλασ οικοδομασ ου μη
αφεθη ωδε λιθοσ επι λιθον οσ ου μη καταλυθη   και καθημενου αυτου εισ το οροσ των ελαιων
κατεναντι του ιερου επηρωτα αυτον καθ ιδιαν πετροσ και ιακωβοσ και ιωανησ και ανδρεασ
ειπον ημιν ποτε ταυτα εσται και τι το σημειον οταν μελλη ταυτα συντελεισθαι παντα   ο δε
ισ ηρξατο λεγειν αυτοισ βλεπετε μη τισ υμασ πλανηση πολλοι ελευσονται επι τω ονοματι μου
λεγοντεσ οτι εγω ειμι και πολλουσ πλανησουσιν οταν δε ακουητε πολεμουσ και ακοασ πολεμων
μη θροεισθε δει γενεσθαι αλλ ουπω το τελοσ εγερθησεται γαρ εθνοσ επ εθνοσ και βασιλεια επι
βασιλειαν εσονται σεισμοι κατα τοπουσ εσονται λειμοι αρχη

ωδεινων ταυτα   βλεπετε δε υμεισ εαυτουσ παραδωσουσιν υμασ εισ συνεδρια και εισ συναγωγασ
δαρησεσθε και επι ηγεμονων και βασιλεων σταθησεσθε ενεκα εμου εισ μαρτυριον αυτοισ και εισ
παντα τα εθνη πρωτον δει κηρυχθηναι το ευαγγελιον και οταν αγωσιν υμασ παραδιδοντεσ μη
προμεριμνατε τι λαλησητε αλλ ο εαν δοθη υμιν εν εκεινη τη ωρα τουτο λαλειτε ου γαρ εστε
υμεισ οι λαλουντεσ αλλα το πνευμα το αγιον και παραδωσει αδελφοσ αδελφον εισ θανατον και
πατηρ τεκνον και επαναστησεται τεκνα επι γονεισ και θανατωσουσιν αυτουσ και εσεσθε μεισου
μενοι υπο παντων δια το ονομα μου ο δε υπομεινασ εισ στελοσ ουτοσ σωθησεται   οταν δε ιδητε
το βδελυγμα τησ ερημωσεωσ εστηκοτα οπου ου δει ο αναγινωσκων νοειτω τοτε οι εν τη ιουδαια
φευγετωσαν εισ τα ορη ο επι του δωματοσ μη καταβατω μηδε εισελθετω τι αραι εκ τησ οικιασ
αυτου και ο εισ τον αγρον μη ε

I. B^3 ελεγε · εβαλε εστι εβαλε
5 B^3 λημψονται 15 B^3 κατ 20 B^3 λιμοι 21 B^3 ωδινων. Post συναγωγασ nec a B^3 distinguitur 26 B^3 μισουμενοι 27 εισ στελοσ : σ ante τ B^3 per incuriam instauravit

πιστρεψατω εισ τα οπισω αραι το ιματιον αυτου ουαι δε ταισ εν γαστρι εχουσαισ κ̄ ταισ θηλαζουσαισ εν εκειναισ ταισ ημεραισ προσευχεσθε δε ινα μη γενηται χειμωνοσ εσονται γαρ αι ημεραι εκειναι θλειψισ οια ου γεγονεν τοιαυτη απ αρχησ κτισεωσ ην εκτισεν ο θσ̄ εωσ του νυν και ου μη γενηται και ει μη εκολοβωσεν κσ̄ τασ ημερασ ουκ αν εσωθη πασα σαρξ· αλλα δια τουσ εκλεκτουσ ουσ εξελεξατο εκολοβωσεν τασ ημερασ και τοτε εαν τισ υμιν ειπη ιδε ωδε ο χσ̄ και ιδε εκει μη πιστευετε εγερθησονται γαρ ψευδοχρειστοι και ψευδοπροφηται και δωσουσιν σημεια και τερατα προσ το αποπλαναν ει δυνατον τουσ εκλεκτουσ υμεισ δε βλεπετε προειρηκα υμιν παντα αλλα εν εκειναισ ταισ ημεραισ μετα την θλειψιν εκεινην ο ηλιοσ σκοτισθησεται και η σεληνη ου δωσει το φεγγοσ αυτησ και οι αστερεσ εσονται εκ του ουρανου πειπτοντεσ και αι δυναμεισ αι εν τοισ ουρανοισ σαλευθησον

ται και τοτε οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν νεφελαισ μετα δυναμεωσ πολλησ και
δοξησ και τοτε αποστελει τουσ αγγελουσ και επισυναξει τουσ εκλεκτουσ αυτου εκ των τεσσαρων
ανεμων απ ακρου γησ εωσ ακρου ουρανου απο δε τησ συκησ μαθετε την παραβολην οταν ηδη
ο κλαδοσ αυτησ απαλοσ γενηται και εκφυη τα φυλλα γεινωσκετε οτι εγγυσ το θεροσ εστιν
ουτωσ και υμεισ οταν ιδητε ταυτα γεινομενα γεινωσκετε οτι εγγυσ εστιν επι θυραισ αμην λεγω
υμιν οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη μεχρισ ου ταυτα παντα γενηται ο ουρανοσ και η γη
ν παρελευσονται οι δε λογοι μου ου παρελευσονται περι δε τησ ημερασ εκεινησ η τησ ωρασ
ουδεισ οιδεν ουδε αγγελοσ εν ουρανω ουδε ο υιοσ ει μη ο πατηρ βλεπετε αγρυπνειτε ουκ οιδατε
γαρ ποτε ο καιροσ εστιν ωσ ανθρωποσ αποδημοσ αφεισ την οικιαν εαυτου και δουσ τοισ δουλοισ
εαυτου την εξουσιαν εκαστω το εργον αυτου και τω

θυρωρω ενετειλατο ινα γρηγορη γρηγορειτε ουν ουκ οιδατε γαρ ποτε ο κυριοσ τησ οικιασ ερχεται
η οψε η μεσανυκτιον η αλεκτοροφωνιασ η πρωι μη ελθων εξαιφνησ ευρη υμασ καθευδοντασ
ο δε υμιν λεγω πασιν λεγω γρηγορειτε ην δε το πασχα και τα αζυμα μετα δυο ημερασ και
εζητουν οι αρχιερεισ και οι γραμματεισ πωσ αυτον εν δολω κρατησαντεσ αποκτεινωσιν ελεγον
να γαρ μη εν τη εορτη μηποτε εσται θορυβοσ του λαου και οντοσ αυτου εν βηθανια εν τη οικια
σιμωνοσ του λεπρου κατακειμενου αυτου ηλθε γυνη εχουσα αλαβαστρον μυρου ναρδου πιστικησ
πολυτελουσ συντριψασα την αλαβαστρον κατεχεεν αυτου τησ κεφαλησ ησαν δε τινεσ αγανα-
κτουντεσ προσ εαυτουσ εισ τι η απωλεια αυτη του μυρου γεγονεν ηδυνατο γαρ τουτο το μυρον
πραθηναι επανω τριακοσιων δηναριων και δοθηναι τοισ πτωχοισ και ενεβρειμωντο αυτη ο δε
ισ̄ ειπεν αφετε αυτην τι αυτη κο

I. B^3 γεγονε εκολοβωσε bis δωσουσι III. B^3 πασι

3 B^3 θλιψισ 6 B^3 ψευδοχριστοι 8 B^3 θλιψιν 9 B^3 πιπτοντεσ 14 B^3 γινωσκεται 15 B^3 γινομενα γινωσκετε 22 B^3 μεσονυκτιον 29 B^3 ενεβριμωντο

πους παρεχετε καλον εργον ηργασατο εν εμοι παντοτε γαρ τους πτωχους εχετε μεθ εαυτων
και οταν θεληται δυνασθε αυτοις παντοτε ευ ποιησαι εμε δε ου παντοτε εχετε ο εσχεν εποιησεν
προελαβεν μυρισαι το σωμα μου εις τον ενταφιασμον αμην δε λεγω υμιν οπου εαν κηρυχθη το
ευαγγελιον εις ολον τον κοσμον και ο εποιησεν αυτη λαληθησεται εις μνημοσυνον αυτης
νβ και ιουδας ισκαριωθ ο εις των δωδεκα απηλθεν προς τους αρχιερεις ινα αυτον παραδοι αυτοις
οι δε ακουσαντες εχαρησαν και επηγγειλαντο αυτω αργυριον δουναι και εζητει πως αυτον
ευκαιρως παραδοι και τη πρωτη ημερα των αζυμων οτε το πασχα εθυον λεγουσιν αυτω οι
μαθηται αυτου που θελεις απελθοντες ετοιμασωμεν ινα φαγης το πασχα και αποστελλει
δυο των μαθητων αυτου και λεγει αυτοις υπαγετε εις την πολιν και απαντησει υμιν ανθρωπος
κεραμιον υδατος βαστα

ζων ακολουθησατε αυτω και οπου αν εισελθη ειπατε τω οικοδεσποτη οτι ο διδασκαλος λεγει που
εστιν το καταλυμα μου οπου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω και αυτος υμιν δειξει
αναγαιον μεγα εστρωμενον ετοιμον και εκει ετοιμασατε ημιν και εξηλθον οι μαθηται και ηλθον
εις την πολιν και ευρον καθως ειπεν αυτοις και ητοιμασαν το πασχα και οψιας γενομενης
ερχεται μετα των δωδεκα και ανακειμενων αυτων και εσθιοντων ο ις ειπεν αμην λεγω υμιν οτι
εις εξ υμων παραδωσει με των εσθιοντων μετ εμου ηρξαντο λυπεισθαι κ, λεγειν αυτω εις κατα
εις μητι εγω ο δε ειπεν αυτοις εις των δωδεκα ο εμβαπτομενος μετ εμου εις το εν τρυβλιον οτι
ο μεν υιος του ανθρωπου υπαγει καθως γεγραπται περι αυτου ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω δι ου
ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται καλον αυτω ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωπος εκεινος και εσθιοντων
αυτων λαβων αρτον ευλογη

σας εκλασεν και εδωκεν αυτοις και ειπεν λαβετε τουτο εστιν το σωμα μου και λαβων ποτηριον
ευχαριστησας εδωκεν αυτοις κ, επιον εξ αυτου παντες και ειπεν τουτο εστιν το αιμα μου της
διαθηκης το εκχυννομενον υπερ πολλων αμην λεγω υμιν οτι ουκετι ου μη πιω εκ του γενηματος
της αμπελου εως της ημερας εκεινης οταν αυτο πεινω καινον εν τη βασιλεια του θυ και
νδ υμνησαντες εξηλθον εις το ορος των ελαιων και λεγει αυτοις ο ις οτι παντες σκανδαλισθη-
σεσθε οτι γεγραπται παταξω τον ποιμενα και τα προβατα διασκορπισθησονται αλλα μετα το
εγερθηναι με προαξω υμας εις την γαλειλαιαν ο δε πετρος εφη αυτω ει και παντες σκανδαλι
σθησονται αλλ ουκ εγω και λεγει αυτω ο ις αμην λεγω σοι οτι συ σημερον ταυτη τη νυκτι
πριν η δις αλεκτορα φωνησαι τρις με απαρνηση ο δε εκπερισσως ελαλει εαν δεη με συναποθανειν
σοι ου μη σε απαρνησομαι ωσαυτως και παν

I. B^3 εποιησε προελαβε απηλθε II. B^3 εστι III. B^3 εκλασε ειπε εστι ειπε εστι
1 B^3 ειργασατο 13 B^3 ανωγαιον 23 B^3 εκχυνομενον 24 B^3 πινω 27 B^3 γαλιλαιαν

τεσ ελεγον και ερχονται εισ χωριον ου το ονομα γετσημανει και λεγει τοισ μαθηταισ αυτου
καθισατε εωσ προσευξωμαι και παραλαμβανει τον πετρον και τον ιακωβον και τον ιωανην μετ
αυτου και ηρξατο εκθαμβεισθαι και αδημονειν και λεγει αυτοισ περιλυποσ εστιν η ψυχη μου εωσ
θανατου μεινατε ωδε και γρηγορειτε και προελθων μεικρον επιπτεν επι τησ γησ και προσηυχετο
ινα ει δυνατον εστιν παρελθη απ αυτου η ωρα και ελεγεν αββα ο πατηρ· παντα δυνατα σοι
παρενεγκε το ποτηριον τουτο απ εμου αλλ ου τι εγω θελω αλλα τι συ και ερχεται και ευρισκει
αυτουσ καθευδοντασ και λεγει τω πετρω σιμων καθευδεισ ουκ εισχυσασ μιαν ωραν γρηγορησαι
γρηγορειτε και προσευχεσθε ινα μη ελθητε εισ πειρασμον το μεν πνευμα προθυμον η δε σαρξ·
ασθενησ και παλιν απελθων προσηυξατο τον αυτον λογον ειπων και παλιν ελθων ευρεν αυτουσ
καθευδοντασ ησαν γαρ αυτων οι οφθαλ

μοι καταβαρυνομενοι και ουκ ηδεισαν τι αποκριθωσιν αυτω και ερχεται το τριτον κ, λεγει
αυτοισ καθευδετε το λοιπον και αναπαυεσθε απεχει ηλθεν η ωρα ιδου παραδιδοται ο υιοσ του
ανθρωπου εισ τασ χειρασ των αμαρτωλων εγειρεσθε αγωμεν ιδου ο παραδιδουσ με ηγγικεν
νε και ευθυσ ετι αυτου λαλουντοσ παραγεινεται ο ιουδασ εισ των δωδεκα και μετ αυτου οχλοσ μετα
μαχαιρων και ξυλων απο των αρχιερεων και των γραμματεων και των πρεσβυτερων δεδωκει δε ο
παραδιδουσ αυτον συσσημον αυτοισ λεγων ον αν φιλησω αυτοσ εστιν κρατησατε αυτον και
απαγετε ασφαλωσ και ελθων ευθυσ προσελθων αυτω λεγει ραββει και κατεφιλησεν αυτον οι δε
επεβαλαν τασ χειρασ αυτω και εκρατησαν αυτον εισ δε τισ των παρεστηκοτων σπασαμενοσ την
μαχαιραν επαισεν τον δουλον του αρχιερεωσ και αφειλεν αυτου το ωταριον και αποκριθεισ ο ισ̅
ειπεν αυτοισ ωσ επι ληστην εξηλθατε μετα μαχαι

ρων και ξυλων συλλαβειν με καθ ημεραν ημην προσ υμασ εν τω ιερω διδασκων και ουκ εκρατει
με αλλ ινα πληρωθωσιν αι γραφαι και αφεντεσ αυτον εφυγον παντεσ και νεανισκοσ τισ συνη-
κολουθει αυτω περιβεβλημενοσ σινδονα επι γυμνου και κρατουσιν αυτον ο δε καταλιπων την
νϛ σινδονα γυμνοσ εφυγεν και απηγαγον τον ιυ̅ προσ τον αρχιερεα και συνερχονται αυτω παντεσ
οι αρχιερεισ και οι πρεσβυτεροι και οι γραμματεισ και ο πετροσ απο μακροθεν ηκολουθησεν αυτω
εωσ εσω εισ την αυλην του αρχιερεωσ και ην συνκαθημενοσ μετα των υπηρετων και θερμαινο-
μενοσ προσ το φωσ· οι δε αρχιερεισ κ, ολον το συνεδριον εζητουν κατα του ιυ̅ μαρτυριαν εισ
το θανατωσαι αυτον και ουκ ηυρισκον πολλοι γαρ εψευδομαρτυρουν κατ αυτου και ισαι αι μαρ-
τυριαι ουκ ησαν και τινεσ ανασταντεσ εψευδομαρτυρουν κατ αυτου λεγοντεσ οτι ημεισ ηκου-
σαμεν αυτου λεγοντοσ οτι

I. B³ εστι παρ. II. B³ εστι επαισε

1 B³ γεθσημανει 2 post καθισατε suppletur ωδε, a B³ demum ut vdtr 4 B³ μικρον 7 B³ ισχυσασ 14 B³ παραγινεται 26 B³ συγκαθημενοσ 28 B³ ουχ ηυρ.

εγω καταλυσω τον ναον τουτον τον χειροποιητον και δια τριων ημερων αλλον αχειροποιητον οικοδομησω και ουδε ουτως ιση ην η μαρτυρια αυτων και αναστας ο αρχιερευσ εισ μεσον επηρωτησεν τον ιν λεγων ουκ αποκρεινη ουδεν οτι ουτοι σου καταμαρτυρουσιν ο δε εσιωπα και ουκ απεκρεινατο ουδεν παλιν ο αρχιερευσ επηρωτα αυτον και λεγει αυτω συ ει ο χσ ο υιοσ του ευλογητου ο δε ισ ειπεν εγω ειμι κ, οψεσθε τον υιον του ανθρωπου εκ δεξιων καθημενον τησ δυναμεως και ερχομενον μετα των νεφελων του ουρανου ο δε αρχιερευσ διαρηξασ τουσ κιτωνασ αυτου λεγει τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυρων ηκουσατε τησ βλασφημιασ τι υμιν φαινεται οι δε παντεσ κατεκρειναν αυτον ενοχον ειναι θανατου και ηρξαντο τινεσ εμπτυειν αυτω και περικαλυπτειν αυτου το προσωπον και κολαφιζειν αυτον και λεγειν αυτω προφητευσον και οι υπηρεται ραπισμασιν αυτον ελαβον και οντοσ του πετρου

κατω εν τη αυλη ερχεται μια των παιδισκων του αρχιερεωσ και ιδουσα τον πετρον θερμαινομενον
εμβλεψασα αυτω λεγει και συ μετα του ναζαρηνου ησθα του ιυ ο δε ηρνησατο λεγων ουτε οιδα
ουτε επισταμαι συ τι λεγεισ και εξηλθεν εξω εισ το προαυλιον και η παιδισκη ιδουσα αυτον
ειπεν τοισ παρεστωσιν οτι ουτοσ εξ αυτων εστιν ο δε παλιν ηρνειτο και μετα μεικρον παλιν οι
παρεστωτεσ ελεγον τω πετρω αληθωσ εξ αυτων ει και γαρ γαλειλαιοσ ει ο δε ηρξατο αναθεματιζειν και ομνυναι οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον τουτον ον λεγετε και ευθυσ εκ δευτερου αλεκτωρ
εφωνησεν και ανεμνησθη ο πετροσ το ρημα ωσ ειπεν αυτω ο ισ οτι πριν αλεκτορα δισ φωνησαι
νζ τρεισ με απαρνηση και επιβαλων εκλαιε και ευθυσ πρωι συμβουλιον ποιησαντεσ οι αρχιερεισ
μετα των πρεσβυτερων και γραμματεων και ολον το συνεδριον δησαντεσ τον ιν απηνεγκαν και
παρεδωκαν πειλατω και επηρωτησεν αυτον ο πειλατοσ συ ει ο βασι

λευσ των ιουδαιων ο δε αποκριθεισ αυτω λεγει συ λεγεισ και κατηγορουν αυτου οι αρχιερεισ πολλα ο δε πειλατοσ παλιν επηρωτα αυτον λεγων ουκ αποκρεινη ιδε ποσα σου κατηγορουσιν ο δε ισ ουκετι ουδεν απεκριθη ωστε θαυμαζειν τον πειλατον κατα δε εορτην απελυεν αυτοισ ενα δεσμιον ον παρητουντο ην δε ο λεγομενοσ βαραββασ μετα των στασιαστων δεδεμενοσ οιτινεσ εν τη στασει φονον πεποιηκεισαν και αναβασ ο οχλοσ ηρξατο αιτεισθαι καθωσ εποιει αυτοισ ο δε πειλατοσ απεκριθη αυτοισ λεγων θελετε απολυσω υμιν τον βασιλεα των ιουδαιων εγεινωσκε γαρ οτι δια φθονον παραδεδωκεισαν αυτον οι δε αρχιερεισ ανεσεισαν τον οχλον ινα μαλλον τον βαραββαν απολυση αυτοισ ο δε πειλατοσ παλιν αποκριθεισ ελεγεν αυτοισ τι ουν ποιησω λεγετε τον βασιλεα των ιουδαιων οι δε παλιν εκραξαν σταυρωσον αυτον ο δε πειλατοσ ελεγεν αυτοισ τι γαρ εποιησεν κακον οι δε περισσωσ εκρα

I. B³ επηρωτησε II. B³ ειπε εφωνησε εκλαιε III. B³ εποιησε

3 B³ αποκρινη 3 B² et ³ οσ δε 4 B³ απεκρινατο 6 B³ διαρρηξασ et χιτωνασ 8 B³ κατεκριναν 14 B³ μικρον 15 B³ γαλιλαιοσ 18 B³ τρισ 20 B³ πιλατω et πιλατοσ 22 B³ πιλατοσ, item αποκρινη praetereaque B² et ³ addunt ουδεν 23 B³ πιλατον 24 B³ ονπερ ητουντο 26 B³ πιλατοσ et εγινωσκε 28 B³ πιλατοσ, item v. 29

ξαν σταυρωσον αυτον ο δε πειλατοσ βουλομενοσ τω οχλω το ικανον ποιειν απελυσεν αυτοισ τον
ντ βαραββαν παρεδωκεν δε τον ῑν̄ φραγελλωσασ ινα σταυρωθη οι δε στρατιωται απηγαγον
αυτον εσω τησ αυλησ ο εστιν πραιτωριον κ, συνκαλουσιν ολην την σπειραν και ενδιδυσκουσιν
αυτον πορφυραν και περιτιθεασιν αυτω πλεξαντεσ ακανθινον στεφανον και ηρξαντο ασπαζεσθαι
αυτον χαιρε βασιλευ των ιουδαιων και ετυπτον αυτου την κεφαλην καλαμω και ενεπτυον αυτω
και τιθεντεσ τα γονατα προσεκυνουν αυτω και οτε ενεπαιξαν αυτω εξεδυσαν αυτον την πορφυραν
και ενεδυσαν αυτον τα ιματια αυτου και εξαγουσιν αυτον ινα σταυρωσωσιν αυτον και εγγαρευ-
ουσιν παραγοντα τινα σιμωνα κυρηναιον ερχομενον απ αγρου τον πατερα αλεξανδρου και ρουφου
ινα αρη τον σταυρον αυτου και φερουσιν αυτον επι τον γολγοθᾱ τοπον ο εστιν μεθερμηνευο-
μενοσ κρανι

νθ ου τοποσ και εδιδουν αυτω εσμυρνισμενον οινον οσ δε ουκ ελαβεν και σταυρουσιν αυτον και
διαμεριζονται τα ιματια αυτου βαλλοντεσ κληρον επ αυτα τισ τι αρη ην δε ωρα τριτη και
εσταυρωσαν αυτον και ην η επιγραφη τησ αιτιασ αυτου επιγεγραμμενη ο βασιλευσ των ιουδαιων
και συν αυτω εσταυρωσαν δυο λησταс ενα εκ δεξιων και ενα εξ ευωνυμων αυτου και οι παρα
πορευομενοι εβλασφημουν αυτον κεινουντεσ τασ κεφαλασ αυτων και λεγοντεσ ουα ο καταλυων
τον ναον και οικοδομων εν τρισιν ημεραισ σωσον σεαυτον καταβασ απο του σταυρου ομοιωσ και
οι αρχιερεισ εμπαιζοντεσ προσ αλληλουσ μετα των γραμματεων ελεγον αλλουσ εσωσεν εαυτον ου
δυναται σωσαι ο χ̄σ̄ ο βασιλευσ ισραηλ καταβατω νυν απο του σταυρου ινα ιδωμεν και πιστευ-
σωμεν και οι συνεσταυρωμενοι συν αυτω ωνειδιζον αυτον και γενομενησ ωρασ εκτησ σκοτοσ
εγενετο εφ ολην την γην εωσ ωρασ ενατησ και τη ενατη

ωρα εβοησεν ο ῑσ̄ φωνη μεγαλη ελωϊ ελωϊ λαμα ζαβαφθανει ο εστιν μεθερμηνευομενον ο θσ̄ μου
εισ τι εγκατελιπεσ με· και τινεσ των εστηκοτων ακουσαντεσ ελεγον ιδε ηλειαν φωνει δραμων
δε τισ γεμισασ σπογγον οξουσ περιθεισ καλαμω εποτιζεν αυτον λεγων αφετε ιδωμεν ει ερχεται
ξ ηλειασ καθελειν αυτον ο δε ῑσ̄ αφεισ φωνην μεγαλην εξεπνευσεν και το καταπετασμα του
ναου εσχισθη εισ δυο απ ανωθεν εωσ κατω ιδων δε ο κεντυριων ο παρεστηκωσ εξ εναντιασ
αυτου οτι ουτωσ εξεπνευσεν ειπεν αληθωσ ουτοσ ο ανθρωποσ υιοσ θῡ ην ησαν δε και γυναικεσ
απο μακροθεν θεωρουσαι εν αισ και μαριαμ η μαγδαληνη και μαρια η ιακωβου του μεικρου και
η ιωσητοσ μητηρ και σαλωμη αι οτε ην εν τη γαλειλαια ηκολουθουν αυτω και διηκονουν αυτω
ξα και αλλαι πολλαι αι συναναβασαι αυτω εισ ιεροσολυμα και ηδη οψιασ γενομενησ επει ην
παρασκευη ο εστιν προσαββατον

I. B^3 παρεδωκε εστι bis III. B^3 εστι bis

1 B^3 πιλατοσ 3 B^3 συγκαλουσιν 7 B^3 αγγαρευουσι 15 B^3 κινουντεσ 22 B^3 ηλιαν 24 B^3 ηλιασ 27 B^3 μικρου 28 B^3 γαλιλαια 30 B^3 προσ σαββατων

ελθων ιωσηφ απο αρει μαθαιας ευσχημων βουλευτης οσ και αυ τοσ ην προσδεχομε νοσ την βασιλειαν του θυ̅ τολμησασ εισηλ θεν προσ τον πειλα τον και ητησατο το σωμα του ιυ̅· ο δε πει λατοσ εθαυμασεν ει ηδη τεθνηκεν και προσ καλεσαμενοσ τον κε̅ τυριωνα επηρωτησε̅ αυτον ει ηδη απεθα νεν και γνουσ απο του κεντυριωνοσ εδω ρησατο το πτωμα τω ιωση· και αγορασασ σι̅ δονα καθελων αυτο̅ ενειλησεν τη σινδο νι· και εθηκεν αυτον εν μνηματι ο ην λε λατομημενον εκ πε τρασ και προσεκυλι σεν λιθον επι την θυ ραν του μνημειου η δε μαρια η μαγδαληνη και μαρια η ιωσητοσ εθεωρουν που τεθει

ξ ται και διαγενομε νου του σαββατου η μαρια η μαγδαληνη κ, μαρια η του ιακωβου και σαλωμη ηγορασα̅ αρωματα ινα ελθουσαι αλιψωσιν αυτον και λειαν πρωι μια των σαββατων ερχονται επι το μνημειον ανα τειλαντοσ του ηλιου και ελεγον προσ εαυ τασ τισ αποκυλισει η μιν τον λιθον εκ τησ θυρασ του μνημειου και αναβλεψασαι θεω ρουσιν οτι ανακεκυ λισται ο λιθοσ ην γαρ μεγασ σφοδρα και ελ θουσαι εισ το μνημει ον ειδον νεανισκον καθημενον εν τοισ δεξιοισ περιβεβλημε νον στολην λευκην και εξεθαμβηθησαν ο δε λεγει αυταισ μη εκθαμβεισθε ιν̅ ζητει τε τον ναζαρηνον το̅ εσταυρωμενον ηγερ θη ουκ εστιν ωδε ιδε ο τοποσ οπου εθηκα̅ αυτον αλλα υπαγετε ειπατε τοισ μαθηταισ αυτου και τω πετρω οτι προαγει υμασ εισ την γαλιλαιαν εκει αυ τον οψεσθε καθωσ ει πεν υμιν και εξελθου σαι εφυγον απο του μνημειου ειχεν γαρ αυτασ τρομοσ και εκ στασισ και ουδενι ου δεν ειπον εφοβουν το γαρ : ~ ~——

> κατα >

~ μαρκον ~

I. B³ εισηλθε τεθνηκε απεθανε ενειλησε προσεκυλισε II. B³ ειχε
1, 1 B³ αριμαθαιας 7 et 9 B³ πιλατ. 31 η erasum, a B³ 36 B³ αλειψωσιν 37 B³ λιαν 2, 19 αλλ

επειδηπερ πολλοι επε
χειρησαν αναταξασθαι
διηγησιν περι των πε
πληροφορημενων
εν ημιν πραγματων
καθως παρεδοσαν ημι̅
οι απ αρχης αυτοπται
και υπηρεται γενομε
νοι του λογου εδοξε
καμοι παρηκολουθη
κοτι ανωθεν πασιν α
κρειβως καθεξης σοι
γραψαι κρατιστε θεο
φιλε ινα επιγνως πε
ρι ων κατηχηθης λο
γων την ασφαλειαν
β εγενετο εν ταις ημε
ραις ηρωδου βασιλεως
της ιουδαιας ιερευς
τις ονοματι ζαχαριας
εξ εφημεριας αβια κ,
γυνη αυτω εκ των θυ
γατερων ααρων και το
ονομα αυτης ελεισα
βετ̓ ησαν δε δικαιοι
αμφοτεροι εναντιο̅
του θ̅υ̅ πορευομενοι
εν πασαις ταις εντο
λαις και δικαιωμασιν
του κ̅υ̅ αμεμπτοι και
ουκ ην αυτοις τεκνο̅
καθοτι ην ελεισαβετ̓
στειρα και αμφοτεροι
προβεβηκοτες εν ταις
ημεραις αυτων ησαν
εγενετο δε εν τω ιερα
τευειν αυτον εν τη τα
ξει της εφημερειας
αυτου εναντι του θ̅υ̅
κατα το εθος της ιερα
τιας ελαχε του θυμι
ασαι εισελθων εις το

ναον του κ̅υ̅ και παν το
πληθος ην του λαου
προσευχομενον εξω
τη ωρα του θυμιαματος
ωφθη δε αυτω αγγε
λος κ̅υ̅ εστως εκ δεξι
ων του θυσιαστηριου
του θυμιαματος και
εταραχθη ζαχαριας
ιδων και φοβος επε
πεσεν επ αυτον· ειπε
δε προς αυτον ο αγγε
λος μη φοβου ζαχαρι
α διοτι εισηκουσθη
η δεησις σου και η γυνη
σου ελεισαβετ̓ γεννη
σει υιον σοι και καλε
σεις το ονομα αυτου
ιωαννην και εσται χα
ρα σοι και αγαλλιασις κ,
πολλοι επι τη γενεσει
αυτου χαρησονται
εσται γαρ μεγας ενω
πιον του κ̅υ̅ και οινο̅
και σικερα ου μη πιη κ,
πνευματος αγιου πλη
σθησεται ετι εκ κοι
λιας μητρος αυτου
και πολλους των υιω̅
ισραηλ επιστρεψει ε
πι κ̅ν̅ τον θ̅ν̅ αυτων
και αυτος προσελευ
σεται ενωπιον αυτου
εν πνευματι και δυνα
μει ηλεια επιστρεψαι
καρδιας πατερων επι
τεκνα και απειθεις εν
φρονησει δικαιων ε
τοιμασαι κ̅ω̅ λαον κα
τεσκευασμενον και
ειπεν ζαχαριας προς
τον αγγελον κατα τι

γνωσομαι τουτο εγω
γαρ ειμι πρεσβυτης κ,
η γυνη μου προβεβη
κυια εν ταις ημεραις
αυτης και αποκριθεις
ο αγγελος ειπεν αυτω
εγω ειμι γαβριηλ ο πα
ρεστηκως ενωπιον
του θ̅υ̅ και απεσταλη̅
λαλησαι προς σε και
ευαγγελισασθαι σοι
ταυτα και ιδου εση σι
ωπων και μη δυναμε
νος λαλησαι αχρι ης
ημερας γενηται ταυ
τα ανθ ων ουκ επιστευ
σας τοις λογοις μου
οιτινες πληρωθησο̅
ται εις τον καιρον αυ
των και ην ο λαος
προσδοκων τον ζα
χαριαν και εθαυμαζο̅
εν τω χρονιζειν εν
τω ναω αυτον εξελ
θων δε ουκ εδυνατο
λαλησαι αυτοις και
επεγνωσαν οτι οπτα
σιαν εορακεν εν τω να
ω· και αυτος ην δια
νευων αυτοις και δι
εμενεν κωφος και
εγενετο ως επλησθη
σαν αι ημεραι της λει
τουργιας αυτου απηλ
θεν εις τον οικον αυ
του μετα δε ταυτας
τας ημερας συνελαβε̅
ελεισαβετ̓ η γυνη αυ
του και περιεκρυβεν
εαυτην μηνας πεντε
λεγουσα οτι ουτως
μοι πεποιηκεν ο κ̅σ̅ ε̅

II. B³ ειπε bis (11 et 41) III. B³ διεμενε
1, 12 B³ ακριβως 21 et 38 B³ εφημεριας 24 et 32 B³ ελισαβετ̓ 41 B³ ιερατειας 2, 16 B³ ελισαβετ̓ 19 B³ ιωαννην sic 32 B² et ³ προελευσεται 35 B³ ηλιου 3. 25 B³ ηδυνατο 28 B³ εωρακεν 38 B³ ελισαβετ

LUC. 1, 1—25.

γ ημεραις αις επειδεν αφελειν ονειδοσ μου εν ανθρωποισ εν δε τω μηνι τω εκτω απεσταλη ο
αγγελοσ γαβριηλ απο του θυ εισ πολιν τησ γαλειλαιασ η ονομα ναζαρετ προσ παρθενον εμνη-
στευμενην ανδρι ω ονομα ιωσηφ εξ οικου δαυειδ και το ονομα τησ παρθενου μαριαμ και εισελθων
προσ αυτην ειπεν χαιρε κεχαριτωμενη ο κσ μετα σου η δε επι τω λογω διεταραχθη και διε-
λογιζετο ποταποσ ειη ο ασπασμοσ ουτοσ και ειπεν ο αγγελοσ αυτη μη φοβου μαριαμ ευρεσ γαρ
χαριν παρα τω θω και ιδου συλλημψη εν γαστρι και τεξη υιον και καλεσεισ το ονομα αυτου ιν
ουτοσ εσται μεγασ και υιοσ υψιστου κληθησεται και δωσει αυτω κσ ο θσ τον θρονον δαυειδ του
πατροσ αυτου και βασιλευσει επι τον οικον ιακωβ εισ τουσ αιωνασ και τησ βασιλειασ αυτου ουκ
εσται τελοσ ειπεν δε μαριαμ προσ τον αγγελον πωσ εσται τουτο επει ανδρα ου γεινωσκω·
και αποκριθεισ ο αγγελοσ ει

πεν αυτη πνευμα αγιον επελευσεται επι σε και δυναμεισ υψιστου επισκιασει σοι διο και το γεν-
νωμενον αγιον κληθησεται υιοσ θυ και ιδου ελεισαβετ η συγγενισ σου κ αυτη συνειληφεν υιον εν
γηρει αυτησ κ ουτοσ μην εκτοσ εστιν αυτη τη καλουμενη στειρα ʽοτι ουκ αδυναʼ ʽτησειʼ οτι
ουκ αδυνατησει παρα του θυ παν ρημα ειπεν δε μαριαμ ιδου η δουλη κυ γενοιτο μοι κατα
δ το ρημα σου και απηλθεν απ αυτησ ο αγγελοσ αναστασα δε μαριαμ εν ταισ ημεραισ ταυ
ταισ επορευθη εισ την ορεινην μετα σπουδησ εισ πολιν ιουδα και εισηλθεν εισ τον οικον ζαχαριου
και ησπασατο την ελεισαβετʼ και εγενετο ωσ ηκουσεν τον ασπασμον τησ μαριασ η ελεισαβετʼ
εσκιρτησεν το βρεφοσ εν τη κοιλια αυτησ και επλησθη πνευματοσ αγιου η ελεισαβετ και ανεφω
νησεν κραυγη μεγαλη και ειπεν· ευλογημενη συ εν γυναιξιν και ευλογημενοσ ο καρποσ τησ
κοιλιασ σου και ποθεν μοι τουτο ινα ελ

θη η μητηρ του κυριου μου προσ εμε ιδου γαρ ωσ εγενετο η φωνη του ασπασμου σου εισ τα
ωτα μου εσκιρτησεν εν αγαλλιασει το βρεφοσ εν τη κοιλια μου και μακαρια η πιστευσασα οτι
ε εσται τελειωσισ τοισ λελαλημενοισ αυτη παρα κυ και ειπεν μαριαμ μεγαλυνει η ψυχη μου
τον κν και ηγαλλιασεν το πνευμα μου επι τω θω τω σωτηρι μου οτι επεβλεψεν επι την ταπει-
νωσιν τησ δουλησ αυτου ιδου γαρ απο του νυν μακαριουσιν με πασαι αι γενεαι οτι εποιησεν μοι
μεγαλα ο δυνατοσ και αγιον το ονομα αυτου και το ελεοσ αυτου εισ γενεασ και γενεασ τοισ
φοβουμενοισ αυτον εποιησεν κρατοσ εν βραχειονι αυτου διεσκορπισεν υπερηφανουσ διανοια καρ
διασ αυτων καθειλεν δυναστασ απο θρονων και υψωσεν ταπεινουσ πεινωντασ ενεπλησεν αγαθων
και πλουτουντασ εξαπεστειλεν κενουσ αντελαβετο ισραηλ παιδοσ αυτου μνησθηναι ελεουσ καθωσ
ελαλησεν προσ τουσ πατε

I. B^3 ειπε bis II. B^3 ειπε ηκουσε εσκιρτησε ανεφωνησε γυναιξι III. B^3 ειπε ηγαλλιασε μακαριουσι εποιησε bis καθειλε υψωσε εξαπεστειλε ελαλησε

1 ante ονειδοσ a B^3, vix iam a B^2, suppletum est το 2 B^3 γαλιλαιασ et μεμνηστευμενην 3 B^3 δαυιδ 6 B^3 συλληψη 7 B^3 δαυιδ 9 post εσται B^3 add μοι. Ibidem B^3 γινωσκω 11 B^3 δυναμισ, sed rursus restitutum δυναμεισ 12 B^3 ελισαβετ et συγγενησ 13 uncos bis scriptis nescio an ipse* adposuerit 17 B^3 ελισαβετʼ, item vv. sqq. 27 B^3 βραχιονι

ρας ημων τω αβρααμ και τω σπερματι αυτου εισ τον αιωνα   εμεινεν δε μαριαμ συν αυτη ωσ
ϛ̄ μηνασ τρισ και υπεστρεψεν εισ τον οικον αυτησ   τη δε ελεισαβετ επλησθη ο χρονοσ του
τεκειν αυτην· και εγεννησεν υιον και ηκουσαν οι περιοικοι και οι συγγενεισ αυτησ οτι εμεγαλυ-
νεν κ̅σ̅ το ελεοσ αυτου μετ αυτησ και συνεχαιρον αυτη και εγενετο εν τη ημερα τη ογδοη ηλθον
περιτεμειν το παιδιον και εκαλουν αυτο επι τω ονοματι του πατροσ αυτου ζαχαριαν   και απο-
κριθεισα η μητηρ αυτου ειπεν ουχι αλλα κληθησεται ιωαννησ   και ειπον προσ αυτην οτι ουδεισ
εστιν εκ τησ συγγενειασ σου οσ καλειται τω ονοματι τουτω ενενευον δε τω πατρι αυτου το τι αν
θελοι καλεισθαι αυτο   και αιτησασ πεινακειδιον εγραψεν λεγων ιωαννησ εστιν ονομα αυτου και
εθαυμασαν παντεσ   ανεωχθη δε το στομα αυτου παραχρημα και η γλωσσα αυτου και ελαλει
ευλογων τον θ̅ν̅ και

εγενετο επι παντασ φοβοσ τουσ περιοικουντασ αυτουσ και εν ολη τη ορεινη τησ ιουδαιασ διελα-
λειτο παντα τα ρηματα ταυτα και εθεντο παντεσ οι ακουσαντεσ εν τη καρδια εαυτων λεγοντεσ
ζ̄ τι αρα το παιδιον τουτο εσται και γαρ χειρ κ̅υ̅ ην μετ αυτου   και ζαχαριασ ο πατηρ αυτου
επλησθη πνευματοσ αγιου και επροφητευσεν λεγων ευλογητοσ κ̅σ̅ ο θ̅σ̅ του ισραηλ οτι επεσκε-
ψατο και εποιησεν λυτρωσιν τω λαω αυτου κ, ηγειρεν κερασ σωτηριασ ημιν εν οικω δαυειδ παιδοσ
αυτου καθωσ ελαλησεν δια στοματοσ των αγιων απ αιωνοσ προφητων αυτου σωτηριαν εξ εχθρων
ημων και εκ χειροσ παντων των μεισουντων ημασ ποιησαι ελεοσ μετα των πατερων ημων και
μνησθηναι διαθηκησ αγιασ αυτου ορκον ον ωμοσεν προσ αβρααμ τον πατερα ημων του δουναι
ημιν αφοβωσ εκ χειροσ εχθρων ρυσθεντασ λατρευειν αυτω εν οσιοτητι κ, δικαιοσυνη ενωπιον
αυτου πασαισ ταισ η

μεραισ ημων·   και συ δε παιδιον προφητησ υψιστου κληθηση προπορευση γαρ ενωπιον κ̅υ̅
ετοιμασαι οδουσ αυτου του δουναι γνωσιν σωτηριασ τω λαω αυτου εν αφεσει αμαρτιων αυτων
δια σπλαγχνα ελεουσ θ̅υ̅ ημων εν οισ επισκεψεται ημασ ανατολη εξ υψουσ επιφαναι τοισ εν
σκοτει και σκια θανατου καθημενοισ του κατευθυναι τουσ ποδασ ημων εισ οδον ειρηνησ   το
δε παιδιον ηυξανε και εκραταιουτο πνευματι και ην εν ταισ ερημοισ εωσ ημερασ αναδειξεωσ
η̄ αυτου προσ τον ισραηλ   εγενετο δε εν ταισ ημεραισ εκειναισ εξηλθεν δογμα παρα καισαροσ
αυγουστου απογραφεσθαι πασαν την οικουμενην αυτη απογραφη πρωτη εγενετο ηγεμονευοντοσ
τησ συριασ κυρεινου και επορευοντο παντεσ απογραφεσθαι εκαστοσ εισ την εαυτου πολιν ανεβη
δε κ, ιωσηφ απο τησ γαλειλαιασ εκ πολεωσ ναζαρετ εισ την ιουδαιαν εισ πολιν δαυειδ ητισ
καλειται βηθλε

I. B³ εμεινε εμεγαλυνε εγραψε II. B³ εποιησε ηγειρε ελαλησε ωμοσε III. B³ εξηλθε
2 B³ τρεισ et ελισαβετ 8 B³ πινακιδιον. Ibidem pro εστιν B³ dedit εστϊ το rudi modo 14 B³ προεφητευσε 15 B³ δαυιδ 17 B³ μισουντων 28 B³ κυρινου 29 B³ γαλιλαιασ et δαυιδ

εμ δια το ειναι αυτον εξ οικου και πατριας δαυειδ απογραψασθαι συν μαριαμ τη εμνηστευμενη
θ̄ αυτω ουση εγγυω εγενετο δε εν τω ειναι αυτους εκει επλησθησαν αι ημεραι του τεκειν αυτην
και ετεκεν τον υιον αυτης τον πρωτοτοκον και εσπαργανωσεν αυτον και ανεκλεινεν αυτον εν
φατνη διοτι ουκ ην αυτοις τοπος εν τω καταλυματι και ποιμενες ησαν εν τη χωρα τη αυτη
αγραυλουντες και φυλασσοντες φυλακας της νυκτος επι την ποιμνην αυτων και αγγελος κ̅υ̅
επεστη αυτοις και δοξα κ̅υ̅ περιελαμψεν αυτους και εφοβηθησαν σφοδρα και ειπεν αυτοις ο
αγγελος μη φοβεισθε ιδου γαρ ευαγγελιζομαι υμιν χαραν μεγαλην ητις εσται παντι τω λαω οτι
ετεχθη υμιν σημερον σωτηρ ος εστιν χ̅ς̅ κ̅ς̅ εν πολει δαυειδ και τουτο υμιν σημειον ευρησετε
βρεφος εσπαργανωμενον κ, κειμενον εν φατνη και εξαιφνης εγενετο συν τω αγγελω πληθος
στρατειας ουρα

νου αινουντων τον θ̅ν̅ και λεγοντων δοξα εν υψιστοις θ̅ω̅ κ, επι γης ειρηνη εν ανθρωποις ευδοκιας
ῑ και εγενετο ως απηλθον απ αυτων εις τον ουρανον οι αγγελοι οι ποιμενες ελαλουν προς
αλληλους διελθωμεν δη εως βηθλεεμ και ιδωμεν το ρημα τουτο το γεγονος ο ο κ̅ς̅ εγνωρισεν
ημιν και ηλθαν σπευσαντες και ανευραν την τε μαριαμ και τον ιωσηφ και το βρεφος κειμενον
εν τη φατνη ιδοντες δε εγνωρισαν περι του ρηματος του λαληθεντος αυτοις περι του παιδιου
τουτου και παντες οι ακουσαντες εθαυμασαν περι των λαληθεντων υπο των ποιμενων προς
αυτους η δε μαρια παντα συνετηρει τα ρηματα συμβαλλουσα εν τη καρδια αυτης και
υπεστρεψαν οι ποιμενες δοξαζοντες και αινουντες τον θ̅ν̅ επι πασιν οις ηκουσαν και ειδον καθως
ῑα ελαληθη προς αυτους και οτε επλησθησαν ημεραι οκτω του περιτεμειν αυτον και εκληθη το
ονομα αυτου ι̅ς̅ το κληθεν υπο

ῑβ του αγγελου προ του συλλημφθηναι αυτον εν τη κοιλια και οτε επλησθησαν αι ημεραι καθα-
ρισμου αυτων κατα τον νομον μωυσεως ανηγαγον αυτον εις ιεροσολυμα παραστησαι τω κ̅ω̅
\- καθως γεγραπται εν νομω κ̅υ̅ οτι παν αρσεν διανοιγον μητραν αγιον τω κ̅ω̅ κληθησεται και του
δουναι θυσιαν κατα το ειρημενον εν τω νομω κ̅υ̅ ζευγος τρυγονων η δυο νοσσους περιστερων
ῑγ και ιδου ανθρωπος ην εν ιερουσαλημ ω ονομα συμεων και ο ανθρωπος ουτος δικαιος κ, ευλαβης
προσδεχομενος παρακλησιν του ισραηλ και πνευμα ην αγιον επ αυτον και ην αυτω κεχρηματι-
σμενον υπο του πνευματος του αγιου μη ιδειν θανατον πριν αν ιδη τον χ̅ν̅ κ̅υ̅ και ηλθεν εν τω
πνευματι εις το ιερον και εν τω εισαγαγειν τους γονεις το παιδιον ι̅ν̅ του ποιησαι αυτους
κατα το ειθισμενον του νομου περι αυτου και αυτος εδεξατο αυτο εις τας αγκαλας κ, ευλογησεν
τον θ̅ν̅ κ, ειπεν νυν απολυεις

I. B³ ετεκε εστι III. B³ ευλογησε

1 B³ δαυιδ et μεμνηστευμενη 2 B³ εγκυω 3 B³ ανεκλινεν 8 B³ δαυιδ 10 B³ στρατιας 11 B² et³ ουρανιου 11 B³ ευδοκια 14 B³ ηλθον et ανευρον 21 B³ συλληφθηναι. Ibidem B³ του καθαρισμου

τον δουλον σου δεσποτα κατα το ρημα σου εν ειρηνη οτι ειδον οι οφθαλμοι μου το σωτηριον σου
ο ητοιμασας κατα προσωπον παντων των λαων φως εις αποκαλυψιν εθνων και δοξαν λαου σου
ισραηλ και ην ο πατηρ αυτου και η μητηρ θαυμαζοντες επι τοις λαλουμενοις περι αυτου
και ευλογησεν αυτους συμεων και ειπεν προς μαριαμ την μητερα αυτου ιδου ουτος κειται εις
πτωσιν και αναστασιν πολλων εν τω ισραηλ και εις σημειον αντιλεγομενον και σου αυτης την
ς ψυχην διελευσεται ρομφαια οπως αν αποκαλυφθωσιν εκ πολλων καρδιων διαλογισμοι και ην
αννα προφητις θυγατηρ φανουηλ εκ φυλης ασηρ αυτη προβεβηκυια εν ημεραις πολλαις ζησασα
μετα ανδρος ετη επτα απο της παρθενειας αυτης και αυτη χηρα εως ετων ογδοηκοντα τεσσα-
ρων η ουκ αφειστα του ιερου νηστειαις και δεησεσι λατρευουσα νυκτα και ημεραν και αυτη τη
ωρα επιστασα αν

θωμολογειτο τω θ̅ω̅ και ελαλει περι αυτου πασι τοις προσδεχομενοις λυτρωσιν ιερουσαλημ
και ως ετελεσαν παντα τα κατα τον νομον κ̅υ̅ επεστρεψαν εις την γαλειλαιαν εις πολιν εαυτων
ναζαρεθ το δε παιδιον ηυξανεν και εκραταιουτο πληρουμενον σοφια και χαρις θ̅υ̅ ην επ αυτο
ζ̅ και επορευοντο οι γονεις αυτου κατ ετος εις ιερουσαλημ τη εορτη του πασχα και οτε εγενετο
ετων δωδεκα αναβαινοντων αυτων κατα το εθος της εορτης και τελειωσαντων τας ημερας εν
τω υποστρεφειν αυτους υπεμεινεν ις ο παις εν ιερουσαλημ και ουκ εγνωσαν οι γονεις αυτου
νομισαντες δε αυτον ειναι εν τη συνοδια ηλθον ημερας οδον κ, ανεζητουν αυτον εν τοις συγγενευ-
σιν και τοις γνωστοις κ, μη ευροντες υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ αναζητουντες αυτον και
εγενετο μετα ημερας τρις ευρον αυτον εν τω ιερω καθεζομενον εν μεσω των διδασκαλων και
ακουοντα αυτων και επε

ρωτωντα αυτους εξισταντο δε παντες επι τη συνεσει και ταις αποκρισεσιν αυτου και ιδοντες
αυτον εξεπλαγησαν και ειπεν προς αυτον η μητηρ αυτου τεκνον τι εποιησας ημιν ουτως ιδου
ο πατηρ σου καγω οδυνωμενοι ζητουμεν σε και ειπεν προς αυτους τι οτι εζητειτε με ουκ ηδειτε
οτι εν τοις του πατρος μου δει ειναι με και αυτοι ου συνηκαν το ρημα ο ελαλησεν αυτοις και
κατεβη μετ αυτων και ηλθεν εις ναζαρεθ και ην υποτασσομενος αυτοις και η μητηρ αυτου
διετηρει παντα τα ρηματα εν τη καρδια αυτης και ις προεκοπτεν τη σοφια και ηλικια
η̅ και χαριτι παρα θ̅ω̅ και ανθρωποις εν ετει δε πεντεκαιδεκατω της ηγεμονιας τιβεριου και-
σαρος ηγεμονευοντος ποντιου πειλατου της ιουδαιας και τετραρχουντος της γαλειλαιας ηρωδου
φιλιππου δε του αδελφου αυτου τετραρχουντος της ιτουραιας και τραχωνειτιδος χωρας και
λυσανιου της αβειλη

I. B³ ειπε II. B³ ηυξανε III. B³ ειπε bis προεκοπτε

8 B³ μετα του ανδρος αυτης 9 B³ αφιστατο 12 B³ γαλιλαιαν 13 B³ ναζαρετ 17 B³ (et -ε- fortasse iam²) συγγενεσι 19 B³ τρεις 25 B³ ναζαρετ 27 ¹ηγεμονιας : in margine ¹βασιλειας 28 B³ πιλατου et γαλιλαιας 29 ¹ιτουραιας : in margine ¹ορεινης 29 B³ τραχωνιτιδος

νησ τετραρχουντοσ επι αρχιερεωσ αννα και καιαφα εγενετο ρημα θ̅υ̅ επι ιωανην τον ζαχαριου
υιον εν τη ερημω και ηλθεν εισ πασαν περιχωρον του ιορδανου κηρυσσων βαπτισμα μετανοιασ
εισ αφεσιν αμαρτιων ωσ γεγραπται εν βιβλιω λογων ησαιου του προφητου φωνη βοωντοσ εν τη
ερημω ετοιμασατε την οδον κ̅υ̅ ευθειασ ποιειτε τασ τριβουσ αυτου πασα φαραγξ πληρωθησεται
και παν οροσ και βουνοσ ταπεινωθησεται και εσται τα σκολια εισ ευθειασ και αι τραχειαι εισ
οδουσ λειασ και οψεται πασα σαρξ το σωτηριον του θ̅υ̅ ελεγεν ουν τοισ εκπορευομενοισ
οχλοισ βαπτισθηναι υπ αυτου. γεννηματα εχιδνων τισ υπεδειξεν υμιν φυγειν απο τησ μελλουσησ
οργησ ποιησατε ουν αξιουσ καρπουσ τησ μετανοιασ και μη αρξησθε λεγειν εν εαυτοισ πατερα
εχομεν τον αβρααμ· λεγω γαρ υμιν οτι δυναται ο θ̅σ̅ εκ των λιθων τουτων εγειραι τεκνα τω
αβρααμ ηδη δε και η αξει

νη προσ την ριζαν των δενδρων κειται παν ουν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και
εισ πυρ βαλλεται και επηρωτων αυτον οι οχλοι λεγοντεσ τι ουν ποιησωμεν αποκριθεισ δε ελεγεν
αυτοισ ο εχων δυο χιτωνασ μεταδοτω τω μη εχοντι και ο εχων βρωματα ομοιωσ ποιειτω
ιη ηλθον δε και τελωναι βαπτισθηναι και ειπον προσ αυτον διδασκαλε τι ποιησωμεν ο δε ειπεν
προσ αυτουσ μηδεν πλεον παρα το διατεταγμενον υμιν πρασσετε επηρωτων δε αυτον και στρα-
τευομενοι λεγοντεσ τι ποιησωμεν και ημεισ και ειπεν αυτοισ μηδενα διασεισητε μηδε συκοφαν
ιθ τησητε και αρκεισθε τοισ οψωνιοισ υμων προσδοκωντοσ δε του λαου και διαλογιζομενων
παντων εν ταισ καρδιαισ αυτων περι του ιωανου μηποτε αυτοσ ειη ο χ̅σ̅ απεκρεινατο λεγων
πασιν ο ιωανησ εγω μεν υδατι βαπτιζω υμασ ερχεται δε ο ισχυροτεροσ μου ου ουκ ειμι ικανοσ
λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων

αυτου αυτοσ υμασ βαπτισει εν πνευματι αγιω και πυρι ου το πτυον εν τη χειρι αυτου διακα-
θαραι την αλωνα αυτου και συναγαγειν τον σειτον εισ την αποθηκην αυτου το δε αχυρον κατα-
καυσει πυρι αβεστω πολλα μεν ουν και ετερα παρακαλων ευηγγελιζετο τον λαον ο δε
ηρωδησ ο τετραρχησ ελεγχομενοσ υπ αυτου περι ηρωδιαδοσ τησ γυναικοσ του αδελφου αυτου
και περι παντων ων εποιησεν πονηρων ο ηρωδησ προσεθηκεν και τουτο επι πασιν κατεκλεισεν
κ τον ιωανην εν φυλακη εγενετο δε εν τω βαπτισθηναι απαντα τον λαον και ι̅υ̅ βαπτισθεντοσ
και προσευχομενου ανεωχθηναι τον ουρανον και καταβηναι το πνευμα το αγιον σωματικω ειδει
ωσ περιστεραν επ αυτον και φωνην εξ ουρανου γενεσθαι συ ει ο υιοσ μου ο αγαπητοσ εν σοι ευδο-
κα κησα και αυτοσ ην ι̅σ̅ αρχομενοσ ωσει ετων τριακοντα ων υιοσ ωσ ενομιζετο ιωσηφ του
ηλει του μαθθατ

II. B[3] ειπε III. B[3] εποιησε προσεθηκε πασι κατεκλεισε
10 B[3] αξινη 18 B[3] απεκρινατο 22 B[3] σιτον 23 B[2]et[3] ασβεστω

του ηλειει
του μελχει
του ιανναι
του ιωσηφ
του μαθθαθιου
του αμωσ
του ναουμ
του εσλει
του ναγγαι
του μααθ
του ματταθιου
του σεμεειν
του ιωσηχ
του ιωδα
του ιωαναν
του ρησα
του ζοροβαβελ
κβ του σαλαθιηλ
του νηρει
του μελχει
του αδδει
του κωσαμ
του ελμαδαμ
του ηρ
του ιησου
του ελιεζερ
του ιωρειμ
του μαθθατ
του λευει
του συμεων
του ιουδα
του ιωσηφ
του ιωναμ
του ελιακειμ
του μελεα
του μεννα
του ματταθα
κγ του ναθαμ
του δαυειδ
του ιεσσαι
του ιωβηλ
του βοοσ

του σαλα
του ναασσων
του αδμειν
του αρνει
του εσρων
του φαρεσ
του ιουδα
του ιακωβ
του ισαακ
κδ του αβρααμ
του θαρα
του ναχωρ
του σερουχ
του ραγαυ
του φαλεκ
του εβερ
του σαλα
του καιναμ
του αρφαξαδ
του σημ
του νωε
του λαμεχ
του μαθθουσαλα
του ενωχ
του ιαρετ
του μαλελεηλ
του καιναν
του ενωσ
του σηθ
του αδαμ
του θυ
κε ισ δε πληρησ πνευμα
τοσ αγιου υπεστρεψε
απο του ιορδανου κ,
ηγετο εν τω πνευμα
τι εν τη ερημω ημερασ
τεσσερακοντα πειρα
ζομενοσ υπο του δι
αβολου και ουκ εφα
γεν ουδεν εν ταισ ημε
ραισ εκειναισ και συν
τελεσθεισων αυτω

επεινασεν ειπεν δε
αυτω ο διαβολοσ ει
υιοσ ει του θυ ειπε τω
λιθω τουτω ινα γενη
ται αρτοσ και απε
κριθη προσ αυτον ο ισ
> γεγραπται οτι ουκ ε
> π αρτω μονω ζησε
κς ται ο ανθρωποσ και
> αναγαγων αυτον ε
δειξεν αυτω πασασ
τασ βασιλειασ τησ οι
κουμενησ εν στιγμη
χρονου και ειπεν αυ
τω ο διαβολοσ σοι δω
σω την εξουσιαν ταυ
την απασαν και την
δοξαν αυτων οτι εμοι
παραδεδοται και ω
αν θελω διδωμι αυτη
συ ουν εαν προσκυνη
σησ ενωπιον εμου ε
σται σου πασα και
αποκριθεισ αυτω ει
πεν ισ γεγραπται κν
τον θν σου προσκυ
νησεισ και αυτω μο
κζ νω λατρευσεισ ηγα
γεν δε αυτον εισ ιερου
σαλημ και εστησεν
επι το πτερυγιον του
ιερου και ειπεν αυτω
ει υιοσ ει του θυ βαλε
σεαυτον εντευθεν
κατω γεγραπται γαρ
οτι τοισ αγγελοισ αυ
του εντελειται περι
σου του διαφυλαξαι
σε και οτι επι χειρω
αρουσι σε μηποτε προσ
κοψησ προσ λιθον το
ποδα σ ου· και απο

III. B³ επι δε ηγαγε

1. 1 εx ηλειει restitutum λευει, a B² vel ab ipso*; ipse* si correxit, λευει ex ηλει factum crediderim 5 B³ ματθαθιου 28 ματθατ 2. 23 B³ μαθουσαλα 25 B³ ιαρεδ 37 B³ τεσσαρακοντα 3, 42 inter σ et ου vitium est membranae

κη κριθεισ ειπεν αυτω ο ι̅σ̅ οτι ειρηται ουκ εκπειρασεισ κ̅ν̅ τον θ̅ν̅ σου και συντελεσασ παντα
πειρασμον ο διαβολοσ απεστη απ αυτου αχρι καιρου και υπεστρεψεν ο ι̅σ̅ εν τη δυναμει του
πνευματοσ εισ την γαλειλαιαν και φημη εξηλθεν καθ ολησ τησ περιχωρου περι αυτου και αυτοσ
κθ εδιδασκεν εν ταισ συναγωγαισ αυτων δοξαζομενοσ υπο παντων και ηλθεν εισ ναζαρα ου ην
τεθραμμενοσ και εισηλθεν κατα το ειωθοσ αυτω εν τη ημερα των σαββατων εισ την συναγωγην
και ανεστη αναγνωναι και επεδοθη αυτω βιβλιον του προφητου ησαιου και ανοιξασ το βιβλιον
ευρεν τον τοπον ου ην γεγραμμενον πνευμα κ̅υ̅ επ εμε ου εινεκεν εχρεισεν με ευαγγελισασθαι πτω-
χοισ απεσταλκεν με κηρυξαι αιχμαλωτοισ αφεσιν και τυφλοισ αναβλεψιν αποστειλαι τεθραυσμε
νουσ εν αφεσει κηρυξαι ενιαυτον κ̅υ̅ δεκτον και πτυξασ το βιβλιον αποδουσ τω υπηρετη εκαθισεν
και παντων

οι οφθαλμοι εν τη συναγωγη ησαν ατενιζοντεσ αυτω ηρξατο δε λεγειν προσ αυτουσ οτι σημερον
πεπληρωται η γραφη αυτη εν τοισ ωσιν υμων και παντεσ εμαρτυρουν αυτω και εθαυμαζον επι
τοισ λογοισ τησ χαριτοσ τοισ εκπορευομενοισ εκ του στοματοσ αυτου και ελεγον ουχι υιοσ εστιν
ιωσηφ ουτοσ και ειπεν προσ αυτουσ παντωσ ερειτε μοι την παραβολην ταυτην ιατρε θεραπευσον
σεαυτον οσα ηκουσαμεν γενομενα εισ την καφαρναουμ ποιησον κ, ωδε εν τη πατριδι σου ειπεν δε
αμην λεγω υμιν οτι ουδεισ προφητησ δεκτοσ εστιν εν τη πατριδι αυτου επ αληθειασ δε λεγω
υμιν πολλαι χηραι ησαν εν ταισ ημεραισ ηλειου εν τω ισραηλ οτε εκλεισθη ο ουρανοσ ετη τρια
και μηνασ εξ ωσ εγενετο λειμοσ μεγασ επι πασαν την γην και προσ ουδεμιαν αυτων επεμφθη
ηλειασ ει μη εισ σαρεπτα τησ σειδωνιασ προσ γυναικα χηραν και πολλοι λεπροι ησαν εν τω
ισραηλ επι ελεισαιου του προφητου και ουδεισ αυτων εκα

θαρισθη ει μη ναιμαν ο συροσ και επλησθησαν παντεσ θυμου εν τη συναγωγη ακουοντεσ
ταυτα και αναστταντεσ εξεβαλον αυτον εξω τησ πολεωσ και ηγαγον αυτον εωσ οφρυοσ του ορουσ
εφ ου η πολισ ωκοδομητο αυτων ωστε κατακρημνισαι αυτον αυτοσ δε διελθων δια μεσου αυτων
λ επορευετο και κατηλθεν εισ καφαρναουμ· πολιν τησ γαλειλαιασ και ην διδασκων αυτουσ εν
τοισ σαββασιν και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου οτι εν εξουσια ην ο λογοσ αυτου κ, εν τη
συναγωγη ην ανθρωποσ εχων πνευμα δαιμονιου ακαθαρτου και ανεκραξε φωνη μεγαλη εα τι ημιν
και σοι ι̅υ̅ ναζαρηνε ηλθεσ απολεσαι ημασ οιδα σε τισ ει ο αγιοσ του θ̅υ̅ και επετειμησεν αυτω ο
ι̅σ̅ λεγων φειμωθητι και εξελθε απ αυτου και ρειψαν αυτον το δαιμονιον εισ το μεσον εξηλθεν απ
αυτου μηδεν βλαψαν αυτον και εγενετο θαμβοσ επι παντασ και συνελαλουν προσ αλληλουσ
λεγοντεσ τισ ο λογοσ ουτοσ οτι εν εξουσια

I. B^3 εξηλθε εισηλθε ευρε απεσταλκε εκαθισε II. B^3 ειπε bis III. B^3 συρρασι

3 B^3 γαλιλαιαν 4 B^3 ναζαρετ 7 B^3 εχρισε 17 B^3 ηλιου 18 B^3 λιμοσ 19 B^3 ηλιασ 19 B^3 σαρεφθα et σιδωνιασ 20 B^3 ελισαιου 24 B^3 γαλιλαιασ 27 B^3 επετιμησεν 28 B^3 φιμωθητι et ριψαν

και δυναμει επιτασσει τοισ ακαθαρτοισ πνευμασιν και εξερχονται και εξεπορευετο ηχοσ περι
λγ αυτου εισ παντα τοπον τησ περιχωρου αναστασ δε απο τησ συναγωγησ εισηλθεν εισ την
οικιαν σιμωνοσ πενθερα δε του σιμωνοσ ην συνεχομενη πυρετω μεγαλω και ηρωτησαν αυτον περι
αυτησ και επιστασ επανω αυτησ επετειμησεν τω πυρετω κ, αφηκεν αυτην παραχρημα δε ανα-
λδ στασα διηκονει αυτοισ δυνοντοσ δε του ηλιου απαντεσ οσοι ειχον ασθενουντασ νοσοισ ποικι-
λαισ ηγαγον αυτουσ προσ αυτον ο δε ενι εκαστω αυτων τασ χειρασ επιτιθεισ εθεραπευεν αυτουσ
εξηρχετο δε και δαιμονια απο πολλων κραζοντα και λεγοντα οτι συ ει ο υιοσ του θ̅υ̅ και επι-
λε τειμων ουκ εια αυτα λαλειν οτι ηδεισαν τον χ̅ν̅ αυτον ειναι γενομενησ δε ημερασ εξελθων
επορευθη εισ ερημον τοπον και οι οχλοι επεζητουν αυτον και ηλθον εωσ αυτου και κατειχον αυτον
του μη πορευεσθαι

απ αυτων ο δε ειπεν προσ αυτουσ οτι και ταισ ετεραισ πολεσιν ευαγγελισασθαι δει με την
λς βασιλειαν του θ̅υ̅ οτι επι τουτο απεσταλην και ην κηρυσσων εισ τασ συναγωγασ τησ ιου-
δαιασ εγενετο δε εν τω τον οχλον επικεισθαι αυτω και ακουειν τον λογον του θεου και αυτοσ
ην εστωσ παρα την λιμνην γεννησαρετ· και ειδεν πλοια δυο εστωτα παρα την λιμνην οι δε
αλιεισ απ αυτων αποβαντεσ επλυνον τα δικτυα εμβασ δε εισ εν των πλοιων ο ην σιμωνοσ ηρω-
τησεν αυτον απο τησ γησ επαναγαγειν ολιγον καθισασ δε εκ του πλοιου εδιδασκε̅ τουσ οχλουσ
ωσ δε επαυσατο λαλων ειπεν προσ τον σιμωνα επαναγαγε εισ το βαθοσ και χαλασατε τα
δικτυα υμων εισ αγραν και αποκριθεισ σιμων ειπεν επιστατα δι ολησ νυκτοσ κοπιασαντεσ ουδεν
ελαβομεν επι δε τω ρηματι σου χαλασω τα δικτυα και τουτο ποιησαντεσ συνεκλεισαν πληθοσ
ιχθυων πολυ διερησσετο δε τα δικτυα αυτων και κατενευσαν τοισ

μετοχοισ εν τω ετερω πλοιω του ελθοντασ συλλαβεσθαι αυτοισ και ηλθον και επλησαν αμφοτερα
τα πλοια ωστε βυθιζεσθαι αυτα ιδων δε σιμων πετροσ προσεπεσεν τοισ γονασιν ι̅υ̅ λεγων εξελθε
απ εμου οτι ανηρ αμαρτωλοσ ειμι κ̅ε̅ θαμβοσ γαρ περιεσχεν αυτον και παντασ τουσ συν αυτω
επι τη αγρα των ιχθυων ων συνελαβον ομοιωσ δε και ιακωβον και ιωανην υιουσ ζεβεδαιου οι ησαν
κοινωνοι τω σιμωνι και ειπεν προσ τον σιμωνα ι̅σ̅ μη φοβου απο του νυν ανθρωπουσ εση
λζ ζωγρων και καταγαγοντεσ τα πλοια επι την γην αφεντεσ παντα ηκολουθησαν αυτω και
εγενετο εν τω ειναι αυτον εν μια των πολεων και ιδου ανηρ πληρησ λεπρασ ιδων δε τον ι̅ν̅ πεσων
επι προσωπον εδεηθη αυτου λεγων κ̅ε̅ εαν θελησ δυνασαι με καθαρισαι και εκτεινασ την χειρα
ηψατο αυτου λεγων θελω καθαρισθητι και ευθεωσ η λεπρα απηλθεν απ αυτου και αυτοσ παρηγ-
γειλεν αυτω μηδενι ειπειν αλλα απελθων δειξον σεαυτον τω ι

I. B³ πνευμασι II. B³ ειπε ειδε εδιδασκε ειπε προσ III. B³ προσεπεσε ειπε

4 B³ επετιμησε 8 B³ επιτιμων 15 litterae πλυν in επλυνον a* vel² rescriptae iusto spatio 20 B³ διερ-
ρησσετο

ερει και προσενεγκε περι του καθαρισμου σου καθως προσεταξεν μωυσης εις μαρτυριον αυτοις
λ̅ϛ̅ διηρχετο δε μαλλον ο λογος περι αυτου και συνηρχοντο οχλοι πολλοι ακουειν και θεραπευ-
εσθαι απο των ασθενειων αυτων αυτος δε ην υποχωρων εν ταις ερημοις και προσευχομενος
λζ και εγενετο εν μια των ημερων και αυτος ην διδασκων και ησαν καθημενοι οι φαρεισαιοι και οι
νομοδιδασκαλοι οι ησαν εληλυθοτες εκ πασης της κωμης της γαλειλαιας και ιουδαιας και
ιερουσαλημ· και δυναμις κ̅υ̅ ην εις το ιασθαι αυτον και ιδου ανδρες εφεροντες επι κλεινης
ανθρωπον ος ην παραλελυμενος και εζητουν αυτον εισενεγκειν κ, θειναι αυτον ενωπιον αυτου και
μη ευροντες ποιας εισενεγκωσιν αυτον δια τον οχλον αναβαντες επι το δωμα δια των κεραμων
καθηκαν αυτον συν τω κλεινιδιω εις το μεσον εμπροσθεν παντων και ιδων την πιστιν αυτων ειπεν
ανθρωπε αφεωνται

σοι αι αμαρτιαι σου κ, ηρξαντο διαλογιζεσθαι οι γραμματεις και οι φαρεισαιοι λεγοντες τις εστιν
ουτος ος λαλει βλασφημιας τις δυναται αμαρτιας αφειναι ει μη μονος ο θ̅ς̅ επιγνους δε ο ι̅ς̅
τους διαλογισμους αυτων αποκριθεις ειπεν προς αυτους τι διαλογιζεσθε εν ταις καρδιαις υμων
τι εστιν ευκοπωτερον ειπεν αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου η ειπεν εγειρε και περιπατει ινα δε
ειδητε οτι ο υιος του ανθρωπου εξουσιαν εχει επι της γης αφιεναι αμαρτιας ειπεν τω παραλελυ
μενω σοι λεγω εγειρε και αρας το κλεινιδιον σου πορευου εις τον οικον σου και παραχρημα ανα-
στας ενωπιον αυτων αρας εφ ο κατεκειτο απηλθεν εις τον οικον αυτου δοξαζων τον θ̅ν̅ και
εκστασις ελαβεν απαντας και εδοξαζον τον θ̅ν̅ και επλησθησαν φοβου λεγοντες οτι ειδομεν παρα
λη δοξα σημερον και με ταυτα εξηλθεν και εθεασατο τελωνην ονοματι λευειν καθημενον επι
το τελωνιον και ειπεν αυ

τω ακολουθει μοι και καταλιπων παντα αναστας ηκολουθει αυτω και εποιησεν δοχην μεγαλην
λευεις αυτω εν τη οικια αυτου και ην οχλος πολυς τελωνων και αλλων οι ησαν μετ αυτου
κατακειμενοι και εγογγυζαν οι φαρεισαιοι και οι γραμματεις αυτων προς τους μαθητας αυτου
λεγοντες διατι μετα των τελωνων και αμαρτωλων εσθιετε και πεινετε και αποκριθεις ι̅ς̅
ειπεν προς αυτους ου χρειαν εχουσιν οι υγιαινοντες ιατρου αλλα οι κακως εχοντες ουκ εληλυθα
λθ καλεσαι δικαιους αλλα αμαρτωλους εις μετανοιαν οι δε ειπαν προς αυτον οι μαθηται
ιωανου νηστευουσιν πυκνα και δεησεις ποιουνται ομοιως και οι των φαρεισαιων οι δε σοι εσθει-
ουσιν και πεινουσιν ο δε ι̅ς̅ ειπεν προς αυτους μη δυνασθε τους υιους του νυμφωνος εν ω ο νυμ-
φιος μετ αυτων εστιν ποιησαι νηστευσαι ελευσονται δε ημεραι και οταν απαρθη απ αυτων ο
νυμφιος τοτε νηστευσουσιν εν ε

1. B^3 προσεταξε II. B^3 ειπε πρ. ειπε τω εξηλθε III. B^3 εποιησε ειπε νηστευουσι ειπε εστι

4 B^3 φαρισαιοι 5 B^3 γαλιλαιας 6 εφεροντες: iam B^2 ε delendum significavit. Ibidem B^3 κλινης 9 B^3 κλινιδιω 11 B^3 φαρισαιοι 14 B^3 ex ειπεν bis restituit ειπειν 16 B^3 κλινιδιον 18 B^3 ιδομεν 19 B^3 μετα ταυτα restituit. Ibidem και εθεασ super rasuram scripta sunt 22 B^2 μετ αυτων 23 B^3 εγογγυζον et φαρισαιοι 24 B^3 πινετε 26 B^3 ειπον 27 B^3 φαρισαιων et εσθιουσι 28 B^3 πινουσιν

κειναις ταις ημεραις ελεγεν δε και παραβολην προς αυτους οτι ουδεις επιβλημα απο ιματιου
καινου σχισας επιβαλλει επι ιματιον παλαιον ει δε μηγε και το καινον σχισει και τω παλαιω ου
συμφωνησει το επιβλημα το απο του καινου και ουδεις βαλλει οινον νεον εις ασκους παλαιους ει
δε μηγε ρηξει ο οινος ο νεος τους ασκους και αυτος εκχυθησεται και οι ασκοι απολουνται αλλ᾽
οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον ουδεις πιων παλαιον θελει νεον λεγει γαρ ο παλαιος
μ χρηστος εστιν εγενετο δε εν σαββατω διαπορευεσθαι αυτον δια σποριμων και ετιλλον οι
μαθηται αυτου και ησθιον τους σταχυας ψωχοντες ταις χερσιν τινες δε των φαρεισαιων ειπον τι
ποιειτε ο ουκ εξεστιν τοις σαββασιν και αποκριθεις προς αυτους ειπεν ι̅σ̅ ουδε τουτο ανεγνωτε ο
εποιησεν δαυειδ οτε επεινασεν αυτος και οι μετ αυτου εισηλθεν εις τον οικον του θ̅υ̅ και τους
αρτους της προθεσεως λαβων εφαγεν και εδωκεν

τοις μετ αυτου ους ουκ εξεστιν φαγειν ει μη μονους τους ιερεις και ελέγεν αυτοις κ̅σ̅ εστιν
μα του σαββατου ο υιος του ανθρωπου εγενετο δε εν ετερω σαββατω εισελθειν αυτον εις την
συναγωγην και διδασκειν και ην ανθρωπος εκει και η χειρ αυτου η δεξια ην ξηρα παρετηρουντο
δε αυτον οι γραμματεις και οι φαρεισαιοι ει εν τω σαββατω θεραπευσει ινα ευρωσιν κατηγορειν
αυτου αυτος δε ηδει τους διαλογισμους αυτων ειπεν δε τω ανδρι τω ξηραν εχοντι την χειρα
εγειρε και στηθι εις το μεσον και αναστας εστη· ειπεν δε ισ προς αυτους επερωτω υμας ει
εξεστι τω σαββατω αγαθοποιησαι η κακοποιησαι ψυχην σωσαι η απολεσαι και περιβλεψαμενος
παντας αυτους ειπεν αυτω εκτεινον την χειρα σου ο δε εποιησεν και αποκατεσταθη η χειρ αυτου
μβ αυτοι δε επλησθησαν ανοιας και διελαλουν προς αλληλους τι αν ποιησαιεν τω ι̅υ̅ εγενετο
δε εν ταις ημεραις ταυταις εξελθειν αυτον εις το ορος προς

ευξασθαι και ην διανυκτερευων εν τη προσευχη του θ̅υ̅ και οτε εγενετο ημερα προσεφωνησεν
τους μαθητας αυτου και εκλεξαμενος απ αυτων δωδεκα ους και αποστολους ωνομασεν σιμωνα
ον και ωνομασεν πετρον και ανδρεαν τον αδελφον αυτου και ιακωβον και ιωανην και φιλιππον κ
βαρθολομαιον και μαθθαιον και θωμαν ιακωβον αλφαιου και σιμωνα τον καλουμενον ζηλωτην και
ιουδαν ιακωβου και ιουδαν ισκαριωθ ος εγενετο προδοτης και καταβας μετ αυτων εστη επι
τοπου πεδινου και οχλος πολυς μαθητων αυτου και πληθος πολυ του λαου απο πασης της
ιουδαιας και ιερουσαλημ και της παραλιου τυρου και σειδωνος οι ηλθον ακουσαι αυτου και
ιαθηναι απο των νοσων αυτων και οι ενοχλουμενοι απο πνευματων ακαθαρτων εθεραπευοντο και
πας ο οχλος εζητουν απτεσθαι αυτου οτι δυναμις παρ αυτου εξηρχετο και ιατο παντας
μγ και αυτος επαρας τους οφθαλμους

I. B³ ελεγε χερσι εξεστι σαββασι εποιησε εφαγε εδωκε II. B³ εξεστι εστι ευρωσι ειπε bis εποιησε III. B³ προσεφωνησε ωνομασε bis

7 B³ φαρισαιων 14 B³ φαρισαιοι 24 B³ ματθαιον 27 B³ σιδωνος

αυτου εισ τουσ μαθητασ αυτου ελεγεν μακαριοι οι πτωχοι οτι υμετερα εστιν η βασιλεια του
θεου μακαριοι οι πεινωντεσ νυν οτι χορτασθησεσθε μακαριοι οι κλαιοντεσ νυν οτι γελα-
μδ σετε μακαριοι εστε οταν μεισησωσιν υμασ οι ανθρωποι και οταν αφορισωσιν υμασ και ονειδι-
σωσιν και εκβαλωσιν το ονομα υμων ωσ πονηρον ενεκα του υιου του ανθρωπου χαρητε εν εκεινη
τη ημερα και σκιρτησατε ιδου γαρ ο μισθοσ υμων πολυσ εν τοισ ουρανοισ κατα τα αυτα γαρ
εποιουν τοισ προφηταισ οι πατερεσ αυτων πλην ουαι υμιν τοισ πλουσιοισ οτι απεχετε την
με παρακλησιν υμων ουαι υμιν οι εμπεπλησμενοι νυν οτι πεινασετε ουαι οι γελωντεσ νυν οτι
πενθησετε και κλαυσετε ουαι οταν υμασ καλωσ ειπωσιν παντεσ οι ανθρωποι κατα τα αυτα
γαρ εποιουν τοισ ψευδοπροφηταισ αλλα υμιν λεγω τοισ ακουουσιν αγαπατε τουσ εχθρουσ υμων
μς καλωσ ποιειτε τοισ μεισουσιν υμασ ευλογειτε

τουσ καταρωμενουσ υμασ προσευχεσθε περι των επηρεαζοντων υμασ των τυπτοντι σε επι την
σιαγονα παρεχε και την αλλην και απο του αιροντοσ σου το ιματιον και τον χιτωνα μη κωλυ-
μζ σησ παντι αιτουντι σε διδου και απο του αιροντοσ τα σα μη απαιτει και καθωσ θελετε ινα
ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι ποιειτε αυτοισ ομοιωσ και ει αγαπατε τουσ αγαπωντασ υμασ ποια
υμιν χαρισ εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι τουσ αγαπωντασ αυτουσ αγαπωσιν και γαρ εαν αγαθο-
ποιητε τουσ αγαθοποιουντασ υμασ ποια υμιν χαρισ εστιν και οι αμαρτωλοι το αυτο ποιουσιν
και εαν δανισητε παρ ων ελπιζετε λαβειν ποια υμιν χαρισ και αμαρτωλοι αμαρτωλοισ δανιζουσιν
ινα απολαβωσιν τα ισα πλην αγαπατε τουσ εχθρουσ υμων και αγαθοποιειτε και δανιζετε μηδεν
απελπιζοντεσ και εσται ο μισθοσ υμων πολυσ και εσεσθε υιοι υψιστου οτι αυτοσ χρηστοσ εστιν
μη επι τουσ αχαριστουσ και πονηρουσ γεινεσθε οικτειρμο

νεσ καθωσ ο πατηρ υμων οικτιρμων εστιν και μη κρεινετε και ου μη κριθητε και μη δικαζετε
και ου μη δικασθητε απολυετε και απολυθησεσθε διδοτε κ, δοθησεται υμιν μετρον καλον
πεπιεσμενον σεσαλευμενον υπερεκχυννομενον δωσουσιν εισ τον κολπον υμων ω γαρ μετρω μετρειτε
μετρηθησεται υμιν ειπεν δε και παραβολην αυτοισ μητι δυναται τυφλοσ τυφλον οδηγειν ουχι
μθ αμφοτεροι εισ βοθυνον εμπεσουνται ουκ εστιν μαθητησ υπερ τον διδασκαλον κατηρτισμενοσ
δε πασ εσται ωσ ο διδασκαλοσ αυτου τι δε βλεπεισ το καρφοσ το εν τω οφθαλμω του αδελφου
σου την δε δοκον την εν τω ιδιω οφθαλμω ου κατανοεισ· πωσ δυνασαι λεγειν τω αδελφω σου
αδελφε αφεσ εκβαλω το καρφοσ το εν τω οφθαλμω σου αυτοσ την εν τω οφθαλμω σου δοκον ου
βλεπων υποκριτα εκβαλε πρωτον την δοκον εκ του οφθαλμου σου και τοτε διαβλεψεισ το
καρφοσ το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου

I. B^3 ελεγε ονειδισωσι εκβαλωσι ειπωσι II. B^3 εστι αγαπωσι εστι ποιουσι απολαβωσι III. B^3 εστι ειπε εστι

3 B^3 μισησωσιν 10 B^3 μισουσιν 11 B^3 τω τυπτοντι 17 B^3 δανεισητε et δανειζουσιν 18 B^3 δανειζετε 20 B^3 γινεσθε οικτιρμονεσ 21 B^3 κρινετε 23 B^3 υπερεκχυνομενον. Ibidem B^2 ut videtur et B^3 αντιμετρηθησεται

εκβαλειν ου γαρ εστιν δενδρον καλον ποιουν καρπον σαπρον ουδε παλιν δενδρον σαπρον ποιουν καρπον καλον εκαστον γαρ δενδρον εκ του ιδιου καρπου γεινωσκεται ου γαρ εξ ακανθων συλλεγουσιν συκα ουδε εκ βατου σταφυλην τρυγωσιν ο αγαθος ανθρωπος εκ του αγαθου θησαυρου της καρδιας προφερει το αγαθον και ο πονηρος εκ του πονηρου προφερει το πονηρον εκ γαρ περισσευματος καρδιας λαλει το στομα αυτου τι δε με καλειτε κ̅ε̅ κ̅ε̅ και ου ποιειτε ο λεγω πας ο ερχομενος προς με και ακουων μου των λογων και ποιων αυτους υποδειξω υμιν τινι εστιν ομοιος ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδομουντι οικιαν ος εσκαψεν και εβαθυνεν και εθηκεν θεμελιον επι την πετραν πλημμυρης δε γενομενης προσερηξεν ο ποταμος τη οικια εκεινη και ουκ ισχυσεν σαλευσαι αυτην δια το καλως οικοδομησθαι αυτην ο δε ακουσας και μη ποιησας ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδομη

σαντι οικιαν επι την γην χωρις θεμελιου η προσερηξεν ο ποταμος και ευθυς συνεπεσεν και εγενετο το ρηγμα της οικιας εκεινης μεγα επειδη επληρωσεν παντα τα ρηματα αυτου εις τας ακοας του λαου εισηλθεν εις καφαρναουμ εκατονταρχου δε τινος δουλος κακως εχων ημελλεν τελευταν ος ην αυτω εντειμος ακουσας δε περι του ι̅υ̅ απεστειλεν προς αυτον πρεσβυτερους των ιουδαιων ερωτων αυτον οπως ελθων διασωση τον δουλον αυτου οι δε παραγενομενοι προς τον ι̅ν̅ παρεκαλουν αυτον σπουδαιως λεγοντες οτι αξιος εστιν ω παρεξη τουτο αγαπα γαρ το εθνος ημων και την συναγωγην αυτος ωκοδομησεν ημιν ο δε ι̅σ̅ επορευετο συν αυτοις ηδη δε αυτου ου μακραν απεχοντος απο της οικιας επεμψεν φιλους ο εκατονταρχης λεγων αυτω κ̅ε̅ μη σκυλλου ου γαρ ικανος ειμι ινα υπο την στεγην μου εισελθης διο ουδε εμαυτον ηξιωσα προς σε ελθειν αλλα ειπε λο

γω και ιαθητω ο παις μου και γαρ εγω ανθρωπος ειμι υπο εξουσιαν τασσομενος εχων υπ εμαυτον στρατιωτας και λεγω τουτω πορευθητι και πορευεται και αλλω ερχου και ερχεται και τω δουλω μου ποιησον τουτο και ποιει ακουσας δε ταυτα ο ι̅σ̅ εθαυμασεν αυτον και στραφεις τω ακολουθουντι αυτω οχλω ειπεν λεγω υμιν ουδε εν τω ισραηλ τοσαυτην πιστιν ευρον και υποστρεψαντες εις τον οικον οι πεμφθεντες ευρον τον δουλον υγιαινοντα και εγενετο εν τω εξης επορευθη εις πολιν καλουμενην ναϊν και συνεπορευοντο αυτω οι μαθηται αυτου και οχλος πολυς ως δε ηγγισεν τη πυλη της πολεως και ιδου εξεκομιζετο τεθνηκως μονογενης υιος τη μητρι αυτου και αυτη ην χηρα και οχλος της πολεως ικανος ην συν αυτη και ιδων αυτην ο κ̅σ̅ εσπλαγχνισθη επ αυτη και ειπεν αυτη μη κλαιε και προσελθων ηψατο της σορου οι δε βασταζοντες εστησαν και ειπεν νεανισκε

I. B³ εστι συλλεγουσι εσκαψε εβαθυνε εθηκε ισχυσε II. B³ συνεπεσε επληρωσε ημελλε απεστειλε επεμψε III. B³ ειπε ηγγισε ειπε νεαν.

2 B³ γινωσκεται 8 B³ πλημμυρας et προσερρηξεν 9 B³ οικοδομεισθαι 11 B³ προσερρηξεν 14 B³ εντιμος

σοι λεγω εγερθητι και εκαθισεν ο νεκροσ και ηρξατο λαλειν και εδωκεν αυτον τη μητρι αυτου
ελαβεν δε φοβοσ παντασ και εδοξαζον τον θν λεγοντεσ οτι προφητησ μεγασ ηγερθη εν ημιν και
οτι επεσκεψατο ο θσ τον λαον αυτου και εξηλθεν ο λογοσ ουτοσ εν ολη τη ιουδαια περι αυτου
νγ και παση τη περιχωρω και απηγγειλαν ιωανει οι μαθηται αυτου περι παντων τουτων και
προσκαλεσαμενοσ δυο τινασ των μαθητων αυτου ο ιωανησ επεμψεν προσ τον κν λεγων συ ει ο
ερχομενοσ η ετερον προσδοκωμεν παραγενομενοι δε προσ αυτον οι ανδρεσ ειπαν ιωανησ ο βαπτι-
στησ απεστειλεν ημασ προσ σε λεγων συ ει ο ερχομενοσ η αλλον προσδοκωμεν εν εκεινη τη
ωρα εθεραπευσεν πολλουσ απο νοσων και μαστειγων και πνευματων πονηρων και τυφλοισ πολ-
λοισ εχαρισατο βλεπειν και αποκριθεισ ειπεν αυτοισ πορευθεντεσ απαγγειλατε ιωανει α ειδετε
και ηκουσατε τυφλοι

αναβλεπουσιν χωλοι περιπατουσιν λεπροι καθαριζονται και κωφοι ακουουσιν νεκροι εγειρονται
νδ πτωχοι ευαγγελιζονται και μακαριοσ εστιν οσ εαν μη σκανδαλισθη εν εμοι απελθοντων δε
των αγγελων ιωανου ηρξατο λεγειν προσ τουσ οχλουσ περι ιωανου τι εξηλθατε εισ την ερημον
θεασασθαι καλαμον υπο ανεμου σαλευομεν αλλα τι εξηλθατε ιδειν ανθρωπον εν μαλακοισ ιματιοισ
ημφιεσμενον ιδου οι εν ιματισμω ενδοξω και τρυφη υπαρχοντεσ εν τοισ βασιλειοισ εισιν αλλα τι
εξηλθατε ιδειν προφητην ναι λεγω υμιν και περισσοτερον προφητου ουτοσ εστιν περι ου γεγραπται
ιδου αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου οσ κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν
σου λεγω υμιν μειζων εν γεννητοισ γυναικων ιωανου ουδεισ εστιν ο δε μεικροτεροσ εν τη βασι-
λεια του θεου μειζων αυτου εστιν και πασ ο λαοσ ακουσασ και οι τελωναι εδικαιωσαν τον θν
βαπτισθεντεσ το βαπτισμα

ιωανου οι δε φαρεισαιοι και οι νομικοι την βουλην του θυ ηθετησαν εισ εαυτουσ μη βαπτισθεν-
νε τεσ υπ αυτου τινι ουν ομοιωσω τουσ ανθρωπουσ τησ γενεασ ταυτησ και τινι εισιν ομοιοι
ομοιοι εισιν παιδιοισ τοισ εν αγορα καθημενοισ και προσφωνουσιν αλληλοισ α λεγει ηυλησαμεν
υμιν και ουκ ωρχησασθε εθρηνησαμεν και ουκ εκλαυσατε εληλυθεν γαρ ιωανησ ο βαπτιστησ μη
εσθων αρτον μητε πεινων οινον και λεγετε δαιμονιον εχει εληλυθεν ο υιοσ του ανθρωπου εθιων και
πεινων και λεγετε ιδου ανθρωποσ φαγοσ και οινοποτησ φιλοσ τελωνων και αμαρτωλων και
ν5 δικαιωθη η σοφια απο παντων των τεκνων αυτησ ηρωτα δε τισ αυτον των φαρεισαιων ινα
φαγη μετ αυτου και εισελθων εισ τον οικον του φαρεισαιου κατεκλιθη και ιδου γυνη ητισ ην εν
τη πολι αμαρτωλοσ και επιγνουσα οτι κατακειται εν τη οικια του φαρεισαιου κομισασα αλαβα-
στρον μυρου και στασα οπισω παρα τουσ ποδασ

I. B^3 ελαβε επεμψε εθεραπευσε II. B^3 αναβλεπουσι περιπατουσι ακουουσι ουτ. εστι αυτ. εστι III. B^3 εισι παιδ. εληλυθε γαρ

4 B^3 ιωανη 8 B^3 μαστιγων 9 B^3 ιωανη 14 correctum, a B^3 demum ut videtur, σαλευομενον 18 B^3 μικροτεροσ 21 B^3 φαρισαιοι 25 B^3 πινων et (pro εθιων) εσθιων 26 B^3 πινων 27 B^3 εδικαιωθη et φαρισαιων 28 B^3 φαρισαιου

αυτου κλαιουσα τοις δακρυσιν ηρξατο βρεχειν τους ποδας αυτου και ταις θριξιν της κεφαλης αυτης εξεμασσεν και κατεφιλει τους ποδας αυτου κ, ηλειφεν τω μυρω ιδων δε ο φαρεισαιος ο καλεσας αυτον ειπεν εν εαυτω λεγων ουτος ει ην ο προφητης εγεινωσκεν αν τις και ποταπη η γυνη ητις απτεται αυτου οτι αμαρτωλος εστιν και αποκριθεις ο ισ̅ ειπεν προς αυτον σιμων εχω σοι τι ειπεν ο δε διδασκαλε ειπε φησιν δυο χρεοφιλεται ησαν δανιστη τινι ο εις ωφειλεν δηναρια πεντακοσια ο δ' ετερος πεντηκοντα μη εχοντων αυτων αποδουναι αμφοτεροις εχαρισατο τις ουν αυτων πλειον αγαπησει αυτον αποκριθεις σιμων ειπεν υπολαμβανω οτι ω το πλειον εχαρισατο ο δε ειπεν αυτω ορθως εκρεινας και στραφεις προς την γυναικα τω σιμωνι εφη βλεπεις ταυτην την γυναικα εισηλθον σου εις την οικιαν υδωρ μοι επι ποδας ουκ εδωκας αυτη δε τοις δακρυσιν εβρεξεν μου

τους ποδας και ταις θριξιν αυτης εξεμαξεν φιλημα μοι ουκ εδωκας αυτη δε αφ ης εισηλθον ου διελιπεν καταφιλουσα μου τους ποδας ελαιω την κεφαλην μου ουκ ηλειψας αυτη δε μυρω ηλειψεν τους ποδας μου ου χαριν λεγω σοι αφεωνται αι αμαρτιαι αυτης αι πολλαι οτι ηγαπησεν πολυ ω δε ολιγον αφιεται και ολιγον αγαπα· ειπεν δε αυτη αφεωνται σου αι αμαρτιαι και ηρξαντο οι συνανακειμενοι λεγειν εν εαυτοις τις ουτος εστιν ος και αμαρτιας αφιησιν ειπεν δε
κς προς την γυναικα η πιστις σου σεσωκεν σε πορευου εις ειρηνην και εγενετο εν τω καθεξης και αυτος διωδευεν κατα πολιν και κωμην κηρυσσων και ευαγγελιζομενος την βασιλειαν του θυ και οι δωδεκα συν αυτω και γυναικες τινες αι ησαν τεθεραπευμεναι απο πνευματων πονηρων και ασθενειων μαρια η καλουμενη μαγδαληνη αφ ης δαιμονια επτα εξεληλυθει και ιωανα γυνη χουζα επιτροπου ηρωδου και σουσαν

λ να και ετεραι πολλαι αιτινες διηκονουν αυτοις εκ των υπαρχοντων αυταις συνιοντος δε οχλου πολλου και των κατα πολιν επιπορευομενων προς αυτον ειπεν δια παραβολης εξηλθεν ο σπειρων του σπειραι τον σπορον αυτου και εν τω σπειρειν αυτον α μεν επεσεν παρα την οδον και κατεπατηθη και τα πετεινα του ουρανου κατεφαγεν αυτα και ετερον κατεπεσεν επι πετραν και φυεν εξηρανθη δια το μη εχειν ικμαδα κ, ετερον επεσεν εν μεσω των ακανθων και συμφυεισαι αι ακανθαι απεπνιξαν αυτο και ετερον επεσεν εις την γην την αγαθην και φυεν εποιησεν καρπον εκατονταπλασειονα ταυτα λεγων εφωνει ο εχων ωτα ακουειν ακουετω· επηρωτων δε αυτον οι μαθηται αυτου τις αυτη ειη παραβολη ο δε ειπεν υμιν δεδοται γνωναι τα μυστηρια της βασιλειας του θυ τοις δε λοιποις εν παραβολαις ινα βλεποντες μη βλεπωσιν και ακουοντες μη συνιωσιν εστιν δε αυτη η πα

I. B^3 θριξι εξεμασσε ηλειφε ̓εστι ειπε φησι ωφειλε εβρεξε II. B^3 εξεμαξε διελιπε ηλειψε ηγαπησε ειπε bis σεσωκε διωδευε III. B^3 ειπε επεσε παρα εποιησε βλεπωσι εστι

2 B^3 φαρισαιος 3 B^3 ην προφητης et εγινωσκεν 5 B^3 τι ειπειν. Ibidem B^3 χρεοφειλεται et δανειστη 8 B^3 εκρινας 27 B^3 εκατονταπλασιονα 28 ειη : B^3 εἰ ἡ sic

ραβολη ο σπορος εστιν ο λογος του θυ οι δε παρα την οδον εισιν οι ακουσαντες ειτα ερχεται
ο διαβολος και αιρει τον λογον απο της καρδιας αυτων ινα μη πιστευσαντες σωθωσιν οι δε επι
της πετρας οι οταν ακουσωσιν μετα χαρας δεχονται τον λογον κ, αυτοι ριζαν ουκ εχουσιν οι προς
καιρον πιστευουσιν και εν καιρω πειρασμου αφιστανται το δε εις τας ακανθας πεσον ουτοι
εισιν οι ακουσαντες και υπο μεριμνων και πλουτου και ηδονων του βιου πορευομενοι συ̅πνειγονται
και ου τελεσφορουσιν το δε εν τη καλη γη ουτοι εισιν οιτινες εν καρδια καλη και αγαθη ακου-
σαντες τον λογον κατεχουσιν και καρποφορουσιν εν υπομονη ουδεις δε λυχνον αψας καλυπτει
αυτον σκευει η υποκατω κλεινης τιθησιν αλλ επι λυχνιας τιθησιν ου γαρ εστιν κρυπτον ο ου
φανερον γενησεται ουδε αποκρυφον ο ου μη γνωσθη και εις φανερον ελθη βλεπετε ουν πως
ακουετε ος αν

νθ γαρ εχη δοθησεται αυτω και ος αν μη εχη και ο δοκει εχειν αρθησεται απ αυτου παρεγενετο
δε προς αυτον η μητηρ και οι αδελφοι αυτου και ουκ ηδυναντο συντυχειν αυτω δια τον οχλον
απηγγελη δε αυτω η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εστηκασιν εξω ιδειν θελοντες σε ο δε απο-
κριθεις ειπεν προς αυτους μητηρ μου και αδελφοι μου ουτοι εισιν οι τον λογον του θυ̅ ακουοντες
ξ̅ και ποιουντες εγενετο δε εν μια των ημερων και αυτος ενεβη εις πλοιον και οι μαθηται
αυτου και ειπεν προς αυτους διελθωμεν εις το περαν της λιμνης και ανηχθησαν πλεοντων δε
αυτων αφυπνωσεν και κατεβη λαιλαψ εις την λιμνην ανεμου και συνεπληρουντο και εκινδυνευον
προσελθοντες δε διηγειραν αυτον λεγοντες επιστατα επιστατα απολλυμεθα ο δε διεγερθεις επετει-
μησεν τω ανεμω και τω κλυδωνι του υδατος και επαυσαντο και εγενετο γαληνη ειπεν δε αυτοις
που η πιστις υμων · φοβηθεντες δε εθαυμασαν

λεγοντες προς αλληλους τις αρα ουτος εστιν οτι και τοις ανεμοις επιτασσει και τω υδατι και
ξ̅α̅ κατεπλευσαν εις την χωραν των γερασηνων ητις εστιν αντιπερα της γαλειλαιας εξελθοντι
δε αυτω επι την γην υπηντησεν τις ανηρ εκ της πολεως εχων δαιμονια και χρονω ικανω ουκ
ενεδυσατο ιματιον και εν οικια ουκ εμενεν αλλ εν τοις μνημασιν ιδων δε τον ιν̅ ανακραξας προσ-
επεσεν αυτω και φωνη μεγαλη ειπεν τι εμοι και σοι ιυ̅ υιε του θυ του υψιστου δεομαι σου μη με
βανισης παρηγγειλεν γαρ τω πνευματι τω ακαθαρτω εξελθειν απο του ανθρωπου πολλοις γαρ
χρονοις συνηρπακει αυτον κ, εδεσμευετο αλυσεσιν και πεδαις φυλασσομενος και διαρησσων τα
δεσμα ηλαυνετο απο του δαιμονιου εις τας ερημους επηρωτησεν δε αυτον ο ισ̅ τι σοι ονομα εστιν
ο δε ειπεν λεγειων οτι εισηλθεν δαιμονια πολλα εις αυτον και παρεκαλουν αυτον ινα μη επιταξη
αυτοις εις την αβυσσον απελθειν ην

I. B^3 ακουσωσι πιστευουσι τελεσφορουσι κατεχουσι εστι II. B^3 ειπε bis αφυπνωσε ειπε III. B^3 υπην-
τησε ειπε παρηγγειλε αλυσεσι επηρωτησε ειπε εισηλθε

3 αυτοι : B^3 ουτοι 5 B^3 συμπνιγονται 8 B^3 κλινης 18 B^3 επετιμησε 22 B^3 γαλιλαιας 26 B^3 βασανισης 27 B^3 διαρρησσων 29 B^3 λεγεων

δε εκει αγελη χοιρων ικανων βοσκομενη εν τω ορει και παρεκαλεσαν αυτον ινα επιτρεψη αυτοις
εισ εκεινουσ εισελθειν και επετρεψεν αυτοισ εξελθοντα δε τα δαιμονια απο του ανθρωπου εισηλ-
θον εισ τουσ χοιρουσ και ωρμησεν η αγελη κατα του κρημνου εισ την λιμνην και απεπνιγη
ιδοντεσ δε οι βοσκοντεσ το γεγονοσ εφυγον και απηγγειλαν εισ την πολιν και εισ τουσ αγρουσ
εξηλθον δε ιδειν το γεγονοσ και ηλθαν προσ τον ι̅ν̅ και ευραν καθημενον τον ανθρωπον αφ ου τα
δαιμονια εξηλθεν ειματισμενον και σωφρονουντα παρα τουσ ποδασ ι̅υ̅ και εφοβηθησαν απηγγειλαν
δε αυτοισ οι ιδοντεσ πωσ εσωθη ο δαιμονισθεισ και ηρωτησεν αυτον απαν το πληθοσ τησ περι-
χωρου των γερασηνων απελθειν απ αυτων οτι φοβω μεγαλω συνειχοντο αυτοσ δε εμβασ εισ
πλοιον υπεστρεψεν εδειτο δε αυτου ο ανηρ αφ ου εξεληλυθει τα δαιμονια ειναι συν αυτω απελυσεν
δε αυτον λε

γων υποστρεφε εισ τον οικον σου και διηγου οσα σοι εποιησεν ο θ̅σ̅ και απηλθεν καθ ολην την
ξ̅γ̅ πολιν κηρυσσων οσα εποιησεν αυτω ο ι̅σ̅ εν δε τω υποστρεφειν τον ι̅ν̅ απεδεξατο αυτον ο
οχλοσ ησαν γαρ παντεσ προσδοκωντεσ αυτον και ιδου ηλθεν ανηρ ω ονομα ιαειροσ και ουτοσ
αρχων τησ συναγωγησ υπηρχεν και πεσων παρα τουσ ποδασ ι̅υ̅ παρεκαλει αυτον εισελθειν εισ τον
οικον αυτου οτι θυγατηρ μονογενησ ην αυτω ωσ ετων δωδεκα και αυτη απεθνησκεν εν δε τω
υπαγειν αυτον οι οχλοι συνεπνειγον αυτον και γυνη ουσα εν ρυσει αιματοσ απο ετων δωδεκα ητισ
ουκ ισχυσεν απ ουδενοσ θεραπευθηναι προσελθουσα οπισθεν ηψατο του κρασπεδου του ιματιου
αυτου και παραχρημα εστη η ρυσισ του αιματοσ αυτησ και ειπεν ο ι̅σ̅ τισ ο αψαμενοσ μου
αρνουμενων δε παντων ειπεν ο πετροσ επιστατα οι οχλοι συνεχουσι σε και αποθλειβουσιν ο δε ι̅σ̅
ειπεν ηψατο μου τισ εγω γαρ εγνων δυναμιν ε

ξεληλυθυιαν απ εμου ιδουσα δε η γυνη οτι ουκ ελαθεν τρεμουσα ηλθεν και προσπεσουσα αυτω δι
ην αιτιαν ηψατο αυτου απηγγειλεν ενωπιον παντοσ του λαου και ωσ ιαθη παραχρημα ο δε ειπεν
αυτη θυγατηρ η πιστισ σου σεσωκεν σε πορευου εισ ειρηνην ετι αυτου λαλουντοσ ερχεται τισ
παρα του αρχισυναγωγου λεγων οτι τεθνηκεν η θυγατηρ σου μηκετι σκυλλε τον διδασκαλον ο δε
ι̅σ̅ ακουσασ απεκριθη αυτω μη φοβου μονον πιστευσον και σωθησεται ελθων δε εισ την οικιαν
ουκ αφηκεν εισελθειν τινα συν αυτω ει μη πετρον και ιωανην και ιακωβον και τον πατερα τησ
παιδοσ κ, την μητερα εκλαιον δε παντεσ και εκοπτοντο αυτην ο δε ειπεν μη κλαιετε ου γαρ
απεθανεν αλλα καθευδει και κατεγελων αυτου ειδοτεσ οτι απεθανεν αυτοσ δε κρατησασ τησ
χειροσ αυτη εφωνησεν λεγων η παισ εγειρε και επεστρεψεν το πνευμα αυτησ και ανεστη παρα-
χρημα και διεταξεν αυτη δοθηναι φαγειν και εξε

I. B^3 απελυσε II. B^3 απηλθε υπηρχε III. B^3 ελαθε ηλθε σεσωκε ειπε εφωνησε επεστρεψε

5 B^3 ηλθον et ευρον 6 B^3 ιματισμενον 16 B^3 συνεπνιγον 19 B^3 αποθλιβουσιν 29 B^3 αυτης pro αυτη reposuit

ξε στησαν οι γονεις αυτης ο δε παρηγγειλεν αυτοις μηδενι ειπειν το γεγονος   συγκαλεσαμενος
δε τους δωδεκα εδωκεν δυναμιν αυτοις και εξουσιαν επι παντα τα δαιμονια και νοσους θερα-
πευειν και απεστειλεν αυτους κηρυσσειν την βασιλειαν του θυ και ιασθαι   και ειπεν προς αυτους
μηδεν αιρετε εις την οδον μητε ραβδον μητε πηραν μητε αρτον μητε αργυριον μητε δυο χιτωνας
εχειν και εις ην αν οικιαν εισελθητε εκει μενετε και εκειθεν εξερχεσθε και οσοι αν μη δεχωνται
υμας εξερχομενοι απο της πολεως εκεινης τον κονιορτον απο των ποδων υμων αποτινασσετε εις
μαρτυριον επ αυτους εξερχομενοι δε διηρχοντο κατα τας κωμας ευαγγελιζομενοι και θεραπευον-
τες πανταχου   ηκουσεν δε ηρωδης ο τετραρχης τα γεινομενα παντα και διηπορει δια το
λεγεσθαι υπο τινων οτι ιωανης ηγερθη εκ νεκρων υπο τινων δε οτι ηλειας εφανη αλλων δε οτι
προφητης τις των αρχαιων

ανεστη   ειπεν δε ο ηρωδης ιωανην εγω απεκεφαλισα τις δε εστιν ουτος περι ου ακουω τοι-
ξς αυτα και εζητει ιδειν αυτον   και υποστρεψαντες οι αποστολοι διηγησαντο αυτω οσα εποι-
ησαν κ, παραλαβων αυτους υπεχωρησεν κατ ιδιαν εις πολιν καλουμενην βηθσαιδα οι δε οχλοι
γνοντες ηκολουθησαν αυτω και αποδεξαμενος αυτους ελαλει αυτοις περι της βασιλειας του θυ
ξζ και τους χρειαν εχοντας θεραπειας ιατο .   ηδη ημερα ηρξατο κλεινειν   προσελθοντες δε οι
δωδεκα ειπον αυτω απολυσον τον οχλον ινα πορευθεντες εις τας κυκλω κωμας και αγρους καταλυσωσιν και ευρωσιν επισειτισμον οτι ωδε εν ερημω τοπω εσμεν   ειπεν δε προς αυτους δοτε
αυτοις φαγειν υμεις οι δε ειπαν ουκ εισιν ημιν πλειον η αρτοι πεντε και ιχθυες δυο ει μητι
πορευθεντες ημεις αγορασωμεν εις παντα τον λαον τουτον βρωματα ησαν γαρ ωσει ανδρες πεν-
τακισχειλιοι   ειπεν δε προς τους μαθητας

αυτου κατακλεινατε αυτους κλισιας ωσει ανα πεντηκοντα και εποιησαν ουτως και κατεκλειναν
απαντας λαβων δε τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν
αυτους και κατεκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις παραθειναι τω οχλω και εφαγον και εχορτα-
ξη σθησαν παντες και ηρθη το περισσευσαν αυτοις κλασματων κοφινοι δωδεκα   και εγενετο εν
τω ειναι αυτον προσευχομενον κατα μονας συνηντησαν αυτω οι μαθηται και επηρωτησεν αυτους
λεγων τινα με οι οχλοι λεγουσιν ειναι   οι δε αποκριθεντες ειπαν ιωανην τον βαπτιστην αλλοι δε
ηλειαν αλλοι δε οτι προφητης τις των αρχαιων ανεστη   ειπεν δε αυτοις υμεις δε τινα με λεγετε
ειναι πετρος δε αποκριθεις ειπεν τον χ̅ν̅ του θυ ο δε επιτιμησας αυτοις παρηγγειλεν μηδενι λεγειν
τουτο ειπων οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο των πρεσβυ-
τερων και αρχιερεων

I. B[3] εδωκε ειπε· ηκουσε II. B[3] ειπε υπεχωρησε καταλυσωσι ειπε bis III. B[3] κατεκλασε ειπε bis παρηγγειλε

8 B[3] γινομενα 9 B[3] ηλιας 15 B[3] κλινειν 17 B[3] επισιτισμον 20 B[3] πεντακισχιλιοι 21 B[3] κατακλινατε et κατεκλιναν 25 συνηντησαν : iam B[2] ut vdtr et B[3] συνησαν 27 B[3] ηλιαν

59 και γραμματεων και αποκτανθηναι και τη τριτη ημερα εγερθηναι ελεγεν δε προς παντας ει τις θελει οπισω μου ερχεσθαι απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου καθ ημεραν και ακολουθειτω μοι ος γαρ αν θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην ος δ αν απολεση την ψυχην αυτου ενεκεν εμου ουτος σωσει αυτην τι γαρ ωφελειται ανθρωπος κερδησας τον κοσμον ολον εαυτον δε απολεσας η ζημιωθεις ος αρ αν επαισχυνθη με και τους εμους λογους τουτον ο υιος του ανθρωπου επαισχυνθησεται οταν ελθη εν τη δοξη αυτου και του πατρος και των αγιων αγγελων λεγω δε υμιν αληθως εισιν τινες των αυτου εστηκοτων οι ου μη γευσωνται
60 θανατου εως αν ιδωσιν την βασιλειαν του θυ εγενετο δε μετα τους λογους τουτους ωσει ημεραι οκτω παραλαβων πετρον και ιωαννην και ιακωβον ανεβη εις το ορος προσευξασθαι και εγενετο εν τω προσευχεσθαι αυτον

το ειδος του προσωπου αυτου ετερον κ, ο ιματισμος αυτου λευκος εξαστραπτων και ιδου ανδρες δυο συνελαλουν αυτω οιτινες ησαν μωυσης και ηλειας οι οφθεντες εν δοξη ελεγον την εξοδον αυτου ην εμελλεν πληρουν εν ιερουσαλημ ο δε πετρος και οι συν αυτω ησαν βεβαρημενοι υπνω διαγρηγορησαντες δε ειδον την δοξαν αυτου και τους δυο ανδρας τους συνεστωτας αυτω· και εγενετο εν τω διαχωριζεσθαι αυτους απ αυτου ειπεν ο πετρος προς τον ιν επιστατα καλον εστιν ημας ωδε ειναι και ποιησωμεν σκηνας τρις μιαν σοι και μιαν μωυσει και μιαν ηλεια μη ειδως ο λεγει ταυτα δε αυτου λεγοντος εγενετο νεφελη και επεσκιαζεν αυτους εφοβηθησαν δε εν τω εισελθεν αυτους εις την νεφελην και φωνη εγενετο εκ της νεφελης λεγουσα ουτος εστιν ο υιος μου ο εκλελεγμενος αυτου ακουετε και εν τω γενεσθαι την φωνην ευρεθη ισ̅ μονος κα αυτοι εσειγησαν και ουδε

61 νι απηγγειλαν εν εκειναις ταις ημεραις ουδεν ων εωρακαν εγενετο δε τη εξης ημερα κατελθοντων αυτων απο του ορους συνηντησεν αυτω οχλος πολυς και ιδου ανηρ απο του οχλου εβοησεν λεγων διδασκαλε δεομαι σου επιβλεψαι επι τον υιον μου οτι μονογενης μοι εστιν και ιδου πνευμα λαμβανει αυτον κ, εξαιφνης κραζει και σπαρασσει αυτον μετα αφρου και μολις αποχωρει απ αυτου συντρειβον αυτον και εδεηθην των μαθητων σου ινα εκβαλωσιν αυτο και ουκ ηδυνηθησαν αποκριθεις δε ο ισ̅ ειπεν ω γενεα απιστος και διεστραμμενη εως ποτε εσομαι προς υμας και ανεξομαι υμων προσαγαγε ωδε τον υιον σου ετι δε προσερχομενου αυτου ερρηξεν αυτον το δαιμονιον και συνεσπαραξεν επετειμησεν δε ο ισ̅ τω πνευματι τω ακαθαρτω και ιασατο τον παιδα και απεδωκεν αυτον τω πατρι αυτου εξεπλησσοντο δε παντες επι τη μεγαλειοτητι του θυ
62 παντων δε θαυμαζον

I. B³ ελεγε εισι ιδωσι II. B³ εμελλε III. B³ εβοησε εστι

2 B³, vix iam B², αρνησασθω 5 B³ ος γαρ 12 B³ ηλιας 16 B³ τρεις et ηλια 20 B³ εσιγησαν 25 B³ συντριβον 28 B³ επετιμησε

των επι πασι οισ εποιει ειπε προσ τουσ μαθητασ αυτου θεσθε υμεισ εισ τα ωτα υμων τουσ λογουσ
τουτουσ ο γαρ υιοσ του ανθρωπου μελλει παραδιδοσθαι εισ χειρασ ανθρωπων οι δε ηγνοουν το
ρημα τουτο και ην παρακεκαλυμμενον απ αυτων ινα μη αισθωνται αυτο και εφοβουντο ερωτησαι
αυτον περι του ρηματοσ τουτου εισηλθεν δε διαλογισμοσ εν αυτοισ το τισ αν ειη μειζων αυτων
ο δε ισ ειδωσ τον διαλογισμον τησ καρδιασ αυτων επιλαβομενοσ παιδιον εστησεν αυτο παρ εαυτω
και ειπεν αυτοισ οσ εαν δεξηται τουτο το παιδιον επι τω ονοματι μου εμε δεχεται και οσ αν
εμε δεξηται δεχεται τον αποστειλαντα με ο γαρ μεικροτεροσ εν πασιν υμιν υπαρχων ουτοσ εστιν
μεγασ αποκριθεισ δε ιωανησ ειπεν επιστατα ειδομεν τινα εν τω ονοματι σου εκβαλλοντα
δαιμονια και εκωλυομεν αυτον οτι ουκ ακολουθει μεθ ημων ειπεν δε προσ αυτον ισ μη κωλυ-
ετε οσ γαρ ουκ εστιν καθ υμων υπερ υμων εστιν

ογ εγενετο δε εν τω συμπληρουσθαι τασ ημερασ τησ αναλημψεωσ αυτου και αυτοσ το προσωπον
εστηρισεν του πορευεσθαι εισ ιερουσαλημ και απεστειλεν αγγελουσ προ προσωπου αυτου και
πορευθεντεσ εισηλθον εισ κωμην σαμαρειτων ωσ ετοιμασαι αυτω και ουκ εδεξαντο αυτον οτι το
προσωπον αυτου ην πορευομενον εισ ιερουσαλημ ιδοντεσ δε οι μαθηται ιακωβοσ και ιωανησ ειπαν
κε θελεισ ειπωμεν πυρ καταβηναι απο του ουρανου και αναλωσαι αυτουσ στραφεισ δε επετει-
οδ μησεν αυτοισ και επορευθησαν εισ ετεραν κωμην και πορευομενων αυτων εν τη οδω ειπεν
τισ προσ αυτον ακολουθησω σοι οπου εαν απερχη και ειπεν αυτω ισ αι αλωπεκεσ φωλεουσ
εχουσιν και τα πετεινα του ουρανου κατασκηνωσεισ ο δε υιοσ του ανθρωπου ουκ εχει που την
κεφαλην κλεινη ειπεν δε προσ ετερον ακολουθει μοι ο δε ειπεν επιτρεψον μοι πρωτον απελ
θοντι θαψαι τον πατερα μου ειπεν δε αυ

τω αφεσ τουσ νεκρουσ θαψαι τουσ εαυτων νεκρουσ συ δε απελθων διαγγελλε την βασιλειαν του
θυ ειπεν δε και ετεροσ ακολουθησω σοι κε πρωτον δε επιτρεψον μοι αποταξασθαι τοισ εισ τον
οικον μου ειπεν δε ο ισ ουδεισ επιβαλων την χειρα επ αροτρον και βλεπων εισ τα οπισω ευθετοσ
οε εστιν τη βασιλεια του θεου μετα δε ταυτα ανεδειξεν ο κσ ετερουσ εβδομηκοντα δυο και
απεστειλεν ανα δυο δυο προ προσωπου αυτου εισ πασαν πολιν και τοπον ου ημελλεν αυτοσ
ερχεσθαι ελεγεν δε προσ αυτουσ ο μεν θερισμοσ πολυσ οι δε εργαται ολιγοι δεηθητε ουν του
κυριου του θερισμου οπωσ εργατασ εκβαλη εισ τον θερισμον αυτου υπαγετε ιδου αποστελλω
υμασ ωσ αρνασ εν μεσω λυκων μη βασταζετε βαλλαντιον μη πηραν μη υποδηματα κ μηδενα
κατα την οδον ασπασησθε εισ ην δ αν εισελθητε οικιαν πρωτον λεγετε ειρηνη τω οικω τουτω
και εαν εκει η υιοσ ειρηνησ επαναπαησεται επ αυ

I. B³ πασιν οισ, item ειπεν προσ (sic praeter morem) εισηλθε εστι ειπε εστι καθ II. B³ εστηρισε ειπε τισ εχουσι ειπε δε bis III. B³ ειπε bis εστι ελεγε

7 B³ μικροτεροσ 11 B³ αναληψεωσ 15 B³ επετιμησεν 19 B³ κλινη 19 δε ειπεν : B³ δε ειπε κε 30 B³ επαναπαυσεται

τον η ειρηνη υμων ει δε μηγε εφ υμασ ανακαμψει εν αυτη δε τη οικια μενετε εσθοντεσ και
ρε πεινοντεσ τα παρ αυτων αξιοσ γαρ ο εργατησ του μισθου αυτου μη μεταβαινετε εξ οικιασ
εισ οικιαν και εισ ην αν πολιν εισερχησθε και δεχωνται υμασ εσθιετε τα παρατιθεμενα υμιν και
θεραπευετε τουσ εν αυτη ασθενεισ και λεγετε αυτοισ ηγγικεν εφ υμασ η βασιλεια του θυ εισ ην
δ αν πολιν εισελθητε και μη δεχωνται υμασ εξελθοντεσ εισ τασ πλατειασ αυτησ ειπατε και τον
κονιορτον τον κολληθεντα ημιν εκ τησ πολεωσ υμων εισ τουσ ποδασ απομασσομεθα υμιν πλην
τουτο γεινωσκετε οτι ηγγικεν η βασιλεια του θυ λεγω υμιν οτι σοδομοισ εν τη ημερα εκεινη
ανεκτοτερον εσται η τη πολει εκεινη ουαι σοι χοραζειν ουαι σοι βηδσαιδα οτι ει εν τυρω και
σειδωνι εγενηθησαν αι δυναμεισ αι γενομεναι εν υμιν παλαι αν εν σακκω κ, σποδω καθημενοι
μετενοησαν πλην τυρω

και σειδωνι ανεκτοτερον εσται εν τη κρισει η υμιν και συ καφαρναουμ μη εωσ ουρανου υψωθηση
εωσ του αδου καταβηση ο ακουων υμων εμου ακουει και ο αθετων υμασ εμε αθετει ο δε εμε
ρϛ αθετων αθετει τον αποστειλαντα με υπεστρεψαν δε οι εβδομηκοντα δυο μετα χαρασ λεγον-
τεσ κε και τα δαιμονια υποτασσεται ημιν εν τω ονοματι σου ειπεν δε αυτοισ εθεωρουν τον
σαταναν εκ του ουρανου ωσ αστραπην πεσοντα ιδου δεδωκα υμιν την εξουσιαν του πατειν επανω
οφεων και σκορπιων και επι πασαν την δυναμιν την του εχθρου και ουδεν υμασ ου μη αδικηση
πλην εν τουτω μη χαιρετε οτι τα πνευματα υμιν υποτασσετε χαιρετε δε οτι τα ονοματα υμων
ρζ ενγεγραπται εν τοισ ουρανοισ εν αυτη τη ωρα ηγαλλιασατο τω πνευματι τω αγιω κ, ειπεν
εξομολογουμαι σοι πατερ κε του ουρανου και τησ γησ οτι απεκρυψασ ταυτα απο σοφων και
συνετων και απεκαλυψασ αυτα νηπιοισ ναι ο πατηρ ο

τι ουτωσ ευδοκια εγενετο εμπροσθεν σου παντα μοι παρεδοθη υπο του πατροσ μου κ, ουδεισ γει-
νωσκει τισ εστιν ο υιοσ ει μη ο πατηρ και τισ εστιν ο πατηρ ει μη ο υιοσ και ω αν βουληται ο
υιοσ αποκαλυψαι και στραφεισ προσ τουσ μαθητασ κατ ιδιαν ειπεν μακαριοι οι οφθαλμοι οι
βλεποντεσ α βλεπετε λεγω γαρ υμιν οτι πολλοι προφηται και βασιλεισ ηθελησαν ιδειν α υμεισ
ρη βλεπετε και ουκ ειδαν και ακουσαι μου α ακουετε και ουκ ηκουσαν και ιδου νομικοσ τισ
ανεστη εκπειραζων αυτον λεγων διδασκαλε τι ποιησασ ζωην αιωνιον κληρονομησω ο δε ειπεν
προσ αυτον εν τω νομω τι γεγραπται πωσ αναγεινωσκεισ ο δε αποκριθεισ ειπεν αγαπησεισ κν
τον θν εξ ολησ καρδιασ σου εν ολη τη ψυχη σου και εν ολη τη ισχυι σου και εν ολη τη διανοια
σου και τον πλησιον σου ωσ σεαυτον ειπεν δε αυτω ορθωσ απεκριθησ τουτο ποιει και ζηση ο δε
θελων δικαιωσαι εαυτον ειπεν προσ τον ιν και τισ εστιν μου πλησιον

II. B³ ειπε III. B³ ειπε μακ. ειπε πρ. ειπε πρ. ειπε δε ειπε πρ. εστι

2 B³ πινοντεσ 7 B³ γινωσκετε 8 B³ βηθσαιδα 9 B³ σιδωνι 11 B³ σιδωνι 11 pro μη et υψωθηση B³? dedit η et υψωθησ, sed idem ut vdtr restituit priora. Ibidem B³ του ουρανου 18 B³ εγγεγραπται 21 B³ γινωσκει 27 B³ αναγινωσκεισ 28 B³ ante εξ ολησ add σου

υπολαβων ο ι̅σ̅ ειπεν ανθρωπος τις κατεβαινεν απο ιερουσαλημ εις ιερειχω και λησταις περιεπεσεν οι και εκδυσαντες αυτον και πληγας επιθεντες απηλθον αφεντες ημιθανη κατα συγκυριαν δε ιερευς τις καταβαινεν τη οδω εκεινη και ιδων αυτον αντιπαρηλθεν ομοιως δε και λευειτης κατα τον τοπον ελθων η ιδων αντιπαρηλθεν σαμαρειτης δε τις οδευων ηλθεν κατ αυτον και ιδων εσπλαγχνισθη και προσελθων κατεδησε τα τραυματα αυτου επιχεων ελαιον και οινον επιβιβασας δε αυτον επι το ιδιον κτηνος ηγαγεν αυτον εις πανδοχειον και εμεμεληθη αυτου και επι την αυριον εκβαλων εδωκεν δυο δηναρια τω πανδοχει και ειπεν επιμεληθητι αυτου και ο τι εαν προσδαπανησης εγω εν τω επανερχεσθαι με αποδωσω σοι τις τουτων των τριων πλησιον δοκει σοι γεγονεναι του εμπεσοντος εις τους ληστας ο δε ειπεν ο ποιησας το ελεος μετ αυτου ειπεν δε αυτω

π ι̅σ̅ πορευου και συ ποιει ομοιως εν δε τω πορευεσθαι αυτους αυτος εισηλθεν εις κωμην τινα
γυνη δε τις ονοματι μαρθα υπεδεξατο αυτον και τηδε ην αδελφη καλουμενη μαρια η και παρα-
καθεσθεισα προς τους ποδας του κ̅υ̅ ηκουεν τον λογον αυτου η δε μαρθα περιεσπατο περι
πολλην διακονιαν επιστασα δε ειπεν κε ου μελει σοι οτι η αδελφη μου μονην με κατελειπεν
διακονειν ειπε ουν αυτη ινα μοι συναντιλαβηται αποκριθεις δε ειπεν αυτη ο κ̅σ̅ μαρθα μαρθα
μεριμνας και θορυβαζη περι πολλα ολιγων δε χρεια εστιν η ενος μαριαμ γαρ την αγαθην μεριδα
πα εξελεξατο ητις ουκ αφαιρεθησεται αυτης και εγενετο εν τω ειναι αυτον εν τοπω τινι προσ-
ευχομενον ως επαυσατο ειπεν τις των μαθητων αυτου προς αυτον κ̅ε̅ διδαξον ημας προσευχεσθαι
καθως και ιωανης εδιδαξε τους μαθητας αυτου ειπεν δε αυτοις οταν προσευχησθε λεγετε
πατερ αγιασθητω το ονομα σου ελθε

τω η βασιλεια σου τον αρτον ημων τον επιουσιον διδου ημειν το καθ ημεραν και αφες ημιν τας αμαρτιας ημων και γαρ αυτοι αφειομεν παντι οφειλοντι ημιν και μη εισενεγκης ημας εις πειρασμον και ειπεν προς αυτους τις εξ υμων εξει φιλον και πορευσεται προς αυτον μεσονυκτιου και ειπη αυτω φιλε χρησον μοι τρεις αρτους επειδη φιλος μου παρεγενετο εξ οδου προς με και ουκ εχω ο παραθησω αυτω κακεινος εσωθεν αποκριθεις ειπη μη μοι κοπους παρεχε ηδη η θυρα κεκλεισται και τα παιδια μου μετ᾽ εμου εις την κοιτην εισιν ου δυναμαι αναστας δουναι σοι λεγω υμιν ει και ου δωσει αυτω αναστας δια το ειναι φιλον αυτου δια γε την αναιδειαν αυτου εγερθεις δωσει αυτω οσων χρηζει καγω υμιν λεγω υμιν λε αιτειτε και δοθησεται υμιν ζητειτε και ευρησετε κρουετε και ανοιγησεται υμιν πας γαρ ο αιτων λαμβανει και ο ζητων ευρισκει και τω κρουοντι ανοιγεται τινα δε εξ υμων αιτησει τον πατερα

I. B[3] αντιπαρηλθε (4) ηλθε εδωκε ειπε δε II. B[3] ηκουε ειπε (14) ειπε τις ειπε δε III. B[3] ειπε

1 B[3] ιεριχω 3 B[3] κατεβαινε 6 B[3] ([3]demum ut vdtr) επεμεληθη 11 B[3] ο ι̅σ̅ 12 μαρια η και : B[3] μαριαμ και 13 προς : B[3] fecerat παρα sed restituit προς 13 κ̅υ̅ : ita*; B[3] ι̅υ̅, sed restitutum κ̅υ̅ 14 B[3] κατελιπε 15 κ̅σ̅ : ita*, B[3] ι̅σ̅, sed restitutum κ̅σ̅ 16 B[3] pro θορυβαζη dederat τυρβαζη, sed prius restitutum 21 B[3] ημιν 22 B[3] αφιομεν 28 υμιν λε perperam scripta B[3] non instauravit; fortasse iam ante eum notata

ο υιοσ ιχθυν και αντι ιχθυοσ οφιν αυτω επιδωσει η και αιτησει ωον επιδωσει αυτω σκορπιον ει
ουν υμεισ πονηροι υπαρχοντεσ οιδατε δοματα αγαθα διδοναι τοισ τεκνοισ υμων ποσω μαλλον ο
πβ πατηρ ο εξ ουρανου δωσει πνα αγιον τοισ αιτουσιν αυτον και ην εκβαλλων δαιμονιον
κωφον εγενετο δε του δαιμονιου εξελθοντοσ ελαλησεν ο κωφοσ και εθαυμασαν οι οχλοι τινεσ
δε εξ αυτων ειπαν εν βεεζεβουλ τω αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια ετεροι δε
πειραζοντεσ σημειον εξ ουρανου εζητουν παρ αυτου αυτοσ δε ειδωσ αυτων τα διανοηματα
ειπεν αυτοισ πασα βασιλεια εφ εαυτην διαμερισθεισα ερημουται και οικοσ επι οικον πειπτει
ει δε και ο σατανασ εφ εαυτον διεμερισθη πωσ σταθησεται η βασιλεια αυτου οτι λεγετε εν
βεεζεβουλ εκβαλλειν με τα δαιμονια ει δε εγω εν βεεζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια οι υιοι υμων
εν τινι εκβαλλουσιν

δια τουτο αυτοι υμων κριται εσονται ει δε εν δακτυλω θυ εγω εκβαλλω τα δαιμονια αρα
εφθασεν εφ υμασ η βασιλεια του θυ οταν ο ισχυροσ καθωπλισμενοσ φυλασση την εαυτου αυλην
εν ειρηνη εστιν τα υπαρχοντα αυτου επαν δε ισχυροτεροσ αυτου επελθων νικηση αυτον την πανο-
πλειαν αυτου αιρει εφ η επεποιθει και τα σκυλα αυτου διαδιδωσιν· ο μη ων μετ εμου κατ
εμου εστιν και ο μη συναγων μετ εμου σκορπιζει οταν το ακαθαρτον πνευμα εξελθη απο του
ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπων ζητουν αναπαυσιν και μη ευρισκον τοτε λεγει υποστρεψω
εισ τον οικον μου οθεν εξηλθον και ελθον ευρισκει σχολαζοντα σεσαρωμενον και κεκοσμημενον
τοτε πορευεται και παραλαμβανει ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου επτα και εισελθοντα
κατοικει εκει και γεινεται τα εσχατα του ανθρωπου εκεινου χειρονα των πρωτων εγενετο δε εν
τω λεγειν αυτον ταυτα επαρασα

τισ φωνην γυνη εκ του οχλου ειπεν αυτω μακαρια η κοιλια η βαστασα σε και μαστοι ουσ εθη-
λασασ αυτοσ δε ειπεν μενουν μακαριοι οι ακουοντεσ τον λογον του θυ και φυλασσοντεσ
πγ των δε οχλων επαθροιζομενων ηρξατο λεγειν η γενεα αυτη γενεα πονηρα εστιν σημειον ζητει και
σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα καθωσ γαρ εγενετο ο ιωνασ τοισ νινευειταισ
σημειον ουτωσ εσται και ο υιοσ του ανθρωπου τη γενεα ταυτη βασιλισσα νοτου εγερθησεται
εν τη κρισει μετα των ανδρων τησ γενεασ ταυτησ κ, κατακρινει αυτουσ οτι ηλθεν εκ των περα-
των τησ γησ ακουσαι την σοφιαν σολομωνοσ και ιδου πλειον σολομωνοσ ωδε ανδρεσ νινευειται
αναστησονται εν τη κρισει μετα τησ γενεασ ταυτησ και κατακρινουσιν αυτην οτι μετενοησαν
πδ εισ το κηρυγμα ιωνα και ιδου πλειον ιωνα ωδε ουδεισ λυχνον αψασ εισ κρυπτην τιθησιν ουδε
υπο τον μοδιον αλλ επι την λυχνιαν ινα οι εισπο

I. B[3] εκβαλλουσι II. B[3] εστι bis III. B[3] ειπε εστι

7 B[3] πιπτει 14 B[3] πανοπλιαν 19 B[3] γινεται 21 litteris βαστα exit versus, σα ab initio eius qui sequitur positum est 22 B[3] μενουνγε. Ibidem post φυλασσοντεσ B[3] addiderat αυτον, sed rursus deletum est

ρευομενοι το φως βλεπωσιν ο λυχνοσ του σωματοσ εστιν ο οφθαλμοσ σου οταν ο οφθαλμοσ
σου απλουσ η και ολον το σωμα σου φωτεινον εστιν επαν δε πονηροσ η και το σωμα σου σκοτει-
νον σκοπει ουν μη το φως το εν σοι σκοτοσ εστιν ει ουν το σωμα σου ολον φωτεινον μη εχον
π̄ε μεροσ τι σκοτεινον εσται φωτεινον ολον ως οταν ο λυχνοσ εν τη αστραπη φωτιζη σε εν δε
τω λαλησαι ερωτα αυτον φαρεισαιοσ οπωσ αριστηση παρ αυτω εισελθων δε ανεπεσεν ο δε φαρει-
σαιοσ ιδων εθαυμασεν οτι ου πρωτον εβαπτισθη προ του αριστου ειπεν δε ο κ̄σ προσ αυτον νυν
υμεισ οι φαρεισαιοι το εξωθεν του ποτηριου και του πινακοσ καθαριζετε το δε εσωθεν υμων γεμει
αρπαγησ κ, πονηριασ αφρονεσ ουχ ο ποιησασ το εξωθεν και το εσωθεν εποιησεν πλην τα ενοντα
δοτε ελεημοσυνην και ιδου παντα καθαρα υμιν εστιν αλλα ουαι υμιν τοισ φαρεισαιοισ οτι
αποδεκατουτε το ηδυοσμον και το πηγανον και παν λα

χανον και παρερχεσθε την κρισιν και την αγαπην ταυτα δε εδει ποιησαι κακεινα μη παρειναι
π̄ϛ ουαι υμιν τοισ φαρεισαιοισ οτι αγαπατε την πρωτοκαθεδριαν εν ταισ συναγωγαισ και τουσ
ασπασμουσ εν ταισ αγοραισ ουαι υμιν οτι εστε ωσ τα μνημεια τα αδηλα και οι ανθρωποι οι
περιπατουντεσ επανω ουκ οιδασιν αποκριθεισ δε τισ των νομικων λεγει αυτω διδασκαλε
ταυτα λεγων και ημασ υβριζεισ ο δε ειπεν και υμιν τοισ νομικοισ ουαι οτι φορτιζε τουσ ανθρω-
πουσ φορτια δυσβαστακτα και αυτοι υμεισ ενι των δακτυλων υμων ου προσψαυετε τοισ φορτιοισ
π̄ζ ουαι υμιν οτι οικοδομειτε τα μνημεια των προφητων οι δε πατερεσ υμων απεκτειναν αυτουσ
αρα μαρτυρεσ εστε και συνευδοκειτε τοισ εργοισ των πατερων υμων οτι αυτοι μεν απεκτειναν
αυτουσ υμεισ δε οικοδομειτε δια τουτο και η σοφια του θ̄υ ειπεν αποστελω εισ αυτουσ προφητασ
και αποστολουσ και εξ αυτων αποκτενουσιν και διωξουσιν

ινα εκζητηθη το αιμα παντων των προφητων το εκκεχυμενον απο καταβολησ κοσμου απο τησ
γενεασ ταυτησ απο αιματοσ αβελ εωσ αιματοσ ζαχαριου του απολομενου μεταξυ του θυσιαστη-
π̄η ριου και του οικου ναι λεγω υμιν εκζητηθησεται απο τησ γενεασ ταυτησ ουαι υμιν τοισ
νομικοισ οτι ηρατε την κλειδα τησ γνωσεωσ αυτοι ουκ εισηλθατε και τουσ εισερχομενουσ
εκωλυσατε κακειθεν εξελθοντοσ αυτου ηρξαντο οι γραμματεισ και οι φαρεισαιοι δεινωσ ενεχειν
και αποστοματιζειν αυτον περι πλειονων ενεδρευοντεσ αυτον θηρευσαι τι εκ του στοματοσ
αυτου εν οισ επισυναχθεισων των μυριαδων του οχλου ωστε καταπατειν αλληλουσ ηρξατο
λεγειν προσ τουσ μαθητασ αυτου πρωτον προσεχετε εαυτοισ απο τησ ζυμησ ητισ εστιν υπο-
κρισισ των φαρεισαιων ουδεν δε συγκεκαλυμμενον εστιν ο ουκ αποκαλυφθησεται και κρυπτον
ο ου γνωσθησεται ανθ ων οσα εν τη

I. B^3 ειπε εποιησε II. B^3 ειπε και αποκτενουσι

5 B^3 φαρισαιοσ bis 7 B^3 φαρισαιοι 8 B^3 ουχ 9 B^3 φαρισαιοισ 11 post αγαπην, iam a B^2 ut vdtr, suppletur του θ̄υ. Ibidem B^3 αφιεναι, sed restitutum ut vdtr παρειναι 12 B^3 φαρισαιοισ 15 B^3 φορτιζετε 25 B^3 φαρισαιοι 28 B^3 φαρισαιων

σκοτια ειπατε εν τω φωτι ακουσθησεται και ο προσ το ουσ ελαλησατε εν τοισ ταμειοισ κη-
ρυχθησεται επι των δωματων λεγω δε υμιν τοισ φιλοισ μου μη φοβηθητε απο των αποκτεινον-
των το σωμα και μετα ταυτα μη εχοντων περισσοτερον τι ποιησαι υποδειξω δε υμιν τινα
φοβηθητε φοβηθητε τον μετα το αποκτειναι εχοντα εξουσιαν εμβαλειν εισ την γεενναν ναι λεγω
υμιν τουτον φοβηθητε ουχι πεντε στρουθια πωλουνται ασσαριων δυο και εν εξ αυτων ουκ εστιν
επιλελησμενον ενωπιον του θυ αλλα και αι τριχεσ τησ κεφαλησ υμων πασαι ηριθμηνται
μη φοβεισθε πολλων στρουθιων διαφερετε λεγω δε υμιν πασ οσ αν ομολογησει εν εμοι εμπροσθεν
των ανθρωπων και ο υιοσ του ανθρωπου ομολογησει εν αυτω εμπροσθεν των αγγελων του θυ ο
δε αρνησαμενοσ με ενωπιον των ανθρωπων απαρνηθησεται ενωπιον των αγγελων του θυ και
πασ οσ ερει λογον εισ τον

υιον του ανθρωπου αφεθησεται αυτω τω δε εισ το αγιον πνευμα βλασφημησαντι ουκ αφεθησεται
οταν δε εισφερωσιν υμασ επι τασ συναγωγασ και τασ αρχασ και τασ εξουσιασ μη μεριμνησητε
πωσ η τι απολογησησθε η τι ειπητε το γαρ αγιον πνευμα διδαξει υμασ εν αυτη τη ωρα α δει
πθ ειπειν ειπεν δε τισ εκ του οχλου αυτω διδασκαλε ειπε τω αδελφω μου μερισασθαι μετ εμου
την κληρονομιαν ο δε ειπεν αυτω ανθρωπε τισ με κατεστησεν κριτην η μεριστην εφ υμασ ειπεν
δε προσ αυτουσ ορατε και φυλασσεσθε απο πασησ πλεονεξιασ οτι ουκ εν τω περισσευειν τινι η
ϙ ζωη αυτου εστιν εκ των υπαρχοντων αυτω ειπεν δε παραβολην προσ αυτουσ λεγων ανθρωπου
τινοσ πλουσιου ευφορησεν η χωρα και διελογιζετο εν αυτω λεγων τι ποιησω οτι ουκ εχω που
συναξω τουσ καρπουσ μου και ειπεν τουτο ποιησω καθελω μου τασ αποθηκασ και μειζονασ οικο-
δομησω και συναξω εκει παντα

τον σειτον και τα αγαθα μου και ερω τη ψυχη μου ψυχη εχεισ πολλα αγαθα κειμενα εισ ετη
πολλα αναπαυου φαγε πιε ευφραινου ειπεν δε αυτω ο θσ αφρων ταυτη τη νυκτι την ψυχην σου
αιτουσιν απο σου α δε ητοιμασασ τινι εσται ουτωσ ο θησαυριζων αυτω και μη εισ θν πλουτων
ειπεν δε προσ τουσ μαθητασ δια τουτα λεγω υμιν μη μεριμνατε τη ψυχη τι φαγητε μηδε τω
σωματι υμων τι ενδυσησθε η γαρ ψυχη πλειον εστιν τησ τροφησ και το σωμα του ενδυματοσ
κατανοησατε τουσ κορακασ οτι ου σπειρουσιν ουδε θεριζουσιν οισ ουκ εστιν ταμειον ουδε αποθηκη
και ο θσ τρεφει αυτουσ ποσω μαλλον υμεισ διαφερετε των πετεινων τισ δε εξ υμων μεριμνων
δυναται επι την ηλικιαν αυτου προσθειναι πηχυν ει ουν ουδε ελαχιστον δυνασθε τι περι των λοιπων
μεριμνατε κατανοησατε τα κρινα πωσ αυξανει ου κοπια ουδε νηθει λεγω δε υμιν ουδε σολομων εν
παση τη δοξη αυτου περιεβα

II. B³ ειπε κατεστησε ειπε ter III. B³ ειπε bis εστι bis
7 B³ ομολογηση 21 B³ σιτον

λετο ως εν τουτων ει δε εν αγρω τον χορτον οντα σημερον και αυριον εις κλειβανον βαλλομενον ο
θσ ουτως αμφιαζει ποσω μαλλον υμας ολιγοπιστοι και υμεις μη ζητειτε τι φαγητε και τι πιητε
και μη μετεωριζεσθε ταυτα γαρ παντα τα εθνη του κοσμου επιζητουσιν υμων δε ο πατηρ οιδεν
ϙα οτι χρηζετε τουτων πλην ζητειτε την βασιλειαν αυτου και ταυτα προστεθησεται υμιν μη
φοβου το μεικρον ποιμνιον οτι ευδοκησεν ο πατηρ υμων δουναι υμιν την βασιλειαν πωλησατε τα
υπαρχοντα υμων και δοτε ελεημοσυνην ποιησατε εαυτοις βαλλαντια μη παλαιουμενα θησαυρον
ανεκλειπτον εν τοις ουρανοις οπου κλεπτης ουκ εγγιζει ουδε σης διαφθειρει οπου γαρ εστιν ο
ϙβ θησαυρος υμων εκει και η καρδια υμων εσται εστωσαν υμων αι οσφυαις περιεζωσμεναι και
οι λυχνοι καιομενοι και υμεις ομοιοι ανθρωποις προσδεχομενοις τον κυριον εαυτων ποτε αναλυση
εκ των γαμων ινα ελθον

τος και κρουσαντος ευθεως ανοιξωσιν αυτω μακαριοι οι δουλοι εκεινοι ους ελθων ο κυριος ευρησει
γρηγορουντας αμην λεγω υμιν οτι περιζωσεται και ανακλινει αυτους και παρελθων διακονησει
αυτοις καν εν τη δευτερα καν εν τη τριτη φυλακη ελθη και ευρη ουτως μακαριοι εισιν εκεινοι
τουτο δε γεινωσκετε οτι ει ηδει ο οικοδεσποτης ποια ωρα ο κλεπτης ερχεται εγρηγορησεν αν και
ουκ αφηκεν διορυχθηναι τον οικον αυτου και υμεις γεινεσθε ετοιμοι οτι η ωρα ου δοκειτε ο υιος
του ανθρωπου ερχεται ειπεν δε ο πετρος κε προς ημας την παραβολην ταυτην λεγεις η και προς
ϙγ παντας και ειπεν ο κς τις αρα εστιν ο πιστος οικονομος ο φρονιμος ον καταστησει ο κυριος
επι της θεραπειας αυτου του διδοναι εν καιρω σειτομετριον μακαριος ο δουλος εκεινος ον ελθων
ο κυριος αυτου ευρησει ποιουντα ουτως αληθως λεγω υμιν οτι επι πασιν τοις υπαρχουσιν αυτου
καταστησει αυτον εαν δε ειπη ο δουλος εκει

νος εν τη καρδια αυτου χρονιζει ο κυριος μου ερχεσθαι και αρξηται τυπτειν τους παιδας και
τας παιδισκας εσθιειν τε και πεινειν και μεθυσκεσθαι ηξει ο κυριος του δουλου εκεινου εν ημερα
η ου προσδοκα και εν ωρα η ου γεινωσκει και διχοτομησει αυτον και το μερος αυτου μετα των
απιστων θησει εκεινος δε ο δουλος ο γνους το θελημα του κυριου αυτου και μη ετοιμασας η
ποιησας προς το θελημα αυτου δαρησεται πολλας ο δε μη γνους ποιησας δε αξια πληγων δαρη-
σεται ολιγας παντι δε ω εδοθη πολυ πολυ ζητηθησεται παρ αυτου και ω παρεθεντο πολυ περισ-
ϙδ σοτερον αιτησουσιν αυτον πυρ ηλθον βαλειν επι την γην και τι θελω ει ηδη ανηφθη βαπτισμα
δε εχω βαπτισθηναι και πως συνεχομαι εως οτου τελεσθη δοκειτε οτι ειρηνην παρεγενομην δουναι
εν τη γη ουχι λεγω υμιν αλλ η διαμερισμον εσονται γαρ απο του νυν πεντε εν ενι οικω διαμεμε-
ρισμενοι τρεις επι δυσιν και δυο επι τρισιν διαμερισθησονται πα

II. B^3 αφηκε ειπε δε πασι III. B^3 δυσι τρισι

1 B^3 κλιβανον 5 B^3 μικρον 8 B^3 οσφυες 14 B^3 γινωσκετε 15 B^3 γινεσθε 18 B^3 σιτομετριον 22 B^3 πινειν 23 B^3 γινωσκει

τηρ επι υιω και υιοσ επι πατρι μητηρ επι θυγατερα και θυγατηρ επι την μητερα πενθερα επι
ϙδ την νυμφην αυτησ και νυμφη επι την πενθεραν ελεγεν δε και τοισ οχλοισ οταν ιδητε νεφελην
ανατελλουσαν επι δυσμων ευθεωσ λεγετε οτι ομβροσ ερχεται και γεινεται ουτωσ και οταν νοτον
πνεοντα λεγετε οτι καυσων εσται και γεινεται υποκριται το προσωπον τησ γησ και του ουρανου
οιδατε δοκιμαζειν τον καιρον δε τουτον πωσ ουκ οιδατε δοκιμαζειν τι δε και αφ εαυτων ου κρει-
νετε το δικαιον ωσ γαρ υπαγεισ μετα του αντιδικου σου επ αρχοντα εν τη οδω δοσ εργασιαν
απηλλαχθαι αυτου μηποτε κατασυρη σε προσ τον κριτην και ο κριτησ σε παραδωσει τω πρα-
κτορι και ο πρακτωρ σε βαλει εισ φυλακην λεγω σοι ου μη εξελθησ εκειθεν εωσ και το εσχατον
ϙε λεπτον αποδωσ παρησαν δε τινεσ εν αυτω τω καιρω απαγγελλοντεσ αυτω περι των γαλει-
λαιων ων το αιμα πειλατοσ

εμειξεν μετα των θυσιων αυτων και αποκριθεισ ειπεν αυτοισ δοκειτε οτι οι γαλειλαιοι ουτοι αμαρ-
τωλοι παρα παντασ τουσ γαλειλαιουσ εγενοντο οτι ταυτα πεπονθασιν ουχι λεγω υμιν αλλ εαν
μη μετανοητε παντεσ ομοιωσ απολεισθε η εκεινοι οι δεκαοκτω εφ ουσ επεσεν ο πυργοσ εν τω
σιλωαμ και απεκτεινεν αυτουσ δοκειτε οτι αυτοι οφειλεται εγενοντο παρα παντασ τουσ ανθρω-
πουσ τουσ κατοικουντασ ιερουσαλημ ουχι λεγω υμιν αλλ εαν μη μετανοητε παντεσ ωσαυτωσ
απολεισθε ελεγεν δε ταυτην την παραβολην συκην ειχεν τισ πεφυτευμενην εν τω αμπελωνι αυτου
και ηλθεν ζητων καρπον εν αυτη και ουχ ευρεν ειπεν δε προσ τον αμπελουργον ιδου τρια ετη αφ
ου ερχομαι ζητων καρπον εν τη συκη ταυτη και ουχ ευρισκω εκκοψον αυτην ινατι και τον τοπον
καταργει ο δε αποκριθεισ λεγει αυτω κε αφεσ αυτην και τουτο το ετοσ εωσ οτου σκαψω περι
αυτην και βαλω

ϙϛ κοπρια καν μεν ποιηση καρπον εισ το μελλον ει δε μηγε εκκοψεισ αυτην ην δε διδασκων εν
μια των συναγωγων εν τοισ σαββασιν και ιδου γυνη πνευμα εχουσα ασθενειασ δεκαοκτω και ην
συγκυπτουσα και μη δυναμενη ανακυψαι εισ το παντελεσ ιδων δε αυτην ο ισ προσεφωνησε και
ειπεν αυτη γυναι απολελυσαι τησ ασθενειασ σου και επεθηκεν αυτη τασ χειρασ και παραχρημα
ανορθωθη και εδοξαζεν τον θν αποκριθεισ δε ο αρχισυναγωγοσ αγανακτων οτι τω σαββατω εθερα-
πευσεν ο ισ ελεγεν τω οχλω οτι εξ ημεραι εισιν δει εργαζεσθαι εν αυταισ ουν ερχομενοι θερα-
πευεσθε και μη τη ημερα του σαββατου απεκριθη δε αυτω ο κσ και ειπεν υποκριται εκαστοσ
υμων τω σαββατω ου λυει τον βουν αυτου η τον ονον απο τησ φατνησ και απαγων ποτιζει ταυ-
την δε θυγατερα αβρααμ ουσαν ην εδησεν ο σατανασ ιδου δεκα και οκτω ετη ουκ εδει λυθηναι
απο του δεσμου τουτου τη η

I. B³ ελεγε II. B³ ελεγε ειχε ηλθε ειπε III. B³ σαββασι· εδοξαζε ελεγε

3 B³ γινεται 4 B³ γινεται 5 B³ κρινετε 9 B³ γαλιλαιων 10 B³ πιλατοσ 11 B³ εμιξε et γαλιλαιοι 12 B³ γαλιλαιουσ 18 τον τοπον: B²et³ την γην 22 ante δεκαοκτω B²et³ suppleverunt ετη 26 post εισιν B²et³ suppleverunt εν αισ 28 B² ut vdtr et B³ απαγαγων

μερα του σαββατου και ταυτα λεγοντος αυτου κατησχυνοντο παντες οι αντικειμενοι αυτω και
ϙη πας ο οχλος εχαιρεν επι πασιν τοις ενδοξοις τοις γενομενοις υπ αυτου ελεγεν ουν τινι ομοια
εστιν η βασιλεια του θυ και τινι ομοιωσω αυτην ομοια εστιν κοκκω σιναπεως ον λαβων ανθρωπος
εβαλεν εις κηπον εαυτου και ηυξησεν και εγενετο εις δενδρον και τα πετεινα του ουρανου κατε-
σκηνωσεν εν τοις κλαδοις αυτου και παλιν ειπεν τινι ομοιωσω την βασιλειαν του θυ ομοια εστιν
ϙθ ζυμη ην λαβουσα γυνη εκρυψεν εις αλευρου σατα τρια εως ου εζυμωθη ολον και διεπορευετο
κατα πολεις και κωμας διδασκων και πορειαν πορειαν ποιουμενος εις ιεροσολυμα ειπεν δε τις
αυτω κε ει ολιγοι οι σωζομενοι ο δε ειπεν προς αυτους αγωνιζεσθε εισελθειν δια της στενης θυρας
οτι πολλοι λεγω υμιν ζητησουσιν εισελθειν και ουκ ισχυσουσιν αφ ου αν εγερθη ο οικοδεσποτης
και αποκλειση την θυραν

και αρξησθε εξω εσταναι και κρουειν την θυραν λεγοντες κε ανοιξον ημιν και αποκριθεις ερει
υμιν ουκ οιδα υμας ποθεν εστε τοτε αρξεσθε λεγειν εφαγομεν ενωπιον σου και επιομεν και εν
ταις πλατειαις ημων εδιδαξας και ερει λεγων υμιν ουκ οιδα ποθεν εστε αποστητε απ εμου παν-
τες εργαται αδικιας εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων οταν οψεσθε αβρααμ και
ισαακ και ιακωβ και παντας τους προφητας εν τη βασιλεια του θυ υμας δε εκβαλλομενους εξω
και ηξουσιν απο ανατολων και δυσμων και απο βορρα και νοτου και ανακλιθησονται εν τη βασι-
ρ λεια του θυ και ιδου εισιν εσχατοι οι εσονται πρωτοι και εισιν πρωτοι οι εσονται εσχατοι εν
αυτη τη ωρα προσηλθαν τινες φαρεισαιοι λεγοντες αυτω εξελθε και πορευου εντευθεν οτι ηρωδης
θελει σε αποκτειναι και ειπεν αυτοις πορευθεντες ειπατε τη αλωπεκι ταυτη ιδου εκβαλλω δαιμο-
νια και ιασεις αποτελω σημερον και αυριον και τη τριτη ημε

ρα τελειουμαι πλην δει με σημερον και αυριον και τη εχομενη πορευεσθαι οτι ουκ ενδεχεται προ-
φητην απολεσθαι εξω ιερουσαλημ ιερουσαλημ ιερουσαλημ η αποκτεινουσα τους προφητας και
λιθοβολουσα τους απεσταλμενους προς αυτην ποσακις ηθελησα επισυναξαι τα τεκνα σου ον
τροπον ορνις την εαυτης νοσσιαν υπο τας πτερυγας και ουκ ηθελησατε ιδου αφιεται υμιν ο οικος
ρα υμων λεγω δε υμιν ου μη ιδητε με εως ειπητε ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυ και
εγενετο εν τω ελθειν αυτον εις οικον τινος των αρχοντων φαρεισαιων σαββατω φαγειν αρτον και
αυτοι ησαν παρατηρουμενοι αυτον και ιδου ανθρωπος τις ην υδρωπικος εμπροσθεν αυτου και
αποκριθεις ο ις ειπεν προς τους νομικους και φαρεισαιους λεγων εξεστ τω σαββατω θεραπευσαι
η ου οι δε ησυχασαν και επιλαβομενος ιασατο αυτον και απελυσεν και προς αυτους ειπεν τινος
υμων υιος η βους εις φρεαρ πεσειται και

I. B^3 πασι εστι ηυξησε ειπε εστι ειπε bis II. B^3 εισι III. B^3 ειπε απελυσε ειπε

7 πορειαν alterum punctis a B^2 notatum nec a B^3 instauratum. Ibidem B^2 et^3 ϊεροσολυμα 14 B^2 ut vdtr et^3 οψησθε 18 ωρα et προσηλθαν : B^3 ημερα et προσηλθον. Ibidem B^3 φαρισαιοι 26 B^3 φαρισαιων 28 B^3 φαρισαιους et εξεστ : supra lineam suppletum a B^2, nisi est ipse*. ιν. B^3 vero restituit εστι, interposito ι inter τ et τ

ουκ ευθεως ανασπασει αυτον εν ημερα του σαββατου και ουκ ισχυσαν ανταποκριθηναι προσ
ϙβ ταυτα ελεγεν δε προσ τουσ κεκλημενουσ παραβολην επεχων πωσ τασ πρωτοκλισιασ εξελε-
γοντο λεγων προσ αυτουσ οταν κληθησ υπο τινοσ εισ γαμουσ μη κατακλιθησ εισ την πρωτοκλι-
σιαν μηποτε εντειμοτεροσ σου η κεκλημενοσ υπ αυτου και ελθων ο σε και αυτον καλεσασ ερει
σοι δοσ τουτω τοπον και τοτε αρξη μετα αισχυνησ τον εσχατον τοπον κατεχειν αλλ οταν κλη-
θεισ πορευθεισ αναπεσε εισ τον εσχατον τοπον ινα οταν ελθη ο κεκληκωσ σε ερει σοι φιλε προσ-
αναβηθι α τοτε εσται σοι δοξα ενωπιον παντων των συνανακειμενων σοι οτι πασ ο υψων εαυτον
ταπεινωθησεται και ο ταπεινων εαυτον υψωθησεται ελεγεν δε και τω κεκληκοτι αυτον οταν
ποιησ αριστον η δειπνον μη φωνει τουσ φιλουσ σου μηδε τουσ αδελφουσ σου μηδε τουσ συγγενισ
σου μη γειτονασ πλουσιουσ μηπο

τε και αυτοι αντικαλεσωσιν σε και γενηται ανταποδομα σοι αλλ οταν δοχην ποιησ καλει πτω-
χουσ αναπειρουσ χωλουσ τυφλουσ και μακαριοσ εση οτι ουκ εχουσιν ανταποδουναι σοι ανταποδο-
θησεται γαρ σοι εν τη αναστασει των δικαιων ακουσασ δε τισ των συνανακειμενων ταυτα ειπεν
αυτω μακαριοσ οστισ φαγεται αρτον εν τη βασιλεια του θυ ο δε ειπεν αυτω ανθρωποσ τισ εποιει
δειπνον μεγα και εκαλεσεν πολλουσ και απεστειλεν τον δουλον αυτου τη ωρα του δειπνου ειπειν
τοισ κεκλημενοισ ερχεσθε οτι ηδη ετοιμα εστιν και ηρξαντο απο μιασ παντεσ παραιτεισθαι ο
πρωτοσ ειπεν αυτω αγρον ηγορασα και εχω αναγκη εξελθων ιδειν αυτον ερωτω σε εχε με παρη-
τημενον και ετεροσ ειπεν ζευγη βοων ηγορασα πεντε και πορευομαι δοκιμασαι αυτα ερωτω σε
εχε με παρητημενον και ετεροσ ειπεν γυναικα εγημα και δια τουτο ου δυναμαι ελθειν και παρα-
γενομενοσ ο δουλοσ απηγγειλεν τω κω αυτου ταυτα τοτε ορ

γισθεισ ο οικοδεσποτησ ειπε τω δουλω αυτου εξελθε ταχεωσ εισ τασ πλατειασ και ρυμασ τησ
πολεωσ και τουσ πτωχουσ και αναπειρουσ και τυφλουσ και χωλουσ εισαγαγε ωδε και ειπεν ο
δουλοσ κε γεγονεν ο επεταξασ και ετι τοποσ εστιν και ειπεν ο κσ προσ τον δουλον εξελθε εισ τασ
οδουσ και φραγμουσ και αναγκασον εισελθειν ινα γεμισθη μου ο οικοσ λεγω γαρ υμιν οτι ουδεισ
ϙγ των ανδρων εκεινων των κεκλημενων γευσεται μου του δειπνου συνεπορευοντο δε αυτω οχλοι
πολλοι και στραφεισ ειπεν προσ αυτουσ ει τισ ερχεται προσ με και ου μεισει τον πατερα εαυτου
και την μητερα και την γυναικα και τα τεκνα και τουσ αδελφουσ και τασ αδελφασ ετι τε και
την ψυχην εαυτου ου δυναται ειναι μου μαθητησ οστισ ουν βασταζει τον σταυρον εαυτου και
ερχεται οπισω μου ου δυναται ειναι μου μαθητησ τισ γαρ εξ υμων θελων πυργον οικοδομησαι
ουχι πρωτον καθισασ ψηφιζει την δαπανην ει εχει εισ απαρτισμον ινα

I. B^3 ελεγε bis II. B^3 αντικαλεσωσι εκαλεσε απεστειλε εστι ειπε ζευγ. ειπε γυν. απηγγειλε III. B^3 εστι ειπε πρ.

4 B^3 εντιμοτεροσ 6 B^3 κληθησ et αναπεσαι 7 ad α B^2 in margine νωτερον supplevit 9 B^3 συγγενεισ 12 ει in αναπειρουσ non mutatum sed nec instauratum 15 ex μεγα supra scripto ν a B^3 μεγαν factum, sed rursus ν punctis notatum 17 B^3 αναγκην 22 αναπειρουσ: ut ante 26 B^3 μισει 28 ad ουν B^3 demum ut vdtr ου supra lineam addidit

μηποτε θεντος αυτου θεμελιον και μη ισχυοντος εκτελεσαι παντες οι θεωρουντες αρξωνται αυτω
εμπαιζειν λεγοντες οτι ουτος ο ανθρωπος ηρξατο οικοδομειν και ουκ ισχυσεν εκτελεσαι η τις
βασιλευς πορευομενος ετερω βασιλει συμβαλειν εις πολεμον ουχι καθισας πρωτον βουλευσεται ει
δυνατος εστιν εν δεκα χειλιασιν υπαντησαι τω μετα εικοσι χειλιαδων ερχομενω επ αυτον ει δε
μηγε ετι αυτου πορρω οντος πρεσβειαν αποστειλας ερωτα εις ειρηνην ουτως ουν πας εξ υμων ος
ουκ αποτασσεται πασιν τοις εαυτου υπαρχουσιν ου δυναται ειναι μου μαθητης καλον ουν το
αλας εαν δε και το αλας μωρανθη εν τινι αρτυθησεται ουτε εις γην ουτε εις κοπριαν ευθετον
ρδ εστιν εξω βαλλουσιν αυτο ο εχων ωτα ακουειν ακουετω ησαν δε αυτω εγγιζοντες παντες οι
τελωναι και οι αμαρτωλοι ακουειν αυτου και διεγογγυζον οι τε φαρεισαιοι και οι γραμματεις
λεγοντες οτι ουτος αμαρτωλους προσδεχεται και συνε

σθιει αυτοις ειπεν δε προς αυτους την παραβολην ταυτην λεγων τις ανθρωπος εξ υμων εχων
εκατον προβατα και απολεσας εξ αυτων εν ου καταλειπει τα ενενηκονταεννεα εν τη ερημω και
πορευεται επι το απολωλος εως ευρη αυτο και ευρων επιτιθησιν επι τους ωμους αυτου χαιρων
και ελθων εις τον οικον συγκαλει τους φιλους και τους γειτονας λεγων αυτοις συγχαρητε μοι
οτι ευρον το προβατον μου το απολωλος λεγω υμιν οτι ουτως χαρα εν τω ουρανω εσται επι ενι
αμαρτωλω μετανοουντι η επι ενενηκονταεννεα δικαιοις οιτινες ου χρειαν εχουσιν μετανοιας η τις
γυνη δραχμας εχουσα δεκα εαν απολεση δραχμην μιαν ουχι απτει λυχνον και σαροι την οικιαν
και ζητει επιμελως εως ου ευρη και ευρουσα συγκαλει τας φιλας και γειτονας λεγουσα συγχα-
ρητε μοι οτι ευρον την δραχμην ην απωλεσα ουτως λεγω υμιν γεινεται χαρα ενωπιον αγγελων του
ρε θυ επι ανι αμαρτωλω μετανοουντι ειπεν δε ανθρωπος τις ειχεν δυο υιους και

ειπεν ο νεωτερος αυτων τω πατρι πατερ δος μοι το επιβαλλον μερος της ουσιας ο δε διειλεν
αυτοις τον βιον και μετ ου πολλας ημερας συναγαγων παντα ο νεωτερος υιος απεδημησεν εις
χωραν μακραν και εκει διεσκορπισεν την ουσιαν αυτου ζων ασωτως δαπανησαντος δε αυτου
παντα εγενετο λειμος ισχυρα κατα την χωραν εκεινην και αυτος ηρξατο υστερεισθαι και πορευ-
θεις εκολληθη ενι των πολειτων της χωρας εκεινης και επεμψεν αυτον εις τους αγρους αυτου
βοσκειν χοιρους και επεθυμει χορτασθηναι εκ των κερατιων ων ησθιον οι χοιροι και ουδεις εδιδου
αυτω εις εαυτον δε ελθων εφη ποσοι μισθιοι του πατρος μου περισσευονται αρτων εγω δε λειμω
ωδε απολλυμαι αναστας πορευσομαι προς τον πατερα μου και ερω αυτω πατερ ημαρτον εις τον
ουρανον και ενωπιον σου ουκετι ειμι αξιος κληθηναι υιος σου ποιησον με ως ενα των μισθιων σου
και αναστας ηλθεν προς τον πατερα εαυτου ετι δε αυτου μακραν

I. B³ πασι II. B³ ειπε εχουσι ειπε ειχε III. B³ διεσκορπισε ηλθε

4 B³ χιλιασιν et χιλιαδων 9 B³ φαρισαιοι 12 B² et³ απολεση 19 B³ γινεται 20 B³ ενι 24 B³ λιμος 25 B³ πολιτων 27 B³ λιμω

απεχοντοσ ειδεν αυτον ο πατηρ αυτου και εσπλαγχνισθη και δραμων επεπεσεν επι τον τραχηλον αυτου και κατεφιλησεν αυτον ειπεν δε ο υιοσ αυτω πατερ ημαρτον εισ τον ουρανον και ενωπιον σου ουκετι ειμι αξιοσ κληθηναι υιοσ σου ποιησον με ωσ ενα των μισθιων σου ειπεν δε ο πατηρ προσ τουσ δουλουσ αυτου ταχυ εξενεγκατε στολην την πρωτην και ενδυσατε αυτον και δοτε δακτυλιον εισ την χειρα αυτου και υποδηματα εισ τουσ ποδασ και φερετε τον μοσχον τον σει-τευτον θυσατε και φαγοντεσ ευφρανθωμεν οτι ουτοσ ο υιοσ μου νεκροσ ην και εζησεν ην απολω-λωσ και ευρεθη και ηρξαντο ευφραινεσθαι ην δε ο υιοσ αυτου ο πρεσβυτεροσ εν αγρω και ωσ ερχομενοσ ηγγισεν τη οικια ηκουσεν συμφωνιασ και χορων και προσκαλεσαμενοσ ενα των παιδων επυνθανετο τι αν ειη ταυτα ο δε ειπεν αυτω οτι ο αδελφοσ σου ηκει και εθυσεν ο πατηρ σου τον μοσχον τον σιτευτον οτι υγιαινοντα αυτον

απελαβεν ωργισθη δε και ουκ ηθελεν εισελθειν ο δε πατηρ αυτου εξελθων παρεκαλει αυτον ο δε αποκριθεισ ειπεν τω πατρι αυτου ιδου τοσαυτα ετη δουλευω σοι και ουδεποτε εντολην σου παρηλθον και εμοι ουδεποτε εδωκασ εριφιον ινα μετα των φιλων μου ευφρανθω οτε δε ο υιοσ σου ουτοσ ο καταφαγων σου τον βιον μετα πορνων ηλθεν εθυσασ αυτω τον σειτευτον μοσχον ο δε ειπεν αυτω τεκνον συ παντοτε μετ εμου ει και παντα τα εμα σα εστιν ευφρανθηναι δε και
ϙε χαρηναι εδει οτι ο αδελφοσ σου ουτοσ νεκροσ ην και εζησεν και απολωλωσ και ευρεθη ελεγεν δε και προσ τουσ μαθητασ ανθρωποσ τισ ην πλουσιοσ οσ ειχεν οικονομουσ και ουτοσ διεβληθη αυτω ωσ διασκορπιζων τα υπαρχο̅ και φωνησασ αυτον ειπεν αυτω τι τουτο ακουω περι σου αποδοσ τον λογον τησ οικονομιασ σου ου γαρ δυνη ετι οικονομειν ειπεν δε εν εαυτω ο οικονομοσ τι ποιησω οτι ο κ̅σ̅ μου αφαιρειται την οικονομιαν απ εμου

σκαπτειν ουκ ισχυω και επαιτειν αισχυνομαι εγνων τι ποιησω ινα οταν μετασταθω εκ τησ οικο-νομιασ δεξωνται με εισ τουσ οικουσ εαυτων και προσκαλεσαμενοσ ενα εκαστον των χρεοφειλετων του κ̅υ̅ εαυτου ελεγεν τω πρωτω ποσον οφειλεισ τω κ̅ω̅ μου ο δε ειπεν εκατον βατουσ ελαιου ο δε ειπεν αυτω δεξαι σου τα γραμματα και καθισασ γραψον ταχεωσ πεντηκοντα· επειτα ετερω ειπεν συ δε ποσον οφειλεισ ο δε ειπεν εκατον κορουσ σιτου λεγει αυτω δεξαι σου τα γραμματα και γραψον ογδοηκοντα και επηνεσεν ο κ̅σ̅ τον οικονομον τησ αδικιασ οτι φρονιμωσ εποιησεν οτι οι υιοι του αιωνοσ τουτου φρονιμωτεροι υπερ τουσ υιουσ του φωτοσ εισ την γενεαν την εαυτων εισιν και εγω υμιν λεγω εαυτοισ ποιησατε φιλουσ εκ του μαμωνα τησ αδικιασ ινα οταν εκλιπη δεξωνται υμασ εισ τασ αιωνιουσ σκηνασ ο πιστοσ εν ελαχιστω και εν πολλω πιστοσ εστιν και ο εν ελαχιστω αδικοσ και εν

I. B³ ειπε bis ηγγισε ηκουσε II. B³ ειπε τω εζησε ελεγε ειπε III. B³ ελεγε ειπε συ εισι εστι
5 B³ σιτευτον 14 B³ σιτευτον 17 B³ demum οικονομον 18 ad υπαρχο̅ B² supplevit τα αυτου 29 B³ εκλειπη

· πολλω αδικοσ εστιν ει ουν εν τω αδικω μαμωνα πιστοι ουκ εγενεσθε το αληθινον τισ υμιν πιστευ-
ρζ σει και ει εν τω αλλοτριω πιστοι ουκ εγενεσθαι το ημετερον τισ υμιν δωσει ουδεισ οικετησ
δυναται δυσι κυριοισ δουλευειν η γαρ τον ενα μεισησει και τον ετερον αγαπησει η ενοσ ανθεξεται
και του ετερου καταφρονησει ου δυνασθε θω δουλευειν και μαμωνα ηκουον δε ταυτα παντα οι
φαρεισαιοι φιλαργυροι υπαρχοντεσ και εξεμυκτηριζον αυτον και ειπεν αυτοισ υμεισ εστε οι δικαι-
ουντεσ εαυτουσ ενωπιον των ανθρωπων ο δε θσ γεινωσκει τασ καρδιασ υμων οτι το εν ανθρωπω
ρη υψηλον βδελυγμα ενωπιον $\overline{κυ}$ ο νομοσ και οι προφηται μεχρι ιωανου απο τοτε η βασιλεια
του $\overline{θυ}$ ευαγγελιζεται και πασ εισ αυτην βιαζεται ευκοπωτερον δε εστιν τον ουρανον και την
γην παρελθειν η του νομου κερεαν μιαν πεσειν πασ ο απολυων την γυναικα αυτου και γαμων
ετεραν μοιχευει και ο απολελυμενην απο

ρθ ανδροσ γαμων μοιχευει ανθρωποσ δε τισ ην πλουσιοσ και ενεδιδυσκετο πορφυραν και βυσσον
ευφραινομενοσ καθ ημεραν λαμπρωσ πτωχοσ δε τισ ονοματι λαζαροσ εβεβλητο προσ τον πυλωνα
αυτου ειλκωμενοσ και επιθυμων χορτασθηναι απο των πειπτοντων απο τησ τραπεζησ του πλου-
σιου αλλα και οι κυνεσ ερχομενοι επελειχον τα ελκη αυτου εγενετο δε αποθανειν τον πτωχον
και απενεχθηναι αυτον υπο των αγγελων εισ τον κολπον αβρααμ απεθανεν δε και ο πλουσιοσ και
εταφη και εν τω αδη επαρασ τουσ οφθαλμουσ αυτου υπαρχων εν βασανοισ ορα αβρααμ απο
μακροθεν και λαζαρον εν τοισ κολποισ αυτου και αυτοσ φωνησασ ειπεν· πατερ αβρααμ ελεησον
με και πεμψον λαζαρον ινα βαψη το ακρον του δακτυλου αυτου υδατοσ και καταψυξη την
γλωσσαν μου οτι οδυνωμαι εν τη φλογι ταυτη ειπεν δε αβρααμ τεκνον μνησθητι οτι απελαβεσ
τα αγαθα σου εν τη ζωη σου και λαζαροσ ομοιωσ τα κακα νυν δε ωδε παρα

καλειται συ δε οδυνασαι και εν πασι τουτοισ μεταξυ ημων και υμων χασμα μεγα εστηρικται
οπωσ οι θελοντεσ διαβηναι ενθεν προσ υμασ μη δυνωνται μηδε εκειθεν προσ ημασ διαπερωσιν
ειπεν δε ερωτω σε ουν πατερ ινα πεμψησ αυτον εισ τον οικον του πατροσ μου εχω γαρ πεντε
αδελφουσ οπωσ διαμαρτυρηται αυτοισ ινα μη και αυτοι ελθωσιν εισ τον τοπον τουτον τησ βασα-
νου λεγει δε αβρααμ εχουσι μωυσεα και τουσ προφητασ ακουσατωσαν αυτων ο δε ειπεν ουχι
πατερ αβρααμ αλλ εαν τισ απο νεκρων πορευθη προσ αυτουσ μετανοησουσιν ειπεν δε αυτω ει
ρι μωσεωσ και των προφητων ουκ ακουουσιν ουδ εαν τισ εκ νεκρων αναστη πεισθησονται ειπεν
δε προσ τουσ μαθητασ αυτου ανενδεκτον εστιν του τα σκανδαλα μη ελθειν πλην ουαι δι ου
ερχεται λυσιτελει αυτω ει λιθοσ μυλικοσ περικειται περι τον τραχηλον αυτου και ερρειπται εισ
την θαλασσαν η ινα σκανδαλιση των μεικρων τουτων ενα

I. B³ εστι τον II. B³ απεθανε ειπε bis III. B³ ειπε δε ter εστι

2 B³ εγενεσθε 3 B³ μισησει 5 B³ φαρισαιοι 6 B³ γινωσκει et ανθρωποισ 9 B³ κεραιαν 13 B³ πιπτοντων 29 B³ ερριπται 30 B³ μικρων

προσεχετε εαυτοις εαν αμαρτη ο αδελφος σου επιτιμησον αυτω και εαν μετανοηση αφες
αυτω και εαν επτακις της ημερας αμαρτηση εις σε και επτακις επιστρεψη προς σε λεγων
ρια μετανοω αφησεις αυτω καὶ ειπαν οι αποστολοι τω κω̅ προσθες ημιν πιστιν ειπεν δε ο κς̅
ει εχετε πιστιν ως κοκκον σιναπεως ελεγετε αν τη συκαμεινω ταυτη εκριζωθητι και φυτευθητι
εν τη θαλασση και υπηκουσεν αν υμιν τις δε εξ υμων δουλον εχων αροτριωντα η ποιμαινοντα
ος εισελθοντι εκ του αγρου ερει αυτω ευθεως παρελθων αναπεσε αλλ ουχι ερει αυτω ετοιμασον
τι δειπνησω και περιζωσαμενος διακονει μοι εως φαγω και πιω και μετα ταυτα φαγεσαι και
πιεσαι συ μη εχει χαριν τω δουλω οτι εποιησεν τα διαταχθεντα· ουτως και υμεις οταν ποιησητε
παντα τα διαταχθεντα υμιν λεγετε οτι δουλοι αχρειοι εσμεν ο ωφειλομεν ποιησαι πεποιηκαμεν
ριβ και εγενετο εν τω πορευεσθαι εις ιερουσα

λημ και αυτος διηρχετο δια μεσον σαμαριας και γαλειλαιας και εισερχομενου αυτου εις τινα
κωμην απηντησαν δεκα λεπροι ανδρες οι ανεστησαν πορρωθεν και αυτοι ηραν φωνην λεγοντες
ιυ̅ επιστατα ελεησον ημας και ιδων ειπεν αυτοις πορευθεντες επιδειξατε εαυτους τοις ιερευσιν
και εγενετο εν τω υπαγειν αυτους εκαθαρισθησαν εις δε εξ αυτων ιδων οτι ιαθη υπεστρεψεν
μετα φωνης μεγαλης δοξαζων τον θν̅ και επεσεν επι προσωπον παρα τους ποδας αυτου ευχα-
ριστων αυτω και αυτος ην σαμαρειτης αποκριθεις δε ο ις̅ ειπεν ουχ οι δεκα εκαθαρισθησαν οι
δε εννεα που ουχ ευρεθησαν υποστρεψαντες δουναι δοξαν τω θω̅ ει μη ο αλλογενης ουτος και
ριγ ειπεν αυτω αναστας πορευου επερωτηθεις δε υπο των φαρεισαιων ποτε ερχεται η βασιλεια
του θυ̅ απεκριθη αυτοις και ειπεν ουκ' ερχεται η βασιλεια του θυ̅ μετα παρατηρησεως ουδε ερου-
σιν ιδου ωδε η εκει ιδου γαρ η βασιλεια του θυ̅ εντος υμων εστιν ειπεν δε

προς τους μαθητας ελευσονται ημεραι οτε επιθυμησητε μιαν των ημερων του υιου του ανθρωπου
ιδειν και ουκ οψεσθε και ερουσιν υμιν ιδου ωδε η ιδου ωδε μη διωξητε ωσπερ γαρ η αστραπη
αστραπτουσα εκ της υπο τον ουρανον εις την υπ ουρανον λαμπει ουτως εσται ο υιος του
ανθρωπου πρωτον δε δει αυτον πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο της γενεας ταυτης και
καθως εγενετο εν ταις ημεραις νωε ουτως εσται και εν ταις ημεραις του υιου του ανθρωπου
ησθιον επεινον εγαμουν εγαμιζοντο αχρι ης ημερας εισηλθεν νωε εις την κειβωτον και ηλθεν ο
κατακλυσμος και απωλεσεν παντας ομοιως καθως εγενετο εν ταις ημεραις λωτ ησθιον επεινον
ηγοραζον επωλουν εφυτευον οικοδομουν η δε ημερα εξηλθεν λωτ απο σοδομων εβρεξεν πυρ και
θειον απ ουρανου και απωλεσεν παντας κατα τα αυτα εσται η ημερα ο υιος του ανθρωπου απο
καλυπτηται εν εκεινη τη ημερα ος εσται επι του δωματος και τα

I. B^3 ειπε εποιησε II. B^3 ιερευσι υπεστρεψε ειπε δε III. B^3 εισηλθε απωλεσε εξηλθε εβρεξε απωλεσε
4 B^3 συκαμινω 9 B^3 οφειλομεν 11 B^3 σαμαρειας et γαλιλαιας 18 B^3 φαρισαιων 21 B^3 επιθυμησετε
22 ex ωδε priore correctum est εκει, a B^3 demum ut vdtr 26 B^3 επινον et κιβωτον 27 B^3 επινον

σκευη αυτου εν τη οικια μη καταβατω αραι αυτα και ο εν αγρω ομοιως μη επιστρεψατω εισ
τα οπισω μνημονευετε τησ γυναικοσ λωτ οσ εαν ζητηση την ψυχην αυτου περιποιησασθαι
απολεσει αυτην οσ δ αν απολεση ζωογονησει αυτην · λεγω υμιν ταυτη τη νυκτι εσονται δυο
επι κλεινησ ο εισ παραλημφθησεται και ο ετεροσ αφεθησεται εσονται δυο αληθουσαι επι το
αυτο η μια παραλημφθησεται η δε ετερα αφεθησεται και αποκριθεντεσ λεγουσιν αυτω που κε
ριδ ο δε ειπεν αυτοισ οπου το σωμα εκει και οι αετοι επισυναχθησονται ελεγεν δε παραβολην
αυτοισ προσ το δειν παντοτε προσευχεσθαι αυτουσ και μη ενκακειν λεγων κριτησ τισ ην εν
τινι πολει τον θεον μη φοβουμενοσ και ανθρωπον μη εντρεπομενοσ χηρα δε ην εν τη πολει εκεινη
και ηρχετο προσ αυτον λεγουσα εκδικησον με απο του αντιδικου μου και ουκ ηθελεν επι χρονον
μετα ταυτα δε ειπεν εν εαυτω ει και τον θν ου

φοβουμαι ουδε ανθρωπον εντρεπομαι δια γε το παρεχειν μοι κοπον την χηραν ταυτην εκδικησω
αυτην ινα μη εισ τελοσ ερχομενη υπωπιαζη με ειπεν δε ο κσ ακουσατε τι ο κριτησ τησ αδικιασ
λεγει ο δε θσ ου μη ποιηση την εκδικησιν των εκλεκτων αυτου των βοωντων αυτω ημερασ και
νυκτοσ και μακροθυμει επ αυτοισ λεγω υμιν οτι ποιησει την εκδικησιν αυτων εν ταχει πλην
ριε ο υιοσ του ανθρωπου ελθων αρα ευρησει την πιστιν επι τησ γησ ειπεν δε και προσ τινασ
τουσ πεποιθοτασ εφ εαυτοισ οτι εισιν δικαιοι εξουθενουντεσ τουσ λοιπουσ την παραβολην ταυτην
ανθρωποι δυο ανεβησαν εισ το ιερον προσευξασθαι εισ φαρεισαιοσ και ο ετεροσ τελωνησ ο φαρει-
σαιοσ σταθεισ ταυτα προσ εαυτον προσηυχετο ο θσ ευχαριστω σοι οτι ουκ ειμι ωσπερ οι λοιποι
των ανθρωπων αρπαγεσ αδικοι μοιχοι η και ωσ ουτοσ ο τελωνησ νηστευω δισ του σαββατου
αποδεκατευω παντα οσα κτωμαι ο δε τελωνησ μακρο

θεν εστωσ ουκ ηθελεν ουδε τουσ οφθαλμουσ επαραι εισ τον ουρανον αλλ ετυπτε το στηθοσ
εαυτου λεγων ο θσ ειλασθητι μοι τω αμαρτωλω λεγω υμιν κατεβη ουτοσ δεδικαιωμενοσ εισ
τον οικον εαυτου παρ εκεινον οτι πασ ο υψων εαυτον ταπεινωθησεται ο δε ταπεινων εαυτον
ρις υψωθησεται προσεφερον δε αυτω και τα βρεφη ινα απτηται ιδοντεσ δε οι μαθηται επετειμων
αυτοισ ο δε ισ προσεκαλεσατο λεγων αφετε τα παιδια ερχεσθαι προσ με και μη κωλυετε αυτα
των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια του θυ αμην λεγω υμιν οσ αν μη δεξηται την βασιλειαν
ριζ του θυ ωσ παιδιον ου μη εισελθη εισ αυτην και επηρωτησεν τισ αυτον αρχων λεγων διδα-
σκαλε αγαθε τι ποιησασ ζωην αιωνιον κληρονομησω ειπεν δε αυτω ο ισ τι με λεγεισ αγαθον
> ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ θσ τασ εντολασ οιδασ μη μοιχευσησ μη φονευσησ μη κλεψησ μη ψευδο-
> μαρτυρησ τιμα τον πατερα σου και την μητερα ο δε ειπεν ταυτα παντα εφυλαξα εκ

I. B^3 ελεγε II. B^3 ειπε bis εισι III. B^3 επηρωτησε ειπε bis

4 B^3 κλινης et παραληφθησεται 5 B^3 παραληφθησεται 7 εγκακειν 17 B^3 φαρισαιος bis 22 B^3 ιλασθητι 24 post ινα iam ut vdtr B^2 supplevit αυτων. Ibidem B^3 επετιμων 29 post εισ B^3 addidit ο, sed id rursus punctis notatum, sic ο

νεοτητοσ ακουσασ δε ο ισ̅ ειπεν αυτω ετι εν σοι λειπει παντα οσα εχεισ πωλησον και διαδοσ
πτωχοισ και εξεισ θησαυρον εν τοισ ουρανοισ και δευρο ακολουθει μοι ο δε ακουσασ ταυτα
περιλυποσ εγενηθη ην γαρ πλουσιοσ σφοδρα ιδων δε αυτον ισ̅ ειπεν πωσ δυσκολωσ οι τα χρη-
ματα εχοντεσ εισ την βασιλειαν του θυ̅ εισπορευονται ευκοπωτερον γαρ εστιν καμηλον δια τρη-
ματοσ βελονησ εισελθειν η πλουσιον εισ την βασιλειαν του θυ̅ εισελθειν ειπον δε οι ακουσαντεσ
και τισ δυναται σωθηναι ο δε ειπεν τα αδυνατα παρα ανθρωποισ δυνατα παρα τω θω̅ εστιν
ειπεν δε ο πετροσ ιδου ημεισ αφεντεσ τα ιδια ηκολουθησαμεν σοι ο δε ειπεν αυτοισ αμην λεγω
υμιν οτι ουδεισ εστιν οσ αφηκεν οικιαν η γυναικα η αδελφουσ η γονεισ η τεκνα εινεκεν τησ
βασιλειασ του θυ̅ οσ ουχι μη λαβη πολλαπλασιονα εν τω καιρω τουτω και εν τω αιωνι τω ερχο-
ριη̅ μενω ζωην αιωνιον παραλαβων δε τουσ δωδεκα ειπεν προσ αυτουσ

ιδου αναβαινομεν εισ ιερουσαλημ και τελεσθησεται παντα τα γεγραμμενα δια των προφητων
τω υιω του ανθρωπου παραδοθησεται γαρ τοισ εθνεσιν και εμπαιχθησεται και υβρισθησεται και
εμπτυσθησεται και μαστειγωσαντεσ αποκτενουσιν αυτον και τη ημερα τη τριτη αναστησεται
και αυτοι ουδεν τουτων συνηκαν και ην το ρημα τουτο κεκρυμμενον απ αυτων και ουκ εγει-
ριθ̅ νωσκον τα λεγομενα εγενετο δε εν τω εγγιζειν αυτον εισ ιερειχω τυφλοσ τισ εκαθητο παρα
την οδον επαιτων ακουσασ δε οχλου διαπορευομενου επυνθανετο τι ειη τουτο απηγγειλαν δε αυτω
οτι ισ̅ ο ναζωραιοσ παρερχεται και εβοησεν λεγων ιυ̅ υιε δαυειδ ελεησον με και οι προαγοντεσ
επετειμων αυτω ινα σειγηση αυτοσ δε πολλω μαλλον εκραζεν υιε δαυειδ ελεησον με σταθεισ δε
ισ̅ εκελευσεν αυτον αχθηναι προσ αυτον εγγισαντοσ δε αυτου επηρωτησεν αυτον τι σοι θελεισ
ποιησω ο δε ειπεν κε̅ ινα αναβλεψω και ο ισ̅ ειπεν

αυτω αναβλεψον η πιστισ σου σεσωκεν σε και παραχρημα ανεβλεψεν και ηκολουθει αυτω δοξα-
ρκ̅ ζων τον θν̅ και πασ ο λαοσ ιδων εδωκεν αινον τω θω̅ και εισελθων διηρχετο την ιερειχω και
ιδου ανηρ ονοματι καλουμενοσ ζακχαιοσ και αυτοσ ην αρχιτελωνησ και αυτοσ πλουσιοσ και
εζητει ιδειν τον ιν̅ τισ εστιν και ουκ εδυνατο απο του οχλου οτι τη ηλικια μεικροσ ην και προ-
δραμων εισ το εμπροσθεν ανεβη επι συκομορεαν ινα ιδη αυτον οτι εκεινησ ημελλεν διερχεσθαι
και ωσ ηλθεν επι τον τοπον αναβλεψασ ισ ειπεν προσ αυτον ζακχαιε σπευσασ καταβηθι σημερον
γαρ εν τω οικω σου δει με μειναι και σπευσασ κατεβη και υπεδεξατο αυτον χαιρων και ιδον-
τεσ παντεσ διεγογγυζον λεγοντεσ οτι παρα αμαρτωλω ανδρι εισηλθεν καταλυσαι σταθεισ δε
ζακχαιοσ ειπεν προσ τον κν̅ ιδου τα ημισια μου των υπαρχοντων κε̅ πτωχοισ διδωμι και ει τινοσ
τι εσυκοφαντησα αποδιδωμι τετραπλουν ειπεν δε προσ αυτον ισ̅ οτι ση

I. B^3 ειπε πωσ εστι ειπε τα ειπε δε ειπε προσ II. B^3 εθνεσι εβοησε ειπε III. B^3 σεσωκε ανεβλεψε εστι ημελλε ειπε εισηλθε ειπε bis

13 B^3 μαστιγωσαντεσ 14 B^3 εγινωσκον 15 B^3 ιεριχω 17 B^3 δαυιδ 18 B^3 επετιμων et σιγηση et δαυιδ 22 B^3 ιεριχω 24 B^3 ηδυνατο et μικροσ 29 B^3 ημισεια

μερον σωτηρια τω οικω τουτω εγενετο καθοτι και αυτοσ υιοσ αβρααμ εστιν ηλθεν γαρ ο υιοσ
ρ̅κ̅α̅ του ανθρωπου ζητησαι και σωσαι το απολωλοσ   ακουοντων δε αυτων ταυτα προσθεισ ειπεν
παραβολην δια το εγγυσ ειναι ιερουσαλημ αυτον και δοκειν αυτουσ οτι παραχρημα μελλει η
βασιλεια του θ̅υ̅ αναφαινεσθαι ειπεν ουν ανθρωποσ τισ ευγενησ επορευθη εισ χωραν μακραν λαβειν
εαυτω βασιλειαν και υποστρεψαι   καλεσασ δε δεκα δουλουσ εαυτου εδωκεν αυτοισ δεκα μνασ
και ειπεν προσ αυτουσ πραγματευσασθε εν ω ερχομαι   οι δε πολειται αυτου εμεισουν αυτον και
απεστειλαν πρεσβειαν οπισω αυτου λεγοντεσ ου θελομεν τουτον βασιλευσαι εφ ημασ και εγενετο
εν τω επανελθειν αυτον λαβοντα την βασιλειαν και ειπεν φωνηθηναι αυτω τουσ δουλουσ τουτουσ
οισ δεδωκει το αργυριον ινα γνοι τι διεπραγματευσαντο   παρεγενετο δε ο πρωτοσ λεγων κ̅ε̅ η
μνα σου δεκα προσηργασατο μνασ και ειπεν αυτω ευγε

αγαθε δουλε οτι εν ελαχιστω πιστοσ εγενου ισθι εξουσιαν εχων επανω δεκα πολεων και ηλθεν
ο δευτεροσ λεγων η μνα σου κ̅ε̅ εποιησεν πεντε μνασ ειπεν δε και τουτω και συ επανω γεινου
πεντε πολεων και ο ετεροσ ηλθεν λεγων κ̅ε̅ ιδου η μνα σου ην ειχον αποκειμενην εν σουδαριω
εφοβουμην γαρ σε οτι ανθρωποσ αυστηροσ ει αιρεισ ο ουκ εθηκασ και θεριζεισ ο ουκ εσπειρασ
λεγει αυτω εκ του στοματοσ σου κρινω σε πονηρε δουλε ηδεισ οτι εγω ανθρωποσ αυστηροσ ειμι
αιρων ο ουκ εθηκα και θεριζων ο ουκ εσπειρα και διατι ουκ εδωκασ μου το αργυριον επι τρα-
πεζαν καγω ελθων συν τοκω αν αυτο επραξα και τοισ παρεστωσι ειπεν αρατε απ αυτου την
μναν και δοτε τω τασ δεκα μνασ εχοντι και ειπαν αυτω εχει δεκα μνασ λεγω υμιν οτι παντι
τω εχοντι δοθησεται απο δε του μη εχοντοσ και ο εχει αρθησεται πλην τουσ εχθρουσ μου του-
τουσ τουσ μη θελησαντασ με βασιλευσαι επ αυτουσ αγαγετε ωδε και κατασφα

ρ̅κ̅β̅ ξατε αυτουσ εμπροσθεν μου   και ειπων ταυτα επορευετο εμπροσθεν αναβαινων εισ ιεροσολυμα
και εγετο ωσ ηγγισεν εισ βηθφαγη και βηθανια προσ το οροσ το καλουμενο̄ απεστειλεν δυο των
μαθητων λεγων υπαγετε εισ την κατεναντι κωμην εν η εισπορευομενοι ευρησετε πωλον δεδεμενον
εφ ον ουδεισ πωποτε ανθρωπων εκαθισεν και λυσαντεσ αυτον αγαγετε και εαν τισ υμασ ερωτα
διατι λυετε ουτωσ ερειτε οτι ο κ̅σ̅ αυτου χρειαν εχει απελθοντεσ δε οι απεσταλμενοι ευρον καθωσ
ειπεν αυτοισ λυοντων δε αυτων τον πωλον ειπαν οι κυριοι αυτου προσ αυτουσ τι λυετε τον
πωλον οι δε ειπαν οτι ο κ̅σ̅ αυτου χρειαν εχει και ηγαγον αυτον προσ τον ι̅ν̅ και επιριψαντεσ
αυτων τα ιματια επι τον πωλον επεβισαν τον ι̅ν̅ πορευομενου δε αυτου υπεστρωννυον τα ιματια
εαυτων εν τη οδω εγγιζοντοσ δε αυτου ηδη προσ τη καταβασει του ορουσ των ελαιων ηρξαντο
απαν το πληθοσ των μαθητων χαιροντεσ

I. B[3] ηλθε ειπε παρ. ειπε πρ. ειπε φω. II. B[3] εποιησε ειπε ηλθε παραστωσιν III. B[3] απεστειλε εκαθισε
6 B[3] πολιται et εμισουν 10 μνα: B[3] μνασ (non item in seqq.). Ibidem B[3] προσειργασατο 12 B[3] γινου
18 post ειπαν αυτω B[2] et [3] supplevere κ̅ε̅ 22 correctum a B[3] demum ut vdtr εγενετο. Idem dedit βηθσφαγη
22 καλουμενο̄: B[2] supplevit ελαιων, B[3] etiam καλουμενον pro -νο̄ dedit 27 B[3] επιρριψαντεσ 28 B[3] επεβιβασαν

αινειν τον θ̅ν̅ φωνη μεγαλη περι παντων ων ειδον δυναμεων λεγοντεσ ευλογημενοσ ο ερχομενοσ
ο βασιλευσ εν ονοματι κ̅υ̅ εν ουρανω ειρηνη και δοξα εν υψιστοισ και τινεσ των φαρεισαιων απο
του οχλου ειπαν προσ αυτον διδασκαλε επιτιμησον τοισ μαθηταισ σου και αποκριθεισ ειπεν λεγω
ρκγ υμιν εαν ουτοι σιωπησουσιν οι λιθοι κραξουσιν και ωσ ηγγισεν ιδων την πολιν εκλαυσεν επ
αυτην λεγων οτι ει εγνωσ εν τη ημερα ταυτη και συ τα προσ ειρηνην νυν δε εκρυβη απο
οφθαλμων σου οτι ηξουσιν ημεραι επι σε και περιβαλουσιν οι εχθροι σου χαρακα σοι και περι-
κυκλωσουσι σε και συνεξουσιν σε παντοθεν και εδαφιουσιν σε και τα τεκνα σου εν σοι και ουκ
αφησουσιν λιθον επι λιθον εν σοι ανθ ων ουκ εγνωσ τον καιρον τησ επισκοπησ σου και εισελθων
εισ το ιερον ηρξατο εκβαλλειν τουσ πωλουντασ λεγων αυτοισ γεγραπται και εσται ο οικοσ μου
οικοσ προσευχησ υμεισ δε αυτον εποιησαται σπηλαιον ληστων και ην διδασκων το καθ ημε
ραν εν τω ιερω οι δε αρχιερεισ και οι γραμματεισ εζητουν αυτον απολεσαι και οι πρωτοι του
ρκδ λαου και ουχ ευρισκον το τι ποιησωσιν ο λαοσ γαρ απασ εξεκρεμετο αυτου ακουων και
εγενετο εν μια των ημερων διδασκοντοσ αυτου τον λαον εν τω ιερω και ευαγγελιζομενου επε-
στησαν οι αρχιερεισ και οι γραμματεισ συν τοισ πρεσβυτεροισ και ειπαν λεγοντεσ προσ αυτον
ειπον ημιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιεισ η τισ εστιν ο δουσ σοι την εξουσιαν ταυτην αποκριθεισ
δε ειπεν προσ αυτουσ ερωτησω υμασ καγω λογον και ειπατε μοι το βαπτισμα ιωανου εξ ουρανου
ην η εξ ανθρωπων οι δε συνελογισαντο προσ εαυτουσ λεγοντεσ οτι εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει
διατι ουκ επιστευσατε αυτω εαν δε ειπωμεν εξ ανθρωπων ο λαοσ απασ καταλιθασει ημασ
πεπεισμενοσ γαρ εστιν ιωανην προφητην ειναι και απεκριθησαν μη ειδεναι ποθεν και ο ι̅σ̅ ειπεν
ρκε αυτοισ ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω ηρξατο
δε προσ τον λαον λεγειν την παραβολην ταυτην ανθρωποσ εφυτευσεν αμπελωνα και εξεδετο
αυτον γεωργοισ και απεδημησεν χρονουσ και καιρω απεστειλεν προσ τουσ γεωργουσ δουλον ινα
απο του καρπου του αμπελωνοσ δωσουσιν αυτω οι δε γεωργοι εξαπεστειλαν αυτον δειραντεσ
κενον και προσεθετο ετερον πεμψαι δουλον οι δε κακεινον δειραντεσ και ατειμασαντεσ εξαπε-
στειλαν κενον και προσεθετο τριτον πεμψαι οι δε και τουτον τραυματισαντεσ εξεβαλον ειπεν δε
ο κ̅σ̅ του αμπελωνοσ πεμψω τον υιον μου τον αγαπητον ισωσ τουτον εντραπησονται ιδοντεσ δε
αυτον οι γεωργοι διελογιζοντο προσ αλληλουσ λεγοντεσ ουτοσ εστιν ο κληρονομοσ αποκτεινωμεν
αυτον ινα ημων γενηται η κληρονομια και εκβαλοντεσ αυτον εξω του αμπελωνοσ απεκτειναν
τι ουν ποιησει αυτοισ ο κ̅σ̅ του αμπελωνοσ. ελευσεται και απολεσει τουσ γεωργουσ τουτουσ και
δωσει τον αμπελωνα αλλοισ ακουσαντεσ

I. B³ ειπε κραξουσι συνεξουσι εδαφιουσι αφησουσι II. B³ ειπε πρ. III. B³ απεδημησε απεστειλε ειπε
2 B³ φαρισαιων 4 B² et³ post υμιν add οτι 21 B³ εξεδοτο 22 post χρονουσ B² et³ supplevere ικανουσ
24 B³ ατιμασαντεσ 26 ante πεμψω B² et³ suppl τι ποιησω

> δε ειπαν μη γενοιτο ο δε εμβλεψας αυτοις ειπεν τι ουν εστιν το γεγραμμενον τουτο λιθον ον
> απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας πας ο πεσων επ εκεινον τον
> λιθον συνθλασθησεται εφ ον δ αν πεση λικμησει αυτον και εζητησαν οι γραμματεις και οι
αρχιερεις επιβαλειν επ αυτον τας χειρας εν αυτη τη ωρα και εφοβηθησαν τον λαον εγνωσαν
ρκς γαρ οτι προς αυτους ειπεν την παραβολην ταυτην και παρατηρησαντες απεστειλαν εγκα-
θετους υποκρινομενους εαυτους δικαιους ειναι ινα επιλαβωνται αυτου λογου ωστε παραδουναι
αυτον τη αρχη και τη εξουσια του ηγεμονος και επηρωτησαν αυτον λεγοντες διδασκαλε οιδα-
μεν οτι ορθως λεγεις και διδασκεις και ου λαμβανεις προσωπον αλλ επ αληθειας την οδον του
θυ διδασκεις εξεστιν ημας καισαρι φορον δουναι η ου κατανοησας δε αυτων την πανουργιαν
ειπεν προς αυτους δειξατε μοι δηναριον τινος εχει

εικονα και επιγραφην οι δε ειπαν καισαρος ο δε ειπεν προς αυτους τοινυν αποδοτε τα καισαρος
καισαρι και τα του θυ τω θω και ουκ ισχυσαν επιλαβεσθαι του ρηματος εναντιον του λαου και
ρκζ θαυμασαντες επι τη αποκρισει αυτου εσειγησαν προσελθοντες δε τινες των σαδδουκαιων
οι λεγοντες αναστασιν μη ειναι επηρωτων αυτον λεγοντες διδασκαλε μωυσης εγραψεν ημιν εαν
τινος αδελφος αποθανη εχων γυναικα και ουτος ατεκνος η ινα λαβη ο αδελφος αυτου την
γυναικα και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου επτα ουν αδελφοι ησαν και ο πρωτος λαβων
γυναικα απεθανεν ατεκνος και ο δευτερος και ο τριτος ελαβεν αυτην ωσαυτως δε και οι επτα
ου κατελιπον τεκνα και απεθαναν υστερον και η γυνη απεθανεν η γυνη ουν εν τη αναστασει
τινος αυτων γεινεται γυνη οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα και ειπεν αυτοις ο ις οι υιοι του
αιωνος τουτου γαμουσιν και γαμισκονται οι δε καταξιωθεντες του αιω

νος εκεινου τυχειν και της αναστασεως της εκ νεκρων ουτε γαμουσιν ουτε γαμισκονται ουδε
γαρ αποθανειν ετι δυνανται ισαγγελοι γαρ εισιν και υιοι εισι θυ της αναστασεως υιοι οντες οτι
> δε εγειρονται οι νεκροι και μωυσης εμηνυσεν επι της βατου ως λεγει κν τον θν αβρααμ και θν
> ισαακ και θν ιακωβ θς δε ουκ εστιν νεκρων αλλα ζωντων παντες γαρ αυτω ζωσιν αποκριθεντες
δε τινες των γραμματεων ειπαν διδασκαλε καλως ειπας ουκετι γαρ ετολμων επερωταν αυτον
ρκη ουδεν ειπεν δε προς αυτους πως λεγουσιν τον χν ειναι δαυειδ υιον αυτος γαρ δαυειδ λεγει
> εν βιβλω ψαλμων ειπεν κς τω κω μου καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου υποπο-
> διον των ποδων σου δαυειδ ουν αυτον κν καλει και πως αυτου υιος εστιν ακουοντος δε παντος
του λαου ειπεν τοις μαθηταις προσεχετε απο των γραμματεων των θελοντων περιπατειν εν στο-
λαις και φιλουντων ασπασμους εν ταις αγοραις και πρωτοκαθεδριας εν ταις συνα

I. B³ ειπε εστι ειπε bis II. B³ ειπε γαμουσι III. B³ εισι bis εστι ειπε λεγουσι ειπε bis
13 B³ εσιγησαν 18 B³ απεθανον 19 B³ γινεται 26 B³ δαυιδ bis 28 B³ δαυιδ

γωγαις και πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις οι κατεσθιουσιν τας οικιας των χηρων και προφασει
ρκθ μακρα προσευχονται ουτοι λημψονται περισσοτερον κριμα   αναβλεψας δε ειδεν τους βαλλον-
τας εις το γαζοφυλακιον τα δωρα αυτων πλουσιους ειδεν δε τινα χηραν πενιχραν βαλλουσαν εκει
λεπτα δυο και ειπεν αληθως λεγω υμιν οτι η χηρα αυτη η πτωχη πλειον παντων εβαλεν παντες
γαρ·ουτοι εκ του περισσευοντος αυτοις εβαλον εις τα δωρα αυτη δε εκ του υστερηματος αυτης
ρλ παντα τον βιον ον ειχεν εβαλεν   και τινων λεγοντων περι του ιερου οτι λιθοις καλοις και
αναθημασιν κεκοσμηται ειπεν ταυτα α θεωρειτε ελευσονται ημεραι εν αις ουκ αφεθησεται λιθος
επι λιθω ωδε ος ου καταλυθησεται επηρωτησαν δε αυτον λεγοντες διδασκαλε ποτε ουν ταῦτα
εσται και τι το σημιον οταν μελλη ταυτα γεινεσθαι ο δε ειπεν βλεπετε μη πλανηθητε πολλοι
γαρ ελευσονται επι τω

ονοματι μου λεγοντες εγω ειμι και ο καιρος ηγγικεν μη πορευθητε οπισω αυτων οταν δε ακου-
σητε πολεμους και ακαταστασιας μη πτοηθητε δει γαρ ταυτα γενεσθαι πρωτον αλλ ουκ ευθεως
το τελος τοτε ελεγεν αυτοις εγερθησεται εθνος επι εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν σεισμοι τε
μεγαλοι και κατα τοπους λοιμοι και λειμοι εσονται φοβηθρα τε και απ ουρανου σημεια μεγαλα
εσται προ δε τουτων παντων επιβαλουσιν εφ υμας τας χειρας αυτων και διωξουσιν παραδιδοντες
εις τας συναγωγας και φυλακας απαγομενους επι βαλεις και ηγεμονας ενεκεν του ονοματος
μου αποβησεται υμιν εις μαρτυριον θετε ουν εν ταις καρδιαις υμων μη προμελεταν απολογη-
θηναι εγω γαρ δωσω υμιν στομα και σοφιαν η ου δυνησονται αντιστηναι η αντειπειν απαντες
οι αντικειμενοι υμιν παραδοθησεσθε δε και υπο γονεων και αδελφων και συγγενων και φιλων και
θανατωσουσιν εξ υμων

και εσεσθε μεισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου και θριξ εκ της κεφαλης υμων ου μη
ρλα αποληται εν τη υπομονη υμων κτησεσθε τας ψυχας υμων   οταν δε ιδητε κυκλουμενην υπο
στρατοπεδων ιερουσαλημ τοτε γνωτε οτι ηγγικεν η ερημωσις αυτης τοτε οι εν τη ιουδαια φευγε-
τωσαν εις τα ορη και οι εν μεσω αυτης εκχωρειτωσαν και οι εν ταις χωραις μη εισερχεσθωσαν
εις αυτην οτι ημεραι εκδικησεως αυται εισιν του πλησθηναι παντα τα γεγραμμενα ουαι ταις εν
γαστρι εχουσαις και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις εσται γαρ αναγκη μεγαλη
επι της γης και οργη τω λαω τουτω και πεσουνται στοματι μαχαιρης και αιχμαλωτισθησονται
εις τα εθνη·παντα και ιερουσαλημ εσται πατουμενη υπο εθνων αχρι ου πληρωθωσιν και εσονται
καιροι εθνων και εσονται σημεια εν ηλιω και σεληνη και αστροις και επι της γης συνοχη εθνων
εν απορια ηχους θαλασσης και σαλου αποψυχον

I. B^3 κατεσθιουσι ειδε bis εβαλε bis αναθημασι ειπε bis II. B^3 ηγγικε διωξουσι III. B^3 εισι πληρωθωσι
2 B^3 ληψονται 9 B^3 σημειον et γινεσθαι 14 B^3 λιμοι 16 B^3 βασιλεις 17 B^3 θεσθε 21 B^3 μισουμενοι 27 B^3 μαχαιρας

των ανθρωπων απο φοβου και προσδοκιας των επερχομενων τη οικουμενη αι γαρ δυναμεις των
ουρανων σαλευθησονται και τοτε οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν νεφελη μετα δυνα-
μεως και δοξης πολλης αρχομενων δε τουτων γεινεσθαι ανακυψατε και επαρατε τας κεφαλας
υμων διοτι εγγιζει η απολυτρωσις υμων και ειπεν παραβολην αυτοις ιδετε την συκην και παντα
τα δενδρα οταν προβαλωσιν ηδη βλεποντες αφ εαυτων γεινωσκετε οτι ηδη εγγυς το θερος εστιν
ουτως και υμεις οταν ιδητε ταυτα γεινομενα γεινωσκεται οτι εγγυς εστιν η βασιλεια του θυ
αμην λεγω υμιν οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη εως αν παντα γενηται ο ουρανος και η γη
παρελευσονται οι δε λογοι μου ου μη παρελευσονται προσεχετε δε εαυτοις μηποτε βαρηθωσιν αι
καρδιαι υμων εν κρεπαλη και μεθη και μεριμναις βιωτικαις και επιστη εφ υμας αιφνιδιος η
ημερα εκεινη ως παγις επισελευσεται γαρ επι παντας

τους καθημενους επι προσωπον πασης της γης αγρυπνειτε δε εν παντι καιρω δεομενοι ινα κατ-
ισχυσηται εκφυγειν ταυτα παντα τα μελλοντα γεινεσθαι και σταθηναι εμπροσθεν του υιου του
ρλβ ανθρωπου ην δε τας ημερας διδασκων εν τω ιερω τας δε νυκτας εξερχομενος ηυλιζετο εις
το ορος το καλουμενον ελαιων και πας ο λαος ωρθριζεν προς αυτον εν τω ιερω ακουειν αυτου
ηγγιζεν δε η εορτη των αζυμων η λεγομενη πασχα και εζητουν οι αρχιερεις και οι γραμματεις
το πως ανελωσιν αυτον εφοβουντο γαρ τον λαον εισηλθεν δε σατανας εις ιουδαν τον καλουμενον
ισκαριωτην οντα εκ του αριθμου των δωδεκα και απελθων συνελαλησεν τοις αρχιερευσιν και
στρατηγοις το πως αυτοις παραδω αυτον και εχαρησαν και συνεθεντο αυτω αργυριον δουναι
ρλγ και εξωμολογησεν και εζητει ευκαιριαν του παραδουναι αυτον ατερ οχλου αυτοις ηλθεν δε η
ημερα των αζυμων η εδει θυεσθαι το πασχα και απεστειλεν πετρον και ιωανην

ειπων πορευθενταις ετοιμασατε ημιν το πασχα ινα φαγωμεν οι δε ειπαν αυτω που θελεις ετοιμα-
σωμεν σοι φαγιν το πασχα ο δε ειπεν αυτοις ιδου εισελθοντων υμων εις την πολιν συναντησει
υμιν ανθρωπος κεραμιον υδατος βασταζων ακολουθησατε αυτω εις την οικιαν εις ην εισπορευεται
και ερειτε τω οικοδεσποτη της οικιας λεγει σοι ο διδασκαλος που εστιν το καταλυμα οπου το
πασχα μετα των μαθητων μου φαγω κακεινος υμιν δειξει αναγαιον μεγα εστρωμενον εκει ετοιμα-
ρλδ σατε απελθοντες δε ευρον καθως ειρηκει αυτοις και ητοιμασαν το πασχα και οτε εγενετο
η ωρα ανεπεσεν και οι αποστολοι συν αυτω και ειπεν προς αυτους επιθυμια επεθυμησα τουτο το
πασχα φαγειν μεθ υμων προ του με παθειν λεγω γαρ υμιν οτι ου μη φαγω αυτο εως οτου πλη-
ρωθη εν τη βασιλεια του θυ και δεξαμενος ποτηριον ευχαριστησας ειπεν λαβετε τουτο και
διαμερισατε εις εαυτους λεγω γαρ υμιν ου μη πιω απο του

I. B^3 ειπε II. B^3 ωρθριζε ηγγιζε εισηλθε συνελαλησε αρχιερευσι εξωμολογησε ηλθε απεστειλε III. B^3 εστι ανεπεσε ειπε bis

3 B^3 γινεσθαι 5 B^3 γινωσκετε 6 B^3 γινομενα et γινωσκετε 9 B^3 κραιπαλη 10 B^3 επεισελευσεται 12 B^3 κατισχυσητε et γινεσθαι 21 B^3 πορευθεντες 22 B^3 φαγειν

νυν απο του γενηματος της αμπελου εως ου η βασιλεια του θυ ελθη και λαβων αρτον ευχαρι-
στησας εκλασεν και εδωκεν αυτοις λεγων τουτο εστιν το σωμα μου το υπερ υμων διδομενον
τουτο ποιειτε την εμην αναμνησιν και το ποτηριον ωσαυτως μετα το δειπνησαι λεγων τουτο το
ποτηριον η καινη διαθηκη εν τω αιματι μου το υπερ υμων εκχυννομενον πλην ιδου η χειρ του
παραδιδοντος με μετ εμου επι της τραπεζης οτι ο υιος μεν του ανθρωπου κατα το ωρισμενον
πορευεται πλην ουαι τω ανθρωπω εκεινω δι ου παραδιδοται και αυτοι ηρξαντο συνζητειν προς
ρλε εαυτους το τις αρα ειη εξ αυτων ο τουτο μελλων πρασσειν εγενετο δε και φιλονικια εν
αυτοις το τις αυτων δοκει ειναι μειζων ο δε ειπεν αυτοις οι βασιλεις των εθνων κυριευουσιν
αυτων και οι εξουσιαζονταις αυτων ευεργεται καλουνται υμεις δε ουχ ουτως αλλ ο μειζων εν
υμιν γεινεσθω ως ο νεωτερος και ο ηγου

μενος ως ο διακονων τις γαρ μειζων ο ανακειμενος η ο διακονων ουχει ο ανακειμενος εγω δε εν
μεσω υμων ειμι ως ο διακονων υμεις δε εστε οι διαμεμενηκοτες μετ εμου εν τοις πειρασμοις
μου καγω διατιθεμαι υμιν καθως διεθετο μοι ο πατηρ μου βασιλειαν ινα εσθητε και πεινητε επι
της τραπεζης μου εν τη βασιλεια μου και καθησθε επι θρονων τας δωδεκα φυλας κρεινοντες
ρλϛ του ισραηλ· σιμων σιμων ιδου ο σατανας εξητησατο υμας του σεινιασει ως τον σιτον εγω
δε εδεηθην περι σου ινα μη εκλιπη η πιστις σου και συ ποτε επιστρεψας στηρισον τους αδελ-
φους σου ο δε ειπεν αυτω κε μετα σου ετοιμος ειμι και εις φυλακην και εις θανατον πορευεσθαι
ο δε ειπεν λεγω σοι πετρε ου φωνησει σημερον αλεκτωρ εως τρις με απαρνηση ειδεναι και ειπεν
αυτοις οτε απεστειλα υμας ατερ βαλλαντιου και πηρας και υποδηματων μη τινος υστερησατε
οι δε ειπαν ουθενος ειπεν δε αυτοις αλλα νυν ο εχων

βαλλαντιον αρατω ομοιως και πηραν και ο μη εχων πωλησατω το ιματιον αυτου και αγορασατω
μαχαιραν λεγω γαρ υμιν οτι τουτο το γεγραμμενον δει τελεσθηναι εν εμοι το και μετα ανομων
ελογισθη και γαρ το περι εμου τελος εχει οι δε ειπαν κε ιδου μαχαιραι ωδε δυο ο δε ειπεν αυτοις
ρλζ ικανον εστιν και εξελθων επορευθη κατα το εθος εις το ορος των ελαιων ηκολουθησαν δε
αυτω οι μαθηται γενομενος δε επι του τοπου ειπεν αυτοις προσευχεσθε μη εις πειρασμον και
αυτος απεσπασθη απ αυτων ωσει λιθου βολην και θεις τα γονατα προσηυχετο λεγων πατερ ει
βουλει παρενεγκε τουτο το ποτηριον απ εμου πλην μη το θελημα μου αλλα το σον γεινεσθω
και αναστας απο της προσευχης ελθων προς τους μαθητας ευρεν κοιμωμενους αυτους απο της
λυπης και ειπεν αυτοις τι καθευδετε αναστantες προσευχεσθε ινα μη εισελθητε εις πειρασμον
ρλη ετι αυτου λαλουντος ιδου οχλος και ο λεγομενος ιουδας

I. B^3 εκλασε εστι II. B^3 ειπε λε. ειπε δε III. B^3 εστι ευρε

3 B^3 post ποιειτε suppletum εις. a B^3 demum ut vdtr 3 litterae ννη in εκχυννομενον prima ut vdtr manu rescriptae 4 B^3 εκχυνομενον 6 B^3 συζητειν 7 B^3 φιλονεικια 9 B^3 εξουσιαζοντες 10 B^3 γινεσθω 11 B^3 et ut vdtr iam B^2 ουχι 13 B^3 πινητε 14 B^2 καθησθαι (sic), B^3 καθησεσθε. Ibidem B^3 κρινοντες 15 B^3 σινιασαι 25 post αυτω B^2 add η, ibidem B^2 ut vdtr et B^3 suppl εισελθειν post μη 27 B^3 γινεσθω

εισ των δωδεκα προηρχετο αυτουσ και ηγγισεν τω ιυ φιλησαι αυτον ισ δε ειπεν αυτω ιουδα
φιληματι τον υιον του ανθρωπου παραδιδωσ ιδοντεσ δε οι περι αυτον το εσομενον ειπαν κε ει
παταξομεν εν μαχαιρη και επαταξεν εισ τισ εξ αυτων του αρχιερεωσ τον δουλον και αφειλε το
ουσ αυτου το δεξιον αποκριθεισ δε ισ ειπεν εατε εωσ τουτου και αψαμενοσ του ωτιου ιασατο
αυτον ειπεν δε ισ προσ τουσ παραγενομενουσ επ αυτον αρχιερεισ και στρατηγουσ του ιερου και
πρεσβυτερουσ ωσ επι ληστην εξηλθατε μετα μαχαιρων και ξυλων καθ ημεραν οντοσ μου μεθ
υμων εν τω ιερω ουκ εξετεινατε τασ χειρασ επ εμε αλλ αυτη εστιν υμων η ωρα και η εξουσια
του σκοτουσ συλλαβοντεσ δε αυτον ηγαγον και εισηγαγον εισ την οικιαν του αρχιερεωσ ο δε
πετροσ ηκολουθει μακροθεν περιαψαντων δε πυρ εν μεσω τησ αυλησ και συνκαθισαντων
εκαθητο ο πετροσ μεσοσ αυτων ιδουσα δε αυ

τον παιδισκη τισ καθημενον προσ το φωσ και ατενισασα αυτω ειπεν και ουτοσ συν αυτω ην ο δε
ηρνησατο λεγων ουκ οιδα αυτον γυναι και μετα βραχυ ετεροσ ιδων αυτον εφη και συ εξ αυτων
ει ο δε πετροσ εφη ανθρωπε ουκ ειμι και διαστασησ ωσει ωρασ μιασ αλλοσ τισ διισχυριζετο
λεγων επ αληθειασ και ουτοσ μετ αυτου ην και γαρ γαλειλαιοσ εστιν ειπεν δε ο πετροσ ανθρωπε
ουκ οιδα ο λεγεισ και παραχρημα ετι λαλουντοσ αυτου εφωνησεν αλεκτωρ και στραφεισ ο κσ
ενεβλεψε τω πετρω και υπεμνησθη ο πετροσ του ρηματοσ του κυ ωσ ειπεν αυτω οτι πριν η αλε-
κτορα φωνησαι σημερον απαρνηση με τρισ και εξελθων εξω εκλαυσεν πικρωσ και οι ανδρεσ οι
συνεχοντεσ αυτον ενεπαιζον αυτω δεροντεσ και περικαλυψαντεσ αυτον επηρωτων λεγοντεσ προ-
ρμ φητευσον τισ εστιν ο παισασ σε και ετερα πολλα βλασφημουντεσ ελεγον εισ αυτον και ωσ
εγενετο ημερα συνηχθη το πρεσβυτερειον του

λαου αρχιερεισ τε και γραμματεισ και απηγαγον αυτον εισ το συνεδριον αυτων λεγοντεσ ει συ ει
ο χσ ειπον ημιν ειπεν δε αυτοισ εαν υμιν ειπω ου μη πιστευσητε εαν δε ερωτησω ου μη αποκρι-
θητε απο του νυν δε εσται ο υιοσ του ανθρωπου καθημενοσ εκ δεξιων τησ δυναμεωσ του θυ ειπαν
δε παντεσ συ ουν ει ο υιοσ του θυ ο δε προσ αυτουσ εφη υμεισ λεγετε οτι εγω ειμι οι δε ειπαν τι
ετι εχομεν μαρτυριασ χρειαν αυτοι γαρ ηκουσαμεν απο του στοματοσ αυτου και ανασταν απαν
ρμα το πληθοσ αυτων ηγαγον αυτον επι τον πειλατον ηρξαντο δε κατηγορειν αυτου λεγοντεσ
τουτον ευραμεν διαστρεφοντα το εθνοσ ημων και κωλυοντα φορουσ καισαρι διδοναι και λεγοντα
αυτον χν βασιλεα ειναι ο δε πειλατοσ ηρωτησεν αυτον λεγων συ ει ο βασιλευσ των ιουδαιων ο δε
αποκριθεισ αυτω εφη συ λεγεισ ο δε πειλατοσ ειπεν προσ τουσ αρχιερεισ και τουσ οχλουσ ουδεν
ευρισκω αιτιον εν τω ανθρωπω τουτω οι δε επισχυον λεγοντεσ οτι ανασει

—

I. B^3 ηγγισε ειπε δε II. B^3 ειπε ειπε δε εκλαυσε III. B^3 ειπε bis

3 B^3 μαχαιρα 9 B^3 συγκαθισαντων 12 litterae εγων ουκ οιδα αυτον γυ prima ut vdtr manu rescriptae 14 B^3 γαλιλαιοσ 19 ex σ pri. in σλασφημ.. B^3 demum ut vdtr β fecit 20 B^3 πρεσβυτεριον 21 απηγαγον: linea superna in π satis crassa, sed ante B^3 ipse* vdtr posuisse; certe non apparet media linea unde conieceris ει primum fuisse 26 B^3 πιλατον 27 B^3 ευρομεν 28 B^3 πιλατοσ 29 B^3 πιλατοσ

ει τον λαον διδασκων καθ ολης της ιουδαιας και αρξαμενος απο της γαλειλαιας εως ωδε πει-
λατος δε ακουσας επηρωτησεν ει ανθρωπος γαλειλαιος εστιν και επιγνους οτι εκ της εξουσιας
ηρωδου εστιν ανεπεμψεν αυτον προς τον ηρωδην οντα και αυτον εν ιεροσολυμοις εν ταυταις ταις
ρμβ ημεραις ο δε ηρωδης ιδων τον ιν̅ εχαρη λειαν ην γαρ εξ ικανων χρονων θελων ιδειν αυτον δια
το ακουειν περι αυτου και ηλπιζεν τι σημειον ιδειν υπο αυτου γεινομενον επηρωτα δε αυτον εν
λογοις ικανοις αυτος δε ουδεν απεκρεινατο αυτω ειστηκεισαν δε οι αρχιερεις και οι γραμματεις
ευτονως κατηγορουντες αυτου εξουθενησας δε αυτον ο ηρωδης συν τοις στρατευμασιν αυτου
και εμπαιξας περιβαλων αισθητα λαμπραν ανεπεμψεν αυτον τω πειλατω εγενοντο δε φιλοι ο τε
ηρωδης και ο πειλατος εν αυτη τη ημερα μετ αλληλων προυπηρχον γαρ εν εχθρα οντες προς
ρμγ αυτους πειλατος δε συνκαλεσαμενος τους αρχιερεις και τους αρ

χοντας και τον λαον ειπεν προς αυτους προσηνεγκατε μοι τον ανθρωπον τουτον ως αποστρεφοντα
τον λαον και ιδου εγω ενωπιον υμων ανακρεινας ουθεν ευρον εν τω ανθρωπω τουτω αιτιον ων
κατηγορειτε κατ αυτου αλλ ουδε ηρωδης ανεπεμψεν γαρ αυτον προς ημας και ιδου ουδεν αξιον
θανατου εστιν πεπραγμενον αυτω παιδευσας ουν αυτον απολυσω ανεκραγον δε παμπληθει λεγον-
τες αιρε τουτον απολυσον δε ημιν τον βαραββαν οστις ην δια στασιν τινα γενομενην εν τη πολει
ρμδ και φονον βληθεις εν τη φυλακη παλιν δε ο πειλατος προσεφωνησεν αυτοις θελων απολυσαι
τον ιν̅ οι δε επεφωνουν λεγοντες σταυρου σταυρου αυτον ο δε τριτον ειπεν προς αυτους τι γαρ
κακον εποιησεν ουτος ουδεν αιτιον θανατου ευρον εν αυτω παιδευσας ουν αυτον απολυσω οι δε
επεκειντο φωναις μεγαλαις αιτουμενοι αυτον σταυρωσαι και κατισχυον αι φωναι αυτων και
πειλατος επεκρεινεν γενεσθαι το αιτημα αυτων απε

λυσεν δε τον δια στασιν και φονον βεβλημενον εις φυλακην ον ητουντο τον δε ιν̅ παρεδωκεν
ρμε τω θεληματι αυτων και ως απηγον αυτον επιλαβομενοι σιμωνα τινα κυρηναιον ερχομενον
απ αγρου επεθηκαν αυτω τον σταυρον φερειν οπισθεν του ιυ̅ ηκολουθει δε αυτω πολυ πληθος του
λαου και γυναικων αι εκοπτοντο και εθρηνουν αυτον στραφεις δε προς αυτας ις ειπεν θυγατε-
ραις ιερουσαλημ μη κλαιετε επ εμε πλην εφ εαυτας κλαιετε και επι τα τεκνα υμων οτι ιδου
ερχονται ημεραι εν αις ερουσιν μακαριαι αι στειραι και αι κοιλιαι αι ουκ εγεννησαν και μαστοι
οι ουκ εθρεψαν τοτε αρξονται λεγειν τοις ορεσιν πεσετε εφ ημας και τοις βουνοις καλυψατε
ρμϛ ημας οτι ει εν υγρω ξυλω ταυτα ποιουσιν εν τω ξηρω τι γενηται ηγοντο δε και ετεροι
κακουργοι δυο συν αυτω αναιρεθηναι και οτε ηλθον επι τον τοπον τον καλουμενον κρανιον εκει
εσταυρωσαν αυτον και τους κακουργους

I. B^3 εστι ηλπιζε II. B^3 ειπε ανεπεμψε εστι ειπε III. B^3 απελυσε παρεδωκε ειπε ερουσι ορεσι

1 B^3 γαλιλαιας et πιλατος 2 post ει B^2et^3 suppl ο. Ibidem B^3 γαλιλαιος 4 B^3 λιαν 5 B^3 γινομενον 6 B^3 απεκρινατο 6 et B^2et^3 ιστηκεισαν 8 B^3 εσθητα et πιλατω 9 B^3 πιλατος 10 B^3 πιλατος et συγκαλεσαμενος 12 B^3 ανακρινας 16 B^3 πιλατος 20 B^3 πιλατος et επεκρινε 25 B^3 θυγατερες

ον μεν εκ δεξιων ον δε εξ αριστερων διαμεριζομενοι δε τα ιματια αυτου εβαλον κληρον και ειστη-
κει ο λαοσ θεωρων εξεμυκτηριζον δε και οι αρχοντεσ λεγοντεσ αλλουσ εσωσεν σωσατω εαυτον ει
υιοσ εστιν ο χ̄σ του θ̄υ ο εκλεκτοσ ενεπαιξαν δε αυτω και οι στρατιωται προσερχομενοι οξοσ
προσφεροντεσ αυτω και λεγοντεσ ει συ ει ο βασιλευσ των ιουδαιων σωσον σεαυτον ην δε και
ρ̄μ̄ζ̄ επιγραφη επ αυτω ο βασιλευσ των ιουδαιων ουτοσ εισ δε των κρεμασθεντων κακουργων
εβλασφημει αυτον ουχι συ ει ο χ̄σ σωσον σεαυτον και ημασ αποκριθεισ δε ο ετεροσ επιτιμων
αυτω εφη ουδε φοβη συ τον θ̄ν οτι εν τω αυτω κριματι ει και ημεισ μεν δικαιωσ αξια γαρ ων
επραξαμεν απολαμβανομεν ουτοσ δε ουδεν ατοπον επραξεν και ελεγεν ῑῡ μνησθητι μου οταν
ελθησ εισ την βασιλειαν σου και ειπεν αυτω αμην σοι λεγω σημερον μετ εμου εση εν τω παρα-
ρ̄μ̄η̄ δεισω και ην ηδη ωσει ωρα εκτη και σκοτοσ εγενετο

εφ ολην την γην εωσ ωρασ ενατησ του ηλιου εκλειποντοσ εσχισθη δε το καταπετασμα του ναου
μεσον και φωνησασ φωνη μεγαλη ο ῑσ̄ ειπεν πατερ εισ χειρασ σου παρατιθεμαι το πνευμα μου
τουτο δε ειπων εξεπνευσεν ιδων δε ο εκατονταρχησ το γενομενον εδοξαζεν τον θ̄ν λεγων οντωσ ο
ανθρωποσ ουτοσ δικαιοσ ην και παντεσ οι συνπαραγενομενοι οχλοι επι την θεωριαν ταυτην θεωρη-
σαντεσ τα γενομενα τυπτοντεσ τα στηθη υπεστρεφον ειστηκεισαν δε παντεσ οι γνωστοι αυτω
απο μακροθεν και αι γυναικεσ αι συνακολουθουσαι αυτω απο τησ γαλειλαιασ ορωσαι ταυτα
ρ̄μ̄θ̄ και ιδου ανηρ ονοματι ιωσηφ βουλευτησ υπαρχων ανηρ αγαθοσ δικαιοσ ουτοσ ουκ ην συνκατατε
θειμενοσ τη βουλη και τη πραξει αυτων απο αρειμαθαιασ πολεωσ των ιουδαιων οσ προσεδεχετο
την βασιλειαν του θ̄υ ουτοσ προσελθων τω πειλατω ητησατο το σωμα του ῑῡ και καθελων ενετυ-
λιξεν αυτο σινδονι και εθηκεν αυτο̄

εν μνηματι λαξευτω ου ουκ ην ουδεισ ουπω κειμενοσ και ημερα ην παρασκευησ και σαββατον
επεφωσκεν κατακολουθησασαι δε αι γυναικεσ αιτινεσ ησαν συνεληλυθυιαι εκ τησ γαλειλαιασ
αυτω εθεασαντο το μνημειον και ωσ ετεθη το σωμα αυτου υποστρεψασαι δε ητοιμασαν αρωματα
ρ̄ν̄ και μυρα και το μεν σαββατον ησυχασαν κατα την εντολην τη δε μια των σαββατων ορθρου
βαθεωσ επι το μνημα ηλθαν φερουσαι α ητοιμασαν αρωματα ευρον δε τον λιθον αποκεκυλισμενον
απο του μνημειου εισελθουσαι δε ουχ ευρον το σωμα του κ̄ῡ ῑῡ και εγενετο εν τω απορεισθαι
αυτασ περι τουτου και ιδου ανδρεσ δυο επεστησαν αυταισ εν εσθητι αστραπτουση ενφοβων δε
γενομενων αυτων και κλεινουσων τα προσωπα εισ την γην ειπαν προσ αυτασ τι ζητειτε τον
ζωντα μετα των νεκρων ουκ εστιν ωδε αλλα ηγερθη μνησθητε ωσ ελαλησεν υμιν ετι ων εν τη
γαλειλαια λεγων τον υιον του ανθρωπου

I. B³ εσωσε επραξε II. B³ ειπε εδοξαζε III. B³ επεφωσκε

14 B³ συμπαραγενομενοι 16 B³ γαλιλαιας 17 B³ συγκατατεθειμενος 18 B³ αριμαθαιας 19 B³ πιλατω 20 αυτο̄: B³ instauravit etiam lineolam 22 B³ γαλιλαιασ 25 B³ ηλθον 27 B³ εμφοβων 28 B³ κλινουσων 30 B³ γαλιλαια

οτι δει παραδοθηναι εισ χειρασ ανθρωπων αμαρτωλων και σταυρωθηναι . . . και τη τριτη ημερα αναστηναι και εμνησθησαν των ρηματων αυτου και υποστρεψασαι απο του μνημειου απηγγειλαν ταυτα παντα τοισ ενδεκα και πασι τοισ λοιποισ ησαν δε η μαγδαληνη μαρια και ιωαννα και μαρια η ιακωβου και αι λοιπαι συν αυταισ ελεγον προσ τουσ αποστολουσ ταυτα και εφανησαν ενωπιον αυτων ωσει ληροσ τα ρηματα ταυτα και ηπιστουν αυταισ ο δε πετροσ αναστασ εδραμεν επι το μνημειον και παρακυψασ βλεπει τα οθονια μονα και απηλθεν προσ αυτον θαυμαζων το
ρνα γεγονοσ και ιδου δυο εξ αυτων εν αυτη τη ημερα ησαν πορευομενοι εισ κωμην απεχουσαν σταδιουσ εξηκοντα απο ιερουσαλημ η ονομα εμμαουσ και αυτοι ωμειλουν προσ αλληλουσ περι παντων των συμβεβηκοτων τουτων και εγενετο εν τω ομειλειν αυτουσ και συνζητειν αυτουσ ισ εγγισασ συνεπορευετο αυτοισ οι δε οφθαλμοι αυτων εκρατουν

το του μη επιγνωναι αυτον ειπεν δε προσ αυτουσ τινεσ οι λογοι ουτοι ουσ αντιβαλλεται προσ αλληλουσ περιπατουνταισ και εσταθησαν σκυθρωποι αποκριθεισ δε εισ ονοματι κλεοπασ ειπεν προσ αυτον συ μονοσ παροικεισ ιερουσαλημ και ουκ εγνωσ τά γενομενα εν αυτη εν ταισ ημεραισ ταυταισ και ειπεν αυτοισ ποια οι δε ειπαν αυτω τα περι ιυ του ναζαρηνου οσ εγενετο ανηρ προφητησ δυνατοσ εν εργω και λογω εναντιον του θυ και παντοσ του λαου οπωσ τε παρεδωκαν αυτον οι αρχιερεισ και οι αρχοντεσ ημων εισ κριμα θανατου και εσταυρωσαν αυτον ημεισ δε ηλπιζαμεν οτι αυτοσ εστιν ο μελλων λυτρουσθαι τον ισραηλ αλλα γε και συν πασιν τουτοισ τριτην ταυτην ημεραν αγει αφ ου ταυτα εγενετο αλλα και γυναικεσ τινεσ εξ ημων εξεστησαν ημασ γεναμεναι ορθριναι επι το μνημειον και μη ευρουσαι το σωμα αυτου ηλθαν λεγουσαι και οπτασιαν αγγελων εωρακεναι οι λεγουσιν αυτον ζην και απηλθον τινεσ των συν ημιν ε

πι το μνημειον και ευρον ουτωσ καθωσ αι γυναικεσ ειπον αυτον δε ουκ ειδον και αυτοσ ειπεν προσ αυτουσ ω ανοητοι και βραδεισ τη καρδια του πιστευειν επι πασιν οισ ελαλησαν οι προφηται ουχι ταυτα εδει παθειν τον χν και εισελθειν εισ την δοξαν αυτου και αρξαμενοσ απο μωυσεωσ και απο παντων των προφητων διερμηνευσεν αυτοισ εν πασαισ ταισ γραφαισ τα περι εαυτου καί ηγγικαν εισ την κωμην ου επορευοντο και αυτοσ προσεποιησατο πορρωτερον πορευεσθαι και παρεβιασαντο αυτον λεγοντεσ μεινον μεθ ημων οτι προσ εσπεραν εστιν και κεκλικεν ηδη η ημερα και εισηλθεν του μειναι συν αυτοισ και εγενετο εν τω κατακλιθηναι αυτον μετ αυτων λαβων τον αρτον ευλογησεν και κλασασ επεδιδου αυτοισ αυτων δε διηνοιχθησαν οι οφθαλμοι και επεγνωσαν αυτον και αυτοσ αφαντοσ εγενετο απ αυτων και ειπαν προσ αλληλουσ ουχι η καρδια ημων καιομενη ην ωσ ελαλει ημιν εν τη οδω ωσ διηνοιγεν ημιν

I. B[3] απηλθε II. B[3] ειπε δε ειπε πρ. πασι III. B[3] ειπε εστι εισηλθε ευλογησε

1 inter και et και tres fere litterae erasae 8 B[3] ωμιλουν 9 B[3] ομιλειν et συζητειν. Post συνζητ. B[2] και αυτος pro αυτους 11 B[3] αντιβαλλετε 12 B[3] περιπατουντες 17 B[3] ηλπιζομεν 19 B[3] ηλθον 30 B[3] διηνοιγεν

ρνβ τασ γραφασ και ανα
σταντεσ αυτη τη ωρα
υπεστρεψαν εισ ιερου
σαλημ και ευρον ηθροισ
μενουσ τουσ ενδεκα
και τουσ συν αυτοισ λε
γοντασ οτι οντωσ ηγερ
θη ο κσ και ωφθη σιμω
νι και αυτοι εξηγουντο
τα εν τη οδω και ωσ εγνω
σθη αυτοισ εν τη κλα
σει του αρτου ταυτα
δε αυτων λαλουντω
αυτοσ εστη εν μεσω αυ
των και λεγει αυτοισ ει
ρηνη υμιν θροηθεντεσ
δε και εμφοβοι γενομε
νοι εδοκουν πνευμα
θεωρειν και ειπεν αυτοισ
τι τεταραγμενοι εστε
και τι διαλογισμοι ανα
βαινουσιν εν τη καρδι
α υμων ιδετε τασ χει
ρασ μου και τουσ ποδασ
μου οτι εγω ειμι αυτοσ
ψηλαφησατε με και ι
δετε οτι πνευμα και
σαρκα και οστεα ουκ ε
χει καθωσ εμε θεωρει
τε εχοντα και τουτο
ειπων εδειξεν αυτοισ
τασ χειρασ και τουσ πο
δασ ετι δε απιστουντω
αυτων απο τησ χαρασ
και θαυμαζοντων ειπε
αυτοισ εχετε τι βρωσι
μον ενθαδε οι δε επε
δωκαν αυτω ιχθυοσ
οπτου μεροσ και λαβω
ενωπιον αυτων εφα
γεν ειπεν δε προσ αυ
τουσ ουτοι οι λογοι μου

ουσ ελαλησα προσ υμασ
ετι ων συν υμιν οτι δει
πληρωθηναι απαντα
τα γεγραμμενα εν τω
νομω μωυσεωσ και τοισ
προφηταισ και ψαλμοισ
περι εμου τοτε διηνοι
ξεν αυτων τον νουν
του συνειναι τασ γρα
φασ και ειπεν αυτοισ
οτι ουτωσ γεγραπται
παθειν τον χν και ανα
στηναι εκ νεκρων τη
τριτη ημερα και κηρυ
χθηναι επι τω ονομα
τι αυτου μετανοιαν
εισ αφεσιν αμαρτιων
εισ παντα τα εθνη αρ
ξαμενοι απο ιερουσα
λημ· υμεισ μαρτυρεσ
τουτων και ιδου εγω
εξαποστελλω την ε
παγγελειαν του πατροσ
μου εφ υμασ υμεισ δε
καθισατε εν τη πολει
εωσ ου ενδυσησθε εξ υ
ψουσ δυναμιν εξηγα
γεν δε αυτουσ εωσ προσ
βηθανιαν και επαρασ
τασ χειρασ αυτου ευλο
γησεν αυτουσ και εγε
νετο εν τω ευλογειν
αυτον αυτουσ διεστη
απ αυτων και ανεφε
ρετο εισ τον ουρανον κ
αυτοι προσκυνησαν
τεσ αυτον υπεστρεψα
εισ ιερουσαλημ μετα
χαρασ και ησαν διαπαντοσ
εν τω ιερω ευλογουν
τεσ τον θν αμην

κατα λουκαν

α εν αρχη ην ο λογοσ και
ο λογοσ ην προσ τον θν
και θσ ην ο λογοσ ουτοσ
ην εν αρχη προσ τον θν
παντα δι αυτου εγενε
το και χωρισ αυτου εγε
νετο ουδε εν ο γεγονε
εν αυτω ζωη ην και η
ζωη ην το φωσ και το
φωσ εν τη σκοτια φαι
νει και η σκοτια αυτο
β ου κατελαβεν εγενε
το ανθρωποσ απεσταλ
μενοσ παρα θυ ονομα
αυτω ιωανησ ουτοσ
ηλθεν εισ μαρτυριαν
ινα μαρτυρηση περι του
φωτοσ ινα παντεσ πι
στευσωσιν δι αυτου
ουκ ην εκεινοσ το φωσ
αλλ ινα μαρτυρηση πε
ρι του φωτοσ ην το φωσ
το αληθεινον ο φωτι
ζει παντα ανθρωπον
ερχομενον εισ τον κοσ
μον· εν τω κοσμω ην
και ο κοσμοσ δι αυτου
εγενετο και ο κοσμοσ
αυτον ουκ εγνω εισ
τα ιδια ηλθεν και οι ιδι
οι αυτον ου παρελαβο
οσοι δε ελαβαν αυτον
εδωκεν αυτοισ εξου
σιαν τεκνα θυ γενεσθαι
τοισ πιστευουσιν εισ
το ονομα αυτου οι ου
κ εξ ανθρωπων ουδε εκ
θεληματοσ σαρκοσ
αλλ εκ θυ εγεννηθησα
και ο λογοσ σαρξ εγενε
το και εσκηνωσεν εν η
μιν και εθεασαμεθα

I. B³ ειπε δε II. B³ εξηγαγε III. B³ πιστευσωσι ηλθε
1, 27 B³ om και 2, 9 B³ συνιεναι 23 B³ επαγγελιαν 39 ad χαρασ B² suppl μεγαλησ 3, 9 ad φωσ B² suppl των ανθρωπων 23 B³ αληθινον 32 B³ ελαβον 38 ad σαρκοσ B² suppl ουδε εκ θεληματοσ ανδροσ 39 B³ εγεννηθησαν

την δοξαν αυτου δοξαν ως μονογενους παρα πατρος πληρης χαριτος αληθειας ιωανης μαρτυρει περι αυτου και κεκραγεν λεγων ουτος ην ο ειπων ο οπισω μου ερχομενος εμπροσθεν μου γεγονεν οτι πρωτος μου ην οτι εκ του πληρωματος αυτου ημεις παντες ελαβομεν και χαριν αντι χαριτος οτι ο νομος δια μωυσεως εδοθη η χαρις και η αληθεια δια ι̅υ̅ χ̅υ̅ εγενετο θ̅ν̅ ουδεις εωρακεν πωποτε μονογενης θ̅ς̅ ο ων εις τον κολπον του πατρος εκεινος εξηγησατο και αυτη εστιν η μαρτυρια του ιωανου οτε απεστειλαν προς αυτον οι ιουδαιοι εξ ιεροσολυμων ιερεις και λευειτας ινα ερωτησωσιν αυτον συ τις ει και ωμολογησεν και ουκ ηρνησατο και ωμολογησεν οτι εγω ουκ ειμι ο χ̅ς̅ και ηρωτησαν αυτον συ ουν τι ηλειας ει και λεγει ουκ ειμι ο προφητης ει συ και απεκριθη ου ειπαν ουν αυτω τις ει ινα αποκρισιν δωμεν τοις πεμψασιν ημας τι λεγεις περι σεαυτου εφη εγω φωνη βοωντος εν τη ερημω ευθυ

νατε την οδον κ̅υ̅ καθως ειπεν ησαιας ο προφητης και απεσταλμενοι ησαν εκ των φαρεισαιων και ηρωτησαν αυτον και ειπαν αυτω τι ουν βαπτιζεις ει συ ουκ ει ο χ̅ς̅ ουδε ηλειας ουδε ο προφητης απεκριθη αυτοις ο ιωανης λεγων εγω βαπτιζω εν υδατι μεσος υμων στηκει ον υμεις ουκ οιδατε οπισω μου ερχομενος ου ουκ ειμι εγω αξιος ινα λυσω αυτου τον ιμαντα του υποδηματος ταυτα εν βηθανια εγενετο περαν του ιορδανου οπου ην ο ιωανης βαπτιζων τη επαυριον βλεπει τον ι̅ν̅ ερχομενον προς αυτον και λεγει ιδε ο αμνος του θ̅υ̅ ο αιρων την αμαρτιαν του κοσμου ουτος εστιν υπερ ου εγω ειπον οπισω μου ερχεται ανηρ ος εμπροσθεν μου γεγονεν οτι πρωτος μου ην καγω ουκ ηδειν αυτον αλλ ινα φανερωθη τω ισραηλ δια τουτο ηλθον εγω εν υδατι βαπτιζων και εμαρτυρησεν ιωανης λεγων οτι τεθεαμαι το πνευμα καταβαινον ως περιστεραν εξ ουρανου και εμεινεν επ αυτον καγω ουκ ηδειν αυτον αλλ ο πεμ

ψας με βαπτιζειν εν υδατι εκεινος μοι ειπεν εφ ον αν ιδης το πνευμα καταβαινον και μενον επ αυτον ουτος εστιν ο βαπτιζων εν πνευματι αγιω καγω εωρακα και μεμαρτυρηκα οτι ουτος εστιν ο υιος του θ̅υ̅ τη επαυριον παλιν ειστηκει ιωανης και εκ των μαθητων αυτου δυο και εμβλεψας τω ι̅υ̅ περιπατουντι λεγει ιδε ο αμνος του θ̅υ̅ και ηκουσαν οι δυο μαθηται αυτου λαλουντος και ηκολουθησαν τω ι̅υ̅ στραφεις δε ο ι̅ς̅ και θεασαμενος αυτους ακολουθουντας λεγει αυτοις τι ζητειτε οι δε ειπαν αυτω ραββει ο λεγεται μεθερμηνευομενον διδασκαλε που μενεις λεγει αυτοις ερχεσθε και οψεσθε ηλθαν ουν και ειδαν που μενει και παρ αυτω εμειναν την ημεραν εκεινην ωρα ην ως δεκατη ην ανδρεας ο αδελφος σιμωνος πετρου εις εκ των δυο των ακουσαντων παρα ιωανου και ακολουθησαντων αυτω ευρισκει ουτος πρωτον τον αδελφον τον ιδιον σιμωνα και λεγει αυτω ευρηκαμεν τον μεσ

I. B[3] κεκραγε ωμολογησε και

1 B[3] χαριτ. και αληθειας 2 ο ειπων : B[3] ον ειπον 4 B[3] εωρακε 8 B[3] ηλιας 9 B[2]et[3] εφη 11 B[3] φαρισαιων 12 B[3] ηλιας 27 B[3] ηλθον et ειδον 29 B[3] ευρισκει

σιαν ο εστιν μεθερμηνευομενον χ̅σ̅ ηγαγεν αυτον προσ τον ι̅ν̅ εμβλεψασ αυτω ο ι̅σ̅ ειπεν συ ει σιμων ο υιοσ ιωανου συ κληθηση κηφασ ο ερμηνευεται πετροσ τη επαυριον ηθελησεν εξελθειν εισ την γαλειλαιαν και ευρισκει φιλιππον και λεγει αυτω ο ι̅σ̅ ακολουθει μοι ην δε ο φιλιπποσ απο βηθσαιδα εκ τησ πολεωσ ανδρεου και πετρου ευρισκει φιλιπποσ τον ναθαναηλ και λεγει αυτω ον εγραψεν μωυσησ εν τω νομω και ο προφηται ευρηκαμεν ι̅ν̅ υιον του ιωσηφ τον απο ναζαρετ' και ειπεν αυτω ναθαναηλ εκ ναζαρετ δυναται τι αγαθον ειναι λεγει αυτω ο φιλιπποσ ερχου και ιδε ειδεν ι̅σ̅ τον ναθαναηλ ερχομενον προσ αυτον και λεγει περι αυτου ιδε αληθωσ ισραηλειτησ εν ω δολοσ ουκ εστιν λεγει αυτω ναθαναηλ ποθεν με γεινωσκεισ απεκριθη ι̅σ̅ και ειπεν αυτω προ του σαι φιλιππον φωνησαι οντα υπο την συκην ειδον σε απεκριθη αυτω ναθαναηλ ραββει συ ει ο υιοσ του

θ̅υ̅ συ βασιλευσ ει του ισραηλ απεκριθη ι̅σ̅ και ειπεν αυτω οτι ειπον σοι οτι ειδον σε υποκατω τησ συκησ πιστευεισ μειζω τουτων οψη και λεγει αυτω αμην αμην λεγω υμιν οψεσθε τον ουρανον ανεωγοτα και τουσ αγγελουσ του θ̅υ̅ αναβαινοντασ και καταβαινοντασ επι τον υιον του ανθρωπου και τη τριτη ημερα γαμοσ εγενετο εν κανα τησ γαλειλαιασ και ην η μητηρ του ι̅υ̅ εκει εκληθη δε και ο ι̅σ̅ και οι μαθηται αυτου εισ τον γαμον και υστερησαντοσ οινου λεγει η μητηρ του ι̅υ̅ προσ αυτον οινον ουκ εχουσιν και λεγει αυτη ο ι̅σ̅ τι εμοι και σοι γυναι ουπω ηκει η ωρα μου λεγει η μητηρ αυτου τοισ διακονοισ ο τι αν λεγη υμιν ποιησατε ησαν δε εκει λιθιναι υδριαι εξ κατα τον καθαρισμον των ιουδαιων κειμεναι χωρουσαι ανα μετρητασ δυο η τρισ λεγει αυτοισ ο ι̅σ̅ γεμισατε τασ υδριασ υδατοσ και εγεμισαν αυτασ εωσ ανω και λεγει αυτοισ αντλησατε νυν και φερετε τω αρχιτρικλεινω οι δε ηνεγκαν ωσ δε εγευσατο ο αρχιτρικλεινοσ το υ

δωρ οινον γεγενημενον και ουκ ηδει ποθεν εστιν οι δε διακονοι ηδεισαν οι ηντληκοτεσ το υδωρ φωνει τον νυμφιον ο αρχιτρικλεινοσ και λεγει αυτω πασ ανθρωποσ πρωτον τον καλον οινον τιθησιν και οταν μεθυσθωσι τον ελασσω συ τετηρηκασ τον καλον οινον εωσ αρτι ταυτην εποιησεν αρχην των σημιων ο ι̅σ̅ εν κανα τησ γαλειλαιασ και εφανερωσεν την δοξαν αυτου και επιστευσαν εισ αυτον οι μαθηται αυτου μετα τουτο κατεβη εισ καφαρναουμ αυτοσ και η μητηρ αυτου και οι αδελφοι και οι μαθηται αυτου και εκει εμειναν ου πολλασ ημερασ και εγγυσ ην το πασχα των ιουδαιων και ανεβη εισ ιεροσολυμα ο ι̅σ̅ και ευρεν εν τω ιερω τουσ πωλουντασ βοασ και προβατα και περιστερασ και τουσ κερματιστασ καθημενουσ και ποιησασ φραγελλιον εκ σχοινιων παντασ εξεβαλεν εκ του ιερου τα τε προβατα και τουσ βοασ και των κολλυβιστων εξεχεεν τα κερματα και τασ τραπεζασ ανετρεψεν και τοισ τασ περιστερασ

I. B^3 ειπε εγραψε εστι II. B^3 εχουσι III. B^3 τιθησι εφανερωσε εξεχεε ανετρεψε

2 ιωανου: B^3 ιωνα 3 B^3 γαλιλαιαν 8 B^3 ισραηλιτησ et γινωσκεισ 9 B^3 σε pro σαι 14 B^3 γαλιλαιασ 18 B^3 τρεισ 20 B^3 αρχιτρικλινω et αρχιτρικλινοσ 22 B^3 αρχιτρικλινοσ 24 B^3 σημειων et γαλιλαιασ

πωλουσιν ειπεν αρατε ταυτα εντευθεν μη ποιειτε τον οικον του πατροσ μου οικον εμποριου εμνη-
σθησαν οι μαθηται αυτου οτι εστιν γεγραμμενον ο ζηλοσ του οικου σου καταφαγεται με απεκρι
θησαν ουν οι ιουδαιοι και ειπαν αυτω τι σημειον δεικνυεισ ημιν οτι ταυτα ποιεισ απεκριθη ι̅σ̅ και
ειπεν αυτοισ λυσατε τον ναον τουτον και τρισιν ημεραισ εγερω αυτον ειπαν ουν οι ιουδαιοι
τεσσερακοντα και εξ ετεσιν οικοδομηθη ο ναοσ ουτοσ και συ εν τρισιν ημεραισ εγερεισ αυτον
εκεινοσ δε ελεγεν περι του ναου του σωματοσ αυτου οτε ουν ηγερθη εκ νεκρων εμνησθησαν οι
δ μαθηται αυτου οτι τουτο ελεγεν και επιστευσαν τη γραφη και τω λογω ον ειπεν ο ι̅σ̅ ωσ δε
ην εν τοισ ιεροσολυμοισ εν τω πασχα τη εορτη πολλοι επιστευσαν εισ το ονομα αυτου θεωρουντεσ
αυτου τα σημεια α εποιει αυτοσ δε ι̅σ̅ ουκ επιστευεν αυτον αυτοισ δια το αυτον γινωσκειν παν-
τασ και οτι ου χρειαν ειχεν ινα τισ μαρτυ

ι ρηση περι του ανθρωπου αυτοσ γαρ εγινωσκεν τι ην εν τω ανθρωπω ην δε ανθρωποσ εκ των
φαρεισαιων νικοδημοσ ονομα αυτω αρχων των ιουδαιων ουτοσ ηλθεν προσ αυτον νυκτοσ και ειπεν
αυτω ραββει οιδαμεν οτι απο θυ εληλυθασ διδασκαλοσ ουδεισ γαρ δυναται ταυτα τα σημεια
ποιειν α συ ποιεισ εαν μη η ο θσ μετ αυτου απεκριθη ισ και ειπεν αυτω αμην αμην λεγω σοι
εαν μη τισ γεννηθη ανωθεν ου δυναται ιδειν την βασιλειαν του θυ λεγει προσ αυτον νεικοδημοσ
πωσ δυναται ανθρωποσ γεννηθηναι γερων ων μη δυναται εισ την κοιλιαν τησ μητροσ αυτου
δευτερον εισελθειν και γεννηθηναι απεκριθη ο ι̅σ̅ αμην αμην λεγω σοι εαν μη τισ γεννηθη εξ
υδατοσ και πνευματοσ ου δυναται εισελθειν εισ την βασιλειαν του θυ το γεγεννημενον εκ τησ
σαρκοσ σαρξ εστιν και το γεγεννημενον εκ του πνευματοσ πνευμα εστιν μη θαυμασησ οτι ειπον
σοι δει υμασ γεννηθηναι ανωθεν το πνευμα οπου θελει πνει και την φωνην

αυτου ακουεισ αλλα ουκ οιδασ ποθεν ερχεται και που υπαγει ουτωσ εστιν πασ ο γεγεννημενοσ
εκ του πνευματοσ απεκριθη νεικοδημοσ και ειπεν αυτω πωσ δυναται ταυτα γενεσθαι απεκριθη
ι̅σ̅ και ειπεν αυτω συ ει ο διδασκαλοσ του ισραηλ και ταυτα ου γεινωσκεισ αμην αμην λεγω σοι
οτι ο οιδαμεν λαλουμεν και ο εωρακαμεν μαρτυρουμεν και την μαρτυριαν ημων ου λαμβανετε ει
τα επιγεια ειπον υμιν και ου πιστευετε πωσ εαν ειπω υμιν τα επουρανια πιστευσετε και ουδεισ
αναβεβηκεν εισ τον ουρανον ει μη ο εκ του ουρανου καταβασ ο υιοσ του ανθρωπου και καθωσ
μωυσησ υψωσεν τον οφιν εν τη ερημω ουτωσ υψωθηναι δει τον υιον του ανθρωπου ινα πασ ο
πιστευων εν αυτω εχη ζωην αιωνιον ουτωσ γαρ ηγαπησεν ο θ̅σ̅ τον κοσμον ωστε τον υιον τον
μονογενη εδωκεν ινα πασ ο πιστευων εισ αυτον μη αποληται αλλα εχη ζωην αιωνιον ου γαρ
απεστειλεν ο θσ τον υιον εισ τον κοσμον ινα κρεινη τον κοσμον

I. B³ εστι ελεγε bis II. B³ εγινωσκε ηλθε εστι bis III. B³ εστι υψωσε

5 B³ τεσσαρακοντα et ωκοδομηθη 12 B³ φαρισαιων 15 B³ νικοδημος 22 B³ νικοδημος 23 B³ γινωσκεις 30 B³ κρινη

αλλ ινα σωθη ο κοσμος δι αυτου ο πιστευων εις αυτον ου κρεινεται ο μη πιστευων ηδη κεκριται
οτι μη πεπιστευκεν εις το ονομα του μονογενους υιου του θυ αυτη δε εστιν η κρισις οτι το φως
εληλυθεν εις τον κοσμον και ηγαπησαν οι ανθρωποι μαλλον το σκοτος η το φως ην γαρ αυτων
πονηρα τα εργα πας γαρ ο φαυλα πρασσων μεισει το φως και ουκ ερχεται προς το φως ινα μη
ελεγχθη τα εργα αυτου ο δε ποιων την αληθειαν ερχεται προς το φως ινα φανερωθη αυτου τα
ια εργα οτι εν θω εστιν ειργασμενα μετα ταυτα ηλθεν ο ις και οι μαθηται αυτου εις την ιουδαιαν
γην και εκει διετρειβεν μετ αυτων και εβαπτιζεν ην δε και ο ιωανης βαπτιζων εν αινων εγγυς
του σαλειμ οτι υδατα πολλα ην εκει και παρεγεινοντο και εβαπτιζοντο ουπω γαρ ην βεβλημενος
εις την φυλακην ιωανης εγενετο ουν ζητησις εκ των μαθητων των ιωανου μετα ιουδαιου περι
καθαρισμου και ηλθαν προς τον ιωανην και ειπαν αυτω ραββει ος ην μετα σου περαν

του ιορδανου ω συ μεμαρτυρηκας ιδε ουτος βαπτιζει και παντες ερχονται προς αυτον απεκριθη
ιωανης και ειπεν ου δυναται ανθρωπος λαμβανειν ουδε εν αν μη η δεδομενον αυτω εκ του ουρα-
νου αυτοι υμεις μοι μαρτυρειτε οτι ειπον εγω ουκ ειμι εγω ο χς αλλ οτι απεσταλμενος ειμι
εμπροσθεν εκεινου ο εχων την νυμφην νυμφιος εστιν ο δε φιλος του νυμφιου ο εστηκως και
ακουων αυτου χαρα χαιρει δια την φωνην του νυμφιου αυτη ουν η χαρα η εμη πεπληρωται εκει-
νον δει αυξανειν εμε δε ελαττουσθαι ο ανωθεν ερχομενος επανω παντων εστιν ο ων εκ της γης
εκ της γης εστιν και εκ της γης λαλει ο εκ του ουρανου ερχομενος επανω παντων εστιν ο
εωρακεν και ηκουσεν τουτο μαρτυρει και την μαρτυριαν αυτου ουδεις λαμβανει ο λαβων αυτου
την μαρτυριαν εσφραγισεν οτι ο θς αληθης εστιν ον γαρ απεστειλεν ο θς τα ρηματα του θυ λαλει
ου γαρ εκ μετρου διδωσιν ο πατηρ αγαπα τον υιον και παντα δεδωκεν εν τη χειρι αυτου

ο πιστευων εις τον υιον εχει ζωην αιωνιον ο δε απειθων τω υιω ουκ οψεται ζωην αλλ η οργη του
ιβ θυ μενει επ αυτον ως ουν εγνω ο κς οτι ηκουσαν οι φαρεισαιοι οτι ις πλειονας μαθητας ποιει
και βαπτιζει ιωανης καιτοιγε ις αυτος ουκ εβαπτιζεν αλλ οι μαθηται αυτου αφηκεν την ιουδαιαν
και απηλθεν εις την γαλειλαιαν εδει δε αυτον διερχεσθαι δια της σαμαρειας ερχεται ουν εις πολιν
της σαμαρειας λεγομενην συχαρ πλησιον του χωριου ο εδωκεν ιακωβ τω ιωσηφ τω υιω αυτου ην
δε εκει πηγη του ιακωβ ο ουν ις κεκοπιακως εκ της οδοιπορειας εκαθεζετο ουτω επι τη πηγη
ωρα ην ως εκτη ερχεται γυνη εκ της σαμαρειας αντλησαι υδωρ λεγει αυτη ο ις δος μοι πειν οι
γαρ μαθηται αυτου απεληλυθεισαν εις την πολιν ινα τροφας αγορασωσιν λεγει ουν αυτω η γυνη
η σαμαρειτις πως συ ιουδαιος ων παρ εμου πειν αιτεις γυναικος σαμαρειτιδος ουσης ου γαρ συν
χρωνται ιουδαιοις σαμαρειταις απεκριθη ις και ειπεν αυτη ει ηδεις την δωρεαν του θυ και τις

II. B³ εστι και εωρακε ηκουσε διδωσι το III. B³ αφηκε απηλθε πε. αγορασωσι

1 B³ κρινεται 4 B³ μισει 7 B³ διετριβε 8 B³ παρεγινοντο 10 B³ ηλθον et ειπον 19 post διδωσιν B² in marg. suppl το πνα 22 B³ φαρισαιοι 23 post βαπτιζει B² suppl η 24 post απηλθεν B² suppl παλιν. Ibidem B³ γαλιλαιαν 26 B³ οδοιποριας 27 et 29 B³ πιειν 29 B³ συγχρωνται 30 B³ ιουδαιοι

εστιν ο λεγων σοι δοσ μοι πειν συ αν ητησασ αυτον και εδωκεν αν σοι υδωρ ζων λεγει αυτω κ̅ε̅ ουτε αντλημα εχεισ και το φρεαρ εστιν βαθυ ποθεν ουν εχεισ το υδωρ το ζων μη συ μειζων ει του πατροσ ημων ιακωβ οσ εδωκεν ημιν το φρεαρ και αυτοσ εξ αυτου επιεν και οι υιοι αυτου και τα θρεμματα αυτου απεκριθη ι̅σ̅ και ειπεν αυτη πασ ο πεινων εκ του υδατοσ τουτου διψησει παλιν οσ δ αν πιη εκ του υδατοσ ου εγω δωσω αυτω ου μη διψησει εισ τον αιωνα αλλα το υδωρ ο δωσω αυτω γενησεται εν αυτω πηγη υδατοσ αλλομενου εισ ζωην αιωνιον λεγει προσ αυτον η γυνη κ̅ε̅ δοσ μοι τουτο το υδωρ ινα μη διψω μηδε διερχομαι ενθαδε αντλειν λεγει αυτη υπαγε φωνησον σου τον ανδρα και ελθε ενθαδε απεκριθη η γυνη και ειπεν αυτω ουκ εχω ανδρα λεγει αυτη ο ι̅σ̅ καλωσ ειπεσ οτι ανδρα ουκ εχω πεντε γαρ ανδρασ εσχεσ και νυν ον εχεισ ουκ εστιν σου ανηρ τουτο αληθεσ ειρηκασ λεγει αυτω η γυνη κ̅ε̅ θεωρω οτι προφητησ

ει συ οι πατερεσ ημων εν τω ορει τουτω προσεκυνησαν και υμεισ λεγετε οτι εν ιεροσολυμοισ εστιν ο τοποσ οπου προσκυνειν δει λεγει αυτη ο ι̅σ̅ πιστευε μοι γυναι οτι ερχεται ωρα οτε ουτε εν τω ορει τουτω ουτε εν ιεροσολυμοισ προσκυνησετε τω πατρι υμεισ προσκυνειτε ο ουκ οιδατε ημεισ προσκυνουμεν ο οιδαμεν οτι η σωτηρια εκ των ιουδαιων εστιν αλλα ερχεται ωρα και νυν εστιν οτε οι αληθινοι προσκυνηται προσκυνησουσιν τω πατρι εν πνευματι και αληθεια και γαρ ο πατηρ τοιουτουσ ζητει τουσ προσκυνουντασ αυτον πνευμα ο θ̅σ̅ και τουσ προσκυνουντασ αυτον εν πνευματι και αληθεια δει προσκυνειν λεγει αυτω η γυνη οιδα οτι μεσσιασ ερχεται ο λεγομενοσ χ̅σ̅ οταν ελθη εκεινοσ αναγγελει ημιν απαντα λεγει αυτη ο ι̅σ̅ εγω ειμι ο λαλων σοι και επι τουτω ηλθαν οι μαθηται αυτου και εθαυμαζον οτι μετα γυναικοσ ελαλει ουδεισ μεντοι ειπε τι ζητεισ η τι λαλεισ μετ αυτησ αφηκεν ουν την υδριαν αυτησ η γυνη και

απηλθεν εισ την πολιν και λεγει τοισ ανθρωποισ δευτε ιδετε ανθρωπον οσ ειπε μοι παντα α εποι-
ιγ ησα μητι ουτοσ εστιν ο χ̅σ̅ εξηλθον εκ τησ πολεωσ και ηρχοντο προσ αυτον εν τω μεταξυ
ηρωτων αυτον οι μαθηται λεγοντεσ ραββει φαγε ο δε ειπεν αυτοισ εγω βρωσιν εχω φαγειν ην υμεισ ουκ οιδατε ελεγον ουν οι μαθηται προσ αλληλουσ μη τισ ηνεγκεν αυτω φαγειν λεγει αυτοισ ο ι̅σ̅ εμον βρωμα εστιν ινα ποιησω το θελημα του πεμψαντοσ με και τελειωσω αυτου το εργον ουχ υμεισ λεγετε οτι ετι τετραμηνοσ εστιν και ο θερισμοσ ερχεται ιδου λεγω υμιν επαρατε τουσ οφθαλμουσ υμων και θεασασθε τασ χωρασ οτι λευκαι εισιν προσ θερισμον ηδη ο θεριζων μισθον λαμβανει και συναγει καρπον εισ ζωην αιωνιον ινα ο σπειρων ομου χαιρη και ο θεριζων εν γαρ τουτω ο λογοσ εστιν αληθινοσ οτι αλλοσ εστιν ο σπειρων και αλλοσ ο θεριζων εγω απεστειλα υμασ θεριζειν ο ουχ υμεισ κεκοπιακατε αλλοι κεκοπιακασιν και υμεισ εισ τον κοπον αυτων

I. B³ εστι επιε εστι II. B³ προσκυνησουσι III. B³ εστι και εισι κεκοπιακασι
1 B³ πιειν 4 B³ πινων 9 B³ ειπασ 19 B³ ηλθον

εισεληλυθατε εκ δε της πολεως εκεινης πολλοι επιστευσαν εις αυτον των σαμαρειτων δια τον λογον της γυναικος μαρτυρουσης οτι ειπεν μοι παντα α εποιησα συνηλθον ου̅ προς αυτον οι σαμαρειται ηρωτων αυτον μειναι παρ αυτοις και εμεινεν εκει δυο ημερας και πολλω πλειους επιστευσαν δια τον λογον αυτου τη τε γυναικι ελεγον ουκετι δια την λαλιαν σου πιστευομεν αυτοι γαρ ακηκοαμεν και οιδαμεν οτι ουτος εστιν αληθως ο σωτηρ του κοσμου μετα δε τας δυο ημερας εξηλθεν εκειθεν εις την γαλειλαιαν αυτος γαρ ι̅σ̅ εμαρτυρησεν οτι προφητης εν τη ιδια πατριδι τειμην ουκ εχει οτε ουν ηλθεν εις την γαλειλαιαν εδεξαντο αυτον οι γαλειλαιοι παντα εωρακοτες οσα εποιησεν εν ιεροσολυμοις εν τη εορτη και αυτοι γαρ ηλθον εις την εορτην ηλθεν ουν παλιν εν κανα της γαλειλαιας οπου εποιησεν το υδωρ οινον και ην τις βασιλικος ου ο υιος ησθενει εν καφαρναουμ ουτος ακουσας οτι ι̅σ̅ ηκει εκ της ιουδαιας εις την γαλειλαι

αν απηλθεν προς αυτον και ηρωτα ινα καταβη και ιασηται αυτου τον υιον ημελλεν γαρ αποθνησκειν ειπεν ουν ο ι̅σ̅ προς αυτον εαν μη σημεια και τερατα ιδητε ου μη πιστευσητε λεγει προς αυτον ο βασιλικος κ̅ε̅ καταβηθι πριν αποθανειν το παιδιον μου λεγει αυτω ο ι̅σ̅ πορευου ο υιος σου ζη επιστευσεν ο ανθρωπος τω λογω ον ειπεν αυτω ο ι̅σ̅ και επορευετο ηδη δε αυτου καταβαινοντος οι δουλοι αυτου υπηντησαν αυτω λεγονταις οτι ο παις αυτου ζη επυθετο ουν την ωραν εκεινην εν η κομψοτερον εσχεν ειπον ουν αυτω οτι εχθες ωραν εβδομην αφηκεν αυτην ο πυρετος εγνω ουν ο πατηρ οτι εκεινη τη ωρα εν η ειπεν αυτω ο ι̅σ̅ ο υιος σου ζη και επιστευσεν αυτος και η οικια αυτου ολη τουτο δε παλιν δευτερον σημειον εποιησεν ο ι̅σ̅ ελθων εκ της ιουδαιας εις
ι̅ε̅ την γαλειλαιαν μετα ταυτα ην εορτη των ιουδαιων και ανεβη ι̅σ̅ εις ιεροσολυμα εστιν δε εν τοις ιεροσολυμοις επι τη προβατικη κολυμβηθρα η επιλεγομενη ε

βραιστι βηθσαιδα πεντε στοας εχουσα εν ταυταις κατεκειτο πληθος των ασθενουντων τυφλων χωλων ξηρων ην δε τις ανθρωπος εκει τριακοντα οκτω ετη εχων εν τη ασθενεια αυτου τουτον ιδων ο ι̅σ̅ κατακειμενον και γνους οτι πολυν ηδη χρονον εχει λεγει αυτω θελεις υγιης γενεσθαι απεκριθη αυτω ο ασθενων κ̅ε̅ ανθρωπον ουκ εχω ινα οταν ταραχθη το υδωρ βαλη με εις την κολυμβηθραν εν ω δε ερχομαι εγω αλλος προ εμου καταβαινει λεγει αυτω ο ι̅σ̅ εγειρε αρον τον κραβαττον σου και περιπατει και ευθεως εγενετο υγιης ο ανθρωπος και ηρε τον κραβαττον αυτου και περιεπατει ην δε σαββατον εν εκεινη τη ημερα ελεγον ουν οι ιουδαιοι τω τεθεραπευμενω σαββατον εστιν και ουκ εξεστιν σοι αραι τον κραβατ'τον ος δε απεκριθη αυτοις ο ποιησας με υγιη εκεινος μοι ειπεν αρον τον κραβαττον σου και περιπατει ηρωτησαν αυτον τις εστιν ο ανθρωπος ο ειπων σοι αρον και περιπατει ο δε ιαθεις ουκ ηδει τις εστιν ο γαρ

I. B³ ειπε εποιησε το II. B³ απηλθε ημελλε εστι δε III. B³ εστι εξεστι

2 συνηλθον ου̅: ita* scripsit; rursus ipse, ut omnino vdtr, substituit ως ουν συνηλθον, B³ vero non instauravit nisi ηλθον ου̅, tamen, opinor, ως post εποιησα supra lineam suppletum simul valere voluit. Cf. Prolegg. 6 B³ γαλιλαιαν 7 B³ τιμην, γαλιλαιαν, γαλιλαιοι 9 B³ γαλιλαιας 10 B³ γαλιλαιαν 15 B³ λεγοντες 16 B³ χθες (αυτην non correctum est) 19 B³ γαλιλαιαν 25 B²et³ προ 26 sqq B³ κραββατον quater

ι̅σ̅ εξενευσεν οχλου οντος εν τω τοπω μετα ταυτα ευρισκει αυτον ι̅σ̅ εν τω ιερω και ειπεν αυτω ιδε υγιης γεγονας μηκετι αμαρτανε ινα μη χειρον σοι τι γενηται απηλθεν ο ανθρωπος και ανηγγειλεν τοις ιουδαιοις οτι ι̅σ̅ εστιν ο ποιησας αυτον υγιη και δια τουτο εδιωκον οι ιουδαιοι τον ι̅ν̅ οτι ταυτα εποιει εν σαββατω ο δε απεκρεινατο αυτοις ο πατηρ μου εως αρτι εργαζεται καγω εργαζομαι δια τουτο ουν μαλλον εζητουν αυτον οι ιουδαιοι αποκτειναι οτι ου μονον ελυε το σαββατον αλλα και πατερα ιδιον ελεγεν τον θ̅ν̅ ισον εαυτον ποιων τω θ̅ω̅ απεκρινατο ουν και ελεγεν αυτοις αμην αμην λεγω υμιν ου δυναται ο υιος ποιειν αφ εαυτου ουδεν αν μη τι βλεπη τον πατερα ποιουντα α γαρ αν εκεινος ποιη ταυτα και ο υιος ομοιως ποιει ο γαρ πατηρ φιλει τον υιον και παντα δεικνυσιν αυτω α αυτος ποιει και μειζονα τουτων δειξει αυτω εργα ινα υμεις θαυμαζητε ωσπερ γαρ ο πατηρ εγειρει τους νεκρους και ζωο

ποιει ουτως και ο υιος ους θελει ζωοποιει ουδε γαρ ο πατηρ κρινει ουδενα αλλα την κρισιν πασαν δεδωκεν τω υιω ινα παντες τειμωσι τον υιον καθως τειμωσι τον πατερα ο μη τειμων τον υιον ου τειμα τον πατερα τον πεμψαντα αυτον αμην αμην λεγω υμιν οτι ο τον λογον μου ακουων και πιστευων τω πεμψαντι με εχει ζωην αιωνιον και εις κρισιν ουκ ερχεται αλλα μεταβεβηκεν εκ του θανατου εις την ζωην αμην αμην λεγω υμιν οτι ερχεται ωρα και νυν εστιν οτε οι νεκροι ακουσουσιν της φωνης του υιου του θ̅υ̅ και οι ακουσαντες ζησουσιν ωσπερ γαρ ο πατηρ εχει ζωην εν εαυτω ουτως και τω υιω εδωκεν ζωην εχειν εν εαυτω και εξουσιαν εδωκεν αυτω κρισιν ποιειν οτι υιος ανθρωπου εστιν μη θαυμαζετε τουτο οτι ερχεται ωρα εν η παντες οι εν τοις μνημειοις ακουσουσιν της φωνης αυτου και εκπορευσονται οι τα αγαθα ποιησαντες εις αναστασιν ζωης οι τα φαυλα πραξαντες εις αναστα

σιν κρισεως ου δυναμαι εγω ποιειν απ εμαυτου ουδεν καθως ακουω κρεινω και η κρισις η εμη δικαια εστιν οτι ου ζητω το θελημα το εμον αλλα το θελημα του πεμψαντος με εαν εγω μαρτυρω περι εμαυτου η μαρτυρια μου ουκ εστιν αληθης αλλος εστιν ο μαρτυρων περι εμου και οιδα οτι αληθης εστιν η μαρτυρια ην μαρτυρει περι εμου υμεις απεσταλκατε προς ιωανην και μεμαρτυρηκε τη αληθεια εγω δε ου παρα ανθρωπου την μαρτυριαν λαμβανω αλλα ταυτα λεγω ινα υμεις σωθητε εκεινος ην ο λυχνος ο καιομενος και φαινων υμεις δε ηθελησατε αγαλλιασθηναι προς ωραν εν τω φωτι αυτου εγω δε εχω την μαρτυριαν μειζω̅ του ιωανου τα γαρ εργα α δεδωκεν μοι ο πατηρ ινα τελειωσω αυτα αυτα τα εργα α ποιω μαρτυρει περι εμου οτι ο πατηρ με απεσταλκεν και ο πεμψας με πατηρ εκεινος μεμαρτυρηκεν περι εμου ουτε φωνην αυτου πωποτε ακηκοατε ουτε ειδος αυτου εωρακατε

I. B^3 ανηγγειλε ελεγε II. B^3 δεδωκε ακουσουσι εδωκε ζω. εστι ακουσουσι III. B^3 δεδωκε απεσταλκε μεμαρτυρηκε

4 B^3 απεκρινατο 12 B^3 τιμωσι bis et τιμων 13 B^3 τιμα 21 B^3 κρινω 27 μειζω̅: lineola etiam instaurata est

και τον λογον αυτου ουκ εχετε εν υμιν μενοντα οτι ον απεστειλεν εκεινοσ τουτω υμεισ ου πιστευ-
ετε εραυνατε τασ γραφασ οτι υμεισ δοκειτε εν αυταισ ζωην αιωνιον εχειν και εκειναι εισιν αι
μαρτυρουσαι περι εμου και ου θελετε ελθειν προσ με ινα ζωην εχητε δοξαν παρα ανθρωπων ου
λαμβανω αλλα εγνωκα υμασ οτι την αγαπην του θυ ουκ εχετε εν εαυτοισ εγω εληλυθα εν τω
ονοματι του πατροσ μου και ου λαμβανετε με εαν αλλοσ ελθη εν τω ονοματι τω ιδιω εκεινον
λημψεσθε πωσ δυνασθε υμεισ πιστευσαι δοξαν παρ αλληλων λαμβανοντεσ και την δοξαν την
παρα του μονου ου ζητειτε μη δοκειτε οτι εγω κατηγορησω υμων προσ τον πατερα εστιν ο κατη-
γορων υμων προσ τον πατερα μωυσησ εισ ον υμεισ ηλπικατε ει γαρ επιστευετε μωυσει επιστευετε
αν εμοι περι γαρ εμου εκεινοσ εγραψεν ει δε τοισ εκεινου γραμμασιν ου πιστευετε πωσ τοισ εμοισ
ι̅ς̅ ρημασιν πιστευετε μετα ταυτα απηλθεν

ο ι̅σ̅ περαν τησ θαλασσησ τησ γαλειλαιασ τησ τιβεριαδοσ ηκολουθει δε αυτω οχλοσ πολυσ οτι
εθεωρουν τα σημεια α εποιει επι των ασθενουντων ανηλθεν δε εισ το οροσ ι̅σ̅ και εκει εκαθητο
μετα των μαθητων αυτου ην δε εγγυσ το πασχα η εορτη των ιουδαιων επαρασ ουν τουσ οφθαλ-
μουσ ο ισ και θεασαμενοσ οτι πολυσ οχλοσ ερχεται προσ αυτον λεγει προσ φιλιππον ποθεν αγορα-
σωμεν αρτουσ ινα φαγωσιν ουτοι τουτο δε ελεγεν πειραζων αυτον αυτοσ γαρ ηδει τι εμελλεν
ποιειν απεκριθη αυτω φιλιπποσ διακοσιων δηναριων αρτοι ουκ αρκουσιν αυτοισ ινα εκαστοσ βραχυ
λαβη λεγει αυτω εισ εκ των μαθητων αυτου ανδρεασ ο αδελφοσ σιμωνοσ πετρου εστιν παιδαριον
ωδε οσ έχει πεντε αρτουσ κριθινουσ και δυο οψαρια αλλα ταυτα τι εστιν εισ τοσουτουσ ειπεν ο
ι̅σ̅ ποιησατε τουσ ανθρωπουσ αναπεσειν ην δε χορτοσ πολυσ εν τω τοπω ανεπεσαν ουν οι ανδρεσ
τον αριθμον ωσ πεντακισχειλιοι ελαβεν ουν τουσ αρτουσ ο ι̅σ̅ και ευχαριστησασ

διεδωκεν τοισ ανακειμενοισ ομοιωσ και εκ των οψαριων οσον ηθελον ωσ δε ενεπλησθησαν λεγει
τοισ μαθηταισ αυτου συναγαγετε τα περισσευοντα κλασματα ινα μη τι αποληται συνηγαγον
ουν και εγεμισαν δωδεκα κοφινουσ κλασματων εκ των πεντε αρτων των κρειθινων α επερισσευσαν
τοισ βεβρωκοσιν οι ουν ανθρωποι ιδοντεσ α εποιησεν σημεια ελεγον οτι ουτοσ εστιν αληθωσ ο προ-
ι̅ζ̅ φητησ ο ερχομενοσ εισ τον κοσμον ι̅σ̅ ουν γνουσ οτι μελλουσιν ερχεσθαι και αρπαζειν αυτον
ινα ποιησωσι βασιλεα ανεχωρησε παλιν εισ το οροσ αυτοσ μονοσ ωσ δε οψια εγενετο κατεβησαν
οι μαθηται αυτου επι την θαλασσαν και εμβαντεσ εισ πλοιον ηρχοντο περαν τησ θαλασσησ εισ
καφαρναουμ και σκοτια ηδη εγεγονει και ουπω προσ αυτουσ εληλυθει ο ι̅σ̅ η τε θαλασσα ανεμου
μεγαλου πνεοντοσ διεγειρετο εληλακοτεσ ουν ω σταδιουσ εικοσιπεντε η τριακοντα θεωρουσι τον ιν
περιπατουντα επι τησ θαλασσησ και εγγυσ του πλοιου γεινομενον

I. B³ ρημασι II. B³ ανηλθε ελεγε εμελλε εστι παιδ. III. B³ διεδωκε εποιησε
2 B³ ερευνατε 6 B³ λημψεσθε 11 B³ γαλιλαιασ 20 B³ πεντακισχιλιοι 23 B³ κριθινων 29 B³ ωσ σταδιουσ 30 B³ γινομενον

και εφοβηθησαν ο δε λεγει αυτοισ εγω ειμι μη φοβεισθε ηθελον ουν λαβειν αυτον εισ το πλοιον
ιη και ευθεωσ εγενετο το πλοιον επι τησ γησ εισ ην υπηγον τη επαυριον ο οχλοσ ο εστηκωσ
περα τησ θαλασσησ ειδον οτι πλοιαριον αλλο ουκ ην εκει ει μη εν και οτι ου συνεισηλθεν τοισ
μαθηταισ αυτου ο ισ εισ το πλοιον αλλα μονοι οι μαθηται αυτου απηλθον αλλα ηλθεν πλοια εκ
τησ τιβεριαδοσ εγγυσ του τοπου οπου εφαγον τον αρτον ευχαριστησαντοσ του κυ οτε ουν ειδεν ο
οχλοσ οτι ισ ουκ εστιν εκει ουδε οι μαθηται αυτου ενεβησαν αυτοι εισ τα πλοιαρια και ηλθον εισ
καφαρναουμ ζητουνταισ τον ιν και μη ευροντεσ αυτον περαν τησ θαλασσησ ειπον αυτω ραββει
ποτε ωδε γεγονασ απεκριθη αυτοισ ο ισ και ειπεν αμην αμην λεγω υμιν ζητειτε με ουκ οτι ειδετε
σημεια αλλ οτι εφαγετε εκ των αρτων και εχορτασθητε εργαζεσθε μη την βρωσιν την απολλυμε
νην αλλα την βρωσιν την μενουσαν εισ ζωην αιωνιον ην ο υιοσ του ανθρω

που υμιν δωσει τουτον γαρ ο πατηρ εσφραγισεν ο θσ ειπον ουν προσ αυτον τι ποιωμεν ινα εργα-
ζωμεθα τα εργα του θυ απεκριθη ο ισ και ειπεν αυτοισ τουτο εστιν το εργον του θυ ινα πιστευητε
εισ ον απεστειλεν εκεινοσ ειπον ουν αυτω τι ουν ποιεισ συ σημειον ινα ειδωμεν και πιστευσωμεν
› σοι τι εργαζη οι πατερεσ ημων το μαννα εφαγον εν τη ερημω καθωσ εστιν γεγραμμενον αρτον
› εκ του ουρανου εδωκεν αυτοισ φαγειν ειπεν ουν αυτοισ ο ισ αμην αμην λεγω υμιν ου μωυσησ
εδωκεν υμιν τον αρτον εκ του ουρανου αλλ ο πατηρ μου διδωσιν υμιν τον αρτον εκ του ουρανου
τον αληθινον ο γαρ αρτοσ του θυ εστιν ο καταβαινων εκ του ουρανου και ζωην διδουσ τω κοσμω
ειπον ουν προσ αυτον κε παντοτε δοσ ημιν τον αρτον τουτον ειπεν αυτοισ ο ισ εγω ειμι ο αρτοσ
τησ ζωησ ο ερχομενοσ προσ εμε ου μη πειναση και ο πιστευων εισ εμε ου μη διψησει πωποτε
αλλ ειπον υμιν οτι και εωρακατε με και ου πιστευετε παν ο διδω

σιν μοι ο πατηρ προσ εμε ηξει και τον ερχομενον προσ με ου μη εκβαλω εξω οτι καταβεβηκα
απο του ουρανου ουχ ινα ποιω το θελημα το εμον αλλα το θελημα του πεμψαντοσ με τουτο δε
εστιν το θελημα του πεμψαντοσ με ινα παν ο δεδωκεν μοι μη απολεσω εξ αυτου αλλα αναστησω
αυτο τη εσχατη ημερα τουτο γαρ εστιν το θελημα του πατροσ μου ινα πασ ο θεωρων τον υιον
ιθ και πιστευων εισ αυτον εχη ζωην αιωνιον και αναστησω αυτον εγω τη εσχατη ημερα εγογ-
γυζον ουν οι ιουδαιοι περι αυτου οτι ειπεν εγω ειμι ο αρτοσ ο καταβασ εκ του ουρανου και ελεγον
ουχι ουτοσ εστιν ισ ο υιοσ ιωσηφ ου ημεισ οιδαμεν τον πατερα και την μητερα πωσ νυν λεγει οτι
εκ του ουρανου καταβεβηκα απεκριθη ισ και ειπεν αυτοισ μη γογγυζετε μετα αλληλων ουδεισ
δυναται ελθειν προσ εμε εαν μη ο πατηρ ο πεμψασ με ελκυση αυτον καγω αναστησω αυτον εν
› τη εσχατη ημερα εστιν γεγραμμενον εν τοισ προφηταισ και εσον

I. B³ συνεισηλθε ηλθε II. B³ εστι το εστι γεγρ. III. B³ διδωσι εστι δεδωκε εστι το εστι γεγρ.

3 B³ περαν 7 B³ ζητουντεσ. Ibidem μη iam a B² deletum 8 B³ ουχ et ιδετε 13 B³ ιδωμεν 19 B³ πιναση confudit πειναν cum πινειν) et διψηση

> ται παντεσ διδακτοι θυ̅ πασ ο ακουσασ παρα του πατροσ και μαθων ερχεται προσ εμε ουχ οτι
τον πατερα εορακε τισ ει μη ο ων παρα θυ̅ ουτοσ εορακεν τον πατερα αμην αμην λεγω υμιν ο
πιστευων εχει ζωην αιωνιον εγω ειμι ο αρτοσ τησ ζωησ οι πατερεσ υμων εφαγον εν τη ερημω το
μαννα και απεθανον ουτοσ εστιν ο αρτοσ ο εκ του ουρανου καταβαινων ινα τισ εξ αυτου φαγη
και μη αποθνησκη εγω ειμι ο αρτοσ ο ζων ο εκ του ουρανου καταβασ εαν τισ φαγη εκ τουτου
του αρτου ζησεται εισ τον αιωνα και ο αρτοσ δε ον εγω δωσω η σαρξ μου εστιν υπερ τησ του
ξ̅ κοσμου ζωησ εμαχοντο ουν προσ αλληλουσ οι ιουδαιοι λεγοντεσ πωσ δυναται ουτοσ ημιν
δουναι την σαρκα αυτου φαγειν ειπεν ουν αυτοισ ισ̅ αμην αμην λεγω υμιν εαν μη φαγηται την
σαρκα του υιου του ανθρωπου και πιητε αυτου το αιμα ουκ εχετε ζωην εν εαυτοισ ο τρωγων
μου την σαρκα και πεινων μου το αιμα εχει ζωην αιωνι

ον καγω αναστησω αυτον τη εσχατη ημερα η γαρ σαρξ μου αληθησ εστιν βρωσισ και το αιμα
μου αληθησ εστιν ποσισ ο τρωγων μου την σαρκα και πεινων μου το αιμα εν εμοι μενει καγω εν
αυτω καθωσ απεστειλεν με ο ζων πατηρ καγω ζω δια τον πατερα και ο τρωγων με κακεινοσ
ζησει δι εμε ουτοσ εστιν ο αρτοσ ο εξ ουρανου καταβασ ου καθωσ εφαγον οι πατερεσ και απε-
θανον ο τρωγων τουτον τον αρτον ζησει εισ τον αιωνα ταυτα ειπεν εν συναγωγη διδασκων εν
καφαρναουμ πολλοι ουν ακουσαντεσ εκ των μαθητων αυτου ειπον σκληροσ εστιν ο λογοσ ουτοσ
τισ δυναται αυτου ακουειν ειδωσ δε ο ισ̅ εν εαυτω οτι γογγυζουσιν περι τουτου οι μαθηται αυτου
ειπεν αυτοισ τουτο υμασ σκανδαλιζει εαν ουν θεωρητε τον υιον του ανθρωπου αναβαινοντα οπου
ην το προτερον το πνευμα εστιν το ζωοποιουν η σαρξ ουκ ωφελει ουδεν τα ρηματα α εγω λελα-
ληκα υμιν πνευμα εστιν και ζωη εστιν αλλ εσιν εξ υμων

τινεσ οι ου πιστευουσιν ηδει γαρ εξ αρχησ ο ισ̅ τινεσ εισιν οι μη πιστευοντεσ και τισ εστιν ο
παραδωσων αυτον και ελεγεν δια τουτο ειρηκα υμιν οτι ουδεισ δυναται ελθειν προσ με εαν μη η
δεδομενον αυτω εκ του πατροσ εκ τουτου πολλοι εκ των μαθητων αυτου απηλθον εισ τα οπισω
και ουκετι μετ αυτου περιεπατουν ειπεν ουν ο ισ̅ τοισ δωδεκα μη και υμεισ θελετε υπαγειν
απεκριθη αυτω σιμων πετροσ κε̅ προσ τινα απελευσομεθα ρηματα ζωησ αιωνιου εχεισ και ημεισ
πεπιστευκαμεν και εγνωκαμεν οτι συ ει ο αγιοσ του θυ απεκριθη αυτοισ ο ισ̅ ουκ εγω υμασ
τουσ δωδεκα εξελεξαμην και εξ υμων εισ διαβολοσ εστιν ελεγεν δε τον ιουδαν σιμωνοσ ισκαριωτου
κα ουτοσ γαρ εμελλεν παραδιδοναι αυτον εισ εκ των δωδεκα και μετα ταυτα περιεπατει ισ̅ εν
τη γαλειλαια ου γαρ ηθελεν εν τη ιουδαια περιπατειν οτι εζητουν αυτον οι ιουδαιοι αποκτειναι
ην δε εγγυσ η εορτη των ιουδαιων η σκηνοπηγια ειπον ουν προσ αυτον οι αδελφοι αυτου

II. B^3 εστι bis απεστειλε γογγυζουσι εστι το εστι και III. B^3 ελεγε bis εμελλε
2 B^3 εωρακε τισ et εωρακε τον 8 B^3 φαγητε 10 B^3 πινων 12 B^3 πινων 20 B^3 εισιν 29 B^3 γαλιλαια

μεταβηθι εντευθεν και υπαγε εισ την ιουδαιαν ινα και οι μαθηται σου θεωρησουσιν σου τα εργα
α ποιεισ ουδεισ γαρ τι εν κρυπτω ποιει και ζητει αυτο εν παρησια ειναι ει ταυτα ποιεισ φανε-
ρωσον σεαυτον τω κοσμω ουδε γαρ οι αδελφοι αυτου επιστευον εισ αυτον λεγει ουν αυτοισ ο ι̅σ̅
ο καιροσ ο εμοσ ουπω παρεστιν ο δε καιροσ ο υμετεροσ παντοτε παρεστιν ετοιμοσ ου δυναται ο
κοσμοσ μεισιν υμασ εμε δε μεισει οτι εγω μαρτυρω περι αυτου οτι τα εργα αυτου πονηρα εστιν
υμεισ αναβητε εισ την εορτην εγω ουπω αναβαινω εισ την εορτην ταυτην οτι ο εμοσ καιροσ ουπω
κ̅β̅ πεπληρωται ταυτα δε ειπων αυτοισ εμεινεν εν τη γαλειλαιά ωσ δε ανεβησαν οι αδελφοι αυτου
εισ την εορτην τοτε και αυτοσ ανεβη ου φανερωσ αλλα ωσ εν κρυπτω οι ουν ιουδαιοι εζητουν
αυτον εν τη εορτη και ελεγον που εστιν εκεινοσ και γογγυσμοσ περι αυτου ην πολυσ εν τοισ οχλοισ
οι μεν ελεγον οτι αγαθοσ εστιν αλλοι δε ελεγον ου αλλα πλανα τον οχλον ουδεισ μεντοι παρ

κ̅γ̅ ρησια ελαλει περι αυτου δια τον φοβον των ιουδαιων ηδη δε τησ εορτησ μεσουσησ ανεβη ι̅σ̅
εισ το ιερον και εδιδασκεν εθαυμαζον ουν οι ιουδαιοι λεγοντεσ πωσ ουτοσ γραμματα οιδεν μη
μεμαθηκωσ απεκριθη ουν αυτοισ ι̅σ̅ και ειπεν η εμη διδαχη ουκ εστιν εμη ἀλλα του πεμψαντοσ
με εαν τισ θελη το θελημα αυτου ποιειν γνωσεται περι τησ διδαχησ ποτερον εκ του θ̅υ̅ εστιν η
εγω απ εμαυτου λαλω ο αφ εαυτου λαλων την δοξαν την ιδιαν ζητει ο δε ζητων την δοξαν του
πεμψαντοσ αυτον ουτοσ αληθησ εστιν και αδικια εν αυτω ουκ εστιν ου μωυσησ εδωκεν υμιν τον
νομον και ουδεισ εξ υμων ποιει τον νομον τι με ζητειτε αποκτειναι απεκριθη ο οχλοσ δαιμονιον
εχεισ τισ σε ζητει αποκτειναι απεκριθη ι̅σ̅ και ειπεν αυτοισ εν εργον εποιησα και παντεσ θαυμα-
ζετε δια τουτο μωυσησ δεδωκεν υμιν την περιτομην ουκ οτι εκ του μωυσεωσ εστιν αλλ εκ των
πατερων και σαββατω περιτεμνετε ανθρωπον ει περιτομην λαμβανει ο ανθρω

ποσ εν σαββατω ινα μη λυθη ο νομοσ μωυσεωσ εμοι χολαται οτι ολον ανθρωπον υγιη εποιησα εν
σαββατω μη κρεινετε κατ οψιν αλλα την δικαιαν κρισιν κρινετε ελεγον ουν τινεσ εκ των ιεροσο-
λυμειτων ουχ ουτοσ εστιν ον ζητουσιν αποκτειναι και ιδε παρρησια λαλει και ουδεν αυτω λεγουσιν
μηποτε αληθωσ εγνωσαν οι αρχοντεσ οτι ουτοσ εστιν ο χ̅σ̅ αλλα τουτον οιδαμεν ποθεν εστιν ο δε
χ̅σ̅ οταν ερχηται ουδεισ γεινωσκει ποθεν εστιν εκραξεν ουν εν τω ιερω διδασκων ο ι̅σ̅ και λεγων
καμε οιδατε και οιδατε ποθεν ειμι και απ εμαυτου ουκ εληλυθα αλλ εστιν αληθινοσ ο πεμψασ
με ον υμεισ ουκ οιδατε εγω οιδα αυτον οτι παρ αυτου ειμι κακεινοσ με απεστειλεν εζητουν ουν
κ̅δ̅ αυτον πιασαι και ουδεισ επεβαλεν επ αυτον την χειρα οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου εκ
του οχλου δε πολλοι επιστευσαν εισ αυτον και ελεγον ο χ̅σ̅ οταν ελθη μη πλειονα σημεια ποιησει
ων ουτοσ εποιησεν ηκουσαν οι φαρεισαιοι του οχλου γογγυζοντοσ περι αυτου ταυτα

II. B³ οιδε εστι και III. B³ λεγουσι

1 B³ θεωρησωσι 2 B³ παρρησια 5 B³ μισειν et μισει 7 B³ γαλιλαια 19 B³ ουχ 21 B³ χολατε 22 B³ κρινετε pro κρειν. 23 B³ ιεροσολυμιτων 25 B³ γινωσκει. Ibidem ο ante ισ iam a B² ut vidtr et B³ deletum 30 B³ φαρισαιοι

και απεστειλαν οι αρχιερεισ και οι φαρεισαιοι υπηρετασ ινα πιασωσιν αυτον ειπεν ουν ο ι̅σ̅ ετι
χρονον μεικρον μεθ υμων ειμι και υπαγω προσ τον πεμψαντα με ζητησετε με και ουχ ευρησετε
με και οπου ειμι εγω υμεισ ου δυνασθε ελθειν εκει ειπον ουν οι ιουδαιοι προσ εαυτουσ που ουτοσ
μελλει πορευεσθαι οτι ημεισ ουχ ευρησομεν αυτον μη εισ την διασποραν των ελληνων μελλει πο-
ρευεσθαι και διδασκειν τουσ ελληνασ τισ εστιν ο λογοσ ουτοσ ον ειπε ζητησετε με και ουχ ευρη-
κ̅ε̅ σετε με και οπου ειμι εγω υμεισ ου δυνασθε ελθειν εν δε τη εσχατη ημερα τη μεγαλη τησ
εορτησ ειστηκει ο ι̅σ̅ και εκραξε λεγων εαν τισ διψα ερχεσθω προσ εμε και πεινετω ο πιστευων
> ει εμε καθωσ ειπεν η γραφη ποταμοι εκ τησ κοιλιασ αυτου ρευσουσιν υδατοσ ζωντοσ τουτο δε
ειπεν περι του πνευματοσ ο εμελλον λαμβανειν οι πιστευσαντεσ εισ αυτον ουπω γαρ ην πνευμα
αγιον δεδομενον οτι ι̅σ̅ ουπω εδοξασθη εκ του οχλου ουν ακουσαντεσ των λογων τουτων ε

λεγον οτι ουτοσ εστιν αληθωσ ο προφητησ αλλοι ελεγον ουτοσ εστιν ο χ̅σ̅ οι δε ελεγον μη γαρ εκ
τησ γαλειλαιασ ο χ̅σ̅ ερχεται ουκ η γραφη ειπεν οτι εκ του σπερματοσ δαυειδ και απο βηθλεεμ
τησ κωμησ οπου ην δαυειδ ερχεται ο χ̅σ̅ σχιμα ουν εγενετο εν τω οχλω δι αυτον τινεσ δε ηθελον
κ̅ς̅ εξ αυτων πιασαι αυτον αλλ ουδεισ εβαλεν επ αυτον τασ χειρασ ηλθον ουν οι υπηρεται προσ
τουσ αρχιερεισ και φαρεισαιουσ και ειπον αυτοισ εκεινοι διατι ουκ ηγαγετε αυτον απεκριθησαν
οι υπηρεται ουδεποτε ελαλησεν ουτωσ ανθρωποσ απεκριθησαν ουν οι φαρεισαιοι μη και υμεισ
πεπλανησθε μη τισ εκ των αρχοντων επιστευσεν εισ αυτον η εκ των φαρεισαιων αλλα ο οχλοσ
ουτοσ ο μη γεινωσκων τον νομον επαρατοι εισιν λεγει νεικοδημοσ προσ αυτουσ ο ελθων προσ
αυτον προτερον εισ ων εξ αυτων μη ο νομοσ ημων κρινει τον ανθρωπον εαν μη ακουση πρωτον
παρ αυτου και γνω τι ποιει απεκριθησαν και ειπαν αυτω μη και συ εκ τησ γαλειλαιασ ει

κ̅ζ̅ εραυνησον και ιδε οτι εκ τησ γαλειλαιασ προφητησ ουκ εγειρεται παλιν ουν αυτοισ ελαλησεν
ι̅σ̅ λεγων εγω ειμι το φωσ του κοσμου ο ακολουθων μοι ου μη περιπατηση εν τη σκοτια αλλ εξει
το φωσ τησ ζωησ ειπον ουν αυτω οι φαρεισαιοι συ περι σεαυτου μαρτυρεισ η μαρτυρια σου ουκ
εστιν αληθησ απεκριθη ι̅σ̅ και ειπεν αυτοισ καν εγω μαρτυρω περι εμαυτου η μαρτυρια μου
αληθησ εστιν οτι οιδα ποθεν ηλθον και που υπαγω υμεισ δε ουκ οιδατε ποθεν ερχομαι η που
υπαγω υμεισ κατατα την σαρκα κρεινετε εγω ου κρεινω ουδενα και εαν κρεινω δε εγω η κρισισ
η εμη αληθινη εστιν οτι μονοσ ουκ ειμι αλλ εγω και ο πεμψασ με πατηρ και εν τω νομω δε τω
υμετερω γεγραπται οτι δυο ανθρωπων η μαρτυρια αληθησ εστιν εγω ειμι ο μαρτυρων περι εμαυ-
του και μαρτυρει περι εμου ο πεμψασ με πατηρ ελεγον ουν αυτω που εστιν ο πατηρ σου απε-
κριθη ι̅σ̅ ουτε εμε οιδατε ουτε τον πατερα μου ει εμε ηδειτε και τον πατέρα μου αν ηδειτε

I. B^3 ειπε περι II. B^3 εισι

1 B^3 φαρισαιοι 2 B^3 μικρον 7 B^3 ϊστηκει et πινετω 8 B^3 εισ εμε 12 B^3 γαλιλαιασ et ουχ, item δαυιδ 13 B^3 δαυιδ et σχισμα 15 B^3 φαρισαιουσ 16 B^3 φαρισαιοι 17 B^3 φαρισαιων 18 B^3 γινωσκων et νικοδημοσ 20 B^3 γαλιλαιασ 21 B^3 ερευνησον et γαλιλαιασ 23 B^3 φαρισαιοι 26 B^3 κατα την et κρινετε, ibidem κρινω bis

ταυτα τα ρηματα ελαλησεν εν τω γαζοφυλακιω διδασκων εν τω ιερω και ουδεισ επιασεν αυτον
κη οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου ειπεν ουν παλιν αυτοισ εγω υπαγω και ζητησετε με και εν
τη αμαρτια υμων αποθανεισθε οπου εγω υπαγω υμεισ ου δυνασθε ελθειν ελεγον ουν οι ιουδαιοι
μητι αποκτενει εαυτον οτι λεγει οπου εγω υπαγω υμεισ ου δυνασθε ελθειν και ελεγεν αυτοισ υμεισ
εκ των κατω εστε εγω εκ των ανω ειμι υμεισ εκ τουτου του κοσμου εστε εγω ουκ ειμι εκ του
κοσμου τουτου ειπον ουν υμειν οτι αποθανεισθε εν ταισ αμαρτιαισ υμων εαν γαρ μη πιστευσητε
οτι εγω ειμι αποθανεισθε εν ταισ αμαρτιαισ υμων ελεγον ουν αυτω συ τισ ει ειπεν αυτοισ ισ την
αρχην ο τι και λαλω υμιν πολλα εχω περι υμων λαλειν και κρεινειν αλλ ο πεμψασ με αληθησ
εστιν καγω α ηκουσα παρ αυτου ταυτα λαλω εισ τον κοσμον ουκ εγνωσαν οτι τον πατερα αυτοισ
ελεγεν ειπεν ουν ο ισ οτι οταν υψωσητε τον υιον του ανθρωπου τοτε γνω

σεσθε οτι εγω ειμι και απ εμαυτου ποιω ουδεν αλλα καθωσ εδιδαξεν με ο πατηρ μου ταυτα
λαλω και ο πεμψασ με μετ εμου εστιν ουκ αφηκεν με μονον οτι εγω τα αρεστα αυτω ποιω παν-
κθ τοτε ταυτα αυτου λαλουντοσ πολλοι επιστευσαν εισ αυτον ελεγεν ουν ο ισ προσ τουσ πεπι-
στευκοτασ αυτω ιουδαιουσ εαν υμεισ μεινητε εν τω λογω τω εμω αληθωσ μαθηται μου εστε και
γνωσεσθε την αληθειαν και η αληθεια ελευθερωσει υμασ απεκριθησαν προσ αυτον σπερμα αβρααμ
εσμεν και ουδενι δεδουλευκαμεν πωποτε πωσ συ λεγεισ οτι ελευθεροι γενησεσθε απεκριθη αυτοισ
ισ αμην αμην λεγω υμιν οτι πασ ο ποιων την αμαρτιαν δουλοσ εστιν τησ αμαρτιασ ο δε δουλοσ
ου μενει εν τη οικια εισ τον αιωνα ο υιοσ μενει εισ τον αιωνα εαν ουν ο υιοσ υμασ ελευθερωση
οντωσ ελευθεροι εσεσθε οιδα οτι σπερμα αβρααμ εστε αλλα ζητειτε με αποκτειναι οτι ο λογοσ ο
εμοσ ου χωρει εν υμιν α εγω εωρακα παρα τω πατρι λαλω και υμεισ ουν α ηκουσατε παρα του

πατροσ ποιειτε απεκριθησαν και ειπαν αυτω ο πατηρ ημων αβρααμ εστιν λεγει αυτοισ ισ ει
τεκνα του αβρααμ εστε τα εργα του αβρααμ εποιειτε νυν δε ζητειτε με αποκτειναι ανθρωπον οσ
την αληθειαν υμιν λελαληκα ην ηκουσα παρα του θυ τουτο αβρααμ ουκ εποιησεν υμεισ ποιειτε
τα εργα του πατροσ υμων ειπον αυτω ημεισ εκ πορνειασ ουκ εγεννηθημεν ενα πατερα εχομεν τον
θν ειπεν αυτοισ ισ ει ο θσ ο πατηρ υμων ην ηγαπατε αν εμε εγω γαρ εκ του θυ εξηλθον και ηκω
ουδε γαρ απ εμαυτου εληλυθα αλλ εκεινοσ με απεστειλεν διατι την λαλιαν την εμην ου γεινω-
σκετε οτι ου δυνασθε ακουειν τον λογον τον εμον υμεισ εκ του πατροσ του διαβολου εστε και τασ
επιθυμιασ του πατροσ υμων θελετε ποιειν εκεινοσ ανθρωποκτονοσ ην απ αρχησ και εν τη αληθεια
ουκ εστηκεν οτι ουκ εστιν αληθεια εν αυτω οταν λαλη το ψευδοσ εκ των ιδιων λαλει οτι ψευστησ
εστιν και ο πατηρ αυτου εγω δε οτι την αληθειαν λεγω ου πιστευετε

I. B³ εστι II. B³ εδιδαξε αφηκε εστι III. B³ εστι απεστειλε εστι και
6 B³ υμιν 8 B³ κρινειν 19 verba με αποκτ. οτι a B² ut vdtr notantur ʺ ʹ ‴, quibus signis αποκτ. με οτι legendum esse indicatur 26 B³ γινωσκετε 29 B³ ουχ

μοι τισ εξ υμων ελεγχει με περι αμαρτιασ ει αληθειαν λεγω διατι υμεισ ου πιστευετε μοι ο ων εκ του θ̅υ̅ τα ρηματα του θ̅υ̅ ακουει δια τουτο υμεισ ουκ ακουετε οτι εκ του θ̅υ̅ ουκ εστε απεκριθησαν οι ιουδαιοι και ειπαν αυτω ου καλωσ λεγομεν ημεισ οτι σαμαρειτησ ει συ και δαιμονιον εχεισ απεκριθη ι̅σ̅ εγω δαιμονιον ουκ εχω αλλα τειμω τον πατερα μου και υμεισ ατειμαζετε με εγω δε ου ζητω την δοξαν μου εστιν ο ζητων και κρεινων αμην αμην λεγω υμιν εαν τισ τον εμον λογον τηρηση θανατον ου μη θεωρηση εισ τον αιωνα ειπον αυτω οι ιουδαιοι νυν εγνωκαμεν οτι δαιμονιον εχεισ αβρααμ απεθανεν και οι προφηται και συ λεγεισ εαν τισ τον λογον μου τηρηση θανατον ου μη θεωρηση εισ τον αιωνα μη συ μειζων ει του πατροσ ημων αβρααμ οστισ απεθανεν και οι προφηται απεθανον τινα σεαυτον ποιεισ απεκριθη ι̅σ̅ εαν εγω δοξασω εμαυτον η δοξα μου ουδεν εστιν εστιν ο πατηρ μου ο

δοξαζων με ον υμεισ λεγετε οτι θ̅σ̅ υμων εστιν και ουκ εγνωκατε αυτον εγω δε οιδα αυτον καν ειπω οτι ουκ οιδα αυτον εσομαι ομοιοσ υμιν ψευστησ αλλα οιδα αυτον και τον λογον αυτου τηρω αβρααμ ο πατηρ υμων ηγαλλιασατο ινα ειδη την ημεραν την εμην και ειδεν και εχαρη ειπον ουν οι ιουδαιοι προσ αυτον πεντηκοντα ετη ουπω εχεισ και αβρααμ εορακεσ ειπεν αυτοισ ι̅σ̅ αμην αμην λεγω υμιν πριν αβρααμ γενεσθαι εγω ειμι ηραν ουν λιθουσ ινα βαλωσιν επ αυτον ι̅σ̅ εκρυβη
λ και εξηλθεν εκ του ιερου και παραγων ειδεν ανθρωπον τυφλον εκ γενετησ και ηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντεσ ραββει τισ ημαρτεν ουτοσ η οι γονεισ αυτου ινα τυφλοσ γεννηθη απεκριθη ι̅σ̅ ουτε ουτοσ ημαρτεν ουτε οι γονεισ αυτου αλλ ινα φανερωθη τα εργα του θ̅υ̅ εν αυτω ημασ δει εργαζεσθε τα εργα του πεμψαντοσ με εωσ ημερα εστιν ερχεται νυξ οτε ουδεισ δυναται εργαζεσθαι οταν εν τω κοσμω ω φωσ

ειμι του κοσμου ταυτα ειπων επτυσεν χαμαι και εποιησεν πηλον εκ του πτυσματοσ και επεθηκεν αυτου τον πηλον επι τουσ οφθαλμουσ και ειπεν αυτω υπαγε νιψαι εισ την κολυμβηθραν του σιλωαμ ο ερμηνευεται απεσταλμενοσ απηλθεν βλεπων οι ουν γειτονεσ και οι θεωρουντεσ αυτον το προτερον οτι προσαιτησ ην ελεγον ουχ ουτοσ εστιν ο καθημενοσ και προσαιτων αλλοι ελεγον οτι ουτοσ εστιν αλλοι ελεγον ουχι αλλ ομοιοσ αυτω εστιν εκεινοσ ελεγεν οτι εγω ειμι ελεγον ουν αυτω πωσ ηνεωχθησαν σου οι οφθαλμοι απεκριθη εκεινοσ ο ανθρωποσ ο λεγομενοσ ι̅σ̅ πηλον εποιησεν και επεχρεισεν μου τουσ οφθαλμουσ και ειπεν μοι οτι υπαγε εισ τον σειλωαμ και νιψαι απελθων ουν και νιψαμενοσ ανεβλεψα και ειπαν αυτω που εστιν εκεινοσ λεγει ουκ οιδα αγουσιν αυτον προσ τουσ φαρεισαιουσ τον ποτε τυφλον ην δε σαββατον εν η ημερα τον πηλον εποιησεν ο ι̅σ̅ και ανεωξεν αυτου τουσ οφθαλ

I. B^3 απεθανε bis II. B^3 εστι ειδε III. B^3 επτυσε εποιησε απηλθε εποιησε ειπε

4 B^3 τιμω et ατιμαζετε 5 B^3 κρινων 11 υμων: B^2 et ^{3} ημων 13 B^2 et ^{3} ιδη 14 B^3 εωρακας 19 εργαζεσθε: B^3 εργαζεσθαι 27 B^3 επεχρισε et σιλωαμ 29 B^3 φαρισαιους

μους παλιν ουν ηρωτων αυτον και οι φαρεισαιοι πως ανεβλεψεν ο δε ειπεν αυτοις πηλον επεθηκεν μου επι τους οφθαλμους και ενιψαμην και βλεπω ελεγον ουν εκ των φαρεισαιων τινες ουκ εστιν ουτος παρα θυ ο ανθρωπος οτι το σαββατον ου τηρει αλλοι δε ελεγον πως δυναται ανθρωπος αμαρτωλος τοιαυτα σημεια ποιειν και σχισμα ην εν αυτοις λεγουσιν ουν τω τυφλω παλιν τι συ λεγεις περι αυτου οτι ηνεωξεν σου τους οφθαλμους ο δε ειπεν οτι προφητης εστιν ουκ επιστευσαν ουν οι ιουδαιοι περι αυτου οτι ην τυφλος και ανεβλεψεν εως οτου εφωνησαν τους γονεις αυτου του αναβλεψαντος και ηρωτησαν αυτους λεγοντες ουτος εστιν ο υιος υμων ον υμεις λεγετε οτι τυφλος εγεννηθη πως ουν βλεπει αρτι απεκριθησαν ουν οι γονεις αυτου και ειπαν οιδαμεν οτι ουτος εστιν ο υιος ημων και οτι τυφλος εγεννηθη πως δε νυν βλεπει ουκ οιδαμεν η τις ηνοιξεν αυτου τους

οφθαλμους ημεις ουκ οιδαμεν αυτον ερωτησατε ηλικιαν εχει αυτος περι εαυτου λαλησει ταυτα
ειπον οι γονεις αυτου οτι εφοβουντο τους ιουδαιους ηδη γαρ συνετεθειντο οι ιουδαιοι ινα εαν τις
αυτον ομολογηση χ̅ν̅ αποσυναγωγος γενηται δια τουτο οι γονεις αυτου ειπαν οτι ηλικιαν εχει
λα αυτον επερωτησατε εφωνησαν ουν τον ανθρωπον εκ δευτερου ος ην τυφλος και ειπαν αυτω
δος δοξαν τω θω ημεις οιδαμεν οτι ουτος ο ανθρωπος αμαρτωλος εστιν απεκριθη ουν εκεινος ει
αμαρτωλος εστιν ουκ οιδα εν οιδα οτι τυφλος ων αρτι βλεπω ειπον ουν αυτω τι εποιησεν σοι πως
ηνοιξεν σου τους οφθαλμους απεκριθη αυτοις ειπον υμιν ηδη και ουκ ηκουσατε τι ουν παλιν
θελετε ακουειν μη και υμεις θελετε αυτου μαθηται γενεσθαι και ελοιδορησαν αυτον και ειπον συ
μαθητης ει εκεινου ημεις δε του μωσεως εσμεν μαθηται ημεις οιδαμεν οτι μωυσει λελαληκεν ο
θσ τουτον δε ουκ οιδαμεν ποθεν εστιν

απεκριθη ο ανθρωπος και ειπεν αυτοις εν τουτω γαρ το θαυμαστον εστιν οτι υμεις ουκ οιδατε ποθεν εστιν και ηνοιξεν μου τους οφθαλμους οιδαμεν οτι ο θσ αμαρτωλων ουκ ακουει αλλα εαν τις θεοσεβης η και το θελημα αυτου ποιη τουτου ακουει εκ του αιωνος ουκ ηκουσθη οτι ηνεωξεν τις οφθαλμους τυφλου γεγεννημενου ει μη ην ουτος παρα θυ ουκ ηδυνατο ποιειν ουδεν απεκριθησαν και ειπαν αυτω εν αμαρτιαις συ εγεννηθης ολος και συ διδασκεις ημας και εξεβαλον αυτον εξω ηκουσεν ι̅σ̅ οτι εξεβαλον αυτον εξω και ευρων αυτον ειπεν συ πιστευεις εις τον υιον του ανθρωπου και τις εστιν εφη κ̅ε̅ ινα πιστευσω εις αυτον ειπεν αυτω ο ι̅σ̅ και εορακας αυτον και ο λαλων μετα σου εκεινος εστιν ο δε εφη πιστευω κ̅ε̅ και προσεκυνησεν αυτω και ειπεν ο ι̅σ̅ εις κριμα εγω εις τον κοσμον τουτον ηλθον ινα οι μη βλεποντες βλεπωσιν και οι βλεποντες τυφλοι γενωνται ηκουσαν εκ των φαρεισαιων

I. B^3 επεθηκε ηνεωξε II. B^3 εποιησε ηνοιξε III. B^3 εστι κ. ηνοιξε ηνεωξε ειπε συ βλεπωσι
1 B^3 φαρισαιοι 2 B^3 φαρισαιων 27 B^3 εωρακας 30 B^3 φαρισαιων

ταυτα οι μετ αυτου οντεσ και ειπον αυτω μη και ημεισ τυφλοι εσμεν ειπεν αυτοισ ισ̄ ει τυφλοι
ητε ουκ αν ειχετε αμαρτιαν νυν δε λεγετε οτι βλεπομεν η αμαρτια υμων μενει αμην αμην υμιν
λεγω ο μη εισερχομενοσ δια τησ θυρασ εισ την αυλην των προβατων αλλα αναβαινων αλλαχοθεν
εκεινοσ κλεπτησ εστιν και ληστησ ο δε εισερχομενοσ δια τησ θυρασ ποιμην εστιν των προβατων
τουτω ο θυρωροσ ανοιγει και τα προβατα τησ φωνησ αυτου ακουει και τα ιδια προβατα φωνει
κατ ονομα και εξαγει αυτα οταν τα ιδια παντα εκβαλη εμπροσθεν αυτων πορευεται και τα προ-
βατα αυτω ακολουθει οτι οιδασι την φωνην αυτου αλλοτριω δε ου μη ακολουθησουσιν αλλα φευ
ξονται απ αυτου οτι ουκ οιδασι των αλλοτριων την φωνην ταυτην την παροιμιαν ειπεν αυτοισ ο
λβ ισ̄ εκεινοι δε ουκ εγνωσαν τινα η α ελαλει αυτοισ ειπεν ουν παλιν ισ̄ αμην αμην υμιν λεγω
εγω ειμι η θυρα των προβατων παντεσ οσοι ηλθον προ εμου κλεπται
εισιν και λησται αλλ ουκ ηκουσαν αυτων τα προβατα εγω ειμι η θυρα δι εμου εαν τισ εισελθη
σωθησεται και εισελευσεται και εξελευσεται και νομην ευρησει ο κλεπτησ ουκ ερχεται ει μη ινα
κλεψη και θυση και απολεση εγω ηλθον ινα ζωην εχωσιν και περισσον εχωσιν εγω ειμι ο ποιμην ο
καλοσ ο ποιμην ο καλοσ την ψυχην αυτου τιθησιν υπερ των προβατων ο μισθωτοσ και ουκ ων ποι-
μην ου ουκ εστιν τα προβατα ιδια θεωρει τον λυκον ερχομενον και αφιησι τα προβατα και φευγει
και ο λυκοσ αρπαζει αυτα και σκορπιζει οτι μισθωτοσ εστιν και ου μελει αυτω περι των προβατων
λγ εγω ειμι ο ποιμην ο καλοσ και γεινωσκω τα εμα και γεινωσκουσι με τα εμα καθωσ γεινωσκει
με ο πατηρ καγω γεινωσκω τον πατερα και την ψυχην μου τιθημι υπερ των προβατων και αλλα
προβατα εχω α ουκ εστιν εκ τησ αυλησ ταυτησ κακεινα δει με αγαγειν και τησ φωνησ μου ακου-
σουσιν και γενησονται μια ποιμνη εισ ποιμην δια τουτο με ο πατηρ αγαπα οτι εγω τιθημι την ψυ
χην μου ινα παλιν λαβω αυτην ουδεισ ηρεν αυτην απ εμου αλλ εγω τιθημι αυτην απ εμαυτου
εξουσιαν εχω θειναι αυτην και εξουσιαν εχω παλιν λαβειν αυτην ταυτην εντολην ελαβον παρα
του πατροσ μου σχισμα παλιν εγενετο εν τοισ ιουδαιοισ δια τουσ λογουσ τουτουσ ελεγον δε πολλοι
εξ αυτων δαιμονιον εχει και μαινεται τι αυτου ακουετε αλλοι ελεγον ταυτα τα ρηματα ουκ εστιν
λδ δαιμονιζομενου μη δαιμονιον δυναται τυφλων οφθαλμουσ ανοιξαι εγενετο τοτε τα ενκαινια εν
τοισ ιεροσολυμοισ χειμων ην και περιεπατει ισ̄ εν τω ιερω εν τη στοα του σολομωνοσ εκυκλευσαν
ουν αυτον οι ιουδαιοι και ελεγον αυτω εωσ ποτε την ψυχην ημων αιρεισ ει συ ει ο χσ̄ ειπε ημιν
παρρησια απεκριθη αυτοισ ισ̄ ειπον υμιν και ουκ επιστευσατε τα εργα α εγω ποιω εν τω ονοματι
του πατροσ μου ταυτα μαρτυρει περι εμου αλλα υμεισ ου πιστευετε οτι ουκ εστε εκ των προβα-
των των εμων τα προβατα τα εμα τησ φωνησ μου ακουουσιν καγω γεινωσκω αυτα

I. B³ εστι bis II. B³ εισι εχωσι και εστι sec et tert loco ακουσουσι III. B³ εστι ακουουσι

12 post ερχεται iam scriptum erat ιν, sed ipsa prima manus se correxit 17 B³ γινωσκω et γινωσκουσι et γινωσκει 18 B³ γινωσκω 25 B³ εγκαινια 28 in codice est ο ισ̄, sed ο paullo minore forma extra lineam scriptum est, tamen possit ipsius primae manus esse 30 B³ γινωσκω

και ακολουθουσιν μοι καγω διδωμι αυτοις ζωην αιωνιον και ου μη απολωνται εις τον αιωνα και
ουχ αρπασει τις αυτα εκ της χειρος μου ο πατηρ μου ο δεδωκεν μοι παντων μειζον εστιν και
ουδεις δυναται αρπαζειν εκ της χειρος του πατρος εγω και ο πατηρ εν εσμεν εβαστασαν παλιν
λιθους οι ιουδαιοι ινα λιθασωσιν αυτον απεκριθη αυτοις ο ι̅σ̅ πολλα εργα εδειξα υμιν καλα εκ του
πατρος δια ποιον αυτων εργον εμε λιθαζετε απεκριθησαν αυτω οι ιουδαιοι περι καλου εργου ου
λιθαζομεν σε αλλα περι βλασφημιας και οτι συ ανθρωπος ων ποιεις σεαυτον θν απεκριθη αυτοις
ις ουκ εστιν γεγραμμενον εν τω νομω υμων οτι εγω ειπα θεοι εστε ει εκεινους ειπεν θεους προς ους
ο λογος του θυ εγενετο και ου δυναται λυθηναι η γραφη ον ο πατηρ ηγιασεν και απεστειλεν εις
τον κοσμον υμεις λεγετε οτι βλασφημεις οτι ειπον υιος του θυ ειμι ει ου ποιω τα εργα του πατρος
μου μη πιστευετε μοι ει δε ποιω καν εμοι μη πιστευητε τοις

εργοις πιστευετε ινα γνωτε και γεινωσκητε οτι εν εμοι ο πατηρ καγω εν τω πατρι εζητουν παλιν
αυτον πιασαι και εξηλθεν εκ της χειρος αυτων και απηλθεν παλιν περαν του ιορδανου εις τον
τοπον οπου ην ιωανης το πρωτον βαπτιζων και εμενεν εκει και πολλοι ηλθον προς αυτον και
ελεγον οτι ιωανης μεν σημειον εποιησεν ουδεν παντα δε οσα ειπεν ιωανης περι τουτου αληθη ην
ι̅ε̅ και πολλοι επιστευσαν εις αυτον εκει ην δε τις ασθενων λαζαρος απο βηθανιας εκ της κω-
μης μαριας και μαρθας της αδελφης αυτης ην δε μαριαμ η αλειψασα τον κ̅ν̅ μυρω και εκμα-
ξασα τους ποδας αυτου ταις θριξιν αυτης ης ο αδελφος λαζαρος ησθενει απεστειλαν ουν αι
αδελφαι προς αυτον λεγουσαι κ̅ε̅ ιδε ον φιλεις ασθενει ακουσας δὲ ο ι̅σ̅ ειπεν αυτη η ασθενεια
ουκ εστιν προς θανατον αλλ υπερ της δοξης του θ̅υ̅ ινα δοξασθη ο υιος του θυ δι αυτης ηγαπα
δε ο ι̅σ̅ την μαρθαν και την αδελφην αυτης και τον λαζαρον ως ουν

ηκουσεν οτι ασθενει τοτε μεν εμεινεν εν ω ην τοπω δυο ημερας επειτα μετα τουτο λεγει τοις
μαθηταις αγωμεν εις την ιουδαιαν παλιν λεγουσιν αυτω οι μαθηται ραββει νυν εζητουν σε λιθασαι
οι ιουδαιοι και παλιν υπαγεις εκει απεκριθη ι̅σ̅ ουχι δωδεκα ωραι εισιν της ημερας εαν τις περι-
πατη εν τη ημερα ου προσκοπτει οτι το φως του κοσμου τουτου βλεπει εαν δε τις περιπατη εν
τη νυκτι προσκοπτει οτι το φως ουκ εστιν εν αυτω ταυταυτα ειπεν και μετα τουτο λεγει αυτοις
λαζαρος ο φιλος ημων κεκοιμηται αλλα πορευομαι ινα εξυπνισω αυτον ειπον ουν οι μαθηται αυτω
κ̅ε̅ ει κεκοιμηται σωθησεται ειρηκει δε ο ι̅σ̅ περι του θανατου αυτου εκεινοι δε εδοξαν οτι περι
της κοιμησεως του υπνου λεγει τοτε ουν ειπεν αυτοις ο ι̅σ̅ παρρησια λαζαρος απεθανεν και χαιρω
δι υμας ινα πιστευσητε οτι ουκ ημην εκει αλλ αγωμεν προς αυτον ειπεν ουν θωμας ο λεγομενος
διδυμος τοις συ̅

I. B³ ακολουθουσι δεδωκε εστι bis ειπε ηγιασε II. B³ απηλθε εστι III. B³ εισι ειπε απεθανε

2 ο δεδωκεν: iam B² ος pro ο substituit, sed μειζον non mutatum est 11 B³ γινωσκητε 25 litterae ταυ exeunte versu, ταυτα ineunte scriptae sunt; priores B³ non instauravit 30 ex συ̅ B³ fecit συμ.

μαθηταις αγωμεν και ημεις ινα αποθανωμεν μετ αυτου ελθων ουν ο ι̅σ̅ ευρεν αυτον τεσσαρας
ηδη ημερας εχοντα εν τω μνημειω ην δε βηθανια εγγυς των ιεροσολυμων ως απο σταδιων δεκα-
λε πεντε πολλοι δε εκ των ιουδαιων εληλυθεισαν προς την μαρθαν και μαριαμ ινα παραμυθη-
σωνται αυτας περι του αδελφου η ουν μαρθα ως ηκουσεν οτι ι̅σ̅ ερχεται υπηντησεν αυτω μαρια
δε εν τω οικω εκαθεζετο ειπεν ουν η μαρθα προς ι̅ν̅ ει ησ ωδε ουκ αν απεθανεν ο αδελφοσ μου και
νυν οιδα οτι οσα αν αιτηση τον θν δωσει σοι ο θσ λεγει αυτη ο ι̅σ̅ αναστησεται ο αδελφοσ σου λεγει
αυτω η μαρθα οιδα οτι αναστησεται εν τη αναστησει εν τη εσχατη ημερα ειπεν αυτη ο ι̅σ̅ εγω ειμι
η αναστασισ και η ζωη ο πιστευων εισ εμε καν αποθανη ζησεται και πασ ο ζων και πιστευων
εισ εμε ου μη αποθανη εισ τον αιωνα πιστευεισ τουτο λεγει αυτω ναι κ̅ε̅ εγω πιστευω οτι συ ει
ο χ̅σ̅ ο υιοσ του θυ ο εισ τον κοσμον ερχομενοσ και τουτο ει

πουσα απηλθεν και εφωνησεν μαριαμ την αδελφην αυτης λαθρα ειπασα ο διδασκαλος παρεστιν
και φωνει σε εκεινη δε ωσ ηκουσεν ηγερθη ταχυ και ηρχετο προσ αυτον ουπω δε εληλυθει ο ι̅σ̅
εισ την κωμην αλλ ην ετι εν τω τοπω οπου υπηντησεν αυτω η μαρθα οι ουν ιουδαιοι οι οντεσ μετ
αυτησ εν τη οικια και παραμυθουμενοι αυτην ιδοντεσ την μαριαμ οτι ταχεωσ ανεστη και εξηλ-
θεν ηκολουθησαν αυτη δοξαντεσ οτι υπαγει εισ το μνημειον ινα κλαυση εκει η ουν μαριαμ ωσ
ηλθεν οπου ην ι̅σ̅ ιδουσα αυτον επεσεν αυτου προσ τουσ ποδασ λεγουσα αυτω κ̅ε̅ ει ησ ωδε ουκ
αν μου απεθανεν ο αδελφοσ ι̅σ̅ ουν ωσ ειδεν αυτην κλαιουσαν και τουσ συνελθοντασ αυτη ιου-
δαιουσ κλαιοντασ ενεβρειμησατο τω πνευματι και εταραξεν εαυτον και ειπεν που τεθεικατε
αυτον λεγουσιν αυτω κ̅ε̅ ερχου και ιδε εδακρυσεν ο ι̅σ̅ ελεγον ουν οι ιουδαιοι ιδε πωσ εφιλει αυτον
τινεσ δε εξ αυτων ειπον ουκ εδυνατο ου

τοσ ο ανοιξασ τουσ οφθαλμουσ του τυφλου ποιησαι ινα και ουτοσ μη αποθανη ι̅σ̅ ουν παλιν
ενβρειμωμενοσ εν εαυτω ερχεται εισ το μνημειον ην δε σπηλαιον και λιθοσ επεκειτο επ αυτω
λεγει ο ι̅σ̅ αρατε τον λιθον λεγει αυτω η αδελφη του τετελευτηκοτοσ μαρθα κ̅ε̅ ηδη οζει τεταρ-
τεοσ γαρ εστιν λεγει αυτη ο ι̅σ̅ ουκ ειπον σοι οτι εαν πιστευσησ οψη την δοξαν του θ̅υ̅ ηραν ουν
τον λιθον ο δε ι̅σ̅ ηρεν τουσ οφθαλμουσ ανω και ειπεν πατερ ευχαριστω σοι οτι ηκουσασ μου εγω
δε ηδειν οτι παντοτε μου ακουεισ αλλα δια τον οχλον τον περιεστωτα ειπον ινα πιστευσωσιν οτι
συ με απεστειλασ και ταυτα ειπων φωνη μεγαλη εκραυγασεν λαζαρε δευρο εξω εξηλθεν ο τεθνη-
κωσ δεδεμενοσ τουσ ποδασ και τασ χειρασ κειριαισ και η οψισ αυτου σουδαριω περιεδεδετο
λεγει ι̅σ̅ αυτοισ λυσατε αυτον και αφετε αυτον υπαγειν πολλοι ουν εκ των ιουδαιων οι ελθοντεσ
προσ την μαριαμ και θεασαμε

II. B^3 απηλθε εφωνησε παρεστι ειπε III. B^3 εστι ηρε ειπε εκραυγασε
7 B^3 αναστασει 10 pro πιστευω ipse* substituit πεπιστευκα 18 B^3 ενεβριμησατο 20 B^3 ηδυνατο 22 B^3 εμβριμωμενοσ 24 B^3 τεταρταιοσ

νοι ο εποιησεν επιστευσαν εισ αυτον τινεσ δε εξ αυτων απηλθον προσ τουσ φαρεισαιουσ και
λζ ειπον αυτοισ α εποιησεν ι̅σ̅ συνηγαγον ουν οι αρχιερεισ και οι φαρεισαιοι συνεδριον και ελε-
γον τι ποιουμεν οτι ουτοσ ο ανθρωποσ πολλα ποιει σημεια εαν αφωμεν αυτον ουτωσ παντεσ
πιστευσουσιν εισ αυτον και ελευσονται οι ρωμαιοι και αρουσιν ημων και τον τοπον και το εθνοσ
εισ δε τισ εξ αυτων καιαφασ αρχιερευσ ων του ενιαυτου εκεινου ειπεν αυτοισ υμεισ ουκ οιδατε
ουδεν ουδε λογιζεσθε οτι συμφερει υμιν ινα εισ ανθρωποσ αποθανη υπερ του λαου και μη ολον το
εθνοσ αποληται τουτο δε αφ εαυτου ουκ ειπεν αλλα αρχιερευσ ων του ενιαυτου εκεινου επροφη-
τευσεν οτι εμελλεν ι̅σ̅ αποθνησκειν υπερ του εθνουσ και ουχ υπερ του εθνουσ μονον αλλα ινα και
λη τα τεκνα του θ̅υ̅ τα διεσκορπισμενα συναγαγη εισ εν απ εκεινησ ουν τησ ημερασ εβουλευ-
σαντο ινα αποκτεινωσιν αυτον ο ουν ισ ουκε

τι παρησια περιεπατει εν τοισ ιουδαιοισ αλλα απηλθεν εκειθεν εισ την χωραν εγγυσ τησ ερημου
εισ εφραιμ λεγομενην πολιν κακει εμεινεν μετα των μαθητων ην δε εγγυσ το πασχα των ιουδαιων
και ανεβησαν πολλοι εισ ιεροσολυμα εκ τησ χωρασ προ του πασχα ινα αγνισωσιν εαυτουσ εζη-
τουν ουν τον ι̅ν̅ και ελεγον μετ αλληλων εν τω ιερω εστηκοτεσ τι δοκει υμιν οτι ου μη ελθη εισ
την εορτην δεδωκεισαν δε οι αρχιερεισ και οι φαρεισαιοι εντολασ ινα εαν τισ γνω που εστιν
λθ μηνυση οπωσ πιασωσιν αυτον ο ουν ι̅σ̅ προ εξ ημερων του πασχα ηλθεν εισ βηθανιαν οπου
ην λαζαροσ ον ηγειρεν εκ νεκρων ι̅σ̅ εποιησαν ουν αυτω δειπνον εκει και η μαρθα διηκονει ο δε
λαζαροσ εισ ην εκ των ανακειμενων συν αυτω η ουν μαριαμ λαβουσα λειτραν μυρου ναρδου
πιστικησ πολυτειμου ηλειψεν τουσ ποδασ ι̅υ̅ και εξεμαξεν ταισ θριξιν αυτησ τουσ ποδασ αυτου
η δε οικια επλησθη εκ τησ οσμησ του μυ

ρου λεγει δε ιουδασ ο ισκαριωτησ εισ των μαθητων αυτου ο μελλων αυτον παραδιδοναι διατι
τουτο το μυρον ουκ επραθη τριακοσιων δηναριων και εδοθη πτωχοισ ειπεν δε τουτο ουχ οτι περι
των πτωχων εμελεν αυτω αλλ οτι κλεπτησ ην και το γλωσσοκομον εχων τα βαλλομενα εβα
σταζεν ειπεν ουν ο ι̅σ̅ αφεσ αυτην ινα εισ την ημεραν του ενταφιασμου μου τηρηση αυτο τουσ
πτωχουσ γαρ παντοτε εχετε μεθ εαυτων εμε δε ου παντοτε εχετε εγνω ουν ο οχλοσ πολυσ εκ
των ιουδαιων οτι εκει εστιν και ηλθον ου δια τον ι̅ν̅ μονον αλλ ινα και τον λαζαρον ιδωσιν ον
ηγειρεν εκ νεκρων εβουλευσαντο δε και οι αρχιερεισ ινα και τον λαζαρον αποκτεινωσιν οτι πολλοι
μ δι αυτον υπηγον των ιουδαιων και επιστευον εισ τον ι̅ν̅ τη επαυριον ο οχλοσ πολυσ ο ελθων
εισ την εορτην ακουσαντεσ οτι ερχεται ο ι̅σ̅ εισ ιεροσολυμα ελαβον τα βαια των φοινικων και
εξηλθον εισ υπαντησιν αυτω και εκραυγασαν ωσαννα

II. B^3 εμεινε εστι ηλειψε εξεμαξε III. B^3 ειπε εστι

1 B^3 φαρισαιουσ 2 B^3 φαρισαιοι 8 B^2 et ^{3} ημελλεν 11 B^3 παρρησια 15 B^3 φαρισαιοι 18 B^3 λιτραν 19 B^3 πολυτιμου 25 B^3 om ο ante οχλοσ 30 ex εκραυγασαν B^3 fecit εκραυγαζον

ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κ̅υ̅ και ο βασιλευσ του ισραηλ ευρων δε ο ι̅σ̅ οναριον εκαθισεν
> επ αυτο καθωσ εστιν γεγραμμενον μη φοβου θυγατηρ σειων ιδου ο βασιλευσ σου ερχεται καθημε-
~ νοσ επι πωλον ονου ταυτα ουκ εγνωσαν αυτου οι μαθηται το πρωτον αλλ οτε εδοξασθη ι̅σ̅ τοτε
εμνησθησαν οτι ταυτα ην επ αυτω γεγραμμενα και ταυτα εποιησαν αυτω εμαρτυρει ουν ο οχλοσ
ο ων μετ αυτου οτε τον λαζαρον εφωνησεν εκ του μνημειου και ηγειρεν αυτον εκ νεκρων δια
τουτο υπηντησεν αυτω και ο οχλοσ οτι ηκουσαν τουτο αυτον πεποιηκεναι το σημειον οι ουν
φαρεισαιοι ειπαν προσ εαυτουσ θεωρειτε οτι ουκ ωφελειτε ουδεν ιδε ο κοσμοσ οπισω αυτου απηλ-
μα θεν ησαν δε ελληνεσ τινεσ εκ των αναβαινοντων ινα προσκυνησωσιν εν τη εορτη ουτοι ουν
προσηλθον φιλιππω τω απο βηθσαιδα τησ γαλειλαιασ και ηρωτων αυτον λεγοντεσ κ̅ε̅ θελομεν τον
ι̅ν̅ ιδειν ερχεται ο φιλιπποσ και λεγει τω ανδρεα ερχε

ται ανδρεασ και φιλιπποσ και λεγουσιν τω ι̅υ̅ ο δε ι̅σ̅ αποκρεινεται αυτοισ λεγων εληλυθεν η ωρα
ινα δοξασθη ο υιοσ του ανθρωπου αμην αμην λεγω υμιν εαν μη ο κοκκοσ του σειτου πεσων εισ
την γην αποθανη αυτοσ μονοσ μενει εαν δε αποθανη πολυν καρπον φερει ο φιλων την ψυχην
αυτου απολλυει αυτην και ο μεισων την ψυχην αυτου εν τω κοσμω τουτω εισ ζωην αιωνιον
μβ φυλαξει αυτην εαν εμοι τισ διακονη εμοι ακολουθειτω και οπου ειμι εγω εκει και ο διακονοσ
ο εμοσ εσται εαν τισ εμοι διακονη τιμησει αυτον ο πατηρ νυν η ψυχη μου τεταρακται και τι
ειπω πατερ σωσον με εκ τησ ωρασ ταυτησ αλλα δια τουτο ηλθον εισ την ωραν ταυτην πατερ
δοξασον μου το ονομα ηλθεν ουν φωνη εκ του ουρανου και εδοξασα και παλιν δοξασω ο οχλοσ
ο εστωσ και ακουσασ ελεγεν βροντην γεγονεναι αλλοι ελεγον αγγελοσ αυτω λελαληκεν απεκριθη
και ειπεν ι̅σ̅ ου δι εμε η φωνη αυτη γεγονεν αλλα δι υμασ νυν κρισισ εστιν του κοσμου του

του νυν ο αρχων του κοσμου τουτου εκβληθησεται εξω καγω αν υψωθω εκ τησ γησ παντασ
ελκυσω προσ εμαυτον τουτο δε ελεγεν σημαινων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν απεκριθη ουν
αυτω ο οχλοσ ημεισ ηκουσαμεν εκ του νομου οτι ο χ̅σ̅ μενει εισ τον αιωνα και πωσ λεγεισ συ οτι
δει υψωθηναι τον υιον του ανθρωπου τισ εστιν ουτοσ ο υιοσ του ανθρωπου ειπεν ουν αυτοισ ο ι̅σ̅
ετι μεικρον χρονον το φωσ εν υμιν εστιν περιπατειτε ωσ το φωσ εχετε ινα μη σκοτια υμασ κατα-
λαβη και ο περιπατων εν τη σκοτια ουκ οιδεν που υπαγει ωσ το φωσ εχετε πιστευετε εισ το
μγ φωσ ινα υιοι φωτοσ γενησθε ταυτα ελαλησεν ι̅σ̅ και απελθων εκρυβη απ αυτων τοσαυτα δε
αυτου σημεια πεποιηκοτοσ εμπροσθεν αυτων ουκ επιστευον εισ αυτον ινα ο λογοσ ησαιου του
> προφητου πληρωθη ον ειπεν κ̅ε̅ τισ επιστευσεν τη ακοη ημων και ο βραχιων κ̅υ̅ τινι απεκαλυφθη
δια τουτο ουκ ηδυναντο πιστευειν οτι παλιν ειπεν ησαιασ τετυ

I. B^3 εστι II. B^3 λεγουσι ελεγε εστι III. B^3 ελεγε εστι περιπ. οιδε ειπε επιστευσε

2 B^2 ut vdtr et^3 η θυγατηρ. Ibidem B^3 σιων 6 B^2et^3 και υπηντησεν 7 B^3 φαρισαιοι 9 B^3 γαλιλαιασ 11 B^3 αποκρινεται 12 B^3 σιτου 14 B^3 μισων 25 B^3 μικρον

φλωκεν αυτων τους οφθαλμους και επωρωσεν αυτων την καρδιαν ινα μη ιδωσιν τοις οφθαλμοις και νοησωσι τη καρδια και στραφωσι και ιασομαι αυτους ταυτα ειπεν ησαιας οτι ειδεν την δοξαν αυτου και ελαλησεν περι αυτου ομως μεντοι και εκ των αρχοντων πολλοι επιστευσαν εις αυτον αλλα δια τους φαρεισαιους ουχ ωμολογουν ινα μη αποσυναγωγοι γενωνται ηγαπησαν γαρ με την δοξαν των ανθρωπων μαλλον υπερ την δοξαν του θυ ι̅σ̅ δε εκραξεν και ειπεν ο πιστευων εις εμε ου πιστευει εις εμε αλλα εις τον πεμψαντα με και ο θεωρων εμε θεωρει τον πεμψαντα με εγω φως εις τον κοσμον εληλυθα ινα ο πιστευων εις εμε εν τη σκοτια μη μεινη και εαν τις μου ακουση των ρηματων και μη φυλαξη εγω ου κρεινω αυτον ου γαρ ηλθον ινα κρεινω τον κοσμον αλλ ινα σωσω τον κοσμον ο αθετων εμε και μη λαμβανων τα ρηματα μου εχει τον κρεινοντα αυτον ο λογος ον ελαλησα εκεινος κρεινει αυτον εν τη εσχα

τη ημερα οτι εγω εξ εμαυτου ουκ ελαλησα αλλ ο πεμψας με πατηρ αυτος μοι εντολην δεδωκεν τι ειπω και τι λαλησω και οιδα οτι η εντολη αυτου ζωη αιωνιος εστιν α ουν εγω λαλω καθως με ειρηκεν μοι ο πατηρ ουτως λαλω προ δε της εορτης του πασχα ειδως ο ι̅σ̅ οτι ηλθεν αυτου η ωρα ινα μεταβη εκ του κοσμου τουτου προς τον πατερα αγαπησας τους ιδιους τους εν τω κοσμω εις τελος ηγαπησεν αυτους και δειπνου γινομενου του διαβολου ηδη βεβληκοτος εις την καρδιαν ινα παραδοι αυτον ιουδας σιμωνος ισκαριωτης ειδως οτι παντα εδωκεν αυτω ο πατηρ εις τας χειρας και οτι απο θυ εξηλθεν και προς τον θν υπαγει εγειρεται εκ του δειπνου και τιθησιν τα ιματια και λαβων λεντιον διεζωσεν εαυτον ειτα βαλλει υδωρ εις τον νιπτηρα και ηρξατο νιπτειν τους ποδας των μαθητων και εκμασσειν τω λεντιω ω ην διεζωσμενος ερχεται ουν προς σιμωνα πετρον λεγει αυτω κ̅ε̅ συ μου νιπτεις τους ποδας

απεκριθη ι̅σ̅ και ειπεν αυτω ο εγω ποιω συ ουκ οιδας αρτι γνωση δε με ταυτα λεγει αυτω πετρος ου μη νιψης μου τους ποδας εις τον αιωνα απεκριθη ι̅σ̅ αυτω εαν μη νιψω σε ουκ εχεις μερος μετ εμου λεγει αυτω πετρος σιμων κ̅ε̅ μη τους ποδας μου μονον αλλα και τας χειρας και την κεφαλην λεγει αυτω ι̅σ̅ ο λελουμενος ουκ εχει χρειαν ει μη τους ποδας νιψασθαι αλλ εστιν καθαρος ολος και υμεις καθαροι εστε αλλ ουχι παντες ηδει γαρ τον παραδιδοντα αυτον δια τουτο με ειπεν οτι ουχι παντες καθαροι εστε οτε ουν ενιψεν τους ποδας αυτων και ελαβεν τα ιματια αυτου και ανεπεσεν παλιν ειπεν αυτοις γεινωσκετε τι πεποιηκα υμιν υμεις φωνειτε με ο διδασκαλος και ο κ̅σ̅ και καλως λεγετε ειμι γαρ (ει ουν εγω ενιψα) (υμων τους ποδας ο κ̅σ̅ και ο διδασκαλος) ει ου̅ εγω ενιψα υμων τους ποδας ο κ̅σ̅ και ο διδασκαλος και υμεις οφειλετε αλληλων νιπτειν τους ποδας υποδειγμα γαρ εδωκα υμιν ινα καθως εγω εποιησα υμιν

I. B³ ιδωσι ειδε ελαλησε εκραξε II. B³ δεδωκε ειρηκε εξηλθε τιθησι III. B³ εστι ενιψε ελαβε ανεπεσε
1 B³ πεπωρωκεν 4 B³ φαρισαιους 8 B³ κρινω bis 9 B³ κρινοντα 10 B³ κρινει 21 με : B³ μετα 27 B³ γινωσκετε 28 B³ verba ει ουν usque διδασκαλος B² circumdedit uncis, B³ non instauravit

και υμεισ ποιητε αμην αμην λεγω υμιν ουκ εστι δουλοσ μειζων του κ̅υ̅ αυτου ουδε αποστολοσ
μειζων του πεμψαντοσ αυτον ει ταυτα οιδατε μακαριοι εστε εαν ποιητε αυτα ου περι παντων
> υμων λεγω εγω οιδα τινασ εξελεξαμην αλλ ινα η γραφη πληρωθη ο τρωγων μου τον αρτον επηρεν
~ εμε την πτερναν αυτου απαρτι λεγω υμιν προ του γενεσθαι ινα πιστευητε οταν γενηται οτι εγω
ειμι αμην αμην λεγω υμιν ο λαμβανων αν τινα πεμψω εμε λαμβανει ο δε εμε λαμβανων λαμβανει
μ̅ζ̅ τον πεμψαντα με ταυτα ειπων ι̅σ̅ εταραχθη τω πνευματι και εμαρτυρησεν και ειπεν αμην
αμην υμιν λεγω οτι εισ εξ υμων παραδωσει με εβλεπον εισ αλληλουσ οι μαθηται απορουμενοι
περι τινοσ λεγει ην ανακειμενοσ εισ εκ των μαθητων αυτου εν τω κολπω του ι̅υ̅ ον ηγαπα ι̅σ̅
νευει·ουν τουτω σιμων πετροσ και λεγει αυτω ειπε τισ εστιν περι ου λεγει αναπεσων εκεινοσ
ουτωσ επι το στηθοσ του ι̅υ̅ λεγει άυτω κ̅ε̅ τισ εστιν

αποκρειναται ουν ι̅σ̅ εκεινοσ εστιν ω εγω βαψω το ψωμιον και δωσω αυτω βαψασ ουν ψωμιον
λαμβανει και διδωσι ιουδα σιμωνοσ ισκαριωτου και μετα το ψωμιον τοτε εισηλθεν εισ εκεινον
ο σατανασ λεγει ουν αυτω ι̅σ̅ ο ποιεισ ποιησον ταχειον τουτο ουδεισ εγνω των ανακειμενων προσ
τι ειπεν αυτω τινεσ γαρ εδοκουν επει το γλωσσοκομον ειχεν ιουδασ οτι λεγει αυτω ι̅σ̅ αγορασον
ων χρειαν εχομεν εισ την εορτην η τοισ πτωχοισ ινα τι δω λαβων ουν το ψωμιον εκεινοσ εξηλθεν
μ̅η̅ ευθυσ ην δε νυξ οτε ουν εξηλθεν λεγει ι̅σ̅ νυν εδοξασθη ο υιοσ του ανθρωπου και ο θ̅σ̅ εδο-
ξασθη εν αυτω και ο θ̅σ̅ δοξασει αυτον εν αυτω και ευθυσ δοξασει αυτον τεκνια ετι μεικρον μεθ
υμων ειμι ζητησετε με και καθωσ ειπον τοισ ιουδαιοισ οτι οπου εγω υπαγω υμεισ ου δυνασθε
ελθειν και υμιν λεγω αρτι εντολην καινην διδωμι υμιν ινα αγαπατε αλληλουσ καθωσ ηγαπησα
υμασ ινα και υμεισ αγαπατε αλληλουσ εν τουτω γνωσονται παντεσ οτι εμοι μαθηται ε

στε εαν αγαπην εχητε εν αλληλοισ λεγει αυτω σιμων πετροσ κ̅ε̅ που υπαγεισ απεκριθη ι̅σ̅ οπου
υπαγω ου δυνασαι μοι νυν ακολουθησαι ακολουθησεισ δε υστερον λεγει αυτω ο πετροσ κ̅ε̅ διατι
ου δυναμαι σοι ακολουθειν αρτι την ψυχην μου υπερ σου θησω αποκρειναται ι̅σ̅ την ψυχην σου
μ̅θ̅ υπερ εμου θησεισ αμην αμην λεγω σοι ου μη αλεκτωρ φωνήση εωσ ου αρνηση με τρισ μη
ταρασσεσθω υμων η καρδια πιστευετε εισ τον θ̅ν̅ και εισ εμε πιστευετε εν τη οικια του πατροσ
μου μοναι πολλαι εισιν ει δε μη ειπον αν υμιν οτι πορευομαι ετοιμασαι τοπον υμιν και εαν πο-
ρευθω και ετοιμασω τοπον υμιν παλιν ερχομαι και παραλημψομαι υμασ προσ εμαυτον ινα οπου
ειμι εγω και υμεισ ητε και οπου εγω υπαγω οιδατε την οδον λεγει αυτω θωμασ κ̅ε̅ ουκ οιδαμεν
που υπαγεισ πωσ οιδαμεν την οδον λεγει αυτω ο ι̅σ̅ εγω ειμι η οδοσ και η αληθεια και η ζωη
ουδεισ ερχεται προσ τον πατερα ει·μη δι εμου ει εγνωκειτε με κάι τον πατερα μου αν η

I. B[3] εμαρτυρησε εστι περι II. B[3] διδωσιν εξηλθε
11 B[3] αποκρινεται 13 B[3] ταχιον 17 B[3] μικρον 23 B[3] αποκρινεται 27 B[3] παραληψομαι

δειτε απαρτι γεινωσκετε αυτον και εωρακατε λεγει αυτω φιλιππος κ̅ε̅ δειξον ημιν τον πατερα και αρκει ημιν λεγει αυτω ο ι̅σ̅ τοσουτον χρονον μεθ υμων ειμι και ουκ εγνωκας με φιλιππε ο εωρακως εμε εωρακεν τον πατερα πως συ λεγεις δειξον ημιν τον πατερα ου πιστευσεις οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι εστιν τα ρηματα α εγω υμιν απ εμαυτου ου λαλω ο δε πατηρ εν εμοι μενων ποιει τα εργα αυτου πιστευετε μοι οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι ει δε μη δια τα εργα αυτου πιστευετε μοι αμην αμην λεγω υμιν ο πιστευων εις εμε τα εργα α εγω ποιω κακεινος ποιησει και μειζονα τουτων ποιησει οτι εγω προς τον πατερα πορευομαι και ο τι αν αιτηται εν τω ονοματι μου τουτο ποιησω ινα δοξασθη ο πατηρ εν τω υιω εαν τι αιτησητε με εν τω ονοματι μου τουτο ποιησω εαν αγαπατε με τας εντολας τας εμας τηρησετε καγω ερωτησω τον πατερα και αλλον παρακλητον δωσει υμιν ινα μεθ υ

μων εις τον αιωνα η το πνευμα της αληθειας ο ο κοσμος ου δυναται λαβειν οτι ου θεωρει αυτο ουδε γεινωσκει υμεις γεινωσκετε αυτο οτι παρ υμιν μενει και εν υμιν εστιν ουκ αφησω υμας ορφανους ερχομαι προς υμας ετι μεικρον και ο κοσμος με ουκετι θεωρει υμεις δε θεωρειτε με οτι εγω ζω και υμεις ζησετε εν εκεινη τη ημερα υμεις γνωσεσθε οτι εγω εν τω πατρι μου και υμεις εν εμοι καγω εν υμιν ο εχων τας εντολας μου και τηρων αυτας εκεινος εστιν ο αγαπων με ο δε αγαπων με αγαπηθησεται υπο του πατρος μου καγω αγαπησω αυτον και εμφανισω αυτω εμαυτον λεγει αυτω ιουδας ουχ ο ισκαριωτης κ̅ε̅ τι γεγονεν οτι ημιν μελλεις εμφανιζειν σεαυτον και ουχι τω κοσμω απεκριθη ι̅σ̅ και ειπεν αυτω εαν τις αγαπα με τον λογον μου τηρησει και ο πατηρ μου αγαπησει αυτον και προς αυτον ελευσομεθα και μονην παρ αυτω ποιησομεθα ο μη αγαπων με τους λογους μου ου τηρει και ο λογος ον ακουετε ουκ εστιν εμος

αλλα του πεμψαντος με πατρος ταυτα λελαληκα υμιν παρ υμιν μενων ο δε παρακλητος το πνευμα το αγιον ο πεμψει ο πατηρ εν τω ονοματι μου εκεινος υμας διδαξει παντα και υπομνησει υμας παντα α ειπον υμιν εγω ειρηνην αφιημι υμιν ειρηνην την εμην διδωμι υμιν ου καθως ο κοσμος διδωσιν εγω διδωμι υμιν μη ταρασσεσθω υμων η καρδια μηδε δiλιατω ηκουσατε οτι εγω ειπον υμιν υπαγω και ερχομαι προς υμας ει ηγαπατε με εχαρητε αν οτι πορευομαι προς τον πατερα οτι ο πατηρ μειζων μου εστιν και νυν ειρηκα υμιν πριν γενεσθαι ινα οταν γενηται πιστευσητε ουκετι πολλα λαλησω μεθ υμων ερχεται γαρ ο του κοσμου αρχων και εν εμοι ουκ εχει ουδεν αλλ ινα γνω ο κοσμος οτι αγαπω τον πατερα και καθως εντολην εδωκεν μοι ο πατηρ ουτως ποιω εγειρεσθε αγωμεν εντευθεν εγω ειμι η αμπελος η αληθινη και ο πατηρ μου ο γεωργος εστιν παν κλημα εν εμοι μη φερον καρπον αιρει αυτο

I. B[3] εωρακε εστι III. B[3] εστι εδωκε εστι

1 B[3] γινωσκετε 3 B[3] πιστευεις 4 post εγω suppletur, a B[3] demum ut vdtr, λεγω 12 B[3] γινωσκει et γινωσκετε 13 B[3] μικρον 24 B[3] δειλιατω

και παν το καρπον φερον καθαιρει αυτο ινα καρπον πλειονα φερη ηδη υμεισ καθαροι εστε δια
τον λογον ον λελαληκα υμιν μεινατε εν εμοι καγω εν υμιν καθωσ το κλημα ου δυναται καρπον
φερειν αφ εαυτου εαν μη μενη εν τη αμπελω ουτωσ ουδε υμεισ εαν μη εν εμοι μενητε εγω ειμι
η αμπελοσ υμεισ τα κληματα ο μενων εν εμοι καγω εν αυτω ουτοσ φερει καρπον πολυν οτι χωρισ
εμου ου δυνασθε ποιειν ουδε εν εαν μη τισ μενη εν εμοι εβληθη εξω ωσ το κλημα και εξηρανθη
και συναγουσιν αυτα και εισ το πυρ βαλλουσιν και καιεται εαν μη μεινητε εν εμοι και τα
ρηματα μου εν υμιν μεινη ο αν θελητε αιτησασθε και γενησεται υμιν εν τουτω εδοξασθη ο πατηρ
μου ινα καρπον πολυν φερητε και γενησθε εμοι μαθηται καθωσ ηγαπησεν με ο πατηρ καγω υμασ
ηγαπησα μεινατε ε τη αγαπη τη εμη εαν τασ εντολασ μου τηρησητε μενειτε εν τη αγαπη μου
καθωσ εγω του πατροσ τασ εντολασ τετηρη

ν̅δ̅ κα και μενω αυτου εν τη αγαπη ταυτα λελαληκα υμιν ινα η χαρα η εμη εν υμιν η και η
χαρα υμων πληρωθη αυτη εστιν η εντολη η εμη ινα αγαπατε αλληλουσ καθωσ ηγαπησα υμασ
μειζονα ταυτησ αγαπην ουδε εισ εχει ινα τισ την ψυχην αυτου θη υπερ των φιλων αυτου υμεισ
φιλοι μου εστε εαν ποιητε ο εγω εντελλομαι υμιν ουκετι λεγω υμασ δουλουσ οτι ο δουλοσ ουκ
οιδεν τι ποιει αυτου ο κ̅σ̅ υμασ δε ειρηκα φιλουσ οτι παντα α ηκουσα παρα του πατροσ μου
εγνωρισα υμιν ουχ υμεισ με εξελεξασθαι αλλ εγω εξελεξαμην υμασ και εθηκα υμασ ινα υμεισ
υπαγητε και καρπον φερητε και ο καρποσ υμων μενη ινα ο τι αν αιτητε τον πατερα εν τω ονο-
ν̅ε̅ ματι μου δω υμιν ταυτα εντελλομαι υμιν ινα αγαπατε αλληλουσ ει ο κοσμοσ υμασ μεισει
γεινωσκετε οτι εμε πρωτον υμων μεμεισηκεν ει εκ του κοσμου ητε ο κοσμοσ αν το ιδιον εφιλει
οτι δε εκ του κοσμου ουκ εστε αλλ εγω εξελεξαμην υμασ εκ του κοσμου

δια τουτο μεισει υμασ ο κοσμοσ μνημονευετε του λογου ου εγω ειπον υμιν ουκ εστιν δουλοσ
μειζων του κ̅υ̅ αυτου ει εμε εδιωξαν και υμασ διωξουσιν ει τον λογον μου ετηρησαν και τον υμε-
τερον τηρησουσιν αλλα ταυτα παντα ποιησουσιν εισ υμασ δια το ονομα μου οτι ουκ οιδασι τον
πεμψαντα με ει μη ηλθον και ελαλησα αυτοισ αμαρτιαν ουκ ειχοσαν νυν δε προφασιν ουκ εχου-
σιν περι τησ αμαρτιασ αυτων ο εμε μεισων και τον πατερα μου μεισει ει τα εργα μη εποιησα
εν αυτοισ α ουδεισ αλλοσ εποιησεν αμαρτιαν ουκ ειχοσαν νυν δε και εωρακασιν και μεμεισηκασιν
και εμε και τον πατερα μου αλλ ινα πληρωθη ο λογοσ ο εν τω νομω αυτων γεγραμμενοσ οτι
ν̅ς̅ εμεισησαν με δωρεαν οταν ελθη ο παρακλητοσ ον εγω πεμψω υμιν παρα του πατροσ το
πνευμα τησ αληθειασ ο παρα του πατροσ εκπορευεται εκεινοσ μαρτυρησει περι εμου και υμεισ
δε μαρτυρειτε οτι απ αρχησ μετ εμου εστε ταυτα λελαληκα υμιν ινα

I. B^3 βαλλουσι ηγαπησε II. B^3 οιδε III. B^3 εστι εχουσι εωρακασι

6 μη improbatum a B^2 et ^{3} 9 ε : B^3 εν 16 B^3 εξελεξασθε 18 B^3 μισει 19 B^3 γινωσκετε et μεμισηκεν 21 B^3 μισει 25 B^3 μισων et μισει 26 B^3 μεμισηκασι 28 B^3 εμισησαν. Ibidem verba ον εγω πεμψ. υμιν παρα ab ipso* rescripta 30 εστε : B^3 εστε, atque litterae σ etiam lineola inducta est. Haec quid sibi velint, non liquet. Videtur B^3 dormitasse.

μη σκανδαλισθητε αποσυναγωγους ποιησουσιν υμας αλλ ερχεται ωρα ινα πας ο αποκτεινας δοξη λατρειαν προσφερειν τω θ̅ω̅ και ταυτα ποιησουσιν οτι ουκ εγνωσαν τον πατερα ουδε εμε αλλα ταυτα λελαληκα υμιν ινα οταν ελθη η ωρα αυτων μνημονευητε αυτων οτι εγω ειπον υμιν ταυτα δε υμιν εξ αρχης ουκ ειπον οτι μεθ υμων ημην νυν δε υπαγω προς τον πεμψαντα με και ουδεις εξ υμων ερωτα με που υπαγεις αλλ οτι ταυτα λελαληκα υμιν η λυπη πεπληρωκεν υμων την καρδιαν αλλ εγω την αληθειαν λεγω υμιν συμφερει υμιν ινα εγω απελθω εαν γαρ μη απελθω ο παρακλητος ου μη ελθη προς υμας εαν δε πορευθω πεμψω αυτον προς υμας και ελθων εκεινος ελεγξει τον κοσμον περι αμαρτιας και περι δικαιοσυνης και περι κρισεως περι αμαρτιας μεν οτι ου πιστευουσιν εις εμε περι δικαιοσυνης δε οτι προς τον πατερα υπαγω και ουκετι θεωρειτε με περι δε κρισεως οτι ο αρχων του κοσμου τουτου κεκριται

ετι πολλα εχω υμιν λεγειν αλλ ου δυνασθε βασταζειν αρτι οταν δε ελθη εκεινος το πνευμα της αληθειας οδηγησει υμας εις την αληθειαν πασαν ου γαρ λαλησει αφ εαυτου αλλ οσα ακουσει λαλησει και τα ερχομενα αναγγελει υμιν εκεινος εμε δοξασει οτι εκ του εμου λημψεται και αναγγελει υμιν παντα οσα εχει ο πατηρ εμα εστιν δια τουτο ειπον οτι εκ του εμου λαμβανει και αναγγελει υμιν μειкρον και ουκετι θεωρειτε με και παλιν μεικρον και οψεσθε με ειπαν ουν εκ των μαθητων αυτου προς αλληλους τι εστι τουτο ο λεγει ημιν μεικρον και ου θεωρειτε με και παλιν μεικρον και οψεσθε με και οτι υπαγω προς τον πατερα ελεγον ουν τι εστι τουτο ο λεγει μεικρον ουκ οιδαμεν εγνω ι̅σ̅ οτι ηθελον αυτον ερωταν και ειπεν αυτοις περι τουτου ζητειτε μετ αλληλων οτι ειπον μεικρον και ου θεωρειτε με και παλιν μεικρον και οψεσθε με αμην αμην λεγω υμιν οτι κλαυσετε και θρηνησετε υμεις ο δε κοσμος

χαρησεται υμεις λυπηθησεσθε αλλ η λυπη υμων εις χαραν γενησεται η γυνη οταν τικτη λυπην εχει οτι ηλθεν η ωρα αυτης οταν δε γεννηση το παιδιον ουκετι μνημονευει της θλειψεως δια την χαραν οτι εγεννηθη ανθρωπος εις τον κοσμον και υμεις ουν νυν μεν λυπην εχετε παλιν δε οψομαι υμας και χαρησεται υμων η καρδια και την χαραν υμων ουδεις αρει αφ υμων και εν εκεινη τη ημερα εμε ουκ ερωτησετε ουδεν αμην αμην λεγω υμιν αν τι αιτησητε τον πατερα δωσει υμιν εν τω ονοματι μου εως αρτι ουκ ητησατε ουδεν εν τω ονοματι μου αιτειτε και λημψεσθε ινα η χαρα υμων η πεπληρωμενη ταυτα εν παροιμιαις λελαληκα υμιν ερχεται ωρα οτε ουκετι εν παροιμιαις λαλησω υμιν αλλα παρησια περι του πατρος απαγγελω υμιν εν εκεινη τη ημερα εν τω ονοματι μου αιτησεσθε και ου λεγω υμιν οτι εγω ερωτησω τον πατερα περι υμων αυτος γαρ ο πατηρ φιλει υμας οτι υμεις εμε πεφιληκατε και πεπιστευ

II. B³ εστι δια
13 B³ ληψεται 15—19 B³ μικρον ubique i. e. septies 22 B³ θλιψεως 26 B³ ληψεσθε 28 B³ παρρησια

κατε οτι εγω παρα του πατρος εξηλθον εξηλθον εκ του πατρος και εληλυθα εις τον κοσμον παλιν
αφιημι τον κοσμον και πορευομαι προς τον πατερα λεγουσιν οι μαθηται αυτου ιδε νυν εν παρρη-
σια λαλεις και παροιμιαν ουδεμιαν λεγεις νυν οιδαμεν οτι οιδας παντα και ου χρειαν εχεις ινα
τις σε ερωτα εν τουτω πιστευομεν οτι απο θυ εξηλθες απεκριθη αυτοις ις αρτι πιστευετε ιδου
ερχεται ωρα και εληλυθεν ινα σκορπισθητε εκαστος εις τα ιδια καμε μονον αφητε και ουκ ειμι
μονος οτι ο πατηρ μετ εμου εστιν ταυτα λελαληκα υμιν ινα εν εμοι ειρηνην εχητε εν τω κοσμω
ξα θλειψιν εχετε αλλα θαρσειτε εγω νενικηκα τον κοσμον ταυτα ελαλησεν ις και επαρας τους
οφθαλμους αυτου εις τον ουρανον ειπεν πατερ εληλυθεν η ωρα δοξασον σου τον υιον ινα ο υιος
δοξαση σε καθως εδωκας αυτω εξουσιαν πασης σαρκος ινα παν ο δεδωκας αυτω δωσει αυτοις
ζωην αιωνιον αυτη δε εστιν η αιωνιος ζωη ινα γει

νωσκωσι σε τον μονον αληθινον θν και ον απεστειλας ιν χν εγω σε εδοξασα επι της γης το εργον τελειωσας ο δεδωκας μοι ινα ποιησω και νυν δοξασον με συ πατερ παρα σεαυτω τη δοξη η ειχον προ του τον κοσμον ειναι παρα σοι εφανερωσα σου το ονομα τοις ανθρωποις ους εδωκας μοι εκ του κοσμου σοι ησαν καμοι αυτους εδωκας και τον λογον σου τετηρηκαν νυν εγνωκαν οτι παντα οσα εδωκες μοι παρα σου εισιν οτι τα ρηματα α εδωκες μοι δεδωκα αυτοις και αυτοι ελαβον και εγνωσαν αληθως οτι παρα σου εξηλθον και επιστευσαν οτι συ με απεστειλας εγω περι αυτων ερωτω ου περι του κοσμου ερωτω αλλα περι ων δεδωκας μοι οτι σοι εισιν και τα εμα παντα σα εστιν και τα σα εμα και δεδοξασμαι εν αυτοις και ουκετι ειμι εν τω κοσμω και αυτοι εν τω κοσμω εισιν καγω προς σε ερχομαι πατηρ αγιε τηρησον αυτους εν τω ονοματι σου ω δεδωκας μοι ινα ωσιν εν καθως και ημεις οτε ημεν μετ αυτων ε

γω ετηρουν αυτους εν τω ονοματι σου ω δεδωκας μοι και εφυλαξα και ουδεις εξ αυτων απωλετο ει μη ο υιος της απωλειας ινα η γραφη πληρωθη. νυν δε προς σε ερχομαι και ταυτα λαλω εν τω κοσμω ινα εχωσι την χαραν την εμην πεπληρωμενην εν εαυτοις εγω δεδωκα αυτοις τον λογον σου και ο κοσμος εμεισησεν αυτους οτι ουκ εισιν εκ του κοσμου καθως εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου ουκ ερωτω ινα αρης αυτους εκ του πονηρου εκ του κοσμου ουκ εισιν καθως εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου αγιασον αυτους εν αληθεια ο λογος ο σος η αληθεια εστιν καθως εμε απεστειλας εις τον κοσμον καγω απεστειλα αυτους εις τον κοσμον καγω απεστειλα αυτους εις τον κοσμον και υπερ αυτων εγω αγιαζω εμαυτον ινα ωσιν και αυτοι ηγιασμενοι εν αληθεια ου περι τουτων δε ερωτω μονον αλλα και περι των πιστευοντων δια του λογου αυτων εις εμε ινα παντες εν ωσιν καθως συ πατηρ εν εμοι καγω εν σοι ινα και αυτοι εν ημιν ωσιν

I. B^3 εστι ειπε II. B^3 εισι εστι εισι III. B^3 εισι καθ. εστι ωσι bis

7 B^3 θλιψιν 10 B^3 γινωσκωσι 20 καθως και : B^2et^3 om και 24 B^3 εμισησεν 25 εκ του πονηρου εκ του κοσμου : B^3 εκ του κοσμου αλλ ινα τηρησης αυτους εκ του πονηρου εκ του κοσμου 27 verba καγω απεστ. αυτ. εις τ. κοσμ. altero loco posita B^3 non instauravit

ινα ο κοσμοσ πιστευη οτι συ με απεστειλασ καγω την δοξαν ην δεδωκασ μοι δεδωκα αυτοισ ινα
ωσιν εν καθωσ ημεισ εν εγω εν αυτοισ και συ εν εμοι ινα ωσιν τετελειωμενοι εισ εν ινα γεινωσκη
ο κοσμοσ οτι συ με απεστειλασ και ηγαπησασ αυτουσ καθωσ εμε ηγαπησασ πατηρ ο δεδωκασ
μοι θελω ινα οπου ειμι εγω κακεινοι ωσιν μετ εμου ινα θεωρωσι την δοξαν την εμην ην εδωκασ
μοι οτι ηγαπησασ με προ καταβολησ κοσμου πατηρ δικαιε και ο κοσμοσ σε ουκ εγνω εγω δε σε
εγνων και ουτοι εγνωσαν οτι συ με απεστειλασ και εγνωρισα αυτοισ το ονομα σου και γνωρισω
ξβ ινα η αγαπη ην ηγαπησασ με εν αυτοισ η καγω εν αυτοισ ταυτα ειπων ι̅σ̅ εξηλθεν συν τοισ
μαθηταισ αυτου περαν του χειμαρρου των κεδρων οπου ην κηποσ εισ ον εισηλθεν αυτοσ και οι
μαθηται αυτου ηδει δε και ιουδασ ο παραδιδουσ αυτον τον τοπον οτι πολλακισ συνηχθη ι̅σ̅ μετα
των μαθητων αυτου εκει ο ουν ιουδασ λαβων την σπειραν και εκ των αρ

χιερεων και των φαρεισαιων υπηρετασ ερχεται εκει μετα φανων και λαμπαδων και οπλων ι̅σ̅ ουν
ειδωσ παντα τα ερχομενα επ αυτον εξηλθε και λεγει αυτοισ τινα ζητειτε απεκριθησαν αυτω ι̅ν̅
τον ναζωραιον λεγει αυτοισ εγω ειμι ι̅σ̅ ιστηκει δε και ιουδασ ο παραδιδουσ αυτον μετ αυτων ωσ
ουν ειπεν αυτοισ εγω ειμι απηλθαν εισ τα οπισω και επεσαν χαμαι παλιν ουν επηρωτησεν αυτουσ
τινα ζητειτε οι δε ειπον ι̅ν̅ τον ναζωραιον απεκριθη ι̅σ̅ ειπον υμιν οτι εγω ειμι ει ουν εμε ζητειτε
αφετε τουτουσ υπαγειν ινα πληρωθη ο λογοσ ον ειπεν οτι ουσ δεδωκασ μοι ουκ απωλεσα εξ
αυτων ουδενα σιμων ουν πετροσ εχων μαχαιραν ειλκυσεν αυτην και επαισε τον του αρχιερεωσ
δουλον και απεκοψεν αυτου το ωταριον το δεξιον ην δε ονομα τω δουλω μαλχοσ ειπεν ουν ο ι̅σ̅ τω
πετρω βαλε την μαχαιραν εισ την θηκην το ποτηριον ο δεδωκεν μοι ο πατηρ ου μη πιω αυτο
ξ̅γ̅ η ουν σπειρα και ο χειλιαρχοσ και οι υπηρεται των ιουδαι

ων συνελαβον τον ι̅ν̅ και εδησαν αυτον και ηγαγον προσ ανναν πρωτον ην γαρ πενθεροσ του και-
αφα οσ ην αρχιερευσ του ενιαυτου εκεινου ην δε καιαφασ ο συμβουλευσασ τοισ ιουδαιοισ οτι
συμφερει ενα ανθρωπον αποθανειν υπερ του λαου ηκολουθει δε τω ι̅υ̅ σιμων πετροσ και αλλοσ
μαθητησ ο δε μαθητησ εκεινοσ γνωστοσ ην τω αρχιερει και συνεισηλθεν τω ι̅υ̅ εισ την αυλην του
ξδ αρχιερεωσ ο δε πετροσ ϊστηκει προσ τη θυρα εξω εξηλθεν ουν ο μαθητησ ο αλλοσ ο γνωστοσ
του αρχιερεωσ και ειπεν τη θυρωρω και εισηγαγε τον πετρον λεγει ουν τω πετρω η παιδισκη η
θυρωροσ μη και συ εκ των μαθητων ει του ανθρωπου τουτου λεγει εκεινοσ ουκ ειμι ϊστηκεισαν δε
οι δουλοι και οι υπηρεται ανθρακιαν πεποιηκοτεσ οτι ψυχοσ ην και εθερμαινοντο ην δε και ο
πετροσ μετ αυτων εστωσ και θερμαινομενοσ ο ουν αρχιερευσ ηρωτησεν τον ι̅ν̅ περι των μαθητων
αυτου και περι τησ διδαχησ αυτου απεκριθη αυτω ι̅σ̅ εγω

I. B³ ωσι τετελ. ωσι μετ εξηλθε II. B³ δεδωκε συνεισηλθε ειπε ηρωτησε
2 B³ γινωσκη 11 B³ φαρισαιων 13 B³ ειστηκει 20 B³ χιλιαρχος 25 B³ ειστηκει 27 B³ ειστηκεισαν

παρησια λελαληκα τω κοσμω εγω παντοτε εδιδαξα εν συναγωγη και εν τω ιερω οπου παντες οι
ιουδαιοι συνερχονται και εν κρυπτω ελαλησα ουδεν τι με ερωτας ερωτησον τους ακηκοοτας τι
ελαλησα αυτοις ιδε ουτοι οιδασιν α ειπον εγω ταυτα δε αυτου ειποντος εις παρεστηκως των
υπηρετων εδωκε ραπισμα τω ι̅υ̅ ειπων ουτως αποκρεινη τω αρχιερει απεκριθη αυτω ι̅σ̅ ει κακως
ξε ελαλησα μαρτυρησον περι του κακου ει δε καλως τι με δερεις απεστειλεν ουν αυτον ο αννας
δεδεμενον προς καιαφαν τον αρχιερεα ην δε σιμων πετρος εστως και θερμαινομενος ειπον ουν
αυτω μη και συ εκ των μαθητων αυτου ει ηρνησατο εκεινος και ειπεν ουκ ειμι λεγει εις εκ των
δουλων του αρχιερεως συγγενης ων ου απεκοψε πετρος το ωτιον ουκ εγω σε ειδον εν τω κηπω
ξς μετ αυτου παλιν ουν ηρνησατο πετρος και ευθεως αλεκτωρ εφωνησεν αγουσιν ουν τον ι̅υ̅ απο
του καιαφα εις το πραιτωριον ην δε πρωι και αυτοι ουκ εισηλθον εις

το πραιτωριον ινα μη μιανθωσιν αλλα φαγωσιν το πασχα εξηλθεν ουν ο πειλατος εξω προς
αυτους και φησιν τινα κατηγοριαν φερετε του ανθρωπου τουτου απεκριθησαν και ειπαν αυτω ει
μη ην ουτος κακον ποιων ουκ αν σοι παρεδωκαμεν αυτον ειπεν ουν αυτοις πειλατος λαβετε αυτον
υμεις και κατα τον νομον υμων κρεινατε αυτον ειπον αυτω οι ιουδαιοι ημιν ουκ εξεστιν απο-
κτειναι ουδενα ινα ο λογος του ι̅υ̅ πληρωθη ον ειπεν σημαινων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν
ξζ εισηλθεν ουν παλιν εις το πραιτωριον ο πειλατος και εφωνησε τον ι̅υ̅ και ειπεν αυτω συ ει ο
βασιλευς των ιουδαιων απεκριθη ι̅σ̅ απο σεαυτου συ τουτο λεγεις η αλλοι ειπον σοι περι εμου
απεκριθη ο πειλατος μητι εγω ιουδαιος ειμι το εθνος το σον και οι αρχιερεις παρεδωκαν σε εμοι
τι εποιησας απεκριθη ι̅σ̅ η βασιλεια η εμη ουκ εστιν εκ του κοσμου τουτου ει εκ του κοσμου του-
του ην η βασιλεια η εμη οι υπηρεται οι εμοι ηγωνιζοντο ινα μη παραδοθω τοις

ιουδαιοις νυν δε η βασιλεια η εμη ουκ εστιν εντευθεν ειπεν ουν αυτω ο πειλατος ουκουν βασιλευς
ει συ απεκριθη ο ι̅σ̅ συ λεγεις οτι βασιλευς ειμι εγω εις τουτο γεγεννημαι και εις τουτο εληλυθα
εις τον κοσμον ινα μαρτυρησω τη αληθεια πας ο ων εκ της αληθειας ακουει μου της φωνης
λεγει αυτω ο πειλατος τι εστιν αληθεια και τουτο ειπων παλιν εξηλθεν προς τους ιουδαιους και
λεγει αυτοις εγω ουδεμιαν ευρισκω εν αυτω αιτιαν εστιν δε συνηθεια υμιν ινα ενα απολυσω υμιν
τω πασχα βουλεσθε ουν απολυσω υμιν τον βασιλεα των ιουδαιων εκραυγασαν ουν παλιν λεγοντες
ξη μη τουτον αλλα τον βαραββαν ην δε ο βαραββας ληστης τοτε ουν ελαβεν ο πειλατος τον ι̅υ̅
και εμαστειγωσεν και οι στρατιωται πλεξαντες στεφανον εξ ακανθων επεθηκαν αυτου τη κεφαλη
και ιματιον πορφυρουν περιεβαλον αυτον και ηρχοντο προς αυτον και ελεγον χαιρε ο βασιλευς
των ιουδαιων και εδιδοσαν αυτω ραπισματα και εξηλθε παλιν

II. B^3 φαγωσι φησι ειπε III. B^3 εξηλθε εστι

1 B^3 παρρησια 4 B^3 αποκρινη 11 B^3 πιλατος 13 B^3 πιλατος 14 B^3 κρινατε 16 B^3 πιλατος 18 B^3 πιλατος 20 post ηγωνιζοντο B^3 add αν 21 B^3 πιλατος 24 B^3 πιλατος 27 B^3 πιλατος 28 B^3 εμαστιγωσε

εξω ο πειλατοσ και λεγει αυτοισ ιδε αγω υμιν αυτον εξω ινα γνωτε οτι ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω εν αυτω εξηλθεν ουν ισ̅ εξω φορων τον ακανθινον στεφανον και το πορφυρουν ιματιον και λεγει αυτοισ ιδου ανθρωποσ οτε ουν ειδον αυτον οι αρχιερεισ και οι υπηρεται εκραυγασαν λεγοντεσ σταυρωσον σταυρωσον λεγει αυτοισ ο πειλατοσ λαβετε αυτον υμεισ και σταυρωσατε εγω γαρ ουχ ευρισκω εν αυτω αιτιαν απεκριθησαν αυτω οι ιουδαιοι ημεισ νομον εχομεν και κατα τον νομον οφειλει αποθανειν οτι υιον θυ̅ εαυτον εποιησεν οτε ουν ηκουσεν ο πειλατοσ τουτον τον λογον μαλλον εφοβηθη και εισηλθεν εισ το πραιτωριον παλιν και λεγει τω ιυ̅ ποθεν ει συ ο δε ισ̅ αποκρισιν ουκ εδωκεν αυτω λεγει ουν αυτω ο πειλατοσ εμοι ου λαλεισ ουκ οιδασ οτι εξουσιαν εχω απολυσαι σε και εξουσιαν εχω σταυρωσαι σε απεκριθη αυτω ισ̅ ουκ ειχεσ εξουσιαν κατ εμου ουδεμιαν ει μη ην δεδομενον σοι ανωθεν δια του

το ο παραδουσ με σοι μειζονα αμαρτιαν εχει εκ τουτου ο πειλατοσ εζητει απολυσαι αυτον οι δε ιουδαιοι εκραυγασαν λεγοντεσ αν τουτον απολυσησ ουκ ει φιλοσ του καισαροσ πασ ο βασιλεα εαυτον ποιων αντιλεγει τω καισαρι ο ουν πειλατοσ ακουσασ των λογων τουτων ηγαγεν εξω τον ιν̅ και εκαθισεν επι βηματοσ εισ τοπον λεγομενον λιθοστρωτον εβραιστι δε γαββαθα ην δε παρασκευη του πασχα ωρα ην ωσ εκτη και λεγει τοισ ιουδαιοισ ιδε ο βασιλευσ υμων εκραυγασαν ουν εκεινοι αρον αρον σταυρωσον αυτον λεγει αυτοισ ο πειλατοσ τον βασιλεα υμων σταυρωσω απεκριθησαν οι αρχιερεισ ουκ εχομεν βασιλεα ει μη καισαρα τοτε ουν παρεδωκεν αυτον αυτοισ ινα σταυρωθη παρελαβον ουν τον ιν̅ και βασταζων αυτω τον σταυρον εξηλθεν εισ τον λεγομενον κρανιου τοπον ο λεγετε εβραιστι γολγοθ· οπου αυτον εσταυρωσαν και μετ αυτου αλλουσ δυο εντευθεν και εντευθεν μεσον δε τον ιν̅ εγραψεν δε

και τιτλον ο πειλατοσ και εθηκεν επι του σταυρου ην δε γεγραμμενον ισ̅ ο ναζωραιοσ ο βασιλευσ των ιουδαιων τουτον ουν τον τιτλον πολλοι ανεγνωσαν των ιουδαιων οτι εγγυσ ην ο τοποσ τησ πολεωσ οπου εσταυρωθη ο ισ̅ και ην γεγραμμενον εβραιστι ρωμαιστι ελληνιστι ελεγον ουν τω πειλατω οι αρχιερεισ των ιουδαιων μη γραφε ο βασιλευσ των ιουδαιων αλλ οτι εκεινοσ ειπε βασιλευσ των ιουδαιων ειμι απεκριθη ο πειλατοσ ο γεγραφα γεγραφα οι ουν στρατιωται οτε εσταυρωσαν τον ιν̅ ελαβον τα ιματια αυτου και εποιησαν τεσσαρα μερη εκαστω στρατιωτη μεροσ και τον χιτωνα ην δε ο χιτων αραφοσ εκ των ανωθεν υφαντοσ δι ολου ειπον ουν προσ αλληλουσ μη σχισωμεν αυτον αλλα λαχωμεν περι αυτου τινοσ εσται ινα η γραφη πληρωθη διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοισ και επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον οι μεν ουν στρατιωται ταυτα εποιησαν ιστηκεισαν δε παρα τω σταυρω του ιυ̅ η μητηρ αυτου

II. B³ εγραψε

1, item vv. 4. 6. 8. 11. 13. 16 B³ πιλατοσ 19 B³ λεγεται 21 B³ πιλατοσ 24 B³ πιλατω 25 B³ πιλατοσ 30 B³ ειστηκεισαν

και η αδελφη της μητρος αυτου μαρια η του κλωπα και μαρια η μαγδαληνη ι̅σ̅ ουν ιδων την
μητερα και τον μαθητην παρεστωτα ον ηγαπα λεγει τη μητρι γυναι ιδε ο υιος σου ειτα λεγει τω
μαθητη ιδε η μητηρ σου και απ εκεινης της ωρας ελαβεν ο μαθητης αυτην εις τα ιδια μετα
τουτο ισ ειδως οτι ηδη παντα τετελεσται ινα τελειωθη η γραφη λεγει διψω σκευος εκειτο οξους
μεστον σπογγον ουν μεστον του οξους υσσωπω περιθεντες προσηνεγκαν αυτου τω στοματι οτε
σξβ ουν ελαβεν το οξος ι̅σ̅ ειπεν τετελεσται και κλεινας την κεφαλην παρεδωκεν το πνευμα οι
ουν ιουδαιοι επει παρασκευη ην ινα μη μεινη επι του σταυρου τα σωματα εν τω σαββατω ην
γαρ μεγαλη η ημερα εκεινη του σαββατου ηρωτησαν τον πειλατον ινα κατεαγωσιν αυτων τα
σκελη και αρθωσιν ηλθον ουν οι στρατιωται και του μεν πρωτου κατεαξαν τα σκελη και του
αλλου του συνσταυρωθεντος αυτω επι δε τον ι̅ν̅ ελθοντες ως ειδον ηδη αυτον τεθνη

κοτα ου κατεαξαν αυτου τα σκελη αλλ εις των στρατιωτων λογχη αυτου την πλευραν ενυξεν
και εξηλθεν ευθυς αιμα και υδωρ και ο εωρακως μεμαρτυρηκε και αληθινη αυτου εστιν η μαρ-
τυρια και εκεινος οιδεν οτι αληθη λεγει ινα και υμεις πιστευητε εγενετο γαρ ταυτα ινα η γραφη
> πληρωθη οστουν ου συντριβησεται αυτου και παλιν ετερα γραφη λεγει οψονται εις ον εξεκεντησαν
σξγ μετα δε ταυτα ηρωτησεν τον πειλατον ιωσηφ απο αρειμαθαιας ων μαθητης ι̅υ̅ κεκρυμμενος
δε δια τον φοβον των ιουδαιων ινα αρη το σωμα του ι̅υ̅ και επετρεψεν ο πειλατος ηλθεν ουν και
ηρεν το σωμα αυτου ηλθεν δε και νεικοδημος ο ελθων προς αυτον νυκτος το πρωτον φερων ελι-
γμα σμυρνης και αλοης ως λειτρας εκατον ελαβον ουν το σωμα του ι̅υ̅ και εδησαν αυτο οθονιοις
μετα των αρωματων καθως εθος εστι τοις ιουδαιοις ενταφιαζειν ην δε εν τω τοπω οπου εσταυ-
ρωθη κηπος και εν τω κηπω μνημειον καινον εν ω ουδεπω ου

δεις ην τεθειμενος εκει ουν δια την παρασκευην των ιουδαιων οτι εγγυς ην το μνημειον εθηκαν
σξδ τον ι̅ν̅ τη δε μια των σαββατων μαρια η μαγδαληνη ερχεται πρωι σκοτιας ετι ουσης εις το
μνημειον και βλεπει τον λιθον ηρμενον εκ του μνημειου τρεχει ουν και ερχεται προς σιμωνα πετρον
και προς τον αλλον μαθητην ον εφιλει ο ι̅σ̅ και λεγει αυτοις ηραν τον κ̅ν̅ εκ του μνημειου και
ουκ οιδαμεν που εθηκαν αυτον εξηλθεν ουν ο πετρος και ο αλλος μαθητης και ηρχοντο εις το
μνημειον ετρεχον δε οι δυο ομου και ο αλλος μαθητης προεδραμεν ταχειον του πετρου και ηλθε
πρωτος εις το μνημειον και παρακυψας βλεπει κειμενα τα οθονια ου μεντοι εισηλθεν ερχεται ουν
και σιμων πετρος ακολουθων αυτω και εισηλθεν εις το μνημειον και θεωρει τα οθονια κειμενα
και το σουδαριον ο ην επι της κεφαλης αυτου ου μετα των οθονιων κειμενον αλλα χωρις εντετυ-
λιγμενον εις ενα τοπον τοτε ουν εισηλθεν και ο αλλος μαθητης ο ελθων

I. B^3 ελαβε το ειπε παρεδωκε II. B^3 ενυξε ηρωτησε ηρε ηλθε III. B^3 προεδραμε εισηλθε και

6 B^3 κλινας 8 εκεινη : B^3 εκεινου. Ibidem B^3 πιλατον 10 B^3 συσταυρωθεντος 15 B^3 πιλατον et αριμαθαιας 16 B^3 πιλατος 17 B^3 νικοδημος 18 B^3 λιτρας 26 B^3 ταχιον

πρωτοσ εισ το μνημειον και ειδεν και επιστευσεν ουδεπω γαρ ηδεισαν την γραφην οτι δει αυτον
εκ νεκρων αναστηναι απηλθον ουν παλιν προσ αυτουσ οι μαθηται μαρια δε ειστηκει προσ τω
μνημειω εξω κλαιουσα ωσ ουν εκλαιεν παρεκυψεν εισ το μνημειον και θεωρει δυο αγγελουσ εν
λευκοισ καθεζομενουσ ενα προσ τη κεφαλη και ενα προσ τοισ ποσιν οπου εκειτο το σωμα του ι̅υ̅
και λεγουσιν αυτη εκεινοι γυναι τι κλαιεισ και λεγει αυτοισ οτι ηραν τον κ̅ν̅ μου και ουκ οιδα
που εθηκαν αυτον ταυτα ειπουσα εστραφη εισ τα οπισω και θεωρει τον ι̅ν̅ εστωτα και ουκ ηδει
οτι ι̅σ̅ εστιν λεγει αυτη ι̅σ̅ γυναι τι κλαιεισ τινα ζητεισ εκεινη δοκουσα οτι ο κηπουροσ εστιν
λεγει αυτω κ̅ε̅ ει συ εβαστασασ αυτον ειπε μοι που εθηκασ αυτον καγω αυτον αρω λεγει αυτη ι̅σ̅
μαριαμ στραφεισα εκεινη λεγει αυτω εβραιστι ραββουνει ο λεγεται διδασκαλε λεγει αυτη ι̅σ̅ μη
απτου μου ουπω γαρ αναβεβηκα προσ τον πατερα πορευου δε προσ τουσ αδελ

φουσ μου και ειπε αυτοισ αναβαινω προσ τον πατερα μου και πατερα υμων και θ̅ν̅ μου και θ̅ν̅
υμων ερχεται μαριαμ η μαγδαληνη αγγελλουσα τοισ μαθηταισ οτι εωρακα τον κ̅ν̅ και ταυτα
ος ειπεν αυτη ουσησ ουν οψιασ τη ημερα εκεινη τη μια σαββατων και των θυρων κεκλεισμενων
οπου ησαν οι μαθηται δια τον φοβον των ιουδαιων ηλθεν ο ι̅σ̅ και εστη εισ το μεσον και λεγει
αυτοισ ειρηνη υμιν και τουτο ειπων εδειξε και τασ χειρασ και την πλευραν αυτοισ εχαρησαν ουν
οι μαθηται ιδοντεσ τον κ̅ν̅ ειπεν ουν αυτοισ ο ι̅σ̅ παλιν ειρηνη υμιν καθωσ απεσταλκεν με ο πατηρ
καγω πεμπω υμασ και τουτο ειπων ενεφυσησε και λεγει αυτοισ λαβετε πνευμα αγιον αν τινοσ
οζ αφητε τασ αμαρτιασ αφειονται αυτοισ αν τινοσ κρατητε κεκρατηνται θωμασ δε εισ εκ των
δωδεκα ο λεγομενοσ διδυμοσ ουκ ην μετ αυτων οτε ηλθεν ι̅σ̅ ελεγον ουν αυτω οι αλλοι μαθηται
εορακαμεν τον κ̅ν̅ ο δε ειπεν αυτοισ εαν μη ιδω εν ταισ χερσιν αυτου τον τυπον των ηλων και βα

λω τον δακτυλον μου εισ τον τυπον των ηλων και βαλω μου την χειρα εισ την πλευραν αυτου ου
οη μη πιστευσω και μεθ ημερασ οκτω παλιν ησαν εσω οι μαθηται αυτου και θωμασ μετ αυτων
ερχεται ο ι̅σ̅ των θυρων κεκλεισμενων και εστη εισ το μεσον και ειπεν ειρηνη υμιν ειτα λεγει τω
θωμα φερε τον δακτυλον σου ωδε και ιδε τασ χειρασ μου και φερε την χειρα σου και βαλε εισ
την πλευραν μου και μη γεινου απιστοσ αλλα πιστοσ απεκριθη θωμασ και ειπεν αυτω ο κ̅σ̅ μου
και ο θ̅σ̅ μου λεγει αυτω ι̅σ̅ οτι εωρακασ με πεπιστευκασ μακαριοι οι μη ιδοντεσ και πιστευσαν-
τεσ πολλα μεν ουν και αλλα σημεια εποιησεν ο ι̅σ̅ ενωπιον των μαθητων α ουκ εστιν γεγραμμενα
εν τω βιβλιω τουτω ταυτα δε γεγραπται ινα πιστευητε οτι ι̅σ̅ εστιν ο χ̅σ̅ ο υιοσ του θ̅υ̅ και ινα
ο̅θ̅ πιστευοντεσ ζωην εχητε εν τω ονοματι αυτου μετα ταυτα εφανερωσεν εαυτον παλιν ι̅σ̅ τοισ
μαθηταισ επι τησ θαλασσησ τησ τιβεριαδοσ εφανερωσεν δε ουτωσ ησαν ομου

I. B³ ειδε εκλαιε εστι bis II. B³ απεσταλκε III. B³ εστι εφανερωσε δε
18 B³ αφιενται 20 B³ εωρακαμεν 25 B³ γινου

σιμων πετροσ και θωμασ ο λεγομενοσ διδυμοσ και ναθαναηλ ο απο κανα τησ γαλειλαιασ και οι
του ζεβεδαιου και αλλοι εκ των μαθητων αυτου δυο λεγει αυτοισ σιμων πετροσ υπαγω αλιευειν
λεγουσιν αυτω ερχομεθα και ημεισ συν σοι εξηλθον και ενεβησαν εισ το πλοιον και εν εκεινη τη
νυκτι επιασαν ουδεν πρωιασ δε ηδη γεινομενησ εστη ι̅σ̅ εισ τον αιγιαλον ου μεντοι ηδεισαν οι
μαθηται οτι ι̅σ̅ εστιν λεγει ουν αυτοισ ι̅σ̅ παιδια μη τι προσφαγιον εχετε απεκριθησαν αυτω ου ο
δε ειπεν αυτοισ βαλετε εισ τα δεξια μερη του πλοιου το δικτυον και ευρησετε εβαλον ουν και
ουκετι αυτο ελκυσαι ισχυον απο του πληθουσ των ιχθυων λεγει ουν ο μαθητησ εκεινοσ ον ηγαπα
ο ι̅σ̅ τω πετρω ο κ̅σ̅ εστιν σιμων ουν πετροσ ακουσασ οτι ο κ̅σ̅ εστιν τον επενδυτην διεζωσατο ην
γαρ γυμνοσ και εβαλεν εαυτον εισ την θαλασσαν οι δε αλλοι μαθηται τω πλοιαριω ηλθον ου γαρ
ησαν μακραν απο τησ γησ αλλα ωσ απο πηχων διακοσιων συροντεσ το δικτυον των ιχθυων

ωσ ουν απεβησαν εισ την γην βλεπουσιν ανθρακιαν κειμενην και οψαριον επικειμενον και αρτον
λεγει αυτοισ ι̅σ̅ ενεγκατε απο των οψαριων ων επιασατε νυν ανεβη ουν σιμων πετροσ και ειλκυσεν
το δικτυον εισ την γην μεστον ιχθυων μεγαλων εκατον πεντηκοντατριων και τοσουτων οντων ουκ
εσχισθη το δικτυον λεγει αυτοισ ι̅σ̅ δευτε αριστησατε ουδεισ εντολμα των μαθητων εξετασαι
αυτον συ τισ ει ειδοτεσ οτι ο κ̅σ̅ εστιν ερχεται ι̅σ̅ και λαμβανει τον αρτον και διδωσιν αυτοισ και
π̅ το οψαριον ομοιωσ τουτο ηδη τριτον εφανερωθη ι̅σ̅ τοισ μαθηταισ εγερθεισ εκ νεκρων οτε ουν
ηριστησαν λεγει τω σιμωνι πετρω ο ι̅σ̅ σιμων ιωανου αγαπασ με πλεον τουτων λεγει αυτω ναι κ̅ε̅
συ οιδασ οτι φιλω σε λεγει αυτω βοσκε τα αρνια μου λεγει αυτω παλιν δευτερον σιμων ιωανου αγα-
πασ με λεγει αυτω ναι κ̅ε̅ συ οιδασ οτι φιλω σε λεγει αυτω ποιμαινε τα προβατια μου λεγει αυτω
το τριτον σιμων ιωανου φιλεισ με ελυπηθη ο πετροσ οτι ειπεν αυτω το τριτον φιλεισ με και ειπεν

κ̅ε̅ παντα συ οιδασ συ γεινωσκεισ οτι φιλω σε λεγει αυτω ι̅σ̅ βοσκε τα προβατια μου αμην αμην
λεγω σοι οτε ησ νεωτεροσ εζωννυεσ σεαυτον και περιεπατεισ οπου ηθελεσ οταν δε γηρασησ εκτε-
νεισ τασ χειρασ σου και αλλοσ ζωσει σε και οισει οπου ου θελεισ τουτο δε ειπεν σημαινων ποιω
θανατω δοξασει τον θ̅ν̅ και τουτο ειπων λεγει αυτω ακολουθει μοι επιστραφεισ ο πετροσ βλεπει τον
μαθητην ον ηγαπα ο ι̅σ̅ ακολουθουντα οσ και ανεπεσεν εν τω δειπνω επι το στηθοσ αυτου και
ειπεν κ̅ε̅ τισ εστιν ο παραδιδουσ σε τουτον ουν ιδων ο πετροσ λεγει τω ι̅υ̅ κ̅ε̅ ουτοσ δε τι λεγει
αυτω ο ι̅σ̅ εαν αυτον θελω μενειν εωσ ερχομαι τι προσ σε συ μοι ακολουθει εξηλθεν ουν ουτοσ ο
λογοσ εισ τουσ αδελφουσ οτι ο μαθητησ εκεινοσ ουκ αποθνησκει ουκ ειπεν δε αυτω ο ι̅σ̅ οτι ουκ
αποθνησκει αλλ εαν αυτον θελω μενειν εωσ ερχομαι τι προσ σε ουτοσ εστιν ο μαθητησ ο και μαρ-
τυρων περι τουτων και ο γραψασ ταυτα και οιδαμεν οτι αληθησ αυτου η μαρτυρια εστιν εστιν

I. B³ εστι ter II. B³ ειλκυσε ειπε (20) III. B³ ειπε ter
1 B³ γαλιλαιασ 4 B³ γινομενησ 21 B³ γινωσκεις

δε και αλλα πολλα α εποι
ησεν ο ισ ατινα εαν γρα
φηται καθ εν ουδ αυτο̄
οιμαι τον κοσμον χω
ρησειν τα γραφομενα
βιβλια : > >—

> κατα >

> ϊωαννην >

α τον μεν πρωτον λογον
εποιησαμην περι παντω̄
ω θεοφιλε ων ηρξατο
ισ̄ ποιειν τε και διδασκεῑ
αχρι ησ ημερας εντειλα
μενος τοις αποστολοις
δια πνευματος αγιου ους
εξελεξατο ανελημφθη·
οις και παρεστησεν εαυ
τον ζωντα μετα το πα
θειν αυτον εν πολλοις
τεκμηριοις δι ημερων
τεσσερακοντα οπτανο
μενος αυτοις και λεγω̄
τα περι της βασιλειας του θυ·
και συναλιζομενος πα
ρηγγειλεν αυτοις απο
ιεροσολυμων μη χωρι
ζεσθαι αλλα περιμενεῑ
την επαγγελειαν του
πατρος ην ηκουσατε μου
οτι ιωαννης μεν εβαπτι
σεν υδατι υμεις δε εν
πνευματι βαπτισθησε
σθε αγιω ου μετα πολλας
ταυτας ημερας οι μεν
ου̅ν συνελθοντες ηρω
των αυτον λεγοντες κε̄
ει εν τω χρονω τουτω
αποκαθιστανεις την
βασιλειαν τω ισραηλ ει
πεν προς αυτους ουχ υ
μων εστιν γνωναι χρο
νους η καιρους ους ο πα
τηρ εθετο εν τη ιδια ε
ξουσια αλλα λημψεσθε
δυναμιν επελθοντος
του αγιου πνευματος
εφ υμας και εσεσθε μου
μαρτυρες εν τε ιερου
σαλημ και εν παση τη
ιουδαια και σαμαρεια κ,

εως εσχατου της γης·
και ταυτα ειπων αυτω̄
βλεποντων επηρθη κ,
νεφελη υπελαβεν αυ
τον απο των οφθαλμω̄
αυτων και ως ατενιζο̄
τες ησαν εις τον ουρα
νον πορευομενου αυ
του και ιδου ανδρες δυο
παρειστηκεισαν αυτοις
εν εσθεσεσει λευκαις
οι και ειπαν ανδρες γα
λειλαιοι τι εστηκατε
βλεποντες εις τον ου
ρανον ουτος ο ισ̄ ο ανα
λημφθεις αφ υμων
εις τ ουρανον ουτως
ελευσεται ον τροπον
εθεασασθε αυτον πο
ρευομενον εις τον ου
ρανον· τοτε υπεστρε
ψαν εις ιερουσαλημ α
πο ορους του καλουμε
νου ελαιωνος ο εστιν
εγγυς ιερουσαλημ σαβ
βατου εχον οδον· και
οτε εισηλθον εις το υ
περωον ανεβησαν ου
ησαν καταμενοντες
ο τε πετρος και ιωαννης
και ιακωβος και ανδρε
ας φιλιππος και θωμας
βαρθολομαιος και μαθ
θαιος ιακωβος αλφαιου
και σιμων ο ζηλωτης
και ιουδας ιακωβου
ουτοι παντες ησαν προς
καρτερουντες ομοθυ
μαδον τη προσευχη σῡ
γυναιξιν και μαριαμ τη
μητρι ιυ και συν τοις α
β δελφοις αυτου· και εν

II. B³ εστι III. B³ γυναιξι

2, 8 B³ ανεληφθη 13 B³ τεσσαρακοντα 20 B³ επαγγελιαν 32 post ειπεν B³ demum ut vdtr add ουν 36 B³ ληψεσθε 3, 11 B³ εσθησεσι 12 B³ γαλιλαιοι 16 B³ αναληφθεις 17 τ: B³ supra scripsit ον, ut esset τον 33 B³ ματθαιος corrige 3, 11 εσθησεσει

ταις ημεραις ταυταις αναστας πετρος εν μεσω των αδελφων ειπεν ην τε οχλος ονοματων επι το αυτο ως εκατον εικοσι ανδρες αδελφοι εδει πληρωθηναι την γραφην ην προειπε το πνευμα το αγιον δια στοματος δαυειδ περι ιουδα του γενομενου οδηγου τοις συλλαβουσιν ῑν οτι κατηριθμημενος ην εν ημειν και ελαχεν τον κληρον της διακονιας ταυτης ουτος μεν ουν εκτησατο χωριον εκ μισθου της αδικιας και πρηνης γενομενος ελακησεν μεσος και εξεχυθη παντα τα σπλαγχνα αυτου και γνωστον εγενετο πασι τοις κατοικουσι ιερουσαλημ ωστε κληθηναι το χωριον εκεινο τη διαλεκτω αυτων ακελδαμαχ τουτεστιν χωριον αιματος γεγραπται γαρ εν βιβλω ψαλμων γενηθητω η επαυλις αυτου ερημος και μη εστω ο κατοικων εν αυτη και την επισκοπην αυτου λαβετω ετερος δει ουν των συνελθοντων ημιν ανδρων εν παντι χρονω ω εισηλθεν και εξηλθεν εφ ημας ο κ̄σ ῑσ αρξαμενος απο του βαπτισματος ιωανου εως της ημερας ης ανελημφθη αφ ημων

μαρτυρα της αναστασεως αυτου συν ημιν γενεσθαι ενα τουτων και εστησαν δυο ιωσηφ τον καλουμενον βαρσαββαν ος επεκληθη ιουστος και μαθθιαν και προσευξαμενοι ειπαν συ κ̄ε καρδιογνωστα παντων αναδειξον ον εξελεξω εκ τουτων των δυο ενα λαβειν τον τοπον της διακονιας ταυτης και αποστολης αφ ης παρεβη ιουδας πορευθηναι εις τον τοπον τον ιδιον και εδωκαν κληρους αυτοις και επεσεν ο κληρος επι μαθθιαν και σῡκατεψηφισθη μετα των ενδεκα αποστο-
γ̄ λων και εν τω συνπληρουσθαι την ημεραν της πεντηκοστης ησαν παντες ομου επι το αυτο και εγενετο αφνω εκ του ουρανου ηχος ωσπερ φερομενης πνοης βιαιας και επληρωσεν ολον τον οικον ου ησαν καθημενοι και ωφθησαν αυτοις διαμεριζομεναι γλωσσαι ωσει πυρος και εκαθισεν εφ ενα εκαστον αυτων και επλησθησαν παντες πνευματος αγιου και ηρξαντο λαλειν ετεραις γλωσσαις καθως το πνευμα εδιδου αποφθεγγεσθαι αυτοις ησαν δε εν ιερουσαλημ κατοικουν

τες ιουδαιοι ανδρες ευλαβεις απο παντος εθνους των υπο τον ουρανον γενομενης δε της φωνης ταυτης συνηλθε το πληθος και συνεχυθη οτι ηκουσεν εις εκαστος τη ιδια διαλεκτω λαλουντων αυτων εξισταντο δε και εθαυμαζον λεγοντες ουχι ιδου παντες ουτοι εισιν οι λαλουντες γαλειλαιοι και πως ημεις ακουομεν εκαστος τη ιδια διαλεκτω ημων εν η εγεννηθημεν παρθοι και μηδοι και ειλαμειται και οι κατοικουντες την μεσοποταμιαν ιουδαιαν τε και καππαδοκιαν ποντον και την ασιαν φρυγιαν τε και παμφυλιαν αιγυπτον και τα μερη της λιβυης της κατα κυρηνην και οι επιδημουντες ρωμαιοι ιουδαιοι τε και προσηλυτοι κρητες και αραβες ακουομεν λαλουντων αυτων ταις ημετεραις γλωσσαις τα μεγαλεια του θ̄υ εξισταντο δε παντες και διηπορουντο αλλος προς αλλον λεγοντες τι θελει τουτο ειναι ετεροι δε διαχλευαζοντες ελεγον οτι γλευκους μεμεστωμενοι εισιν σταθεις δε ο πετρος συν τοις ενδεκα επηρεν την φωνην αυτου και απεφθεγξατο

I. B^3 ελαχε ελακησε κατοικουσιν εισηλθε III. B^3 εισι επηρε

3 B^3 δαυιδ 4 B^3 ημιν 7 post τη B^3 add ιδια 10 B^3 ιωαννου et ανεληφθη 12 B^3 ματθιαν 15 B^3 ματθιαν et συγκατεψηφισθη 16 B^3 συμπληρουσθαι 23 B^2 et^3 απαντες et γαλιλαιοι 25 B^3 αιλαμιται

αυτοις ανδρες ιουδαιοι και οι κατοικουντες ιερουσαλημ παντες τουτο υμιν γνωστον εστω και ενωτισασθε τα ρηματα μου ου γαρ ως υμεις υπολαμβανετε ουτοι μεθυουσιν εστιν γαρ ωρα τριτη της ημερας αλλα τουτο εστιν το ειρημενον δια του προφητου ιωηλ και εσται μετα ταυτα λεγει ο θ̅σ̅ εκχεω απο του πνευματος μου επι πασαν σαρκα και προφητευσουσιν οι υιοι υμων και αι θυγατερες υμων και οι νεανισκοι υμων ορασεις οψονται και οι πρεσβυτεροι υμων ενυπνιοις ενυπνιασθησονται καιγε επι τους δουλους μου και επι τας δουλας μου εν ταις ημεραις εκειναις εκχεω απο του πνευματος μου και προφητευσουσιν και δωσω τερατα εν τω ουρανω ανω και σημεια επι της γης κατω αιμα και πυρ και ατμειδα καπνου ο ηλιος μεταστραφησεται εις σκοτος και η σεληνη εις αιμα πριν η ελθειν ημεραν κ̅υ̅ την μεγαλην και επιφανη και εσται πας ος εαν επικαλεσηται το ονομα κ̅υ̅ σωθησεται ανδρες ιστραηλειται ακουσατε τους λογους τουτους

ι̅ν̅ τον ναζωραιον ανδρα αποδεδειγμενον απο του θ̅υ̅ εις υμας δυναμεσι και τερασι και σημειοις οις εποιησεν δι αυτου ο θ̅σ̅ εν μεσω υμων καθως αυτοι οιδατε τουτον τη ωρισμενη βουλη και προγνωσει του θ̅υ̅ εκδοτον δια χειρος ανομων προσπηξαντες ανειλατε ον ο θ̅σ̅ ανεστησε λυσας τας ωδεινας του θανατου καθοτι ουκ ην δυνατον κρατεισθαι αυτον υπ αυτου δαυειδ γαρ λεγει εις αυτον προορωμην τον κ̅ν̅ ενωπιον μου διαπαντος οτι εκ δεξιων μου εστιν ινα μη σαλευθω δια τουτο ηυφρανθη μου η καρδια και ηγαλλιασατο η γλωσσα μου ετι δε και η σαρξ μου κατασκηνωσει επ ελπιδι οτι ουκ ενκαταλειψεις την ψυχην μου εις αδην ουδε δωσεις τον οσιον σου ιδειν διαφθοραν εγνωρισας μοι οδους ζωης πληρωσεις με ευφροσυνης μετα του προσωπου σου ανδρες αδελφοι εξον ειπειν μετα παρρησιας προς υμας περι του πατριαρχου δαυειδ οτι και ετελευτησεν και εταφη και το μνημα αυτου εστιν εν ημιν αχρι της ημερας ταυτης προ

φητης ουν υπαρχων και ειδως οτι ορκω ωμοσεν ο θ̅σ̅ εκ καρπου της οσφυος αυτου καθισαι επ τον θρονον αυτου προιδων ελαλησεν περι της αναστασεως του χ̅υ̅ οτι ουτε ενκατελειφθη εις αδην ουδε η σαρξ αυτου ειδεν διαφθοραν τουτον τον ι̅ν̅ ανεστησεν ο θ̅σ̅ ου παντες ημεις εσμεν μαρτυρες τη δεξια ουν του θ̅υ̅ υψωθεις την τε επαγγελιαν του πνευματος του αγιου λαβων παρα του πατρος εξεχεεν τουτο ο υμεις και βλεπετε και ακουετε ου γαρ δαυειδ ανεβη εις τους ουρανους λεγει δε αυτος ειπεν κ̅σ̅ τω κ̅ω̅ μου καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου υποποδιον των ποδων σου ασφαλως ου γεινωσκετω πας οικος ισραηλ οτι και κ̅ν̅ αυτον και χ̅ν̅ εποιησεν ο θ̅σ̅ τουτον τον ι̅ν̅ ον υμεις εσταυρωσατε ακουσαντες δε κατενυγησαν την καρδιαν ειπον τε προς τον πετρον και τους λοιπους αποστολους τι ποιησωμεν ανδρες αδελφοι πετρος δε προς αυτους μετανοησατε και βαπτισθητω εκαστος υμων εν τω ονοματι ι̅υ̅ χ̅υ̅ εις α

I. B^3 εστι bis προφητευσουσι και II. B^3 εποιησε ετελευτησε III. B^3 ελαλησε ειδε εξεχε

8 B^3 ατμιδα 10 B^3 ισραηλειται (ε enim instauratum est) 14 B^3 ωδινας et δαυιδ 15 B^3 προωρωμην. 17 B^3 εγκαταλειψεις 19 B^3 δαυιδ 22 B^3 εγκατελειφθη 25 B^3 δαυιδ 26 B^3 ο κ̅σ̅ 27 ου : B^3 ουν, ibidem γινωσκετω

φεσιν των αμαρτιων υμων και λημψεσθε την δωρεαν του αγιου πνευματοσ υμιν γαρ εστιν η
επαγγελια και τοισ τεκνοισ υμων και πασι τοισ εισ μακραν οσουσ αν προσκαλεσηται κ̅σ̅ ο θ̅σ̅
ημων ετεροισ τε λογοισ πλειοσιν διεμαρτυρατο και παρεκαλει αυτουσ λεγων σωθητε απο τησ
γενεασ τησ σκολιασ ταυτησ οι μεν ουν αποδεξαμενοι τον λογον αυτου εβαπτισθησαν και προσ-
ετεθησαν εν τη ημερα εκεινη ψυχαι ωσει τρισχειλιαι ησαν δε προσκαρτερουντεσ τη διδαχη των
αποστολων και τη κοινωνια τη κλασει του αρτου και ταισ προσευχαισ εγεινετο δε παση ψυχη
φοβοσ πολλα δε τερατα και σημεια δια των αποστολων εγεινετο παντεσ δε οι πιστευσαντεσ επι
το αυτο ειχον απαντα κοινα και τα κτηματα και τασ υπαρξεισ επιπρασκον και διεμεριζον αυτα
πασιν καθοτι αν τισ χρειαν ειχεν καθ ημεραν τε προσκαρτερουντεσ ομοθυμαδον εν τω ιερω κλων-
τεσ τε κατ οικον αρτον μετελαμβανον τροφησ εν αγαλλιασει και α

φελοτητι καρδιασ αινουντεσ τον θ̅ν̅ και εχοντεσ χαριν προσ ολον τον λαον ο δε κ̅σ̅ προσετιθει
δ τουσ σωζομενουσ καθ ημεραν επι το αυτο πετροσ δε και ιωανησ ανεβαινον εισ το ιερον επι
την ωραν τησ προσευχησ την ενατην και τισ ανηρ χωλοσ εκ κοιλιασ μητροσ αυτου υπαρχων
εβασταζε ον ετιθουν καθ ημεραν προσ την θυραν του ιερου την λεγομενην ωραιαν του αιτειν
ελεημοσυνην παρα των εισπορευομενων εισ το ιερον οσ ιδων πετρον και ιωανην μελλοντασ εισιεναι
εισ το ιερον ηρωτα ελεημοσυνην λαβειν ατενισασ δε πετροσ εισ αυτον συν τω ιωαννη ειπεν βλε-
ψον εισ ημασ ο δε επειχεν αυτοισ προσδοκων τι παρ αυτων λαβειν ειπεν δε πετροσ αργυριον και
χρυσιον ουχ υπαρχει μοι ο δε εχω τουτο σοι διδωμι εν τω ονοματι ι̅υ̅ χ̅υ̅ του ναζωραιου περιπατει
και πιασασ αυτον τησ δεξιασ χειροσ ηγειρεν αυτον παραχρημα δε εστερεωθησαν αι βασεισ αυτου
και τα σφυδρα και εξαλλομενοσ εστη και πε

ριεπατει και εισηλθεν συν αυτοισ εισ το ιερον περιπατων και αλλομενοσ και αινων τον θ̅ν̅ και
ειδεν πασ ο λαοσ αυτον περιπατουντα και αινουντα τον θ̅ν̅ επεγεινωσκον δε αυτον οτι ουτοσ ην
ο προσ την ελεημοσυνην καθημενοσ επι τη ωραια πυλη του ιερου και επλησθησαν θαμβουσ και
εκστασεωσ επι τω συμβεβηκοτι αυτω κρατουντοσ δε αυτου τον πετρον και τον ιωανην συνεδρα-
μεν πασ ο λαοσ προσ αυτουσ επι τη στοα τη καλουμενη σολομωντοσ εκθαμβοι ιδων δε ο πετροσ
απεκρινατο προσ τον λαον ανδρεσ ισραηλειται τι θαυμαζετε επι τουτω η ημιν τι ατενιζετε ωσ
ιδια δυναμει η ευσεβεια πεποιηκοσιν του περιπατειν αυτον ο θ̅σ̅ αβρααμ και ισαακ και ιακωβ
ο θ̅σ̅ των πατερων ημων εδοξασεν τον παιδα αυτου ι̅ν̅ ον υμεισ μεν παρεδωκατε και ηρνησασθε
κατα προσωπον πειλατου κρειναντοσ εκεινου απολυειν υμεισ δε τον αγιον και δικαιον ηρνησασθε
και ητησασθε ανδρα φονεα χαρισθηναι υμιν τον δε αρχηγον τησ ζωησ απεκτει

I. B³ πλειοσι πασι ειχε II. B³ ειπε bis III. B³ εισηλθε ειδε συνεδραμε πεποιηκοσι εδοξασε

1 B³ λημψεσθε 5 B³ τρισχιλιαι 6 B³ εγινετο 7 B³ εγινετο 14 B³ εβασταζετο 20 B³ σφυρα 22 B³ επεγι-
νωσκον 26 B³ ισραηλιται 29 B³ πιλατου et κριναντοσ

νατε ον ο θ̅σ̅ ηγειρεν εκ νεκρων ου ημεισ μαρτυρεσ εσμεν και τη πιστει του ονοματοσ αυτου τουτον ον θεωρειτε και οιδατε εστερεωσεν το ονομα αυτου και η πιστισ η δι αυτου εδωκεν αυτω την ολοκληριαν ταυτην απεναντι παντων υμων και νυν αδελφοι οιδα οτι κατα αγνοιαν επραξατε ωσπερ και οι αρχοντεσ υμων ο δε θ̅σ̅ α προκατηγγειλεν δια στοματοσ παντων των προφητων παθειν τον χ̅ν̅ αυτου επληρωσεν ουτωσ μετανοησατε ουν και επιστρεψατε προσ το εξαλιφθηναι υμων τασ αμαρτιασ οπωσ αν ελθωσιν καιροι αναψυξεωσ απο προσωπου του κ̅υ̅ και αποστειλη τον προκεχειρισμενον υμιν χ̅ν̅ ι̅ν̅ ον δει ουρανον μεν δεξασθαι αχρι χρονων αποκαταστασεωσ παντων ων ελαλησεν. ο θ̅σ̅ δια στοματοσ των αγιων απ αιωνοσ αυτου προφητων μωυσησ μεν ειπεν οτι προφητην υμιν αναστησει κ̅σ̅ ο θ̅σ̅ εκ των αδελφων υμων ωσ εμε αυτου ακουσεσθε κατα παντα οσα αν λαληση προσ υμασ εσται δε πασα ψυχη ητισ αν

μη ακουση του προφητου εκεινου εξολεθρευθησεται εκ του λαου και παντεσ δε οι προφηται απο σαμουηλ και των καθεξησ οσοι ελαλησαν και κατηγγειλαν τασ ημερασ ταυτασ υμεισ εστε οι υιοι των προφητων και τησ διαθηκησ ησ ο θ̅σ̅ διεθετο προσ τουσ πατερασ υμων λεγων προσ αβρααμ και εν τω σπερματι σου ευλογηθησονται πασαι αι πατριαι τησ γησ υμιν πρωτον αναστησασ ο θ̅σ̅ τον παιδα αυτου απεστειλεν αυτον ευλογουντα υμασ εν τω αποστρεφειν εκαστον απο των πονηριων · λαλουντων δε αυτων προσ τον λαον επεστησαν αυτοισ οι αρχιερεισ και ο στρατηγοσ του ιερου και οι σαδδουκαιοι διαπονουμενοι δια το διδασκειν αυτουσ τον λαον και καταγγελλειν εν τω ι̅υ̅ την αναστασιν την εκ νεκρων και επεβαλον αυτοισ τασ χειρασ και εθεντο εισ τηρησιν εισ την αυριον ην γαρ εσπερα ηδη πολλοι δε των ακουσαντων τον λογον επιστευσαν και εγενηθη αριθμοσ των ανδρων ωσ χειλιαδεσ πεντε εγενετο δε επι την αυριον συναχθη

ναι αυτων τουσ αρχοντασ και τουσ πρεσβυτερουσ και τουσ γραμματεισ εν ιερουσαλημ και αννασ ο αρχιερευσ και καιαφασ και ιωαννησ και αλεξανδροσ και οσοι ησαν εκ γενουσ αρχιερατικου και στησαντεσ αυτουσ εν τω μεσω επυνθανοντο εν ποια δυναμει η εν ποιω ονοματι εποιησατε τουτο υμεισ τοτε πετροσ πλησθεισ πνευματοσ αγιου ειπεν προσ αυτουσ αρχοντεσ του λαου και πρεσβυτεροι ει ημεισ σημερον ανακρεινομεθα επι ευεργεσια ανθρωπου ασθενουσ εν τινι ουτοσ σεσωσται γνωστον εστω πασιν υμιν και παντι τω λαω ιστραηλ οτι εν τω ονοματι ι̅υ̅ χ̅υ̅ του ναζωραιου ον υμεισ εσταυρωσατε ον ο θ̅σ̅ ηγειρεν εκ νεκρων εν τουτω ουτοσ παρεστηκεν ενωπιον υμων υγιησ ουτοσ εστιν ο λιθοσ ο εξουθενηθεισ υφ υμων των οικοδομων ο γενομενοσ εισ κεφαλην γωνιασ και ουκ εστιν εν αλλω ουδενι η σωτηρια ουδε γαρ ονομα εστιν ετερον υπο τον ουρανον το δεδομενον εν ανθρωποισ εν ω δει σωθηναι υμασ θεωρουντεσ δε την του πετρου παρρησιαν

I. B³ εστερεωσε προκατηγγειλε ελθωσι III. B³ ειπε

5 B³ εξαλειφθηναι 8 B³ post αγιων add των 11 B³ εξολοθρευθησεται 20 B³ χιλιαδεσ 25 B³ ανακρινομεθα 26 B³ ισραηλ

και ιωαννου και καταλαβομενοι οτι ανθρωποι αγραμματοι εισιν και ιδιωται εθαυμαζον επεγεινωσκον τε αυτους οτι συν τω ι̅υ̅ ησαν τον τε ανθρωπον βλεποντες συν αυτοις εστωτα τον τεθαραπευμενον ουδεν ειχον αντειπειν κελευσαντες δε αυτους εξω του συνεδριου απελθειν συνεβαλλον προς αλληλους λεγοντες τι ποιησωμεν τοις ανθρωποις τουτοις οτι μεν γαρ γνωστον σημειον γεγονεν δι αυτων πασιν τοις κατοικουσιν ιερουσαλημ φανερον και ου δυναμεθα αρνεισθαι αλλ ινα μη επι πλειον διανεμηθη εις τον λαον απειλησωμεθα αυτοις μηκετι λαλειν επι τω ονοματι τουτω μηδενι ανθρωπων και καλεσαντες αυτους παρηγγειλαν καθολου μη φθεγγεσθαι μηδε διδασκειν επι τω ονοματι ι̅υ̅ ο δε πετρος και ιωαννης αποκριθεντες ειπαν προς αυτους ει δικαιον εστιν ενωπιον του θ̅υ̅ υμων ακουειν μαλλον η του θ̅υ̅ κρεινατε ου δυναμεθα γαρ ημεις α ειδαμεν και ηκουσαμεν μη λαλειν οι δε προσαπειλησαμενοι απελυσαν αυτους μηδεν ευρισκον

τες το πως κολασωσιν αυτους δια τον λαον οτι παντες εδοξαζον τον θ̅ν̅ επι τω γεγονοτι ετων γαρ ην πλειονων τεσσερακοντα ο ανθρωπος εφ ον γεγονει το σημειον τουτο της ιασεως απολυθεντες δε ηλθον προς τους ιδιους και απηγγειλαν οσα προς αυτους οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι ειπαν οι δε ακουσαντες ομοθυμαδον ηραν φωνην προς τον θ̅ν̅ και ειπαν δεσποτα συ ο ποιησας τον ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις ο του πατρος ημων δια πνευματος αγιου στοματος δαυειδ παιδος σου ειπων ινατι εφρυαξαν εθνη και λαοι εμελετησαν κενα παρεστησαν οι βασιλεις της γης και οι αρχοντες συνηχθησαν επι το αυτο κατα του κ̅υ̅ και κατα του χ̅υ̅ αυτου συνηχθησαν γαρ επ αληθειας εν τη πολει ταυτη επι τον αγιον παιδα σου ι̅ν̅ ον εχρεισας ηρωδης τε και ποντιος πειλατος συν εθνεσιν και λαοις ισραηλ ποιησαι οσα η χειρ σου και η βουλη προωρισεν γενεσθαι και τανυν κ̅ε̅ επιδε επι τας απειλας αυτων και δος τοις δουλοις σου μετα παρρησιας πασης

λαλειν τον λογον σου εν τω την χειρα εκτεινειν σε εις ιασιν και σημεια και τερατα γεινεσθαι δια του ονοματος του αγιου παιδος σου ι̅υ̅ και δεηθεντων αυτων εσαλευθη ο τοπος εν ω ησαν συνηγμενοι και επλησθησαν απαντες του αγιου πνευματος και ελαλουν τον λογον του θ̅υ̅ μετα παρρησιας

του δε πληθους των πιστευσαντων ην καρδια και ψυχη μια και ουδε εις τι των υπαρχοντων αυτω ελεγον ιδιον ειναι αλλ ην αυτοις παντα κοινα και δυναμει μεγαλη απεδιδουν το μαρτυριον οι αποστολοι του κ̅υ̅ ι̅υ̅ της αναστασεως χαρις τε μεγαλη ην επι παντας αυτους ουδε γαρ ενδεης ην τις εν αυτοις οσοι γαρ κτητορες χωριων η οικιων υπηρχον πωλουντες εφερον τας τειμας των πιπρασκομενων και ετιθουν παρα τους ποδας των αποστολων διεδιδετο δε εκαστω καθοτι αν τις χρειαν ειχεν ιωσηφ δε ο επικληθεις βαρναβας απο των αποστολων ο εστιν ερμηνευομενον υιος παρακλησεως λευειτης κυπριος τω γενει υπαρχοντος αυτω αγρου πωλησας ηνεγκεν το χρημα

I. B³ εισι γεγονε πασι II. B³ εθνεσι προωρισε III. B³ ηνεγκε

1 B³ επεγινωσκον 2 B³ τεθεραπευμενον 8 B³ του ι̅υ̅ 9 B³ κρινατε. Ibidem ex ειδαμεν B³ et οιδαμεν et ιδομεν fecit, ut optio inter hoc et illud dedisse videatur. Cf. Proleg. 11 B³ κολασοντα 12 B³ τεσσαρακοντα 18 B³ εχρισας 19 B³ πιλατος 21 B³ γινεσθαι 25 B³ ελεγεν 28 B³ τιμας et διεδιδοτο

και εθηκεν παρα τους ποδασ των αποστολων ανηρ δε τισ ανανιασ ονοματι συν σαπφειρα τη
γυναικι αυτου επωλησεν κτημα και ενοσφισατο απο της τιμησ συνιδυιησ και τησ γυναικοσ και
ενεγκασ μεροσ τι παρα τουσ ποδασ των αποστολων εθηκεν ειπεν δε ο πετροσ ανανια διατι επλη-
ρωσεν ο σατανασ την καρδιαν σου ψευσασθαι σε το πνευμα το αγιον και νοσφισασθαι απο τησ
τιμησ του χωριου ουχι μενον σοι εμενεν και πραθεν εν τη ση εξουσια υπηρχεν τι οτι εθου εν τη
καρδια σου το πραγμα τουτο ουκ εψευσω ανθρωποισ αλλα τω θω ακουων δε ο ανανιασ τουσ
λογουσ τουτουσ πεσων εξεψυξεν και εγενετο φοβοσ μεγασ επι παντασ τουσ ακουοντασ ανασταν-
τεσ δε οι νεωτεροι συνεστειλαν αυτον και εξενεγκαντεσ εθαψαν εγενετο δε ωσ ωρων τριων δια-
στημα και η γυνη αυτου μη ειδυϊα το γεγονοσ εισηλθεν απεκριθη δε προσ αυτην πετροσ ειπε μοι
ει τοσουτου το χωριον απεδοσθε η δε ειπεν ναι τοσουτου ο δε πετροσ προσ αυτην

τι οτι συνεφωνηθη υμιν πειρασαι το πνευμα κυ ιδου οι ποδεσ των θαψαντων τον ανδρα σου επι
τη θυρα και εξοισουσιν σε επεσεν δε παραχρημα προσ τουσ ποδασ αυτου και εξεψυξεν εισελθοντεσ
δε οι νεανισκοι ευρον αυτην νεκραν και εξενεγκαντεσ εθαψαν προσ τον ανδρα αυτησ και εγενετο
5 φοβοσ μεγασ εφ ολην την εκκλησιαν και επι παντασ τουσ ακουοντασ ταυτα· δια τε των
χειρων των αποστολων εγεινετο σημεια και τερατα πολλα εν τω λαω και ησαν ομοθυμαδον παν-
τεσ εν τη στοα σολομωνοσ των δε λοιπων ουθεισ ετολμα κολλασθαι αυτοισ αλλ εμεγαλυνεν αυτουσ
ο λαοσ μαλλον δε προσετιθεντο πιστευοντεσ τω κω πληθη ανδρων τε και γυναικων ωστε και εισ
τασ πλατειασ εκφερειν τουσ ασθενεισ και τιθεναι επι κλιναριων και κραβαττων ινα ερχομενου
πετρου καν η σκια επισκιασει τινι αυτων συνηρχετο δε και το πληθοσ των περιξ πολεων ιερου-
σαλημ φεροντεσ ασθενεισ και οχλουμενουσ υπο πνευματων ακαθαρτων

οιτινεσ εθεραπευοντο απαντεσ αναστασ δε ο αρχιερευσ και παντεσ οι συν αυτω η ουσα αιρεσισ
των σαδδουκαιων επλησθησαν ζηλουσ και επεβαλον τασ χειρασ επι τουσ αποστολουσ και εθεντο
αυτουσ εν τηρησει δημοσια αγγελοσ δε κυ δια νυκτοσ ηνοιξε τασ θυρασ τησ φυλακησ εξαγαγων
δε αυτουσ ειπεν πορευεσθε και σταθεντεσ λαλειτε εν τω ιερω τω λαω παντα τα ρηματα τησ
ζωησ ταυτησ ακουσαντεσ δε εισηλθον υπο τον ορθρον εισ το ιερον και εδιδασκον παραγενομενοι
δε ο αρχιερευσ και οι συν αυτω συνεκαλεσαν το συνεδριον και πασαν την γερουσιαν των υιων
ισραηλ και απεστειλαν εισ το δεσμωτηριον αχθηναι αυτουσ οι δε παραγενομενοι υπηρεται ουχ
ευρον αυτουσ εν τη φυλακη αναστρεψαντεσ δε απηγγειλαν λεγοντεσ οτι το δεσμωτηριον ευρομεν
κεκλεισμενον εν παση ασφαλεια και τουσ φυλακασ εστωτασ επι των θυρων ανοιξαντεσ δε εσω
ουδενα ευρομεν ωσ δε ηκουσαν τουσ λογουσ τουτουσ ο τε στρατηγοσ

I. B[3] εθηκε επωλησε ειπε εμενε υπηρχε εξεψυξε ειπε II. B[3] εξοισουσι επεσε III. B[3] ειπε
2 B[3] συνειδυιησ 15 B[3] εγινετο 18 B[3] κραββατων 22 B[3] ζηλου 25 B[2] ut vdtr et B[3] παραγενομενοσ

του ιερου και οι αρχιερεισ διηπορουν περι αυτων τι αν γενοιτο τουτο παραγενομενοσ δε τισ απηγγειλεν αυτοισ οτι ιδου οι ανδρεσ ουσ εθεσθαι εν τη φυλακη εισιν εν τω ιερω εστωτεσ και διδασκοντεσ τον λαον ·τοτε απελθων ο στρατηγοσ συν τοισ υπηρεταισ ηγεν αυτουσ ου μετα βιασ εφοβουντο γαρ τον λαον μη λιθασθωσιν αγαγοντεσ δε αυτουσ εστησαν εν τω συνεδριω και επηρωτησεν αυτουσ ο αρχιερευσ λεγων παραγγελια παρηγγειλαμεν υμιν μη διδασκειν επι τω ονοματι τουτω και ιδου πεπληρωκατε την ιερουσαλημ της διδαχησ υμων και βουλεσθε επαγαγειν εφ ημασ το αιμα του ανθρωπου τουτου αποκριθεισ δε πετροσ και οι αποστολοι ειπαν πειθαρχειν δει θω μαλλον η ανθρωποισ ο θσ των πατερων ημων ηγειρεν ιν ον υμεισ διεχειρισασθε κρεμασαντεσ επι ξυλου τουτον ο θσ αρχηγον και σωτηρα υψωσεν τη δεξια αυτου του δουναι μετανοιαν τω ισραηλ και αφεσιν αμαρτιων και ημεισ εν αυτω μαρτυρεσ των ρηματων τουτων και το

πνευμα το αγιον εδωκεν ο θσ τοισ πειθαρχουσιν αυτω οι δε ακουσαντεσ διεπρειοντο και εβουλοντο ανελειν αυτουσ αναστασ δε τισ εν τω συνεδριω φαρεισαιοσ ονοματι γαμαλιηλ νομοδιδασκαλοσ τιμιοσ παντι τω λαω εκελευσεν εξω βραχυ τουσ ανθρωπουσ ποιησαι ειπεν τε προσ αυτουσ ανδρεσ ισραηλειται προσεχετε εαυτοισ επι τοισ ανθρωποισ τουτοισ τι μελλετε πρασσειν προ γαρ τουτων των ημερων ανεστη θευδασ λεγων ειναι τινα εαυτον ω προσεκλιθη ανδρων αριθμοσ ωσ τετρακοσιων οσ ανηρεθη και παντεσ οσοι επειθοντο αυτω διελυθησαν και εγενοντο εισ ουδεν μετα τουτον ανεστη ιουδασ ο γαλειλαιοσ εν ταισ ημεραισ τησ απογραφησ και απεστησε λαον οπισω αυτου κακεινοσ απωλετο και παντεσ οσοι επειθοντο αυτω διεσκορπισθησαν και νυν λεγω υμιν αποστητε απο των ανθρωπων τουτων και αφετε αυτουσ οτι εαν η εξ ανθρωπων η βουλη αυτη η το εργον τουτο καταλυθησεται ει δε εκ θυ εστιν ου δυνησεσθε καταλυσαι αυτουσ μη

ποτε και θεομαχοι ευρεθητε επεισθησαν δε αυτω και προσκαλεσαμενοι τουσ αποστολουσ δειραντεσ
παρηγγειλαν μη λαλειν επι τω ονοματι του ιυ και απελυσαν οι μεν ουν επορευοντο χαιροντεσ απο
προσωπου του συνεδριου οτι κατηξιωθησαν υπερ του ονοματοσ ατιμασθηναι πασαν τε ημεραν εν
ζ τω ιερω και κατ οικον ουκ επαυοντο διδασκοντεσ και ευαγγελιζομενοι τον χν ιν εν δε ταισ
ημεραισ ταυταισ πληθυνοντων των μαθητων εγενετο γογγυσμοσ των ελληνιστων προσ τουσ εβραιουσ οτι παρεθεωρουντο εν τη διακονια τη καθημερινη αι χηραι αυτων προσκαλεσαμενοι δε οι δωδεκα το πληθοσ των μαθητων ειπαν ουκ αρεστον εστιν ημασ καταλειψαντασ τον λογον του θυ διακονειν τραπεζαισ επισκεψωμεθα δε αδελφοι ανδρασ εξ υμων μαρτυρουμενουσ επτα πληρεισ πνευματοσ και σοφιασ ουσ καταστησομεν επι τησ χρειασ ταυτησ ημεισ δε τη προσευχη και τη διακονια του λογου προσκαρτερησομεν και ηρεσεν ο λογοσ ενωπιον παντοσ του πληθουσ

I. B^3 υψωσε II. B^3 ειπε
2 B^3 εθεσθε 11 B^3 διεπριοντο 12 B^3 φαρισαιοσ 14 B^3 ισραηλιται 17 B^3 γαλιλαιοσ 18 νυν : B^2 τα νυν

και εξελεξαντο στεφανον ανδρα πληρη πιστεως και πνευματος αγιου και φιλιππον και προχορον και νικανορα και τειμωνα και παρμεναν και νικολαον προσηλυτον αντιοχεα ους εστησαν ενωπιον των αποστολων και προσευξαμενοι επεθηκαν αυτοις τας χειρας και ο λογος του θυ ηυξανεν και επληθυνετο ο αριθμος των μαθητων εν ιερουσαλημ σφοδρα πολυς τε οχλος των ιερεων υπηκουον τη πιστει στεφανος δε πληρης χαριτος και δυναμεως εποιει τερατα και σημεια μεγαλα εν τω λαω ανεστησαν δε τινες των εκ της συναγωγης της λεγομενης λιβερτινων και κυρηναιων και αλεξανδρεων και των απο κιλικιας και ασιας συνζητουντες τω στεφανω και ουκ ισχυον αντιστηναι τη σοφια και τω πνευματι ω ελαλει τοτε υπεβαλον ανδρας λεγοντας οτι ακηκοαμεν αυτου λαλουντος ρηματα βλασφημα εις μωυσην και τον θν συνεκεινησαν τε τον λαον και τους πρεσβυτερους και τους γραμματεις και επισταντες συνηρπασαν αυτον

και ηγαγον εις το συνεδριον εστησαν τε μαρτυρας ψευδεις λεγοντας ο ανθρωπος ουτος ου παυεται λαλων ρηματα κατα του τοπου του αγιου τουτου και του νομου ακηκοαμεν γαρ αυτου λεγοντος οτι ις ο ναζωραιος ουτος καταλυσει τον τοπον τουτον και αλλαξει τα εθνη α παρεδωκεν ημιν μωυσης και ατενισαντες εις αυτον παντες οι καθεζομενοι εν τω συνεδριω ειδον το προσωπον αυτου ωσει προσωπον αγγελου ειπεν δε ο αρχιερευς ει ταυτα ουτως εχει ο δε εφη ανδρες αδελφοι και πατερες ακουσατε ο θς της δοξης ωφθη τω πατρι ημων αβρααμ οντι εν τη μεσοποταμια πριν η κατοικησαι αυτον εν χαρραν και ειπεν προς αυτον εξελθε εκ της γης σου και της συγγενιας σου και δευρο εις την γην ην αν σοι δειξω τοτε εξελθων εκ γης χαλδαιων κατωκησεν εν χαρραν κακειθεν μετα το αποθανειν τον πατερα αυτου μετωκισεν αυτον εις την γην ταυτην εις ην υμεις νυν κατοικειτε και ουκ εδωκεν αυτω κληρο

νομιαν εν αυτη ουδε βημα ποδος και επηγγειλατο δουναι αυτω εις κατασχεσιν αυτην και τω σπερματι αυτου μετ αυτον ουκ οντος αυτω τεκνου ελαλησεν δε ουτως ο θς οτι εσται το σπερμα αυτου παροικον εν γη αλλοτρια και δουλωσουσιν αυτο και κακωσουσιν ετη τετρακοσια και το εθνος ω αν δουλευσωσιν κρινω εγω ο θς ειπεν και μετα ταυτα εξελευσονται και λατρευσουσιν μοι εν τω τοπω τουτω και εδωκεν αυτω διαθηκην περιτομης και ουτως εγεννησεν τον ισακ και περιετεμεν αυτον τη ημερα τη ογδοη και ισαακ τον ιακωβ και ιακωβ τους δωδεκα πατριαρχας και οι πατριαρχαι ζηλωσαντες τον ιωσηφ απεδοντο εις αιγυπτον και ην ο θς μετ αυτου και εξειλατο αυτον εκ πασων των θλειψεων αυτου και εδωκεν αυτω χαριν και σοφιαν εναντιον φαραω βασιλεως αιγυπτου και κατεστησεν αυτον ηγουμενον επ αιγυπτον και ολον τον οικον τουτον ηλθεν δε λειμος εφ ολην την αιγυπτον και χα

I. B^{3} ηυξανε II. B^{3} ειπε bis III. B^{3} ελαλησε δουλευσωσι ειπε λατρευσουσι εγεννησε ηλθε

2 B^{3} νικανωρα et τιμωνα 7 B^{3} συζητουντες 9 B^{3} συνεκινησαν 13 B^{3} et iam ut vdtr B^{2} εθη 18 B^{3} συγγενειας 25 B^{3} et iam ut vdtr B^{2} ισαακ 27 B^{3} εξιλατο 28 B^{3} θλιψεων 29 τουτον : B^{2} et^{3} αυτου 30 B^{3} λιμος

ναιαν και θλειψισ μεγαλη και ουχ ηυρισκον χορτασματα οι πατερεσ ημων ακουσασ δε ιακωβ' οντα σειτια εισ αιγυπτον εξαπεστειλεν τουσ πατερασ ημων πρωτον και εν τω δευτερω εγνωρισθη ιωσηφ τοισ αδελφοισ αυτου και φανερον εγενετο τω φαραω το γενοσ ιωσηφ· αποστειλασ δε ιωσηφ· μετεκαλεσατο ιακωβ τον πατερα αυτου και πασαν την συγγενειαν εν ψυχαισ εβδομηκοντα πεντε κατεβη δε ιακωβ και ετελευτησεν αυτοσ και οι πατερεσ ημων και μετετεθησαν εισ συχεμ και ετεθησαν εν τω μνηματι ω ωνησατο αβρααμ τιμησ αργυριου παρα των υιων εμμωρ εν συχεμ καθωσ δε ηγγιζεν ο χρονοσ τησ επαγγελιασ ησ ωμολογησεν ο θ͞σ τω αβρααμ ηυξησεν ο λαοσ και επληθυνθη εν αιγυπτω αχρι ου ανεστη βασιλευσ ετεροσ επ αιγυπτον οσ ουκ ηδει τον ιωσηφ ουτοσ κατασοφισαμενοσ το γενοσ ημων εκακωσεν τουσ πατερασ του ποιειν τα βρεφη εκθετα αυτων εισ το μη ζωογονεισθαι εν ω καιρω εγεννηθη

μωυσησ και ην αστειοσ τω θ͞ω οσ ανετραφη μηνασ τρεισ εν τω οικω του πατροσ εκτεθεντοσ δε αυτου ανειλατο αυτον η θυγατηρ φαραω και ανεθρεψατο αυτον εαυτη υιον και επαιδευθη μωυσησ παση σοφια αιγυπτιων ην δε δυνατοσ εν λογοισ και εργοισ αυτου ωσ δε επληρουτο αυτω τεσσερακονταετησ χρονοσ ανεβη επι την καρδιαν αυτου επισκεψασθαι τουσ αδελφουσ αυτου υιουσ ισραηλ' και ιδων τινα αδικουμενον ημυνατο και εποιησεν εκδικησιν τω καταπονουμενω παταξασ τον αιγυπτιον ενομιζεν δε συνιεναι τουσ αδελφουσ οτι ο θσ δια χειροσ αυτου διδωσιν σωτηριαν αυτοισ οι δε ου συνηκαν τη τε επιουση ημερα ωφθη αυτοισ μαχομενοισ και συνηλλασσεν αυτουσ εισ ειρηνην ειπων ανδρεσ αδελφοι εστε ινατι αδικειτε αλληλουσ ο δε αδικων τον πλησιον απωσατο αυτον ειπων τισ σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην εφ ημων μη ανελειν με συ θελεισ ον τροπον ανειλεσ εχθεσ τον αιγυπτιον εφυγεν δε μωυσησ εν τω λογω

τουτω και εγενετο παροικοσ εν γη μαδιαμ ου εγεννησεν υιουσ δυο και πληρωθεντων ετων τεσσερακοντα ωφθη αυτω εν τη ερημω του ορουσ σεινα αγγελοσ εν φλογι πυροσ βατου ο δε μωυσησ ιδων εθαυμασεν το οραμα προσερχομενου δε αυτου κατανοησαι εγενετο φωνη κ͞υ εγω ο θ͞σ των πατερων σου ο θ͞σ αβρααμ και ισαακ και ιακωβ εντρομοσ δε γενοσ μωυσησ ουκ ετολμα κατανοησαι ειπεν δε αυτω ο κ͞σ λυσον το υποδημα σου των ποδων ο γαρ τοποσ εφ ω εστηκασ γη αγια εστιν ιδων ειδον την κακωσιν του λαου μου του· εν αιγυπτω και του στεναγμου αυτου ηκουσα και κατεβην εξελεσθαι αυτουσ και νυν δευρο αποστειλω σε εισ αιγυπτον τουτον τον μωυσην ον ηρνησαντο ειποντεσ τισ σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην τουτον ο θ͞σ και αρχοντα και λυτρωτην απεσταλκεν συν χειρι αγγελου του οφθεντοσ αυτω εν τη βατω· ουτοσ εξηγαγεν αυτουσ ποιησασ τερατα και σημεια εν τη αιγυπτω και εν ερυθρα θαλασση και εν τη ερημω ετη τεσσερα

I. B^3 εξαπεστειλε εκκκωσε II. B^3 ενομιζε διδωσι εφυγε III. B^3 εθαυμασε ειπε απεσταλκε

1 B^3 θλιψισ 2 B^3 σιτια 8 B^3 αχρισ 13 B^3 τεσσαρακονταετησ 20 B^3 χθεσ 21 B^3 τεσσαρακοντα 22 B^3 σινα 24 γενοσ: B^3 γενομενοσ 30 B^3 τεσσαρακοντ.

κοντα ουτοσ εστιν ο μωυσησ ο ειπασ τοισ υιοισ ισραηλ προφητην υμιν αναστησει ο θ̅σ̅ εκ των αδελφων υμων ωσ εμε ουτοσ εστιν ο γενομενοσ εν τη εκκλησια εν τη ερημω μετα του αγγελου του λαλουντοσ αυτω εν τω ορει σινα και των πατερων ημων οσ εξελεξατο λογια ζωντα δουναι υμιν ω ουκ ηθελησαν υπηκοοι γενεσθαι οι πατερεσ ημων αλλα απωσαντο και εστραφησαν εν ταισ καρδιαισ αυτων εισ αιγυπτον ειποντεσ τω ααρων ποιησον ημιν θεουσ οι προπορευσονται ημων ο γαρ μωυσησ ουτοσ οσ εξηγαγεν ημασ εκ γησ αιγυπτου ουκ οιδαμεν τι εγενετο αυτω και εμοσχοποιησαν εν ταισ ημεραισ εκειναισ και ανηγαγον θυσιαν τω ειδωλω και ευφραινοντο εν τοισ εργοισ των χειρων αυτων εστρεψεν δε ο θ̅σ̅ και παρεδωκεν αυτουσ λατρευειν τη στρατεια του ουρανου καθωσ γεγραπται εν βιβλω των προφητων μη σφαγια και θυσιασ προσηνεγκατε μοι ετη τεσσερακοντα οικοσ ισραηλ και ανελαβετε την σκηνην του μολοχ

και το αστρον του θ̅υ̅ ρομφα τουσ τυπουσ ουσ εποιησατε προσκυνειν αυτοισ και μετοικιω υμασ επεκεινα βαβυλωνοσ η σκηνη του μαρτυριου ην τοισ πατρασιν ημων εν τη ερημω καθωσ διεταξατο ο λαλων τω μωυση ποιησαι αυτην κατα τον τυπον ον εωρακει ην και εισηγαγον διαδεξαμενοι οι πατερεσ ημων μετα ι̅υ̅ εν τη κατασχεσει των εθνων ων εξωσεν ο θ̅σ̅ απο προσωπου των πατερων ημων εωσ των ημερων δαυειδ οσ ευρεν χαριν ενωπιον του θ̅υ̅ και ητησατο ευρειν σκηνωμα τω οικω ιακωβ σολομων δε οικοδομησεν αυτω οικον αλλ ουχ ο υψιστοσ εν χειροποιητοισ κατοικει καθωσ ο προφητησ λεγει ο ουρανοσ μοι θρονοσ και η γη υποποδιον των ποδων μου ποιον οικον οικοδομησατε μοι λεγει κ̅σ̅ η τισ τοποσ τησ καταπαυσεωσ μου ουχι η χειρ μου εποιησεν ταυτα παντα σκληροτραχηλοι και απεριτμητοι καρδιασ και τοισ ωσιν υμεισ αει τω πνευματι τω αγιω αντιπειπτετε ωσ οι πατερεσ υμων και υμεισ τινα

των προφητων ουκ εδιωξαν οι πατερεσ υμων και απεκτειναν τουσ προκαταγγειλαντασ περι τησ ελευσεωσ του δικαιου ου νυν υμεισ προδοται και φονεισ εγενεσθε οιτινεσ ελαβετε τον νομον εισ διαταγασ αγγελων και ουκ εφυλαξατε ακουοντεσ δε ταυτα διεπριοντο ταισ καρδιαισ αυτων και εβρυχον τουσ οδοντασ επ αυτον υπαρχων δε πληρησ πνευματοσ αγιου ατενισασ εισ τον ουρανον ειδεν δοξαν θ̅υ̅ και ι̅ν̅ εστωτα εκ δεξιων του θ̅υ̅ και ειπεν ιδου θεωρω τουσ ουρανουσ διηνυγμενουσ και τον υιον του ανθρωπου εκ δεξιων εστωτα του θ̅υ̅ κραξαντεσ δε φωνη μεγαλη συνεσχον τα ωτα αυτων και ωρμησαν ομοθυμαδον επ αυτον και εκβαλοντεσ εξω τησ πολεωσ ελιθοβολουν και οι μαρτυρεσ απεθεντο τα ιματια εαυτων παρα τουσ ποδασ νεανιου καλουμενου σαυλου και ελιθοβολουν τον στεφανον επικαλουμενον και λεγοντα κ̅ε̅ ι̅υ̅ δεξαι το πνευμα μου θεισ δε τα γονατα εκραξεν φωνη μεγαλη κ̅ε̅

I. B³ εστρεψε II. B³ ευρε εποιησε III. B³ ειδε εκραξε

9 B³ τεσσαρακοντα. Post hac vocem iam B² in mg supplevit εν τη ερημω B³ non instauravit 15 B δαυιδ 16 B³ ωκοδομησεν 20 B³ αντιπιπτετε 25 B³ διηνοιγμενους

μη στησησ αυτοισ ταυτην την αμαρτιαν και τουτο ειπων εκοιμηθη σαυλοσ δε ην συνευδοκων τη αναιρεσει αυτου εγενετο δε εν εκεινη τη ημερα διωγμοσ μεγασ επι την εκκλησιαν την εν ιεροσο-λυμοισ παντεσ δε διεσπαρησαν κατα τασ χωρασ τησ ιουδαιασ και σαμαρειασ πλην των απο-στολων συνεκομισαν δε τον στεφανον ανδρεσ ευλαβεισ και εποιησαν κοπετον μεγαν επ αυτω σαυλοσ δε ελυμαινετο την εκκλησιαν κατα τουσ οικουσ εισπορευομενοσ συρων τε ανδρασ και γυναικασ παρεδιδου εισ φυλακην

η οι μεν ουν διασπαρεντεσ διηλθον ευαγγελιζομενοι τον λογον φιλιπποσ δε κατελθων εισ την πολιν τησ σαμαρειασ εκηρυσσεν αυτοισ τον χ̅ν̅ προσειχον δε οι οχλοι τοισ λεγομενοισ υπο του φιλιππου ομοθυμαδον εν τω ακουειν αυτουσ και βλεπειν τα σημεια α εποιει πολλοι γαρ των εχοντων πνευματα ακαθαρτα βοωντα φωνη μεγαλη εξηρχοντο πολλοι δε παραλελυμενοι και χωλοι εθεραπευθησαν εγενε

το δε πολλη χαρα εν τη πολει εκεινη ανηρ δε τισ ονοματι σιμων προυπηρχεν εν τη πολει μαγευων και εξιστανων το εθνοσ τησ σαμαρειασ λεγων ειναι τινα εαυτον μεγαν ω προσειχον παντεσ απο μεικρου εωσ μεγαλου λεγοντεσ ουτοσ εστιν η δυναμισ του θ̅υ̅ η καλουμενη μεγαλη προσειχον δε αυτω δια το ικανω χρονω ταισ μαγειαισ εξεστακεναι αυτουσ οτε δε επιστευσαν τω φιλιππω ευαγγελιζομενω περι τησ βασιλειασ του θ̅υ̅ και του ονοματοσ ι̅υ̅ χ̅υ̅ εβαπτιζοντο ανδρεσ τε και γυναικεσ ο δε σιμων και αυτοσ επιστευσεν και βαπτισθεισ ην προσκαρτερων τω φιλιππω θεωρων τα σημεια και δυναμεισ μεγαλασ γεινομενασ εξιστατο ακουσαντεσ δε οι εν ιεροσολυμοισ απο-στολοι οτι δεδεκται η σαμαρεια τον λογον του θ̅υ̅ απεστειλαν προσ αυτουσ πετρον και ιωανην οιτινεσ καταβαντεσ προσευξαντο περι αυτων οπωσ λαβωσιν πνευμα αγιον ουδεπω γαρ ην επ ουδενι αυτων επιπεπτωκοσ μονον δε βεβαπτισμενοι υπηρχον εισ το ονομα του

κ̅υ̅ ι̅υ̅ τοτε επετιθοσαν τασ χειρασ επ αυτουσ και ελαμβανον πνευμα αγιον ιδων δε ο σιμων οτι δια τησ επιθεσεωσ των χειρων των αποστολων διδοται το πνευμα προσηνεγκεν αυτοισ χρηματα λεγων δοτε καμοι την εξουσιαν ταυτην ινα ω εαν επιθω τασ χειρασ λαμβανη πνευμα αγιον πετροσ δε ειπεν προσ αυτον το αργυριον σου συν σοι ειη εισ απωλειαν οτι την δωρεαν του θ̅υ̅ ενομισασ δια χρηματων κτασθαι ουκ εστιν σοι μερισ ουδε κληροσ εν τω λογω τουτω η γαρ καρδια σου ουκ εστιν ευθεια εναντι του θ̅υ̅ μετανοησον ουν απο τησ κακιασ σου ταυτησ και δεηθητι του κ̅υ̅ ει αρα αφε-θησεται σοι η επινοια τησ καρδιασ σου εισ γαρ χολην πικριασ και συνδεσμον αδικιασ ορω σε οντα αποκριθεισ δε ο σιμων ειπεν δεηθητε υμεισ υπερ εμου προσ τον κ̅ν̅ οπωσ μηδεν επελθη επ εμε ων ειρηκατε οι μεν ουν διαμαρτυραμενοι και λαλησαντεσ τον λογον του κ̅υ̅ υπεστρεφον εισ ιεροσολυμα πολλασ τε κωμασ των σαμαρειτων ευηγγελιζοντο αγγελοσ δε κ̅υ̅ ελαλησεν προσ φιλιππον

II. B[3] επιστευσε λαβωσι III. B[3] ειπε εστι ειπε ελαλησε

12 in voce εθνοσ (per imprudentiam) ν non instauratum adeoque paullulum erasum 13 B[3] μικρου 17 B[3] γινομενασ 21 litterae τοτε επε super rasuram scriptae (ab ipso*)

λεγων αναστηθι και πορευου κατα μεσημβριαν επι την οδον την οδον την καταβαινουσαν απο
ιερουσαλημ εισ γαζαν αυτη εστιν ερημοσ και αναστασ επορευθη και ιδου ανηρ αιθιοψ ευνουχοσ
δυναστησ κανδακησ βασιλισσησ αιθιοπων οσ ην επι πασησ τησ γαζησ αυτησ οσ εληλυθει προσ-
κυνησων εισ ιερουσαλημ ην δε υποστρεφων και καθημενοσ επι του αρματοσ αυτου και ανεγει-
νωσκεν τον προφητην ησαιαν ειπεν δε το πνευμα τω φιλιππω προσελθε και κολληθητι τω αρματι
τουτω προσδραμων δε ο φιλιπποσ ηκουσεν αυτου αναγεινωσκοντοσ ησαιαν τον προφητην και
ειπεν αραγε γεινωσκεισ α αναγεινωσκεισ ο δε ειπεν πωσ γαρ αν δυναιμην εαν μη τισ οδαγησει
με παρεκαλεσεν τε τον φιλιππον αναβαντα καθισαι συν αυτω η δε περιοχη τησ γραφησ ην ανε-
γεινωσκεν ην αυτη ωσ προβατον επι σφαγην ηχθη και ωσ αμνοσ εναντιον του κειροντοσ αυτον
αφωνοσ ουτωσ ουκ ανοιγει το στομα αυτου εν τη ταπεινωσει η κρισισ αυτου ηρ

θη την γενεαν αυτου τισ διηγησεται οτι αιρεται απο τησ γησ η ζωη αυτου αποκριθεισ δε ο
ευνουχοσ τω φιλιππω ειπεν δεομαι σου περι τινοσ ο προφητησ λεγει περι εαυτου η περι ετερου
τινοσ ανοιξασ δε ο φιλιπποσ το στομα αυτου και αρξαμενοσ απο τησ γραφησ ταυτησ ευηγγελι-
σατο αυτω τον ιν ωσ δε επορευοντο κατα την οδον ηλθον επι τι υδωρ και φησιν ο ευνουχοσ ιδου
υδωρ τι κωλυει με βαπτισθηναι και εκελευσε στηναι το αρμα και κατεβησαν αμφοτεροι εισ
το υδωρ ο τε φιλιπποσ και ο ευνουχοσ και εβαπτισεν αυτον οτε δε ανεβησαν εκ του υδατοσ
πνευμα κυ ηρπασεν τον φιλιππον και ουκ ειδεν αυτον ουκετι ο ευνουχοσ επορευετο γαρ αυτου
την οδον χαιρων φιλιπποσ δε ευρεθη εισ αζωτον και διερχομενοσ ευηγγελιζετο τασ πολεισ πασασ
δ̄ εωσ του ελθειν αυτον εισ καισαρειαν ο δε σαυλοσ οτι εμπνεων απειλησ και φονου εισ τουσ
μαθητασ του κυ προσελθων τω αρχιερει ητησατο παρ αυτου επιστολασ εισ δαμασκον προσ τα

συναγωγασ οπωσ εαν τινασ ευρη τησ οδου οντασ ανδρασ τε και γυναικασ δεδεμενουσ αγαγη εισ
ιερουσαλημ εν δε τω πορευεσθαι εγενετο αυτον εγγιζειν τη δαμασκω εξεφνησ τε αυτον περι
ηστραψεν φωσ εκ του ουρανου και πεσων επι την γην ηκουσεν φωνην λεγουσαν αυτω σαουλ
σαουλ τι με διωκεισ ειπεν δε τισ ει κε ο δε εγω ειμι ισ ον συ διωκεισ αλλα αναστηθι και εισιθι
εισ την πολιν και λαληθησεται σοι ο τι σε δει ποιειν οι δε ανδρεσ οι συνοδευοντεσ αυτω ειστη-
κεισαν ενεοι ακουοντεσ μεν τησ φωνησ μηδενα δε θεωρουντεσ ηγερθη δε σαυλοσ απο τησ γησ
ανεωγμενων δε των οφθαλμων αυτου ουδεν εβλεπεν χειραγωγουντεσ δε αυτον εισηγαγον εισ δαμα-
σκον και ην ημερασ τρεισ μη βλεπων και ουκ εφαγεν ουδε επιεν ην δε τισ μαθητησ εν δαμασκω
ονοματι ανανιασ και ειπεν προσ αυτον εν οραματι ο κσ anania ο δε ειπεν ιδου εγω κε ο δε κσ
προσ αυτον αναστα πορευθητι επι την ρυμην την καλουμενην ευθειαν και ζητη

I. B^3 ειπε bis παρεκκλεσε II. B^3 ειπε ηρπασε III. B^3 περιηστραψε ηκουσε ειπε εβλεπε ειπε πρ.

1 την οδον altero loco B^3 non instauravit 4 B^3 ανεγινωσκεν 6 B^3 αναγινωσκοντοσ 7 B^3 γινωσκεισ et αναγινωσκεισ. Ibidem B^3 οδηγηση 9 B^3 ανεγινωσκεν 12 post λεγει B^2 supplevit τουτο 19 οτι : B^3 ετι 20 τα : B^3 τασ 22 B^3 εξαιφνησ 25 B^3 ιστηκεισαν

σον εν οικια ιουδα σαυλον ονοματι ταρσεα ιδου γαρ προσευχεται και ειδεν ανδρα εν οραματι ανανιαν ονοματι εισελθοντα και επιθεντα αυτω τασ χειρασ οπωσ αναβλεψη απεκριθη δε ανανιασ κε ηκουσα απο πολλων περι του ανδροσ τουτου οσα κακα τοισ αγιοισ σου εποιησεν εν ιερουσαλημ και ωδε εχει εξουσιαν παρα των αρχιερεων δησαι παντασ τουσ επικαλουμενουσ το ονομα σου ειπεν δε προσ αυτον ο κσ πορευου οτι σκευοσ εκλογησ εστιν μοι ουτοσ του βαστασαι το ονομα μου ενωπιον των εθνων τε και βασιλεων υιων τε ισραηλ εγω γαρ υποδειξω αυτω οσα δει αυτον υπερ του ονοματοσ μου παθειν απηλθεν δε ανανιασ και εισηλθεν εισ την οικιαν και επιθεισ επ αυτον τασ χειρασ ειπεν σαουλ αδελφε ο κσ απεσταλκεν με ισ ο οφθεισ σοι εν τη οδω η ηρχου οπωσ αναβλεψησ και πλησθησ πνευματοσ αγιου και ευθεωσ απεπεσαν αυτου απο των οφθαλμων ωσ λεπιδεσ ανεβλεψεν τε και αναστασ εβαπτισθη και λαβων τροφην ενισχυθη εγενετο

δε μετα των εν δαμασκω μαθητων ημερασ τινασ και ευθεωσ εν ταισ συναγωγαισ εκηρυσσεν τον ιν οτι ουτοσ εστιν ο υιοσ του θυ εξισταντοσ δε παντεσ οι ακουοντεσ και ελεγον ουχ ουτοσ εστιν ο πορθησασ εν ιερουσαλημ τουσ επικαλουμενουσ το ονομα τουτο και ωδε εισ τουτο εληλυθει ινα δεδεμενουσ αυτουσ αγαγη επι τουσ αρχιερεισ σαυλοσ δε μαλλον ενεδυναμουτο και συνεχυννεν ιουδαιουσ τουσ κατοικουντασ εν δαμασκω συμβιβαζων οτι ουτοσ εστιν ο χσ ωσ δε επληρουντο ημεραι ικαναι συνεβουλευσαντο οι ιουδαιοι ανελειν αυτον εγνωσθη δε τω σαυλω η επιβουλη αυτων παρετηρουντο δε και τασ πυλασ ημερασ τε και νυκτοσ οπωσ αυτον ανελωσιν λαβοντεσ δε οι μαθηται αυτου νυκτοσ δια του τειχουσ καθηκαν αυτον χαλασαντεσ εν σπυριδι παραγενομενοσ δε εισ ιερουσαλημ επειραζε κολλασθαι τοισ μαθηταισ και παντεσ εφοβουντο αυτον μη πιστευοντεσ οτι εστιν μαθητησ βαρναβασ δε επιλαβομενοσ αυτον ηγαγεν προσ τουσ απο

στολουσ και διηγησατο αυτοισ πωσ εν τη οδω ειδεν τον κν και οτι ελαλησεν αυτω και πωσ εν δαμασκω επαρρησιασατο εν τω ονοματι ιυ και ην μετ αυτων εισπορευομενοσ και εκπορευομενοσ εισ ιερουσαλημ παρρησιαζομενοσ εν τω ονοματι του κυ ελαλει τε και συνεζητει προσ τουσ ελληνιστασ οι δε επεχειρουν ανελειν αυτον επιγνοντεσ δε οι αδελφοι κατηγαγον αυτον εισ καισαρειαν και εξαπεστειλαν αυτον εισ ταρσον η μεν ουν εκκλησια καθ ολησ τησ ιουδαιασ και γαλειλαιασ και σαμαρειασ ειχεν ειρηνην οικοδομουμενη και πορευομενη τω φοβω του κυ και τη παρακλησει του αγιου πνευματοσ επληθυνετο εγενετο δε πετρον διερχομενον δια παντων κατελθειν και προσ τουσ αγιουσ τουσ κατοικουντασ λυδδα ευρεν δε εκει ανθρωπον τινα ονοματι αινεαν εξ ετων οκτω κατακειμενον επι κραβαττου οσ ην παραλελυμενοσ και ειπεν αυτω ο πετροσ αινεα ιαται σε ισ χσ αναστηθι και στρωσον σεαυτω και ευθεωσ ανεστη και ειδαν αυτον παντεσ οι κατοικουν

I. B³ ειπε εστι απηλθε ειπε απεσταλκε ανεβλεψε II. B³ εκηρυσσε ανελωσι εστι ηγαγε III. B³ ειδε ευρε 12 B³ εξισταντο 14 B³ συνεχυνεν 25 B³ γαλιλαιας 29 B³ κραβαττου et ιαται 30 B³ ις ο χς

τεσ λυδδα και τον σαρωνα οιτινεσ επεστρεψαν επι τον κ̅ν̅ εν ιοππη δε τισ ην μαθητρια ονοματι ταβειθα η διερμηνευομενη λεγεται δορκασ αυτη ην πληρησ εργων αγαθων και ελεημοσυνων ων εποιει εγενετο δε εν ταισ ημεραισ εκειναισ ασθενησασαν αυτην αποθανειν λουσαντεσ δε εθηκαν εν υπερωω εγγυσ δε ουσησ λυδδασ τη ιοππη οι μαθηται ακουσαντεσ οτι πετροσ εστιν εν αυτη απεστειλαν δυο ανδρασ προσ αυτον παρακαλουντεσ μη οκνησησ διελθειν εωσ ημων αναστασ δε πετροσ συνηλθεν αυτοισ ον παραγενομενον ανηγαγον εισ το υπερωον και παρεστησαν αυτω πασαι αι χηραι κλαιουσαι και επιδικνυμεναι χιτωνασ και ιματια οσα εποιει μετ αυτων ουσα η δορκασ εκβαλων δε εξω παντασ ο πετροσ και θεισ τα γονατα προσηυξατο και επιστρεψασ προσ το σωμα ειπεν ταβειθα αναστηθι η δε ηνοιξεν τουσ οφθαλμουσ αυτησ και ιδουσα τον πετρον ανεκαθισεν δουσ δε αυτη χειρα ανεστησεν αυτην φωνησασ δε τουσ αγιουσ και τασ

χηρασ παρεστησεν αυτην ζωσαν γνωστον δε εγενετο καθ ολησ ιοππησ και επιστευσαν πολλοι επι
ια τον κ̅ν̅ εγενετο δε ημερασ ικανασ μειναι εν ιοππη παρα τινι σιμωνι βυρσει ανηρ δε τισ εν
καισαρεια ονοματι κορνηλιοσ εκατονταρχησ εκ σπειρασ τησ καλουμενησ ιταλικησ ευσεβησ και φοβουμενοσ τον θ̅ν̅ συν παντι τω οικω αυτου ποιων ελεημοσυνασ πολλασ τω λαω και δεομενοσ του θ̅υ̅ διαπαντοσ ειδεν εν οραματι φανερωσ ωσει περι ωραν ενατην τησ ημερασ αγγελον του θ̅υ̅ εισελθοντα προσ αυτον και ειποντα αυτω κορνηλιε ο δε ατενισασ αυτω και εμφοβοσ γενομενοσ ειπεν τι εστιν κ̅ε̅ ειπεν δε αυτω αι προσευχαι σου και αι ελεημοσυναι σου ανεβησαν εισ μνημοσυνον εμπροσθεν του θ̅υ̅ και νυν πεμψον ανδρασ εισ ιοππην και μεταπεμψαι σιμωνα τινα οσ επικαλειται πετροσ ουτοσ ξενιζεται παρα τινι σιμωνι βυρσει ω εστιν οικια παρα θαλασσαν ωσ δε απηλθεν ο αγγελοσ ο λαλων αυτω φωνησασ δυο των οικετων και στρατιωτην ευσεβη των προσκαρτερουν

των αυτω και εξηγησαμενοσ απαντα αυτοισ απεστειλεν αυτουσ εισ την ιοππην τη δε επαυριον οδοιπορουντων εκεινων και τη πολει εγγιζοντων ανεβη πετροσ επι το δωμα προσευξασθαι περι ωραν εκτην εγενετο δε προσπεινοσ και ηθελε γευσασθαι παρασκευαζοντων δε αυτων εγενετο επ αυτον εκστασισ και θεωρει τον ουρανον ανεωγμενον και καταβαινον σκευοσ τι ωσ οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαισ καθειεμενον επι τησ γησ εν ω υπηρχεν παντα τα τετραποδα και ερπετα τησ γησ και πετεινα του ουρανου και εγενετο φωνη προσ αυτον αναστασ πετρε θυσον και φαγε ο δε πετροσ ειπεν μηδαμωσ κ̅ε̅ οτι ουδεποτε εφαγον παν κοινον και ακαθαρτον και φωνη παλιν εκ δευτερου προσ αυτον α ο θ̅σ̅ εκαθαρισεν συ μη κοινου τουτο δε εγενετο επι τρισ και ευθυσ ανελημφθη το σκευοσ εισ τον ουρανον ωσ δε εν αυτω διηπορει ο πετροσ τι αν ειη το οραμα ο ειδεν ιδου οι ανδρεσ οι απεσταλμενοι υπο του κορνηλιου διερωτησαντεσ την οικιαν του σιμωνοσ επεστησαν ε

I. B^3 ειπε ηνοιξε ανεκαθισε II. B^3 ειπε εστι ειπε III. B^3 υπηρχε ειπε εκαθαρισε

4 B^3 λυδδησ 7 B^3 επιδεικνυμεναι 14 litterae εομενοσ τ prima manu rescriptae 25 B^3 καθιεμενον 29 B^3 ανεληφθη

πι τον πυλωνα και φωνησαντεσ επυθοντο ει σιμων ο επικαλουμενοσ πετροσ ενθαδε ξενιζεται του δε πετρου διενθυμουμενου περι του οραματοσ ειπεν το πνευμα ιδου ανδρεσ δυο ζητουντεσ σε αλλα αναστασ καταβηθι και πορευου συν αυτοισ μηδεν διακρεινομενοσ οτι εγω απεσταλκα αυτουσ καταβασ δε πετροσ προσ τουσ ανδρασ ειπεν ιδου εγω ειμι ον ζητειτε τισ αιτια δι ην παρεστε οι δε ειπαν κορνηλιοσ εκατονταρχησ ανηρ δικαιοσ και φοβουμενοσ τον θν μαρτυρουμενοσ τε υπο ολου του εθνουσ των ιουδαιων εχρηματισθη υπο αγγελου αγιου μεταπεμψασθαι σε εισ τον οικον αυτου και ακουσαι ρηματα παρα σου εισκαλεσαμενοσ ουν αυτουσ εξενισεν τη δε επαυριον αναστασ εξηλθεν συν αυτοισ και τινεσ των αδελφων των απο ιοππησ συνηλθον αυτω τη δε επαυριον εισηλθεν εισ την καισαρειαν ο δε κορνηλιοσ ην προσδοκων αυτουσ συγκαλεσαμενοσ τουσ συγγενεισ αυτουσ και τουσ αναγκαιουσ φιλουσ ωσ δε εγενετο του εισελθειν τον πε

τρον συναντησασ αυτω ο κορνηλιοσ πεσων επι τουσ ποδασ προσεκυνησεν ο δε πετροσ ηγειρεν αυτον λεγων αναστηθι και εγω αυτοσ ανθρωποσ ειμι και συνομειλων αυτω εισηλθεν και ευρισκει συνεληλυθοτασ πολλουσ εφη τε προσ αυτουσ υμεισ επιστασθε ωσ αθεμιτον εστιν ανδρι ιουδαιω κολλασθαι η προσερχεσθε αλλοφυλω καμοι ο θσ εδειξεν μηδενα κοινον η ακαθαρτον λεγειν ανθρωπον διο και αναντιρητωσ ηλθον μεταπεμφθεισ πυνθανομαι ουν τινι λογω μετεπεμψασθε με και ο κορνηλιοσ εφη απο τεταρτησ ημερασ μεχρι ταυτησ τησ ωρασ ημην την ενατην προσευχομενοσ εν τω οικω μου και ιδου ανηρ εστη ενωπιον μου εν αισθητι λαμπρα και φησι κορνηλιε εισηκουσθη σου η προσευχη και αι ελεημοσυναι σου εμνησθησαν ενωπιον του θυ πεμψον ουν εισ ιοππην και μετακαλεσαι σιμωνα οσ επικαλειται πετροσ ουτοσ ξενιζεται εν οικια σιμωνοσ βυρσεωσ παρα θαλασσαν εξαυτησ ουν επεμψα προσ σε συ τε καλωσ εποιησασ παραγενομενοσ

νυν ουν παντεσ ημεισ ενωπιον του θυ παρεσμεν ακουσαι παντα τα προστεταγμενα σοι υπο του κυ ανοιξασ δε πετροσ το στομα ειπεν επ αληθειασ καταλαμβανομαι οτι ουκ εστιν προσωπολημπτησ ο θσ αλλ εν παντι εθνει ο φοβουμενοσ αυτον και εργαζομενοσ δικαιοσυνην δεκτοσ αυτω εστιν τον λογον απεστειλεν τοισ υιοισ ισραηλ ευαγγελιζομενοσ ειρην δια ιυ χυ ουτοσ εστιν παντων κσ οιδατε το γενομενον ρημα καθ ολησ τησ ιουδαιασ αρξαμενοσ απο τησ γαλειλαιασ μετα το βαπτισμα ο εκηρυξεν ιωανησ ιν τον απο ναζαρεθ ωσ εχρεισεν αυτον ο θσ πνευματι αγιω και δυναμει οσ διηλθεν ευεργετων και ιωμενοσ παντασ τουσ καταδυναστευομενουσ υπο του διαβολου οτι ο θσ ην μετ αυτου και ημεισ μαρτυρεσ παντων ων εποιησεν εν τε τη χωρα των ιουδαιων και ιερουσαλημ ον και ανειλαν κρεμασαντεσ επι ξυλου τουτον ο θσ ηγειρεν τη τριτη ημερα και εδωκεν αυτον εμφανη γενεσθαι ου παντι τω λαω αλλα μαρτυσι τοισ προκεχειροτονημενοισ υπο του θυ ημειν

I. B^3 ειπε το εξενισε εξηλθε II. B^3 εισηλθε εδειξε III. B^3 εστι bis απεστειλε εστι ηγειρε

3 B^3 διακρινομενοσ 10 αυτουσ : B^3 αυτου 12 B^3 συνομιλων 14 B^3 et iam^2 προσερχεσθαι 15 B^3 αναντιρρητωσ 17 B^3 εσθητι 22 B^3 προσωποληπτησ 24 ειρην : B^3 ειρηνην 25 B^3 γαλιλαιασ 26 B^3 εχρισεν 30 B^3 ημιν

οιτινεσ συνεφαγομεν και συνεπιομεν αυτω μετα το αναστηναι αυτον εκ νεκρων και παρηγγειλεν ημιν κηρυξαι τω λαω και διαμαρτυρασθαι οτι ουτοσ εστιν ο ωρισμενοσ υπο του θ̅υ̅ κριτησ ζωντων και νεκρων τουτω παντεσ οι προφηται μαρτυρουσιν αφεσιν αμαρτιων λαβειν δια του ονοματοσ αυτου παντα τον πιστευοντα εισ αυτον ετι λαλουντοσ του πετρου τα ρηματα ταυτα επεπεσεν το πνευμα το αγιον επι παντασ τουσ ακουοντασ τον λογον και εξεστησαν οι εκ περιτομησ πιστοι οι συνηλθαν τω πετρω οτι και επι τα εθνη η δωρεα του πνευματοσ του αγιου εκκεχυται ηκουον γαρ αυτων λαλουντων γλωσσαισ και μεγαλυνοντων τον θ̅υ̅ τοτε απεκριθη πετροσ μητι το υδωρ δυναται κωλυσαι τισ του μη βαπτισθηναι τουτουσ οιτινεσ το πνευμα το αγιον ελαβον ωσ και ημεισ προσεταξεν δε αυτουσ εν τω ονοματι ι̅υ̅ χ̅υ̅ βαπτισθηναι τοτε ηρωτησαν αυτον επιμειναι ημερασ τινασ ηκουσαν δε οι αποστολοι και οι αδελφοι οι οντεσ κατα

την ιουδαιαν οτι και τα εθνη εδεξαντο τον λογον του θ̅υ̅ οτε δε ανεβη πετροσ εισ ιερουσαλημ διεκρεινοντο προσ αυτον οι εκ περιτομησ λεγοντεσ οτι εισηλθεν προσ ανδρασ ακροβυστιαν εχοντασ και συνεφαγεν αυτοισ αρξαμενοσ δε πετροσ εξετιθετο αυτοισ καθεξησ λεγων εγω ημην εν πολει ιοππη προσευχομενοσ και ειδον εν εκστασει οραμα καταβαινον σκευοσ τι ωσ οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαισ καθιεμενην εκ του ουρανου και ηλθεν αχρι εμου εισ ην ατενισασ κατενοουν και ειδον τα τετραποδα τησ γησ και τα θηρια και τα ερπετα και τα πετεινα του ουρανου ηκουσα δε και φωνησ λεγουσησ μοι αναστασ πετρε θυσον και φαγε ειπον δε μηδαμωσ κ̅ε̅ οτι κοινον η ακαθαρτον ουδεποτε εισηλθεν εισ το στομα μου απεκριθη δε εκ δευτερου φωνη εκ του ουρανου α ο θ̅σ̅ εκαθαρισεν συ μη κοινου τουτο δε εγενετο επι τρισ και ανεσπασθη παλιν απαντα εισ τον ουρανον και ιδου εξαυτησ τρεισ ανδρεσ επεστησαν επι την οικιαν εν η ημεν απεσταλμενοι απο και

σαρειασ προσ με ειπεν δε το πνευμα μοι συνελθειν αυτοισ μηδεν διακρειναντα ηλθον δε συν εμοι και οι εξ αδελφοι ουτοι και εισηλθομεν εισ τον οικον του ανδροσ απηγγειλεν δε ημιν πωσ ειδεν τον αγγελον εν τω οικω αυτου σταθεντα και ειποντα πεμψον εισ ιοππην και μεταπεμψαι σιμωνα τον επικαλουμενον πετρον οσ λαλησει ρηματα προσ σε εν οισ σωθηση συ και πασ ο οικοσ σου εν δε τω αρξασθαι με λαλειν επεπεσεν το πνευμα το αγιον επ αυτουσ ωσπερ και εφ ημασ εν αρχη εμνησθην δε του ρηματοσ του κ̅υ̅ ωσ ελεγεν ιωανησ μεν εβαπτισεν υδατι υμεισ δε βαπτισθησεσθε εν πνευματι αγιω ει ουν την ισην δωρεαν εδωκεν αυτοισ ο θ̅σ̅ ωσ και ημιν πιστευσασιν επι τον κ̅ν̅ ι̅ν̅ χ̅ν̅ εγω τισ ημην δυνατοσ κωλυσαι τον θ̅ν̅ ακουσαντεσ δε ταυτα ησυχασαν και εδοξασαν τον θ̅ν̅ λεγοντεσ αρα και τοισ εθνεσιν ο θ̅σ̅ την μετανοιαν εισ ζωην εδωκεν οι μεν ουν διασπαρεντεσ απο τησ θλειψεωσ τησ γενομενησ επι στεφανω διηλθον εωσ φοινεικησ και κυπρου και αντιοχειασ μηδενι λα

I. B^3 επεπεσε προσεταξε II. B^3 εισηλθε εκαθαρισε III. B^3 ειπε απηγγειλε ειδε επεπεσε
12 B^3 διεκρινοντο 15 B^3 αχρις 21 B^3 διακριναντα 30 B^3 θλιψεως et φοινικης

λουντεσ τον λογον ει μη μονον ιουδαιοισ ησαν δε τινεσ εξ αυτων ανδρεσ κυπριοι και κυρηναιοι
οιτινεσ ελθοντεσ εισ αντιοχειαν ελαλουν και προσ τουσ ελληνιστασ ευαγγελιζομενοι τον κ̅ν̅ ι̅ν̅ και
ην χειρ κ̅υ̅ μετ αυτων πολυσ τε αριθμοσ ο πιστευσασ επεστρεψεν επι τον κ̅ν̅ ηκουσθη δε ο λογοσ
εισ τα ωτα τησ εκκλησιασ τησ ουσησ εν ιερουσαλημ περι αυτων και εξαπεστειλαν βαρναβαν
εωσ αντιοχειασ οσ παραγενομενοσ και ιδων την χαριν την του θ̅υ̅ εχαρη και παρεκαλει παντασ
τη προθεσει τησ καρδιασ προσμενειν εν τω κ̅ω̅ οτι ην ανηρ αγαθοσ και πληρησ πνευματοσ αγιου
και πιστεωσ και προσετεθη οχλοσ ικανοσ εξηλθεν δε εισ ταρσον αναστησαι σαυλον και ευρων
ηγαγεν εισ αντιοχειαν εγενετο δε αυτοισ και ενιαυτον ολον συναχθηναι εν τη εκκλησια και διδαξαι
οχλον ικανον χρηματισαι τε πρωτωσ εν αντιοχεια τουσ μαθητασ χρειστιανουσ εν αυταισ δε ταισ
ημεραισ κατηλθον απο ιεροσολυμων προφηται εισ αντιοχειαν ανα

στασ δε εισ εξ αυτων ονοματι αγαβοσ εσημαινεν δια του πνευματοσ λειμον μεγαλην μελλειν εσε
σθαι εφ ολην την οικουμενην ητισ εγενετο επι κλαυδιου των δε μαθητων καθωσ ευπορειτο τισ
ωρισαν εκαστοσ αυτων εισ διακονιαν πεμψαι τοισ κατοικουσιν εν τη ιουδαια αδελφοισ ο και εποι-
ι̅γ̅ ησαν αποστειλαντεσ προσ τουσ πρεσβυτερουσ δια χειροσ βαρναβα και σαυλου κατ εκεινον δε
τον καιρον επεβαλεν ηρωδησ ο βασιλευσ τασ χειρασ κακωσαι τινασ των απο τησ εκκλησιασ
ανειλεν δε ιακωβον τον αδελφον ιωανου μαχαιρη ιδων δε οτι αρεστον εστιν τοισ ιουδαιοισ προσε-
θετο συλλαβειν και πετρον ησαν δε ημεραι των αζυμων ον και πιασασ εθετο εισ φυλακην παρα-
δουσ τεσσαρσιν τετραδιοισ στρατιωτων φυλασσειν αυτον βουλομενοσ μετα το πασχα αναγαγειν
αυτον τω λαω ο μεν ουν πετροσ ετηρειτο εν τη φυλακη προσευχη δε ην εκτενωσ γεινομενη υπο
τησ εκκλησιασ περι αυτου οτε δε ημελλεν προσαγαγειν αυτον ο ηρωδησ

τη νυκτι εκεινη ην ο πετροσ κοιμωμενοσ μεταξυ δυο στρατιωτων δεδεμενοσ αλυσεσιν δυσιν φυλα-
κεσ τε προ τησ θυρασ ετηρουν την φυλακην και ιδου αγγελοσ κ̅υ̅ επεστη και φωσ ελαμψεν εν τω
οικηματι παταξασ δε την πλευραν του πετρου ηγειρεν αυτον λεγων αναστα εν ταχει και εξεπε-
σαν αυτου αι αλυσεισ εκ των χειρων ειπεν δε ο αγγελοσ προσ αυτον ζωσαι και υποδυσαι τα σαν
δαλια σου εποιησεν δε ουτωσ και λεγει αυτω περιβαλου το ιματιον σου και ακολουθει μοι και
εξελθων ηκολουθει και ουκ ηδει οτι αληθεσ εστιν το γεινομενον δια του αγγελου εδοκει δε οραμα
βλεπειν διελθοντεσ δε πρωτην φυλακην και δευτεραν ηλθαν επι την πυλην την σιδηραν την
φερουσαν εισ την πολιν ητισ αυτοματη ηνυγη αυτοισ και εξελθοντεσ προηλθον ρυμην μιαν και
ευθεωσ απεστη ο αγγελοσ απ αυτου και ο πετροσ εν αυτω γενομενοσ ειπεν νυν οιδα αληθωσ οτι
εξαπεστειλεν ο κ̅σ̅ τον αγγελον αυτου και εξειλατο με εκ χειροσ ηρωδου και πασησ τησ

I. B^3 εξηλθε II. B^3 εσημαινε ανειλε εστι τεσσαρσι ημελλε III. B^3 αλυσεσι δυσι ειπε εποιησε εστι ειπε
7 post ικανοσ B^2et^3 add τω κ̅ω̅. Ibidem B^3 dedit αναζητησαι pro αναστησαι 9 B^3 χριστιανουσ 11 B^3
λιμον 16 B^3 μαχαιρα 19 B^3 γινομενη 24 B^2et^3 υποδησαι 26 B^3 γινομενον 28 B^3 ηνοιγη 29 B^3 εν εαυτω

προσδοκιας του λαου των ιουδαιων συνιδων τε ηλθεν επι την οικιαν της μαριας της μητρος ιωανου του επικαλουμενου μαρκου ου ησαν ικανοι συνηθροισμενοι και προσευχομενοι κρουσαντος δε αυτου την θυραν του πυλωνος προσηλθε παιδισκη υπακουσαι ονοματι ροδη και επιγνουσα την φωνην του πετρου απο της χαρας ουκ ηνοιξεν τον πυλωνα εισδραμουσα δε απηγγειλεν εσταναι τον πετρον προ του πυλωνος οι δε προς αυτην ειπαν μαινη η δε διισχυριζετο ουτως εχειν οι δε ειπαν ο αγγελος εστιν αυτου ο δε πετρος επεμενεν κρουων ανοιξαντες δε ειδαν αυτον και εξεστησαν κατασεισας δε αυτοις τη χειρι σειγαν διηγησατο αυτοις πως ο κ̅σ̅ αυτον εξηγαγεν εκ της φυλακης ειπεν τε απαγγειλατε ιακωβω και τοις αδελφοις ταυτα και εξελθων επορευθη εις ετερον τοπον γενομενης δε ημερας ην ταραχος ουκ ολιγος εν τοις στρατιωταις τι αρα ο πετρος εγενετο ηρωδης δε επιζητησας αυτον και μη ευρων ανακρεινας τους

φυλακας εκελευσεν απαχθηναι και κατελθων απο της ιουδαιας εις καισαρειαν διετρειβεν ην δε θυμομαχων τυριοις και σειδωνιοις ομοθυμαδον δε παρησαν προς αυτον και πεισαντες βλαστον τον επι του κοιτωνος του βασιλεως ητουντο ειρηνην δια το τρεφεσθαι αυτων την χωραν απο της βασιλικης τακτη δε ημερα ηρωδης ενδυσαμενος εσθητα βασιλικην καθισας επι του βηματος εδημηγορει προς αυτους ο δε δημος επεφωνει θυ φωνη και ουκ ανθρωπου παραχρημα δε επαταξεν αυτον αγγελος κ̅υ̅ ανθ ων ουκ εδωκεν την δοξαν τω θω και γενομενος σκωληκοβρωτος εξεψυξεν

ιδ ο δε λογος του κ̅υ̅ ηυξανεν και επληθυνετο βαρναβας δε και σαυλος υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ πληρωσαντες την διακονιαν συνπαραλαβοντες ιωαννην τον επικληθεντα μαρκον ησαν δε εν αντιοχεια κατα την ουσαν εκκλησιαν προφηται και διδασκαλοι ο τε βαρναβας και συμεων ο καλουμενος νιγερ και λουκιος ο κυρηναιος μαναην τε ηρωδου του τραρχου

συντροφος και σαυλος λειτουργουντων δε αυτων τω κ̅ω̅ και νηστευοντων ειπεν το πνευμα το αγιον αφορισατε δη μοι τον βαρναβαν και σαυλον εις το εργον ο προσκεκλημαι αυτους τοτε νηστευσαντες και προσευξαμενοι και επιθεντες τας χειρας αυτοις απελυσαν αυτοι μεν ουν εκπεμφθεντες υπο του αγιου πνευματος κατηλθον εις σελευκειαν εκειθεν τε απεπλευσαν εις κυπρον και γενομενοι εν σαλαμεινι κατηγγελλον τον λογον του θ̅υ̅ εν ταις συναγωγαις των ιουδαιων ειχον δε και ιωαννην υπηρετην διελθοντες δε ολην την νησον αχρι παφου ευρον ανδρα τινα μαγον ψευδοπροφητην ιουδαιον ω ονομα βαριησους ος ην συν τω ανθυπατω σεργιω παυλω ανδρι συνετω ουτος προσκαλεσαμενος βαρναβαν και σαυλον επεζητησεν ακουσαι τον λογον του θυ ανθιστατο δε αυτοις ελυμας ο μαγος ουτως γαρ μεθερμηνευεται το ονομα αυτου ζητων διαστρεψαι τον ανθυπατον απο της πιστεως σαυλος δε ο και παυλος πλησθεις πνευματος

I. B³ ηνοιξε επεμενε ειπε II. B³ εδωκε ηυξανε III. B³ ειπε

3 B³ et fortasse iam B² προηλθε 7 B³ σιγαν 10 B³ ανακρινας 11 B³ διετριβεν 12 B³ σιδωνιοις 17 litterae εις ιερου prima ut vdtr manu rescriptae. Videtur primum απο pro εις scriptum fuisse 18 B³ συμπαραλαβοντες 20 B³ τετραρχου 25 B³ σαλαμινι

αγιου ατενισασ εισ αυτον ειπεν ω πληρησ παντοσ δολου και πασησ ραδιουργιασ υιε διαβολου εχθρε πασησ δικαιοσυνησ ου παυση διαστρεφων τασ οδουσ του κ̅υ̅ τασ ευθειασ και νυν ιδου χειρ κ̅υ̅ επι σε και εση τυφλοσ μη βλεπων τον ηλιον αχρι καιρου παραχρημα δε επεσεν αχλυσ και σκοτοσ και περιαγων εζητει χειραγωγουσ τοτε ιδων ο ανθυπατοσ το γεγονοσ επιστευσεν εκπλησσομενοσ επι τη διδαχη του κ̅υ̅ ανεχθεντεσ δε απο τησ παφου οι περι παυλον ηλθον εισ περγην τησ παμφυλιασ ιωανησ δε αποχωρησασ απ αυτων υπεστρεψεν εισ ιεροσολυμα αυτοι δε διελθοντεσ απο τησ περγησ παρεγενοντο εισ αντιοχειαν την πισιδιαν και ελθοντεσ εισ την συναγωγην τη ημερα των σαββατων εκαθισαν μετα δε την αναγνωσιν του νομου και των προφητων απεστειλαν οι αρχισυναγωγοι προσ αυτουσ λεγοντεσ ανδρεσ αδελφοι ει τισ εστιν εν υμιν λογοσ παρακλησεωσ προσ τον λαον λεγετε αναστασ δε παυλοσ και κατασεισασ τη χειρι ειπεν ανδρεσ ισραηλειται και

οι φοβουμενοι τον θ̅ν̅ ακουσατε ο θ̅σ̅ του λαου του ισραηλ εξελεξατο τουσ πατερασ ημων και τον λαον υψωσεν εν τη παροικια εν γη αιγυπτου και μετα βραχειονοσ υψηλου εξηγαγεν αυτουσ εξ αυτησ και ωσ τεσσερακονταετη χρονον ετροποφορησεν αυτουσ εν τη ερημω καθελων εθνη επτα εν γη χανααν κατεκληρονομησεν την γην αυτων ωσ ετεσι τετρακοσιοισ και πεντηκοντα και μετα ταυτα εδωκεν κριτασ εωσ σαμουηλ προφητου κακειθεν ητησαντο βασιλεα και εδωκεν αυτοισ ο θ̅σ̅ τον σαουλ υιον κεισ ανδρα εκ φυλησ βενιαμειν ετη τεσσερακοντα και μεταστησασ αυτον ηγειρεν τον δαυειδ αυτοισ εισ βασιλεα ω και ειπεν μαρτυρησασ ευρον δαυειδ τον του ιεσσαι κατα την καρδιαν μου οσ ποιησει παντα τα θεληματα μου τουτου ο θ̅σ̅ απο του σπερματοσ κατ επαγγελιαν ηγαγεν τω ισραηλ σωτηρα ι̅ν̅ προκηρυξαντοσ ιωανου προ προσωπου τησ εισοδου αυτου βαπτισμα μετανοιασ παντι τω λαω ισραηλ ωσ δε επληρου ιωαννησ τον δρομον ελεγεν τι εμε υπο

νοειτε ειναι ουκ ειμι εγω αλλ ιδου ερχεται μετ εμε ου ουκ ειμι αξιοσ το υποδημα των ποδων λυσαι ανδρεσ αδελφοι υιοι γενουσ αβρααμ οι εν υμιν φοβουμενοι τον θ̅ν̅ υμιν ο λογοσ τησ σωτηριασ ταυτησ εξαπεσταλη οι γαρ κατοικουντεσ εν ιερουσαλημ και οι αρχοντεσ αυτων τουτον αγνοησαντεσ και τασ φωνασ των προφητων τασ κατα παν σαββατον αναγεινωσκομενασ κρειναντεσ επληρωσαν και μηδεμιαν αιτιαν θανατου ευροντεσ ητησαντο πειλατον αναιρεθηναι αυτον ωσ δε ετελεσαν παντα τα γεγραμμενα περι αυτου καθελοντεσ απο του ξυλου εθηκαν εισ μνημειον ο δε θ̅σ̅ ηγειρεν αυτον εκ νεκρων οσ ωφθη επι ημερασ πλειουσ τοισ συναναβασιν αυτω απο τησ γαλειλαιασ εισ ιερουσαλημ οιτινεσ εισι μαρτυρεσ αυτου προσ τον λαον και ημεισ υμασ ευαγγελιζομεθα την προσ τουσ πατερασ επαγγελιαν γενομενην οτι ταυτην ο θ̅σ̅ εκπεπληρωκεν τοισ τεκνοισ ημων αναστησασ ι̅ν̅ ωσ και εν τω ψαλμω γεγραπται τω δευτερω υιοσ μου ει συ εγω

II. B^3 κατεκληρονομησε εδωκε ηγειρε ειπε ηγαγε ελεγε III. B^3 εκπεπληρωκε

5 B^3 αναχθεντεσ 10 B^3 ισραηλιται 12 B^3 βραχιονοσ 13 B^3 τεσσαρακονταετη 16 B^3 τεσσαρακοντα 24 B^3 αναγινωσκομενασ et κριναντεσ 25 B^3 πιλατον 28 B^3 γαλιλαιασ

22 corrige ημιν ο λογοσ

σημερον γεγεννηκα σε οτι δε ανεστησεν αυτον εκ νεκρων μηκετι μελλοντα υποστρεφειν εις διαφθοραν ουτως ειρηκεν οτι δωσω υμιν τα οσια δαυειδ τα πιστα διοτι και εν ετερω λεγει ου δωσεις τον οσιον σου ιδειν διαφθοραν δαυειδ μεν γαρ ιδια γενεα υπηρετησας τη του θ̅υ̅ βουλη εκοιμηθη και προσετεθη προς τους πατερας αυτου και ειδεν διαφθοραν ον δε ο θ̅σ̅ ηγειρεν ουκ ειδεν διαφθοραν γνωστον ουν εστω υμιν ανδρες αδελφοι οτι δια τουτο υμιν αφεσις αμαρτιων καταγγελλεται και απο παντων ων· ουκ ηδυνηθητε εν νομω μωυσεως δικαιωθηναι εν τουτω πας ο πιστευων δικαιουται βλεπετε ουν μη επελθη το ειρημενον εν τοις προφηταις ιδετε οι καταφρονηται και θαυμασατε και αφανισθητε οτι εργον εργαζομαι εγω εν ταις ημεραις υμων εργον ο ου μη πιστευσητε εαν τις εκδιηγηται υμιν εξιοντων δε αυτων εις το μεταξυ σαββατον ηξιουν λαληθηναι αυτοις τα ρηματα ταυτα λυθεισης δε της συνα

γωγης ηκολουθησαν πολλοι των ιουδαιων και των σεβομενων προσηλυτων τω παυλω και τω βαρναβα οιτινες προσλαλουντες αυτοις επειθον αυτους προσμενειν τη χαριτι του θ̅υ̅ τω τε ερχομενω σαβ'βατω σχεδον πασα η πολις συνηχθη ακουσαι τον λογον του θ̅υ̅ ιδοντες δε οι ιουδαιοι τους οχλους επλησθησαν ζηλου και αντελεγον τοις υπο παυλου λαλουμενοις βλασφημουντες παρρησιασαμενοι τε ο παυλος και ο βαρναβας ειπαν υμιν ην αναγκαιον πρωτον λαληθηναι τον λογον του θ̅υ̅ επειδη απωθεισθε αυτον και ουκ αξιους κρεινετε εαυτοις της αιωνιου ζωης ιδου στρεφομεθα εις τα εθνη ουτω γαρ εντεταλται ημιν ο κ̅σ̅ τεθεικα σε εις φως εθνων του ειναι σε εις σωτηριαν εως εσχατου της γης ακουοντα δε τα εθνη εχαιρον και εδοξαζον τον λογον του θ̅υ̅ και επιστευσαν οσοι ησαν τεταγμενοι εις ζωην αιωνιαν διεφερετο δε ο λογος του κ̅υ̅ δι ολης της χωρας οι δε ιουδαιοι παρωτρυναν τας σεβομενας γυναικας τας

ευσχημονας και τους πρωτους της πολεως και επηγειραν διωγμον επι τον παυλον και βαρναβαν και εξεβαλον αυτους απο των οριων οι δε εκτιναξαμενοι τον κονιορτον των ποδων επ αυτους ηλθον εις εικονιον οι τε μαθηται επληρουντο χαρας και πνευματος αγιου εγενετο δε εν εικονιω κατα το αυτο εισελθειν αυτους εις την συναγωγην των ιουδαιων και λαλησαι ουτως ωστε πιστευσαι ιουδαιων τε και ελληνων πολυ πληθος οι δε απειθησαντες ιουδαιοι επηγειραν και εκακωσαν τας ψυχας των εθνων κατα των αδελφων ικανον μεν ουν χρονον διετρειψαν παρρησιαζομενοι επι τω κ̅ω̅ τω μαρτυρουντι τω λογω της χαριτος αυτου διδοντι σημεια και τερατα γεινεσθαι δια των χειρων αυτων εσχισθη δε το πληθος της πολεως και οι μεν ησαν συν τοις ιουδαιοις οι δε συν τοις αποστολοις ως δε εγενετο ορμη των εθνων τε και ιουδαιων συν τοις αρχουσι αυτων υβρισαι και λιθοβολησαι αυτους συνιδοντες κατεφυγον εις τας πολεις

I. B³ ειδε bis III. B³ αρχουσιν

5 B³ δια τουτου 12 B³ θ̅υ̅ : B³ κ̅υ̅ 16 B³ κρινετε. Ibidem B² et³ εαυτους ex εαυτοις fecere 23 B³ ικονιον et ικονιω 26 B³ διετριψαν 27 B³ γινεσθαι

της λυκαονιας λυστραν και δερβην και την περιχωρον κακει ευαγγελιζομενοι ησαν και τις ανηρ αδυνατος εν λυστροις τοις ποσιν εκαθητο χωλος εκ κοιλιας μητρος αυτου ος ουδεποτε περιεπατησεν ουτος ηκουεν του παυλου λαλουντος ος ατενισας αυτω και ιδων οτι εχει πιστιν του σωθηναι ειπεν μεγαλη φωνη αναστηθι επι τους ποδας σου ορθος και ηλατο περιεπατει οι τε οχλοι ιδοντες ο εποιησεν παυλος επηραν την φωνην αυτων λυκαονιστι λεγοντες οι θεοι ομοιωθεντες ανθρωποις κατεβησαν προς ημας εκαλουν τε τον μεν βαρναβαν δια τον δε παυλον ερμην επειδη αυτος ην ο ηγουμενοσ του λογου ο τε ιερευσ του διοσ του οντοσ προ της πολεωσ ταυρους και στεμματα επι τους πυλωνας ενεγκας συν τοις οχλοις ηθελεν θυειν ακουσαντες δε οι αποστολοι βαρναβας και παυλοσ διαρρηξαντεσ τα ιματια εαυτων εξεπηδησαν εις τον οχλον κραζοντες και λεγοντες ανδρεσ τι ταυτα ποιειτε και ημεισ ομοιοπαθεισ εσμεν υμιν ανθρωποι ευαγγε

λιζομενοι υμας απο τουτων των ματαιων επιστρεφειν επι θν ζωντα ος εποιησεν τον ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις ος εν ταις παρωχημεναις γενεαις ειασεν παντα τα εθνη πορευεσθαι ταις οδοις αυτων καιτοι ουκ αμαρτυρον αυτον αφηκεν αγαθουργων ουρανοθεν υμιν υετους διδους και καιρους καρποφορους εμπιπλων τροφης και ευφροσυνης τας καρδιας υμων και ταυτα λεγοντες μολις κατεπαυσαν τους οχλους του μη θυειν αυτοις επηλθαν δε απο αντιοχειας και εικονιου ιουδαιοι και πεισαντες τους οχλους και λιθασαντες τον παυλον εσυρον εξω της πολεως νομιζοντες αυτον τεθνηκεναι κυκλωσαντων δε των μαθητων αυτον αναστας εισηλθεν εις την πολιν και τη επαυριον εξηλθεν συν τω βαρναβα εις δερβην ευαγγελισαμενοι τε την πολιν εκεινην και μαθητευσα̅ ικανουσ υπεστρεψαν εισ την· λυστραν και εισ εικονιον και αντιοχειαν επιστηριζοντες τας ψυχας των μαθητων παρακαλουντες ενμε

νειν τη πιστει και οτι δια πολλων θλειψεων δει ημας εισελθειν εις την βασιλειαν του θυ χειρο-
τονησαντες δε αυτοις κατ εκκλησιαν πρεσβυτερους προσευξαμενοι μετα νηστειων παρεθεντο
ιζ αυτουσ τω κ̅ω̅ εισ ον πεπιστευκισαν και διελθοντεσ την πισιδιαν ηλθον εισ την παμφυλιαν
και λαλησαντες εν περγη τον λογον κατεβησαν εις ατταλιαν κακειθεν εις αντιοχειαν οθεν ησαν
παραδεδομενοι τη χαριτι του θ̅υ̅ εις το εργον ο επληρωσαν παραγενομενοι δε και συναγαγοντες
την εκκλησιαν ανηγγελλον οσα εποιησεν ο θσ μετ αυτων και οτι ηνοιξεν τοις εθνεσιν θυραν πιστεως
διετρειβον δε χρονον ουκ ολιγον συν τοις μαθηταις και τινες κατελθοντες απο της ιουδαιας
εδιδασκον τους αδελφους οτι εαν μη περιθμητε τω εθει τω μωυσεως ου δυνασθε σωθηναι γενο
μενης δε στασεως και ζητησεως ουκ ολιγης τω παυλω και τω βαρναβα προς αυτους εταξαν
αναβαινειν παυλον και βαρναβαν και τινασ αλλουσ εξ αυτων προσ τουσ αποστολουσ

I. B^3 ηκους ειπε εποιησε ηθελε II. B^3 εποιησε ειασε εξηλθε III. B^3 ηνοιξε εθνεσι

4 post ηλατο et B^2 et ^{3} add και 16 B^3 ικονιου 19 B^3 et fortasse iam B^2 μαθητευσαντες. Ibidem B^3 ικονιον 20 B^3 εμμενειν 21 B^3 θλιψεων 23 B^3 πεπιστευκεισαν 24 B^3 ατταλειαν. Ibidem post κακειθεν B^2 supplevit απεπλευσαν 26 B^3 ανηγγελλον (γ prius exeunte versu omissum erat) 27 B^3 διετριβον 28 B^3 περιτμηθητε

και πρεσβυτερουσ εισ ιερουσαλημ περι του ζητηματοσ τουτου οι μεν ουν προπεμφθεντεσ υπο τησ εκκλησιασ διηρχοντο την τε φοινικην και σαμαρειαν εκδιηγουμενοι την επιστροφην των εθνων και εποιουν χαραν μεγαλην πασι τοισ αδελφοισ παραγενομενοι δε εισ ιεροσολυμα παρεδεχθησαν απο τησ εκκλησιασ και των αποστολων και των πρεσβυτερων ανηγγειλαν τε οσα ο θσ εποιησεν μετ αυτων εξανεστησαν δε τινεσ των απο τησ αιρεσεωσ των φαρεισαιων πεπιστευκοτεσ λεγοντεσ οτι δει περιτεμνειν αυτουσ παραγγελλειν τε τηρειν τον νομον μωυσεωσ συνηχθησαν τε οι αποστολοι και οι πρεσβυτεροι ιδειν περι του λογου τουτου πολλησ δε ζητησεωσ γενομενησ αναστασ πετροσ ειπεν προσ αυτουσ ανδρεσ αδελφοι υμεισ επιστασθε οτι αφ ημερων αρχαιων εν υμιν εξελεξατο ο θσ δια του στοματοσ μου ακουσαι τα εθνη τον λογον του ευαγγελιου και πιστευσαι και ο καρδιογνωστησ θσ εμαρτυρησεν αυτοισ δουσ το πνευμα το αγιον καθωσ

και ημιν και ουθεν διεκρεινεν μεταξυ ημων τε και αυτων τη πιστει καθαρισασ τασ καρδιασ αυτων νυν ουν τι πειραζετε τον θ̅ν̅ επιθειναι ζυγον επι τον τραχηλον των μαθητων ον ουτε οι πατερεσ ημων ουτε ημεισ ισχυσαμεν βαστασαι αλλα δια τησ χαριτοσ του κ̅υ̅ ι̅υ̅ πιστευομεν σωθηναι καθ ον τροπον κακεινοι εσειγησεν δε παν το πληθοσ και ηκουον βαρναβα και παυλου εξηγουμενων οσα εποιησεν ο θσ σημεια και τερατα εν τοισ εθνεσιν δι αυτων μετα δε το σειγησαι αυτουσ απεκριθη ιακωβοσ λεγων ανδρεσ αδελφοι ακουσατε μου συμεων εξηγησατο καθωσ πρωτον ο θσ επεσκεψατο λαβειν εξ εθνων λαον τω ονοματι αυτου και τουτω συμφωνουσιν οι λογοι των προφητων καθωσ γεγραπται μετα ταυτα αναστρεψω και ανοικοδομησω την σκηνην δαυειδ την πεπτωκυῖαν και τα κατεστραμμενα αυτησ ανοικοδομησω και ανορθωσω αυτην οπωσ αν εκζητησωσιν οι καταλοιποι των ανθρωπων τον κ̅ν̅ και παντα τα εθνη εφ ουσ επικεκληται το ονομα μου επ αυτουσ

λεγει κ̅σ̅ ποιων ταυτα γνωστα απ αιωνοσ διο εγω κρεινω μη παρενοχλειν τοισ απο των εθνων επιστρεφουσιν επι τον θ̅ν̅ αλλ επιστειλαι αυτοισ του απεχεσθαι των αλισγηματων των ειδωλων και τησ πορνειασ και πνικτου και του αιματοσ μωυσησ γαρ εκ γενεων αρχαιων κατα πολιν τουσ κηρυσσοντασ αυτον εχει εν ταισ συναγωγαισ κατα παν σαββατον αναγεινωσκομενοσ τοτε εδοξε τοισ αποστολοισ και τοισ πρεσβυτεροισ συν ολη τη εκκλησια εκλεξαμενουσ ανδρασ εξ αυτων πεμψαι εισ αντιοχειαν συν τω παυλω και βαρναβα ιουδαν τον καλουμενον βαρσαββαν και σειλαν ανδρασ ηγουμενουσ εν τοισ αδελφοισ γραψαντεσ δια χειροσ αυτων οι αποστολοι και οι πρεσβυτεροι αδελφοι τοισ κατα την αντιοχειαν και συριαν και κιλικιαν αδελφοισ τοισ εξ εθνων χαιρειν επειδη ηκουσαμεν οτι τινεσ εξ ημων εταραξαν υμασ λογοισ ανασκευαζοντεσ τασ ψυχασ υμων οισ ου διεστειλαμεθα εδοξεν ημιν γενομενοισ ομοθυμαδον εκλεξαμενοισ ανδρασ πεμψαι προσ υμασ συν τοισ αγαπητοισ ημων

I. B³ εποιησε ειπε II. B³ εθνεσι

5 B³ φαρισαιων 11 B³ διεκρινε 14 B³ εσιγησε 15 B³ σιγησαι 21 B³ κρινω 24 B³ αναγινωσκομενοσ 26 B³ σιλαν

βαρναβα και παυλω ανθρωποις παραδεδωκοσι τας ψυχας αυτων υπερ του ονοματος του κ̅υ̅ ημων
ι̅υ̅ χ̅υ̅ απεσταλκαμεν ουν ιουδαν και σειλαν και αυτους δια λογου απαγγελλοντας τα αυτα εδοξεν
γαρ τω πνευματι τω αγιω και ημιν μηδεν πλεον επιτιθεσθαι υμιν βαρος πλην τουτων των επαναγκες
απεχεσθαι ειδωλοθυτων και αιματος και πνικτων και πορνειας εξ ων διατηρουντες εαυτους ευ
πραξετε ερρωσθε οι μεν ουν απολυθεντες κατηλθον εις αντιοχειαν και συναγαγοντες το πληθος
επεδωκαν την επιστολην αναγνοντες δε εχαρησαν επι τη παρακλησει ιουδας τε και σειλας και
αυτοι προφηται οντες δια λογου πολλου παρεκαλεσαν τους αδελφους και επεστηριξαν ποιησαντες
δε χρονον απελυθησαν μετ ειρηνης απο των αδελφων προς τους αποστειλαντας αυτους παυλος
δε και βαρναβας διετρειβον εν αντιοχεια διδασκοντες και ευαγγελιζομενοι μετα και ετερων πολλων
τον λογον του κ̅υ̅ μετα δε τινας ημερας ειπεν προς βαρναβαν παυλος επι

στρεψαντες δη επισκεψωμεθα τους αδελφους κατα πολιν πασαν εν αις κατηγγειλαμεν τον
λογον του κ̅υ̅ πως εχουσιν βαρναβας δε εβουλετο συνπαραλαβειν και τον ιωαννην τον καλουμενον
μαρκον · παυλος δε ηξιου τον αποσταντα απ αυτων απο παμφυλιας και μη συνελθοτα αυτοις
εις το εργον μη συνπαραλαμβανειν τουτον εγενετο δε παροξυσμος ωστε αποχωρισθηναι αυτους απ
ι̅ζ̅ αλληλων τον τε βαρναβαν παραλαβοντα τον μαρκον εκπλευσαι εις κυπρον παυλος δε επιλεξα
μενος σειλαν εξηλθεν παραδοθεις τη χαριτι του κ̅υ̅ υπο των αδελφων διηρχετο δε την συριαν και
την κιλικιαν επιστηριζων τας εκκλησιας κατηντησεν δε και εις δερβην και εις λυστραν και ιδου
μαθητης τις ην εκει ονοματι τιμοθεος υιος γυναικος ιουδαιας πιστης πατρος δε ελληνος ος εμαρ
τυρειτο υπο των εν λυστροις και εικονιω αδελφων τουτον ηθελησεν ο παυλος συν αυτω εξελθειν
και λαβων περιετεμεν αυτον δια τους ιουδαιους τους οντας εν τοις τοποις εκεινοις ηδει

σαν γαρ απαντες οτι ελλην ο πατηρ αυτου υπηρχεν ως δε διεπορευοντο τας πολεις παρεδιδοσαν
αυτοις φυλασσειν τα δογματα τα κεκριμενα υπο των αποστολων και πρεσβυτερων των εν ιερο
σολυμοις αι μεν ουν εκκλησιαι εστερεουντο τη πιστει και επερισσευον τω αριθμω καθ ημεραν
διηλθον δε την φρυγιαν και γαλατικην χωραν κωλυθεντες υπο του αγιου πνευματος λαλησαι τον
λογον εν τη ασια ελθοντες δε κατα την μυσιαν επειραζον εις την βειθυνιαν πορευθηναι και ουκ
ειασεν αυτους το πνευμα ι̅υ̅ παρελθοντες δε την μυσιαν κατεβησαν εις τρωαδα και οραμα δια
νυκτος τω παυλω ωφθη ανηρ μακεδων τις ην εστως και παρακαλων αυτον και λεγων διαβας εις
μακεδονιαν βοηθησον ημιν ως δε το οραμα ειδεν ευθεως εζητησαμεν εξελθειν εις μακεδονιαν συμ
βιβαζοντες οτι προσκεκληται ημας ο θ̅σ̅ ευαγγελισασθαι αυτους αναχθεντες ουν απο τρωαδος
ευθυδρομησαμεν εις σαμοθρακην τη δ επιουση εις νεαν πολιν κακει

I. B^3 εδοξε ειπε II. B^3 εχουσι εξηλθε κατηντησε

2 B^3 σιλαν 7 B^3 σιλας 9 B^3 διετριβον 12 B^3 συμπαραλαβειν 13 συνελθοτα: inter ο et τ suprascriptum ν, a B^2, nisi forte est ipse * 14 B^3 συμπαραλαμβανειν 16 B^3 σιλαν 19 B^3 ικονιω 25 B^3 βιθυνιαν

θεν εισ φιλιππουσ ητισ εστιν πρωτη μεριδοσ τησ μακεδονιασ πολισ κολωνια ημεν δε εν ταυτη τη πολει διατρειβοντεσ ημερασ τινασ τη τε ημερα των σαββατων εξηλθομεν εξω τησ πυλησ παρα ποταμον ου ενομιζομεν προσευχη ειναι και καθισαντεσ ελαλουμεν ταισ συνελθουσαισ γυναιξιν και τισ γυνη ονοματι λυδια πορφυροπωλισ πολεωσ θυατειρων σεβομενη τον θ̅ν̅ ηκουεν ησ ο κ̅σ̅ διηνοιξεν την καρδιαν προσεχειν τοισ λαλουμενοισ υπο παυλου ωσ δε εβαπτισθη και ο οικοσ αυτησ παρεκαλεσεν λεγουσα ει κεκρικατε με πιστην τω κ̅ω̅ ειναι εισελθοντεσ εισ τον οικον μου μενετε και παρεβιασατο ημασ εγενετο δε πορευομενων ημων εισ την προσευχην παιδισκην τινα εχουσαν πνευμα πυθωνα υπαντησαι ημιν ητισ εργασιαν πολλην παρειχεν τοισ κυριοισ αυτησ μαντευομενη αυτη κατακολουθουσα παυλω και ημιν εκραζεν λεγουσα ουτοι οι ανθρωποι δουλοι του θ̅υ̅ του υψιστου εισιν οιτινεσ καταγγελλουσιν υμιν οδον σω

τηριασ τουτο δε εποιει επι πολλασ ημερασ διαπονηθεισ δε παυλοσ και επιστρεψασ τω πνευματι ειπεν παραγγελλω σοι εν ονοματι ι̅υ̅ χ̅υ̅ εξελθειν απ αυτησ και εξηλθεν αυτη τη ωρα και ιδοντεσ οι κυριοι αυτησ οτι εξηλθεν η ελπισ τησ εργασιασ αυτων επιλαβομενοι τον παυλον και τον σειλαν ειλκυσαν εισ την αγοραν επι τουσ αρχοντασ και προσαγαγοντεσ αυτουσ τοισ στρατηγοισ ειπαν ουτοι οι ανθρωποι εκταρασσουσιν ημων την πολιν ιουδαιοι υπαρχοντεσ και καταγγελλουσιν εθη α ουκ εξεστιν ημιν παραδεχεσθαι ουδε ποιειν ρωμαιοισ ουσιν και συνεπεστη ο οχλοσ κατ αυτων και οι στρατηγοι περιρηξαντεσ αυτων τα ιματια εκελευον ραβδιζειν πολλασ δε επιθεντεσ αυτοισ πληγασ εβαλον εισ φυλακην παραγγειλαντεσ τω δεσμοφυλακι ασφαλωσ τηρειν αυτουσ οσ παραγγελιαν τοιαυτην λαβων εβαλεν αυτουσ εισ την εσωτεραν φυλακην και τουσ ποδασ ησφαλισατο αυτων εισ το ξυλον κατα δε το μεσονυκτιον παυλοσ και σειλασ προσευχομενοι

υμνουν τον θ̅ν̅ επηκροωντο δε αυτων οι δεσμιοι αφνω δε σεισμοσ εγενετο μεγασ ωστε σαλευθηναι τα θεμελια του δεσμωτηριου ηνεωχθησαν δε αι θυραι πασαι και παντων τα δεσμα ανεθη εξυπνοσ δε γενομενοσ ο δεσμοφυλαξ και ιδων ανεωγμενασ τασ θυρασ τησ φυλακησ σπασαμενοσ την μαχαιραν ημελλεν εαυτον αναιρειν νομιζων εκπεφευγεναι τουσ δεσμιουσ εφωνησεν δε παυλοσ μεγαλη φωνη λεγων μηδεν πραξησ σεαυτω κακον· απαντεσ γαρ εσμεν ενθαδε αιτησασ δε φωτα εισεπηδησεν και εντρομοσ γενομενοσ προσεπεσεν τω παυλω και σειλα και προαγαγων αυτουσ εξω εφη κυριοι τι με δει ποιειν ινα σωθω οι δε ειπαν πιστευσον επι τον κ̅ν̅ ι̅ν̅ και σωθηση συ και ο οικοσ σου και ελαλησαν αυτω τον λογον του θ̅υ̅ συν πασιν τοισ εν τη οικια αυτου και παραλαβων αυτουσ εν εκεινη τη ωρα τησ νυκτοσ ελουσεν απο των πληγων και εβαπτισθη αυτοσ και οι αυτου απαντεσ παραχρημα αναγαγων τε αυτουσ εισ τον οικον παρεθηκεν τραπεζαν και

I. B^3 εστι γυναιξι διηνοιξε παρεκαλεσε παρειχε εκραζε II. B^3 ειπε ουσι III. B^3 εφωνησε εισεπηδησε προσεπεσε πασι παρεθηκε

1 B^3 κολωνεια 2 B^3 διατριβοντεσ 13 B^3 σιλαν 17 B^3 περιρρηξαντεσ 20 B^3 σιλασ 26 B^3 σιλα

ηγαλλιασατο πανοικει πεπιστευκως τω θ̅ω̅ ημερας δε γενομενης απεστειλαν οι στρατηγοι τους
ραβδουχους λεγοντες απολυσον τους ανθρωπους εκεινους απηγγειλεν δε ο δεσμοφυλαξ τους λογους
προς τον παυλον οτι απεσταλκαν οι στρατηγοι ινα απολυθητε νυν ουν εξελθοντες πορευεσθε εν
ειρηνη ο δε παυλος εφη προς αυτους δειραντες ημας δημοσια ακατακριτους ανθρωπους ρωμαι-
ους υπαρχοντας εβαλαν εις φυλακην και νυν λαθρα ημας εκβαλλουσιν ου γαρ αλλα ελθοντες
αυτοι ημας εξαγαγετωσαν απηγγειλαν δε τοις στρατηγοις οι ραβδουχοι τα ρηματα ταυτα εφο-
βηθησαν δε ακουσαντες οτι ρωμαιοι εισιν και ελθοντες παρεκαλεσαν αυτους και εξαγαγοντες
ηρωτων απελθειν απο της πολεως εξελθοντες δε απο της φυλακης εισηλθον προς την λυδιαν και
ιθ ιδοντες παρεκαλεσαν τους αδελφους και εξηλθον διοδευσαντες δε την αμφιπολιν και την
απολλωνιαν ηλθον εις την θεσσαλονεικην οπου ην

συναγωγη των ιουδαιων κατα δε το ειωθος τω παυλω εισηλθεν προς αυτους και επι σαββατα τρια διελεξατο αυτοις απο των γραφων διανοιγων και παρατιθεμενος οτι τον χ̅ν̅ εδει παθειν και αναστηναι εκ νεκρων και οτι ουτος εστιν ο χ̅σ̅ ο ι̅σ̅ ον εγω καταγγελλω υμιν και τινες εξ αυτων επεισθησαν και προσεκληρωθησαν τω παυλω και σειλα των τε σεβομενων ελληνων πληθος πολυ γυναικων τε των πρωτων ουχ ολιγαι ζηλωσαντες δε οι ιουδαιοι και προσλαβομενοι των αγοραιων ανδρας τινας πονηρους και οχλοποιησαντες εθορυβουν την πολιν και επισταντες τη οικια ιασονος εζητουν αυτους προαγαγειν εις τον δημον μη ευροντες δε αυτους εσυρον ιασονα και τινας αδελφους επι τους πολιταρχας βοωντες οτι οι την οικουμενην αναστατωσαντες ουτοι και ενθαδε παρεισιν ους υποδεδεκται ιασων και ουτοι παντες απεναντι των δογματων καισαρος πρασσουσιν βασιλεα ετερον λεγοντες ειναι ι̅ν̅ εταραξαν δε τον οχλον

και τους πολιταρχας ακουοντας ταυτα και λαβοντες το ικανον παρα του ιασονος και των λοιπων απελυσαν αυτους οι δε αδελφοι ευθεως δια νυκτος εξεπεμψαν τον τε παυλον και τον σειλαν εις βεροιαν οιτινες παραγενομενοι εις την συναγωγην των ιουδαιων απηεσαν ουτοι δε ησαν ευγενεστεροι των εν θεσσαλονεικη οιτινες εδεξαντο τον λογον μετα πασης προθυμιας το καθ ημεραν ανακρεινοντες τας γραφας ει εχοι ταυτα ουτως πολλοι μεν ουν εξ αυτων επιστευσαν και των ελληνιδων γυναικων των ευσχημονων και ανδρων ουκ ολιγοι ως δε εγνωσαν οι απο της θεσσαλονεικης ιουδαιοι οτι και εν τη βεροια κατηγγελη υπο του παυλου ο λογος του θ̅υ̅ ηλθον κακει σαλευοντες και ταρασσοντες τους οχλους ευθεως δε τοτε τον παυλον εξαπεστειλαν οι αδελφοι πορευεσθαι εως επι την θαλασσαν υπεμειναν τε ο τε σειλας και ο τιμοθεος εκει οι δε καθισταναντες τον παυλον ηγαγον εως αθηνων και λαβοντες εντολην προς τον σειλαν και τον τι

I. B[3] απηγγειλε εισι II. B[3] εισηλθε πρασσουσι

1 B[3] πανοικι 10 B[3] θεσσαλονικην 14 B[3] σιλα 15 B[3] ουκ 22 B[3] σιλαν 24 B[3] θεσσαλονικη 25 B[3] ανακρινοντες 26 B[3] θεσσαλονικης 29 B[3] σιλας 30 B[3] σιλαν

κ μαθεον ινα ωσ ταχιστα ελθωσιν προσ αυτον εξηεσαν εν δε ταισ αθηναισ εκδεχομενου αυτουσ
του παυλου παρωξυνετο το πνευμα αυτου εν αυτω θεωρουντοσ κατειδωλον ουσαν την πολιν διελε-
γετο μεν ουν εν τη συναγωγη τοισ ιουδαιοισ και τοισ σεβομενοισ και εν τη αγορα κατα πασαν
ημεραν προσ τουσ παρατυγχανοντασ τινεσ δε και των επικουριων και στωικων φιλοσοφων συνε-
βαλλον αυτω και τινεσ ελεγον τι αν θελοι ο σπερμολογοσ ουτοσ λεγειν οι δε ξενων δαιμονιων δοκει
καταγγελευσ ειναι οτι τον ι̅ν̅ και την αναστασιν ευηγγελιζετο επιλαβομενοι δε αυτου επι τον
αρειον παγον ηγαγον λεγοντεσ δυναμεθα γνωναι τισ η καινη αυτη υπο σου λαλουμενη διδαχη
ξενιζοντα γαρ τινα εισφερεισ εισ τασ ακοασ ημων βουλομεθα ουν γνωναι τινα θελει ταυτα ειναι
αθηναιοι δε παντεσ και οι επιδημουντεσ ξενοι εισ ουδεν ετερον ηυκαιρουν η λεγειν τι η ακουειν τι
καινοτερον σταθεισ δε παυλοσ εν μεσω του αρει

ου παγου εφη ανδρεσ αθηναιοι κατα παντα ωσ δεισιδαμονεστερουσ υμασ θεωρω διερχομενοσ γαρ
και αναθεωρων τα σεβασματα υμων ευρον και βωμον εν ω επεγεγραπτο αγνωστω θ̅ω̅ ο ουν αγνο-
ουντεσ ευσεβειτε τουτο εγω καταγγελλω υμων ο θ̅σ̅ ο ποιησασ τον κοσμον και παντα τα εν αυτω
ουτοσ ουρανου και γησ υπαρχων κ̅σ̅ ουκ εν χειροποιητοισ ναοισ κατοικει ουδε υπο χειρων ανθρω
πινων θεραπευεται προσδεομενοσ τινοσ αυτοσ διδουσ πασι ζωην και πνοην και τα παντα εποιησεν
τε εξ ενοσ παν εθνοσ ανθρωπων κατοικειν επι παντοσ προσωπου τησ γησ ορισασ προστεταγμενουσ
καιρουσ και τασ οροθεσιασ τησ κατοικιασ αυτων ζητειν τον θ̅ν̅ ει αραγε ψηλαφησιαν αυτον και
ευροιεν καιγε ου μακραν απο ενοσ εκαστου ημων υπαρχοντα εν αυτω γαρ ζωμεν και κεινουμεθα
~ και εσμεν ωσ και τινεσ των καθ ημασ ποιητων ειρηκασιν του γαρ και γενοσ εσμεν γενοσ ουν
υπαρχοντεσ του θ̅υ̅ ουκ οφειλομεν νομιζειν χρυσω η αργυρω

η λιθω χαραγματι τεχνησ και ενθυμησεωσ ανθρωπου το θειον ειναι ομοιον τουσ μεν ουν χρονουσ
τησ αγνοιασ υπεριδων ο θ̅σ̅ τανυν απαγγελλει τοισ ανθρωποισ παντασ πανταχου μετανοειν καθοτ
εστησεν ημεραν εν η μελλει κρεινειν την οικουμενην εν δικαιοσυνη εν ανδρι ω ωρισεν πιστιν παρα-
σχων πασι αναστησασ αυτον εκ νεκρων ακουσαντεσ δε αναστασιν νεκρων οι μεν εχλευαζον οι δε
ειπαν ακουσομεθα σου περι τουτου και παλιν ουτωσ ο παυλοσ εξηλθεν εκ μεσου αυτων τινεσ δε
ανδρεσ κολληθεντεσ αυτω επιστευσαν εν οισ και διονυσιοσ αρεοπαγειτησ και γυνη ονοματι δαμα
κα ρισ και ετεροι συν αυτοισ με ταυτα χωρισθεισ εκ των αθηνων ηλθεν εισ κορινθον και ευρων
τινα ιουδαιον ονοματι ακυλαν ποντικον τω γενει προσφατωσ εληλυθοτα απο τησ ιταλιασ και
πρισκιλλαν γυναικα αυτου δια το διατεταχεναι χωριζεσθαι παντασ τουσ ιουδαιουσ απο τησ ρωμησ
προσηλθεν αυτοισ και δια το ομοτεχνον ειναι εμενεν παρ αυτοισ και ηρ

I. B³ ελθωσι II. B³ εποιησε ειρηκασι III. B³ ωρισε πασιν εμενε

4 B³ επικουρειων 11 B³ et ut vdtr iam B² δεισιδαιμονεστ. 13 B³ demum ut vdtr υμιν 17 B³ ψηλαφη-σειαν 18 B³ κινουμεθα 23 B³ κρινειν 26 B³ αρεωπαγιτησ 27 B³ μετα ταυτα 30 B³ ειργαζοντο

γαζοντο ησαν γαρ σκηνοποιοι τη τεχνη διελεγετο δε εν τη συναγωγη κατα παν σαββατον επειθεν τε ιουδαιους και ελληνας ως δε κατηλθον απο της μακεδονιας ο τε σειλας και ο τιμοθεος συνειχετο τω λογω ο παυλος διαμαρτυρομενος τοις ιουδαιοις ειναι τον χ̅ν̅ ι̅ν̅ αντιτασσομενων δε αυτων και βλασφημουντων εκτιναξαμενος τα ιματια ειπεν προς αυτους το αιμα υμων επι την κεφαλην υμων καθαρος εγω απο του νυν εις τα εθνη πορευσομαι και μεταβας εκειθεν ηλθεν εις οικιαν τινος ονοματι τιτιου ϊουστου σεβομενου τον θ̅ν̅ ου η οικια ην συνομορουσα τη συναγωγη κρειςπος δε ο αρχισυναγωγος επιστευσεν τω κ̅ω̅ συν ολω τω οικω αυτου και πολλοι των κορινθιων ακουοντες επιστευον και εβαπτιζοντο ειπεν δε ο κ̅σ̅ εν νυκτι δι οραματος τω παυλω μη φοβου αλλα λαλει και μη σιωπησης διοτι εγω ειμι μετα σου και ουδεις επιθησεται σοι του κακωσαι σε διοτι λαος εστι μοι πολυς εν τη πολει ταυτη εκαθισεν δε ενιαυτον

και μηνας εξ διδασκων εν αυτοις τον λογον του θ̅υ̅ γαλλιωνος δε ανθυπατου οντος της αχαιας κατεπεστησαν οι ιουδαιοι ομοθυμαδον τω παυλω και ηγαγον αυτον επι το βημα λεγοντες οτι παρα τον νομον αναπειθει ουτος τους ανθρωπους σεβεσθαι τον θ̅ν̅ μελλοντος δε του παυλου ανοιγειν το στομα ειπεν ο γαλλιων προς τους ιουδαιους ει μεν ην αδικημα τι η ραδιουργημα πονηρον ω ιουδαιοι κατα λογον αν ανεσχομην υμων ει δε ζητηματα εστιν περι λογου και ονοματων και νομου του καθ υμας οψεσθε αυτοι κριτης εγω τουτων ου βουλομαι ειναι και απηλασεν αυτους απο του βηματος επιλαβομενοι δε παντες σωσθενην τον αρχισυναγωγον ετυπτον εμπροσθεν του βηματος
κ̅β̅ και ουδεν τουτων των τω γαλλιωνι εμελεν ο δε παυλος ετι προσμεινας ημερας ικανας τοις αδελφοις αποταξαμενος εξεπλει εις την συριαν και συν αυτω πρεισκιλλα και ακυλας κειραμενος εν κεγχρεαις την κεφαλην ειχεν γαρ ευχην κατηντησαν δε εις εφεσον κακεινους κατελιπεν αυ

του αυτος δε εισελθων εις την συναγωγην διελεξατο τοις ιουδαιοις ερωτωντων δε αυτων επι πλειονα χρονον μειναι ουκ επενευσεν αλλα αποταξαμενος και ειπων παλιν ανακαμψω προς υμας του θ̅υ̅ θελοντος ανηχθη απο της εφεσου και κατελθων εις καισαρειαν αναβας και ασπασαμενος την εκκλησιαν κατεβη εις αντιοχειαν και ποιησας χρονον τινα εξηλθεν διερχομενος καθεξης την γαλατικην χωραν και φρυγιαν στηριζων παντας τους μαθητας ιουδαιος δε τις απολλως ονοματι αλεξανδρευς τω γενει ανηρ λογιος κατηντησεν εις εφεσον δυνατος ων εν ταις γραφαις ουτος ην κατηχημενος την οδον κ̅υ̅ και ζεων τω πνευματι ελαλει δε και εδιδασκεν ακρειβως τα περι του ι̅υ̅ επισταμενος μονον το βαπτισμα ιωανου ουτος τε ηρξατο παρρησιαζεσθαι εν τη συναγωγη ακουσαντες δε αυτου πρισκιλλα και ακυλας προσελαβοντο αυτον και ακρειβεστερον αυτω εξεθεντο την οδον του θ̅υ̅ βουλομενου δε αυτου διελθειν εις την αχαιαν προτρεψαμενοι οι αδελφοι εγραψαν τοις

I. B^3 επειθε ειπε επιστευσε ειπε εκαθισε II. B^3 εστι ειχε III. B^3 εξηλθε

2 B^3 σιλας 6 B^3 om (non enim instauravit) τιτιου. Ibidem B^3 κρισπος 18 B^3 om των post τουτων 19 B^3 πρισκιλλα 27 B^3 ακριβως 29 B^3 ακριβεστερον

μαθηταις αποδεξασθαι αυτον οσ παραγενομενοσ συνεβαλετο πολυ τοισ πεπιστευκοσιν δια τησ χαριτοσ ευτονωσ γαρ τοισ ιουδαιοισ διακατηλεγχετο δημοσια επιδεικνυσ δια των γραφων ειναι
λ τον χ̅ν̅ ι̅ν̅ εγενετο δε εν τω τον απολλω ειναι εν κορινθω παυλον διελθοντα τα ανωτερικα μερη ελθειν εισ εφεσον και ευρειν τινασ μαθητασ ειπεν τε προσ αυτουσ ει πνευμα αγιον ελαβετε πιστευσαντεσ οι δε προσ αυτον αλλ ουδ ει πνευμα αγιον εστιν ηκουσαμεν ειπεν τε εισ τι ουν εβαπτισθητε οι δε ειπαν εισ το ιωανου βαπτισμα ειπεν δε παυλοσ ιωανησ εβαπτισεν βαπτισμα μετανοιασ τω λαω λεγων εισ τον ερχομενον μετ αυτον ινα πιστευσωσιν τουτεστιν εισ τον ι̅ν̅ ακουσαντεσ δε εβαπτισθησαν εισ το ονομα του κ̅υ̅ ι̅υ̅ και επιθεντοσ αυτοισ του παυλου χειρασ ηλθε το πνευμα το αγιον επ αυτουσ ελαλουν τε γλωσσαισ και επροφητευον ησαν δε οι παντεσ ανδρεσ ωσει δωδεκα εισελθων δε εισ την συναγωγην επαρρησιαζετο επι μηνασ τρεισ

διαλεγομενοσ και πειθων περι τησ βασιλειασ του θ̅υ̅ ωσ δε τινεσ εσκληρυνοντο και ηπειθουν κακολογουντεσ την οδον ενωπιον του πληθουσ αποστασ απ αυτων αφωρισεν τουσ μαθητασ καθ ημεραν διαλεγομενοσ εν τη σχολη τυραννου τουτο δε εγενετο επι ετη δυο ωστε παντασ τουσ κατοικουντασ την ασιαν ακουσαι τον λογον του κ̅υ̅ ιουδαιουσ τε και ελληνασ δυναμεισ τε ου τασ τυχουσασ ο θ̅σ̅ εποιει δια των χειρων παυλου ωστε και επι τουσ ασθενουντασ αποφερεσθαι απο του χρωτοσ αυτου σουδαρια η σιμικινθια και απαλλασεσθαι απ αυτων τασ νοσουσ τα τε πνευματα τα πονηρα εκπορευεσθαι επεχειρησαν δε τινεσ και των περιερχομενων ιουδαιων εξορκιστων ονομαζειν επι τουσ εχοντασ τα πνευματα τα πονηρα το ονομα του κ̅υ̅ ι̅υ̅ λεγοντεσ ορκιζω υμασ τον ι̅ν̅ ον παυλοσ κηρυσσει ησαν δε τινοσ σκευα ιουδαιου αρχιερεωσ επτα υιοι τουτο ποιουντεσ αποκριθεν δε το πνευμα το πονηρον ειπεν αυτοισ τον μεν ι̅ν̅ γεινωσκω και τον

παυλον επισταμαι υμεισ δε τινεσ εστε και εφαλομενοσ ο ανθρωποσ επ αυτουσ εν ω ην το πνευμα το πονηρον κατακυριευσασ αμφοτερων ισχυσεν κατ αυτων ωστε γυμνουσ και τετραυματισμενουσ εκφυγειν εκ του οικου εκεινου τουτο δε εγενετο γνωστον πασιν ιουδαιοισ τε και ελλησι τοισ κατοικουσιν την εφεσον και επεπεσεν φοβοσ επι παντασ αυτουσ και εμεγαλυνετο το ονομα του κ̅υ̅ ι̅υ̅ πολλοι τε των πεπιστευκοτων ηρχοντο εξομολογουμενοι και αναγγελλοντεσ τασ πραξεισ αυτων ικανοι δε των τα περιεργα πραξαντων συνενεγκαντεσ τασ βιβλουσ κατεκαιον ενωπιον παντων και συνεψηφισαν τασ τειμασ αυτων και ευρον αργυριου μυριαδασ πεντε ουτωσ κατα κρατοσ του κ̅υ̅ ο λογοσ ηυξανεν και ισχυεν ωσ δε επληρωθη ταυτα εθετο ο παυλοσ εν τω πνευματι διελθων την μακεδονιαν και αχαιαν πορευεσθαι εισ ιεροσολυμα ειπων οτι μετα το γενεσθαι με εκει δει με και ρωμην ιδειν αποστειλασ δε εισ την μα

I. B^3 πεπιστευκοσι ειπε ter εβαπτισε πιστευσωσι II. B^3 αφωρισε III. B^3 ισχυσε κατοικουσι επεπεσε ηυξανε 16 B^3 απαλλασσεσθαι 20 B^3 γινωσκω 27 B^3 τιμας

κεδονιαν δυο των διακονουντων αυτω τιμοθεον και εραστον αυτοσ επεσχεν χρονον εισ την ασιαν εγενετο δε κατα τον καιρον εκεινον ταραχοσ ουκ ολιγοσ περι τησ οδου δημητριοσ γαρ τισ ονοματι αργυροκοποσ ποιων ναουσ αρτεμιδοσ παρειχετο τοισ τεχνειταισ ουκ ολιγην εργασιαν ουσ συναθροισασ και τουσ περι τα τοιαυτα εργατασ ειπεν ανδρεσ επιστασθε οτι εκ ταυτησ τησ εργασιασ η ευπορια ημιν εστιν και θεωρειτε και ακουετε οτι ου μονον εφεσου αλλα σχεδον πασησ τησ ασιασ ο παυλοσ ουτοσ πεισασ μετεστησεν ικανον οχλον λεγων οτι ουκ εισιν θεοι οι δια χειρων γεινομενοι ου μονον δε τουτο κινδυνευει ημιν το μεροσ εισ απελεγμον ελθειν αλλα και το τησ μεγαλησ θεασ αρτεμιδοσ ιερον εισ ουθεν λογισθηναι μελλειν τε και καθαιρεισθαι τησ μεγαλειοτητοσ αυτησ ην ολη ασια και οικουμενη σεβεται ακουσαντεσ δε και γενομενοι πληρεισ θυμου εκραζον λεγοντεσ μεγαλη η αρτεμισ εφεσιων και ε

πλησθη η πολισ τησ συγχυσεωσ ωρμησαν τε ομοθυμαδον εισ το θεατρον συναρπασαντεσ γαϊον και αρισταρχον μακεδονασ συνεκδημουσ παυλου παυλου δε βουλομενου εισελθειν εισ τον δημον ουκ ειων αυτον οι μαθηται τινεσ δε και των ασιαρχων οντεσ αυτω φιλοι πεμψαντεσ προσ αυτον παρεκαλουν μη δουναι εαυτον εισ το θεατρον αλλοι μεν ουν αλλο τι εκραζον ην γαρ η εκκλησια συγκεχυμενη και οι πλειουσ ουκ ηδεισαν τινοσ ενεκα συνεληλυθεισαν εκ δε του οχλου συνεβιβασαν αλεξανδρον προβαλοντων αυτον των ιουδαιων ο δε αλεξανδροσ κατασεισασ την χειρα ηθελεν απολογεισθαι τω δημω επιγνοντεσ δε οτι ιουδαιοσ εστιν φωνη εγενετο μια εκ παντων ωσει επι ωρασ δυο κραζοντων μεγαλη η αρτεμισ εφεσιων μεγαλη η αρτεμισ εφεσιων καταστειλασ δε τον οχλον ο γραμματευσ φησιν ανδρεσ εφεσιοι τισ γαρ εστιν ανθρωπων οσ ου γεινωσκει την εφεσιων πολιν νεωκορον ουσαν τησ μεγαλησ αρ

τεμιδοσ και του διοπετουσ αναντιρητων ουν οντων τουτων δεον εστιν υμασ κατεσταλμενουσ υπαρχειν και μηδεν προπετεσ πρασσειν ηγαγετε γαρ τουσ ανδρασ τουτουσ ουτε ιεροσυλουσ ουτε βλασφημουντασ την θν ημων ει μεν ουν δημητριοσ και οι συν αυτω τεχνειται εχουσι προσ τινα λογον αγοραιοι αγονται και ανθυπατοι εισιν εγκαλειτωσαν αλληλοισ ει δε τι περαιτερω επιζητειτε εν τη εννομω εκκλησια επιλυθησεται και γαρ κινδυνευομεν εγκαλεισθαι στασεωσ περι τησ σημερον μηδενοσ αιτιου υπαρχοντοσ περι ου ου δυνησομεθα αποδουναι λογον περι τησ συστροφησ ταυτησ και ταυτα ειπων απελυσεν την εκκλησιαν μετα δε το παυσασθαι τον θορυβον μεταπεμψαμενοσ ο παυλοσ τουσ μαθητασ και παρακαλεσασ ασπασαμενοσ εξηλθεν πορευεσθαι εισ μακεδονιαν
κδ διελθων δε τα μερη εκεινα και παρακαλεσασ αυτουσ λογω πολλω ηλθεν εισ την ελλαδα ποιησασ τε μηνασ τρεισ γενομενησ επιβουλησ αυτω υπο των ιουδαιων μελλον

I. B[3] επεσχε εστι εισι II. B[3] εστι φω. III. B[3] απελυσε εξηλθε
3 B[3] τεχνιταισ 6 B[3] γινομενοι 19 B[3] γινωσκει 21 B[3] αναντιρρητων 23 B[3] τεχνιται

τι αναγεσθαι εισ την συριαν εγενετο γνωμησ του υποστρεφειν δια μακεδονιασ συνειπετο δε αυτω σωπατροσ πυρρου βεροιαιοσ θεσσαλονεικεων δε αρισταρχοσ και σεκουνδοσ και γαιοσ δερβαιοσ και τιμοθεοσ ασιανοι δε τυχικοσ και τροφιμοσ ουτοι δε προσελθοντεσ εμενον ημασ εν τρωαδι ημεισ δε εξεπλευσαμεν μετα τασ ημερασ των αζυμων απο φιλιππων και ηλθομεν προσ αυτουσ εισ την τρωαδα αχρι ημερων πεντε ου διετρειψαμεν ημερασ επτα εν δε τη μια των σαββατων συνηγμενων ημων κλασαι αρτον ο παυλοσ διελεγετο αυτοισ μελλων εξιεναι τη επαυριον παρετεινεν τε τον λογον μεχρι μεσονυκτιου ησαν δε λαμπαδεσ ικαναι εν τω υπερωω ου ημεν συνηγμενοι καθεζομενοσ δε τισ νεανιασ ονοματι ευτυχοσ επι τησ θυριδοσ καταφερομενοσ υπνω βαθει διαλεγομενου του παυλου επι πλειον κατενεχθεισ απο του υπνου επεσεν απο του τριστεγου κατω και ηρθη νεκροσ καταβασ δε ο παυλοσ επεπεσεν

αυτω και συνπεριλαβων ειπεν μη θορυβεισθαι η γαρ ψυχη αυτου εν αυτω εστιν αναβασ δε κλασασ τον αρτον και γευσαμενοσ εφ ικανον τε ομειλησασ αχρι αυγησ ουτωσ εξηλθεν ηγαγον δε τον λε παιδα ζωντα και παρεκληθησαν ου μετριωσ ημεισ δε προσελθοντεσ επι το πλοιον ανηχθημεν επι την ασσον εκειθεν μελλοντεσ αναλαμβανειν τον παυλον ουτωσ γαρ διατεταγμενον ην μελλων αυτοσ πεζευειν ωσ δε συνεβαλλεν ημιν εισ την ασσον αναλαβοντεσ αυτον ηλθομεν εισ μιτυληνην κακειθεν αποπλευσαντεσ τη επιουση κατηντησαμεν αντικρυσ χιου τη δε εσπερα παρεβαλομεν εισ σαμον τη δε εχομενη ηλθομεν εισ μειλητον κεκρει γαρ ο παυλοσ παραπλευσαι την εφεσον οπωσ μη γενηται αυτω χρονοτριβησαι εν τη ασια εσπευδεν γαρ ει δυνατον ειη αυτω την ημεραν τησ πεντηκοστησ γενεσθαι εισ ιεροσολυμα απο δε τησ μειλητου πεμψασ εισ εφεσον μετεκαλεσατο τουσ πρεσβυτερουσ τησ εκκλησιασ ωσ δε παρεγενοντο προσ

αυτον ειπεν αυτοισ υμεισ επιστασθε απο πρωτησ ημερασ αφ ησ επεβην εισ την ασιαν πωσ μεθ υμων τον παντα χρονον εγενομην δουλευων τω κ̅ω̅ μετα πασησ ταπεινοφροσυνησ και δακρυων και πειρασμων των συμβαντων μοι εν ταισ επιβουλαισ των ιουδαιων ωσ ουδεν υπεστειλαμην των συμφεροντων του μη αναγγειλαι υμιν και διδαξαι υμασ δημοσια και κατ οικουσ διαμαρτυρομενοσ ιουδαιοισ τε και ελλησιν την εισ θ̅ν̅ μετανοιαν και πιστιν εισ τον κ̅ν̅ ημων ι̅ν̅ και νυν ιδου δεδεμενοσ εγω τω πνευματι πορευομαι εισ ιερουσαλημ τα εν αυτη συναντησοντα εμοι μη ειδωσ πλην οτι το πνευμα το αγιον κατα πολιν διαμαρτυρεται μοι λεγον οτι δεσμα και θλειψεισ με μενουσιν αλλ ουδενοσ λογου ποιουμαι την ψυχην τιμιαν εμαυτω ωσ τελειωσω τον δρομον μου και την διακονιαν ην ελαβον παρα του κ̅υ̅ ι̅υ̅ διαμαρτυρασθαι το ευαγγελιον τησ χαριτοσ του θ̅υ̅ και νυν ιδου εγω οιδα οτι ουκετι οψεσθε το προσωπον μου

I. B³ παρετεινε II. B³ ειπε εσπευδε III. B³ ελλησι

1 B³ γνωμη 2 B³ θεσσαλονικεων 3 B³ προελθοντες 5 B³ διετριψαμεν 11 B³ συμπεριλαβων et θορυβεισθε 12 B³ ομιλησας et αχρις 13 B³ προελθοντες 14 B³ διατεταγμενος 16 B³ αντικρυ 17 B³ μιλητον. Ibidem κεκρει : B³ (demum³ ut vdtr) κεκρικει 19 B³ μιλητου 27 B³ θλιψεις

υμεις παντες εν οις διηλθον κηρυσσων την βασιλειαν διοτι μαρτυρομαι υμιν εν τη σημερον ημερα οτι καθαρος ειμι απο του αιματος παντων ου γαρ υπεστειλαμην του μη αναγγειλαι πασαν την βουλην του θυ υμιν προσεχετε εαυτοις και παντι τω ποιμνιω εν ω υμας το πνευμα το αγιον εθετο επισκοπους ποιμαινειν την εκκλησιαν του θυ ην περιεποιησατο δια του αιματος του ιδιου οτι εγω οιδα οτι εισελευσονται μετα την αφειξιν μου λυκοι βαρεις εις υμας μη φειδομενοι του ποιμνιου και εξ υμων αναστησονται ανδρες λαλουντες διεστραμμενα του αποσπαν τους μαθητας οπισω εαυτων διο γρηγορειτε μνημονευοντες οτι τριετιαν νυκτα και ημεραν ουκ επαυσαμην μετα δακρυων νουθετων ενα εκαστον και τανυν παρατιθεμαι υμας τω κω και τω λογω της χαριτος αυτου τω δυναμενω οικοδομησαι και δουναι την κληρονομιαν εν τοις ηγιασμενοις πασιν αργυριου η χρυσιου η ιματισμου ουδενος επεθυμησα αυτοι

γεινωσκετε οτι ταις χρειαις μου και τοις ουσι μετ εμου υπηρετησαν αι χειρες αυται παντα υπεδειξα υμιν οτι ουτως κοπιωντας δει αντιλαμβανεσθαι των ασθενουντων μνημονευειν τε των λογων του κυ ιυ οτι αυτος ειπεν μακαριον εστιν μαλλον διδοναι η λαμβανειν και ταυτα ειπων θεις τα γονατα αυτου συν πασιν αυτοις προσευξατο ικανος δε κλαυθμος εγενετο παντων και επιπεσοντες επι τον τραχηλον του παυλου κατεφιλουν αυτον οδυνωμενοι μαλιστα επι τω λογω ω ειρηκει οτι
κζ ουκετι μελλουσι το προσωπον αυτου θεωρειν προεπεμπον δε αυτον εις το πλοιον ως δε εγενετο αναχθηναι ημας αποσπασθεντες απ αυτων ευθυδρομησαντες ηλθομεν εις την κω τη δε εξης εις την ροδον κακειθεν εις παταρα και ευροντες πλοιον διαπερων εις φοινεικην επιβαντες ανηχθημεν αναφαναντες δε την κυπρον και καταλιποντες αυτην ευωνυμον επλεομεν εις συριαν και κατηλθομεν εις τυρον εκεισε γαρ το πλοιον ην αποφορ

τιζομενον τον γομον ανευροντες δε τους μαθητας επεμειναμεν αυτου ημερας επτα οιτινες τω παυλω ελεγαν δια του πνευματος ελεγαν μη επιβαινειν εις ιεροσολυμα οτε δε εγενετο εξαρτισαι ημας τας ημερας εξελθοντες επορευομεθα προπεμποντων ημας παντων συν γυναιξι και τεκνοις εως εξω της πολεως και θεντες τα γονατα επι τον αιγιαλον προσευξαμενοι απησπασαμεθα αλληλους και ενεβημεν εις το πλοιον εκεινοι δε υπεστρεψαν εις τα ιδια ημεις δε τον πλουν διανυσαντες απο τυρου κατηντησαμεν εις πτολεμαιδα και ασπασαμενοι τους αδελφους εμειναμεν ημεραν μιαν παρ αυτοις τη δε επαυριον εξελθοντες ηλθαμεν εις καισαρειαν και εισελθοντες εις τον οικον φιλιππου του ευαγγελιστου οντος εκ των επτα εμειναμεν παρ αυτω τουτω δε ησαν θυγατερες τεσσαρες παρθενοι προφητευουσαι επιμενοντων δε ημερας πλειους κατηλθεν τις απο της ιουδαιας προφητης ονοματι αγαβος και ελθων προς ημας και αρας

II. B^3 ειπε εστι

5 B^3 αφιξιν 11 B^3 γινωσκετε 14 $\dot{B}^3$ προσηυξατο 18 B^3 φοινικην 19 αναφαναντες : sic*, B^3 -νεντες, sed rursus super ε adnotavit α 22 ελεγαν post πνευματ. non instauravit B^3 22 et 23 ″εξαρτισαι ′ημας : hunc in modum B^3, nisi est ipse*, ημας εξαρτισαι legendum significavit

την ζωνην του παυλου δησας εαυτου τους ποδας και τας χειρας ειπεν ταδε λεγει το πνευμα το αγιον τον ανδρα ου εστιν η ζωνη αυτη ουτως δησουσιν εν ιερουσαλημ οι ιουδαιοι και παραδωσουσιν εις χειρας εθνων ως δε ηκουσαμεν ταυτα παρεκαλουμεν ημεις τε και οι εντοπιοι του μη αναβαινειν αυτον εις ιερουσαλημ τοτε απεκριθη παυλος τι ποιειτε κλαιοντες και συνθρυπτοντες μου την καρδιαν εγω γαρ ου μονον δεθηναι αλλα και αποθανειν εις ιερουσαλημ ετοιμως εχω υπερ του ονοματος του κυ ιυ μη πειθομενου δε αυτου ησυχασαμεν ειποντες του κυ το θελημα γεινεσθω μετα δε τας ημερας ταυτας επισκευασαμενοι ανεβαινομεν εις ιεροσολυμα συνηλθον δε και των μαθητων απο καισαρειας συν ημιν αγοντες παρ ω ξενισθωμεν μνασω τινι κυπριω αρχαιω μαθητη γενομενων δε ημων εις ιεροσολυμα ασμενως απεδεξαντο ημας οι αδελφοι τη δε επιουση εισηει ο παυλος συν ημιν προς ιακωβον παντες τε παρεγε

νοντο οι πρεσβυτεροι και ασπασαμενος αυτους εξηγειτο καθ εν εκαστον ων εποιησεν ο θς εν τοις εθνεσιν δια της διακονιας αυτου οι δε ακουσαντες εδοξαζον τον θν ειπον τε αυτω θεωρεις αδελφε ποσαι μυριαδες εισιν εν τοις ιουδαιοις των πεπιστευκοτων και παντες ζηλωται του νομου υπαρχουσιν κατηχηθησαν δε περι σου οτι αποστασιαν διδασκεις απο μωυσεως τους κατα τα εθνη παντας ιουδαιους λεγων μη περιτεμνειν αυτους τα τεκνα μηδε τοις εθεσιν περιπατειν τι ουν εστιν παντως ακουσονται οτι εληλυθες τουτο ουν ποιησον ο σοι λεγομεν εισιν ημιν ανδρες τεσσαρες ευχην εχοντες αφ εαυτων τουτους παραλαβων αγνισθητι συν αυτοις και δαπανησον επ αυτοις ινα ξυρησονται την κεφαλην και γνωσονται παντες οτι ων κατηχηνται περι σου ουδεν εστιν αλλα στοιχεις και αυτος φυλασσων τον νομον περι δε των πεπιστευκοτων εθνων ημεις απεστειλαμεν κρειναντες φυλασσεσθαι αυτους το τε ειδωλοθυτον και

αιμα και πνικτον και πορνειαν τοτε ο παυλος παραλαβων τους ανδρας τη εχομενη ημερα συν αυτοις αγνισθεις εισηει εις το ιερον διαγγελλων την εκπληρωσιν των ημερων του αγνισμου εως ου προσηνεχθη υπερ ενος εκαστου αυτων η προσφορα ως δε εμελλον αι επτα ημεραι συντελεισθαι οι απο της ασιας ιουδαιοι θεασαμενοι αυτον εν τω ιερω συνεχεον παντα τον οχλον και επεβαλον επ αυτον τας χειρας κραζοντες ανδρες ισραηλειται βοηθειται ουτος εστιν ο ανθρωπος ο κατα του λαου και του νομου και του τοπου τουτου παντας πανταχη διδασκων ετι τε και ελληνας εισηγαγεν εις το ιερον και κεκοινωκεν τον αγιον τοπον τουτον ησαν γαρ προεωρακοτες τροφιμον τον εφεσιον εν τη πολει συν αυτω ον ενομιζον οτι εις το ιερον εισηγαγεν ο παυλος εκεινηθη τε η πολις ολη και εγενετο συνδρομη του λαου και επιλαβομενοι του παυλου ειλκον αυτον εξω του ιερου και ευθεως εκλεισθησαν αι θυραι ζητουντων τε αυτον αποκτει

I. B^3 ειπε II. B^3 εθνεσι υπαρχουσι εθεσι εστι

4 B^2 et ^{3} ο παυλος 6 B^3 γινεσθω 18 B^3 ξυρησωνται 20 B^3 κριναντες 25 B^3 ισραηλιται et βοηθειτε 27 B^3 κεκοινωνηκε 28 B^3 εκινηθη

και ανεβη φασις τω χειλιαρχω της σπειρης οτι ολη συγχυννεται ιερουσαλημ ος εξαυτης λαβων στρατιωτας και εκατονταρχας κατεδραμεν επ αυτους οι δε ιδοντες τον χειλιαρχον και τους στρατιωτας επαυσαντο τυπτοντες τον παυλον τοτε εγγισας ο χιλιαρχος επελαβετο αυτου και εκελευσε δεθηναι αλυσεσι δυσι και επυνθανετο τις ειη και τι εστιν πεποιηκως αλλοι δε αλλο τι επεφωνουν εν τω οχλω μη δυναμενου δε αυτου γνωναι το ασφαλες δια τον θορυβον εκελευσεν αγεσθαι αυτον εις την παρεμβολην οτε δε εγενετο επι τους αναβαθμους συνεβη βασταζεσθαι αυτον υπο των στρατιωτων δια την βιαν του οχλου ηκολουθει γαρ το πληθος του λαου κραζοντες αιρε αυτον μελλων τε εισαγεσθαι εις την παρεμβολην ο παυλος λεγει τω χειλιαρχω ει εξεστι μοι ειπειν τι προς σε ο δε εφη ελληνιστι γεινωσκεις ουκ αρα συ ει ο αιγυπτιος ο προ τουτων των ημερων αναστατωσας και εξαγαγων εις την ερημον τους τετρακισχειλιους

ανδρας των σεικαριων ειπεν δε ο παυλος εγω ανθρωπος μεν ειμι ιουδαιος ταρσευς της κιλικιας ουκ ασημου πολεως πολιτης δεομαι δε σου επιτρεψον μοι λαλησαι προς τον λαον επιτρεψαντος δε αυτου ο παυλος εστως επι των αναβαθμων κατεσεισε τη χειρι τω λαω πολλης δε γενομενης σειγης προσεφωνησεν τη εβραιδι διαλεκτω λεγων ανδρες αδελφοι και πατερες ακουσατε μου της προς υμας νυνι απολογιας ακουσαντες δε οτι τη εβραιδι διαλεκτω προσεφωνει αυτοις μαλλον παρεσχον ησυχιαν και φησιν εγω ειμι ανηρ ιουδαιος γεγεννημενος εν ταρσω της κιλικιας ανατεθραμμενος δε εν τη πολει ταυτη παρα τους ποδας γαμαλιηλου πεπαιδευμενος κατ ακρειβειαν του πατρωου νομου ζηλωτης υπαρχων του θυ καθως παντες υμεις εστε σημερον ος ταυτην την οδον εδιωξα αχρι θανατου δεσμευων και παραδιδους εις φυλακας ανδρας τε και γυναικας ως και ο αρχιερευς εμαρτυρει μοι και παν το πρεσβυτερειον παρ ων

και επιστολας δεξαμενος προς τους αδελφους εις δαμασκον επορευομην αξων και τους εκεισε οντας δεδεμενους εις ιερουσαλημ ινα τιμωρηθωσιν εγενετο δε μοι πορευομενω και εγγιζοντι τη δαμασκω περι μεσημβριαν εξαιφνης εκ του ουρανου περιαστραψαι φως ικανον περι εμε επεσα τε εις το εδαφος και ηκουσα φωνης λεγουσης μοι σαουλ σαουλ τι με διωκεις εγω δε απεκριθην τις ει κ̅ε̅ ειπεν τε προς εμε εγω ειμι ι̅σ̅ ο ναζωραιος ον συ διωκεις οι δε συν εμοι οντες το μεν φως εθεασαντο την δε φωνην ουκ ηκουσαν του λαλουντος μοι ειπον δε τι ποιησω κ̅ε̅ ο δε κ̅σ̅ ειπεν προς με αναστας πορευου εις δαμασκον κακει σοι λαληθησεται περι παντων ων εντετακται σοι ποιησαι ως δε ουδεν εβλεπον απο της δοξης του φωτος εκεινου χειραγωγουμενος υπο των συνοντων μοι ηλθον εις δαμασκον ανανιας δε τις ανηρ ευλαβης κατα τον νομον μαρτυρουμενος υπο παντων των κατοικουντων ιουδαιων ελθων προς εμε και επιστας

I. B^3 εστι II. B^3 ειπε προσεφωνησε III. B^3 ειπε bis

1 B^3 χιλιαρχω et συγχυνεται 2 B^3 χιλιαρχον 8 B^3 χιλιαρχω 9 B^3 γινωσκεις 10 B^3 τετρακισχιλιους 11 B^3 σικαριων 14 B^3 σιγης 17 B^3 ακριβειαν 20 B^3 πρεσβυτεριον 27 B^3 εντεταλται

ειπεν μοι σαουλ αδελφε αναβλεψον καγω αυτη τη ωρα ανεβλεψα εις αυτον ο δε ειπεν ο θσ των πατερων ημων προεχειρισατο σε γνωναι το θελημα αυτου και ιδειν τον δικαιον και ακουσαι φωνην εκ του στοματος αυτου οτι μαρτυς αυτω προς παντας ανθρωπους εση ων εωρακας και ηκουσας και νυν τι μελλεις αναστας βαπτισαι και απολουσαι τας αμαρτιας σου επικαλεσαμενος το ονομα αυτου εγενετο δε μοι υποστρεψαντι εις ιερουσαλημ και προσευχομενου μου εν τω ιερω γενεσθαι με εν εκστασει και ιδειν αυτον λεγοντα μοι σπευσον και εξελθε εν ταχει εξ ιερουσαλημ διοτι ου παραδεξονται σου μαρτυριαν περι εμου καγω ειπον κ̄ε αυτοι επιστανται οτι εγω ημην φυλακιζων και δερων κατα τας συναγωγας τους πιστευοντας επι σε και οτε εξεχυννετο το αιμα στεφανου του μαρτυρος σου και αυτος ημην εφεστως και συνευδοκων και φυλασσων τα ιματια των αναιρουντων αυτον και ειπεν πρός με πορευου οτι ε

γω εις εθνη μακραν αποστελω σε ηκουον δε αυτου αχρι τουτου του λογου και επηραν την φωνην αυτων λεγοντες αιρε απο της γης τον τοιουτον ου γαρ καθηκεν αυτον ζην κραυγαζοντων τε αυτων και ρειπτουντων τα ιματια και κονιορτον βαλλοντων εις τον αερα εκελευσεν ο χειλιαρχος εισαγεσθαι αυτον εις την παρεμβολην ειπας μαστιξιν ανεταζεσθαι αυτον ινα επιγνω δι ην αιτιαν ουτως επεφωνουν αυτω ως δε προετειναν αυτον τοις ιμασιν ειπεν προς τον εστωτα εκατονταρχον ο παυλος ει ανθρωπον ρωμαιον και ακατακριτον εξεστιν υμιν μαστιζειν ακουσας δε ο εκατονταρχος προσελθων τω χειλιαρχω απηγγειλεν λεγων τι μελλεις ποιειν ο γαρ ανθρωπος ουτος ρωμαιος εστιν προσελθων δε ο χειλιαρχος ειπεν αυτω λεγε μοι συ ρωμαιος ει ο δε εφη ναι απεκριθη δε ο χειλιαρχος εγω πολλου κεφαλαιου την πολειτειαν ταυτην εκτησαμην ο δε παυλος εφη εγω δε και γεγεννημαι ευθεως ουν απεστησαν

απ αυτου οι μελλοντες αυτον ανεταζειν και ο χειλιαρχος δε εφοβηθη επιγνους οτι ρωμαιος εστιν
κ̄γ και οτι αυτον ην δεδεκως τη δε επαυριον βουλομενος γνωναι το ασφαλες το τι κατηγορειται υπο των ιουδαιων ελυσεν αυτον και εκελευσεν συνελθειν τους αρχιερεις και παν το συνεδριον και καταγαγων τον παυλον εστησεν εις αυτους ατενισας δε παυλος τω συνεδριω ειπεν ανδρες αδελφοι εγω παση συνειδησει αγαθη πεπολιτευμαι τω θω αχρι ταυτης της ημερας ο δε αρχιερευς ανανιας επεταξεν τοις παρεστωσιν αυτω τυπτειν αυτου το στομα τοτε ο παυλος προς αυτον ειπεν τυπτειν σε μελλει ο θσ τοιχε κεκονιαμενε και συ καθη κρεινων με κατα τον νομον και παρανομων κελευεις με τυπτεσθαι οι δε παρεστωτες ειπαν τον αρχιερεα του θ̄υ λοιδορεις εφη τε ο παυλος ουκ ηδειν αδελφοι οτι εστιν αρχιερευς γεγραπται γαρ οτι αρχοντα του λαου σου ουκ ερεις κακως γνους δε ο παυλος οτι το εν μερος εστιν σαδδουκαιων το δε ετερον φαρεισαιων εκραζεν

I. B³ ειπε μοι ειπε προσ II. B³ ειπε πρ. απηγγειλε εστι III. B³ εστι εκελευσε επεταξε ειπε εστι

8 B³ εξεχυνετο 13 B³ ριπτουντων et B³ χιλιαρχος 17 B³ χιλιαρχω 18 inde ab ελθων δε ο χειλ. usque ευθεως ο prima manu rescripta sunt 18 B³ χιλιαρχος bis 19 B³ πολιτειαν 21 B³ χιλιαρχος 27 B³ κρινων 30 B³ φαρισαιων

εν τω συνεδριω ανδρεσ αδελφοι εγω φαρεισαιοσ ειμι υιοσ φαρεισαιων περι ελπιδοσ και αναστασεωσ
νεκρων κρεινομαι τουτο δε αυτου λαλουντοσ επεπεσε στασισ των φαρεισαιων και σαδδουκαιων
και εσχισθη το πληθοσ σαδδουκαιοι γαρ λεγουσιν μη ειναι αναστασιν μητε αγγελον μητε πνευμα
φαρεισαιοι δε ομολογουσιν τα αμφοτερα εγενετο δε κραυγη μεγαλη και ανασταντεσ τινεσ των
γραμματεων του μερουσ των φαρεισαιων διεμαχοντο λεγοντεσ ουδεν κακον ευρισκομεν εν τω
ανθρωπω τουτω ει δε πνευμα ελαλησεν αυτω η αγγελοσ πολλησ δε γεινομενησ στασεωσ φοβηθεισ
ο χειλιαρχοσ μη διασπασθη ο παυλοσ υπ αυτων εκελευσεν το στρατευμα καταβαν αρπασαι αυτον
κθ εκ μεσου αυτων αγειν εισ την παρεμβολην τη δε επιουση νυκτι επιστασ αυτω ο κ̅σ̅ ειπεν
θαρσει ωσ γαρ διεμαρτυρω τα περι εμου εισ ιερουσαλημ ουτω σε δει και εισ ρωμην μαρτυρησαι
γενομενησ τε ημερασ ποιησαντεσ συστροφην οι ιουδαιοι ανεθεματισαν εαυτουσ λε

γοντεσ μητε φαγειν μητε πειν εωσ ου αποκτεινωσιν τον παυλον ησαν δε πλειουσ τεσσερακοντα οι ταυτην την συνωμοσιαν ποιησαμενοι οιτινεσ προσελθοντεσ τοισ αρχιερευσιν και τοισ πρεσβυτεροισ ειπαν αναθεματι ανεθεματισαμεν εαυτουσ μηδενοσ γευσασθαι εωσ ου αποκτεινωμεν τον παυλον νυν ουν υμεισ εμφανισατε τω χειλιαρχω συν τω συνεδριω οπωσ καταγαγη αυτον εισ υμασ ωσ μελλοντασ διαγεινωσκειν ακρειβεστερον τα περι αυτου ημεισ δε προ του εγγισαι αυτον ετοιμοι εσμεν του ανελειν αυτον ακουσασ δε ο υιοσ τησ αδελφησ παυλου την ενεδραν παραγεναμενοσ και εισελθων εισ την παρεμβολην απηγγειλεν τω παυλω προσκαλεσαμενοσ δε ο παυλοσ ενα των εκατονταρχων εφη τον νεανιαν τουτον απαγε προσ τον χειλιαρχον εχει γαρ απαγγειλαι τι αυτω ο μεν ουν παραλαβων αυτον ηγαγεν προσ τον χειλιαρχον και φησιν ο δεσμιοσ παυλοσ προσκαλε-σαμενοσ με ηρωτησεν τουτον τον νε

ανιαν αγαγειν προσ σε εχοντα τι λαλησαι επιλαβομενοσ δε τησ χειροσ αυτου ο χειλιαρχοσ και αναχωρησασ κατ ιδιαν επυνθανετο τι εστιν ο εχεισ απαγγειλαι μοι ειπεν δε οτι οι ιουδαιοι συνε-θεντο του ερωτησαι σε οπωσ αυριον τον παυλον καταγαγησ εισ το συνεδριον ωσ μελλων τι ακρειβεστερον πυνθανεσθαι περι αυτου συ ουν μη πεισθησ αυτοισ ενεδρευουσιν γαρ αυτον εξ αυτων ανδρεσ πλειουσ τεσσερακοντα οιτινεσ ανεθεματισαν εαυτουσ μητε φαγειν μητε πειν εωσ ου ανελωσιν αυτον και νυν εσιν ετοιμοι προσδεχομενοι την απο σου επαγγελιαν ο μεν ουν χειλιαρχοσ απελυσε τον νεανισκον παραγγειλασ μηδενι εκλαλησαι οτι ταυτα ενεφανισασ προσ εμε και προσ-καλεσαμενοσ τινασ δυο των εκατονταρχων ειπεν ετοιμασατε στρατιωτασ διακοσιουσ οπωσ πορευ-θωσιν εωσ καισαρειασ και ιππεισ εβδομηκοντα και δεξιολαβουσ διακοσιουσ απο τριτησ ωρασ τησ νυκτοσ κτηνη τε παραστησαι ινα επιβιβα

I. B³ λεγουσι ομολογουσι εκελευσε ειπε II. B³ αποκτεινωσι αρχιερευσι απηγγειλε ηγαγε ηρωτησε III. B³ ειπε ενεδρευουσι

1 B³ φαρισαιοσ et φαρισαιων 2 B³ κρινομαι. Ibidem B² ut vdtr et B³ επεσε. Ibidem B³ φαρισαιων 4 B³ φαρισαιοι 5 B³ φαρισαιων 6 B³ γινομενησ 7 B³ χιλιαρχοσ 10 λε* in rasura scripsit 11 B³ πιειν et τεσσαρακοντα 14 B³ χιλιαρχω 15 B³ διαγινωσκειν et ακριβεστερον 16 B³ παραγενομενοσ 18 et 19 B³ χιλιαρχον 21 B³ et iam² ut vdtr add σοι post λαλησαι. Ibidem B³ χιλιαρχοσ 24 B³ ακριβεστερον 25 B³ τεσσαρακοντα 26 B³ εισιν et χιλιαρχοσ

σαντεσ τον παυλον διασωσι προσ φηλικα τον ηγεμονα γραψασ επιστολην εχουσαν τον τυπον τουτον κλαυδιοσ λυσιασ τω κρατιστω ηγεμονι φηλικι χαιρειν τον ανδρα τουτον συλλημφθεντα υπο των ιουδαιων και μελλοντα ανερεισθαι υπ αυτων επιστασ συν τω στρατευματι εξειλαμην μαθων οτι ρωμαιοσ εστιν βουλομενοσ τε επιγνωναι την αιτιαν δι ην ενεκαλουν αυτω ον ευρον ενκαλουμενον περι ζητηματων του νομου αυτων μηδεν δε αξιον θανατου η δεσμων εχοντα εγκλημα μηνυθεισησ δε μοι επιβουλησ εισ τον ανδρα εσεσθαι εξαυτησ επεμψα προσ σε παραγγειλασ και τοισ κατηγοροισ λεγειν προσ αυτον επι σου οι μεν ουν στρατιωται κατα το διατεταγμενον αυτοισ αναλαβοντεσ τον παυλον ηγαγον δια νυκτοσ εισ την αντιπατριδα τη δε επαυριον εασαντεσ τουσ ιππεισ απερχεσθαι συν αυτω υπεστρεψαν εισ την παρεμβολην οιτινεσ εισελθοντεσ εισ την καισαρειαν και αναδοντεσ

την επιστολην τω ηγεμονι παρεστησαν και τον παυλον αυτω αναγνουσ δε και επερωτησασ εκ
ποιασ επαρχειασ εστιν και πυθομενοσ οτι απο κιλικιασ διακουσομαι σου εφη οταν και οι κατη-
λ̄ γοροι σου παραγενωνται κελευσασ εν τω πραιτωριω τω ηρωδου φυλασσεσθαι αυτον μετα δε
πεντε ημερασ κατεβη ο αρχιερευσ ανανιασ μετα πρεσβυτερων τινων και ρητοροσ τερτυλλου τινοσ
οιτινεσ ενεφανισαν τω ηγεμονι κατα του παυλου κληθεντοσ δε ηρξατο κατηγορειν ο τερτυλλοσ
λεγων πολλησ ειρηνησ τυγχανοντεσ δια σου και διορθωματων γεινομενων τω εθνει τουτω δια τησ
σησ προνοιασ παντη τε και πανταχου αποδεχομεθα κρατιστε φηλιξ μετα πασησ ευχαριστιασ
ινα δε μη επι πλειον σε ενκοπτω παρακαλω ακουσαι σε ημων συντομωσ τη ση επεικεια ευροντεσ
γαρ τον ανδρα τουτον λοιμον και κεινουντα στασεισ πασι τοισ ιουδαιοισ τοισ κατα την οικουμενην
πρωτοστατην τε τησ των

ναζωραιων αιρεσεωσ οσ και το ιερον επειρασεν βεβηλωσαι ον και εκρατησαμεν παρ ου δυνηση αυτοσ ανακρεινασ περι παντων τουτων επιγνωναι ων ημεισ κατηγορουμεν αυτου συνεπεθεντο δε και οι ιουδαιοι φασκοντεσ ταυτα ουτωσ εχειν απεκριθη τε ο παυλοσ νευσαντοσ αυτω του ηγεμονοσ λεγειν εκ πολλων ετων οντα σε κριτην τω εθνει τουτω επισταμενοσ ευθυμωσ τα περι εμαυτου απολογουμαι δυναμενου σου επιγνωναι οτι ου πλειουσ εισιν μοι ημεραι δωδεκα αφ ησ ανεβην προσκυνησων εισ ιερουσαλημ και ουτε εν τω ιερω ευρον με προσ τινα διαλεγομενον η επιστασιν ποιουντα οχλου ουτε εν ταισ συναγωγαισ ουτε κατα την πολιν ουδε παραστησαι δυνανται σοι περι ων νυνει κατηγορουσιν μου ομολογω δε τουτο σοι οτι κατα την οδον ην λεγουσιν αιρεσιν ουτωσ λατρευω τω πατρωω θ̅ω̅ πιστευων τοισ κατα νομον και τοισ εν τοισ προφηταισ γεγραμμενοισ ελπι

I. B^3 εστι II. B^3 εστι III. B^3 επειρασε εισι κατηγορουσι

1 B^3 διασωσωσι 2 B^3 συλληφθεντα 3 B^3 αναιρεισθαι 4 post αυτω B^2 suppl in mg κατηγαγον αυτον εισ το συνεδριον αυτων 5 B^3 εγκαλουμενον 12 B^3 επαρχιασ 16 B^3 γινομενων 18 B^3 εγκοπτω et επιεικεια 19 B^3 κινουντα 22 B^3 ανακρινασ 28 B^3 νυνι

δα εχων εισ τον θν ην και αυτοι ουτοι προσδεχονται αναστασιν μελλειν εσεσθαι δικαιων τε και αδικων εν τουτω και αυτοσ ασκω απροσκοπον συνειδησιν εχειν προσ τον θν και τουσ ανθρωπουσ διαπαντοσ δι ετων δε πλειονων ελεημοσυνασ ποιησων εισ το εθνοσ μου παρεγενομην και προσφορασ εν αισ ευρον με ηγνισμενον εν τω ιερω ου μετα οχλου ουδε μετα θορυβου τινεσ δε απο τησ ασιασ ιουδαιοι ουσ εδει επι σου παρειναι και κατηγορειν ει τι εχοιεν προσ εμε η αυτοι ουτοι ειπατωσαν τι ευρον αδικημα σταντοσ μου επι του συνεδριου η περι μιασ ταυτησ φωνησ ησ εκεκραξα εν αυτοισ εστωσ οτι περι αναστασεωσ νεκρων εγω κρεινομαι σημερον εφ υμων ανεβαλετο δε αυτουσ ο φηλιξ ακρειβεστερον ειδωσ τα περι τησ οδου ειπασ οταν λυσιασ ο χειλιαρχοσ καταβη διαγνωσομαι τα καθ υμασ διαταξαμενοσ τω εκατονταρχη τηρεισθαι αυτον εχειν τε ανεσιν και μηδενα κωλυειν των ιδιων

λα αυτου υπηρετειν αυτω μετα δε ημερασ τινασ παραγενομενοσ ο φιλιξ συν δρουσιλλη τη ιδια
γυναικι ουση ιουδαια μετεπεμψατο τον παυλον και ηκουσεν αυτου περι τησ εισ χν ιν πιστεωσ
διαλεγομενου δε αυτου περι δικαιοσυνησ και εγκρατειασ και του κριματοσ του μελλοντοσ εμφοβοσ
γενομενοσ ο φηλιξ απεκριθη το νυν εχον πορευου καιρον δε μεταλαβων μετακαλεσομαι σε αμα
και ελπιζων οτι χρηματα δοθησετα υπο του παυλου διο και πυκνοτερον αυτον μεταπεμπομενοσ
λβ ωμειλει αυτω διετιασ δε πληρωθεισησ ελαβεν διαδοχον ο φηλιξ πορκιον φηστον θελων τε
χαριτα καταθεσθαι τοισ ιουδαιοισ ο φηλιξ κατελιπε τον παυλον δεδεμενον φηστοσ ουν επιβασ τη
επαρχεια μετα τρεισ ημερασ ανεβη εισ ιεροσολυμα απο καισαρειασ ενεφανισαν τε αυτω οι αρχιε-
ρεισ και οι πρωτοι των ιουδαιων κατα του παυλου και παρεκαλουν αυτον αιτουμενοι χαριν κατ
αυτου οπωσ μεταπεμψηται αυτον

εισ ιερουσαλημ ενεδραν ποιουντεσ ανελειν αυτον κατα την οδον ο μεν ουν φηστοσ απεκριθη τηρεισθαι τον παυλον εισ καισαρειαν εαυτον δε μελλειν εν ταχει εκπορευεσθαι οι ουν εν υμιν φησιν δυνατοι συνκαταβαντεσ ει τι εστιν εν τω ανδρι ατοπον κατηγορειτωσαν αυτου διατρειψασ δε εν αυτοισ ημερασ ου πλειονασ οκτω η δεκα καταβασ εισ καισαρειαν τη επαυριον καθισασ επι του βηματοσ εκελευσεν τον παυλον αχθηναι παραγενομενου δε αυτου περιεστησαν αυτον οι απο ιεροσολυμων καταβεβηκοτεσ ιουδαιοι πολλα και βαρεα αιτιωματα καταφεροντεσ α ουκ ισχυον αποδειξαι του παυλου απολογουμενου οτι ουτε εισ τον νομον των ιουδαιων ουτε εισ το ιερον ουτε εισ καισαρα τι ημαρτον ο φηστοσ δε θελων τοισ ιουδαιοισ χαριν καταθεσθαι αποκριθεισ τω παυλω ειπεν θελεισ εισ ιεροσολυμα αναβασ εκει περι τουτων κριθηναι επ εμου ειπεν δε ο παυλοσ εστωσ επι του βηματοσ καισα

II. B^3 ελαβε III. B^3 φησι εκελευσε ειπε bis

7 B^3 κρινομαι 8 B^3 ακριβεστερον et χιλιαρχοσ 11 B^3 φηλιξ 15 B^2 δοθησεται 16 B^3 ωμιλει 18 B^3 επαρχια 23 B^3 συγκαταβαντεσ et διατριψασ

ρεσ εστωσ ειμι ου με δει κρινεσθαι ιουδαιουσ ουδεν ηδικηκα ωσ και συ καλλιον επιγεινωσκεισ ει μεν ουν αδικω και αξιον θανατου πεπραχα τι ου παραιτουμαι το αποθανειν ει δε ουδεν εστιν ων ουτοι κατηγορουσιν μου ουδεισ με δυναται αυτοισ χαρισασθαι καισαρα επικαλουμαι τοτε ο φηστοσ συνλαλησασ μετα του συμβουλιου απεκριθη καισαρα επικεκλησαι επι καισαρα πορευση ημερων δε διαγενομενων τινων αγριππασ ο βασιλευσ και βερνικη κατηντησαν εισ καισαρειαν ασπασαμενοι τον φηστον ωσ δε πλειουσ ημερασ διετρειβον εκει ο φηστοσ τω βασιλει ανεθετο τα κατα τον παυλον λεγων ανηρ τισ εστιν καταλελιμμενοσ υπο φηλικοσ δεσμιοσ περι ου γενομενου μου εισ ιεροσολυμα ενεφανισθησαν οι αρχιερεισ και οι πρεσβυτεροι των ιουδαιων αιτουμενοι κατ αυτου καταδικην προσ ουσ απεκριθην οτι ουκ εστιν εθοσ ρωμαιοισ χαριζεσθαι τινα ανθρωπον πριν η ο κατηγορουμενοσ

κατα προσωπον εχοι τουσ κατηγορουσ τοπον δε απολογιασ λαβοι περι του εγκληματοσ συνελθοντων ουν ενθαδε αναβολην μηδεμιαν ποιησαμενοσ τη εξησ καθισασ επι του βηματοσ εκελευσα αχθηναι τον ανδρα περι ου σταθεντεσ οι κατηγοροι ουδεμιαν αιτιαν εφερον ων εγω υπενοουν πονηρων ζητηματα δε τινα περι τησ ιδιασ δισιδαιμονιασ ειχον προσ αυτον και περι τινοσ ιῡ τεθνηκοτοσ ον εφασκεν ο παυλοσ ζην απορουμενοσ δε εγω την περι τουτων ζητησιν ελεγον ει βουλοιτο πορευεσθαι εισ ιεροσολυμα κακει κρινεσθαι περι τουτων του δε παυλου επικαλεσαμενου τηρηθηναι αυτον εισ την του σεβαστου διαγνωσιν εκελευσα τηρεισθαι αυτον εωσ ου αναπεμψω αυτον προσ καισαρα αγριππασ δε προσ τον φηστον εβουλομην και αυτοσ του ανθρωπου ακουσαι αυριον φησιν ακουση αυτου τη ουν επαυριον ελθοντοσ του αγριππα και τησ βερνικησ μετα πολλησ φαντασιασ και εισελθοντων εισ το ακρο

τηριον συν τε χειλιαρχοισ και ανδρασιν τοισ κατ εξοχην τησ πολεωσ και κελευσαντοσ του φηστου ηχθη ο παυλοσ και φησιν ο φηστοσ αγριππα βασιλευ και παντεσ οι συνπαροντεσ ημιν ανδρεσ θεωρειτε τουτον περι ου απαν το πληθοσ των ιουδαιων ενετυχεν μοι εν τε ιεροσολυμοισ και ενθαδε βοωντεσ μη δειν αυτō μηκετι εγω δε κατελαβομην μηδεν αξιον αυτον θανατου πεπραχεναι αυτου δε του παυλου επικαλεσαμενου τον σεβαστον εκρεινα πεμπειν περι ου ασφαλεσ τι γραψαι τω κω ουκ εχω διο προηγαγον αυτον εφ υμων και μαλιστα επι σου βασιλευ αγριππα οπωσ τησ ανακρισεωσ γενομενησ σχω τι γραψω αλογον γαρ μοι δοκει πεμποντα δεσμιον μη και τασ κατ αυτου αιτιασ σημαναι αγριππασ δε προσ τον παυλον εφη επιτρεπεται σοι υπερ σεαυτου λεγειν τοτε ο παυλοσ εκτεινασ την χειρα απελογειτο περι παντων ων εγκαλουμαι υπο ιουδαιων βασιλευ αγριππα ηγημαι εμαυτον μακαριον επι σου μελλων σημερον απολογεισθαι

I. B³ κατηγορουσι εστι κατ. III. B³ ανδρασι ενετυχε

1 B³ επιγινωσκεις 2 B³ παραιτουμαι 4 B³ συλλαλησας 6 B³ διετριβον 7 B³ καταλελειμμενος 8 B³ [illegible] ut vid; item B³ ενεφανισαν 14 B³ δεισιδαιμονιας 21 B³ χιλιαρχοις 22 B³ συμπαροντες 24 [illegible] αυτō B vix enim ipse*) reposuit αυτον ζην 25 B³ τουτου pro του παυλου, item εκρινα

μαλιστα γνωστην οντα σε παντων των κατα ιουδαιους εθων τε και ζητηματων διο δεομαι μακροθυμως ακουσαι μου την μεν ουν βιωσιν μου εκ νεοτητος την απ αρχης γενομενην εν τω εθνει μου εν τε ιεροσολυμοις ισασι παντες ιουδαιοι προγεινωσκοντες με ανωθεν εαν θελωσιν μαρτυρειν οτι κατα την ακρειβεστατην αιρεσιν της ημετερας θρησκειας εζησα φαρεισαιος και νυν επ ελπιδι της εις τους πατερας ημων επαγγελιας γενομενης υπο του θ̅υ̅ εστηκα κρεινομενος εις ην το δωδεκαφυλον ημων εν εκτενεια νυκτα και ημεραν λατρευον ελπιζει καταντησειν περι ης ελπιδος εγκαλουμαι υπο ιουδαιων βασιλευ τι απιστον κρεινεται παρ υμιν ει ο θ̅ς̅ νεκρους εγειρει εγω ουν εδοξα εμαυτω προς το ονομα ι̅υ̅ του ναζωραιου δειν πολλα εναντια πραξαι διο και εποιησα εν ιεροσολυμοις και πολλους των αγιων εγω εν φυλακαις κατεκλεισα την παρα των αρχιερέων εξουσιάν λαβων αναιρουμενων τε αυτων κατηνεγκα ψηφον και κατα πασας τας συναγω

γας πολλακις τειμωρων αυτους ηναγκαζον βλασφημειν περισσως εμμαινομενος αυτοις εδιωκον εως και εις τας εξω πολεις εν οις πορευομενος εις την δαμασκον μετ εξουσιας και επιτροπης της των αρχιερεων ημερας μεσης κατα την οδον ειδον βασιλευς ουρανοθεν υπερ την λανπροτητα του ηλιου περιλαμψαν με φως και τους συν εμοι πορευομενους παντων τε καταπεσοντων εις την γην ηκουσα φωνην λεγουσαν προς με τη εβραιδι διαλεκτω σαουλ σαουλ τι με διωκεις σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν εγω δε ειπα τις ει κ̅ε̅ ο δε κ̅ς̅ ειπεν εγω ειμι ι̅ς̅ ον συ διωκεις αλλα αναστηθι επι τους ποδας σου εις τουτο γαρ ωφθην σοι προχειρισασθαι σε υπηρετην και μαρτυρα ων τε ειδες με ων τε οφθησομαι σοι εξαιρουμενος σε εκ του λαου και εκ των εθνων εις ους εγω αποστελλω σε ανοιξαι οφθαλμους αυτων του επιστρεψαι απο σκοτους εις φως και της εξουσιας του σατανα επι τον θ̅ν̅ του λαβειν αυτους αφεσιν αμαρτιων και κληρον εν τοις ηγιασμενοις

πιστει τη εις εμε οθεν βασιλευ αγριππα ουκ εγενομην απειθης τη ουρανιω οπτασια αλλα τοις εν δαμασκω πρωτον τε και ιεροσολυμοις πασαν τε την χωραν της ιουδαιας και τοις εθνεσιν απηγγελλον μετανοειν και επιστρεφειν επι τον θ̅ν̅ αξια της μετανοιας εργα πρασσοντας ενεκα τουτων με ιουδαιοι συλλαβομενοι εν τω ιερω επειρωντο διαχειρισασθαι επικουριας ουν τυχων της απο του θ̅υ̅ αχρι της ημερας ταυτης εστηκα μαρτυρομενος μεικρω τε και μεγαλω ουδεν εκτος λεγων ων τε οι προφηται ελαλησαν μελλοντων γεινεσθαι και μωσης ει παθητος ο χ̅ς̅ ει πρωτος εξ αναστασεως νεκρων φως μελλει καταγγελλειν τω τε λαω και τοις εθνεσιν ταυτα δε αυτου απολογουμενου ο φηστος μεγαλη τη φωνη φησιν μαινη παυλε τα πολλα σε γραμματα εις μανιαν περιτρεπει ο δε παυλος ου μαινομαι φησι κρατιστε φηστε αλλ αληθειας και σωφροσυνης ρηματα αποφθεγγομαι επισταται γαρ περι τουτων ο βασιλευς προς ον παρρη

I. B^3 θελωσι III. B^3 εθνεσι ταυτ. φησι μαι.

3 B^3 προγινωσκοντες 4 B^3 ακριβεστατην et φαρισαιος 5 B^3 κρινομενος 7 B^3 κρινεται 11 B^3 τιμωρων 13 B^3 βασιλευ et λαμπροτητα 17 post αναστηθι B^2 et ^{3} add και στηθι 25 B^3 μικρω 26 B^3 γινεσθαι

σιαζομενοσ λαλω λανθανειν γαρ αυτον τουτων ου πειθομαι ουθεν ου γαρ εστιν εν γωνια πεπραγμε-
νον τουτο πιστευεισ βασιλευ αγριππα τοισ προφηταισ οιδα οτι πιστευεισ ο δε αγριππας προσ
τον παυλον εν ολιγω με πειθεισ χρειστιανον ποιησαι ο δε παυλοσ ευξαιμην αν τω θω και εν ολιγω
και εν μεγαλω ου μονον σε αλλα και παντασ τουσ ακουοντασ μου σημερον γενεσθαι τοιουτουσ
οποιοσ και εγω ειμι παρεκτοσ των δεσμων τουτων ανεστη τε ο βασιλευσ και ο ηγεμων η τε βερ-
νικη και οι συνκαθημενοι αυτοισ και αναχωρησαντεσ ελαλουν προσ αλληλουσ λεγοντεσ οτι ουδεν
θανατου η δεσμων αξιον πρασσει ο ανθρωποσ ουτοσ αγριππας δε τω φηστω εφη απολελυσθαι
λε εδυνατο ο ανθρωποσ ουτοσ ει μη επεκεκλητο καισαρα ωσ δε εκριθη του αποπλειν ημασ εισ
την ιταλιαν παρεδιδουν τον τε παυλον και τινασ ετερουσ δεσμωτασ εκατονταρχη ονοματι ιουλιω
σπειρησ σεβαστησ επιβαντεσ δε πλοιω αδραμυ

τηνω μελλοντι πλειν εισ τουσ κατα την ασιαν τοπουσ ανηχθημεν οντοσ συν ημιν αρισταρχου μακεδονοσ θεσσαλονεικεωσ τη τε ετερα κατηχθημεν εισ σειδωνα φιλανθρωπωσ τε ο ιουλιοσ τω παυλω χρησαμενοσ επετρεψεν προσ τουσ φιλουσ πορευθεντι επιμελειασ τυχειν κακειθεν αναχθεντεσ υπεπλευσαμεν την κυπρον δια το τουσ ανεμουσ ειναι εναντιουσ το τε πελαγοσ το κατα την κιλικιαν και παμφυλιαν διαπλευσαντεσ κατηλθομεν εισ μυρρα τησ λυκιασ κακει ευρων ο εκατονταρχησ πλοιον αλεξανδρεινον πλεον εισ την ιταλιαν ενεβιβασεν ημασ εισ αυτο εν ικαναισ δε ημεραισ βραδυπλοουντεσ και μολισ γενομενοι κατα την κνιδον μη προσεωντοσ ημασ του ανεμου υπεπλευσαμεν την κρητην κατα σαλμωνην μολισ τε παραλεγομενοι αυτην ηλθομεν εισ τοπον τινα καλουμενον καλουσ λιμενασ ω εγγυσ ην πολισ λασεα ικανου δε χρονου διαγενομενου και οντοσ ηδη επισφαλουσ

του πλοοσ δια το και την νηστειαν ηδη παρεληλυθεναι παρηνει ο παυλοσ λεγων αυτοισ ανδρεσ θεωρω οτι μετα υβρεωσ και πολλησ ζημιασ ου μονον του φορτιου και του πλοιου αλλα και των ψυχων ημων μελλειν εσεσθαι τον πλουν ο δε εκατονταρχησ τω κυβερνητη και τω ναυκληρω μαλλον επειθετο η τοισ υπο παυλου λεγομενοισ ανευθετου δε του λιμενοσ υπαρχοντοσ προσ παραχιμασιαν οι πλειονεσ εθεντο βουλην αναχθηναι εκειθεν ει πωσ δυναιντο καταντησαντεσ εισ φοινεικα παραχειμασαι λιμενα τησ κρητησ βλεποντα κατα λιβα και κατα χωρον υποπνευσαντοσ δε νοτου δοξαντεσ τησ προθεσεωσ κεκρατηκεναι αραντεσ ασσον παρελεγοντο την κρητην μετ ου πολυ δε εβαλεν κατ αυτησ ανεμοσ τυφωνικοσ ο καλουμενοσ ευρακυλων συναρπασθεντοσ δε του πλοιου και μη δυναμενου αντοφθαλμειν τω ανεμω επιδοντεσ εφερομεθα νησιον δε τι υποδραμοντεσ καλουμενον καυδα ισχυσα

II. B^{3} επετρεψε III. B^{3} εβαλε

3 B^{3} χριστιανον 6 B^{3} συγκαθημενοι 8 B^{3} ηδυνατο 10 pro αδραμυ¯ B^{3} αδραμυτ 12 B^{3} θεσσαλονικεως et σιδωνα 16 B^{3} αλεξανδρηνον 25 B^{3} παραχειμασιαν 26 B^{3} φοινικα 28 B^{3} pro ευρακυλων reposuit ευρυκλυδων 29 B^{3} δυναμενου et υποδραμοντες

μεν μολις περικρατεις γενεσθαι της σκαφης ην αραντες βοηθειαις εχρωντο υποζωννυντες το πλοιον φοβουμενοι τε μη εις την συρτιν εκπεσωσιν χαλασαντες το σκευος ουτως εφεροντο σφοδρως δε χειμαζομενων ημων τη εξης εκβολην εποιουντο και τη τριτη αυτοχειρες την σκευην του πλοιου ερειψαν μητε δε ηλιου μητε αστρων επιφαινοντων επι πλειονας ημερας χειμωνος τε ουκ ολιγου επικειμενου περιηρειτο ελπις πασα του σωζεσθαι ημας πολλης τε ασιτειας υπαρχουσης τοτε σταθεις ο παυλος εν μεσω αυτων ειπεν εδει μεν ω ανδρες πειθαρχησαντας μοι μη αναγεσθαι απο της κρητης κερδησαι τε την υβριν ταυτην και την ζημιαν και τανυν παραινω υμας ευθυμειν αποβολη γαρ ψυχης ουδεμια εσται εξ υμων πλην του πλοιου παρεστη γαρ μοι ταυτη τη νυκτι του θυ ου ειμι ω και λατρευω αγγελος λεγων μη φοβου παυλε καισαρι σε δει παραστηναι και ιδου κεχαρισται σοι ο θσ παντας τους πλεοντας μετα

σου διο ευθυμειτε ανδρες πιστευω γαρ τω θω οτι ουτως εσται καθ ον τροπον λελαληται μοι εις νησον δε τινα ημας δει εκπεσειν ως δε τεσσαρεσκαιδεκατη νυξ εγενετο διαφερομενων ημων εν τω αδρια κατα μεσον της νυκτος υπενοουν οι ναυται προσαχειν τινα αυτοις χωραν και βολισαντες ευρον οργυιας εικοσι βραχυ δε διαστησαντες και παλιν βολισαντες ευρον οργυιας δεκαπεντε φοβουμενοι τε μη που κατα τραχεις τοπους εκπεσωμεν εκ πρυμνης ρειψαντες αγκυρας τεσσαρας ευχοντο ημεραν γενεσθαι των δε ναυτων ζητουντων φυγειν εκ του πλοιου και χαλασαντων την σκαφην εις την θαλασσαν προφασει ως εκ πρωρας αγκυρας μελλοντων εκτεινειν ειπεν ο παυλος τω εκατονταρχη και τοις στρατιωταις εαν μη ουτοι μεινωσιν εν τω πλοιω υμεις σωθηναι ου δυνασθε τοτε απεκοψαν οι στρατιωται τα σχοινια της σκαφης και ειασαν αυτην εκπεσειν αχρι δε ου ημερα ημελλεν γεινεσθαι παρεκαλει ο παυλος

απαντας μεταλαβειν τροφης λεγων τεσσαρεσκαιδεκατην σημερον ημεραν προσδοκωντες ασειτοι διατελειτε μηθεν προσλαβομενοι διο και παρακαλω υμας μεταλαβειν τροφης τουτο γαρ προ της υμετερας σωτηριας υπαρχει ουδενος γαρ υμων θριξ απο της κεφαλης απολειται ειπας δε ταυτα και λαβων αρτον ευχαριστησεν τω θω ενωπιον παντων και κλασας ηρξατο εσθειειν ευθυμοι δε γενομενοι παντες και αυτοι προσελαβοντο τροφης ημεθα δε αι πασαι ψυχαι εν τω πλοιω ως εβδομηκονταεξ κορεσθεντες δε τροφης εκουφιζον το πλοιον εκβαλλομενοι τον σειτον εις την θαλασσαν οτε δε ημερα εγενετο την γην ουκ εγεινωσκον κολπον δε τινα κατενοουν εχοντα αιγιαλον εις ον εβουλευοντο ει δυναιντο εκσωσαι το πλοιον και τας αγκυρας περιελοντες ειων εις την θαλασσαν αμα ανεντες τας ζευκτηριας των πηδαλιων και επαραντες τον αρτομωνα τη πνεουση κατειχον εις τον αιγιαλον περιπεσοντες δε εις τοπον διθα

—

I. B^3 εκπεσωσι II. B^3 ημελλε III. B^3 ευχαριστησε

1 B^3 ερριψαν 5 B^3 ασιτιας 12 B^3 τεσσαρισκαιδεκατη sic 13 B^3 προσανεχειν 15 B^3 ριψαντες 16 B^3 ηυχοντο 20 B^3 γινεσθαι 21 B^3 rursus τεσσαρισκαιδεκ. et ασιτοι 24 B^3 εσθιειν 26 B^3 σιτον 27 B^3 εγινωσκον 28 B^3 εξωσαι 29 B^3 αρτεμωνα

λασσον επεκειλαν την ναυν και η μεν πρωρα ερεισασα εμεινεν ασαλευτος η δε πρυμνα ελυετο υπο της βιας των δε στρατιωτων βουλη εγενετο ινα τους δεσμωτας αποκτεινωσιν μη τις εκκολυμβησας διαφυγη ο δε εκατονταρχης βουλομενος διασωσαι τον παυλον εκωλυσεν αυτους του βουληματος εκελευσεν τε τους δυναμενους εκκολυμβαν απορρειψαντας πρωτους επι την γην εξειεναι και τους λοιπους ους μεν επι σανισιν ους δε επι τινων των απο του πλοιου και ουτως εγενετο παντας διασωθηναι επι την γην και διασωθεντες τοτε επεγνωμεν οτι μελιτηνη η νησος καλειται οι τε βαρβαροι παρειχαν ου την τυχουσαν φιλανθρωπιαν ημιν αψαντες γαρ πυραν προσελαβοντο παντας ημας δια τον υετον τον εφεστωτα και δια το ψυχος συστρεψαντος δε του παυλου φρυγανων τι πληθος και επιθεντος επι την πυραν εχιδνα απο της θερμης εξελθουσα καθηψε της χειρος αυτου ως δε ειδαν οι βαρ

βαροι κρεμαμενον το θηριον εκ της χειρος αυτου προς αλληλους ελεγον παντως φονευς εστιν ο ανθρωπος ουτος ον διασωθεντα εκ της θαλασσης η δικη ζην ουκ ειασεν ο μεν ουν αποτιναξας το θηριον εις το πυρ επαθεν ουδεν κακον οι δε προσεδοκων αυτον μελλειν πιμπρασθαι η καταπειπτειν αφνω νεκρον επι πολυ δε αυτων προσδοκωντων και θεωρουντων μηθεν ατοπον εις αυτον γεινομενον μεταβαλομενοι ελεγαν αυτον ειναι θν εν δε τοις περι τον τοπον εκεινον υπηρχεν χωρια τω πρωτω της νησου ονοματι ποπλιω ος αναδεξαμενος ημας ημερας τρεις φιλοφρονως εξενισεν εγενετο δε τον πατερα του ποπλιου πυρετοις και δυσεντεριω συνεχομενον κατακεισθαι προς ον ο παυλος εισελθων και προσευξαμενος ευξαμενος επιθεις τας χειρας αυτω ειασατο αυτον τουτου δε γενομενου οι λοιποι οι εν τη νησω εχοντες ασθενειας προσηρχον και εθεραπευοντο οι και πολλαις τειμαις ετειμησαν ημας και ανα

λς γομενοις επεθεντο τα προς τας χρειας μετα δε τρεις μηνας ανηχθημεν εν πλοιω παρακεχειμακοτι εν τη νησω αλεξανδρινω παρασημω διοσκουροις και καταχθεντες εις συρακουσσας επεμειναμεν ημεραις τρισιν οθεν περιελοντες κατηντησαμεν εις ρηγειον και μετα μιαν ημεραν επιγενομενου νοτου δευτεραιοι ηλθομεν εις ποτιολους ου ευροντες αδελφους παρεκληθημεν παρ αυτοις επιμειναι ημερας επτα και ουτως εις την ρωμην ηλθαμεν κακειθεν αδελφοι ακουσαντες τα περι ημων ηλθαν εις απαντησιν ημιν αχρι αππιου φορου και τριων ταβερνων ους ιδων ο παυλος ευχαριστησας τω θω ελαβε θαρσος οτε δε εισηλθομεν εις ρωμην επετραπη τω παυλω μενειν καθ αυτον συν τω φυλασσοντι αυτον στρατιωτη εγενετο δε μετα ημερας τρεις συνκαλεσασθαι αυτον τους οντας των ιουδαιων πρωτους συνελθοντων δε αυτων ελεγεν προς αυτους εγω ανδρες αδελφοι ουδεν ἐναντιον ποιησας τω λαω η τοις εθεσι τοις

I. B^3 αποκτεινωσι εκελευσε II. B^3 υπηρχε III. B^3 ελεγε

1 B^3 επωκειλαν, ibidem B^3 (demum^3 ut vdtr) πρυμνα 4 B^3 απορριψαντας 5 B^3 εξιεναι 6 B^3 et iam^2 ut vdtr μελιτη 14 B^3 καταπιπτειν 15 B^3 γινομενον 18 ευξαμενος et signis notatum nec instauratum. Ibidem B^3 ιασατο 20 B^3 τιμαις et ετιμησαν 22 B^3 αλεξανδρινω. Ibidem σσ in συρακουσσας etiam instauratum 23 B^3 ρηγιον 28 B^3 συγκαλεσασθαι

πατρωοισ δεσμιοσ εξ
ϊεροσολυμων παρεδο
θην εισ τασ χειρασ τω̅
ρωμαιων· οιτινεσ ανα
κρειναντεσ με εβουλο̅
το απολυσαι δια το μη
δεμιαν αιτιαν θανατου
ϋπαρχειν εν εμοι αντι
λεγοντων δε των ιου
δαιων ηναγκασθην ε
πικαλεσασθαι καισαρα
ουχ ωσ του εθνουσ μου
εχων τι κατηγορειν
δια ταυτην ουν την
αιτιαν παρεκαλεσα ϋμασ
ϊδειν και προσλαλησαι
ενεκεν γαρ τησ ελπιδοσ
του ισραηλ την αλυσι̅
· ταυτην περικειμαι·
οι δε προσ αυτον ειπαν
ημεισ ουτε γραμματα
περι σου εδεξαμεθα α
πο τησ ιουδαιασ ουτε
παραγενομενοσ τισ τω̅
αδελφων απηγγειλε̅
η ελαλησεν τι περι σου
πονηρον· αξιουμεν
δε παρα σου ακουσαι α
φρονεισ περι μεν γαρ
τησ αιρεσεωσ ταυτησ
γνωστον ημιν εστιν
οτι πανταχου αντιλε
γεται· ταξαμενοι δε
αυτω ημεραν ηλθον
προσ αυτον εισ την ξε
νιαν πλειονεσ οισ εξε
τιθετο διαμαρτυρο
μενοσ την βασιλειαν
του θ̅υ̅ πειθων τε αυ
τουσ περι του ι̅υ̅ απο τε
του νομου μωυσεωσ
και των προφητων

απο πρωι εωσ εσπερασ
και οι μεν επειθοντο
τοισ λεγομενοισ οι δε
ηπιστουν· ασυμφω
νοι δε οντεσ προσ αλλη
λουσ απελυοντο ειπο̅
τοσ του παυλου ρημα
εν οτι καλωσ το πνευ
μα το αγιον ελαλησεν
~ δια ησαιου του προφη
~ του προσ τουσ πατε
~ ρασ ϋμων λεγων πορευ
~ θητι προσ τον λαον του
> τον και ειπον ακοη α
> κουσετε και ου μη συ̅
> ητε και βλεποντεσ
> βλεψετε και ου μη ϊδη
> τε επαχυνθη γαρ η καρ
> δια του λαου τουτου
> και τοισ ωσιν βαρεωσ
> ηκουσαν και τουσ ο
> φθαλμουσ αυτων
> εκαμμυσαν μηποτε
> ϊδωσιν τοισ οφθαλ
> μοισ και τοισ ωσιν
> ακουσωσιν και τη καρ
> δια συνωσιν και επι
~ στρεψωσιν και ιασο
~ μαι αυτουσ·
γνωστον ουν υμιν
εστω οτι τοισ εθνε
σιν απεσταλη τουτο
το σωτηριον του θ̅υ̅
αυτοι και ακουσον
ται· ενεμεινεν δε
διετιαν ολην εν ιδιω
μισθωματι και απε
δεχετο παντασ τουσ
εισπορευομενουσ
προσ αυτον κηρυσ
σων την βασιλειαν του
θ̅υ̅ και διδασκων τα

περι του κ̅υ̅ ι̅υ̅ χ̅υ̅ με
τα πασησ παρρησιασ
ακωλυτωσ . ~ ~

> πραξεισ >

. > > αποστολων > >

I. B^3 ελαλησε II. B^3 ελαλησε ωσι ιδωσι ακουσωσι συνωσι επιστρεψωσι [illegible]
1, 5 B^3 ανακριναντεσ

α̅ ϊακωβοσ θυ και κ̅υ̅ ι̅υ̅ χ̅υ̅ δουλοσ ταισ δωδεκα φυλαισ ταισ εν τη δια σπορα χαιρειν· πασαν χαραν ηγησασθε αδελ φοι μου οταν πειρασμοισ περιπεσητε ποικιλοισ γεινωσκοντεσ οτι το δοκιμιον υμων ʹτησʹ ʹπιστεωσʹ κατεργαζε ται υπομονην η δε υ πομονη εργον τελειο̅ εχετω ινα ητε τελει οι και ολοκληροι εν μη δενι λειπομενοι ει δε τισ υμων λειπεται σο φιασ αιτειτω παρα του διδοντοσ θυ πασιν α πλωσ και μη ονειδι ζοντοσ και δοθησεται αυτω αιτειτω δε εν πιστει μηδεν διακρει νομενοσ· ο γαρ διακρει νομενοσ εοικε κλυδω νι θαλασσησ ανεμιζο μενω και ρειπιζομε νω· μη γαρ οιεσθω ο αν θρωποσ εκεινοσ οτι λημψεται τι παρα του κ̅υ̅· ανηρ διψυχοσ ακα ταστατοσ εν πασαισ ταισ οδοισ αυτου καυ χασθω δε αδελφοσ ο τα πεινοσ εν τω υψει αυ του ο δε πλουσιοσ εν τη ταπεινωσι αυτου οτι ωσ ανθοσ χορτου παρελευσεται· ανετει λεν γαρ ο ηλιοσ συν τω καυσωνι και εξηρανε τον χορτον και το αν θοσ αυτου εξεπεσεν

και η ευπρεπεια του προσωπου απωλετο ουτωσ και ο πλουσιοσ εν ταισ πορειαισ αυτου μαρανθησεται· μακα ριοσ ανηρ οσ υπομενει πειρασμον οτι δοκιμοσ γενομενοσ λημψεται τον στεφανον τησ ζωησ ον επηγγειλατο τοισ αγαπωσιν αυτον· μηδεισ πειραζομενοσ λεγετω οτι απο θυ πει ραζομαι ο γαρ θσ απει ραστοσ εστιν κακων πειραζει δε αυτοσ ου δενα εκαστοσ δε πειρα ζεται υπο τησ ιδιασ επιθυμιασ εξελκομε νοσ και δελεαζομενοσ ειτα η επιθυμια συλλα βουσα τικτει αμαρτια̅ η δε αμαρτια αποτελε σθεισα αποκυει θανατο̅·

β̅ μη πλανασθε αδελφοι μου αγαπητοι πασα δο σισ αγαθη και παν δω ρημα τελειον ανωθε̅ εστιν καταβαινον α πο του πατροσ των φω των παρ ω ουκ ενι πα ραλλαγη η τροπησ απο σκιασματοσ βουληθεισ απεκυησεν ημασ λογω αληθειασ εισ το ειναι ημασ απαρχην τινα τω̅ αυτου κτισματων· ϊστε αδελφοι μου αγα πητοι εστω δε πασ άν θρωποσ ταχυσ εισ το ακουσαι βραδυσ εισ το λαλησαι βραδυσ εισ ορ

γην οργη γαρ ανδροσ δικαιοσυνην θυ ουκ ερ γαζεται· διο αποθεμε νοι πασαν ρυπαριαν κ, περισσειαν κακιασ εν πραϋτητι δεξασθε το̅ εμφυτον λογον τον δυναμενον σωσαι τασ ψυχασ υμων· γεινεσθε δε ποιηται λογου και μη ακροαται μονον παραλογιζομενοι εαυ τουσ οτι ει τισ ακροα τησ λογου εστιν και ου ποιητησ ουτοσ εοικε ανδρι κατανοουντι το προσωπον τησ γε νεσεωσ αυτου εν εσο πτρω κατενοησεν γαρ εαυτον και απελη λυθεν και ευθεωσ επε λαθετο οποιοσ ην· ο δε παρακυψασ εισ νο μον τελειον τον τησ ελευθεριασ και παρα μεινασ ουκ ακροατησ επιλησμονησ γενο μενοσ αλλα ποιητησ εργου ουτοσ μακαριοσ εν τη ποιησει αυτου

γ εσται· ει τισ δοκει θρησκοσ ειναι μη χα λινων γλωσσαν εαυτου αλλα απατων καρδια̅ εαυτου τουτου μαται οσ η θρησκεια θρησκει α καθαρα κι αμιαντοσ παρα τω θω και πατρι αυτη εστιν επισκε πτεσθαι ορφανουσ κ, χηρασ εν τη θλειψει αυτων· ασπιλον εαυ

I. 1 B[3] [illegible] II. B[3] εστι bis III. B[3] εστι κατενοησ[illegible] απεληλυθε

I. 8 B[3] [illegible] 10 τησ πιστεωσ B[3] [illegible] 22 [illegible] 23 B[3] [illegible] 26 B[3] ριπιζομενω 29 B[3] ληψεται 36 B[3] ταπει[illegible] II. 8 B[3] ληψεται 32 τροπησ: σ etiam instauratum 3, 9 B[3] γινεσθε 37 κι non correctum 41 B[3] θλιψει

του τηρειν απο του κοσμου αδελφοι μου μη εν προσωπολημψιαις εχετε την πιστιν του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ της δοξης εαν γαρ εισελθη εις συναγωγην υμων ανηρ χρυσοδακτυλιος εν εσθητι λαμπρα εισελθη δε και πτωχος εν ρυπαρα εσθητι επιβλεψητε δε επι τον φορουντα την εσθητα την λαμπραν και ειπητε συ καθου ωδε καλως και τω πτωχω ειπητε συ στηθι η καθου εκει υπο το υποποδιον μου διεκριθητε εν εαυτοις και εγενεσθε κριται διαλογισμων πονηρων ακουσατε αδελφοι μου αγαπητοι ουχ ο θ̅σ̅ εξελεξατο τους πτωχους τω κοσμω πλουσιους εν πιστει και κληρονομους της βασιλειας ης επηγγειλατο τοις αγαπωσιν αυτον υμεις δε ητειμασατε τον πτωχον ουχ οι πλουσιοι καταδυναστευουσιν υμων και αυτοι ελκουσιν υμας εις κριτηρια ουκ αυτοι βλασφημουσιν το καλον ονομα το επικληθεν εφ υμας ει μεντοι νομον τελειτε βασιλικον κατα την γραφην αγαπη

σεις τον πλησιον σου ως σαυτον καλως ποιειτε ει δε προσωπολημπτειτε αμαρτιαν εργαζεσθε ελεγχομενοι υπο του νομου ως παραβαται οστις γαρ ολον τον νομον τηρηση πταιση δε εν ενι γεγονεν παντων ενοχος ο γαρ ειπων μη μοιχευσης ειπεν και μη φονευσης ει δε ου μοιχευεις φονευεις δε γεγονας παραβατης νομου ουτως λαλειτε και ουτως ποιειτε ως δια νομου ελευθεριας μελλοντες κρεινεσθαι η γαρ κρισις ανελεος τω μη ποιησαντι ελεος κατακαυχατε ελεος κρισεως
δ̅ τι οφελος αδελφοι μου εαν πιστιν λεγη τις εχειν εργα δε μη εχη μη δυναται η πιστις σωσαι αυτον εαν αδελφος η αδελφη γυμνοι υπαρχωσιν και λειπομενοι της εφημερου τροφης ειπη δε τις αυτοις εξ υμων υπαγετε εν ειρηνη θερμαινεσθε και χορταζεσθε μη δωτε δε αυτοις τα επιτηδια του σωματος τι οφελος ουτως και η πιστις εαν μη εχη εργα νεκρα εστιν καθ εαυτην αλλ ερει τις συ πιστιν

εχεις καγω εργα εχω δειξον μοι την πιστιν σου χωρις των εργων καγω σοι δειξω εκ των εργων μου την πιστιν συ πιστευεις οτι εις θ̅σ̅ εστιν καλως ποιεις και τα δαιμονια πιστευουσιν και φρισσουσιν θελεις δε γνωναι ω ανθρωπε κενε οτι η πιστις χωρις των εργων αργη εστιν αβρααμ ο πατηρ ημων ουκ εξ εργων εδικαιωθη ανενεγκας ισαακ τον υιον αυτου επι το θυσιαστηριον βλεπεις οτι η πιστις συνηργει τοις εργοις αυτου και εκ των εργων η πιστις ετελειωθη και επληρωθη η γραφη η λεγουσα επιστευσεν δε αβρααμ τω θ̅ω̅ και ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην και φιλος θ̅υ̅ εκληθη οραται οτι εξ εργων δικαιουται ανθρωπος και ουκ εκ πιστεως μονον ομοιως δε και ρααβ η πορνη ουκ εξ εργων εδικαιωθη υποδεξαμενη τους αγγελους και ετερα οδω εκβαλουσα ωσπερ το σωμα χωρις πνευματος νεκρον εστιν ουτως και η πιστις χωρις εργων νεκρα εστιν
ε̅ μη πολλοι διδασκαλοι γεινεσθε αδελφοι μου ειδοτες οτι μειζον

I. B[3] βλασφημουσι II. B[3] γεγονε ειπε υπαρχωσι εστι III. B[3] εστι πιστευουσι φρισσουσι επιστευσε εστι μη

1 B[3] προσωποληψιαις 4 υπο : B[3] et ut vdtr iam B[2] επι 5 post μου B[3] et fortasse iam B[3] suppl ου 7 B[3] ητιμασατε 11 B[3] προσωποληπτειτε 15 B[3] κρινεσθαι 19 B[3] επιτηδεια 27 B[3] ορατε 30 B[3] γινεσθε

κριμα λημψομεθα πολλα γαρ πταιομεν απαντεσ ει τισ εν λογω ου πταιει ουτοσ τελειοσ ανηρ δυνατοσ χαλιναγωγησαι και ολον το σωμα ει δε των ιππων τουσ χαλινουσ εισ τα στοματα βαλλομεν εισ το πειθεσθαι αυτουσ ημιν και ολον το σωμα αυτων μεταγομεν ιδου και τα πλοια τα τηλικαυτα οντα και υπο ανεμων σκληρων ελαυνομενα μεταγεται υπο ελαχιστου πηδαλιου οπου η ορμη του ευθυνοντοσ βουλεται ουτωσ και η γλωσσα μεικρον μελοσ εστιν και μεγαλα αυχει ιδου ηλικον πυρ ηλικην υλην αναπτει και η γλωσσα πυρ ο κοσμοσ τησ αδικιασ η γλωσσα καθισται εν τοισ μελεσιν ημων· η σπιλουσα ολον το σωμα και φλογιζουσα τον τροχον τησ γενεσεωσ και φλογιζομενη υπο τησ γεεννησ πασα γαρ φυσισ θηριων τε και πετεινων ερπετων τε και εναλιων δαμαζεται και δεδαμασται τη φυσει τη ανθρωπεινη την δε γλωσσαν ουδεισ δαμασαι δυναται ανθρωπων· ακαταστατον

κακον μεστη ιου θανατηφορου εν αυτη ευλογουμεν τον κ̅ν̅ και πατερα και εν αυτη καταρωμεθα τουσ ανθρωπουσ τουσ καθ ομοιωσιν θ̅υ̅ γεγονοτασ εκ του αυτου στοματοσ εξερχεται ευλογια και καταρα ου χρη αδελφοι μου ταυτα ουτωσ γεινεσθαι μητι η πηγη εκ τησ αυτησ οπησ βρυει το γλυκυ και το πικρον μη δυναται αδελφοι μου συκη ελαιασ ποιησαι η αμπελοσ συκα ουτε αλυκον γλυκυ ποιησαι υδωρ τισ σοφοσ και επιστημων εν υμιν δειξατω εκ τησ καλησ αναστροφησ τα εργα αυτου εν πραυτητι σοφιασ ει δε ζηλον πικρον εχετε και ερειθιαν εν τη καρδια υμων μη κατακαυχασθε και ψευδεσθε κατα τησ αληθειασ ουκ εστιν αυτη η σοφια ανωθεν κατερχομενη αλλα επιγειοσ ψυχικη δαιμονιωδησ· οπου γαρ ζηλοσ και ερειθεια εκει ακαταστασια και παν φαυλον πραγμα η δε ανωθεν σοφια πρωτον μεν αγνη εστιν· επειτα ειρηνικη· επιεικησ· ευπειθησ· μεστη ελεουσ και καρπων

αγαθων αδιακριτοσ ανυποκριτοσ· καρποσ δε δικαιοσυνησ εν ειρηνη σπειρεται τοισ ποιουσιν ειρηνην ποθεν πολεμοι και ποθεν μαχαι εν υμιν ουκ εντευθεν εκ των ηδονων υμων των στρατευομενων εν τοισ μελεσιν υμων επιθυμειτε και ουχ εχετε φονευετε και ζηλουτε και ου δυνασθε επιτυχειν μαχεσθε και πολεμειτε ουκ εχετε δια το μη αιτεισθαι υμασ αιτειτε και ου λαμβανετε διοτι κακωσ αιτεισθε ινα εν ταισ ηδοναισ υμων δαπανησετε μοιχαλιδεσ· ουκ οιδατε οτι η φιλια του κοσμου εχθρα του θ̅υ̅ εστιν οσ εαν ουν βουληθη φιλοσ ειναι του κοσμου εχθροσ του θ̅υ̅ καθισταται· η δοκειτε οτι κενωσ η γραφη λεγει προσ φθονον επιποθει το πνευμα ο κατωκισεν εν ημιν μειζονα δε διδωσιν χαριν διο λεγει ο θ̅σ̅ υπερηφανοισ αντιτασσεται ταπεινοισ δε διδωσιν χαριν υποταγητε ουν τω θ̅ω̅ αντιστητε δε τω διαβολω και φευξετε αφ υμων εγγισατε τω θ̅ω̅ και εγγισει υμειν καθαρισατε χειρασ

I. B³ εστι και III. B³ διδωσι bis

1 B³ ληψομεθα 5 B³ μικρον 6 et 7 B³ (demum³ ut vdtr) καθισταται 9 B³ ανθρωπινη 13 B³ γινεσθαι 16 B³ εριθειαν 18 B³ εριθεια 23 ουχ: iam B², nisi forte ipse*, ουκ reposuit 29 B³ φευξεται et υμιν

μαρτωλοι και αγνισατε καρδιας διψυχοι ταλαιπωρησατε και πενθησατε και κλαυσατε ο γελως υμων εις πενθος μετατραπητω και η χαρα εις κατηφειαν ταπεινωθητε ενωπιον κ̅υ̅ και υψωσει υμας μη καταλαλειτε αλληλων αδελφοι ο καταλαλων αδελφου η κρεινων τον αδελφον αυτου καταλαλει νομου και κρεινει νομον ει δε νομον κρεινεις ουκ ει ποιητης νομου αλλα κριτης εις εστιν νομοθετης και κριτης ο δυναμενος σωσαι και απολεσαι συ δε τις ει ο κρεινων τον πλησιον αγε νυν οι λεγοντες σημερον η αυριον πορευσομεθα εις τηνδε την πολιν και ποιησομεν εκει ενιαυτον και εμπορευσομεθα και κερδησομεν οιτινες ουκ επιστασθε της αυριον ποια ζωη υμων ατμεις γαρ εστε προς ολιγον φαινομενη επειτα και αφανιζομενη αντι του λεγειν υμας εαν ο κ̅ς̅ θελη και ζησομεν και ποιησομεν τουτο η εκεινο νυν δε καυχασθε εν ταις αλαζονιαις υμων πασα καυχησις τοιαυ

τη πονηρα εστιν ειδοτι ουν καλον ποιειν και μη ποιουντι αμαρτια αυτω εστιν αγε νυν οι πλουσιοι
κλαυσατε ολολυζοντες επι ταις ταλαιπωριαις υμων ταις επερχομεναις ο πλουτος υμων σεσηπεν
και τα ιματια υμων σητοβρωτα γεγονεν ο χρυσος υμων και ο αργυρος κατειωται και ο ιος
αυτων εις μαρτυριον υμιν εσται και φαγεται τας σαρκας υμων ως πυρ εθαυρισατε εν εσχαταις
ημεραις ιδου ο μισθος των εργατων των αμησαντων τας χωρας υμων ο αφυστερημενος αφ υμων
κραζει και αι βοαι των θερισαντων εις τα ωτα κ̅υ̅ σαβαωθ εισεληλυθαν ετρυφησατε επι της γης
και εσπαταλησατε εθρεψατε τας καρδιας υμων εν ημερα σφαγης κατεδικασατε εφονευσατε τον
η δικαιον ουκ αντιτασσεται υμιν· μακροθυμησατε ουν αδελφοι εως της παρουσιας του κ̅υ̅
ιδου ο γεωργος εκδεχετε τον τειμιον καρπον της γης μακροθυμων επ αυτω εως λαβη προϊμον
και οψιμον· μακροθυμησατε

και υμεις στηριξατε τας καρδιας υμων οτι η παρουσια του κ̅υ̅ ηγγικεν μη στεναζετε αδελφοι
κατ αλληλων ινα μη κριθητε ιδου ο κριτης προ των θυρων εστηκεν υποδειγμα λαβετε αδελφοι
της κακοπαθιας και της μακροθυμιας τους προφητας οι ελαλησαν εν τω ονοματι κ̅υ̅ ιδου μακα-
ριζομεν τους υπομειναντας την υπομονην ιωβ ηκουσατε και το τελος κ̅υ̅ ειδετε οτι πολυσπλαγ-
χνος εστι κ̅ς̅ και οικτειρμων προ παντων δε αδελφοι μου μη ομνυετε μητε τον ουρανον μητε την
γην μητε αλλον τινα ορκον ητω δε υμων το ναι ναι και το ου ου ινα μη υπο κρισιν πεσητε
θ̅ κακοπαθει τις εν υμιν προσευχεσθω ευθυμει τις ψαλλετω ασθενει τις εν υμιν προσκαλεσασθω
τους πρεσβυτερους της εκκλησιας και προσευξασθωσαν επ αυτον αλειψαντες ελαιω εν τω ονοματι
και η ευχη της πιστεως σωσει τον καμνοντα και εγερει αυτον ο κ̅ς̅ καν αμαρτιας η πεποιηκως
αφεθησεται αυτω· εξομολογεισθαι ουν αλληλοις

I. B³ εστι νομ. II. B³ σεσηπε III. B³ ηγγικε

3 B³ κρινων 4 B³ κρινει et κρινεις 5 B³ κρινων 8 B³ ατμις 9 B³ αλαζονειαις 13 B³ κατιωται et ιος 14 B³ εθησαυρισατε 15 B³ απεστερημενος 19 B³ εκδεχεται. Ibidem B³ τιμιον et πρωϊμον 23 B³ κακοπαθειας 24 B³ ιδετε 25 B³ οικτιρμων 30 B³ εξομολογεισθε

τασ αμαρτιασ και προσευχεσθαι υπερ αλληλων οπωσ ιαθητε πολυ ισχυει δεησισ δικαιου ενεργουμενη ηλειασ ανθρωποσ ην ομοιοπαθησ ημιν και προσευχη προσηυξατο του μη βρεξαι και ουκ εβρεξεν επι τησ γησ ενιαυτουσ τρεισ και μηνασ εξ και παλιν προσηυξατο και ο ουρανοσ υετον εδωκεν και η γη εβλαστησεν τον καρπον αυτησ αδελφοι μου εαν τισ εν υμιν πλανηθη απο τησ αληθειασ και επιστρεψη τισ αυτον γεινωσκετε οτι ο επιστρεψασ αμαρτωλον εκ πλανησ οδου αυτου σωσει ψυχην εκ θανατου αυτου και καλυψει πληθοσ αμαρτιων : > >——

ϊακωβου

πετρου α

α πετροσ αποστολοσ ι̅υ̅ χ̅υ̅ εκλεκτοισ παρεπιδημοισ διασπορασ ποντου γαλατιασ καππαδοκιασ ασιασ κατα προγνωσιν θ̅υ̅ πατροσ εν αγιασμω πνευματοσ εισ υπακοην και ραντισμον αιματοσ ι̅υ̅ χ̅υ̅ χαρισ υμιν και ειρηνη πληθυνθειη ευλογητοσ ο θ̅σ̅ και πατηρ του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ ο κατα το πολυ αυτου ελεοσ αναγεννησασ ημασ εισ ελπιδα ζωσαν δι αναστασεωσ ι̅υ̅ χ̅υ̅ εκ νεκρων εισ κληρονομιαν αφθαρτον και αμιαντον και αμαραντον τετηρημενην εν ουρανοισ εισ υμασ τουσ εν δυναμει θ̅υ̅ φρουρουμενουσ δια πιστεωσ εισ σωτηριαν ετοιμην αποκαλυφθηναι εν καιρω εσχατω εν ω αγαλλιασθε ολιγον αρτι ει δεον λυπηθεντεσ εν ποικιλοισ πειρασμοισ ινα το δοκιμιον υμων τησ πιστεωσ πολυ τειμοτερον χρυσου του απολλυμενου δια πυροσ δε δοκιμαζομενου ευρεθη εισ επαινον και δοξαν και τειμην εν αποκαλυψει ι̅υ̅ χ̅υ̅ ον ουχ ιδοντεσ αγαπατε εισ ον αρτι μη ορωντεσ πιστευοντεσ δε αγαλλιατε χαρα ανεκλαλη

τω και δεδοξασμενη κομιζομενοι το τελοσ τησ πιστεωσ σωτηριαν ψυχων περι ησ σωτηριασ εξεζητησαν και εξηραυνησαν προφηται οι περι τησ εισ υμασ χαριτοσ προφητευσαντεσ εραυνωντεσ εισ τινα η ποιον καιρον εδηλου το εν αυτοισ πνευμα προμαρτυρομενον τα εισ χρειστον παθηματα και τασ μετα ταυτα δοξασ οισ απεκαλυφθη οτι ουχ εαυτοισ υμιν δε διηκονουν αυτα α νυν ανηγγελη υμιν δια των ευαγγελισαμενων υμασ πνευματι αγιω αποσταλεντι απ ουρανου εισ α επιθυ-
β μουσιν αγγελοι παρακυψαι διο αναζωσαμενοι τασ οσφυασ τησ διανοιασ υμων νεφοντεσ τελειωσ ελπισατε επι την φερομενην υμιν χαριν εν αποκαλυψει ι̅υ̅ χ̅υ̅ ωσ τεκνα υπακοησ μη συσχηματιζομεναι ταισ προτερον εν τη αγνοια υμων επιθυμιαισ αλλα κατα τον καλεσαντα υμασ αγιον και αυτοι αγιοι εν παση αναστροφη γενηθητε διοτι γεγραπται οτι αγιοι εσεσθε οτι εγω αγιοσ και ει πατερα επικαλεισθε τον απρο

I. B[3] εδωκε εβλαστησε

1 B[3] προσευχεσθε 2 B[3] ηλιασ 5 B[3] γινωσκετε 11 post ασιασ B[2]et[3] suppl και βιθυνιασ 18 B[3] τιμοτερον 19 B[3] τιμην et ουκ 22 B[3] εξηρευνησαν et ερευνωντεσ 23 B[3] χριστον 26 B[3] (demum[3] ut vdtr) νηφοντεσ

σωποληмπτως κρινοντα κατα το εκαστου εργον εν φοβω τον της παροικιας υμων χρονον ανα-
στραφητε ειδοτες οτι ου φθαρτοις αργυριω η χρυσιω ελυτρωθητε εκ της ματαιας υμων αναστρο-
φης πατροπαραδοτου αλλα τιμιω αιματι ως αμνου αμωμου και ασπιλου χυ προεγνωσμενου μεν
προ καταβολης κοσμου φανερωθεντος δε επ εσχατου των χρονων δι υμας τους δι αυτου πιστους
εις θν τον εγειραντα αυτον εκ νεκρων και δοξαν αυτω δοντα ωστε την πιστιν υμων και ελπιδα
ειναι εις θν τας ψυχας υμων ηγνικοτες εν τη υπακοη της αληθειας εις φιλαδελφιαν ανυποκρι-
γ τον εκ καρδιας αλληλους αγαπησατε εκτενως αναγεγεννημενοι ουκ εκ σπορας φθαρτης
αλλα αφθαρτου δια λογου ζωντος θυ και μενοντος διοτι πασα σαρξ ως χορτος και πασα δοξα
αυτης ως ανθος χορτου εξηρανθη ο χορτος και το ανθος εξεπεσεν το δε ρημα κυ μενει εις τον
αιωνα τουτο δε εστιν το

ρημα το ευαγγελισθεν εις υμας αποθεμενοι ουν πασαν κακιαν και παντα δολον και υποκρισιν και
φθονους και πασας καταλαλιας ως αρτιγεννητα βρεφη το λογικον αδολον γαλα επιποθησατε ινα
εν αυτω αυξηθητε εις σωτηριαν ει εγευσασθε οτι χρηστος ο κς προς ον προσερχομενοι λιθον
ζωντα υπ ανθρωπων μεν αποδεδοκιμασμενον παρα δε θω εκλεκτον εντειμον και αυτοι ως λιθοι
ζωντες οικοδομεισθε οικος πνευματικος εις ιερατευμα αγιον ανενεγκαι πνευματικας θυσιας
ευπροσδεκτους θω δια ιυ χυ διοτι περιεχει εν γραφη ιδου τιθημι εν σειων λιθον εκλεκτον ακρο-
γωνιαιον εντειμον και ο πιστευων επ αυτω ου μη καταισχυνθη υμιν ουν η τειμη τοις πιστευ-
ουσιν απιστουσιν δε λιθος ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας
και λιθος προσκομματος και πετρα σκανδαλου οι προσκοπτουσιν τω λογω απιστουντες εις ο και
ετεθησαν υμεις δε γενος

εκλεκτον βασιλειον ιερατευμα εθνος αγιον λαος εις περιποιησιν οπως τας αρετας εξαγγειλητε
του εκ σκοτους υμας καλεσαντος εις το θαυμαστον αυτου φως οι ποτε ου λαος νυν δε λαος θυ
οι ουκ ηλεημενοι νυν δε ελεηθεντες αγαπητοι παρακαλω ως παροικους και παρεπιδημους απε-
χεσθαι των σαρκικων επιθυμιων αιτινες στρατευονται κατα της ψυχης την αναστροφην υμων εν
τοις εθνεσιν καλην ινα εν ω καταλαλουσιν υμων ως κακοποιων εκ των καλων εργων εποπτευον-
δ τες δοξασωσι τον θν εν ημερα επισκοπης υποταγητε παση ανθρωπινη κτισει δια τον κν
ειτε βασιλει ως υπερεχοντι ειτε ηγεμοσιν ως δι αυτου πεμπομενοις εις εκδικησιν κακοποιων
επαινον δε αγαθοποιων οτι ουτως εστιν το θελημα του θυ αγαθοποιουντας φειμουν την των
αφρονων ανθρωπων αγνωσιαν ως ελευθεροι και μη ως επικαλυμμα εχοντες της κακιας την
ελευθεριαν αλλ ως θυ

I. B^3 εξεπεσε εστι II. B^3 απιστουσι προσκοπτουσι III. B^3 εθνεσι εστι
1 B^3 απροσωποληπτως 14 B^3 εντιμον 16 B^3 σιων 17 B^3 εντιμον et τιμη 28 B^3 φιμουν

δουλοι παντασ τιμησατε την αδελφοτητα αγαπατε τον θ̅ν̅ φοβεισθε τον βασιλεα τειματε οι οικεται υποτασσομενοι εν παντι φοβω τοισ δεσποταισ ου μονον τοισ αγαθοισ και επιεικεσι αλλα και τοισ σκολιοισ τουτο γαρ χαρισ ει δια συνειδησιν θ̅υ̅ υποφερει τισ λυπασ πασχων αδικωσ ποιον γαρ κλεοσ ει αμαρτανοντεσ και κολαφιζομενοι υπομενειτε αλλ ει αγαθοποιουντεσ και πασχοντεσ υπομενειτε τουτο χαρισ παρα θ̅ω̅ εισ τουτο γαρ εκληθητε οτι και χ̅σ̅ επαθεν υπερ υμων υμιν υπολιμπανων υπογραμμον ινα επακολουθησηται τοισ ιχνεσιν αυτου οσ αμαρτιαν ουκ εποιησεν ουδε ευρεθη δολοσ εν τω στοματι αυτου οσ λοιδορουμενοσ ουκ αντελοιδορει πασχων ουκ ηπειλει παρεδιδου δε τω κρεινοντι δικαιωσ οσ τασ αμαρτιασ υμων αυτοσ ανηνεγκεν εν τω σωματι αυτου επι το ξυλον ινα ταισ αμαρτιαισ απογενομενοι τη δικαιοσυνη ζησωμεν ου τω μωλωπι ιαθηται

ωσ προβατα πλανωμενοι αλλα επεστραφητε νυν επι τον ποιμενα και επισκοπον των ψυχων υμων ομοιωσ γυναικεσ υποτασσομεναι τοισ ιδιοισ ανδρασιν ινα ει τινεσ απειθουσιν τω λογω δια τησ των γυναικων αναστροφησ ανευ λογου κερδηθησονται εποπτευσαντεσ την εν φοβω αγνην αναστροφην υμων ων εστω ουχ ο εξωθεν εμπλοκησ τριχων και περιθεσεωσ χρυσιων η ενδυσεωσ ιματιων κοσμοσ αλλ ο κρυπτοσ τησ καρδιασ ανθρωποσ εν τω αφθαρτω του ησυχιου και πραεωσ πνευματοσ ο εστιν ενωπιον του θ̅υ̅ πολυτελεσ ουτωσ γαρ ποτε και αι αγιαι γυναικεσ αι ελπιζουσαι εισ θ̅ν̅ εκοσμουν εαυτασ υποτασσομεναι τοισ ιδιοισ ανδρασιν ωσ σαρρα υπηκουεν τω αβρααμ κ̅ν̅· αυτον καλουσα ησ εγενηθητε τεκνα αγαθοποιουσαι και μη φοβουμεναι μηδεμιαν πτοησιν ανδρεσ ομοιωσ συνοικουντεσ κατα γνωσιν ωσ ασθενεστερω σκευει τω γυναικειω απονεμοντεσ τειμην ωσ

και συνκληρονομοισ χαριτοσ ζωησ εισ το μη εγκοπτεσθαι ταισ προσευχαισ υμων   το δε τελοσ παντεσ ομοφρονεσ συμπαθεισ φιλαδελφοι ευσπλαγχνοι ταπεινοφρονεσ μη αποδιδοντεσ κακον αντι κακου η λοιδοριαν αντι λοιδοριασ τουναντιον δε ευλογουντεσ οτι εισ τουτο εκληθητε ινα ευλογιαν κληρονομησητε ο γαρ θελων ζωην αγαπαν και ιδειν ημερασ αγαθασ παυσατω την γλωσσαν απο κακου και χειλη του μη λαλησαι δολον εκκλεινατω δε απο κακου και ποιησατω αγαθον ζητησατω ειρηνην και διωξατω αυτην οτι οφθαλμοι κ̅υ̅ επι δικαιουσ και ωτα αυτου εισ δεησιν αυτων προσωπον δε κ̅υ̅ επι ποιουντασ κακα   και τισ ο κακωσων υμασ ει του αγαθου ζηλωται γενοισθε αλλ ει και πασχοιτε δια δικαιοσυνην μακαριοι τον δε φοβον αυτων μη φοβηθητε κ̅ν̅ δε τον χ̅ν̅ αγιασατε εν ταισ καρδιαισ υμων ετοιμοι αει προσ απολογιαν παντι τω αιτουντι υμασ λογον

I. B^3 επιεικεσιν II. B^3 απειθουσι

1 B^3 τιματε 6 B^3 επακολουθησητε 8 B^3 κρινοντι 10 B^3 ιαθητε 20 B^3 τιμην 21 B^3 συγκληρονομοισ. An σ exeunte versu iam ab ipso * profectum sit dubitari potest; non satis enim apparet utrum instauratum tantum sit a B^3 an demum additum. 25 B^3 εκκλινατω

περι της εν υμιν ελπιδοσ αλλα μετα πραυτητοσ και φοβου συνειδησιν εχοντεσ αγαθην ινα εν ω καταλαλεισθε καταισχυνθωσιν οι επηρεαζοντεσ υμων την αγαθην εν χ̅ω̅ αναστροφην κρειττον γαρ αγαθοποιουντασ ει θελοί το θελημα του θ̅υ̅ πασχειν η κακοποιουντασ οτι και χ̅σ̅ απαξ περι αμαρτιων επαθεν δικαιοσ υπερ αδικων ινα υμασ προσαγαγη θανατωθεισ μεν σαρκι ζωοποιηθεισ δε πνευματι εν ω και τοισ εν φυλακη πνευμασιν πορευθεισ εκηρυξεν απειθησασιν ποτε οτε απεξεδεχετο η του θ̅υ̅ μακροθυμια εν ημεραισ νωε κατασκευαζομενησ κειβωτου εισ ην ολιγοι τουτεστιν οκτω ψυχαι διεσωθησαν δι υδατοσ ο και υμασ αντιτυπον νυν σωζει βαπτισμα ου σαρκοσ αποθεσισ ρυπου αλλα συνειδησεωσ αγαθησ επερωτημα εισ θ̅ν̅ δι αναστασεωσ ι̅υ̅ χ̅υ̅ οσ εστιν εν δεξια θ̅υ̅ πορευθεισ εισ ουρανον υποταγεντων αυτω αγγελων και εξουσιων και δυνα-
ε̅ μεων χ̅υ̅ ουν παθοντοσ

σαρκι και υμεισ την αυτην εννοιαν οπλισασθε οτι ο παθων σαρκι πεπαυται αμαρτιαισ εισ το μηκετι ανθρωπων επιθυμιαισ αλλα θεληματι θ̅υ̅ τον επιλοιπον εν σαρκι βιωσαι χρονον αρκετοσ γαρ ο παρεληλυθωσ χρονοσ το βουλημα των εθνων κατειργασθαι πεπορευμενουσ εν ασελγειαισ επιθυμιαισ οινοφλυγιοισ κωμοισ ποτοισ και αθεμιτοισ ειδωλολατρειαισ εν ω ξενιζονται μη συντρεχοντων υμων εισ την αυτην τησ ασωτιασ αναχυσιν βλασφημουνταισ οι αποδωσουσι λογον τω ετοιμωσ κρεινοντι ζωντασ και νεκρουσ εισ τουτο γαρ και νεκροισ ευηγγελισθη ινα κριθωσι μεν κατα ανθρωπουσ σαρκι ζωσι δε κατα θ̅ν̅ πνευματι παντων δε το τελοσ ηγγικεν σωφρονησατε ουν και νηψατε εισ προσευχασ προ παντων την εισ εαυτουσ αγαπην εκτενη εχοντεσ οτι αγαπη καλυπτει πληθοσ αμαρτιων φιλοξενοι εισ αλληλουσ ανευ γογγυσμου εκαστοσ καθωσ ελαβεν χαρισμα εισ εαυτουσ αυτοδια

κονουντεσ ωσ καλοι οικονομοι ποικιλησ χαριτοσ θ̅υ̅ ει τισ λαλει ωσ λογια θ̅υ̅ ει τισ διακονει ωσ εξ ισχυοσ ησ χορηγει ο θ̅σ̅ ινα εν πασιν δοξαζηται ο θ̅σ̅ δια ι̅υ̅ χ̅υ̅ ω εστιν η δοξα και το κρατοσ
ζ εισ τουσ αιωνασ των αιωνων · αμην · αγαπητοι μη ξενιζεσθε τη εν υμιν πυρωσει προσ πειρασμον υμιν γεινομενη ωσ ξενου υμιν συμβαινοντοσ αλλα καθο κοινωνειτε τοισ του χ̅υ̅ παθημασιν χαιρετε ινα και εν τη αποκαλυψει τησ δοξησ αυτου χαρητε αγαλλιωμενοι ει ονειδιζεσθε εν ονοματι χ̅υ̅ μακαριοι οτι το τησ δοξησ και το του θ̅υ̅ πνευμα εφ υμασ αναπαυεται μη γαρ τισ υμων πασχετω ωσ φονευσ η κλεπτησ η κακοποιοσ η ωσ αλλοτριεπισκοποσ ει δε ωσ χρειστιανοσ μη αισχυνεσθω δοξαζετω δε τον θ̅ν̅ εν τω ονοματι τουτω οτι ο καιροσ του αρξασθαι το κριμα απο του οικου του θ̅υ̅ ει δε πρωτον απο ημων τι το τελοσ των απειθουντων τω του θ̅υ̅ ευαγγελιω και ει ο δικαιοσ μολισ σωζεται ο δε ασεβησ

I. B³ επαθε πνευμασι απειθησασι II. B³ ηγγικε ελαβε III. B³ πασι παθημασι

6 B³ κιβωτου 14 B³ et iam ut vdtr B² οινοφλυγιαισ et ε secundum in ειδωλολατρειαισ non instauratum videtur esse 15 B³ βλασφημουντεσ 16 B³ κρινοντι 24 B³ γινομενη 27 B³ χριστιανοσ 30 B² et ³ om δε

και αμαρτωλος που φανειται ωστε και οι πασχοντες κατα το θελημα του θυ πιστω κτιστη παρατιθεσθωσαν τας ψυχας εν αγαθοποιϊα πρεσβυτερους ουν εν υμιν παρακαλω ο συμπρεσβυτερος και μαρτυς των του χυ παθηματων ο και της μελλουσης αποκαλυπτεσθαι δοξης κοινωνος ποιμανατε το εν υμιν ποιμνιον του θυ μη αναγκαστως αλλα εκουσιως μηδε αισχροκερδως αλλα προθυμως και φανερωθεντος του αρχιποιμενος κομιεισθε τον αμαραντινον της δοξης στεφανον· ομοιως νεωτεροι υποταγητε πρεσβυτεροις παντες δε αλληλοις την ταπεινοφροσυνην εγκομβωσασθε οτι θσ υπερηφανοις αντιτασσεται ταπεινοις δε διδωσιν χαριν ταπεινωθητε ουν υπο την κραταιαν χειρα του θυ ινα υμας υψωση εν καιρω πασαν την μεριμναν υμων επιρειψαντες επ αυτον οτι αυτω μελει περι υμων νηψατε γρηγορησατε ο αντιδικος υμων διαβολος ως λεων ω

ρυομενος περιπατει ζητων καταπιειν ω αντιστητε στερεοι τη πιστει ειδοτες τα αυτα των παθηματων τη εν τω κοσμω υμων αδελφοτητι επιτελεισθε· ο δε θσ πασης χαριτος ο καλεσας υμας εις την αιωνιον αυτου δοξαν εν τω χω ολιγον παθοντας αυτος καταρτισει στηριξει σθενωσει αυτω το κρατος εις τους αιωνας αμην δια σιλβανου υμιν του πιστου αδελφου ως λογιζομαι δι ολιγων εγραψα παρακαλων και επιμαρτυρων ταυτην ειναι αληθη χαριν του θυ εις ην στητε ασπαζεται υμας η εν βαβυλωνι συνεκλεκτη και μαρκος ο υιος μου ασπασασθε αλληλους εν φιληματι αγαπης ειρηνη υμιν πασι τοις εν χριστω : > >——

πετρου

α

πετρου β >

σιμων πετρος δουλος και αποστολος ιυ χυ τοις ισοτειμον ημιν λαχουσιν πιστιν εν δικαιοσυνη του θυ ημων και σωτηρος ιυ χυ χαρις υμιν και ειρηνη πληθυνθειη εν επιγνωσει του θυ και ιυ του κυ ημων ως παντα ημιν της θειας δυναμεως αυτου τα προς ζωην και ευσεβειαν δεδωρημενης δια της επιγνωσεως του καλεσαντος ημας δια δοξης και αρετης δι ων τα τειμια και μεγιστα ημιν επαγγελματα δεδωρηται ινα δια τουτων γενησθε θειας κοινωνοι φυσεως αποφυγοντες της εν τω κοσμω εν επιθυμια φθορας και αυτο τουτο δε σπουδην πασαν παρεισενεγκαντες επιχορηγησατε εν τη πιστει υμων την αρετην εν δε τη αρετη την γνωσιν εν δε τη γνωσει την εγκρατειαν εν δε τη εγκρατεια την υπομονην εν δε τη υπομονη την ευσεβειαν εν δε τη ευσεβεια την φιλαδελφιαν εν δε τη φιλαδελφια την αγαπην ταυτα γαρ υμιν υπαρχοντα και πλεοναζοντα ουκ αργους ουδε ακαρπους

I. B³ διδωσι III. B³ λαχουσι
9 B³ επιρριψαντες 12 B³ επιτελεισθαι 21 B³ ισοτιμον 24 B³ τιμια

καθιστησιν εις την του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ επιγνωσιν ω γαρ μη παρεστιν ταυτα τυφλος εστι μυωπαζων ληθην λαβων του καθαρισμου των παλαι αυτου αμαρτιων διο μαλλον αδελφοι σπουδασατε βεβαιαν υμων την κλησιν και εκλογην ποιεισθαι ταυτα γαρ ποιουντες ου μη πταισητε ποτε ουτως γαρ πλουσιως επιχορηγηθησεται υμιν η εισοδος εις την αιωνιον βασιλειαν του κ̅υ̅ ημων και σωτηρος ι̅υ̅ χ̅υ̅ διο μελλησω αει υμας υπομιμνησκειν περι τουτων καιπερ ειδοτας και εστηριγμενους εν τη παρουση αληθεια δικαιον δε ηγουμαι εφ οσον ειμι εν τουτω τω σκηνωματι διεγειρειν υμας εν υπομνησει ειδως οτι ταχινη εστιν η αποθεσις του σκηνωματος μου καθως και ο κ̅ς̅ ημων ι̅ς̅ χ̅ς̅ εδηλωσεν μοι σπουδασω δε και εκαστοτε εχειν υμας μετα την εμην εξοδον την τουτων μνημην ποιεισθαι ου γαρ σεσοφισμενοις μυθοις εξακολουθησαντες εγνωρισαμεν υμιν

την του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ δυναμιν και παρουσιαν αλλ εποπται γενηθεντες της εκεινου μεγαλιοτητος λαβων γαρ παρα θ̅υ̅ πατρος τειμην και δοξαν φωνης ενεχθειστης αυτω τοιασδε υπο της μεγαλοπρεπους δοξης ο υιος μου ο αγαπητος μου ουτος εστιν εις ον εγω ευδοκησα και ταυτην την φωνην ημεις ηκουσαμεν εξ ουρανου ενεχθεισαν συν αυτω οντες εν τω αγιω ορει και εχομεν βεβαιοτερον τον προφητικον λογον ω καλως ποιειτε προσεχοντες ως λυχνω φαινοντι εν αυχμηρω τοπω εως ου ημερα διαυγαση και φωσφορος ανατειλη εν ταις καρδιαις υμων τουτο πρωτον γεινωσκοντες οτι πασα προφητεια γραφης ιδιας επιλυσεως ου γεινεται ου γαρ θεληματι ανθρωπου ηνεχθη προφητεια ποτε αλλα υπο πνευματος αγιου φερομενοι ελαλησαν απο θ̅υ̅ ανθρωποι εγενοντο δε και ψευδοπροφηται εν τω λαω ως και εν υμιν εσονται ψευδοδιδασκαλοι οιτινες παρει

σαξουσιν αιρεσεις απωλειας και τον αγορασαντα αυτους δεσποτην αρνουμενοι επαγοντες αυτοις ταχινην απωλειαν και πολλοι εξακολουθησουσιν αυτων ταις ασελγειαις δι ους η οδος της αληθειας βλασφημηθησεται και εν πλεονεξια πλαστοις λογοις υμας εμπορευσονται οις το κριμα εκπαλαι ουκ αργει και η απωλεια αυτων ου νυσταξει ει γαρ ο θ̅ς̅ αγγελων αμαρτησαντων ουκ εφεισατο αλλα σειροις ζοφου ταρταρωσας παρεδωκεν εις κρισιν τηρουμενους και αρχαιου κοσμου ουκ εφεισατο αλλα ογδοον νωε δικαιοσυνης κηρυκα εφυλαξεν κατακλυσμον κοσμω ασεβων επαξας και πολεις σοδομων και γομορρας τεφρωσας κατεκρεινεν υποδειγμα μελλοντων ασεβεσι τεθεικως και δικαιον λωθ καταπονουμενον υπο της των αθεσμων εν ασελγεια αναστροφης ερυσατο βλεμματι γαρ και ακοη δικαιος ενκατοικων εν αυτοις ημεραν εξ ημερας ψυχην δικαιαν ανομοις εργοις εβασα

I. B^3 παρεστι εδηλωσε III. B^3 εφυλαξε

11 B^3 μεγαλειοτητος 12 B^3 τιμην 17 B^3 γινωσκοντες et γινεται 21 αυτοις: B^{2}et^{3} εαυτοις 27 B^3 κατεκρινεν 28 B^3 λωτ 29 B^3 ερρυσατο et εγκατοικων

νιζεν   οιδεν κ̅σ̅ ευσεβεισ εκ πειρασμου ρυεσθαι αδικουσ δε εισ ημεραν κρισεωσ κολαζομενουσ τηρειν μαλιστα δε τουσ οπισω σαρκοσ εν επιθυμια μιασμου πορευομενουσ και κυριοτητοσ καταφρονουντασ τολμηται αυθαδεισ δοξασ ου τρεμουσιν βλασφημουντεσ οπου αγγελοι ισχυι και δυναμει μειζονεσ οντεσ ου φερουσιν κατ αυτων παρα κ̅ω̅ βλασφημον κρισιν ουτοι δε ωσ αλογα ζωα γεγεννημενα φυσικα εισ αλωσιν και φθοραν εν οισ αγνοουσιν βλασφημουντεσ εν τη φθορα αυτων και φθαρησονται αδικουμενοι μισθον αδικιασ ηδονην ηγουμενοι την εν ημερα τρυφην σπιλοι και μωμοι εντρυφωντεσ εν ταισ αγαπαισ αυτων συνευωχουμενοι υμιν οφθαλμουσ εχοντεσ μεστουσ μοιχαλιδοσ και ακαταπαστουσ αμαρτιασ δελεαζοντεσ ψυχασ αστηρικτουσ καρδιαν γεγυμνασμενην πλεονεξιασ εχοντεσ καταρασ τεκνα καταλειποντεσ ευθειαν

οδον επλανηθησαν εξακολουθησαντεσ τη οδω του βαλααμ του βεωρ μισθον αδικιασ ηγαπησαν ελενξιν δε εσχεν ιδιασ παρανομιασ υποζυγιον αφωνον εν ανθρωποισ φωνη φθεγξαμενον εκωλυσεν την του προφητου παραφρονιαν ουτοι εισιν πηγαι ανυδροι και ομιχλαι υπο λαιλαποσ ελαυνομεναι οισ ο ζοφοσ του σκοτουσ τετηρηται υπερογκα γαρ ματαιοτησ φθεγγομενοι δελεαζουσιν εν επιθυμιαισ σαρκοσ ασελγειαισ τουσ ολιγωσ αποφευγοντασ τουσ εν πλανη αναστρεφομενουσ ελευθεριαν αυτοισ επαγγελλομενοι αυτοι δουλοι υπαρχοντεσ τησ φθορασ ω γαρ τισ ηττηται τουτω δεδουλωται ει γαρ αποφυγοντεσ τα μιασματα του κοσμου εν επιγνωσει του κ̅υ̅ και σωτηροσ ι̅υ̅ χ̅υ̅ τουτοισ δε παλιν εμπλακεντεσ ηττωνται γεγονεν αυτοισ τα εσχατα χειρονα των πρωτων κρειττον γαρ ην αυτοισ μη επεγνωκεναι την οδον τησ δικαιοσυνησ η επιγνουσιν υποστρεψαι εκ τησ παραδοθει

σησ αυτοισ αγιασ εντολησ συμβεβηκεν αυτοισ το τησ αληθουσ παροιμιασ κυων επιστρεψασ επι το ιδιον εξεραμα και υσ λουσαμενη εισ κυλισμον βορβορου   ταυτην ηδη αγαπητοι δευτεραν υμιν γραφω επιστολην εν αισ διεγειρω υμων εν υπομνησει την ειλικρεινη διανοιαν μνησθηναι των προειρημενων ρηματων υπο των αγιων προφητων και τησ των αποστολων υμων εντολησ του κ̅υ̅ και σωτηροσ τουτο πρωτον γεινωσκοντεσ οτι ελευσονται επ εσχατων των ημερων εν εμπαιγμονη εμπαικται κατα τασ ιδιασ επιθυμιασ αυτων πορευομενοι και λεγοντεσ που εστιν η επαγγελια τησ παρουσιασ αυτου αφ ησ γαρ οι πατερεσ εκοιμηθησαν παντα ουτωσ διαμενει απ αρχησ κτισεωσ λανθανει γαρ αυτουσ τουτο θελοντασ οτι ουρανοι ησαν εκπαλαι και γη εξ υδατοσ και δι υδατοσ συνεστωσησ τω του θ̅υ̅ λογω δι ων ο τοτε κοσμοσ υδατι κατακλυσθεισ απωλετο οι δε νυν

I. B³ οιδε τρεμουσι φερουσι αγνοουσι II. B³ εκωλυσε εισι

9 B³ καταλιποντεσ 12 B³ ελεγξιν 14 B³ volebat ματαιοτητοσ, sed per incuriam τησ pro τοσ intactum reliquit 16 ante αυτοι B³ (vix enim iam ante eum B²) videtur και intulisse 23 B³ ειλικρινη 25 B³ γινωσκοντεσ

ουρανοι και η γη τω αυτω λογω τεθησαυρισμενοι εισιν πυρι τηρουμενοι εισ ημεραν κρισεωσ και απωλειασ των ασεβων ανθρωπων εν δε τουτο μη λανθανετω υμασ αγαπητοι οτι μια ημερα παρα κω ωσ χειλια ετη και χειλια ετη ωσ ημερα μια ου βραδυνει κσ τησ επαγγελιασ ωσ τινεσ βραδυτητα ηγουνται αλλα μακροθυμει εισ υμασ μη βουλομενοσ τινασ απολεσθαι αλλα παντασ εισ μετανοιαν χωρησαι ηξει δε ημερα κυ ωσ κλεπτησ εν η οι ουρανοι ροιζηδον παρελευσονται στοιχεια δε καυσουμενα λυθησεται και γη και τα εν αυτη εργα ευρεθησεται τουτων ουτωσ παντων λυομενων ποταπουσ δει υπαρχειν εν αγιαισ αναστροφαισ και ευσεβειαισ προσδοκωντασ και σπευδοντασ την παρουσιαν τησ του θυ ημερασ δι ην ουρανοι πυρουμενοι λυθησονται και στοιχεια καυσουμενα τηκεται καινουσ δε ουρανουσ και γην καινην κατα το επαγγελμα αυτου προσδοκωμεν εν οισ δικαιοσυνη κατοικει διο α

γαπητοι ταυτα προσδοκωντεσ σπουδασατε ασπιλοι και αμωμητοι αυτω ευρεθηναι εν ειρηνη και την του κυ ημων μακροθυμιαν σωτηριαν ηγεισθε καθωσ και ο αγαπητοσ ημων αδελφοσ παυλοσ κατα την δοθεισαν αυτω σοφιαν εγραψεν υμιν ωσ και εν πασαισ επιστολαισ λαλων εν αυταισ περι τουτων εν αισ εστιν δυσνοητα τινα α οι αμαθεισ και αστηρικτοι στρεβλουσιν ωσ και τασ λοιπασ γραφασ προσ την ιδιαν αυτων απωλειαν υμεισ ουν αγαπητοι προγεινωσκοντεσ φυλασσεσθε ινα μη τη των αθεσμων πλανη συναπαχθεντεσ εκπεσητε του ιδιου στηριγμου αυξανετε δε εν χαριτι και γνωσει του κυ ημων και σωτηροσ ιυ χυ αυτω η δοξα και νυν και εισ ημεραν αιωνοσ : > > —

πετρου

β

ϊωανου α >

α ο ην απ αρχησ ο ακηκοαμεν ο εορακαμεν τοισ οφθαλμοισ ημων ο εθεασαμεθα και αι χειρεσ ημων εψηλαφησαν περι του λογου τησ ζωησ και η ζωη εφανερωθη και ο εορακαμεν και μαρτυρουμεν και απαγγελλομεν υμιν την ζωην την αιωνιον ητισ ην προσ τον πατερα και εφανερωθη ημιν ο εορακαμεν και ακηκοαμεν απαγγελλομεν και υμιν ινα και υμεισ κοινωνιαν εχητε μεθ ημων και η κοινωνια δε η ημετερα μετα του πατροσ και μετα του υιου αυτου ιυ χυ και ταυτα γραφομεν ημεισ ινα η χαρα ημων η πεπληρωμενη και εστιν αυτη η αγγελια ην ακηκοαμεν απ αυτου και αναγγελλομεν υμιν οτι ο θσ φωσ εστιν και σκοτια ουκ εστιν εν αυτω ουδεμια εαν ειπωμεν οτι κοινωνιαν εχομεν μετ αυτου και εν τω σκοτει περιπατωμεν ψευδομεθα και ου ποιουμεν την αληθειαν εαν δε εν τω φωτι περιπατωμεν ωσ αυτοσ εστιν εν τω φωτι κοινωνιαν εχομεν μετ αλληλων και το αιμα ιυ του υιου αυτου καθα

I. B³ εισι II. B³ εστι III. B³ εστι και

3 B³ χιλια bis 15 B³ προγινωσκοντεσ 21 B³ εωρακαμεν 22 B³ εωρακαμεν 24 B³ εωρακαμεν

ριζει ημας απο πασης αμαρτιας εαν ειπωμεν οτι αμαρτιαν ουκ εχομεν εαυτους πλανωμεν και η
αληθεια ουκ εστιν εν ημιν εαν ομολογωμεν τας αμαρτιας ημων πιστος εστιν και δικαιος ινα
αφη ημιν τας αμαρτιας και καθαριση ημας απο πασης αδικιας εαν ειπωμεν οτι ουχ ημαρτη-
β̄ καμεν ψευστην ποιουμεν αυτον και ο λογος αυτου ουκ εστιν εν ημιν τεκνια μου ταυτα
γραφω υμιν ινα μη αμαρτητε και εαν τις αμαρτη παρακλητον εχομεν προς τον πατερα ι̅ν̅ χ̅ν̅
δικαιον και αυτος ειλασμος εστιν περι των αμαρτιων ημων ου περι των ημετερων δε μονων αλλα
και περι ολου του κοσμου και εν τουτω γεινωσκομεν οτι εγνωκαμεν αυτον εαν τας εντολας
αυτου τηρωμεν ο λεγων οτι εγνωκα αυτον και τας εντολας αυτου μη τηρων ψευστης εστιν και
εν τουτω η αληθεια ουκ εστιν ος δ αν τηρη αυτου τον λογον αληθως εν τουτω η αγαπη του θ̅υ̅
τετελειωται εν τουτω γει

νωσκομεν οτι εν αυτω εσμεν ο λεγων εν αυτω μενειν οφειλει καθως εκεινος περιεπατησεν και
γ̄ αυτος περιπατειν αγαπητοι ουκ εντολην καινην γραφω υμιν αλλ εντολην παλαιαν ην ειχετε
απ αρχης η εντολη η παλαια εστιν ο λογος ον ηκουσατε παλιν εντολην καινην γραφω υμιν ο
εστιν αληθες εν αυτω και εν υμιν οτι η σκοτια παραγεται και το φως το αληθεινον ηδη φαινει
ο λεγων εν τω φωτι ειναι και τον αδελφον αυτου μεισων εν τη σκοτια εστιν εως αρτι ο αγαπων
τον αδελφον αυτου εν τω φωτι μενει και σκανδαλον εν αυτω ουκ εστιν ο δε μεισων τον αδελφον
αυτου εν τη σκοτια εστιν και εν τη σκοτια περιπατει και ουκ οιδε που υπαγει οτι η σκοτια
ετυφλωσεν τους οφθαλμους αυτου γραφω υμιν τεκνια οτι αφεωνται υμιν αι αμαρτιαι δια το
ονομα αυτου γραφω υμιν πατερες οτι εγνωκατε τον απ αρχης γραφω υμιν νεανισκοι
οτι νενεικηκατε τον πονηρον

εγραψα υμιν παιδια οτι εγνωκατε τον πατερα εγραψα υμιν πατερες οτι εγνωκατε το απ
αρχης εγραψα υμιν νεανισκοι οτι ισχυροι εστε και ο λογος εν υμιν μενει και νενεικηκατε τον
πονηρον μη αγαπατε τον κοσμον μηδε τα εν τω κοσμω εαν τις αγαπα τον κοσμον ουκ εστιν η
αγαπη του πατρος εν αυτω οτι παν το εν τω κοσμω η επιθυμια της σαρκος και η επιθυμια
των οφθαλμων και η αλαζονια του βιου ουκ εστιν εκ του πατρος αλλα εκ του κοσμου εστιν και
ο κοσμος παραγεται και η επιθυμια αυτου ο δε ποιων το θελημα του θ̅υ̅ μενει εις τον αιωνα
δ̄ παιδια εσχατη ωρα εστιν και καθως ηκουσατε οτι αντιχρειστος ερχεται και νυν αντιχρειστοι
πολλοι γεγονασιν οθεν γεινωσκομεν οτι εσχατη ωρα εστιν εξ ημων εξηλθαν αλλ ουκ ησαν εξ ημων
ει γαρ εξ ημων ησαν μεμενηκεισαν αν μεθ ημων αλλ ινα φανερωθωσιν οτι ουκ εισιν παντες εξ
ημων και υμεις χρεισμα εχετε απο του

I. B^3 εστι και εστι περι εστι και II. B^3 περιεπατησε εστι και ετυφλωσε III. B^3 εστι και bis εισι

6 B^3 ιλασμος 7 B^3 γινωσκομεν 10 B^3 γινωσκομεν 14 B^3 αληθινον 15 B^3 μισων 16 B^3 μισων 20 B^3 νενικηκατε 22 B^3 νενικηκατε 25 B^3 αλαζονεια 27 B^3 αντιχριστος et αντιχριστοι 28 B^3 γινωσκομεν 30 B^3 χρισμα

αγιου οιδατε παντεσ ουκ εγραψα υμιν οτι ουκ οιδατε την αληθειαν αλλ οτι οιδατε αυτην και οτι
παν ψευδοσ εκ της αληθειας ουκ εστιν τις εστιν ο ψευστης ει μη ο αρνουμενος οτι ι̅σ̅ ουκ εστιν
ο χ̅σ̅ ουτοσ εστιν ο αντιχρειστος ο αρνουμενοσ τον πατερα και τον υιον πας ο αρνουμενος τον
ε̅ υιον ουδε τον πατερα εχει ο ομολογων τον υιον και τον πατερα εχει υμεισ ο ηκουσατε απ
αρχησ εν υμιν μενετω εαν εν υμιν μεινη ο απ αρχησ ηκουσατε και υμεισ εν τω υιω και τω πατρι
μενειτε και αυτη εστιν η επαγγελια ην αυτοσ επηγγειλατο υμιν την ζωην την αιωνιαν ταυτα
εγραψα υμιν περι των πλανωντων υμας και υμεις το χαρισμα ο ελαβατε απ αυτου μενει εν υμιν
και ου χρειαν εχετε ινα τις διδασκη υμας αλλα το αυτου χρεισμα διδασκει υμας περι παντων
και αληθεσ εστιν και ουκ εστιν ψευδοσ και καθως εδιδαξεν υμας μενετε εν αυτω και νυν τεκνια
μενετε εν αυτω ινα εαν φα

νερωθη σχωμεν παρρησιαν και μη αισχυνθωμεν απ αυτου εν τη παρουσια αυτου εαν ειδητε οτι
δικαιοσ εστιν γεινωσκετε οτι πασ ο ποιών την δικαιοσυνην εξ αυτου γεγεννηται ιδετε ποταπην
αγαπην δεδωκεν υμιν ο πατηρ ινα τεκνα θυ κληθωμεν και εσμεν δια τουτο ο κοσμοσ ου γεινω-
ς̅ σκει ημασ οτι ουκ εγνω αυτον αγαπητοι νυν τεκνα θ̅υ̅ εσμεν και ουπω εφανερωθη τι εσομεθα
οιδαμεν οτι εαν φανερωθη ομοιοι αυτω εσομεθα οτι οψομεθα αυτον καθωσ εστιν και πασ ο εχων
την ελπιδα ταυτην επ αυτω αγνιζει εαυτον καθωσ εκεινοσ αγνοσ εστιν πασ ο ποιων την αμαρ-
τιαν και την ανομιαν ποιει και η αμαρτια εστιν η ανομια και οιδατε οτι εκεινοσ εφανερωθη ινα
τασ αμαρτιασ αρη και αμαρτια εν αυτω ουκ εστιν πασ ο εν αυτω μενων ουχ αμαρτανει πασ ο
αμαρτανων ουχ εορακεν αυτον ουδε εγνωκεν αυτόν τεκνια μηδεισ πλανατω υμας ο ποιων
την δικαιοσυνην δικαιοσ

εστιν καθωσ εκεινοσ δικαιοσ εστιν ο ποιων την αμαρτιαν εκ του διαβολου εστιν οτι απ αρχησ ο
διαβολοσ αμαρτανει εισ τουτο εφανερωθη ο υιοσ του θ̅υ̅ ινα λυση τα εργα του διαβολου πασ ο
γεγεννημενοσ εκ του θυ αμαρτιαν ου ποιει οτι σπερμα αυτου εν αυτω μενει και ου δυναται αμαρ-
τανειν οτι εκ του θυ γεγεννηται εν τουτω φανερα εστιν τα τεκνα του θυ και τα τεκνα του δια-
βολου πασ ο μη ποιων δικαιοσυνην ουκ εστιν εκ του θ̅υ̅ και ο μη αγαπων τον αδελφον αυτου οτι
αυτη εστιν η αγγελια ην ηκουσατε απ αρχης ινα αγαπωμεν αλληλους ου καθως καϊν εκ του
πονηρου ην και εσφαξεν τον αδελφον αυτου και χαριν τινος εσφαξεν αυτον οτι τα εργα αυτου
ζ̅ πονηρα ην τα δε του αδελφου αυτου δικαια μη θαυμαζετε αδελφοι ει μεισει υμας ο κοσμος
ημεις οιδαμεν οτι μεταβεβηκαμεν εκ του θανατου εις την ζωην οτι αγαπωμεν τους αδελφους ο
μη αγαπων μενει εν τω θανατω πασ ο μεισων τον αδελ

I. B^3 εστι τισ εστι και II. B^3 εστι γινωσκ. εστι και εστι πασ bis III. B^3 εστι καθ. εστι τα εσφαξε τον
3 B^3 αντιχριστος 7 B^3 ελαβετε 8 B^3 χρισμα 12 B^3 γινωσκετε 13 B^3 γινωσκει 19 B^3 εωρακεν 28 B^3 μισει 30 B^3 μισων

φον εαυτου ανθρωποκτονοσ εστιν και οιδατε οτι πασ ανθρωποκτονοσ ουκ εχει ζωην αιωνιον εν
αυτω μενουσαν εν τουτω εγνωκαμεν την αγαπην οτι εκεινοσ υπερ ημων την ψυχην αυτου εθηκεν
και ημεισ οφειλομεν υπερ των αδελφων τασ ψυχασ θειναι οσ δ αν εχη τον βιον του κοσμου και
θεωρη τον αδελφον αυτου χρειαν εχοντα και κλειση τα σπλαγχνα αυτου απ αυτου πωσ η αγαπη
του θ̅υ̅ μενει εν αυτω τεκνια μη αγαπωμεν λογω μηδε τη γλωσση αλλ εν εργω και αλη-
θεια· εν τουτω γνωσομεθα οτι εκ τησ αληθειασ εσμεν και εμπροσθεν αυτου πεισομεν την καρ-
διαν ημων οτι εαν καταγεινωσκη ημων η καρδια οτι μειζων εστιν ο θ̅σ̅ τησ καρδιασ ημων και
γεινωσκει παντα αγαπητοι εαν η καρδια μη καταγεινωσκη παρρησιαν εχει προσ τον θ̅ν̅ και ο αν
αιτωμεν λαμβανομεν απ αυτου οτι τασ εντολασ αυτου τηρουμεν και τα αρεστα ενωπιον αυτου
ποιουμεν και αυτη ε

στιν η εντολη αυτου ινα πιστευσωμεν τω ονοματι του υιου αυτου ι̅υ̅ χ̅υ̅ και αγαπωμεν αλληλουσ
καθωσ εδωκεν εντολην ημιν και ο τηρων τασ εντολασ αυτου εν αυτω μενει και αυτοσ εν αυτω
ζ και εν τουτω γεινωσκομεν οτι μενει εν ημιν εκ του πνευματοσ ου ημιν εδωκεν αγαπητοι
μη παντι πνευματι πιστευετε αλλα δοκιμαζετε τα πνευματα ει εκ του θ̅υ̅ εστιν οτι πολλοι
ψευδοπροφηται εξεληλυθασιν εισ τον κοσμον εν τουτω γεινωσκετε το πνευμα του θ̅υ̅ παν πνευμα
ο ομολογει ι̅ν̅ χ̅ν̅ εν σαρκι εληλυθεναι εκ του θ̅υ̅ εστιν και παν πνευμα ο μη ομολογει τον ι̅ν̅ εκ
του θ̅υ̅ ουκ εστιν και τουτο εστιν το του αντιχρειστου ο ακηκοατε οτι ερχεται και νυν εν τω
κοσμω εστιν ηδη υμεισ εκ του θ̅υ̅ εστε τεκνια και νενεικηκατε αυτουσ οτι μειζων εστιν ο εν υμιν
η ο εν τω κοσμω αυτοι εκ του κοσμου εισιν δια τουτο εκ του κοσμου λαλουσιν και ο κοσμοσ
αυτων ακουει ημεισ εκ του

θ̅υ̅ εσμεν ο γεινωσκων τον θ̅ν̅ ακουει ημων οσ ουκ εστιν εκ του θ̅υ̅ ουκ ακουει ημων εκ τουτου
η̅ γεινωσκομεν το πνευμα τησ αληθειασ και το πνευμα τησ πλανησ αγαπητοι αγαπωμεν
αλληλουσ οτι η αγαπη εκ του θ̅υ̅ εστιν και πασ ο αγαπων εκ του θ̅υ̅ γεγεννηται και γεινωσκει
τον θ̅ν̅ ο μη αγαπων ουκ εγνω τον θ̅ν̅ οτι ο θ̅σ̅ αγαπη εστιν εν τουτω εφανερωθη η αγαπη του θ̅υ̅
εν ημιν οτι τον υιον αυτου τον μονογενη απεσταλκεν ο θ̅σ̅ εισ τον κοσμον ινα ζησωμεν δι αυτου
εν τουτω εστιν η αγαπη ουχ οτι ημεισ ηγαπηκαμεν τον θ̅ν̅ αλλ οτι αυτοσ ηγαπησεν ημασ και
απεστειλεν τον υιον αυτου ειλασμον περι των αμαρτιων ημων αγαπητοι ει ουτωσ ο θ̅σ̅ ηγαπησεν
ημασ και ημεισ οφειλομεν αλληλουσ αγαπαν θ̅ν̅ ουδεισ πωποτε τεθεαται εαν αγαπωμεν αλληλουσ
ο θ̅σ̅ εν ημιν μενει και η αγαπη αυτου τετελειωμενη εν ημιν εστιν εν τουτω γεινωσκομεν οτι εν
αυτω μενομεν και

I. B^3 εστι εθηκε II. B^3 εστι και bis εστι το εισι λαλουσι III. B^3 εστι και απεστειλε

7 B^3 καταγινωσκη 8 B^3 γινωσκει et καταγινωσκη 13 B^3 γινωσκομεν 15 B^3 γινωσκετε 17 B^3 αντιχριστου 18 B^3 νενικηκατε 21 B^3 γινωσκων 22 B^3 γινωσκομεν 23 B^3 γινωσκει 27 B^3 ιλασμον 29 B^3 γινωσκομεν

αυτοσ εν ημιν οτι εκ
του πνευματοσ αυτου
δεδωκεν ημιν και η
μεισ τεθεαμεθα και
μαρτυρουμεν οτι ο
πατηρ απεσταλκεν το̅
υιον σωτηρα του κοσ
μου· οσ εαν ομολογη
ση οτι ι̅σ̅ χ̅σ̅ εστιν ο υ
ιοσ του θ̅υ̅ ο θ̅σ̅ εν αυτω
μενει και αυτοσ εν τω
θ̅ω̅· και ημεισ εγνωκα
μεν και πεπιστευκα
μεν την αγαπην ην ε
χει ο θ̅σ̅ εν ημιν· ο θ̅σ̅ α
γαπη εστιν· και ο μενω̅
εν τη αγαπη εν τω θ̅ω̅
μενει και ο θ̅σ̅ εν αυτω
μενει· εν τουτω τετε
λειωται η αγαπη μεθ η
μων ινα παρρησιαν ε
χωμεν εν τη ημερα τησ
κρισεωσ οτι καθωσ ε
κεινοσ εστιν και ημεισ
εσμεν εν τω κοσμω
τουτω· φοβοσ ουκ ε
στιν εν τη αγαπη· αλλα
η τελεια αγαπη εξω βαλ
λει τον φοβον οτι ο
φοβοσ κολασιν εχει ο
δε φοβουμενοσ ου τε
τελειωται εν τη αγαπη·
ημεισ αγαπωμεν οτι
αυτοσ πρωτοσ ηγαπη
σεν ημασ εαν τισ ειπη
οτι αγαπω τον θ̅ν̅ και
τον αδελφον αυτου
μειση ψευστησ εστι̅
ο γαρ μη αγαπων τον
αδελφον αυτου ον ε
ορακεν τον θ̅ν̅ ον ου
χ εορακεν ου δυναται

αγαπαν· και ταυτην
την εντολην εχομε̅
απ αυτου ινα ο αγαπω̅
τον αδελφον αυτου·
ι πασ ο πιστευων οτι ι̅σ̅
εστιν ο χ̅σ̅ εκ του θ̅υ̅ γε
γεννηται· και πασ ο αγα
πων τον γεννησαντα
αγαπα τον γεγεννημε
νον εξ αυτου εν τουτω
γεινωσκομεν οτι αγα
πωμεν τα τεκνα του
θ̅υ̅ οταν τον θ̅ν̅ αγαπω
μεν και τασ εντολασ
αυτου ποιωμεν· αυτη
γαρ εστιν η αγαπη του
θ̅υ̅ ινα τασ εντολασ αυ
του τηρωμεν· και αι ε̅
τολαι αυτου βαρειαι ου
κ εισιν οτι παν το γεγε̅
νημενον εκ του θ̅υ̅ νει
κα τον κοσμον και αυ
τη εστιν η νεικη η νει
κησασα τον κοσμον
η πιστισ ημων· τισ ε
στιν δε ο νικων τον κοσ
μον ει μη ο πιστευω̅
οτι ι̅σ̅ εστιν ο υιοσ του
θ̅υ̅ ουτοσ εστιν ο ελθω̅
δι υδατοσ και αιματοσ
ι̅σ̅ χ̅σ̅ ουκ εν τω υδατι
μονω αλλ εν τω υδατι
και εν τω αιματι· και
το πνευμα τιν το μαρ
τυρουν οτι το πνευμα
εστιν η αληθεια οτι
τρεισ εισιν οι μαρτυρου̅
τεσ· το πνευμα και
το υδωρ και το αιμα·
και οι τρεισ εισ το εν εισι·
ει την μαρτυριαν τω̅
ανθρωπων λαμβανομε̅

η μαρτυρια του θ̅υ̅ μει
ζων εστιν· οτι αυτη ε
στιν η μαρτυρια του
θ̅υ̅ οτι μεμαρτυρηκε̅
περι του υιου αυτου·
ο πιστευων εισ τον υ
ιον του θ̅υ̅ εχει την μαρ
τυριαν εν αυτω· ο μη πι
στευων τω θ̅ω̅ ψευστη̅
πεποιηκεν αυτον οτι
ου πεπιστευκεν εισ
την μαρτυριαν ην με
μαρτυρηκεν ο θ̅σ̅ περι
του υιου αυτου· και αυ
τη εστιν η μαρτυρια ο
τι ζωην αιωνιον εδω
κεν ο θ̅σ̅ ημιν και αυτη
η ζωη εν τω υιω αυτου
εστιν· ο εχων τον υιο̅
εχει την ζωην· ο μη εχω
τον υιον του θ̅υ̅ την ζω
ια ην ουκ εχει· ταυτα
εγραψα υμιν ινα ειδη
τε οτι ζωην εχετε αιω
νιον τοισ πιστευουσι̅
εισ το ονομα του υιου
του θ̅υ̅· και αυτη εστιν
η παρρησια ην εχομεν
προσ αυτον οτι εαν τι
αιτωμεθα κατα το θε
λημα αυτου ακουει η
μων· και αν οιδαμεν ο
τι ακουει ημων ο αν αι
τωμεθα οιδαμεν οτι ε
χομεν τα αιτηματα α
ητηκαμεν απ αυτου·
εαν τισ ιδη τον αδελφο̅
αυτου αμαρτανοντα
αμαρτιαν μη προσ θα
νατον αιτησει και δω
σει αυτω ζωην τοισ α
μαρτανουσι μη προσ

I. B[3] απεσταλκε εστι και bis II. B[3] εστι (26) III. B[3] μεμαρτυρηκε

1, 41 B[3] εωρακε 42 B[3] εωρακεν 2, 3 post αγαπω̅ B[2] suppl το̅ θ̅ν̅ αγαπα κ 11 B[3] γινωσκομεν 21 sqq B[3] νικα, νικη, νικησασα 34 τινε B[2] εσ supra lineam suppleto restituit εστιν, B[3] εστι

θανατον· εστιν αμαρ
τια προς θανατον ου
περι εκεινης λεγω ινα
ερωτηση· πασα αδικι
α αμαρτια εστιν και ε
στιν αμαρτια ου προς
θανατον· οιδαμεν ο
τι πας ο γεγεννημενος
εκ του θ̅υ̅ ουχ αμαρ
τανει· αλλα ο γεννηθεις
εκ του θ̅υ̅ τηρει αυτο̅
και ο πονηρος ουχ α
πτεται αυτου· οιδα
μεν οτι εκ του θ̅υ̅ εσμε̅
και ο κοσμος ολος εν
τω πονηρω κειται· οι
δαμεν δε οτι ο υιος
του θ̅υ̅ ηκει και δεδω
κεν ημιν διανοιαν ι
να γεινωσκομεν το̅
αληθινον και εσμεν
εν τω αληθινω εν τω
υιω αυτου ι̅υ̅ χ̅ω̅· ου
τος εστιν ο αληθινος
θ̅ς̅ και ζωη αιωνιος·
τεκνια φυλαξατε ε
αυτα απο των ειδωλω̅·

ϊωανου̅ >

> α̅ >

α̅ ο πρεσβυτερος εκλε
κτη κυρια και τοις τε
κνοις αυτης ους εγω
αγαπω εν αληθεια και
ουκ εγω μονος αλλα
και παντες οι εγνωκο
τες την αληθειαν δια
την αληθειαν την με
νουσαν εν ημιν και
μεθ ημων εσται εις
τον αιωνα εσται με
θ ημων χαρις ελεος
ειρηνη παρα θ̅υ̅ πατρος
και παρα ι̅υ̅ χ̅υ̅ του υι
ου του πατρος εν αλη
θεια και αγαπη· εχα
ρην λειαν οτι ευρηκα
εκ των τεκνων σου
περιπατουντας εν α
ληθεια καθως εντο
λην ελαβομεν παρα
πατρος και νυν ερω
τω σε κυρια ουχ ως ε̅
τολην γραφων σοι κ,
νην αλλα ην ειχομε̅
απ αρχης ινα αγαπω
μεν αλληλους και αυ
τη εστιν η αγαπη ινα
περιπατωμεν κατα
τας εντολας αυτου·
αυτη η εντολη εστι̅
καθως ηκουσατε α
π αρχης ινα εν αυτη
περιπατητε· οτι πολ
λοι πλανοι εξηλθον
εις τον κοσμον οι μη
ομολογουντες ι̅ν̅ χ̅ν̅
ερχομενον εν σαρκι·
ουτος εστιν ο πλανος
και ο αντιχρειστος·
βλεπετε εαυτους ι
να μη απολεσητε α ηρ

γασαμεθα αλλα μισθο̅
πληρη απολαβητε· πας
ο προαγων και μη με
νων εν τη διδαχη του
χ̅υ̅ θ̅ν̅ ουκ εχει· ο μενω̅
εν τη διδαχη ουτος κ,
τον πατερα και τον υ
ιον εχει· ει τις ερχεται
προς υμας και ταυτη̅
την την διδαχην ου
φερει μη λαμβανετε
αυτον εις οικιαν και
χαιρειν αυτω μη λεγε
τε ο λεγων γαρ αυτω
χαιρειν κοινωνει τοις
εργοις αυτου τοις πο
νηροις· πολλα εχων
υμιν γραφειν ουκ εβου
ληθην δια χαρτου και
μελανος αλλα ελπιζω
γενεσθαι προς υμας
και στομα προ στομα
λαλησαι ινα η χαρα υ
μων πεπληρωμενη
η· ασπαζεται σε τα τε
κνα της αδελφης σου
της εκλεκτης : > >

~ ϊωανου̅ ~

γ̅

I. B³ εστι (5) II. B³ εστι (31)

1, 20 B³ γινωσκωμεν 2, 17 B³ λιαν 40 B³ αντιχριστος 42 ειργασαμεθα 3, 10 alterum την non instauratum 22 προ: B³ demum ut vdtr προς

α ο πρεσβυτεροσ γαϊω
τω αγαπητω ον εγω
αγαπω εν αληθεια·
αγαπητε περι παντω
ευχομαι σε ευοδου
σθαι και υγιαινειν κα
θωσ ευοδουται σου
η ψυχη· εχαρην γαρ λει
αν ερχομενων αδελ
φων και μαρτυρουν
σου τη αληθεια καθωσ
συ εν αληθεια περιπα
τεισ· μειζοτεραν του
των ουκ εχων χαριν
ινα ακουω τα εμα τε
κνα εν τη αληθεια πε
ριπατουντα· αγαπη
τε πιστον ποιεισ ο εα
εργαση εισ τουσ αδελ
φουσ και τουτο ξενουσ
οι εμαρτυρησαν σου
τη αγαπη ενωπιον εκ
κλησιασ ου καλωσ ποι
ησεισ προπεμψασ α
ξιωσ του θυ υπερ γαρ
του ονοματοσ εξηλ
θαν μηδεν λαμβανο
τεσ απο των εθνικω
ημεισ ουν οφειλομε
υπολαμβανειν τουσ
τοιουτουσ ινα συνερ
γοι γεινωμεθα τη α
ληθεια· εγραψασ τι
τη εκκλησια αλλ ο φι
λοπρωτευων αυτω
διοτρεφησ ουκ επι
δεχεται ημασ· δια του
το εαν ελθω υπομνη
σω αυτου τα εργα α ποι
ει λογοισ πονηροισ
φλυαρων ημασ· και μη
αρκουμενοσ επι του
τοισ ουτε αυτοσ επι
δεχεται τουσ αδελ
φουσ και τουσ βουλο
μενουσ κωλυει και
εκ τησ εκκλησιασ εκ
βαλλει· αγαπητε μη μει
μου το κακον αλλα το
αγαθον ο αγαθοποιω
εκ του θυ εστιν ο κακο
ποιων ουχ εορακεν
τον θν· δημητριω με
μαρτυρηται υπο παν
των και υπ αυτησ τησ
αληθειασ και ημεισ δε
μαρτυρουμεν και οι
δασ οτι η μαρτυρια η
μων αληθησ εστιν·
πολλα ειχον γραψαι σοι
αλλα ου θελω δια μελα
νοσ και καλαμου σοι
γραφειν ελπιζω δε ευ
θεωσ σε ιδειν και στο
μα προ στομα λαλησο
μεν ειρηνη σοι· ασπα
ζονται σε οι φιλοι· α
σπαζου τουσ φιλουσ
κατ ονομα

> ϊωανου >
γ

ϊουδασ ιυ χυ δουλοσ
αδελφοσ δε ϊακωβου
τοισ εν θω πατρι ηγα
πημενοισ και ιυ χω τε
τηρημενοισ κλητοισ
ελεοσ υμιν και ειρηνη
και αγαπη πληθυνθει
η· αγαπητοι πασαν σπου
δην ποιουμενοσ γρα
φειν υμιν περι τησ κοι
νησ ημων σωτηριασ
αναγκην εσχον γραψαι
υμιν παρακαλων επα
γωνιζεσθαι τη απαξ
παραδοθειση τοισ αγι
οισ πιστει· παρεισεδυ
ησαν γαρ τινεσ ανθρω
ποι οι παλαι προγεγραμ
μενοι εισ τουτο το
κριμα ασεβεισ την του
θυ ημων χαριτα μετα
τιθεντεσ εισ ασελγεια
και τον μονον δεσπο
την και κν ημων ιν χν
αρνουμενοι· υπομνη
σαι δε υμασ βουλομαι
ειδοτασ υμασ απαξ
παντα οτι ισ λαον εκ
γησ αιγυπτου σωσασ
το δευτερον τουσ μη
πιστευσαντασ απω
λεσεν αγγελουσ τε τουσ
μη τηρησαντασ την
εαυτων αρχην αλλα
απολιποντασ το ιδιο
οικητηριον εισ κρισι
μεγαλησ ημερασ δεσμοισ
αιδιοισ υπο ζοφον τε
τηρηκεν ωσ σοδομα
και γομορρα και αι πε
ρι αυτασ πολεισ τον ο
μοιον τροπον τουτοισ

II B³ εστι (17)
I, 8 B³ λιαν 14 B³ εγω 23 B³ (demum³ ut vdtr) ουσ 32 B³ γινωμεθα 2, 6 B³ μιμου 10 B³ εωρακε 23 B³ προσ

εκπορνευσασαι και απελθουσαι οπισω σαρ κος ετερας προκειν ται δειγμα πυρος αιω νιου δικην υπεχουσαι· ομοιως μεντοι και ου τοι ενυπνιαζομενοι σαρκα μεν μιαινουσι̅ κυριοτητα δε αθετου σιν δοξας δε βλασφη μουσιν· οτε μειχαηλ ο αρχαγγελος τοτε τω διαβολω διακρεινο μενος διελεγετο πε ρι του μωυσεως σω ματος ουκ ετολμη σεν κρισιν επενεγκει̅ βλασφημιας αλλα ει πεν επιτειμησαι σοι σοι κ̅σ̅· ουτοι δε οσα με̅ ουκ οιδασιν βλασφη μουσιν οσα δε φυσι κως ως τα αλογα ζωα επιστανται εν του τοις φθειρονται· ου αι αυτοις οτι τη οδω του καϊν επορευθησα̅ και τη πλανη του βα λααμ μισθου εξεχυ θησαν και τη αντιλο για του κορε απωλο̅ β το· ουτοι εισιν οι εν ταις αγαπαις υμων σπιλαδες συνευωχου μενοι· αφοβως εαυ τους ποιμαινοντες· νεφελαι ανυδροι υ πο ανεμων παραφε ρομεναι· δενδρα φθι νοπωρινα ακαρπα δις αποθανοντα εκριζω θεντα· κυματα αγρια

θαλασσης επαφριζο̅ τα τας εαυτων αισχυ νας αστερες πλανητες οις ζοφος σκοτους εις αιωνα τετηρηται επροφητευσεν δε και τουτοις εβδομος απο αδαμ ενωχ λεγων ι > δου ηλθεν κ̅σ̅ εν αγιαις > μυριασιν αυτου ποι > ησαι κρισιν κατα παν > των και ελεγξαι παν > τας τους ασεβεις πε ρι παντων των εργω̅ ασεβειας αυτων ων ησεβησαν και περι πα̅ των των σκληρων ω̅ ελαλησαν κατ αυτου αμαρτωλοι ασεβεις ουτοι εισιν γογγυσται μεμψιμοιροι κατα τας επιθυμιας αυτω̅ πορευομενοι και το στομα αυτων λαλει υπερογκα θαυμαζον τες προσωπα ωφελι ας χαριν· υμεις δε α γαπητοι μνησθητε των ρηματων των προειρημενων υπο τω̅ αποστολων του κ̅υ̅ η μων ι̅υ̅ χ̅υ̅ οτι ελεγον υμιν επ εσχατου χρο νου εσονται εμπαι κται κατα τας εαυτω̅ επιθυμιας πορευομε νοι των ασεβειων· ου τοι εισιν οι αποδιοριζο̅ τες ψυχικοι πνευμα μη εχοντες· υμεις δε αγαπητοι εποικοδο μουντες εαυτους

τη αγιωτατη υμων πι στει εν πνευματι αγι ω προσευχομενοι ε αυτους εν αγαπη θ̅υ̅ τηρησωμεν· προσδε χομενοι το ελεος του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ εις ζω ην αιωνιον· και ους με̅ ελεατε διακρεινομε νους σωζετε εκ πυρος αρπαζοντες· ους δε ελεατε εν φοβω μει σουντες και τον απο της σαρκος εσπιλωμε νον χιτωνα· τω δε δυναμενω φυλαξαι υμας απταιστους και στησαι κατενωπιον της δοξης αυτου αμω μους εν αγαλλιασει μονω θ̅ω̅ σωτηρι ημω̅ δια ι̅υ̅ χ̅υ̅ του κ̅υ̅ ημω̅ δοξα μεγαλωσυνη κρατος και εξουσια προ παντος του αιω νος και νυν και εις πα̅ τας τους αιωνας αμην :

> ϊουδα > >

I. B³ μιαινουσι αθετουσι ετολμησε οιδασι II. B³ ηλθε εισι

1, 11 B³ μιχαηλ 13 B³ διακρινομενος 19 B³ επιτιμησαι. Ibidem σοι non instauratum 2, 6 B³ προσευχομενοι, sed primam per incuriam eum instaurasse patet 26 B³ ωφελειας 3, 9 διακρινομενους 12 μισουντες

α παυλοσ δουλοσ χ̅υ̅ ι̅υ̅
κλητοσ αποστολοσ
αφωρισμενοσ εισ ευ
αγγελιον θ̅υ̅ ο προεπηγ
γειλατο δια των προ
φητων αυτου εν γρα
φαισ αγιαισ περι του
υιου αυτου του γενο
μενου εκ σπερματοσ
δαυειδ κατα σαρκα του
ορισθεντοσ υιου θ̅υ̅
εν δυναμει κατα πνευ
μα αγιωσυνησ εξ ανα
στασεωσ νεκρων ι̅υ̅ χ̅υ̅
του κ̅υ̅ ημων· δι ου ελα
βομεν χαριν και απο
στολην εισ υπακοην
πιστεωσ εν πασι τοισ
εθνεσιν υπερ του ονο
ματοσ αυτου εν οισ ε
στε και υμεισ κλητοι
ι̅υ̅ χ̅υ̅ πασι τοισ ουσιν
εν ρωμη αγαπητοισ θ̅υ
κλητοισ αγιοισ χαρισ
υμιν και ειρηνη απο θ̅υ̅
πατροσ ημων και κ̅υ̅ ι̅υ̅
χ̅υ̅· πρωτον μεν ευχα
ριστω τω θ̅ω μου δια
ι̅υ̅ χ̅υ̅ περι παντων υμω̅
οτι η πιστισ υμων κα
ταγγελλεται εν ολω τω
κοσμω μαρτυσ γαρ μου
εστιν ο θ̅σ ω λατρευω
εν τω πνευματι μου
εν τω ευαγγελιω του
υιου αυτου ωσ αδιαλι
πτωσ μνειαν υμων
ποιουμαι παντοτε
επι των προσευχων
μου δεομενοσ ει πωσ
ηδη ποτε ευοδωθησο
μαι εν τω θεληματι

του θ̅υ̅ ελθειν προσ υ
μασ· επιποθω γαρ ιδει̅
υμασ ινα τι μεταδω
χαρισμα υμιν πνευμα
τικον εισ το στηριχθη
ναι υμασ· τουτο δε ε
στιν συνπαρακληθη
ναι εν υμιν δια τησ ε̅
αλληλοισ πιστεωσ υ
μων τε και εμου· ου θε
λω δε υμασ αγνοειν α
δελφοι οτι πολλακισ
προεθεμην ελθειν προσ
υμασ και εκωλυθην α
χρι του δευρο ινα τινα
καρπον σχω και εν υμι̅
καθωσ και εν τοισ λοι
ποισ εθνεσιν ελλησι̅
τε και βαρβαροισ σοφοισ
τε και ανοητοισ οφει
λετησ ειμι· ουτωσ το
κατ εμε προθυμον κ,
υμιν τοισ εν ρωμη ευ
αγγελισασθαι ου γαρ ε
παισχυνομαι το ευαγ
γελιον· δυναμισ γαρ θ̅υ̅
εστιν εισ σωτηριαν
παντι τω πιστευον
τι ιουδαιω τε και ελλη
νι· δικαιοσυνη γαρ θ̅υ̅
εν αυτω αποκαλυπτε
ται εκ πιστεωσ εισ πι
στιν καθωσ γεγραπται
ο δε δικαιοσ εκ πιστε
β ωσ ζησεται· αποκαλυ
πτεται γαρ οργη θ̅υ̅ α
π ουρανου επι πασαν
ασεβειαν και αδικιαν
ανθρωπων των την
αληθειαν εν αδικια
κατεχοντων διοτι
το γνωστον του θ̅υ̅

φανερον εστιν εν αυ
τοισ ο θ̅σ γαρ αυτοισ ε
φανερωσεν· τα γαρ αο
ρατα αυτου απο κτι
σεωσ κοσμου τοισ ποι
ημασιν νοουμενα κα
θοραται· η τε αιδιοσ αυ
του δυναμισ και θειο
τησ εισ το ειναι αυτουσ
αναπολογητουσ διο
τι γνωντεσ τον θ̅ν ου
χ ωσ θ̅ν εδοξασαν η ευ
χαριστησαν · αλλα εμα
ταιωθησαν εν τοισ δι
αλογισμοισ αυτων κ,
εσκοτισθη η ασυνετοσ
αυτων καρδια φασκο̅
τεσ ειναι σοφοι εμω
ρανθησαν και ηλλαξα̅
την δοξαν του αφθαρ
του θ̅υ̅ εν ομοιωματι
εικονοσ φθαρτου αν
θρωπου και πετεινω̅
και τετραποδων και
ερπετων· διο παρε
δωκεν αυτουσ ο θ̅σ εν
ταισ επιθυμιαισ των
καρδιων αυτων εισ α
καθαρσιαν του ατει
μαζεσθαι τα σωματα
αυτων εν αυτοισ οιτι
νεσ μετηλλαξαν τη̅
αληθειαν του θ̅υ̅ εν τω
ψευδει και εσεβασθησα̅
και ελατρευσαν τη κτι
σει παρα τον κτισαντα
οσ εστιν ευλογητοσ
εισ τουσ αιωνασ αμην·
δια τουτο παρεδωκεν
αυτουσ ο θ̅σ εισ παθη
ατειμιασ αι τε γαρ θη
λειαι αυτων μετηλλα

II B3 εστι ελλησι III. B3 εφανερωσε ποιημασι
1, 36 B3 αδιαλειπτωσ 2, 7 B3 συμπαρακληθηναι 3, 29 B3 ατιμαζεσθαι 41 B3 ατιμιασ

ξαν την φυσικην χρησιν εις την παρα φυσιν ομοιως τε και οι αρσενες αφεντες την φυσικην χρησιν της θηλειας εξεκαυθησαν εν τη ορεξει αυτων εις αλληλους αρσενες εν αρσεσιν την ασχημοσυνην κατεργαζομενοι και την αντιμισθιαν ην εδει της πλανης αυτων εν αυτοις απολαμβανοντες και καθως ουκ εδοκιμασαν τον θ̅ν̅ εχειν εν επιγνωσει παρεδωκεν αυτους ο θ̅ς̅ εις αδοκιμον νουν ποιειν τα μη καθηκοντα πεπληρωμενους παση αδικια· πονηρια· πλεονεξια· κακια· μεστους φθονου· φονου· εριδος· δολου· κακοηθιας· ψιθυριστας· καταλαλους· θεοστυγεις· υβριστας· υπερηφανους· αλαζονας· εφευρετας κακων· γονευσιν απειθεις· ασυνετους· ασυνθετους· αστοργους· ανελεημονας· οιτινες το δικαιωμα του θ̅υ̅ επιγεινωσκοντες οτι οι τα τοιαυτα πρασσοντες αξιοι θανατου εισιν ου μονον αυτα ποιουντες αλλα και συνευδοκουντες τοις πρασσουσιν διο ανα

πολογητος ει ω ανθρωπε πας ο κρεινων εν ω γαρ κρεινεις τον ετερον σεαυτον κατακρεινεις τα γαρ αυτα πρασσεις ο κρεινων οιδαμεν δε οτι το κριμα του θ̅υ̅ εστιν κατα αληθειαν επι τους τα τοιαυτα πρασσοντας λογιζη δε τουτο ω ανθρωπε ο κρεινων τους τα τοιαυτα πρασσοντας και ποιων αυτα οτι συ εκφευξη το κριμα του θ̅υ̅ η του πλουτου της χρηστοτητος αυτου και της ανοχης και της μακροθυμιας καταφρονεις αγνοων οτι το χρηστον του θ̅υ̅ εις μετανοιαν σε αγει κατα δε την σκληροτητα σου και αμετανοητον καρδιαν θησαυριζεις σεαυτω οργην εν ημερα οργης και αποκαλυψεως δικαιοκρισιας του θ̅υ̅ ος αποδωσει εκαστω κατα τα εργα αυτου τοις μεν καθ υπομονην εργου αγαθου δοξαν και τιμην και αφθαρσιαν ζητουσι ζωην αιωνιον τοις δε εξ ερειθιας και απειθουσιν τη αληθεια πειθομενοις δε τη αδικια οργη και θυμος θλιψις και στενοχωρια επι πασαν ψυχην ανθρωπου του κατεργα

ζομενου το κακον ιουδαιου τε πρωτον και ελληνος δοξα δε και τειμη και ειρηνη παντι τω εργαζομενω το αγαθον ιουδαιω τε πρωτον και ελληνι ου γαρ εστιν προσωπολημψια παρα τω θ̅ω̅

7 οσοι γαρ ανομως ημαρτον ανομως και απολουνται και οσοι εν νομω ημαρτον δια νομου κριθησονται ου γαρ οι ακροαται νομου δικαιοι παρα θ̅ω̅ αλλ οι ποιηται νομου δικαιωθησονται οταν γαρ εθνη τα μη νομον εχοντα φυσει τα του νομου ποιωσιν ουτοι νομον μη εχοντες εαυτοις εισιν νομος οιτινες ενδεικνυνται το εργον του νομου γραπτον εν ταις καρδιαις αυτων συνμαρτυρουσης αυτων της συνειδησεως και μεταξυ αλληλων των λογισμων κατηγορουντων η και απολογουμενων εν η ημερα κρινει ο θ̅ς̅ τα κρυπτα των ανθρωπων κατα το ευαγγελιον μου δια χ̅υ̅ ι̅υ̅ ει δε συ ιουδαιος εποναμαζη και επαναπαυη νομω και καυχασαι εν θ̅ω̅ και γεινωσκεις το θελημα και δοκιμαζεις τα διαφεροντα

I. B^3 αρσεσι πρασσουσι II. B^3 εστι απειθουσι III. B^3 εστι εισι

6 B^3 κακοηθειας 8 B^3 επιγινωσκοντες 11 B^3 κρινων et κρινεις et κατακρινεις 12 B^3 κρινων 13 B^3 κρινων 18 B^2 et^3 υπομονην 19 B^3 εριθειας 21 B^3 τιμη 22 B^3 προσωποληψια 26 B^3 συμμαρτυρουσης 29 B^3 γινωσκεις

κατηχουμενοσ εκ του νομου πεποιθασ τε σεαυτον οδηγον ειναι τυφλων φωσ των εν σκοτει παι-
δευτην αφρονων διδασκαλον νηπιων εχοντα την μορφωσιν τησ γνωσεωσ και τησ αληθειασ εν τω
νομω ο ουν διδασκων ετερον σεαυτον ου διδασκεισ ο κηρυσσων μη κλεπτειν κλεπτεισ ο λεγων μη
μοιχευειν μοιχευεισ ο βδελυσσομενοσ τα ειδωλα ιεροσυλεισ οσ εν νομω καυχασαι δια τησ παρα-
βασεωσ του νομου τον θν ατειμαζεισ το γαρ ονομα του θυ δι υμασ βλασφημειται εν τοισ εθνεσιν
καθωσ γεγραπται περιτομη μεν γαρ ωφελει εαν νομον πρασσησ εαν δε παραβατησ νομου ησ η
περιτομη σου ακροβυστια γεγονεν εαν ουν η ακροβυστια τα δικαιωματα του νομου φυλασση
ουχ η ακροβυστια αυτου εισ περιτομην λογισθησεται και κρινει η εκ φυσεωσ ακροβυστια τον
νομον τελουσα σε τον δια γραμματοσ και περιτομησ παραβατην νομου ου γαρ ο εν τω φανερω
ιουδαιοσ εστιν ου

δε η εν τω φανερω εν σαρκι περιτομη αλλ ο εν τω κρυπτω ιουδαιοσ και περιτομη καρδιασ εν
δ̅ πνευματι ου γραμματι ου ο επαινοσ ουκ εξ ανθρωπων αλλα εκ του θυ τι ουν το περισσον του
ιουδαιου η τισ η ωφελια τησ περιτομησ πολυ κατα παντα τροπον πρωτον μεν οτι επιστευθησαν
τα λογια του θυ τι γαρ ει ηπιστησαν τινεσ μη η απιστια αυτων την πιστιν του θυ καταργησει
> μη γενοιτο γεινεσθω δε ο θ̅σ̅ αληθησ πασ δε ανθρωποσ ψευστησ καθαπερ γεγραπται οπωσ αν
> δικαιωθησ εν τοισ λογοισ σου και νεικησησ εν τω κρεινεσθαι σε ει δε η αδικια ημων θυ δικαιοσυ-
νην συνιστησιν τι ερουμεν μη αδικοσ ο θσ ο επιφερων την οργην κατα ανθρωπον λεγω μη γενοιτο
επει πωσ κρεινει ο θ̅σ̅ τον κοσμον ει γαρ η αληθεια του θ̅υ̅ εν τω εμω ψευσματι επερισσευσεν εισ
την δοξαν αυτου τι ετι καγω ωσ αμαρτωλοσ κρεινομαι και μη καθωσ βλασφημουμεθα καθωσ
φασιν τινεσ ημασ λεγειν οτι ποιησωμεν

τα κακα ινα ελθη τα αγαθα ων το κριμα ενδικον εστιν τι ουν προεχομεθα ου παντωσ προητιασα-
> μεθα γαρ ιουδαιουσ τε και ελληνασ παντασ υπο αμαρτιαν ειναι καθωσ γεγραπται οτι ουκ εστιν
> δικαιοσ ουδε εισ ουκ εστιν συνιων ουκ εστιν ζητων τον θν παντεσ εξεκλειναν αμα ηχρεωθησαν
> ουκ εστιν ποιων χρηστοτητα εωσ ενοσ ταφοσ ανεωγμενοσ ο λαρυγξ αυτων ταισ γλωσσαισ αυτων
> εδολιουσαν ιοσ ασπιδων υπο τα χειλη αυτων ων το στομα αρασ και πικριασ γεμει οξεισ οι ποδεσ
> αυτων εκχεαι αιμα συντριμμα και ταλαιπωρια εν ταισ οδοισ αυτων και οδον ειρηνησ ουκ εγνω-
> σαν ουκ εστιν φοβοσ θυ απεναντι των οφθαλμων αυτων οιδαμεν δε οτι οσα ο νομοσ λεγει τοισ
εν τω νομω λαλει ινα παν στομα φραγη και υποδικοσ γενηται πασ ο κοσμοσ τω θω διοτι εξ
εργων νομου ου δικαιωθησεται πασα σαρξ ενωπιον αυτου δια γαρ νομου επιγνωσισ αμαρτιασ
νυνι δε χωρισ νομου δικαιο

I. B^3 εθνεσι II. B^3 συνιστησι φασι III. B^3 εστι sexies
5 B^3 ατιμαζεισ 13 B^3 ωφελεια 15 B^3 γινεσθω 16 B^3 νικησησ et κρινεσθαι 18 B^3 κρινει 19 B^3 κρινομαι
23 B^3 εξεκλιναν et ηχρειωθησαν

συνη θυ πεφανερωται μαρτυρουμενη υπο του νομου και των προφητων δικαιοσυνη δε θυ δια πιστεως χυ εις παντας τους πιστευοντας ου γαρ εστιν διαστολη παντες γαρ ημαρτον και υστερουνται της δοξης του θυ δικαιουμενοι δωρεαν τη αυτου χαριτι δια της απολυτρωσεως της εν χω ιυ ον προεθετο ο θς ειλαστηριον δια της πιστεως εν τω εαυτου αιματι εις ενδιξιν της δικαιοσυνης αυτου δια την παρεσιν των προγεγονοτων αμαρτηματων εν τη ανοχη του θυ προς την ενδειξιν της δικαιοσυνης αυτου εν τω νυν καιρω εις το ειναι αυτον δικαιον και δικαιουντα τον εκ πιστεως ιυ που ουν η καυχησις εξεκλεισθη δια ποιου νομου των εργων ουχι αλλα δια νομου πιστεως λογιζομεθα ουν δικαιουσθαι πιστει αθρωπον χωρις εργων νομου η ιουδαιων ο θς μονων ουχι και εθνων ναι και εθνων ειπερ εις ο θς ος δικαιωσει περιτομην εκ πιστεως και

ακροβυστιαν δια της πιστεως νομον ουν καταργουμεν δια της πιστεως μη γενοιτο αλλα νομον ιστανομεν τι ουν ερουμεν αβρααμ τον προπατορα ημων κατα σαρκα ει γαρ αβρααμ εξ εργων εδικαιωθη εχει καυχημα αλλ ου προς θν τι γαρ η γραφη λεγει επιστευσεν δε αβρααμ τω θω και ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην τω δε εργαζομενω ο μισθος ου λογιζεται κατα χαριν αλλα κατα οφειλημα· τω δε μη εργαζομενω ο μισθος ου λογιζεται κατα χαριν αλλα κατα οφειλημα· τω δε μη εργαζομενω πιστευοντι δε επι τον δικαιουντα τον ασεβη λογιζεται η πιστις αυτου εις δικαιοσυνην καθαπερ και δαυειδ λεγει τον μακαρισμον του ανθρωπου ω ο θς λογιζεται δικαιοσυνην χωρις εργων μακαριοι ων αφεθησαν αι ανομιαι και ων επεκαλυφθησαν αι αμαρτιαι μακαριος ανηρ ου ου μη λογισηται κς αμαρτιαν ο μακαρισμος ουν ουτος επι την περιτομην η και επι την ακροβυστιαν· λεγομεν

γαρ ελογισθη τω αβρααμ η πιστις εις δικαιοσυνην πως ουν ελογισθη εν περιτομη οντι η εν ακροβυστια ουκ εν περιτομη αλλ εν ακροβυστια και σημειον ελαβεν περιτομης σφραγειδα της δικαιοσυνης της πιστεως της εν τη ακροβυστια εις το ειναι αυτον πατερα παντων των πιστευοντων δι ακροβυστιας εις το λογισθηναι αυτοις την δικαιοσυνην και πατερα περιτομης τοις ουκ εκ περιτομης μονον αλλα και τοις στοιχουσιν τοις ιχνεσιν της εν ακροβυστια πιστεως του πατρος ημων αβρααμ ου γαρ δια νομου η επαγγελια τω αβρααμ η τω σπερματι αυτου το κληρονομον αυτον ειναι κοσμου αλλα δια δικαιοσυνης πιστεως ει γαρ οι εκ νομου κληρονομοι κεκενωται η πιστις και κατηργηται η επαγγελια ο γαρ νομος οργην κατεργαζεται ου δε ουκ εστιν νομος ουδε παραβασις δια τουτο εκ πιστεως ινα κατα χαριν εις το ειναι βεβαιαν την επαγγελιαν παντι τω σπερματι ου τω εκ του

I. B³ εστι II. B³ επιστευσε III. B³ ελαβε στοιχουσι ιχνεσι εστι

4 B³ ιλαστηριον et ενδειξιν 8 demum B³ ut vdtr correxit ανθρωπον 14 sq verba ο sine signo μισθος ου λογιζ. usque μη εργαζομενω signis quae expressimus notata nec instaurata sunt 18 επεκαλυφθησαν : επ non vel certe non satis instauratum. Sed id potius incuria quam industria factum puto 22 B³ σφραγιδα 23 B³ ε in πιστεως in corrosam membranam incidit propterea que superpositum est

νομου μονον αλλα και τω εκ πιστεως αβρααμ οσ εστιν πατηρ παντων ημων καθωσ γεγραπται
> οτι πατερα πολλων εθνων τεθεικα σε κατεναντι ου επιστευσεν θυ του ζωοποιουντοσ τουσ νεκρουσ
και καλουντοσ τα μη οντα ωσ οντα οσ παρ ελπιδα επ ελπιδι επιστευσεν εισ το γενεσθαι αυτον
> πατερα πολλων εθνων κατα το ειρημενον ουτωσ εσται το σπερμα σου και μη ασθενησασ τη
πιστει κατενοησεν το εαυτου σωμα νενεκρωμενον εκατονταετησ που υπαρχων και την νεκρωσιν
τησ μητρασ σαρρασ εισ δε την επαγγελιαν του θυ ου διεκριθη τη απιστια αλλα ενεδυναμωθη τη
πιστει δουσ δοξαν τω θω και πληροφορηθεισ οτι ο επηγγελται δυνατοσ εστιν και ποιησαι διο
ελογισθη αυτω εισ δικαιοσυνην ουκ εγραφη δε δι αυτον μονον οτι ελογισθη αυτω αλλα και δι
ημασ οισ μελλει λογιζεσθαι τοισ πιστευουσιν επι τον εγειραντα ι̅υ̅ τον κ̅υ̅ ημων εκ νεκρων οσ
παρεδοθη δια τα παραπτωματα ημων και ηγερ

5̄ θη δια την δικαιωσιν ημων δικαιωθεντεσ ουν εκ πιστεωσ ειρηνην εχωμεν προσ τον θν δια του
κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ δι ου και την προσαγωγην εσχηκαμεν εισ την χαριν ταυτην εν η εστηκαμεν και
καυχωμεθα επ ελπιδι τησ δοξησ του θυ ου μονον δε αλλα και καυχωμενοι εν ταισ θλιψεσιν ειδο-
τεσ οτι η θλιψισ υπομονην κατεργαζεται η δε υπομονη δοκιμην η δε δοκιμη ελπιδα η δε ελπισ
ου καταισχυνει οτι η αγαπη του θυ εκκεχυται εν ταισ καρδιαισ ημων δια πνευματοσ αγιου του
δοθεντοσ ημιν ειγε χ̅σ̅ οντων ημων ασθενων ετι κατα καιρον υπερ ασεβων απεθανεν μολισ γαρ
υπερ δικαιου τισ αποθανειται υπερ γαρ του αγαθου ταχα τισ και τολμα αποθανειν συνιστησιν
δε την εαυτου αγαπην εισ ημασ οτι ετι αμαρτωλων οντων ημων χ̅σ̅ υπερ ημων απεθανεν πολλω
ουν μαλλον δικαιωθεντεσ νυν εν τω αιματι αυτου σωθησομεθα δι αυτου απο τησ οργησ ει γαρ
εχθροι οντεσ κατηλλαγημεν τω θω δια του θανατου του υιου αυ

του πολλω μαλλον καταλλαγεντεσ σωθησομεθα εν τη ζωη αυτου ου μονον δε αλλα και καυχω-
μενοι εν τω θω δια του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ δι ου νυν την καταλλαγην ελαβομεν δια τουτο ωσπερ δι ενοσ
ανθρωπου η αμαρτια εισ τον κοσμον εισηλθεν και δια τησ αμαρτιασ ο θανατοσ και ουτωσ εισ
παντασ ανθρωπουσ ο θανατοσ διηλθεν εφ ω παντεσ ημαρτον αχρι γαρ νομου αμαρτια ην εν
κοσμω αμαρτια δε ουκ ελλογειται μη οντοσ νομου αλλα εβασιλευσεν ο θανατοσ απο αδαμ μεχρι
μωυσεωσ και επι τουσ μη αμαρτησαντασ εν τω ομοιωματι τησ παραβασεωσ αδαμ οσ εστιν
τυποσ του μελλοντοσ αλλ ουχ ωσ το παραπτωμα ουτωσ το χαρισμα ει γαρ τω του ενοσ παρα-
πτωματι οι πολλοι απεθανον πολλω μαλλον η χαρισ του θ̅υ̅ και η δωρεα εν χαριτι τη του ενοσ
ανθρωπου ι̅υ̅ χ̅υ̅ εισ τουσ πολλουσ επερισσευσεν και ουχ ωσ δι ενοσ αμαρτησαντοσ το δωρημα το
μεν γαρ κριμα εξ ενοσ εισ κατακριμα το δε χαρισμα εκ πολλων

I. B³ εστι επιστευσε κατενοησε εστι II. B³ απεθανε συνιστησι απεθανε III. B³ εισηλθε εστι επερισ-
σευσε

11 B³ εχομεν

παραπτωματων εισ δικαιωμα ει γαρ τω του ενοσ παραπτωματι ο θανατοσ εβασιλευσεν δια του
ενοσ πολλω μαλλον οι την περισσειαν τησ χαριτοσ και τησ δικαιοσυνησ λαμβανοντεσ εν ζωη
βασιλευσουσιν δια ʽτου ενοσ χ̅υ̅ ι̅υ̅ αρα ουν ωσ δι ενοσ παραπτωματοσ εισ παντασ ανθρωπουσ εισ
κατακριμα ουτωσ και δι ενοσ δικαιωματοσ εισ παντασ ανθρωπουσ εισ δικαιωσιν ζωησ ωσπερ
γαρ δια τησ παρακοησ του ενοσ ανθρωπου αμαρτωλοι κατεσταθησαν οι πολλοι ουτωσ και δια
ζ̅ τησ υπακοησ του ενοσ δικαιοι κατασταθησονται οι πολλοι νομοσ δε παρεισηλθεν ινα πλεο-
νασῃ το παραπτωμα ου δε επλεονασεν η αμαρτια υπερεπερισσευσεν η χαρισ ινα ωσπερ εβασιλευ-
σεν η αμαρτια εν τω θανατω ουτωσ και η χαρισ βασιλευση δια δικαιοσυνησ εισ ζωην αιωνιον
δια χ̅υ̅ ι̅υ̅ του κ̅υ̅ ημων τι ουν ερουμεν επιμενωμεν τη αμαρτια ινα η χαρισ πλεονασῃ μη γενοιτο
οιτινεσ απεθανομεν τη αμαρτια πωσ

ετι ζησομεν εν αυτη η αγνοειτε οτι οσοι εβαπτισθημεν εισ χ̅ν̅ εισ τον θανατον αυτου εβαπτισθη-
μεν συνεταφημεν ουν αυτω δια του βαπτισματοσ εισ τον θανατον ινα ωσπερ ηγερθη χ̅σ̅ εκ
νεκρων δια τησ δοξησ του πατροσ ουτωσ και ημεισ εν καινοτητι ζωησ περιπατησωμεν ει γαρ
συμφυτοι γεγοναμεν τω ομοιωματι του θανατου αυτου αλλα και τησ αναστασεωσ εσομεθα και
τουτο γεινωσκοντεσ οτι ο παλαιοσ ημων ανθρωποσ συνεσταυρωθη ινα καταργηθη το σωμα τησ
αμαρτιασ του μηκετι δουλευειν ημασ τη αμαρτια ο γαρ αποθανων δεδικαιωται απο τησ αμαρ-
τιασ ει δε απεθανομεν συν χ̅ω̅ πιστευομεν οτι και συνζησομεν αυτω ειδοτεσ οτι χ̅σ̅ εγερθεισ εκ
νεκρων ουκετι αποθνησκει θανατοσ αυτου ουκετι κυριευει ο γαρ απεθανεν τη αμαρτια απεθανεν
εφαπαξ ο δε ζη ζη τω θω ουτωσ και υμεισ λογιζεσθαι εαυτουσ ειναι νεκρουσ μεν τη αμαρτια
ζωντασ δε τω θ̅ω̅ εν χ̅ω̅ ι̅υ̅

η̅ μη ουν βασιλευετω η αμαρτια εν τω θνητω υμων σωματι εισ το υπακουειν ταισ επιθυμιαισ
αυτου μηδε παριστανετε τα μελη υμων οπλα αδικιασ τη αμαρτια αλλα παραστησατε εαυτουσ
τω θω ωσει εκ νεκρων ζωντασ και μελη υμων οπλα δικαιοσυνησ τω θω αμαρτια γαρ υμων ου
κυριευσει ου γαρ εστε υπο νομον αλλα υπο χαριν τι ουν αμαρτησωμεν οτι ουκ εσμεν υπο νομον
αλλα υπο χαριν μη γενοιτο ουκ οιδατε οτι ω παριστανετε εαυτουσ δουλουσ εισ υπακοην δουλοι
εστε ω υπακουετε ητοι αμαρτιασ εισ θανατον η υπακοησ εισ δικαιοσυνην χαρισ δε τω θω οτι ητε
δουλοι τησ αμαρτιασ υπηκουσατε δε εκ καρδιασ εισ ον παρεδοθητε τυπον διδαχησ ελευθερωθεν-
τεσ δε απο τησ αμαρτιασ εδουλωθητε τη δικαιοσυνη ανθρωπινον λεγω δια την ασθενειαν τησ
σαρκοσ υμων ωσπερ γαρ παρεστησατε τα μελη υμων δουλα τη ακαθαρσια και τη ανομια
ουτωσ νυν παρα

I. B[3] εβασιλευσε βασιλευσουσι II. B[3] απεθανε τη
15 B[3] γινωσκοντεσ 17 B[3] συζησομεν

στησατε τα μελη υμων δουλα τη δικαιοσυνη εισ αγιασμον οτε γαρ δουλοι ητε τησ αμαρτιασ
ελευθεροι ητε τη δικαιοσυνη τινα ουν καρπον ειχετε τοτε εφ οισ νυν επαισχυνεσθε το μεν γαρ
τελοσ εκεινων θανατοσ νυνει δε ελευθερωθεντεσ απο τησ αμαρτιασ δουλωθεντεσ δε τω θ̅ω̅ εχετε
τον καρπον υμων εισ αγιασμον το δε τελοσ ζωην αιωνιον τα γαρ οψωνια τησ αμαρτιασ θανατοσ
θ̅ το δε χαρισμα του θ̅υ̅ ζωη αιωνιοσ εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ τω κ̅ω̅ ημων · η αγνοειτε αδελφοι γεινωσκουσιν
γαρ νομον λαλω οτι ο νομοσ κυριευει του ανθρωπου εφ οσον χρονον ζη η γαρ υπανδροσ γυνη
τω ζωντι ανδρι δεδεται νομω εαν δε αποθανη ο ανηρ κατηργηται απο του νομου του ανδροσ
αρα ουν ζωντοσ του ανδροσ μοιχαλισ χρηματισει εαν γενηται ανδρι ετερω εαν δε αποθανη ο
ανηρ ελευθερα εστιν απο του νομου του μη ειναι αυτην μοιχαλιδα γενομενην ανδρι ετερω ωστε
αδελφοι μου και

υμεισ εθανατωθητε τω νομω δια του σωματοσ του χ̅υ̅ εισ το γενεσθαι υμασ ετερω τω εκ νεκρων εγερθεντι ινα καρποφορησωμεν τω θ̅ω̅ οτε γαρ ημεν εν τη σαρκι τα παθηματα των αμαρτιων τα δια του νομου ενηργειτο εν τοισ μελεσιν ημων εισ το καρποφορησαι τω θανατω νυνει δε κατηργηθημεν απο του νομου αποθανοντεσ εν ω κατειχομεθα ωστε δουλευειν εν καινοτητι πνευματοσ και ου παλαιοτητι γραμματοσ τι ουν ερουμεν ο νομοσ αμαρτια μη γενοιτο αλλα την αμαρτιαν ουκ εγνων ει μη δια νομου την τε γαρ επιθυμιαν ουκ ηδειν ει μη ο νομοσ ελεγεν ουκ επιθυμησεισ αφορμην δε λαβουσα η αμαρτια δια τησ εντολησ κατηργασατο εν εμοι πασαν επιθυμιαν χωρισ γαρ νομου αμαρτια νεκρα εγω δε εζην χωρισ νομου ποτε ελθουσησ δε τησ εντολησ η αμαρτια ανεζησεν εγω δε απεθανον και ευρεθη μοι η εντολη η εισ ζωην αυτη εισ θανατον η γαρ αμαρτια αφορμην λαβουσα δια τησ εντο

λησ εξηπατησεν με και δι αυτησ απεκτεινεν ωστε ο μεν νομοσ αγιοσ και η εντολη αγια και δικαια και αγαθη το ουν αγαθον εμοι εγενετο θανατοσ μη γενοιτο αλλ η αμαρτια ινα φανη αμαρτια δια του αγαθου μοι κατεργαζομενη θανατον ινα γενηται καθ υπερβολην αμαρτωλοσ η αμαρτια δια τησ εντολησ · οιδαμεν γαρ οτι ο νομοσ πνευματικοσ εστιν εγω δε σαρκινοσ ειμι πεπραμενοσ υπο την αμαρτιαν ο γαρ κατεργαζομαι ου γεινωσκω ου γαρ ο θελω τουτο πρασσω αλλ ο μεισω τουτο ποιω ει δε ο ου θελω τουτο ποιω συμφημι τω νομω οτι καλοσ νυνει δε ουκετι εγω κατεργαζομαι αυτο αλλα η ενοικουσα εν εμοι αμαρτια οιδα γαρ οτι ουκ οικει εν εμοι τουτεστιν εν τη σαρκι μου αγαθον το γαρ θελειν παρακειται μοι το δε κατεργαζεσθαι το καλον ου ου γαρ ο θελω ποιω αγαθον αλλα ο ου θελω κακον τουτο πρασσω ει δε ο ου θελω τουτο ποιω ουκετι εγω κατεργαζομαι αυτο αλλα η οικουσα εν εμοι αμαρ

III. B³ εξηπατησε
3 B³ νυνι 5 B³ γινωσκουσι 13 B³ νυνι 17 B³ κατειργασατο 25 B³ γινωσκω 26 B³ μισω et νυνι

τια ευρισκω αρα τον νομον τω θελοντι εμοι ποιειν το καλον οτι εμοι το κακον παρακειται συνηδομαι γαρ τω νομω του νοοσ κατα τον εσω ανθρωπον βλεπω δε ετερον νομον εν τοισ μελεσιν μου αντιστρατευομενον τω νομω του νοοσ μου και αιχμαλωτιζοντα με εν τω νομω τησ αμαρτιασ τω οντι εν τοισ μελεσιν μου ταλαιπωροσ εγω ανθρωποσ τισ με ρυσεται εκ του σωματοσ του θανατου τουτου χαρισ τω θ̅ω̅ δια ι̅υ̅ χ̅υ̅ του κ̅υ̅ ημων αρα ουν αυτοσ εγω τω μεν νοι δουλευω νομω θ̅υ̅ τη δε σαρκι νομω αμαρτιασ ουδεν αρα νυν κατακριμα τοισ εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ ο γαρ νομοσ του πνευματοσ τησ ζωησ εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ ηλευθερωσεν σε απο του νομου τησ αμαρτιασ και του θανατου το γαρ αδυνατον του νομου εν ω ησθενει δια τησ σαρκοσ ο θ̅σ̅ τον εαυτου υιον πεμψασ εν ομοιωματι σαρκοσ αμαρτιασ και περι αμαρτιασ κατεκρεινε την αμαρτιαν εν τη σαρκι ινα το δικαιωμα του νομου πληρωθη εν ημιν τοισ μη κατα σαρκα περιπα

τουσιν αλλα κατα πνευμα οι γαρ κατα σαρκα οντεσ τα τησ σαρκοσ φρονουσιν οι δε κατα πνευμα τα του πνευματοσ το γαρ φρονημα τησ σαρκοσ θανατοσ το δε φρονημα του πνευματοσ ζωη και ειρηνη διοτι το φρονημα τησ σαρκοσ εχθρα εισ θ̅ν̅ τω γαρ νομω του θ̅υ̅ ουχ υποτασσεται ουδε γαρ δυναται οι δε εν σαρκι οντεσ θ̅ω̅ αρεσαι ου δυνανται υμεισ δε ουκ εσται εν σαρκι αλλα εν πνευματι ειπερ πνευμα θ̅υ̅ οικει εν υμιν ει δε τισ πνευμα χ̅υ̅ ουκ εχει ουτοσ ουκ εστιν αυτου ει δε χ̅σ̅ εν υμιν το μεν σωμα νεκρον δια αμαρτιαν το δε πνευμα ζωη δια δικαιοσυνην ει δε το πνευμα του εγειραντοσ τον ι̅ν̅ εκ νεκρων οικει εν υμιν ο εγειρασ χ̅ν̅ εκ νεκρων ζωοποιησει και τα θνητα σωματα υμων δια το ενοικουν αυτου πνευμα εν υμιν αρα ουν αδελφοι οφειλεται εσμεν ου τη σαρκι του κατα σαρκα ζην ει γαρ κατα σαρκα ζητε μελλετε αποθνησκειν ει δε πνευματι τασ πραξεισ του σωματοσ θανατουτε ζησεσθε οσοι γαρ

πνευματι θ̅υ̅ αγονται ουτοι υιοι εισιν θ̅υ̅ ου γαρ ελαβετε πνευμα δουλειασ παλιν εισ φοβον αλλα ελαβετε πνευμα υιοθεσιασ εν ω κραζομεν αββα ο πατηρ αυτο το πνευμα συνμαρτυρει τω πνευματι ημων οτι εσμεν τεκνα θ̅υ̅ ει δε τεκνα και κληρονομοι κληρονομοι μεν θ̅υ̅ συνκληρονομοι δε χ̅υ̅ ειπερ συνπασχομεν ινα και συνδοξασθωμεν λογιζομαι γαρ οτι ουκ αξια τα παθηματα του νυν καιρου προσ την μελλουσαν δοξαν αποκαλυφθηναι εισ ημασ η γαρ αποκαραδοκια τησ κτισεωσ την αποκαλυψιν των υιων του θ̅υ̅ απεκδεχεται τη γαρ ματαιοτητι η κτισισ υπεταγη ουχ εκουσα αλλα δια τον υποταξαντα εφ ελπιδι οτι και αυτη η κτισισ ελευθερωθησεται απο τησ δουλειασ τησ φθορασ εισ την ελευθεριαν τησ δοξησ των τεκνων του θ̅υ̅ οιδαμεν γαρ οτι πασα η κτισισ συνστεναζει και συνωδεινει αχρι του νυν ου μονον δε αλλα και αυτοι την απαρχην του πνευματοσ εχον

I. B^3 μελεσι bis ηλευθερωσε III. B^3 εισι

9 B^3 κατεκρινε 12 litterae ου πνευματοσ ζ prima manu rescriptae. Videtur ante τησ σαρκος etc perperam repetitum fuisse 14 B^3 εστε 22 B^3 συμμαρτυρει 23 B^3 συγκληρονομοι 24 B^3 συμπασχομεν 27 B^3 επ ελπ. 29 B^3 συστεναζει et συνωδινει

τεσ και αυτοι εν εαυτοισ στεναζομεν υιοθεσιαν απεκδεχομενοι την απολυτρωσιν του σωματοσ
ημων τη γαρ ελπιδι εσωθημεν ελπισ δε βλεπομενη ουκ εστιν ελπισ ο γαρ βλεπει τισ ελπιζει ει
δε ο ου βλεπομεν ελπιζομεν δι υπομονησ απεκδεχομεθα ωσαυτωσ δε και το πνευμα συναντιλαμ-
βανεται τη ασθενεια ημων το γαρ τι προσευξωμεθα καθο δει ουκ οιδαμεν αλλ αυτο το πνευμα
υπερεντυγχανει στεναγμοισ αλαλητοισ ο δε ερευνων τασ καρδιασ οιδεν τι το φρονημα του πνευ-
ια ματοσ οτι κατα θν εντυγχανει υπερ αγιων οιδαμεν δε οτι τοισ αγαπωσι τον θν παντα συνερ-
γει ο θσ εισ αγαθον τοισ κατα προθεσιν κλητοισ ουσιν οτι ουσ προεγνω και προωρισεν συμμορ-
φουσ τησ εικονοσ του υιου αυτου εισ το ειναι αυτον πρωτοτοκον εν πολλοισ αδελφοισ ουσ δε
προωρισεν τουτουσ και εκαλεσεν και ουσ εκαλεσεν τουτουσ και εδικαιωσεν ουσ δε εδικαιωσεν
τουτουσ και εδοξασεν τι ουν

ερουμεν προσ ταυτα ει ο θσ υπερ ημων τισ καθ ημων οσ γε του ιδιου υιου ουκ εφεισατο αλλα
υπερ ημων παντων παρεδωκεν αυτον πωσ ουχι και συν αυτω τα παντα ημιν χαρισεται τισ
εγκαλεσει κατα εκλεκτων θυ θσ ο δικαιων τισ ο κατακρεινων χσ ο αποθανων μαλλον δε εγερ-
θεισ οσ και εστιν εν δεξια θυ οσ και εντυγχανει υπερ ημων τισ ημασ χωρισει απο τησ αγαπησ
του θυ τησ εν χω ιυ θλειψισ η στενοχωρια η διωγμοσ η λειμοσ η γυμνοτησ η κινδυνοσ η
~ μαχαιρα καθωσ γεγραπται οτι ενεκεν σου θανατουμεθα ολην την ημεραν ελογισθημεν ωσ προ-
βατα σφαγησ αλλ εν τουτοισ πασιν υπερνεικωμεν δια του αγαπησαντοσ ημασ πεπεισμαι γαρ
οτι ουτε θανατοσ ουτε ζωη ουτε αγγελοι ουτε αρχαι ουτε ενεστωτα ουτε μελλοντα ουτε δυνα-
μεισ ουτε υψωμα ουτε βαθοσ ουτε τισ κτισισ ετερα δυνησεται ημασ χωρισαι απο τησ αγαπησ
του θυ τησ εν χω ιυ τω κω ημων αληθειαν λε

γω εν χω ου ψευδομαι συνμαρτυρουσησ μοι τησ συνειδησεωσ μου εν πνευματι αγιω οτι λυπη
μοι εστιν μεγαλη και αδιαλιπτοσ οδυνη τη καρδια μου ηυχομην γαρ αναθεμα ειναι αυτοσ εγω
απο του χυ υπερ των συγγενων μου κατα σαρκα οιτινεσ εισιν ισραηλειται ων η υιοθεσια και η
δοξα και η διαθηκη και η νομοθεσια και η λατρεια και αι επαγγελιαι ων οι πατερεσ και εξ ων
ιβ ο χσ το κατα σαρκα ο ων επι παντων θσ ευλογητοσ εισ τουσ αιωνασ αμην ουχ οιον δε οτι
εκπεπτωκεν ο λογοσ του θυ ου γαρ παντεσ οι εξ ισραηλ' ουτοι ισραηλ' ουδ οτι εισιν σπερμα
αβρααμ παντεσ τεκνα αλλ εν ισαακ κληθησεται σοι σπερμα τουτεστιν ου τα τεκνα τησ σαρκοσ
ταυτα τεκνα του θυ αλλα τα τεκνα τησ επαγγελιασ λογιζεται εισ σπερμα επαγγελιασ γαρ ο
~ λογοσ ουτοσ κατα τον καιρον τουτον ελευσομαι και εσται τη σαρρα υιοσ ου μονον δε αλλα και
ρεβεκκα εξ ενοσ κοιτην εχουσα ισαακ του πατροσ ημων μηπω γαρ

I. B^3 οιδε προωρισε bis εκαλεσε bis εδικαιωσε τουτ. εδοξασε III. B^3 εστι εισι σπερμ.

2 post τισ iam B^2 add τι 13 B^3 κατακρινων 15 B^3 θλιψισ et λιμοσ 17 B^3 υπερνικωμεν 21 B^3 συμμαρτυρουσησ 22 B^3 αδιαλειπτοσ 23 post υπερ των B^2 suppl in margine αδελφων μου των. Ibidem B^3 ισραηλιται 27 post τουτεστιν B^2 suppl οτι

γεννηθεντων μηδε πραξαντων τι αγαθον η φαυλον ινα η κατ εκλογην προθεσισ του θυ μενη ουκ εξ εργων αλλ εκ του καλουντοσ ερρεθη αυτη οτι ο μειζων δουλευσει τω ελασσονι καθαπερ γεγραπται τον ιακωβ ηγαπησα τον δε ησαυ εμεισησα τι ουν ερουμεν μη αδικια παρα τω θω μη γενοιτο τω μωση γαρ λεγει ελεησω ον αν ελεω και οικτειρησω ον αν οικτειρω αρα ουν ου του θελοντοσ ουδε του τρεχοντοσ αλλα του ελεωντοσ θυ λεγει γαρ η γραφη τω φαραω οτι εισ αυτο τουτο εξηγειρα σε οπωσ ενδειξωμαι εν σοι την δυναμιν μου και οπωσ διαγγελη το ονομα μου εν παση τη γη αρα ουν ον θελει ελεει ον δε θελει ελεει ον δε θελει σκληρυνει ερεισ μοι ουν τι ουν ετι μεμφεται τω γαρ βουληματι αυτου τισ ανθεστηκεν ω ανθρωπε μενουν συ τισ ει ο ανταποκρεινομενοσ τω θω μη ερει το πλασμα τω πλασαντι τι με εποιησασ ουτωσ η ουκ εχει εξουσιαν ο κεραμευσ του πηλου

εκ του αυτου φυραματοσ ποιησαι ο μεν εισ τειμην σκευοσ ο δε εισ ατειμιαν ει δε θελων ο θσ ενδειξασθαι την οργην και γνωρισαι το δυνατον αυτου ηνεγκεν εν πολλη μακροθυμια σκευη οργησ κατηρτισμενα εισ απωλειαν ινα γνωριση τον πλουτον τησ δοξησ αυτου επι σκευη ελεουσ α προητοιμασεν εισ δοξαν ουσ και εκαλεσεν ημασ ου μονον εξ ιουδαιων αλλα και εξ εθνων ωσ και τω ωσηε λεγει καλεσω τον ου λαον μου λαον μου και την ουκ ηγαπημενην ηγαπημενην και εσται εν τω τοπω ου ερρεθη ου λαοσ μου υμεισ εκει κληθησονται υιοι θυ ζωντοσ ησαϊασ δε κραζει υπερ του ισραηλ εαν η ο αριθμοσ των υιων ισραηλ ωσ η αμμοσ τησ θαλασσησ το υπολιμμα σωθησεται λογον γαρ συντελων και συντεμνων ποιησει ο κσ επι τησ γησ · και καθωσ προειρηκεν ησαϊασ ει μη κσ σαβαωθ εγκατελιπεν ημιν σπερμα ωσ σοδομα αν εγενηθεν και ωσ γομορρα αν ωμοιωθημεν τι ουν ερουμεν οτι εθνη τα

μη διωκοντα δικαιοσυνην κατελαβεν δικαιοσυνην δικαιοσυνην δε την εκ πιστεωσ ισραηλ δε διωκων νομον δικαιοσυνησ εισ νομον ουκ εφθασεν διατι οτι ουκ εκ πιστεωσ αλλ ωσ εξ εργων προσεκοψαν τω λιθω του προσκομματοσ καθωσ γεγραπται ιδου τιθημι εν σειων λιθον προσκομματοσ και πετραν σκανδαλου και ο πιστευων επ αυτω ου καταισχυνθησεται αδελφοι η μεν ευδοκια τησ εμησ καρδιασ και η δεησισ προσ τον θν υπερ αυτων εισ σωτηριαν μαρτυρω γαρ αυτοισ οτι ζηλον θυ εχουσιν αλλ ου κατ επιγνωσιν αγνοουντεσ γαρ την του θυ δικαιοσυνην και
ιγ την ιδιαν ζητουντεσ στησαι τη δικαιοσυνη του θυ ουχ υπεταγησαν τελοσ γαρ νομου χσ εισ δικαιοσυνην παντι τω πιστευοντι μωυσησ γαρ γραφει την δικαιοσυνην την εκ νομου οτι ο ποιησασ αυτα ανθρωποσ ζησεται εν αυτη η δε εκ πιστεωσ δικαιοσυνη ουτωσ λεγει μη ειπησ εν τη καρδια σου τισ αναβησεται εισ τον ουρανον του

III. B^3 κατελαβε εφθασε

2 B^3 ερρηθη 3 B^3 εμισησα 4 B^3 μωσει 5 B^3 ελεουντοσ 7 verba ον δε θελει ελεει B^3 non instauravit 8 B^3 ανταποκρινομενοσ 11 B^3 τιμην et ατιμιαν 16 B^3 ερρηθη 17 B^3 υπολειμμα 19 B^3 εγενηθημεν (litteris εγενη exibat versus) 23 B^3 σιων

τεστιν χν καταγαγειν η τις καταβησεται εισ την αβυσσον τουτεστιν χν εκ νεκρων αναγαγειν
αλλα τι λεγει εγγυσ σου το ρημα εστιν εν τω στοματι σου και εν τη καρδια σου τουτεστιν το
ρημα τησ πιστεωσ ο κηρυσσομεν οτι εαν ομολογησησ το ρημα εν τω στοματι σου οτι κσ ισ και
πιστευσησ εν τη καρδια σου οτι ο θσ αυτον ηγειρεν εκ νεκρων σωθηση καρδια γαρ πιστευεται
εισ δικαιοσυνην στοματι δε ομολογειται εισ σωτηριαν λεγει γαρ η γραφη πασ ο πιστευων επ
αυτω ου καταισχυνθησεται ου γαρ εστιν διαστολη ιουδαιου τε και ελληνοσ ο γαρ αυτοσ κσ παν-
των πλουτων εισ παντασ τουσ επικαλουμενουσ αυτον πασ γαρ οσ αν επικαλεσηται το ονομα κυ
σωθησεται πωσ ουν επικαλεσωνται εισ ον ουκ επιστευσαν πωσ δε πιστευσωσιν ου ουκ ηκουσαν
πωσ δε ακουσωσιν χωρισ κηρυσσοντοσ πωσ δε κηρυξωσιν εαν μη αποσταλωσιν καθαπερ γεγρα-
\> πται ωσ ωραιοι οι ποδεσ των ευαγγε

\> λιζομενων αγαθα αλλ ου παντεσ υπηκουσαν τω ευαγγελιω ησαιασ γαρ λεγει κε τισ επιστευσεν
τη ακοη ημων αρα η πιστισ εξ ακοησ η δε ακοη δια ρηματοσ χυ· αλλα λεγω μη ουκ ηκουσαν
μενουνγε εισ πασαν την γην εξηλθεν ο φθογγοσ αυτων και εισ τα περατα τησ οικουμενησ τα
ρηματα αυτων αλλα λεγω μη ισραηλ ουκ εγνω πρωτοσ μωυσησ λεγει εγω παραζηλωσω υμασ επ
\> ουκ εθνει επ εθνει ασυνετω παροργιω υμασ ησαϊασ δε αποτολμα και λεγει ευρεθην εν τοισ εμε μη
\> ζητουσιν εμφανησ εγενομην εν τοισ εμε μη επερωτωσιν προσ δε τον ισραηλ λεγει ολην την ημε-
\> ραν εξεπετασα τασ χειρασ μου προσ λαον απειθουντα και αντιλεγοντα λεγω ουν μη απωσατο ο
θσ τον λαον αυτου μη γενοιτο και γαρ εγω ισραηλειτησ ειμι εκ σπερματοσ αβρααμ φυλησ βενιαμ
ουκ απωσατο ο θσ τον λαον αυτου ον προεγνω η ουκ οιδατε εν ηλεια τι λεγει η γραφη ωσ εντυγ-
χανει τω θω κατα του ισλ·

\> κε τουσ προφητασ σου απεκτειναν τα θυσιαστηρια σου κατεσκαψαν καγω υπελιφθην μονοσ και
\> ζητουσιν την ψυχην μου αλλα τι λεγει αυτω ο χρηματισμοσ κατελιπον εμαυτω επτακισχειλιουσ
\> ανδρασ οιτινεσ ουκ εκαμψαν γονυ τη βααλ ουτωσ ουν και εν τω νυν καιρω λιμμα κατ εκλογην
χαριτοσ γεγονεν ει δε χαριτι ουκετι εξ εργων επει η χαρισ ουκετι γεινεται χαρισ ει δε εξ εργων
ουκετι χαρισ επι το εργον ουκετι εστιν χαρισ τι ουν ο επιζητει ισραηλ τουτο ουκ επετυχεν η
\> δε εκλογη επετυχεν οι δε λοιποι επωρωθησαν καθαπερ γεγραπται εδωκεν αυτοισ ο θσ πνευμα
\> κατανυξεωσ οφθαλμουσ του μη βλεπειν και ωτα του μη ακουειν εωσ τησ σημερον ημερασ
\> και δαυειδ λεγει γενηθητω η τραπεζα αυτων εισ παγιδα και εισ θηραν και εισ σκανδαλον
\> και εισ ανταποδομα αυτοισ σκοτισθητωσαν οι οφθαλμοι αυτων του μη βλεπειν και τον νωτον
\> αυτων διαπαντοσ συν

I. B^3 τουτεστι ter εστι διαστ. ακουσωσι αποσταλωσι II. B^3 επιστευσε επερωτωσι III. B^3 ζητουσι εστι χαρ.

12 δια : pro δ iam ρ scripserat*, sed ipse se correxit 18 B^3 ισραηλιτησ. Ibidem B^2 et ^{3} βενιαμειν 19 B^3 ηλια 21 B^3 υπελειφθην 22 B^3 επτακισχιλιουσ 23 B^3 λειμμα 24 B^3 γινεται 25 B^3 επει 30 B^3 συγκαμψον

καμψον λεγω ουν μη επταισαν ινα πεσωσιν μη γενοιτο αλλα τω αυτων παραπτωματι η σωτηρια τοισ εθνεσιν εισ το παραζηλωσαι αυτουσ ει δε το παραπτωμα αυτων πλουτοσ κοσμου και το ηττημα αυτων πλουτοσ εθνων ποσω μαλλον το πληρωμα αυτων υμιν δε λεγω τοισ εθνεσιν εφ οσον μεν ουν ειμι εγω εθνων αποστολοσ την διακονιαν μου δοξαζω ει πωσ παραζηλωσω μου την σαρκα και σωσω τινασ εξ αυτων ει γαρ η αποβολη αυτων καταλλαγη κοσμου τισ η προσλημψισ ει μη ζωη εκ νεκρων ει δε η απαρχη αγια και το φυραμα και ει η ριζα αγια και οι κλαδοι ει δε τινεσ των κλαδων εξεκλασθησαν συ δε αγριελαιοσ ων ενεκεντρισθησ εν αυτοισ και συνκοινωνοσ τησ ριζησ τησ πειοτητοσ τησ ελαιασ εγενου μη κατακαυχω των κλαδων ει δε κατακαυχασαι ου συ την ριζαν βασταζεισ αλλα η ριζα σε ερεισ ουν εξεκλασθησαν κλαδοι ινα εγω ενκεντρισθω καλωσ

τη απιστια εκλασθησαν συ δε τη πιστει εστηκασ μη υψηλα φρονει αλλα φοβου ει γαρ ο θσ των κατα φυσιν κλαδων ουκ εφεισατο ουδε σου φεισεται ιδε ουν χρηστοτητα και αποτομιαν του θυ επι μεν τουσ πεσοντασ αποτομια επι δε σε χρηστοτησ θυ εαν επιμενησ τη χρηστοτητι επει και συ εκκοπηση κακεινοι δε εαν μη επιμενωσι τη απιστια ενκεντρισθησονται δυνατοσ γαρ εστιν ο θσ παλιν ενκεντρισαι αυτουσ ει γαρ συ εκ τησ κατα φυσιν εξεκοπησ αγριελαιου και παρα φυσιν ενεκεντρισθησ εισ καλλιελαιον ποσω μαλλον ουτοι οι κατα φυσιν ενκεντρισθησον τη ιδια ελαια ου γαρ θελω υμασ αγνοειν αδελφοι το μυστηριον τουτο ινα μη ητε εν εαυτοισ φρονιμοι οτι πωρωσισ απο μερουσ τω ισραηλ γεγονεν αχρι ου το πληρωμα των εθνων εισελθη και ουτωσ πασ ισραηλ σωθησεται καθωσ γεγραπται ηξει εκ σειων ο ρυομενοσ αποστρεψει ασεβειασ απο ιακωβ και αυτη αυτοισ η παρ εμου δι

αθηκη οταν αφελωμαι τασ αμαρτιασ αυτων κατα μεν το ευαγγελιον εχθροι δι υμασ κατα δε την εκλογην αγαπητοι δια τουσ πατερασ αμεταμελητα γαρ τα χαρισματα και η κλησισ του θυ ωσπερ γαρ υμεισ ποτε ηπειθησατε τω θω νυνι δε ηλεηθητε τη τουτων απειθια ουτωσ και ουτοι νυν ηπειθησαν τω υμετερω ελεει ινα και αυτοι νυν ελεηθωσιν συνεκλεισεν γαρ ο θσ τουσ παντασ εισ απειθιαν ινα τουσ παντασ ελεηση ω βαθοσ πλουτου και σοφιασ και γνωσεωσ θυ ωσ ανεξεραυνητα τα κριματα αυτου και ανεξιχνιαστοι αι οδοι αυτου τισ γαρ εγνω νουν κυ η τισ συμβουλοσ αυτου εγενετο η τισ προεδωκεν αυτω και ανταποδοθησεται αυτω οτι εξ αυτου και δι αυτου και εισ αυτον τα παντα αυτω η δοξα εισ τουσ αιωνασ αμην παρακαλω ουν υμασ αδελφοι δια των οικτειρμων του θυ παραστησαι τα σωματα υμων θυσιαν ζωσαν αγιαν ευαρεστον τω θω την λογικην λατρειαν υμων και μη συνσχηματιζεσθε τω αιωνιω του

I. B^3 πεσωσι III. B^3 ελεηθωσι συνεκλεισε

6 B^3 προσληψισ 8 B^3 συγκοινωνοσ et πιοτητοσ 10 B^3 εγκεντρισθω 14 B^3 εγκεντρισθησονται 15 B^3 εγκεντρισαι 16 B^3 εγκεντρισθησονται 18 B^3 αχρισ 19 B^3 σιων 23 B^3 απειθεια 25 B^3 απειθειαν et ανεξερευνητα 29 B^3 οικτιρμων 30 B^3 συσχηματιζεσθαι. Ibidem ω finale in αιωνιω etiam instauratum

τω αλλα μεταμορφουσθε τη ανακαινωσει του νοος εις το δοκιμαζειν υμας τι το θελημα του θυ το αγαθον και ευαρεστον και τελειον λεγω γαρ δια της χαριτος της δοθεισης μοι παντι τω οντι εν υμιν μη υπερφρονειν παρ ο δει φρονειν αλλα φρονειν εις το σωφρονειν εκαστω ως ο θς εμερισεν μετρον πιστεως καθαπερ γαρ εν ενι σωματι πολλα μελη εχομεν τα δε μελη παντα ου την αυτην εχει πραξιν ουτως οι πολλοι εν σωμα εσμεν εν χω το δε καθ εις αλληλων μελη εχοντες δε χαρισματα κατα την χαριν την δοθεισαν ημιν διαφορα ειτε προφητειαν κατα την αναλογιαν της πιστεως ειτε διακονιαν εν τη διακονια ειτε ο διδασκων εν τη διδασκαλια ειτε ο παρακαλων εν τη παρακλησει ο μεταδιδους εν απλοτητι ο προισταμενος εν σπουδη ο ελεων εν ιλαροτητι η αγαπη ανυποκριτος αποστυγουντες το πονηρον κολλωμενοι τω αγαθω τη φιλαδελφια εις αλληλους φιλοστοργοι τη τιμη αλληλους προηγουμε

νοι τη σπουδη μη οκνηροι τω πνευματι ζεοντες τω κω δουλευοντες τη ελπιδι χαιροντες τη θλειψει υπομενοντες τη προσευχη προσκαρτερουντες ταις χρειαις των αγιων κοινωνουντες την φιλοξενιαν διωκοντες ευλογειτε τους διωκοντας ευλογειτε και μη καταρασθε χαιρειν μετα χαιροντων κλαιειν μετα κλαιοντων το αυτο εις αλληλους φρονουντες μη τα υψηλα φρονουντες αλλα τοις ταπεινοις συναπαγαμενοι μη γεινεσθε φρονιμοι παρ εαυτοις μηδενι κακον αντι κακου αποδιδοντες προνοουμενοι καλα ενωπιον παντων ανθρωπων ει δυνατον το εξ υμων μετα παντων ανθρωπων ειρηνευοντες μη εαυτους εκδικουντες αγαπητοι αλλα δοτε τοπον τη οργη γεγραπται γαρ εμοι εκδικησις εγω ανταποδωσω λεγει κς αλλα εαν πεινα ο εχθρος σου ψωμιζε αυτον εαν διψα ποτιζε αυτον τουτο γαρ ποιων ανθρακας πυρος σωρευσεις επι της κεφαλης αυτου μη νεικω υπο του κακου αλλα νεικα εν τω αγαθω το κακον

ιϛ πασα ψυχη εξουσιαις υπερεχουσαις υποτασσεσθω ου γαρ εστιν εξουσια ει μη υπο θυ αι δε ουσαι υπο θυ τεταγμεναι εισιν ωστε ο αντιτασσομενος τη εξουσια τη του θυ διαταγη ανθεστηκεν οι δε ανθεστηκοτες εαυτοις κριμα λημψονται οι γαρ αρχοντες ουκ εισιν φοβος τω αγαθω εργω αλλα τω κακω θελεις δε μη φοβεισθαι την εξουσιαν το αγαθον ποιει και εξεις επαινον εξ αυτης θυ γαρ δικονος εστιν σοι εις αγαθον εαν δε το κακον ποιης φοβου ου γαρ εικη την μαχαιραν φορει θυ γαρ διακονος εστιν εκδικος εις οργην τω το κακον πρασσοντι διο αναγκη υποτασσεσθαι ου μονον δια την οργην αλλα και δια την συνειδησιν δια τουτο γαρ και φορους τελειτε λιτουργοι γαρ θυ εισιν εις αυτο τουτο προσκαρτερουντες αποδοτε πασι τας οφειλας τω τον φορον τον φορον τω το τελος το τελος τω τον φοβον τον φοβον τω την τειμην την τειμην μηδενι μηδεν οφειλειτε ει μη το αλληλους αγαπαν ο γαρ αγαπων τον ετερον νομον πε

I. B^3 εμερισε III. B^3 εισι φοβ. εστι σοι

1 B^3 μεταμορφουσθαι 3 B^3 α δει 11 B^3 θλιψει 15 B^3 συναπαγομενοι et γινεσθε 19 B^3 νικω 20 B^3 νικα 23 B^3 ληψονται 25 B^2 διακονος 27 B^3 λειτουργοι 29 B^3 τιμην bis et οφειλετε

πληρωκεν το γαρ ου μοιχευσεισ ου φονευσεισ ου κλεψεισ ουκ επιθυμησεισ και ει τισ ετερα εντολη εν τω λογω τουτω ανακεφαλαιουται αγαπησεισ τον πλησιον σου ωσ σεαυτον η αγαπη τω πλησιον κακον ουκ εργαζεται πληρωμα ουν νομου η αγαπη και τουτο ειδοτεσ τον καιρον οτι ωρα ηδη υμασ εξ υπνου εγερθηναι νυν γαρ εγγυτερον ημων η σωτηρια η οτε επιστευσαμεν η νυξ προεκοψεν η δε ημερα ηγγικεν αποθωμεθα ουν τα εργα του σκοτουσ ενδυσωμεθα δε τα οπλα του φωτοσ ωσ εν ημερα ευσχημονωσ περιπατησωμεν μη κωμοισ και μεθαισ μη κοιταισ και ασελγειαισ μη εριδι και ζηλοισ αλλα ενδυσασθε τον χ̅ν̅ ι̅ν̅ και τησ σαρκοσ προνοιαν μη

ξ ποιεισθε εισ επιθυμιασ τον δε ασθενουντα τη πιστει προσλαμβανεσθε μη εισ διακρισεισ διαλογισμων οσ μεν πιστευει φαγειν παντα ο δε ασθενων λαχανα εσθιει ο εσθιων τον μη εσθιοντα μη εξουθενειτω ο δε μη εσθιων τον

εσθιοντα μη κρεινετω ο θ̅σ̅ γαρ αυτον προσελαβετο συ τισ ει ο κρεινων αλλοτριον οικετην τω ιδιω κ̅ω̅ στηκει η πειπτει σταθησεται δε δυνατει γαρ ο κ̅σ̅ στησαι αυτον οσ μεν κρεινει ημεραν παρ ημεραν οσ δε κρεινει πασαν ημεραν εκαστοσ εν τω ιδιω νοι πληροφορεισθω ο φρονων την ημεραν κ̅ω̅ φρονει και ο εσθιων κ̅ω̅ εσθιει ευχαριστει γαρ τω θ̅ω̅ και ο μη εσθιων κ̅ω̅ ουκ εσθιει και ευχαριστει τω θ̅ω̅ ουδεισ γαρ ημων εαυτω ζη και ουδεισ εαυτω αποθνησκει εαν τε γαρ ζωμεν τω κ̅ω̅ ζωμεν εαν τε αποθνησκωμεν τω κ̅ω̅ αποθνησκομεν εαν τε ουν ζωμεν εαν τε αποθνησκωμεν του κ̅υ̅ εσμεν εισ τουτο γαρ χ̅σ̅ απεθανεν και εζησεν ινα και νεκρων και ζωντων κυριευση συ δε τι κρεινεισ τον αδελφον σου η και συ τι εξουθενεισ τον αδελφον σου παντεσ γαρ παραστησομεθα τω βηματι του θ̅υ̅ γεγραπται γαρ ζω εγω λεγει κ̅σ̅ οτι εμοι καμψει παν γονυ και εξομολογησεται πασα γλωσ

σα τω θ̅ω̅ αρα εκαστοσ ημων περι εαυτου λογον αποδωσει μηκετι ουν αλληλουσ κρεινωμεν αλλα τουτο κρεινατε μαλλον το μη τιθεναι τω αδελφω σκανδαλον οιδα και πεπισμαι εν κ̅ω̅ ι̅υ̅ οτι ουδεν κοινον δι εαυτου ει μη τω λογιζομενω τι κοινον ειναι εκεινω κοινον ει γαρ δια βρωμα ο αδελφοσ σου λυπειται ουκετι κατα αγαπην περιπατεισ μη τω βρωματι σου εκεινον απολλυε υπερ ου χ̅σ̅ απεθανεν μη βλασφημεισθω ουν υμων το αγαθον ου γαρ εστιν η βασιλεια του θ̅υ̅ βρωσισ και ποσισ αλλα δικαιοσυνη και ειρηνη και χαρα εν πνευματι αγιω ο γαρ εν τουτω δουλευων τω θ̅ω̅ ευαρεστοσ τω θ̅ω̅ και δοκιμοισ τοισ ανθρωποισ αρα ουν τα τησ ειρηνησ διωκομεν και τα τησ οικοδομησ τησ εισ αλληλουσ μη ενεκεν βρωματοσ καταλυε το εργον του θ̅υ̅ παντα μεν καθαρα αλλα κακον τω ανθρωπω τω δια προσκομματοσ εσθιοντι καλον το μη φαγειν κρεα μηδε πειν οινον μηδε εν ω ο α

I. B^3 πεπληρωκε II. B^3 απεθανε III. B^3 απεθανε

11 B^3 κρινετω et κρινων 12 B^3 πιπτει et κρινει 13 B^3 κρινει 18 B^3 κρινεισ 21 B^3 κρινωμεν 22 B^3 κρινατε et πεπεισμαι 27 ex θ̅ω̅ ευαρ. B^3 fecit χ̅ω̅ ευαρ. Ibidem δοκίμοισ hoc accentu B^3 30 B^3 πιειν

δελφοσ σου προσκοπτει η σκανδαλιζεται η ασθενει συ πιστιν ην εχεισ κατα σεαυτον εχε ενωπιον
του θ̅υ̅ μακαριοσ ο μη κρεινων εαυτον εν ω δοκιμαζει ο δε διακρεινομενοσ αν φαγη κατακεκριται
ι̅η̅ οτι ουκ εκ πιστεωσ παν δε ο ουκ εκ πιστεωσ αμαρτια εστιν οφειλομεν δε ημεισ οι δυνατοι
τα ασθενηματα των αδυνατων βασταζειν και μη εαυτοισ αρεσκειν εκαστοσ ημων τω πλησιον
αρεσκετω εισ το αγαθον προσ οικοδομην και γαρ ο χσ ουχ εαυτω ηρεσεν αλλα καθωσ γεγραπται
> οι ονειδισμοι των ονειδιζοντων σε επεπεσαν επ εμε οσα γαρ εγραφη παντα εισ την ημετεραν
διδασκαλιαν εγραφη ινα δια τησ υπομονησ και δια τησ παρακλησεωσ των γραφων την ελπιδα
εχωμεν τησ παρακλησεωσ ο δε θσ τησ υπομονησ και τησ παρακλησεωσ δωη υμιν το αυτο φρο-
νειν εν αλληλοισ κατα χ̅ν̅ ι̅ν̅ ινα ομοθυμαδον εν ενι στοματι δοξαζητε τον θ̅ν̅ και πατερα του κ̅υ̅
ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ διο προσλαμβα

νεσθε αλληλουσ καθωσ και ο χ̅σ̅ προσελαβετο ημασ εισ δοξαν του θ̅υ̅ λεγω γαρ χ̅ν̅ διακονον γενε-
σθαι περιτομησ υπερ αληθειασ θ̅υ̅ εισ το βεβαιωσαι τασ επαγγελιασ των πατερων τα δε εθνη
> υπερ ελεουσ δοξασαι τον θ̅ν̅ καθωσ γεγραπται δια τουτο εξομολογησομαι σοι εν εθνεσι και τω
> ονοματι σου ψαλω και παλιν λεγει ευφρανθητε εθνη μετα του λαου αυτου και παλιν λεγει αινειτε
> παντα τα εθνη τον κ̅ν̅ και επαινεσατωσαν αυτον παντεσ οι λαοι και παλιν ησαιασ λεγει εσται
> η ριζα του ιεσσαι και ο ανισταμενοσ αρχειν εθνων επ αυτω εθνη ελπιουσιν ο δε θ̅σ̅ τησ ελπιδοσ
πληροφορησαι υμασ εν παση χαρα και ειρηνη εν τω πιστευειν υμασ εν τη ελπιδι εν δυναμει
πνευματοσ αγιου πεπεισμαι δε αδελφοι μου και αυτοσ εγω υπερ υμων οτι και αυτοι μεστοι εστε
αγαθωσυνησ πεπληρωμενοι πασησ τησ γνωσεωσ δυναμενοι και αλληλουσ νουθετειν τολμηροτερωσ
δε εγραψα υμιν απο μερουσ ωσ

αναμιμνησκων υμασ δια την χαριν την δοθεισαν μοι απο του θ̅υ̅ εισ το ειναι με λιτουργον χ̅υ̅ ι̅υ̅
ιερουργουντα το ευαγγελιον του θ̅υ̅ ινα γενηθη η προσφορα των εθνων ευπροσδεκτοσ ηγιασμενη
εν πνευματι αγιω εχω ουν την καυχησιν εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ τα προσ τον θ̅ν̅ ου γαρ τολμω τι λαλειν ων ου
κατειργασατο χ̅σ̅ δι εμου λογων εισ ακοην εθνων λογω και εργω εν δυναμει σημειων και τερατων
εν δυναμει πνευματοσ ωστε με απο ιερουσαλημ και κυκλω μεχρι του ιλλυρικου πεπληρωκεναι
το ευαγγελιον του χ̅υ̅ ουτωσ δε φιλοτειμουμαι ευαγγελιζεσθαι ουχ οπου ωνομασθη χ̅σ̅ ινα μη επ
> αλλοτριον θεμελιον οικοδομω αλλα καθωσ γεγραπται οψονται οισ ουκ ανηγγελη περι αυτου και οι
> ουκ ακηκοασιν συνησουσιν διο και ενεκοπτομην πολλακισ του ελθειν προσ υμασ νυνει δε μηκετι
τοπον εχων εν τοισ κλιμασι τουτοισ επιποθειαν δε εχων του ελθειν προσ υμασ απο ικανων ετων
ωσ αν πορευωμαι εισ την

III. B[3] ακηκοασι συνησουσι
2 B[3] κρινων et διακρινομενοσ 21 B[3] λειτουργον 26 B[3] φιλοτιμουμαι 28 B[3] νυνι 29 B[3] επιποθιαν

σπανιαν ελπιζω γαρ δι
απορευομενοσ θεασα
σθαι υμασ και απο υμω̅
προπεμφθηναι εκει
εαν υμων πρωτον απο
μερουσ εμπλησθω· νυ
νει δε πορευομαι εισ
ϊερουσαλημ διακονω̅
τοισ αγιοισ ηυδοκησε̅
γαρ μακεδονια και α
χαια κοινωνιαν τινα
ποιησασθε εισ τουσ
πτωχουσ των αγιω̅
των εν ϊερουσαλημ·
ευδοκησαν γαρ και ο
φειλεται εισιν αυτω̅·
ει γαρ τοισ πνευματι
κοισ αυτων εκοινω
νησαν τα εθνη οφει
λουσιν και εν τοισ σαρ
κικοισ λιτουργησαι
αυτοισ· τουτο ουν
επιτελεσασ και σφρα
γισαμενοσ τον καρπο̅
τουτον απελευσομαι
δι υμων εισ σπανιαν·
οιδα δε οτι ερχομενοσ
προσ υμασ εν πληρω
ματι ευλογιασ χ̅υ̅ ελευ
κ̅ σομαι· παρακαλω
δε υμασ δια του κ̅υ̅ η
μων ι̅υ̅ χ̅υ̅ και δια τησ
αγαπησ του πνευμα
τοσ συναγωνισασθαι
μοι εν ταισ προσευ
χαισ υπερ εμου προσ
τον θ̅ν̅· ϊνα ρυσθω απο
των απειθουντων ε̅
τη ιουδαια και η δωρο
φορια μου η εν ιερου
σαλημ ευπροσδεκτοσ
τοισ αγιοισ γενηται· ϊ
να εν χαρα ελθω προσ
υμασ δια θεληματοσ
κ̅υ̅ ι̅υ̅· ο δε θ̅σ̅ τησ ειρη
νησ μετα παντων υ
μων αμην· συνιστη
μι δε υμιν φοιβην τη̅
αδελφην ημων ουσα̅
και διακονον τησ εκ
κλησιασ τησ εν κεν
χρεαισ ινα προσδεξη
σθε αυτην ἐν κ̅ω̅ αξιωσ
των αγιων και παραστη
τε αυτη εν ω αν υμω̅
χρηζη πραγματι· και
γαρ αυτη προστατισ
πολλων εγενηθη και
εμου αυτου·
ασπασασθε πρεισκαν
και ακυλαν τουσ συν
εργουσ μουσ εν χ̅ω̅ ι̅υ̅·
οιτινεσ υπερ τησ ψυ
χησ μου τον εαυτων
τραχηλον υπεθηκαν·
οισ ουκ εγω μονοσ ευ
χαριστω αλλα και πα
σαι αι εκκλησιαι των
εθνων· και την κατ οι
κον αυτων εκκλησια̅·
ασπασασθε επαινετο̅
τον αγαπητον μου οσ
εστιν απαρχη τησ α
σιασ εισ χ̅ν̅·
ασπασασθε μαριαν η
τισ πολλα εκοπιασεν
εισ υμασ·
ασπασθε ανδρονεικο̅
και ιουνιαν τουσ συγ
γενεισ μου και τουσ
συναιχμαλωτουσ μου
οιτινεσ εισιν επιση
μοι εν τοισ αποστο
λοισ οι και προ εμου γε
γοναν εν χ̅ω̅·
ασπασασθε αμπλιατο̅
αγαπητον εν κ̅ω̅·
ασπασασθε ουρβανο̅
τον συνεργον ημων
εν χ̅ω̅ και σταχυν τον
αγαπητον μου·
ασπασασθε απελλην
τον δοκιμον εν χ̅ω̅·
ασπασασθε τουσ εκ τω̅
αριστοβολου·
ασπασασθε ηρωδιω
να τον συγγενην μου·
ασπασασθε τουσ εκ
των ναρκισσου τουσ
οντασ εν κ̅ω̅·
ασπασασθε τρυφαι
ναν και τρυφωσαν
τασ κοπιωσασ εν κ̅ω̅·
ασπασασθε περσιδα
την αγαπητην ητισ
πολλα εκοπιασεν εν κ̅ω̅·
ασπασασθε ρουφον
τον εκλεκτον εν κ̅ω̅·
και την μητερα αυτου
και εμου·
ασπασασθε ασυγκρι
τον φλεγοντα ερμη̅
πατροβαν ερμαν και
τουσ συν αυτοισ αδελ
φουσ·
ασπασασθε φιλολογο̅
και ιουλιαν· νηρεα
και την αδελφην αυ
του· και ολυμπαν και
τουσ συν αυτοισ παν
τασ αγιουσ·
ασπασασθε αλληλουσ
εν φιληματι αγιω·
ασπαζονται υμασ αι
εκκλησιαι πασαι του χ̅υ̅·
κ̅α̅ παρακαλω δε υμασ α

I. B³ οφειλουσι
1, 7 B³ νυνι 9 B³ ευδοκησε 21 B³ λειτουργησαι 2, 9 B³ κεγχρεαισ 18 B³ πρισκαν 20 B³ μου 36 B³ ασπασασθε et ανδρονικον 3, 2 B³ αμπλιαν τον 11 B³ αριστοβουλου 13 B³ συγγενη

δελφοι σκοπειν τουσ τασ διχοστασιασ και τα σκανδαλα παρα την διδαχην ην υμεισ εμαθετε ποιουντασ και εκκλεινετε απ αυτων οι γαρ τοιουτοι τω κ̅ω̅ ημων χ̅ω̅ ου δουλευουσιν αλλα τη εαυτων κοιλια και δια τησ χρηστολογιασ και ευλογιασ εξαπατωσιν τασ καρδιασ των ακακων η γαρ υμων υπακοη εισ παντασ αφεικετο εφ υμιν ουν χαιρω θελω δε υμασ σοφουσ ειναι εισ το αγαθον ακεραιουσ δε εισ το κακον ο δε θ̅σ̅ τησ ειρηνησ συντρειψει τον σαταναν υπο τουσ ποδασ υμων εν ταχει η χαρισ του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ μεθ υμων· ασπαζεται υμασ τειμοθεοσ ο συνεργοσ και λουκιοσ ιασων και σωσιπατροσ οι συγγενεισ μου ασπαζομαι υμασ εγω τερτιοσ ο γραψασ την επιστολην εν κ̅ω̅ ασπαζεται υμασ γαιοσ ο ξενοσ μου και ολησ τησ εκκλησιασ ασπαζεται υμασ εραστοσ ο οικονομοσ τησ πολεωσ και κουαρτοσ ο αδελφοσ

τω δε δυναμενω υμασ στηριξαι κατα το ευαγγελιον μου και το κηρυγμα χ̅υ̅ ι̅υ̅ κατα αποκαλυψιν μυστηριου χρονοισ αιωνιοισ σεσειγημενου φανερωθεντοσ δε νυν δια τε γραφων προφητικων κατ επιταγην του αιωνιου θ̅υ̅ εισ υπακοην πιστεωσ εισ παντα τα εθνη γνωρισθεντοσ μονω σοφω θ̅ω̅ δια χ̅υ̅ ι̅υ̅ η δοξα εισ τουσ αιωνασ αμην : > —

π̅ροσ̅ >

ρ̅ωμαιουσ̅ ~

[εγραφη απο κορινθου]

π̅ροσ κορινθιουσ α̅

κβ παυλοσ κλητοσ αποστολοσ χ̅υ̅ ι̅υ̅ δια θεληματοσ θ̅υ̅ και σωσθενησ ο αδελφοσ τη εκκλησια του θ̅υ̅ ηγιασμενοισ εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ τη ουση εν κορινθω κλητοισ αγιοισ συν πασιν τοισ επικαλουμενοισ το ονομα του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ εν παντι τοπω αυτων και ημων χαρισ υμιν και ειρηνη απο θ̅υ̅ πατροσ ημων και κ̅υ̅ ι̅υ̅ χ̅υ̅ ευχαριστω τω θ̅ω̅ παντοτε περι υμων επι τη χαριτι του θ̅υ̅ τη δοθειση υμιν εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ οτι εν παντι επλουτισθητε εν αυτω εν παντι λογω και παση γνωσει καθωσ το μαρτυριον του θ̅υ̅ εβεβαιωθη εν υμιν ωστε υμασ μη υστερεισθαι εν μηδενι χαρισματι απεκδεχομενουσ την αποκαλυψιν του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ οσ και βεβαιωσει υμασ εωσ τελουσ ανεγκλητουσ εν τη ημερα του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ πιστοσ ο θ̅σ̅ δι ου εκληθητε εισ κοινωνιαν του υιου αυτου ι̅υ̅ χ̅υ̅ του κ̅υ̅ ημων παρακαλω δε υμασ αδελφοι δια του ονοματοσ του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ ινα το αυτο λεγητε παντεσ και μη η εν υμιν σχισματα ητε δε

I. B^3 εξαπατωσι III. B^3 πασι

2 B^3 εκκλινετε 4 B^3 αφικετο 5 B^3 συντριψει 7 B^3 τιμοθεοσ 12 B^3 σεσιγημενου 17 εγραφη απο κορινθου litteris uncialibus sexti fere saeculi additum est 26 pro θ̅υ̅ raso θ a B^3 nisi forte est B^2 rescriptum est χ̅υ̅

κατηρτισμενοι εν τω αυτω νοι και εν τη αυτη γνωμη εδηλωθη γαρ μοι περι υμων αδελφοι μοι υπο των χλοησ οτι εριδεσ εν υμιν εισιν λεγω δε τουτο οτι εκαστοσ υμων λεγει εγω μεν ειμι παυλου εγω δε απολλω εγω δε κηφα εγω δε χ̅υ̅ μεμερισται ο χσ μη παυλοσ εσταυρωθη περι υμων η εισ το ονομα παυλου εβαπτισθητε ευχαριστω οτι ουδενα υμων εβαπτισα ει μη κρεισπον και γαιον ινα μη τισ ειπη οτι εισ το εμον ονομα εβαπτισθητε εβαπτισα δε και τον στεφανα οικον λοιπον ουκ οιδα ει τινα αλλον εβαπτισα ου γαρ απεστειλεν με ο χσ βαπτιζειν αλλα ευαγγελισασθαι ουκ εν σοφια λογου ινα μη κενωθη ο σταυροσ του χ̅υ̅ ο λογοσ γαρ του σταυρου τοισ μεν απολλυμενοισ μωρια εστιν τοισ δε σωζομενοισ ημιν δυναμισ θυ εστιν γεγραπται γαρ απολω την σοφιαν των σοφων και την συνεσιν των συνετων αθετησω που σοφοσ που γραμματευσ που συνζητητησ του αιωνοσ του

του ουχι εμωρανεν ο θσ την σοφιαν του κοσμου επειδη γαρ εν τη σοφια του θυ ουκ εγνω ο κοσμοσ δια τησ σοφιασ τον θν ευδοκησεν ο θσ δια τησ μωριασ του κηρυγματοσ σωσαι τουσ πιστευοντασ επειδη και ιουδαιοι σημεια αιτουσιν και ελληνεσ σοφιαν ζητουσιν ημεισ δε κηρυσσομεν χν εσταυρωμενον ιουδαιοισ μεν σκανδαλον εθνεσιν δε μωριαν αυτοισ δε τοισ κλητοισ ιουδαιοισ τε και ελλησιν χ̅ν̅ θυ δυναμιν και θυ σοφιαν οτι το μωρον του θυ σοφωτερον των ανθρωπων εστιν και το ασθενεσ του θυ ισχυροτερον των ανθρωπων βλεπετε γαρ την κλησιν υμων αδελφοι οτι ου πολλοι σοφοι κατα σαρκα ου πολλοι δυνατοι ου πολλοι ευγενεισ αλλα τα μωρα του κοσμου εξελεξατο ο θ̅σ̅ ινα καταισχυνη τουσ σοφουσ και τα ασθενη του κοσμου εξελεξατο ο θ̅σ̅ ινα καταισχυνη τα ισχυρα και τα αγενη του κοσμου και τα εξουθενημενα εξελεξατο ο θ̅σ̅ και τα μη οντα ινα τα οντα καταργηση οπωσ

μη καυχησηται πασα σαρξ ενωπιον του θυ εξ αυτου δε υμεισ εστε εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ οσ εγενηθη σοφια ημων απο θ̅υ̅ δικαιοσυνη τε και αγιασμοσ και απολυτρωσισ ινα καθωσ γεγραπται ο καυχωμενοσ εν κ̅ω̅ καυχασθω καγω ελθων προσ υμασ αδελφοι ηλθον ου καθ υπεροχην λογου η σοφιασ καταγγελλων υμιν το μαρτυριον του θ̅υ̅ ου γαρ εκρεινα τι ειδεναι εν υμιν ει μη ι̅ν̅ χ̅ν̅ και τουτον εσταυρωμενον καγω εν ασθενεια και εν φοβω και εν τρομω πολλω εγενομην προσ υμασ και ο λογοσ μου και το κηρυγμα μου ουκ εν πειθοισ σοφιασ λογοισ αλλα εν αποδειξει πνευματοσ κ, δυναμεωσ ινα η πιστισ υμων μη η εν σοφια ανθρωπων αλλα εν δυναμει θ̅υ̅ σοφιαν δε λαλουμεν εν τοισ τελειοισ σοφιαν δε ου του αιωνοσ τουτου ουδε των αρχοντων του αιωνοσ τουτου των καταργουμενων αλλα λαλουμεν θ̅υ̅ σοφιαν εν μυστηριω την αποκεκρυμμενην ην προωρισεν ο θ̅σ̅ προ των αιωνων

I. B[3] εισι απεστειλε εστι bis II. B[3] αιτουσι εθνεσι ελλησι εστι
1 pro αδ. μοι B[3] reposuit αδ. μου 4 B[3] κρισπον 10 B[3] συζητητησ 24 B[3] εκρινα

εισ δοξαν ημων ην ουδεισ των αρχοντων του αιωνοσ τουτου εγνωκεν ει γαρ εγνωσαν ουκ αν τον κν της δοξησ εσταυρωσαν αλλα καθωσ γεγραπται α οφθαλμοσ ουκ ειδεν και ουσ ουκ ηκουσεν και επι καρδιαν ανθρωπου ουκ ανεβη οσα ητοιμασεν ο θσ τοις αγαπωσιν αυτον ημιν γαρ απεκαλυψεν ο θσ δια του πνευματοσ το γαρ πνευμα παντα εραυνα και τα βαθη του θυ τισ γαρ οιδεν ανθρωπων τα του ανθρωπου ει μη το πνευμα του ανθρωπου το εν αυτω ουτωσ και τα του θυ ουδεισ εγνωκεν ει μη το πνευμα του θυ ημεισ δε ου το πνευμα του κοσμου ελαβομεν αλλα το πνευμα το εκ του θυ ινα ειδωμεν τα υπο του θυ χαρισθεντα ημιν α και λαλουμεν ουκ εν διδακτοις ανθρωπινησ σοφιασ λογοισ αλλ εν διδακτοισ πνευματοσ πνευματικωσ πνευματικα συγκρεινοντεσ ψυχικοσ δε ανθρωποσ ου δεχεται τα του πνευματοσ του θυ μωρια γαρ αυτω εστιν και ου δυναται γνω

ναι οτι πνευματικωσ ανακρεινεται ο δε πνευματικοσ ανακρεινει μεν παντα αυτοσ δε υπ ουδενοσ
κδ ανακρεινεται τισ γαρ εγνω νουν κυ οσ συμβιβασει αυτον ημεισ δε νουν κυ εχομεν καγω αδελφοι ουκ ηδυνηθην λαλησαι υμιν ωσ πνευματικοισ αλλ ωσ σαρκινοισ ωσ νηπιοισ εν χω γαλα υμασ εποτισα ου βρωμα ουπω γαρ εδυνασθε αλλ ουδε νυν δυνασθε ετι γαρ σαρκικοι εστε οπου γαρ εν υμιν ζηλοσ και εριστ ουχι σαρκικοι εστε και κατα ανθρωπον περιπατειτε οταν γαρ λεγη τισ εγω μεν ειμι παυλου ετεροσ δε εγω απολλω ουκ ανθρωποι εστε τι ουν εστιν απολλωσ τι δε εστιν παυλοσ διακονοι δι ων επιστευσατε και εκαστω ωσ ο κσ εδωκεν εγω εφυτευσα απολλωσ εποτισεν αλλα ο θσ ηυξανεν ωστε ουτε ο φυτευων εστιν τι ουτε ο ποτιζων αλλ ο αυξανων θσ ο φυτευων δε και ο ποτιζων εν εισιν εκαστοσ δε τον ιδιον μισθον λημψεται κατα τον ιδιον κοπον θυ γαρ εσμεν συνεργοι θυ γεωργιον θυ

οικοδομη εστε κατα την χαριν του θυ την δοθεισαν μοι ωσ σοφοσ αρχιτεκτων θεμελιον εθηκα αλλοσ δε εποικοδομει εκαστοσ δε βλεπετω πωσ εποικοδομει θεμελιον γαρ αλλον ουδεισ δυναται θειναι παρα τον κειμενον οσ εστιν ισ χσ ει δε τισ εποικοδομει επι τον θεμελιον χρυσιον και αργυριον λιθουσ τειμιουσ ξυλα χορτον καλαμην εκαστου το εργον φανερον γενησεται η γαρ ημερα δηλωσει οτι εν πυρι αποκαλυπτεται και εκαστου το εργον οποιον εστι το πυρ αυτο δοκιμασει ει τινοσ το εργον μενει ο εποικοδομησεν μισθον λημψεται ει τινοσ το εργον κατακαησεται ζημιωθησεται αυτοσ δε σωθησεται ουτωσ δε ωσ δια πυροσ ουκ οιδατε οτι ναοσ θυ εστε και το πνευμα του θυ εν υμιν οικει ει τισ τον ναον του θυ φθειρει φθερει τουτον ο θσ ο γαρ ναοσ του θυ αγιοσ εστιν οιτινεσ εστε υμεισ μηδεισ εαυτον εξαπατατω ει τισ δοκει σοφοσ ειναι εν υμιν εν τω αιωνι τουτω μωροσ γενεσθω ινα

I. B^3 ειδε ηκουσε εστι II. B^3 εστι παυλ. εστι τι III. B^3 εστι το

4 B^3 εραυνα 9 B^3 συγκρινοντεσ 11 B^3 ανακρινεται et ανακρινει 12 B^3 ανακρινεται 19 B^3 ληψεται 24 B^3 τιμιουσ 26 B^3 εποικοδομησε et ληψεται

γενηται σοφοσ η γαρ σοφια του κοσμου τουτου μωρια παρα τω θω εστιν γεγραπται γαρ ο δρασσομενοσ τουσ σοφουσ εν τη πανουργια αυτων και παλιν κσ γεινωσκει τουσ διαλογισμουσ των
κε σοφων οτι εισιν ματαιοι ωστε μηδεισ καυχασθω εν ανθρωποισ παντα γαρ υμων εστιν ειτε παυλοσ ειτε απολλωσ ειτε κηφασ ειτε κοσμοσ ειτε ζωη ειτε θανατοσ ειτε ενεστωτα ειτε μελλοντα παντα ημων ημεισ δε χυ χσ δε θυ ουτωσ ημασ λογιζεσθω ανθρωποσ ωσ υπηρετασ χυ και οικονομουσ μυστηριων θυ ωδε λοιπον ζητειται εν τοισ οικονομοισ ινα πιστοσ τισ ευρεθη εμοι δε εισ ελαχιστον εστιν ινα υφ υμων ανακριθω η υπο ανθρωπινησ ημερασ αλλ ουδε εμαυτον ανακρεινω ουδεν γαρ εμαυτω συνοιδα αλλ ουκ εν τουτω δεδικαιωμαι ο δε ανακρεινων με κσ εστιν ωστε μη προ καιρου τι κρεινετε εωσ αν ελθη ο κσ οσ και φωτισει τα κρυπτα του σκοτουσ και φανερωσει τασ βουλασ

των καρδιων και τοτε ο επαινοσ γενησεται εκαστω απο του θυ ταυτα δε αδελφοι μετεσχηματισα εισ εμαυτον και απολλων δι υμασ ινα εν ημιν μαθητε το μη υπερ α γεγραπται ινα μη εισ υπερ του ενοσ φυσιουσθε κατα του ετερου τισ γαρ σε διακρεινει τι δε εχεισ ο ουκ ελαβεσ ει δε και ελαβεσ τι καυχασαι ωσ μη λαβων ηδη κεκορεσμενοι εστε ηδη επλουτησατε χωρισ ημων εβασιλευσατε και οφελον γε εβασιλευσατε ινα και ημεισ υμιν συνβασιλευσωμεν δοκω γαρ ο θσ ημασ τουσ αποστολουσ εσχατουσ απεδειξεν ωσ επιθανατιουσ οτι θεατρον εγενηθημεν τω κοσμω και αγγελοισ και ανθρωποισ ημεισ μωροι δια χν υμεισ δε φρονιμοι εν χω ημεισ ασθενεισ υμεισ δε ισχυροι υμεισ ενδοξοι ημεισ δε ατειμοι αχρι τησ αρτι ωρασ και πεινωμεν και διψωμεν και γυμνειτευομεν και κολαφιζομεθα και αστατουμεν και κοπιωμεν εργαζομενοι ταισ ιδιαισ χερσιν λοιδορουμενοι ευλογουμεν διωκο

μενοι ανεχομεθα βλασφημουμενοι παρακαλουμεν ωσ περικαθαρματα του κοσμου εγενηθημεν παντων περιψημα εωσ αρτι ουκ εντρεπων υμασ γραφω ταυτα αλλα ωσ τεκνα μου αγαπητα νουθετω εαν γαρ μυριουσ παιδαγωγουσ εχητε εν χω αλλ ου πολλουσ πατερασ εν γαρ χω δια του αγγελιου
κϛ εγω υμασ εγεννησα παρακαλω ουν υμασ μειμηται μου γεινεσθε δια τουτο επεμψα υμιν τειμοθεον οσ εστιν μου τεκνον αγαπητον και πιστον εν κω οσ υμασ αναμνησει τασ οδουσ μου τασ εν χω καθωσ πανταχου εν παση εκκλησια διδασκω ωσ μη ερχομενου δε μου προσ υμασ εφυσιωθησαν τινεσ ελευσομαι δε ταχεωσ προσ υμασ εαν ο κσ θελησῃ και γνωσομαι ου τον λογον των πεφυσιωμενων αλλα την δυναμιν ου γαρ εν λογω η βασιλεια του θυ αλλ εν δυναμει τι θελετε εν ραβδω ελθω προσ υμασ η εν αγαπη πνευματι τε πραυτητοσ ολωσ ακουεται εν υμιν πορνεια και ... τοιαυτη πορνεια ητισ

I. B^3 εστι γεγρ. εισι II. B^3 χερσι III. B^3 εστι μου

2 B^3 γινωσκει 8 B^3 ανακρινω et ανακρινων 9 B^3 κρινετε 12 B^3 ἀπὸ πολλῶν pro απολλων 13 B^3 διακρινει 15 B^3 συμβασιλευσωμεν 18 B^3 ατιμοι et γυμνιτευομεν 23 B^3 et iam B^2 ut vdtr ευαγγελιου 24 B^3 μιμηται et γινεσθε 25 B^3 τιμοθεον 30 post και tres fere litterae erasae sunt

ουδε εν τοις εθνεσιν ωστε γυναικα τινα του πατρος εχειν και υμεις πεφυσιωμενοι εστε και ουχι μαλλον επενθησατε ινα αρθη εκ μεσου υμων ο το εργον τουτο ποιησας εγω μεν γαρ απων τω σωματι παρων δε τω πνευματι ηδη κεκρικα ως παρων τον ουτως τουτο κατεργασαμενον εν τω ονοματι του κυ ημων ιυ συναχθεντων υμων και του εμου πνευματος συν τη δυναμει του κυ ημων ιυ παραδουναι τον τοιουτον τω σατανα εις ολεθρον της σαρκος ινα το πνευμα σωθη εν τη ημερα του κυ ου καλον το καυχημα υμων ουκ οιδατε οτι μεικρα ζυμη ολον το φυραμα ζυμοι εκκαθαρατε την παλαιαν ζυμην ινα ητε νεον φυραμα καθως εστε αζυμοι και γαρ το πασχα ημων ετυθη χς ωστε εορταζωμεν μη εν ζυμη παλαια μη εν ζυμη κακιας και πονηριας αλλ εν αζυμοις ειλικρινειας και αληθειας εγραψα υμιν εν τη επιστολη μη συναναμειγνυσθαι πορνοις ου παντως τοις πορνοις του κοσμου

τουτου η τοις πλεονεκταις και αρπαξιν η ειδωλολατραις επει ωφειλετε αρα εκ του κοσμου εξελ-
θειν νυν δε εγραψα υμιν μη συναναμιγνυσθαι εαν τις αδελφος ονομαζομενος η πορνος η πλεονε-
κτης η ειδωλοτρης η λοιδορος η μεθυσος η αρπαξ τω τοιουτω μηδε συνεσθιειν τι γαρ μοι τους
εξω κρεινειν ουχι τους εσω υμεις κρεινετε τους δε εξω ο θς κρινει εξαρατε τον πονηρον εξ υμων
κζ αυτων τολμα τις υμων πραγμα εχων προς ετερον κρεινεσθαι επι των αδικων και ουχι επι
των αγιων η ουκ οιδατε οτι οι αγιοι τον κοσμον κρινουσιν και ει εν υμιν κρεινεται ο κοσμος ανα-
ξιοι εστε κριτηριων ελαχιστων ουκ οιδατε οτι αγγελους κρινουμεν μητιγε βιωτικα βιωτικα μεν
ουν κριτηρια εαν εχητε τους εξουθενημενους εν τη εκκλησια τουτους καθιζετε προς εντροπην
υμιν λαλω ουτως ουκ ενι εν υμιν ουδεις σοφος ος δυνησεται διακρειναι αναμεσον του αδελφου
αυτου αλλα αδελφος μετα αδελφου κρεινεται και του

το επι απιστων ηδη μεν ουν ολως ηττημα υμιν εστιν οτι κριματα εχετε μεθ εαυτων διατι ουχι μαλλον αδικεισθε διατι ουχι μαλλον αποστερεισθε αλλα υμεις αδικειτε και αποστερειτε και τουτο αδελφους η ουκ οιδατε οτι αδικοι θυ βασιλειαν κληρονομησουσιν μη πλανασθε ουτε πορνοι· ουτε ειδωλολατραι· ουτε μοιχοι· ουτε μαλακοι· ουτε αρσενοκοιται· ουτε κλεπται· ουτε πλεονεκται· ουτε μεθυσοι· ου λοιδοροι· ουχ αρπαγες βασιλειαν θυ κληρονομησουσιν και ταυτα τινες ητε αλλα απελουσασθε αλλα ηγιασθητε αλλα εδικαιωθητε εν τω ονοματι του κυ ημων ιυ χυ και εν τω πνευματι του θυ ημων παντα μοι εξεστιν αλλ ου παντα συμφερει παντα μοι εξεστιν αλλ ουκ εγω εξουσιασθησομαι υπο τινος τα βρωματα τη κοιλια και η κοιλια τοις βρωμασιν ο δε θς και ταυτην και ταυτα καταργησει το δε σωμα ου τη πορνεια αλλα τω κω και ο κς τω σωματι ο δε θς και τον κν ηγειρεν και ημας εξηγειρεν δια της δυναμε

II. B³ κρινουσι III. B³ κληρονομησουσι bis ηγειρε εξηγειρε

6 B³ et iam ut vdtr B² μικρα 9 B³ συναναμιγνυσθαι 11 B³ οφειλετε 13 B³ et ut vdtr iam B² ειδωλολατρης 14 B³ κρινειν et κρινετε 15 B³ κρινεσθαι 16 B³ κρινεται 19 B³ διακριναι. Praeterea κι ανα ipse* in rasura rescripsit 20 B³ κρινεται 23 post βασιλειαν ante B³ iam B² suppl ου

ως αυτου ουκ οιδατε οτι τα σωματα υμων μελη χ̅υ̅ εστιν αρας ουν τα μελη του χ̅υ̅ ποιησω πορνης μελη μη γενοιτο η ουκ οιδατε οτι ο κολλωμενος τη πορνη εν σωμα εστιν εσονται γαρ φησιν οι δυο εις σαρκα μιαν· ο δε κολλωμενος τω κ̅ω̅ εν πνευμα εστιν φευγετε την πορνειαν παν αμαρτημα ο εαν ποιηση ανθρωπος εκτος του σωματος εστιν ο δε πορνευων εις το ιδιον σωμα αμαρτανει η ουκ οιδατε οτι το σωμα υμων ναος του εν υμιν πνευματος αγιου εστιν ου εχετε απο θ̅υ̅ και ουκ εστε εαυτων ηγορασθητε γαρ τειμης δοξασατε δη τον θ̅ν̅ εν τω σωματι υμων

κη περι δε ων εγραψατε καλον ανθρωπω γυναικος μη απτεσθαι δια δε τας πορνειας εκαστος την εαυτου γυναικα εχετω και εκαστη τον ιδιον ανδρα εχετω τη γυναικι ο ανηρ την οφειλην αποδιδοτω ομοιως δε και η γυνη τω ανδρι η γυνη του ιδιου σωματος ουκ εξουσιαζει αλλα ο ανηρ ομοιως δε και ο ανηρ του ιδι

ου σωματος ουκ εξουσιαζει αλλα η γυνη μη αποστερειτε αλληλους ει μητι εκ συμφωνου προς καιρον ινα σχολασητε τη προσευχη και παλιν επι το αυτο ητε ινα μη πειραζη υμας ο σατανας δια την ακρασιαν τουτο δε λεγω κατα συνγνωμην ου κατ επιταγην θελω γαρ παντας ανθρωπους ειναι ως και εμαυτον αλλα εκαστος ιδιον εχει χαρισμα εκ θ̅υ̅ ο μεν ουτως ο δε ουτως λεγω δε τοις αγαμοις και ταις χηραις καλον αυτοις αν μεινωσιν ως καγω ει δε ουκ ενκρατευονται γαμησατωσαν κρειττον γαρ εστιν γαμησαι η πυρουσθαι τοις δε γεγαμηκοσιν παραγγελλω ουκ εγω αλλα ο κ̅ς̅ γυναικα απο ανδρος μη χωρισθηναι εαν δε και χωρισθη μενετω αγαμος η τω ανδρι καταλλαγητω και ανδρα γυναικα μη αφιεναι τοις δε λοιποις λεγω εγω ουχ ο κ̅ς̅ ει τις αδελφος γυναικα εχει απιστον και αυτη συνευδοκει οικειν μετ αυτου μη αφιετω αυτην και γυνη ητις εχει ανδρα απιστον και ουτος ευδοκει οικειν μετ αυτης

μη αφιετω τον ανδρα ηγιασται γαρ ο ανηρ ο απιστος εν τη γυναικι και ηγιασται η γυνη η απιστος εν τω αδελφω επει αρα τα τεκνα υμων ακαθαρτα εστιν νυν δε αγια εστιν ει δε ο απιστος χωριζετε χωριζεσθω ου δεδουλωται ο αδελφος η η αδελφη εν τοις τοιουτοις εν δε ειρηνη κεκληκεν ημας ο θ̅ς̅ τι γαρ οιδας γυναι ει τον ανδρα σωσεις η τι οιδας ανερ ει την γυναικα σωσεις ει μη εκαστω ως μεμερικεν ο κ̅ς̅ εκαστον ως κεκληκεν ο θ̅ς̅ ουτως περιπατειτω και ουτως εν ταις εκκλησιαις πασαις διατασσομαι περιτετμημενος τις εκληθη μη επισπασθω εν ακροβυστια κεκληται τις μη περιτεμνεσθω η περιτομη ουδεν εστιν και η ακροβυστια ουδεν εστιν αλλα τηρησις εντολων θ̅υ̅ εκαστος εν τη κλησει η εκληθη εν ταυτη μενετω δουλος εκληθης μη σοι μελετω αλλ ει και δυνασαι ελευθερος γενεσθαι μαλλον χρησαι ο γαρ εν κ̅ω̅ κληθεις δουλος απελευθερος κ̅υ̅ εστιν ομοιως ο ελευθερος κληθεις δουλος εστιν χ̅υ̅

I. B^3 εστι φευγ. II. B^3 εστι γαμ.. γεγαμηκοσι III. B^3 εστι νυν εστι και εστι χ̅υ̅
6 B^3 τιμης 13 B^3 συγγνωμην 15 B^3 εγκρατευονται 23 B^3 χωριζεται

τειμης ηγορασθητε μη γεινεσθε δουλοι ανθρωπων εκαστος εν ω εκληθη αδελφοι εν τουτω μενετω
κθ παρα θω   περι δε των παρθενων επιταγην κ̅υ̅ ουκ εχω γνωμην δε διδωμι ως ηλεημενος υπο
κ̅υ̅ πιστος ειναι νομιζω ουν τουτο καλον υπαρχειν δια την ενεστωσαν αναγκην οτι καλον
ανθρωπω το ουτως ειναι δεδεσαι γυναικι μη ζητει λυσιν λελυσαι απο γυναικος μη ζητει γυναικα
εαν δε και γαμησης ουχ ημαρτες και εαν γημη παρθενος ουχ ημαρτεν θλειψιν δε τη σαρκι
εξουσιν οι τοιουτοι εγω δε υμων φειδομαι τουτο δε φημι αδελφοι ο καιρος συνεσταλμενος εστιν·
το λοιπον ινα και οι εχοντες γυναικας ως μη εχοντες ωσι και οι κλαιοντες ως μη κλαιοντες
και οι χαιροντες ως μη χαιροντες και οι αγοραζοντες ως μη κατεχοντες και οι χρωμενοι τον
κοσμον ως μη καταχρωμενοι παραγει γαρ το σχημα του κοσμου τουτου θελω δε υμας αμερι-
μνους ειναι ο αγαμος μερι

μνα τα του κ̅υ̅ πως αρεση τω κ̅ω̅ ο δε γαμησας μεριμνα τα του κοσμου πως αρεση τη γυναικι και μεμερισται· και η γυνη η αγαμος και η παρθενος μεριμνα τα του κ̅υ̅ ινα η αγια και τω σωματι και τω πνευματι η δε γαμησασα μεριμνα πως αρεση τω ανδρι τουτο δε προς το υμων αυτων συμφορον λεγω ουχ ινα βροχον υμιν επιβαλω αλλα προς το ευσχημον και ευπαρεδρον τω κ̅ω̅ απερισπαστως ει δε τις ασχημονειν επι την παρθενον αυτου νομιζει εαν η υπερακμος και ουτως οφειλει γεινεσθαι ο θελει ποιειτω ουχ αμαρτανει γαμειτωσαν ος δε εστηκεν εν τη καρδια αυτου εδραιος μη εχων αναγκην εξουσιαν δε εχει περι του ιδιου θεληματος και τουτο κεκρικεν εν τη ιδια καρδια τηρειν την εαυτου παρθενον καλως ποιησει ωστε και ο γαμιζων την παρθενον εαυτου καλως ποιησει και ο μη γαμιζων κρεισσον ποιησει γυνη δεδεται εφ οσον χρονον ζη ο ανηρ αυτης εαν δε κοιμηθη ο ανηρ ελευθερα εστιν ω θελει γαμηθηναι μονον

εν κ̅ω̅ μακαριωτερα δε εστιν εαν ουτως μεινη κατα την εμην γνωμην δοκω γαρ καγω πνευμα
λ θ̅υ̅ εχειν   περι δε των ειδωλοθυτων οιδαμεν οτι παντες γνωσιν εχομεν η γνωσις φυσιοι η δε
αγαπη οικοδομει ει τις δοκει εγνωκεναι τι ουπω εγνω καθως δει γνωναι ει δε τις αγαπα τον θ̅ν̅
ουτος εγνωσται υπ αυτου περι της βρωσεως ουν των ειδωλοθυτων οιδαμεν οτι ουδεν ειδωλον εν
κοσμω και οτι ουδεις θ̅ς̅ ει μη εις και γαρ ειπερ εισιν λεγομενοι θεοι ειτε εν ουρανω ειτε επι γης
ωσπερ εισιν θεοι πολλοι και κυριοι πολλοι ημιν εις θ̅ς̅ ο πατηρ εξ ου τα παντα και ημεις εις
αυτον και εις κ̅ς̅ ι̅ς̅ χ̅ς̅ δι ου τα παντα και ημεις δι αυτου αλλ ουκ εν πασιν η γνωσις τινες δε
τη συνηθεια εως αρτι του ειδωλου ως ειδωλοθυτον εσθιουσιν και η συνειδησις αυτων ασθενης
ουσα μολυνεται βρωμα δε ημας ου παραστησει τω θ̅ω̅ ουτε εαν μη φαγωμεν υστερουμεθα ουτε
εαν φαγωμεν περισσευομεθα βλεπετε δε μηπως η εξουσια υμων αυτη προς

I. B³ ημαρτε εστι III. B³ εισι bis εσθιουσι
1 B³ τιμης et γινεσθε 5 B³ θλιψιν 16 B³ γινεσθαι

κομμα γενηται τοισ ασθενεσιν εαν γαρ τισ ιδη τον εχοντα γνωσιν εν ειδωλιω κατακειμενον ουχι η συνειδησισ αυτου ασθενουσ οντοσ οικοδομηθησεται εισ το τα ειδωλοθυτα εσθιειν απολλυται γαρ ο ασθενων εν τη γνωσει ο αδελφοσ δι ον χ̅σ̅ απεθανεν ουτωσ δε αμαρτανοντεσ εισ τουσ αδελφουσ και τυπτοντεσ αυτων την συνειδησιν ασθενουσαν εισ χ̅ν̅ αμαρτανετε διοπερ ει βρωμα σκανδαλιζει τον αδελφον μου ου μη φαγω κρεα εισ τον αιωνα ινα μη τον αδελφον μου σκανδαλισω

ουκ ειμι ελευθεροσ ουκ ειμι αποστολοσ ουχι ι̅ν̅ τον κ̅ν̅ ημων εορακα ου το εργον μου υμεισ εστε εν κ̅ω̅ ει αλλοισ ουκ ειμι αποστολοσ αλλα γε υμιν ειμι η γαρ σφραγεισ μου τησ αποστολησ υμεισ εστε εν κ̅ω̅ η εμη απολογια τοισ εμε ανακρεινουσιν εστιν αυτη μη ουκ εχομεν εξουσιαν φαγειν και πειν μη ουκ εχομεν εξουσιαν αδελφην γυναικα περιαγειν ωσ και οι λοιποι αποστολοι και οι αδελφοι του κ̅υ̅ και κηφασ η μονοσ εγω

και βαρναβασ ουκ εχομεν εξουσιαν μη εργαζεσθαι τισ στρατευεται ιδιοισ οψωνιοισ ποτε τισ φυτευει αμπελωνα και τον καρπον αυτου ουκ εσθιει τισ ποιμαινει ποιμνην και εκ του γαλακτοσ τησ ποιμνησ ουκ εσθιει μη κατα ανθρωπον ταυτα λαλω η και ο νομοσ ταυτα ου λεγει εν γαρ τω μωυσεωσ νομω γεγραπται ου κημωσεισ βουν αλοωντα μη των βοων μελει τω θ̅ω̅ η δι ημασ παντωσ λεγει δι ημασ γαρ εγραφη οτι οφειλι επ ελπιδι ο αροτριων αροτριαν και ο αλοων επ ελπιδι του μετεχιν ει ημεισ υμιν τα πνευματι εσπειραμεν μεγα ει ημεισ υμων τα σαρκικα θερισομεν ει αλλοι τησ υμων εξουσιασ μετεχουσιν ου μαλλον ημεισ αλλ ουκ εχρησαμεθα τη εξουσια ταυτη αλλα παντα στεγομεν ινα μη τινα ενκοπην δωμεν τω ευαγγελιω του χ̅υ̅ ουκ οιδατε οτι οι τα ιερα εργαζομενοι τα εκ του ιερου εσθιουσιν οι τω θυσιαστηριω παρεδρευοντεσ τω θυσιαστηριω συμμεριζονται ουτωσ και ο κ̅σ̅ διεταξεν τοισ το

ευαγγελιον καταγγελλουσιν εκ του ευαγγελιου ζην εγω δε ου κεχρημαι ουδενι τουτων ουκ εγραψα δε ταυτα ινα ουτωσ γενηται εν εμοι καλον γαρ μοι μαλλον αποθανειν η το καυχημα μου ουδεισ κενωσει εαν γαρ ευαγγελιζωμαι ουκ εστιν μοι καυχημα αναγκη γαρ μοι επικειται ουαι γαρ μοι εστιν εαν μη ευαγγελισωμαι ει γαρ εκων τουτο πρασσω μισθον εχω ει δε ακων οικονομιαν πεπιστευμαι τισ ουν μου εστιν ο μισθοσ ινα ευαγγελιζομενοσ αδαπανον θησω το ευαγγελιον εισ το μη καταχρησασθαι τη εξουσια μου εν τω ευαγγελιω ελευθεροσ γαρ ων εκ παντων πασιν εμαυτον εδουλωσα ινα τουσ πλειονασ κερδησω και εγενομην τοισ ιουδαιοισ ωσ ιουδαιοσ ινα ιουδαιουσ κερδησω τοισ υπο νομον ωσ υπο νομον μη ων αυτοσ υπο νομον ινα τουσ υπο νομον κερδησω τοισ ανομοισ ωσ ανομοσ μη ων ανομοσ θ̅υ̅ αλλ εννομοσ χ̅υ̅ ινα κερδανω τουσ ανομουσ εγενομην τοισ ασθενεσιν ασθενησ ινα τουσ ασθε

II. B^3 διεταξε III. B^3 εστι μοι

6 B^3 εωρακα 7 B^3 σφραγισ 8 B^3 ανακρινουσιν 9 B^3 πιειν 14 κημωσεισ: B^3 φιμωσεισ 15 B^3 οφειλει 16 B^3 μετεχειν. Idem ex πνευματι fecit πνευματικα 18 B^3 εγκοπην

νεισ κερδησω τοισ πασιν γεγονα παντα ινα παντωσ τινασ σωσω παντα δε ποιω δια το ευαγ-
γελιον ινα συνκοινωνοσ αυτου γενωμαι ουκ οιδατε οτι οι εν σταδιω τρεχοντεσ παντεσ μεν τρεχου-
σιν εισ δε λαμβανει το βράβειον ουτωσ τρεχετε ινα καταλαβητε πασ δε ο αγωνιζομενοσ παντα
εγκρατευεται εκεινοι μεν ουν ινα φθαρτον στεφανον λαβωσιν ημεισ δε αφθαρτον εγω τοινυν ουτωσ
τρεχω ωσ ουκ αδηλωσ ουτωσ πυκτευω ωσ ουκ αερα δερων αλλα υπωπιαζω μου το σωμα και
λβ δουλαγωγω μηπωσ αλλοισ κηρυξασ αυτοσ αδοκιμοσ γενωμαι ου θελω γαρ υμασ αγνοειν
αδελφοι οτι οι πατερεσ ημων παντεσ υπο την νεφελην ησαν και παντεσ δια τησ θαλασσησ διηλ-
θον και παντεσ εισ τον μωυσην εβαπτισαντο εν τη νεφελη και εν τη θαλασση και παντεσ το
αυτο πνευματικον βρωμα εφαγον και παντεσ το αυτο πνευματικον επιον πομα επεινον γαρ εκ
πνευματικησ ακολουθουσησ

πετρασ η πετρα δε ην ο χ̅σ̅ αλλ ουκ εν τοισ πλειοσιν αυτων ηυδοκησεν ο θ̅σ̅ κατεστρωθησαν γαρ
εν τη ερημω ταυτα δε τυποι ημων εγενηθησαν εισ το μη ειναι ημασ επιθυμητασ κακων καθωσ
~ κακεινοι επεθυμησαν μηδε ειδωλολατραι γεινεσθε καθωσ τινεσ αυτων ωσπερ γεγραπται εκαθισεν
~ ο λαοσ φαγειν και πειν και ανεστησαν παιζειν μηδε πορνευωμεν καθωσ τινεσ αυτων επορνευσαν
και επεσαν μια ημερα εικοσιτρεισ χειλιαδεσ μηδε εκπειραζωμεν τον κ̅ν̅ καθωσ τινεσ αυτων επει-
ρασαν και υπο των οφεων απωλλυντο μηδε γογγυζετε καθαπερ τινεσ αυτων εγογγυσαν και απω-
λοντο υπο του ολοθρευτου ταυτα δε τυπικωσ συνεβαινεν εκεινοισ εγραφη δε προσ νουθεσιαν ημων
εισ ουσ τα τελη των αιωνων κατηντηκεν ωστε ο δοκων εσταναι βλεπετω μη πεση πειρασμοσ
υμασ ουκ ειληφεν ει μη ανθρωπινοσ πιστοσ δε ο θ̅σ̅ οσ ουκ εασει πειρασθηναι υμασ υπερ ο δυνα-
σθε αλλα ποιησει συν τω πειρασμω και

λ̅γ̅ την εκβασιν του δυνασθαι υπενεγκειν διοπερ αγαπητοι μου φευγετε απο τησ ειδωλολατριασ
ωσ φρονιμοισ λεγω κρεινατε υμεισ ο φημι το ποτηριον τησ ευλογιασ ο ευλογουμεν ουχι κοινωνια
εστιν του αιματοσ του χ̅υ̅ τον αρτον ον κλωμεν ουχι κοινωνια του σωματοσ του χ̅υ̅ εστιν οτι εισ
αρτοσ εν σωμα οι πολλοι εσμεν οι γαρ παντεσ εκ του ενοσ αρτου μετεχομεν βλεπετε τον ισραηλ
κατα σαρκα ουχι οι εσθιοντεσ τασ θυσιασ κοινωνοι του θυσιαστηριου εισιν τι ουν φημι οτι ειδω-
λοθυτον τι εστιν η οτι ειδωλον τι εστιν αλλ οτι α θυουσιν δαιμονιοισ και ου θ̅ω̅ θυουσιν ου θελω
δε υμασ κοινωνουσ των δαιμονιων γεινεσθαι ου δυνασθε ποτηριον κ̅υ̅ πεινειν και ποτηριον δαιμο-
νιων ου δυνασθε τραπεζησ κ̅υ̅ μετεχειν και τραπεζησ δαιμονιων η παραζηλουμεν τον κ̅ν̅ μη ισχυ-
ροτεροι αυτου εσμεν παντα εξεστιν αλλ ου παντα συμφερει παντα εξεστιν αλλ ου παντα οικοδομει
μηδεισ το εαυτου ζητειτω αλλα

I. B³ πασι III. B³ εστι του εισι θυουσι δαιμ.

2 B³ συγκοινωνος 9 B³ επινον 11 B³ ευδοκησεν 13 B³ γινεσθε 14 B³ πιειν 15 B³ χιλιαδεσ 22 B³ κρι-
νατε 27 B³ γινέσθαι (hoc accentu) et πινειν

το του ετερου παν το εν μακελλω πωλουμενον εσθιετε μηδεν ανακρεινοντεσ δια την συνειδησιν
\- του κ̅υ̅ γαρ η γη και το πληρωμα αυτησ ει τισ καλει υμασ των απιστων και θελετε πορευεσθε
παν το παρατιθεμενον υμιν εσθιετε μηδεν ανακρεινοντεσ δια την συνειδησιν εαν δε τισ υμιν ειπη
τουτο ιεροθυτον εστιν μη εσθιετε δι εκεινον τον μηνυσαντα και την συνειδησιν συνειδησιν δε
λεγω ουχι την εαυτου αλλα την του ετερου ινατι γαρ η ελευθερια μου κρεινεται υπο αλλησ συνει-
δησεωσ ει εγω χαριτι μετεχω τι βλασφημουμαι υπερ ου εγω ευχαριστω ειτε ουν εσθιετε ειτε
πεινετε ειτε τι ποιειτε παντα εισ δοξαν θ̅υ̅ ποιειτε απροσκοποι και ιουδαιοισ γεινεσθε και ελλησιν
και τη εκκλησια του θ̅υ̅ καθωσ καγω παντα πασιν αρεσκω μη ζητων το εμαυτου συμφορον αλλα
λδ το των πολλων ινα σωθωσιν μειμηται μου γεινεσθε καθωσ καγω χ̅υ̅ επαινω δε υμασ οτι
παντα μου μεμνησθε και καθωσ

παρεδωκα υμιν τασ παραδοσεισ κατεχετε θελω δε υμασ ειδεναι οτι παντοσ ανδροσ η κεφαλη χ̅σ̅
εστιν κεφαλη δε γυναικοσ ο ανηρ κεφαλη δε του χ̅υ̅ ο θ̅σ̅ πασ ανηρ προσευχομενοσ η προφητευων
κατα κεφαλησ εχων καταισχυνει την κεφαλην αυτου πασα δε γυνη προσευχομενη η προφητευ-
ουσα ακατακαλυπτω τη κεφαλη καταισχυνει την κεφαλην εαυτησ εν γαρ εστιν και το αυτο τη
εξυρημενη ει γαρ ου κατακαλυπτεται γυνη και κειρασθω η ξυρασθω ει δε αισχρον γυναικι το
κειρασθαι η ξυρασθαι κατακαλυπτεσθω ανηρ μεν γαρ ουκ οφειλι κατακαλυπτεσθαι την κεφαλην
εικων και δοξα θ̅υ̅ υπαρχων η γυνη δε δοξα ανδροσ εστιν ου γαρ εστιν ανηρ εκ γυναικοσ αλλα
γυνη εξ ανδροσ και γαρ ουκ εκτισθη ανηρ δια την γυναικα αλλα γυνη δια τον ανδρα δια τουτο
οφειλει η γυνη εξουσιαν εχειν επι τησ κεφαλησ δια τουσ αγγελουσ πλην ουτε γυνη χωρισ ανδροσ
ουτε ανηρ χωρισ γυναικοσ εν κ̅ω̅ ωσπερ γαρ η γυ

νη εκ του ανδροσ ουτωσ και ο ανηρ δια τησ γυναικοσ τα δε παντα εκ του θ̅υ̅ εν υμιν αυτοισ
κρεινατε πρεπον εστιν γυναικα ακατακαλυπτον τω θ̅ω̅ προσευχεσθαι ουδε η φυσισ αυτη διδασκει
υμασ οτι ανηρ μεν εαν κομα ατειμια αυτω εστιν γυνη δε εαν κομα δοξα αυτη εστιν οτι η κομη
αντι περιβολαιου δεδοται αυτη ει δε τισ δοκει φιλονεικοσ ειναι ημεισ τοιαυτην συνηθειαν ουκ
εχομεν ουδε αι εκκλησιαι του θ̅υ̅ τουτο δε παραγγελλων ουκ επαινων οτι ουκ εισ το κρεισσον
λε αλλα εισ το ησσον συνερχεσθε πρωτον μεν γαρ συνερχομενων υμων εν εκκλησια ακουω σχι-
σματα εν υμιν υπαρχειν και μεροσ τι πιστευω δει γαρ και αιρεσεισ εν υμιν ειναι ινα και οι δοκι-
μοι φανεροι γενωνται εν υμιν συνερχομενων ουν υμων επι το αυτο ουκ εστιν κυριακον δειπνον
φαγειν εκαστοσ γαρ το ιδιον δειπνον προλαμβανει εν τω φαγειν και οσ μεν πεινα οσ δε μεθυει
μη γαρ οικιασ ουκ εχετε εισ το εσθιειν και πεινειν η τησ εκκλησιασ

I. B^3 εστι μη ελλησι σωθωσι II. B^3 εστι κεφ. εστι και III. B^3 εστι γυν. εστι γυν. εστι κυρ.

1 B^3 ανακρινοντεσ 2 B^3 πορευεσθαι 3 B^3 ανακρινοντεσ 5 B^3 κρινεται 7 B^3 πινετε et γινεσθε 9 B^3 μιμηται et γινεσθε 11 B^3 ο χ̅σ̅ 16 B^3 οφειλει 22 B^3 κρινατε 23 B^3 ατιμια 25 παραγγελλων et επαινων: utrumque ν finale etiam B^3 instauravit 30 B^3 πινειν

του θυ καταφρονειτε και καταισχυνετε τους μη εχοντας τι ειπω υμιν επαινω υμας εν τουτω ουκ επαινω εγω γαρ παρελαβον απο του κ̅υ̅ ο και παρεδωκα υμιν οτι ο κ̅σ̅ εν τη νυκτι η παρεδιδετο ελαβεν αρτον και ευχαριστησας εκλασεν και ειπεν τουτο μου εστιν το σωμα το υπερ υμων τουτο ποιειτε εις την εμην αναμνησιν ωσαυτως και το ποτηριον μετα το δειπνησαι λεγων τουτο το ποτηριον η καινη διαθηκη εστιν εν τω εμω αιματι τουτο ποιειτε οσακις εαν πεινητε εις την εμην αναμνησιν οσακις γαρ εαν εσθιητε τον αρτον τουτον και το ποτηριον πεινητε τον θανατον του κ̅υ̅ καταγγελλετε αχρι ου ελθη ωστε ος αν εσθιη τον αρτον η πεινη το ποτηριον του κ̅υ̅ αναξιως ενοχος εσται του σωματος και του αιματος του κ̅υ̅ δοκιμαζετω δε ανθρωπος εαυτον και ουτως εκ του αρτου εσθιετω και εκ του ποτηριου πεινετω ο γαρ εσθιων και πεινων κριμα εαυτω εσθιει και πεινει μη δι

ακρεινων το σωμα δια τουτο εν υμιν πολλοι ασθενεις και αρρωστοι και κοιμωνται ικανοι ει δε εαυτους διεκρεινομεν ουκ αν εκρεινομεθα κρεινομενοι δε υπο του κ̅υ̅ παιδευομεθα ινα μη συν τω κοσμω κατακριθωμεν ωστε αδελφοι μου συνερχομενοι εις το φαγειν αλληλους εκδεχεσθε ει τις πεινα εν οικω εσθιετω ινα μη εις κριμα συνερχησθε τα δε λοιπα ως αν ελθω διαταξομαι
λϛ περι δε των πνευματικων αδελφοι ου θελω υμας αγνοειν οιδατε οτι οτε εθνη ητε προς τα ειδωλα τα αφωνα ως ανηγεσθε απαγομενοι διο γνωριζω υμιν οτι ουδεις εν πνευματι θυ λαλων λεγει αναθεμα ι̅σ̅ και ουδεις δυναται ειπειν κ̅σ̅ ι̅σ̅ ει μη εν πνευματι αγιω διαιρεσεις δε χαρισματων εισιν το δ αυτο πνευμα και διαιρεσεις διακονιων εισιν και ο αυτος κ̅σ̅ και διαιρεσεις ενεργηματων εισιν και ο αυτος θ̅σ̅ ο ενεργων εστιν τα παντα εν πασιν εκαστω δε διδοται η φανερωσις του πνευματος προς το συμφε

ρον ω μεν γαρ δια του πνευματος διδοται λογος σοφιας αλλω δε λογος γνωσεως κατα το αυτο πνευμα ετερω πιστις εν τω αυτω πνευματι αλλω δε χαρισματα ιαματων εν τω ενι πνευματι αλλω δε ενεργηματα δυναμεων αλλω προφητεια αλλω διακρισεις πνευματων ετερω γενη γλωσσων παντα δε ταυτα ενεργει το εν και το αυτο πνευμα διαιρουν ιδια εκαστω καθως βουλεται καθαπερ γαρ το σωμα εν εστιν και μελη πολλα εχει παντα δε τα μελη του σωματος πολλα οντα εν εστιν σωμα ουτως και ο χ̅σ̅ και γαρ εν ενι πνευματι ημεις παντες εις εν σωμα εβαπτισθημεν ειτε ιουδαιοι ειτε ελληνες ειτε δουλοι ειτε ελευθεροι και παντες εν πνευμα εποτισθημεν και γαρ το σωμα ουκ εστιν εν μελος αλλα πολλα εαν ειπη ο πους οτι ουκ ειμι χειρ ουκ ειμι εκ του σωματος ου παρα τουτο ουκ εστιν εκ του σωματος και εαν ειπη το ους οτι ουκ ειμι οφθαλμος ουκ ειμι εκ του σωματος ου παρα τουτο ουκ εστιν εκ του σωματος

I. B[3] εκλασε ειπε εστι το II. B[3] εισι ter εστι III. B[3] εστι και εστι σωμ..

2 B[3] παρεδιδοτο 5 B[3] πινητε 6 B[3] πινητε 7 B[3] αχρις et πινη 9 B[3] πινετω et πινων 10 B[3] πινει 11 B[3] διακρινων 12 B[3] διεκρινομεν, εκρινομεθα, κρινομενοι 16 B[3] ἀνήγεσθε his signis

ει ολον το σωμα οφθαλμοσ που η ακοη ει ολον ακοη που η οσφρησισ νυν δε ο θσ εθετο τα μελη εν εκαστον αυτων εν τω σωματι καθωσ ηθελησεν ει δε ην παντα εν μελοσ που το σωμα νυν δε πολλα μελη εν δε σωμα ου δυναται δε ο οφθαλμοσ ειπειν τη χειρι χρειαν σου ουκ εχω η παλιν η κεφαλη τοισ ποσιν χρειαν υμων ουκ εχω αλλα πολλω μαλλον τα δοκουντα μελη του σωματοσ ασθενεστερα υπαρχειν αναγκαια εστιν και α δοκουμεν ατειμοτερα ειναι του σωματοσ τουτοισ τειμην περισσοτεραν περιτιθεμεν και τα ασχημονα ημων ευσχημοσυνην περισσοτεραν εχει τα δε ευσχημονα ημων ου χρειαν εχει αλλα ο θσ συνεκερασεν το σωμα τω υστερουμενω τι περισσοτερον δουσ ινα μη η σχισμα εν τω σωματι αλλα το αυτο υπερ αλληλων μεριμνωσι τα μελη και ει τι πασχει εν μελοσ συνπασχει παντα τα μελη ειτε δοξαζεται μελοσ συνχαιρει παντα τα μελη υμεισ δε εστε σωμα χυ και μελη εκ μερουσ και ουσ

μεν εθετο ο θσ εν τη εκκλησια πρωτον αποστολουσ δευτερον προφητασ τριτον διδασκαλουσ
επειτα δυναμεισ επειτα χαρισματα ιαματων αντιλημψεισ κυβερνησεισ γενη γλωσσων μη παντεσ
αποστολοι μη παντεσ προφηται μη παντεσ διδασκαλοι μη παντεσ δυναμεισ μη παντεσ χαρι-
σματα εχουσιν ιαματων μη παντεσ γλωσσαισ λαλουσιν μη παντεσ διερμηνευουσιν ζηλουτε δε
λζ τα χαρισματα τα μειζονα και ετι καθ υπερβολην οδον υμιν δεικνυμι εαν ταισ γλωσσαισ των
ανθρωπων λαλω και των αγγελων αγαπην δε μη εχω γεγονα χαλκοσ ηχων η κυμβαλον αλαλαζον
και εαν εχω προφητειαν και ειδω τα μυστηρια παντα και πασαν την γνωσιν καν εχω πασαν την
πιστιν ωστε ορη μεθισταναι αγαπην δε μη εχω ουθεν ειμι καν ψωμισω παντα τα υπαρχοντα μου
και αν παραδω το σωμα μου ινα καυχησωμαι αγαπην δε μη εχω ουδεν ωφελουμαι η αγαπη μακρο
θυμει χρηστευεται η αγαπη ου ζηλοι ου περπερευεται ου

φυσιουται ουκ ασχημονει ου ζητει το μη εαυτησ ου παροξυνεται ου λογιζεται το κακον ου χαιρει επι τη αδικεια συνχαιρει δε τη αληθεια παντα στεγει παντα στεγει παντα πιστευει παντα ελπιζει παντα υπομενει αγαπη ουδεποτε πιπτει ειτε δε προφητεια καταργηθησεται ειτε γλωσσαι παυσονται ειτε γνωσισ καταργηθησεται εκ μερουσ γαρ γεινωσκομεν και εκ μερουσ προφητευομεν οταν δε ελθη το τελειον το εκ μερουσ καταργηθησεται οτε ημην νηπιοσ ελαλουν ωσ νηπιοσ εφρονουν ωσ νηπιοσ ελογιζομην ωσ νηπιοσ οτε εγενομην ανηρ κατηργηκα τα του νηπιου βλεπο μεν γαρ αρτι δι εσοπτρου εν αινιγματι τοτε δε προσωπον προσ προσωπον αρτι γεινωσκω εκ μερουσ τοτε δε επιγνωσομαι καθωσ και επεγνωσθην νυνει δε μενει· πιστισ· ελπισ· αγαπη τα τρια ταυτα μειζων δε τουτων η αγαπη διωκετε την αγαπην ζηλουτε δε τα πνευματικα μαλλον δε ινα προφητευητε ο γαρ λαλων γλωσση ουκ αν

I. B³ ποσι εστι συνεκερασε II. B³ λαλουσι διερμηνευουσι

5 B³ ατιμοτερα 6 B³ τιμην 9 B³ συμπασχει et συγχαιρει 12 B³ αντιληψεις 22 B³ αδικια et συγχαιρει. Ibidem παντα στεγει priore loco signis circumdata nec instaurata 24 B³ γινωσκομεν 27 B³ γινωσκω 28 B³ νυνι

θρωποισ λαλει αλλα θω ουδεισ γαρ ακουει πνευματι δε λαλει μυστηρια ο δε προφητευων ανθρωποισ λαλει οικοδομην και παρακλησιν και παραμυθιαν ο λαλων γλωσση εαυτον οικοδομει ο δε προφητευων εκκλησιαν οικοδομει θελω δε παντασ υμασ λαλειν γλωσσαισ μαλλον δε ινα προφητευητε μειζων δε ο προφητευων η ο λαλων γλωσσαισ εκτοσ ει μη διερμηνευη ινα η εκκλησια οικοδομην λαβη νυν δε αδελφοι εαν ελθω προσ υμασ γλωσσαισ λαλων τι υμασ ωφελησω εαν μη υμιν λαλησω η εν αποκαλυψει η εν γνωσει η εν προφητεια η εν διδαχη ομωσ τα αψυχα φωνην διδοντα ειτε αυλοσ ειτε κιθαρα εαν διαστολην φθογγου μη δω πωσ γνωσθησεται το αυλουμενον η το κιθαριζομενον και γαρ εαν αδηλον φωνην σαλπιγξ δω τισ παρασκευασεται εισ πολεμον ουτωσ και υμεισ δια τησ γλωσσησ εαν μη ευσημον λογον δωτε πωσ γνωσθησεται το λαλουμενον εσεσθε γαρ εισ αερα λαλουντεσ τοσαυτα ει τυχοι γε

νη φωνων εισιν εν κοσμω και ουδεν αφωνον εαν ουν μη ειδω την δυναμιν τησ φωνησ εσομαι τω λαλουντι βαρβαροσ και ο λαλων εν εμοι βαρβαροσ ουτωσ και υμεισ επει ζηλωται εστε πνευματων προσ την οικοδομην τησ εκκλησιασ ζητειτε ινα περισσευητε διο ο λαλων γλωσση προσευχεσθω ινα διερμηνευη εαν προσευχωμαι γλωσση το πνευμα μου προσευχεται ο δε νουσ μου ακαρποσ εστιν τι ουν εστιν προσευξομαι τω πνευματι προσευξομαι δε και τω νοι ψαλω τω πνευματι ψαλω και τω νοι επει εαν ευλογησ εν πνευματι ο αναπληρων τον τοπον του ιδιωτου πωσ ερει το αμην επι τη ση ευχαριστια επει τι λεγεισ ουκ οιδεν συ μεν γαρ καλωσ ευχαριστεισ αλλα ο ετεροσ ουκ
λη οικοδομειται ευχαριστω τω θω παντων υμων μαλλον γλωσσαισ λαλω αλλα εν εκκλησια θελω πεντε λογουσ τω νοι μου λαλησαι ινα και αλλουσ κατηχησω η μυριουσ λογουσ εν γλωσση αδελφοι μη παιδια γεινεσθε ταισ φρεσιν αλλα τη κακια νηπιαζε

τε ταισ δε φρεσιν τελειοι γεινεσθε εν τω νομω γεγραπται οτι εν ετερογλωσσοισ και εν χειλεσιν ετερων λαλησω τω λαω τουτω και ουδ ουτωσ εισακουσονται μου λεγει κσ ωστε αι γλωσσαι εισ σημειον εισιν ου τοισ πιστευουσιν αλλα τοισ απιστοισ η δε προφητεια ου τοισ απιστοισ αλλα τοισ πιστευουσιν εαν ουν ελθη η εκκλησια ολη επι το αυτο και παντεσ λαλωσι γλωσσαισ εισελθωσιν δε ιδιωται ουκ ερουσιν οτι μαινεσθε εαν δε παντεσ προφητευωσιν εισελθη δε τισ απιστοσ η ιδιωτησ ελεγχεται υπο παντων ανακρεινεται υπο παντων τα κρυπτα τησ καρδιασ αυτου φανερα γεινεται και ουτωσ πεσων επι προσωπον προσκυνησει τω θω απαγγελλων οτι οντωσ ο θσ εν υμιν εστιν τι ουν εστιν αδελφοι οταν συνερχησθε εκαστοσ ψαλμον εχει· διδαχην εχει· αποκαλυψιν εχει· γλωσσαν εχει· ερμηνιαν εχει· παντα προσ οικοδομην γεινεσθω ειτε γλωσση τισ λαλει κατα δυο η το πλειστον τρεισ και ανα μεροσ και εισ διερμηνευετω εαν

II. B^3 εστι τι εστι πρ. οιδε III. B^3 φρεσι εισελθωσι εστι τι
20 B^3 γινεσθε 21 B^3 γινεσθε 26 B^3 ανακρινεται 27 B^3 γινεται 29 B^3 ερμηνειαν et γινεσθω

δε μη η ερμηνευτης σειγατω εν εκκλησια εαυτω δε λαλειτω και τω θω προφηται δε δυο η τρεισ
λαλειτωσαν και οι αλλοι διακρεινετωσαν εαν δε αλλω αποκαλυφθη καθημενω ο πρωτοσ σειγατω
δυνασθε γαρ καθ ενα παντεσ προφητευειν ινα παντεσ μανθανωσιν και παντεσ παρακαλωνται και
πνευματα προφητων προφηταισ υποτασσεται ου γαρ εστιν ακαταστασιασ ο θσ αλλα ειρηνησ ωσ
εν πασαισ ταισ εκκλησιαισ των αγιων αι γυναικεσ εν ταισ εκκλησιαισ σειγατωσαν ου γαρ επι-
τρεπεται αυταισ λαλειν αλλα υποτασσεσθωσαν καθωσ και ο νομοσ λεγει ει δε τι μαθειν θελουσιν
εν οικω τουσ ιδιουσ ανδρασ επερωτατωσαν αισχρον γαρ γυναικι λαλειν εν εκκλησια η αφ υμων
ο λογοσ του θυ εξηλθεν η εισ υμασ μονουσ κατηντησεν ει τισ δοκει προφητησ ειναι η πνευμα-
τικοσ γεινωσκετω α γραφω υμιν οτι κυ εστιν εντολη ει δε τισ αγνοει αγνοειτω ωστε αδελφοι μου
ζηλουτε το προφητευειν και λα

λθ λειν μη κωλυετε εν γλωσαισ παντα δε ευσχημονωσ και κατα ταξιν γεινεσθω γνωριζω δε υμιν
αδελφοι το ευαγγελιον ο ευηγγελισαμην υμιν ο και παρελαβετε εν ω και εστηκατε δι ου και
σωζεσθε τινι λογω ευηγγελισαμην υμιν ει κατεχετε εκτοσ ει μη εικη επιστευσατε παρεδωκα γαρ
υμιν εν πρωτοισ ο και παρελαβον οτι χσ απεθανεν υπερ των αμαρτιων ημων κατα τασ γραφασ
και οτι εταφη και οτι εγηγερται τη ημερα τη τριτη κατα τασ γραφασ και οτι ωφθη κηφα ειτα
τοισ δωδεκα επειτα ωφθη επανω πεντακοσιοισ αδελφοισ εφαπαξ εξ ων οι πλειονεσ μενουσιν εωσ
αρτι τινεσ δε εκοιμηθησαν επειτα ωφθη ιακωβω ειτα τοισ αποστολοισ πασιν εσχατον δε παντων
ωσπερει τω εκτρωματι ωφθη καμοι εγω γαρ ειμι ο ελαχιστοσ των αποστολων οσ ουκ ειμι ικανοσ
καλεισθαι αποστολοσ διοτι εδιωξα την εκκλησιαν του θυ χαριτι δε θυ ειμι ο ειμι και η χαρισ αυτου
η εισ εμε ου κενη εγενηθη αλλα περισσοτερον αυτων παν

των εκοπιασα ουκ εγω δε αλλα η χαρισ του θυ συν εμοι ειτε ουν εγω ειτε εκεινοι ουτωσ κηρυσ-
σομεν και ουτωσ επιστευσατε ει δε χσ κηρυσσεται οτι εκ νεκρων εγηγερται πωσ λεγουσιν εν
υμιν τινεσ οτι αναστασισ νεκρων ουκ εστιν ει δε αναστασισ νεκρων ουκ εστιν ουδε χσ εγηγερται
ει δε χσ ουκ εγηγερται κενον αρα το κηρυγμα ημων κενη και η πιστισ ημων ευρισκομεθα δε και
ψευδομαρτυρεσ του θυ οτι εμαρτυρησαμεν κατα του θυ οτι ηγειρεν τον χν ον ουκ ηγειρεν ειπερ
αρα νεκροι ουκ εγειρονται ει γαρ νεκροι ουκ εγειρονται ουδε χσ εγηγερται ει δε χσ ουκ εγηγερται
ματαια η πιστισ υμων εστιν ετι εσται εν ταισ αμαρτιαισ υμων αρα και οι κοιμηθεντεσ εν χω
απωλοντο ει εν τη ζωη ταυτη εν χω ηλπικοτεσ εσμεν μονον ελεεινοτεροι παντων ανθρωπων εσμεν
μ νυνει δε χσ εγηγερται εκ νεκρων απαρχη των κεκοιμημενων επειδη γαρ δι ανθρωπου θανατοσ
και δι ανθρωπου αναστασισ νεκρων ωσπερ γαρ εν τω αδαμ

I. B^3 μανθανωσι III. B^3 ηγειρε τον

1 B^3 σιγατω 2 B^3 διακρινετωσαν et σιγατω 5 B^3 σιγατωσαν 9 B^3 γινωσκετω. Ibidem μου (a B^3 tantum ut vdtr) punctis notatum nec instauratum 11 B^3 γλωσσαισ et γινεσθω 27 B^3 εστε 29 B^3 νυνι

παντεσ αποθνησκουσιν ουτωσ και εν τω χ̅ω̅ παντεσ ζωοποιηθησονται εκαστοσ δε εν τω ιδιω ταγματι απαρχη χ̅σ̅ επειτα οι του χ̅υ̅ εν τη παρουσια αυτου ειτα το τελοσ οταν παραδιδοι την βασιλειαν τω θ̅ω̅ και πατρι οταν καταργηση πασαν αρχην και πασαν εξουσιαν και δυναμιν δει γαρ αυτον βασιλευειν αχρι ου θη παντασ τουσ εχθρουσ υπο τουσ ποδασ αυτου εσχατοσ εχθροσ καταργειται ο θανατοσ παντα γαρ υπεταξεν υπο τουσ ποδασ αυτου οταν δε ειπη παντα υποτετακται δηλον οτι εκτοσ του υποταξαντοσ αυτω τα παντα οταν δε υποταγη αυτω τα παντα τοτε αυτοσ ο υιοσ υποταγησεται τω υποταξαντι αυτω τα παντα ινα η ο θ̅σ̅ παντα εν πασιν επει τι ποιησουσιν οι βαπτιζομενοι υπερ των νεκρων ει ολωσ νεκροι ουκ εγειρονται τι και βαπτιζονται υπερ αυτων τι και ημεισ κινδυνευομεν πασαν ωραν καθ ημεραν αποθνησκω νη την υμετεραν καυχησιν αδελφοι ην εχω

εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ τω κ̅ω̅ ημων ει κατα ανθρωπον εθηριομαχησα εν εφεσω τι μοι το οφελοσ ει νεκροι ουκ εγειρονται φαγωμεν και πιωμεν αυριον γαρ αποθνησκομεν μη πλανασθε φθειρουσιν ηθη χρηστα ομειλιαι κακαι εκνηψατε δικαιωσ και μη αμαρτανετε αγνωσιαν γαρ θ̅υ̅ τινεσ εχουσιν προσ εντροπην υμιν λαλω αλλα ερει τισ πωσ εγειρονται οι νεκροι ποιω δε σωματι ερχον αφρων συ ο σπειρεισ ου ζωοποιειται εαν μη αποθανη και ο σπειρισ ου το σωμα το γενησομενον σπειρεισ αλλα γυμνον κοκκον ει τυχοι σειτου η τινοσ των λοιπων ο δε θ̅σ̅ διδωσιν αυτω σωμα καθωσ ηθελησεν και εκαστω των σπερματων ιδιον σωμα ου πα σαρξ η αυτη σαρξ αλλα αλλη μεν ανθρωπων αλλη δε σαρξ κτηνων αλλη δε σαρξ πτηνων αλλη δε ιχθυων και σωματα επουρανια και σωματα επιγεια αλλα ετερα μεν η των επουρανιων δοξα ετερα δε η των επιγειων αλλη δοξα ηλιου και αλλη δοξα σεληνησ και αλλη δοξα αστερων α

στηρ γαρ αστεροσ διαφερει εν δοξη ουτωσ και η αναστασισ των νεκρων σπειρεται εν φθορα εγει-
ρεται εν αφθαρσια· σπειρεται εν ατειμια εγειρεται εν δοξη· σπειρεται εν ασθενεια εγειρεται εν
μα δυναμει· σπειρεται σωμα ψυχικον εγειρεται σωμα πνευματικον ει εστιν σωμα ψυχικον εστιν
και πνευματικον ουτωσ και γεγραπται εγενετο ο πρωτοσ αδαμ εισ ψυχην ζωσαν ο εσχατοσ αδαμ εισ πνευμα ζωοποιουν αλλ ου πρωτον το πνευματικον αλλα το ψυχικον επειτα το πνευματικον ο πρωτοσ ανθρωποσ εκ γησ χοικοσ ο δευτεροσ ανθρωποσ εξ ουρανου οιοσ ο χοικοσ τοιουτοι και οι χοικοι και οιοσ ο επουρανιοσ τοιουτοι και οι επουρανιοι και καθωσ εφορεσαμεν την εικονα του χοικου φορεσομεν και την εικονα του επουρανιου τουτο δε φημι αδελφοι οτι σαρξ και αιμα βασιλειαν θ̅υ̅ κληρονομησαι ου δυναται ουδε η φθορα την αφθαρσιαν κληρονομει ιδου μυστηριον υμιν λεγω παντεσ ου κοιμηθη

II. B^3 εχουσι ηθελησε III. B^3 εστι bis
4 B^3 αχρισ 13 B^3 ομιλιαι 14 B^3 ερχονται 15 B^3 σπειρεισ 16 B^3 σιτου 17 B^3 πασα σαρξ 22 B^3 ατιμια

σομεθα παντεσ δε αλλαγησομεθα εν ατομω εν ρειπη οφθαλμου εν τη εσχατη σαλπιγγι· σαλπισει γαρ και οι νεκροι εγερθησονται αφθαρτοι και ημεισ αλλαγησομεθα δει γαρ το φθαρτον τουτο ενδυσασθαι αφθαρσιαν και το θνητον τουτο ενδυσασθαι αθανασιαν οταν δε το φθαρτον τουτο ενδυσηται αφθαρσιαν και το θνητον τουτο ενδυσηται αθανασιαν τοτε γενησεται ο λογοσ ο γεγραμμενοσ κατεποθη ο θανατοσ εισ νεικοσ που σου θανατε το νεικοσ που σου θανατε το κεντρον το δε κεντρον του θανατου η αμαρτια η δε δυναμισ τησ αμαρτιασ ο νομοσ τω δε θω χαρισ τω διδοντι ημιν το νεικοσ δια του κυ ημων ιυ χυ ωστε αδελφοι μου αγαπητοι εδραιοι γεινεσθε αμετακεινητοι περισσευοντεσ εν τω εργω του κυ παντοτε ειδοτεσ οτι ο κοποσ υμων ουκ εστιν κενοσ εν κω

μς περι δε τησ λογιασ τησ εισ τουσ αγιουσ ωσπερ διεταξα ταισ εκκλησιαισ τησ γαλατιασ ουτωσ και υμεισ ποιησατε κατα μιαν σαβ

βατου εκαστοσ υμων παρ εαυτω τιθετω θησαυριζων ο τι εαν ευοδωται ινα μη οταν ελθω τοτε λογειαι γεινωνται οταν δε παραγενωμαι ουσ αν δοκιμασητε δι επιστολων τουτουσ πεμψω απενεγκειν την χαριν υμων εισ ιερουσαλημ εαν δε αξιον η του καμε πορευεσθαι συν εμοι πορευσονται ελευσομαι δε προσ υμασ οταν μακεδονιαν διελθω μακεδονιαν γαρ διερχομαι προσ υμασ δε τυχον καταμενω η παραχειμασω ινα υμεισ με προπεμψητε ου εαν πορευωμαι ου θελω γαρ υμασ αρτι εν παροδω ιδειν ελπιζω γαρ χρονον τινα επειμειναι προσ υμασ εαν ο κσ επιτρεψη επιμενω δε εν εφεσω εωσ τησ πεντηκοστησ θυρα γαρ μοι ανεωγεν μεγαλη και ενεργησ και αντικειμενοι πολλοι εαν δε ελθη τειμοθεοσ βλεπετε ινα οφοβωσ γενηται προσ υμασ το γαρ εργον κυ εργαζεται ωσ εγω μη τισ ουν αυτον εξουθενηση προπεμψατε δε αυτον εν ειρηνη ινα ελθη προσ εμε εκδεχομαι γαρ αυτον περι δε απολλω του α

δελφου πολλα παρεκαλεσα αὐτον ινα ελθη προσ υμασ μετα των αδελφων και παντωσ ουκ ην θελημα ινα νυν ελθη ελευσεται δε οταν ευκαιρηση γρηγορειτε στηκετε εν τη πιστει ανδριζεσθε κραταιουσθε παντα υμων εν αγαπη γεινεσθω παρακαλω δε υμασ αδελφοι οιδατε την οικιαν στεφανα οτι εστιν. απαρχη τησ αχαιασ και εισ διακονιαν τοισ αγιοισ εταξαν εαυτουσ ινα και υμεισ υποτασσησθε τοισ τοιουτοισ και παντι τω συνεργουντι και κοπιωντι χαιρω δε επι τη παρουσια στεφανα και φορτουνατου και αχαικου οτι το υμετερον υστερημα ουτοι ανεπληρωσαν ανεπαυσαν γαρ το εμον πνευμα και το υμων επειγεινωσκετε ουν τουσ τοιουτουσ ασπαζονται υμασ αι εκκλησιαι τησ ασιασ ασπαζονται υμασ εν κω πολλα ακυλασ και πρισκα συν τη κατ οικον αυτων εκκλησια ασπαζονται υμασ οι αδελφοι παντεσ ασπασασθε αλληλουσ εν φιληματι αγιω ο ασπασμοσ τη εμη χει

I. B^3 εστι II. B^3 ανεωγε

1 B^3 ριπη 7 B^3 γινεσθε et αμετακινητοι 12 B^3 λογιαι et γινωνται 16 B^3 επιμειναι. Ibidem επιμένω hoc accentu B^3 18 B^3 τιμοθεοσ. Ibidem B^3 (demum^3 ut vdtr) αφοβωσ 23 B^3 γινεσθω 27 B^3 επιγινωσκετε

ρι παυλου ει τισ ου φιλει τον κ̅ν̅ ητω αναθεμα μαραναθα η χαρισ του κ̅υ̅ ι̅υ̅ μεθ υμων η αγαπη μου μετα παντων υμων εν χ̅ω̅ ι̅υ̅

προσ κορινθιουσ

> α̅ >

[εγραφη απο εφεσου]

προσ κορινθιουσ β

μγ παυλοσ αποστολοσ χ̅υ̅ ι̅υ̅ δια θεληματοσ θ̅υ̅ και τειμοθεοσ ο αδελφοσ τη εκκλησια του θ̅υ̅ τη ουση εν κορινθω συν τοισ αγιοισ πασι τοισ ουσι εν ολη τη αχαια χαρισ υμιν και ειρηνη απο θ̅υ̅ πατροσ ημων και κ̅υ̅ ι̅υ̅ χ̅υ̅ ευλογητοσ ο θ̅σ̅ και πατηρ του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ ο πατηρ των οικτειρμων και θ̅σ̅ πασησ παρακλησεωσ ο παρακαλων ημασ επι παση τη θλιψει ημων εισ το δυνασθαι ημασ παρακαλειν τουσ εν παση θλιψει δια τησ παρακλησεωσ ησ παρακαλουμεθα αυτοι ὑπο του θ̅υ̅ οτι καθωσ περισσευει τα παθηματα του χ̅υ̅ ει ημασ ουτωσ δια του χ̅υ̅ περισσευει και η παρακλησισ ημων ειτε δε θλειβομεθα υπερ τησ υμων παρακλησεωσ τησ ενεργουμενησ εν υπομονη των αυτων παθηματων ων και ημεισ πασχομεν και η ελπισ υμων βεβαια υπερ υμων ειτε παρακαλουμεθα υπερ τησ υμων παρακλησεωσ και σωτηριασ ειδοτεσ οτι ωσ κοινωνοι εστε των παθηματων ουτωσ και τησ παρακλησεωσ ου γαρ

θελομεν υμασ αγνοειν αδελφοι υπερ τησ θλιψεωσ ημων τησ γενομενησ εν τη ασια οτι καθ υπερβολην υπερ δυναμιν εβαρηθημεν ωστε εξαπορηθηναι ημασ και του ζην αλλα αυτοι εν εαυτοισ το αποκριμα του θανατου εσχηκαμεν ινα μη πεποιθοτεσ ωμεν εφ εαυτοισ αλλ επι τω θ̅ω̅ τω εγειροντι τουσ νεκρουσ οσ εκ τηλικουτου θανατου ερυσατο ημασ και ρυσεται εισ ον ηλπικαμεν και ετι ρυσεται συνυπουργουντων και υμων υπερ ημων τη δεησει ινα εκ πολλων προσωπων το εισ ημασ χαρισμα δια πολλων ευχαριστηθη υπερ υμων η γαρ καυχησισ ημων αυτη εστιν το μαρτυριον τησ συνειδησεωσ ημων οτι εν αγιοτητι και ειλικρινεια του θ̅υ̅ και ουκ εν σοφια σαρκικη αλλ εν χαριτι θ̅υ̅ ανεστραφημεν εν τω κοσμω περισσοτερωσ δε προσ υμασ ου γαρ αλλα γραφομεν υμιν αλλ η α αναγεινωσκετε ελπιζω δε οτι εωσ τελουσ επιγνωσεσθε καθωσ και επεγνωτε ημασ απο μερουσ οτι καυχημα υμων εσμεν καθαπερ

II. B^3 ουσιν III. B^3 εστι το

11 B^3 τιμοθεοσ 13 B^3 οικτιρμων 16 B^3 εισ ημασ 17 B^3 θλιβομεθα 24 B^3 (licet pro B^2 haberi possit) ερρυσατο 26 ημων a B^2 vel ipso * rescriptum est iusto fere spatio 29 B^3 αναγινωσκετε

και υμεισ ημων εν τη ημερα του κυ ημων ιυ και ταυτη τη πεποιθησει εβουλομην προτερον προσ υμασ ελθειν ινα δευτεραν χαραν σχητε και δι υμων διελθειν εισ μακεδονιαν και παλιν απο κεδονιασ ελθειν προσ υμασ και υφ υμων προπεμφθηναι εισ την ιουδαιαν τουτο ουν βουλομενοσ μητι αρα τη ελαφρια εχρησαμην η α βουλευομαι κατα σαρκα βουλευομαι ινα η παρ εμοι το ναι ναι και το ου ου πιστοσ δε ο θσ οτι ο λογοσ ημων ο προσ υμασ ουκ εστιν ναι και ου ο του θυ γαρ υιοσ ισ χσ ο εν υμιν δι ημων κηρυχθεισ δι εμου και σιλουανου και τειμοθεου ουκ εγενετο ναι και ου αλλα ναι εν αυτω γεγονεν οσαι γαρ επαγγελιαι θυ εν αυτω το ναι διο και δι αυτου το αμην τω θω προσ δοξαν δι ημων ο δε βεβαιων υμασ συν υμιν εισ χν και χρεισασ υμασ θσ ο και σφραγισαμενοσ ημασ και δουσ τον αρραβωνα του πνευματοσ εν ταισ καρδιαισ ημων εγω δε μαρτυρα τον θν επικαλουμαι επι την εμην ψυχην οτι φειδομενοσ

υμων ουκετι ηλθον εισ κορινθον ουχ οτι κυριευομεν υμων τησ πιστεωσ αλλα συνεργοι εσμεν τησ χαρασ υμων τη γαρ πιστει εστηκατε εκρεινα γαρ εμαυτω τουτο το μη παλιν εν λυπη προσ υμασ ελθειν ει γαρ εγω λυπω υμασ και τισ ο ευφραινων με ει μη ο λυπουμενοσ εξ εμου και εγραψα τουτο αυτο ινα μη ελθων λυπην σχω αφ ων εδει με χαιρειν πεποιθωσ επι παντασ υμασ οτι η εμη χαρα παντων υμων εστιν εκ γαρ πολλησ θλιψεωσ και συνοχησ καρδιασ εγραψα υμιν δια πολλων δακρυων ουχ ινα λυπηθητε αλλα την αγαπην ινα γνωτε ην εχω περισσοτερωσ εισ υμασ ει δε τισ λελυπηκεν ουκ εμε λελυπηκεν αλλα απο μερουσ ινα μη επιβαρω παντασ υμασ ικανον τω τοιουτω η επιτειμια αυτη η υπο των πλειονων ωστε τουναντιον υμασ χαρισασθαι και παρακαλεσαι μηπωσ τη περισσοτερα λυπη καταποθη ο τοιουτοσ διο παρακαλω υμασ κυρωσαι εισ αυτον αγαπην εισ τουτο γαρ και εγραψα ινα γνω την δοκιμην

υμων η εισ παντα υπηκοοι εστε ω δε τι χαριζεσθε καγω και γαρ εγω ο κεχαρισμαι ει τι κεχαρισμαι δι υμασ εν προσωπω χυ ινα μη πλεονεκτηθωμεν υπο του σατανα ου γαρ αυτου τα νοηματα
μδ αγνοουμεν ελθων δε εισ την τρωαδα εισ το ευαγγελιον του χυ και θυρασ μοι ανεωγμενησ
εν κω ουκ εσχηκα ανεσιν τω πνευματι μου τω μη ευρειν με τιτον τον αδελφον μου αλλα αποταξαμενοσ αυτοισ εξηλθον εισ μακεδονιαν τω δε θω χαρισ τω παντοτε θριαμβευοντι ημασ εν τω χω και την οσμην τησ γνωσεωσ αυτου φανερουντι δι ημων εν παντι τοπω οτι χυ ευωδια εσμεν τω θω εν τοισ σωζομενοισ και εν τοισ απολλυμενοισ οισ μεν οσμη εκ θανατου εισ θανατον οισ δε οσμη εκ ζωησ εισ ζωην και προσ ταυτα τισ ικανοσ ου γαρ εσμεν ωσ οι πολλοι καπηλευοντεσ τον λογον του θυ αλλα ωσ εξ ειλικρεγειασ αλλ ωσ εκ θυ κατεναντι θυ εν χω λαλουμεν αρχομεθα παλιν εαυτουσ συνισταν η μη χρηζομεν ωσ τινεσ συστατι

I. B^3 εστι ναι

3 B^3 demum ut vdtr μακεδονιασ 6 B^3 τιμοθεου 8 B^3 χρισασ. Ibidem υμασ (sec. loco): B^2, vix enim ipse * est, ημασ 12 B^3 εκρινα 18 B^3 επιτιμια 29 ειλικρεγειασ: B^2 (ut vdtr) ειλικρινειασ, B^3 (altero ν superposito) ειλικριννειασ

κων επιστολων προσ υμασ η εξ υμων η επιστολη ημων υμεισ εστε ενγεγραμμενη εν ταισ καρδιαισ ημων γεινωσκομενη και αναγεινωσκομενη υπο παντων ανθρωπων φανερουμενοι οτι εστε επιστολη χ̅υ̅ διακονηθεισα υφ ημων και ενγεγραμμενη ου μελανι αλλα πνευματι θ̅υ̅ ζωντοσ ουκ εν πλαξιν λιθιναισ αλλ εν πλαξιν καρδιαισ σαρκιναισ πεποιθησιν δε τοιαυτην εχομεν δια του χ̅υ̅ προσ τον θ̅ν̅ ουχ οτι αφ εαυτων ικανοι εσμεν λογισασθαι ωσ εξ αυτων αλλ η ικανοτησ ημων εκ του θ̅υ̅ οσ και ικανωσεν ημασ διακονουσ καινησ διαθηκησ ου γραμματοσ αλλα πνευματοσ το γαρ γραμμα αποκτεινει το δε πνευμα ζωοποιει ει δε η διακονια του θανατου εν γραμματι εντετυπωμενη λιθοισ εγενηθη εν δοξη ωστε μη δυνασθαι ατενισαι τουσ υιουσ ισραηλ εισ το προσωπον μωυσεωσ δια την δοξαν του προσωπου αυτου την καταργουμενην πωσ ουχι μαλλον η διακονια του πνευματοσ εσται εν δοξη

ει γαρ η διακονια τησ κατακρισεωσ δοξα πολλω μαλλον περισσευει η διακονια τησ δικαιοσυνησ δοξη και γαρ ου δεδοξασται το δεδοξασμενον εν τουτω τω μερει εινεκεν τησ υπερβαλλουσησ δοξησ ει γαρ το καταργουμενον δια δοξησ πολλω μαλλον το μενον εν δοξη εχοντεσ ουν τοιαυτην ελπιδα πολλη παρρησια χρωμεθα και ου καθαπερ μωυσησ ετιθει καλυμμα επι το προσωπον αυτου προσ το μη ατενισαι τουσ υιουσ ισραηλ εισ το τελοσ του καταργουμενου αλλα επωρωθη τα νοηματα αυτων αχρι γαρ τησ σημερον ημερασ το αυτο καλυμμα επι τη αναγνωσει τησ παλαιασ διαθηκησ μενει μη ανακαλυπτομενον οτι εν χ̅ω̅ καταργειται αλλ εωσ σημερον ηνικα αν αναγεινωσκηται μωυσησ ʽκαλυμμα επι την καρʼ ʽδιαν αυτων κειται · ηνιʼ ʽκα δ αν επιστρεψη προσʼ ʽκ̅ν̅ περιερειται τοʼ καλυμμα επι την καρδιαν αυτων κειται· ηνικα δ αν επιστρεψη προσ κ̅ν̅ περιερειται το καλυμμα ο δε κ̅σ̅ το πνευμα εστιν ου δε το πνευ

μα κ̅υ̅ ελευθερια ημεισ δε παντεσ ανακεκαλυμμενω προσωπω την δοξαν κ̅υ̅ κατοπτριζομενοι την αυτην εικονα μεταμορφουμεθα απο δοξησ εισ δοξαν καθωσπερ απο κ̅υ̅ πνευματοσ δια τουτο εχοντεσ την διακονιαν ταυτην καθωσ ηλεηθημεν ουκ εγκακουμεν αλλα απειπαμεθα τα κρυπτα τησ αισχυνησ μη περιπατουντεσ εν πανουργια μηδε δολουντεσ τον λογον του θ̅υ̅ αλλα τη φανερωσει τησ αληθειασ συνιστανοντεσ εαυτουσ προσ πασαν συνειδησιν ανθρωπων ενωπιον του θ̅υ̅ ει δε και εστιν κεκαλυμμενον το ευαγγελιον ημων εν τοισ απολλυμενοισ εστιν κεκαλυμμενον εν οισ ο θ̅σ̅ του αιωνοσ τουτου ετυφλωσεν τα νοηματα των απιστων εισ το μη αυγασαι τον φωτισμον του
με ευαγγελιου τησ δοξησ του χ̅υ̅ οσ εστιν εικων του θ̅υ̅ ου γαρ εαυτουσ κηρυσσομεν αλλα χ̅ν̅ ι̅ν̅ κ̅ν̅ εαυτουσ δε δουλουσ υμων δια ι̅ν̅ οτι θ̅σ̅ ο ειπων εκ σκοτουσ φωσ λαμψει οσ ελαμψεν εν ταισ καρδιαισ ημων προσ φωτισμον τησ

I. B^3 πλαξι bis III. B^3 εστι bis ετυφλωσε

1 B^3 εγγεγραμμενη 2 B^3 γινωσκομενη et αναγινωσκομενη 3 B^3 εγγεγραμμενη 17 B^3 αναγινωσκηται 18 et 19 verba καλυμμα επι την usque περιερειται (B^3 περιαιρ., item post) το a B^3 signis notata nec instaurata sunt

γνωσεως της δοξης του θυ εν προσωπω χυ εχομεν δε τον θησαυρον τουτον εν οστρακινοις σκευεσιν ινα η υπερβολη της δυναμεως η του θυ και μη εξ ημων εν παντι θλειβομενοι αλλ ου στενοχωρουμενοι απορουμενοι αλλ ουκ εξαπορουμενοι διωκομενοι αλλ ουκ εγκαταλειπομενοι καταβαλλομενοι αλλ ουκ απολλυμενοι παντοτε την νεκρωσιν του ιυ εν τω σωματι περιφεροντες ινα και η ζωη του ιυ εν τω σωματι ημων φανερωθη αει γαρ ημεις οι ζωντες εις θανατον παραδιδομεθα δια ιν ινα και η ζωη του ιυ φανερωθη εν τη θνητη σαρκι ημων ωστε ο θανατος εν ημιν ενεργειται η δε ζωη εν υμιν εχοντες δε το αυτο πνευμα της πιστεως κατα το γεγραμμενον επιστευσα διο ελαλησα και ημεις πιστευομεν διο και λαλουμεν ειδοτες οτι ο εγειρας τον ιν και ημας συν ιυ εγερει και παραστησει συν υμιν ταρ παντα δι υμας ινα η χαρις πλεονασασα δια των πλειονων την ευχαριστιαν περισσευση εις την

δοξαν του θυ διο ουκ εγκακουμεν αλλ ει και ο εξω ημων ανθρωπος διαφθειρεται αλλ ο εσω ημων ανακαινουται ημερα και ημερα το γαρ παραυτικα ελαφρον της θλειψεως καθ υπερβολην εις υπερβολην αιωνιον βαρος δοξης κατεργαζεται ημιν μη σκοπουντων ημων τα βλεπομενα αλλα τα μη βλεπομενα τα γαρ βλεπομενα προσκαιρα τα δε μη βλεπομενα αιωνια οιδαμεν γαρ οτι εαν η επιγειος ημων οικια του σκηνους καταλυθη οικοδομην εκ θυ εχομεν οικιαν αχειροποιητον αιωνιον εν τοις ουρανοις και γαρ εν τουτω στεναζομεν το οικητηριον ημων το εξ ουρανου επενδυσασθαι επιποθουντες ειπερ και ενδυσαμενοι ου γυμνοι ευρεθησομεθα και γαρ οι οντες εν τω σκηνει στεναζομεν βαρουμενοι εφ ω ου θελομεν εκδυσασθαι αλλ επενδυσασθαι ινα καταποθη το θνητον υπο της ζωης ο δε κατεργασαμενος ημας εις αυτο τουτο θς ο δους ημιν τον αρραβωνα του πνευματος θαρρουντες ουν παντοτε και

ειδοτες οτι ενδημουντες εν τω σωματι εκδημουμεν απο του κυ δια πιστεως γαρ περιπατουμεν ου δια ειδους θαρρουμεν δε και ευδοκουμεν μαλλον εκδημησαι εκ του σωματος και ενδημησαι προς τον κν διο και φιλοτειμουμεθα ειτε ενδημουντες ειτε εκδημουντες ευαρεστοι αυτω ειναι τους γαρ παντας ημας φανερωθηναι δει εμπροσθεν του βηματος του χυ ινα κομισηται εκαστος τα δια του σωματος προς α επραξεν ειτε αγαθον ειτε κακον ειδοτες ουν τον φοβον του κυ ανθρωπους πειθομεν θω δε πεφανερωμεθα ελπιζω δε και εν ταις συνειδησεσιν υμων πεφανερωσθαι ου παλιν εαυτους συνιστανομεν υμιν αλλα αφορμην διδοντες ημιν καυχηματος υπερ υμων ινα εχητε προς τους εν προσωπω καυχωμενους και μη εν καρδια ειτε γαρ εξεστημεν θω ειτε σωφρονουμεν υμιν η γαρ αγαπη του χυ συνεχει ημας κρειναντας τουτο οτι εις υπερ παντων απεθανεν αρα οι παντες απεθανον και υπερ

2 B³ θλιβομενοι 3 B³ εγκαταλιπομενοι 9 ταρ: iam ante B³ ut vdtr (a B²) correctum τα γαρ 12 B³ θλιψεως 23 B³ φιλοτιμουμεθα 27 ημιν: B³ υμιν 29 B³ κριναντας

παντων απεθανεν ινα οι ζωντες μηκετι εαυτοις ζωσιν αλλα τω υπερ αυτων αποθανοντι και εγερθεντι ωστε ημεις απο του νυν ουδενα οιδαμεν κατα σαρκα ει και εγνωκαμεν κατα σαρκα χ̅ν αλλα νυν ουκετι γεινωσκομεν ωστε ει τις εν χ̅ω καινη κτισις τα αρχαια παρηλθεν ιδου γεγονεν καινα τα δε παντα εκ του θυ του καταλλαξαντος ημας εαυτω δια χυ και δοντος ημιν την διακονιαν της καταλλαγης ως οτι θς ην εν χω κοσμον καταλλασσων εαυτω μη λογιζομενος αυτοις τα παραπτωματα αυτων και θεμενος εν ημιν τον λογον της καταλλαγης υπερ χ̅υ ουν πρεσβευομεν ως του θυ παρακαλουντος δι ημων δεομεθα υπερ χ̅υ καταλλαγητε τω θω τον μη γνοντα αμαρτιαν υπερ ημων αμαρτιαν εποιησεν ινα ημεις γενωμεθα δικαιοσυνη θυ εν αυτω συνεργουντες δε και παρακαλουμεν μη εις κενον την χαριν του θυ δεξασθαι υμας λεγει γαρ καιρω δεκτω επηκουσα σου και εν ημερα σωτηριας εβοηθη

σα σοι ιδου νυν καιρος ευπροσδεκτος ιδου νυν ημερα σωτηριας μηδεμιαν εν μηδενι διδοντες προσκοπην ινα μη μωθη η διακονια αλλ εν παντι συνιστανοντες εαυτους ως θυ διακονοι εν υπομονη πολλη· εν θλειψεσιν· εν αναγκαις· εν στενοχωριαις· εν πληγαις· εν φυλακαις· εν ακαταστασιαις· εν κοποις· εν αγρυπνιαις· εν νηστειαις· εν αγνοτητι· εν γνωσει· εν μακροθυμια· εν χρηστοτητι· εν πνευματι αγιω· εν αγαπη ανυποκριτω· εν λογω αληθειας· εν δυναμει θυ· δια των οπλων της δικαιοσυνης των δεξιων και αριστερων· δια δοξης και ατειμιας δια δυσφημιας και ευφημιας ως πλανοι και αληθεις ως αγνοουμενοι και επιγεινωσκομενοι ως αποθνησκοντες και ιδου ζωμεν ως παιδευομενοι και μη θανατουμενοι ως λυπουμενοι αει δε χαιροντες ως πτωχοι πολλους δε πλουτιζοντες ως μηδεν εχοντες και παντα κατεχοντες το στομα ημων ανεωγεν προς υμας κορινθιοι η καρδια υμων πεπλατυνται .

ου στενοχωρεισθε εν ημιν στενοχωρεισθε δε εν τοις σπλαγχνοις υμων την δε αυτην αντιμισθιαν ως
μζ τεκνοις λεγω πλατυνθητε και υμεις μη γεινεσθε ετεροζυγουντες απιστοις τις γαρ μετοχη δικαιοσυνη και ανομια η τις κοινωνια φωτι προς σκοτος τις δε συμφωνησις χ̅υ προς βελιαρ η τις μερις πιστου μετα απιστου τις δε συ̅καταθεσις ναω θυ μετα ειδωλων ημεις γαρ ναος θυ εσμεν ζωντος καθως ειπεν ο θς οτι ενοικησω εν αυτοις και ενπεριπατησω και εσομαι αυτων θς και αυτοι εσονται μου λαος διο εξελθατε εκ μεσου αυτων και αφορισθητε λεγει κς και ακαθαρτου μη απτεσθε καγω εισδεξομαι υμας και εσομαι υμιν εις πατερα και υμεις εσεσθε μοι εις υιους και θυγατερας λεγει κ̅ς παντοκρατωρ ταυτας ουν εχοντες τας επαγγελιας αγαπητοι καθαρισωμεν εαυτους απο παντος μολυσμου σαρκος και πνευματος επιτελουντες αγιωσυνην εν φοβω θυ χωρησατε ημας ουδενα ηδικησαμεν ουδενα εφθειραμεν

I. B^3 γεγονε II. B^3 ανεωγε

3 B^3 γινωσκομεν 12 B^3 μωμηθη 13 B^3 θλιψεσιν 16 B^3 ατιμιας 17 B^3 επιγινωσκομενοι 22 B^3 γινεσθε 24 B^3 συγκαταθεσις 25 B^3 εμπεριπατησω

ουδενα επλεονεκτησαμεν προς κατακρισιν ου λεγω προειρηκα γαρ οτι εν ταισ καρδιαισ ημων εισ το συναποθανειν και συνζην πολλη μοι παρρησια προσ υμασ πολλη μοι καυχησισ υπερ υμων πεπληρωμαι τη παρακλησει υπερπερισσευομαι εν τη χαρα επι παση τη θλιψει ημων και γαρ ελθοντων ημων εισ μακεδονιαν ουδεμιαν εσχεν ανεσιν η σαρξ ημων αλλ εν παντι θλειβομενοι εξωθεν μαχαι εσωθεν φοβοι αλλ ο παρακαλων τουσ ταπεινουσ παρεκαλεσεν ημασ ο θσ εν τη παρουσια τιτου ου μονον δε εν τη παρουσια αυτου αλλα και εν τη παρακλησει η παρεκληθη εφ υμιν αναγγελλων ημιν την υμων επιποθησιν τον υμων οδυρμον τον υμων ζηλον υπερ εμου ωστε με μαλλον χαρηναι οτι ει και ελυπησα υμασ εν τη επιστολη ου μεταμελομαι ει δε και μετεμελομην βλεπω οτι η επιστολη εκεινη ει και προσ ωραν ελυπησεν υμασ νυν χαιρω ουχ οτι ελυπηθητε αλλ οτι ελυπηθητε εισ μετανοιαν

ελυπηθητε γαρ κατα θν ινα εν μηδενι ζημιωθητε εξ ημων η γαρ κατα θν λυπη μετανοιαν εισ σωτηριαν αμεταμελητον εργαζεται η δε του κοσμου λυπη θανατον κατεργαζεται ιδου γαρ αυτο τουτο το κατα θν λυπηθηναι ποσην κατηργασατο υμιν σπουδην αλλα απολογιαν αλλα αγανακτησιν αλλα φοβον αλλα επιποθησιν αλλα ζηλον αλλα εκδικησιν εν παντι συνεστησατε εαυτουσ αγνουσ ειναι τω πραγματι αρα ει και εγραψα υμιν ουχ ενεκεν του αδικησαντοσ αλλ ουδε ενεκεν του αδικηθεντοσ αλλα ενεκεν του φανερωθηναι την σπουδην υμων την υπερ ημων προσ υμασ ενωπιον του θυ δια τουτο παρακεκλημεθα επι δε τη παρακλησει ημων περισσοτερωσ μαλλον εχαρημεν επι τη χαρα τιτου οτι αναπεπαυται το πνευμα αυτου απο παντων υμων οτι ει τι αυτω υπερ υμων κεκαυχημαι ου κατησχυνθην αλλ ωσ παντα εν αληθεια ελαλησαμεν υμιν ουτωσ και η καυχησισ υ

μων επι τιτου αληθεια εγενηθη και τα σπλαγχνα αυτου περισσοτερωσ εισ υμασ εστιν αναμιμνη-
σκομενου την παντων υμων υπακοην ωσ μετα φοβου και τρομου εδεξασθε αυτον χαιρω οτι εν
μη παντι θαρρω εν υμιν γνωριζομεν δε υμιν αδελφοι την χαριν του θυ την δεδομενην εν ταισ
εκκλησιαισ τησ μακεδονιασ οτι εν πολλη δοκιμη θλιψεωσ η περισσεια τησ χαρασ αυτων και η
κατα βαθουσ πτωχεια αυτων επερισσευσεν εισ το πλουτοσ τησ απλοτητοσ αυτων οτι κατα δυνα-
μιν μαρτυρω και παρα δυναμιν αυθαιρετοι μετα πολλησ παρακλησεωσ δεομενοι ημων την χαριν
και την κοινωνιαν τησ διακονιασ τησ εισ τουσ αγιουσ και ου καθωσ ηλπικαμεν αλλ εαυτουσ
εδωκαν πρωτον τω κω και ημιν δια θεληματοσ θυ εισ το παρακαλεσαι ημασ τιτον ινα καθωσ
ενηρξατο ουτωσ και επιτελεση εισ υμασ και την χαριν ταυτην αλλ ωσπερ εν παντι περισσευετε
πιστει και λογω και γνωσει και παση σπου

2 B[3] συζην 4 B[3] θλιβομενοι 13 B[3] κατειργασατο

δη και τη εξ ημων εν υμιν αγαπη ινα και εν ταυτη τη χαριτι περισσευητε ου κατ επιταγην
λεγω αλλα δια τησ ετερων σπουδησ και το τησ υμετερασ αγαπησ γνησιον δοκιμαζων γεινωσκετε
γαρ την χαριν του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ οτι δι υμασ επτωχευσεν πλουσιοσ ων ινα υμεισ τη εκεινου πτωχεια
πλουτησητε και γνωμην εν τουτω διδωμι τουτο γαρ υμιν συμφερει οιτινεσ ου μονον το ποιησαι
αλλα και το θελειν προενηρξασθε απο περυσι νυνει δε και το ποιησαι επιτελεσατε οπωσ καθαπερ
η προθυμια του θελειν ουτωσ και το επιτελεσαι εκ του εχειν ει γαρ η προθυμια προκειται καθο
εαν εχη ευπροσδεκτοσ ου καθο ουκ εχει ου γαρ ινα αλλοισ ανεσισ υμιν θλειψισ αλλ εξ ισοτητοσ
εν τω νυν καιρω το υμων περισσευμα εισ το εκεινων υστερημα ινα και το εκεινων περισσευμα
\> γενηται εισ το υμων υστερημα οπωσ γενηται ισοτησ καθωσ γεγραπται ο το πολυ ουκ επλεο-
\> νασεν και ο

\> το ολιγον ουκ ηλαττονησεν χαρισ δε τω θ̅ω̅ τω διδοντι την αυτην σπουδην υπερ υμων εν τη
καρδια τιτου οτι την μεν παρακλησιν εδεξατο σπουδαιοτεροσ δε υπαρχων αυθαιρετοσ εξηλθεν
προσ υμασ συνεπεμψαμεν δε μετ αυτου τον αδελφον ου ο επαινοσ εν τω ευαγγελιω δια
πασων των εκκλησιων ου μονον δε αλλα και χειροτονηθεισ υπο των εκκλησιων συνεκδημοσ
ημων εν τη χαριτι ταυτη τη διακονουμενη υφ ημων προσ την του κ̅υ̅ δοξαν και προθυμιαν
ημων στελλομενοι τουτο μη τισ ημασ μωμησηται εν τη αδροτητι ταυτη τη διακονουμενη υφ
ημων προνοουμεν γαρ καλα ου μονον ενωπιον κ̅υ̅ αλλα και ενωπιον ανθρωπων συνεπεμψαμεν
δε αυτοισ τον αδελφον ημων ον εδοκιμασαμεν εν πολλοισ πολλακισ σπουδαιον οντα νυνει δε
πολυ σπουδαιοτερον πεποιθησει δε πολλη τη εισ υμασ ειτε υπερ τιτου κοινωνοσ εμοσ και εισ
υμασ συνεργοσ ει

τε αδελφοι ημων αποστολοι εκκλησιων δοξα χ̅υ̅ την ουν ενδειξιν τησ αγαπησ υμων και ημων
μθ καυχησεωσ υπερ υμων εισ αυτουσ ενδεικνυμενοι εισ προσωπον των εκκλησιων περι μεν γαρ
τησ διακονιασ τησ εισ τουσ αγιουσ περισσον εμοι εστιν το γραφειν υμιν οιδα γαρ την προθυμιαν
υμων ην υπερ υμων καυχωμαι μακεδοσιν οτι αχαια παρεσκευασται απο περυσι και το υμων
ζηλοσ ηρεθισε τουσ πλειονασ επεμψα δε τουσ αδελφουσ ινα μη το καυχημα υμων το υπερ
υμων κενωθη εν τω μερει τουτω ινα καθωσ ελεγον παρεσκευασμενοι ητε μηπωσ ελθωσιν συν εμοι
μακεδονεσ και ευρωσιν υμασ απαρασκευαστουσ καταισχυνθωμεν ημεισ ινα μη λεγωμεν υμεισ εν
τη υποστασει ταυτη αναγκαιον ουν ηγησαμην παρακαλεσαι τουσ αδελφουσ ινα προελθωσιν
προσ υμασ και προκαταρτισωσιν την προεπηγγελμενην ευλογιαν υμων ταυτην ετοιμην ειναι ουτωσ
ωσ ευλογιαν και

I. B³ επτωχευσε επλεονασε II. B³ ηλαττονησε εξηλθε III. B³ εστι το ελθωσι προελθωσι προκαταρτισωσι
2 B³ γινωσκετε 5 B³ νυνι 7 B³ θλιψισ 18 B³ νυνι 25 B³ καυχ. ημων 27 B³ λεγ. υμεισ

μη ως πλεονεξιαν τουτο δε ο σπειρων φειδομενωσ φειδομενωσ και θερισει και ο σπειρων επ ευλογιαις επ ευλογιαις και θερισει εκαστοσ καθωσ προηρηται τη καρδια μη εκ λυπησ η εξ αναγκησ ιλαρον γαρ δοτην αγαπα ο θσ δυνατει δε ο θσ πασαν χαριν περισσευσαι εισ υμασ ινα εν παντι παντοτε πασαν αυταρκειαν εχοντεσ περισσευητε εισ παν εργον αγαθον καθωσ γεγραπται εσκορπισεν εδωκεν τοισ πενησιν η δικαιοσυνη αυτου μενει εισ τον αιωνα ο δε επιχορηγων σπορον τω σπειροντι και αρτον εισ βρωσιν χορηγησει και πληθυνει τον σπορον υμων και αυξησει τα γενηματα τησ δικαιοσυνησ υμων εν παντι πλουτιζομενοι εισ πασαν απλοτητα ητισ κατεργαζεται δι ημων ευχαριστειαν θυ οτι η διακονια τησ λιτουργιασ ταυτησ ου μονον εστιν προσαναπληρουσα τα υστερηματα των αγιων αλλα και περισσευουσα δια πολλων ευχαριστιων τω χ̅ω̅ και δια τησ δοκιμησ

τησ διακονιασ ταυτησ δοξαζοντεσ τον θν επι τη υποταγη τησ ομολογιασ υμων εισ το ευαγγελιον του χ̅υ̅ και απλοτητι τησ κοινωνιασ εισ αυτουσ και εισ παντασ και αυτων δεησει υπερ ημων επιποθουντων υμασ δια την υπερβαλλουσαν χαριν του θυ εφ υμιν χαρισ τω θω επι τη ανεκδιηγητω αυτου δωρεα αυτοσ δε εγω παυλοσ παρακαλω υμασ δια τησ πραυτητοσ και επιεικειασ του χ̅υ̅ οσ κατα προσωπον μεν ταπεινοσ εν υμιν απων δε θαρρω δι υμασ δεομαι δε το μη παρων θαρρησαι τη πεποιθησει η λογιζομαι τολμησαι επι τινασ τουσ λογιζομενουσ ημασ ωσ κατα σαρκα περιπατουντασ εν σαρκι γαρ περιπατουντεσ ου κατα σαρκα στρατευομεθα τα γαρ οπλα τησ στρατειασ ημων ου σαρκικα αλλα δυνατα τω θω προσ καθαιρεσιν οχυρωματων λογισμουσ καθαιρουντεσ και παν υψωμα επαιρομενον κατα τησ γνωσεωσ του θυ και αιχμαλωτιζοντεσ παν νοημα εισ την υπακοην του χ̅υ̅ και εν ετοιμω εχοντεσ εκδικη

σαι πασαν παρακοην οταν πληρωθη υμων η υπακοη τα κατα προσωπον βλεπετε ει τισ δοκει πεποιθεναι εαυτω χρειστου ειναι τουτο λογιζεσθω παλιν εφ εαυτου οτι καθωσ αυτοσ χ̅υ̅ ουτωσ και ημεισ εαν γαρ περισσοτερον τι καυχησωμαι περι τησ εξουσιασ ημων ησ εδωκεν ο κ̅σ̅ εισ οικοδομην και ουκ εισ καθαιρεσιν υμων ουκ αισχυνθησομαι ινα μη δοξω ωσ αν εκφοβειν υμασ δια των επιστολων οτι αι επιστολαι μεν φασιν βαρειαι και ισχυραι η δε παρουσια του σωματοσ ασθενησ και ο λογοσ εξουδενημενοσ τουτο λογιζεσθω ο τοιουτοσ οτι οιοι εσμεν τω λογω δι επιστολων αποντεσ τοιουτοι και παροντεσ τω εργω ου γαρ τολμω ενκρειναι η συνκρειναι εαυτουσ τισιν των εαυτουσ συνιστανοντων αλλα αυτοι εν εαυτοισ εαυτουσ μετρουντεσ και συνκρεινοντεσ εαυτουσ εαυτοισ ου συνειασιν ημεισ δε ουκ εισ τα αμετρα καυχησομεθα αλλα κατα το μετρον του κανονοσ ου εμερισεν ημιν ο θσ μετρου εφικεσθαι α

I. B^3 εδωκε εστι πρ. III. B^3 φασι τισι

8 B^3 ευχαριστιαν et λειτουργιας 22 B^3 χριστου 27 B^3 εγκριναι et συγκριναι 28 B^3 συγκρινοντες 29 B^3 συνιασιν

χρι και υμων ως γαρ μη εφικνουμενοι εις υμας υπερεκτεινομεν εαυτους αχρι γαρ και υμων εφθα-
σαμεν εν τω ευαγγελιω του χ̅υ̅ ουκ εις τα αμετρα καυχωμενοι εν αλλοτριοις κοποις ελπιδα δε
εχοντες αυξανομενης της πιστεως ημων εν υμιν μεγαλυνθηναι κατα τον κανονα ημων εις περισ-
σειαν εις τα υπερεκεινα υμων ευαγγελισασθαι ουκ εν αλλοτριω κανονι εις τα ετοιμα καυχησα-
σθαι ο δε καυχωμενος εν κ̅ω̅ καυχασθω ου γαρ ο εαυτον συνιστανων εκεινος εστιν δοκιμος αλλα
να ον ο κ̅ς̅ συνιστησιν οφελον ανειχεσθε μου μεικρον τι αφροσυνης αλλα και ανεχεσθε μου
ζηλω γαρ υμας θ̅υ̅ ζηλω ηρμοσαμην γαρ υμας ενι ανδρι παρθενον αγνην παραστησαι τω χ̅ω̅
φοβουμαι δε μηπως ως ο οφις εξηπατησεν ευαν εν τη πανουργια αυτου φθαρη τα νοηματα υμων
απο της απλοτητος και της αγνοτητος της εις τον χ̅ν̅ ει μεν γαρ ο ερχομενος αλλον ι̅ν̅ κηρυσσει
ον ουκ εκηρυξαμεν η πνευμα ετερον λαμβανετε ο ουκ ελαβετε

η ευαγγελιον ετερον ο ουκ εδεξασθε καλως ανεχεσθε λογιζομαι δε μηδεν υστερηκεναι των υπερ-
λειαν αποστολων ει δε και ιδιωτης τω λογω αλλ ου τη γνωσει αλλ εν παντι φανερωσαντες εν
πασιν εις υμας η αμαρτιαν εποιησα εμαυτον ταπεινων ινα υμεις υψωθητε οτι δωρεαν το του θ̅υ̅
ευαγγελιον ευηγγελισαμην υμιν αλλας εκκλησιας εσυλησα λαβων οψωνιον προς την υμων διακο-
νιαν και παρων προς υμας και υστερηθεις ου κατεναρκησα ουθενος το γαρ υστερημα μου προσ-
ανεπληρωσαν οι αδελφοι ελθοντες απο μακεδονιας και εν παντι αβαρη εμαυτον υμιν ετηρησα
και τηρησω εστιν αληθεια χ̅υ̅ εν εμοι οτι η καυχησις αυτη ου φραγησεται εις εμε εν τοις κλι-
μασι της αχαιας διατι ουκ αγαπω υμας ο θ̅ς̅ οιδεν ο δε ποιω και ποιησω ινα εκκοψω την αφορ-
μην των θελοντων αφορμην ινα εν ω καυχωνται ευρεθωσιν καθως και ημεις οι γαρ τοιουτοι
ψευδαποστολοι εργαται δολιοι μετασχημα

τιζομενοι εις αποστολους χ̅υ̅ και ου θαυμα αυτος γαρ ο σατανας μετασχηματιζεται εις αγγελον
φωτος ου μεγα ουν ει και οι διακονοι αυτου μετασχηματιζονται ως δικονοι δικαιοσυνης ων το
νβ τελος εσται κατα τα εργα αυτων παλιν λεγω μη τις με δοξη αφρονα ειναι ει δε μηγε καν
ως αφρονα δεξασθε με ινα καγω μεικρον τι καυχησωμαι ο λαλω ου κατα κ̅ν̅ λαλω αλλ ως εν
αφροσυνη εν ταυτη τη υποστασει της καυχησεως επει πολλοι καυχωνται κατα την σαρκα καγω
καυχησομαι ηδεως γαρ ανεχεσθε των αφρονων φρονιμοι οντες ανεχεσθε γαρ ει τις υμας κατα-
δουλοι ει τις κατεσθιει ει τις λαμβανει ει τις επαιρεται ει τις εις προσωπον υμας δερει κατα
ατειμιαν λεγω ως οτι ημεις ησθενηκαμεν εν ω δ αν τις τολμα εν αφροσυνη λεγω τολμω καγω·
εβραιοι εισιν καγω· ισραηλειται εισιν καγω σπερμα αβρααμ εισιν· καγω διακονοι χ̅υ̅ εισιν
παραφρονων λαλω υπερ

I. B^3 εστι δοκ. II. B^3 ευρεθωσι III. B^3 εισι quater

4 B^3 ὑπὲρ ἐκεῖνα his signis 6 B^3 μικρον 12 B^3 υπερλιαν 22 B^3 διακονοι 24 B^3 μικρον 28 B^3 ατιμιαν 29 B^3 ισραηλιται

εγω εν κοποισ περισσοτερωσ· εν φυλακαισ περισσοτερωσ· εν πληγαισ υπερβαλλοντωσ· εν θανατοισ πολλακισ· υπο ιουδαιων πεντακισ τεσσερακοντα παρα μιαν ελαβον τρισ εραβδισθην· απαξ ελιθασθην τρισ εναυαγησα· νυχθημερον εν τω βυθω πεποιηκα· οδοιποριαισ πολλακισ· κινδυνοισ ποταμων· κινδυνοισ ληστων· κινδυνοισ εκ γενουσ· κινδυνοισ εξ εθνων· κινδυνοισ εν πολει· κινδυνοισ εν ερημια· κινδυνοισ εν θαλασση· κινδυνοισ εν ψευδαδελφοισ· κοπω και μοχθω· εν αγρυπνιαισ πολλακισ· εν λειμω και διψη· εν νηστειαισ πολλακισ· εν ψυχει και γυμνοτητι· χωρισ των παρεκτοσ η επιστασισ μοι η καθ ημεραν η μεριμνα πασων των εκκλησιων τισ ασθενει και ουκ ασθενω τισ σκανδαλιζεται και ουκ εγω πυρουμαι ει καυχασθαι δει τα τησ ασθενειασ καυχησομαι ο θ̅σ̅ και πατηρ του κ̅υ̅ ι̅υ̅ οιδεν ο ων ευλογητοσ εισ τουσ αιωνασ οτι ου ψευδομαι εν δαμασκω ο εθναρ

χησ αρετα του βασιλεωσ εφρουρει την πολιν δαμασκηνων πιασαι με και δια θυριδοσ εν σαργανη εχαλασθην δια του τειχουσ και εξεφυγον τασ χειρασ αυτου καυχασθαι δει ου συμφερον μεν ελευσομαι δε και εισ οπτασιασ και αποκαλυψεισ κ̅υ̅ οιδα ανθρωπον εν χ̅ω̅ προ ετων δεκατεσσαρων ειτε εν σωματι ουκ οιδα ειτε εκτοσ σωματοσ ουκ οιδα ο θ̅σ̅ οιδεν αρπαγεντα τον τοιουτον εωσ τριτου ουρανου και οιδα τον τοιουτον ανθρωπον ειτε εν σωματι ειτε χωρισ του σωματοσ ο θ̅σ̅ οιδεν οτι ηρπαγη εισ τον παραδεισον και ηκουσεν αρρητα ρηματα α ουκ εξον ανθρωπω λαλησαι υπερ του τοιουτου καυχησομαι υπερ δε εμαυτου ου καυχησομαι ει μη εν ταισ ασθενειαισ εαν γαρ θελησω καυχησασθαι ουκ εσομαι αφρων αληθειαν γαρ ερω φειδομαι δε μη τισ εισ εμε λογισηται υπερ ο βλεπει με η ακουει εξ εμου και τη υπερβολη των αποκαλυψεων διο ινα μη υπεραιρωμαι εδοθη μοι σκολοψ τη σαρκι αγγε

λοσ σατανα ινα με κολαφιζη ινα μη υπεραιρωμαι υπερ τουτου τρισ τον κ̅ν̅ παρεκαλεσα ινα αποστη απ εμου και ειρηκεν μοι αρκει σοι η χαρισ μου η γαρ δυναμισ εν ασθενεια τελειται ηδιστα ουν μαλλον καυχησομαι εν ταισ ασθενειαισ ινα επισκηνωση επ εμε η δυναμισ του χ̅υ̅ διο ευδοκω εν ασθενειαισ εν υβρεσιν εν αναγκαισ εν διωγμοισ και στενοχωριαισ υπερ χ̅υ̅ οταν γαρ ασθενω τοτε δυνατοσ ειμι γεγονα αφρων υμεισ με ηναγκασατε εγω γαρ ωφειλον υφ υμων συνιστασθαι ουδεν γαρ τι υστερησα των υπερλειαν αποστολων ει και ουδεν ειμι τα μεν σημεια του αποστολου κατηργασθη εν υμιν εν παση υπομονη σημειοισ τε και τερασιν και δυναμεσιν τι γαρ εστιν ο ησσωθητε υπερ τασ λοιπασ εκκλησιασ ει μη οτι αυτοσ εγω ου κατεναρκησα υμων χαρισασθαι μοι την αδικιαν ταυτην ιδου τριτον τουτο ετοιμωσ εχω ελθειν προσ υμασ και ου καταναρκησω ου γαρ ζητω τα υμων αλλα υμασ

III. B^{3} ειρηκε τερασι δυναμεσι

2 B^{3} τεσσαρακοντα 6 B^{3} λιμω et διψει 19 B^{3} υπεραιρωμαι 21 B^{3} υπεραιρωμαι 25 inter υ et μων B^{3} suprascripsit φυ, ut fieret υφ υμων 26 B^{3} υπερλιαν 27 B^{3} κατειργασθη et σημειοισ 28 B^{3} χαρισασθε

ου γαρ οφειλει τα τεκνα τοισ γονευσιν θησαυριζιν αλλ οι γονεισ τοισ τεκνοισ εγω δε ηδιστα
δαπανησω και εκδαπανηθησομαι υπερ των ψυχων υμων ει περισσοτερωσ υμασ αγαπων ησσον
αγαπωμαι εστω δε εγω ου κατεβαρησα υμασ αλλα υπαρχων πανουργοσ δολω υμασ ελαβον μη
τινα ων απεσταλκα προσ υμασ δι αυτου επλεονεκτησα υμασ παρεκαλεσα τιτον και συναπεστειλα
τον αδελφον μητι επλεονεκτησεν υμασ τιτοσ ου τω αυτω πνευματι περιεπατησαμεν ου τοισ
ν̅η̅ αυτοισ ιχνεσιν παλαι δοκειτε οτι υμιν απολογουμεθα κατεναντι θ̅υ̅ εν χ̅ω̅ λαλουμεν τα δε
παντα αγαπητοι υπερ τησ υμων οικοδομησ φοβουμαι γαρ μηπωσ ελθων ουχ οιουσ θελω ευρω
υμασ καγω ευρεθω υμιν οιον ου θελετε μηπωσ ερεισ ζηλοσ θυμοι εριθιαι καταλαλιαι ψιθυρισμοι
φυσιωσισ ακαταστασιαι μη παλιν ελθοντοσ μου ταπεινωσει με ο θ̅σ̅ μου προσ υμασ και πενθησω
πολλουσ των προημαρτηκοτων

και μη μετανοησαντων επι τη ακαθαρσια και πορνεια και ασελγεια η επραξαν τριτον τουτο
ερχομαι προσ υμασ επι στοματοσ δυο μαρτυρων και τριων σταθησεται παν ρημα προειρηκα και
προλεγω ωσ παρων το δευτερον και απων νυν τοισ προημαρτηκοσιν και τοισ λοιποισ πασιν οτι
εαν ελθω εισ το παλιν ου φεισομαι επει δοκιμην ζητειτε του εν εμοι λαλουντοσ χ̅υ̅ οσ εισ υμασ
ουκ ασθενει αλλα δυνατει εν υμιν και γαρ εσταυρωθη εξ ασθενειασ αλλα ζη εκ δυναμεωσ θ̅υ̅ και
γαρ ημεισ ασθενουμεν εν αυτω αλλα ζησομεν συν αυτω εκ δυναμεωσ θ̅υ̅ εαυτουσ πειραζετε ει
εστε εν τη πιστει εαυτουσ δοκιμαζετε η ουκ επιγεινωσκετε εαυτουσ οτι ι̅σ̅ χ̅σ̅ εν υμιν ει μητι
αδοκιμοι εστε ελπιζω δε οτι γνωσεσθε οτι ημεισ ουκ εσμεν αδοκιμοι ευχομεθα δε προσ τον θ̅ν̅ μη
ποιησαι υμασ κακον μηδεν ουχ ινα ημεισ δοκιμοι φανωμεν αλλ ινα υμεισ το καλον ποιητε ημεισ
δε ωσ αδοκιμοι ωμεν ου γαρ δυναμεθα τι κατα τησ

αληθειασ αλλ υπερ τησ αληθειασ χαιρομεν γαρ οταν ημεισ ασθενωμεν υμεισ δε δυνατοι ητε
τουτο και ευχομεθα την υμων καταρτισιν δια τουτο ταυτα απων γραφω ινα παρων μη απο-
τομωσ χρησωμαι κατα την εξουσιαν ην ο κ̅σ̅ εδωκεν μοι εισ οικοδομην και ουκ εισ καθαιρεσιν
λοιπον αδελφοι χαιρετε καταρτιζεσθε παρακαλεισθε το αυτο φρονειτε ειρηνευετε και ο θ̅σ̅ τησ
αγαπησ και ειρηνησ εσται μεθ υμων ασπασασθε αλληλουσ εν αγιω φιληματι ασπαζονται υμασ
οι αγιοι παντεσ η χαρισ του κ̅υ̅ ι̅υ̅ και η αγαπη του θ̅υ̅ και η κοινωνια του αγιου πνευματοσ
μετα παντων υμων : > > —

προσ κορινθιου̅σ̅

> β >

[εγραφη απο φιλιππων]

I. B³ γονευσι ιχνεσι II. B³ προημαρτηκοσι III. B³ εδωκε

1 B³ θησαυριζειν 8 B³ εριθειαι 9 B³ φυσιωσεισ 15 B³ primum ἀλλ᾽ ἀδυνατεῖ, sed correxit ἀλλὰ δυνατεῖ 17 B³ επιγινωσκετε. Ad subscriptionem sacculo fere 6. addita sunt quae uncis inclusimus.

προς γαλατας

παυλος αποστολος ουκ απ ανθρωπων ουδε δι ανθρωπου αλλα δια ιῡ χ̄ῡ καὶ θῡ πατρος του εγειραντος αυτον εκ νεκρων και οι συν εμοι παντες αδελφοι ταις εκκλησιαις της γαλατιας· χαρις υμιν και ειρηνη απο θῡ πατρος και κῡ ημων ιῡ χ̄ῡ του δοντος εαυτον υπερ των αμαρτιων ημων οπως εξεληται ημας εκ του αιωνος του ενεστωτος πονηρου κατα το θελημα του θῡ και πατρος ημων ω η δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην θαυμαζω οτι ουτως ταχεως μετατιθεσθε απο του καλεσαντος υμας εν χαριτι χ̄ῡ εις ετερον ευαγγελιον ο ουκ εστιν αλλο ει μη τινες εισιν οι ταρασσοντες υμας και θελοντες μεταστρεψαι το ευαγγελιον του χ̄ῡ αλλα καν ημεις η αγγελος εξ ουρανου υμιν ευαγγελιζηται παρ ο ευηγγελισαμεθα υμιν αναθεμα εστω ως προειρηκαμεν και αρτι παλιν λεγω ει τις υμας ευαγγελιζεται παρ ο παρελαβετε αναθεμα εστω αρτι γαρ ανθρωπους πειθω η τον θν̄ η ζητω ανθρωποις α

ρεσκειν ει ετι ανθρωποις ηρεσκον χ̄ῡ δουλος ουκ αν ημην γνωριζω γαρ υμιν αδελφοι (το ευαγγελιον το ευ) (αγγελιον) το ευαγγελιον το ευαγγελισθε̄ υπ εμου οτι ουκ εστιν κατα ανθρωπον ουδε γαρ εγω παρα ανθρωπου παρελαβον αυτο ουτε εδιδαχθην αλλα δι αποκαλυψεως ιῡ χ̄ῡ ηκουσατε γαρ την εμην αναστροφην ποτε εν τω ιουδαισμω οτι καθ υπερβολην εδιωκον την εκκλησιαν του θῡ και επορθουν αυτην και προεκοπτον εν τω ιουδαισμω υπερ πολλους συνηλικιωτας εν τω γενει μου περισσοτερως ζηλωτης υπαρχων των πατρικων μου παραδοσεων οτε δε ευδοκησεν ο αφορισας με εκ κοιλιας μητρος μου και καλεσας δια της χαριτος αυτου αποκαλυψαι τον υιον αυτου εν εμοι ινα ευαγγελιζωμαι αυτον εν τοις εθνεσιν ευθεως ου προσανεθεμην σαρκι και αιματι ουδε απηλθον εις ιεροσολυμα προς τους προ εμου αποστολους αλλα απηλθον εις αραβιαν και παλιν υπεστρεψα εις δαμασκον επειτα με

τα ετη τρια ανηλθον εις ιεροσολυμα ιστορησαι κηφαν και επεμεινα προς αυτον ημερας δεκαπεντε ετερον δε των αποστολων ουχ ειδον ει μη ιακωβον τον αδελφον του κῡ α δε γραφω υμιν ιδου ενωπιον του θῡ οτι ου ψευδομαι επειτα ηλθον εις τα κλιματα της συριας και της κιλικιας ημην δε αγνοουμενος τω προσωπω ταις εκκλησιαις της ιουδαιας ταις εν χ̄ω μονον δε ακουοντες ησαν οτι ο διωκων ημας ποτε νυν ευαγγελιζεται την πιστιν ην ποτε επορθει και εδοξαζον εν εμοι τον θν̄ επειτα δια δεκατεσσαρων ετων παλιν ανεβην εις ιεροσολυμα μετα βαρναβα συνπαραλαβων και τιτον ανεβην δε κατα αποκαλυψιν και ανεθεμην αυτοις το ευαγγελιον ο κηρυσσω εν τοις εθνεσιν κατ ιδιαν δε τοις δοκουσιν μηπως εις κενον τρεχω η εδραμον αλλ ουδε τιτος συν εμοι ελλην ων ηναγκασθη περιτμηθηναι δια δε τους παρεισακτους ψευδαδελφους οιτινες παρεισηλθον κατασκοπησαι την ελευθεριαν

II. B³ εστι κατ. III. B³ εθνεσι δοκουσι

11 (το ευαγγελιον το ευ) (αγγελιον) haec et signis notata nec instaurata 16 ω in αφωρισας etiam instauratum 22 B³ ουκ 24 B³ (demum³ ut vdtr) εκκλησιαις 26 B³ συμπαραλαβων

ημων ην εχομεν εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ ινα ημας καταδουλωσουσιν οισ ουδε προσ ωραν ειξαμεν τη υποταγη ινα η αληθεια του ευαγγελιου διαμεινη προσ υμασ απο δε των δοκουντων ειναι τι οποιοι ποτε ησαν ουδεν μοι διαφερει προσωπον θ̅σ̅ ανθρωπου ου λαμβανει εμοι γαρ οι δοκουντεσ ουδεν προσανεθεντο αλλα τουναντιον ιδοντεσ οτι πεπιστευμαι το ευαγγελιον τησ ακροβυστιασ καθωσ πετροσ τησ περιτομησ ο γαρ ενεργησασ πετρω εισ αποστολην τησ περιτομησ ενηργησεν και εμοι εισ τα εθνη και γνοντεσ την χαριν την δοθεισαν μοι ιακωβοσ και κηφασ και ιωανησ οι δοκουντεσ στυλοι ειναι δεξιασ εδωκαν εμοι και βαρναβα κοινωνιασ ινα ημεισ εισ τα εθνη αυτοι δε εισ την περιτομην μονον των πτωχων ινα μνημονευωμεν ο και εσπουδασα αυτο τουτο ποιησαι οτε δε ηλθεν κηφασ εισ αντιοχειαν κατα προσωπον αυτω αντεστην οτι κατεγνωσμενοσ ην προ του γαρ ελθειν τινασ απο ιακωβου με

τα των εθνων συνησθιεν οτε δε ηλθεν υπεστελλεν και αφωριζεν εαυτον φοβουμενοσ τουσ εκ περιτομησ και συνυπεκριθησαν αυτω οι λοιποι ιουδαιοι ωστε και βαρναβασ συναπηχθη αυτων τη υποκρισει αλλ οτε ειδον οτι ουκ ορθοποδουσιν προσ την αληθειαν του ευαγγελιου ειπον τω κηφα εμπροσθεν παντων ει συ ιουδαιοσ υπαρχων εθνικωσ και ουχι ιουδαικωσ ζησ πωσ τα εθνη αναγκαζεισ ιουδαιζειν ημεισ φυσει ιουδαιοι και ουκ εξ εθνων αμαρτωλοι ειδοτεσ δε οτι ου δικαιουται ανθρωποσ εξ εργων νομου εαν μη δια πιστεσ χ̅υ̅ ι̅υ̅ και ημεισ εισ ι̅ν̅ χ̅ν̅ επιστευσαμεν ινα δικαιωθωμεν εκ πιστεωσ χ̅υ̅ και ουκ εξ εργων νομου οτι εξ εργων νομου ου δικαιωθησεται πασα σαρξ ει δε ζητουντεσ δικαιωθηναι εν χ̅ω̅ ευρεθημεν και αυτοι αμαρτωλοι αρα χ̅σ̅ αμαρτιασ διακονοσ μη γενοιτο ει γαρ α κατελυσα ταυτα παλιν οικοδομω παραβατην εμαυτον συνιστανω εγω γαρ δια νομου νομω απεθανον ινα θ̅ω̅ ζησω χ̅ω̅ συνε

σταυρωμαι ζω δε ουκετι εγω ζη δε εν εμοι χ̅σ̅ ο δε νυν ζω εν σαρκι εν πιστει ζω τη του θ̅υ̅
και χ̅υ̅ του αγαπησαντοσ με και παραδοντοσ εαυτον υπερ εμου ουκ αθετω την χαριν του θ̅υ̅ ει
γαρ δια νομου δικαιοσυνη αρα χ̅σ̅ δωρεαν απεθανεν ω ανοητοι γαλαται τισ υμασ εβασκανεν οισ
κατ οφθαλμουσ ι̅σ̅ χ̅σ̅ προεγραφη εσταυρωμενοσ τουτο μονον θελω μαθειν αφ υμων εξ εργων νομου
το πνευμα ελαβετε η εξ ακοησ πιστεωσ ουτωσ ανοητοι εστε εναρξαμενοι πνευματι νυν σαρκι επι-
ν̅ς̅ τελεισθε τοσαυτα επαθετε εικη ειγε και εικη ο ουν επιχορηγων υμιν το πνευμα και ενεργων
δυναμεισ εν υμιν εξ εργων νομου η εξ ακοησ πιστεωσ καθωσ αβρααμ επιστευσεν τω θ̅ω̅ και ελο-
γισθη αυτω εισ δικαιοσυνην γεινωσκετε αρα οτι οι εκ πιστεωσ ουτοι υιοι εισιν αβρααμ προιδουσα
δε η γραφη οτι εκ πιστεωσ δικαιοι τα εθνη ο θ̅σ̅ προευηγγελισατο τω αβρααμ οτι ενευλογηθησονται
εν σοι παντα τα εθνη ωστε οι εκ πι

I. B³ ενηργησε ηλθε II. B³ υπεστελλε ορθοποδουσι III. B³ επιστευσε
1 B³ καταδουλωσωσιν 4 α του in αλλα τουναντ. * in rasura scripsit 16 B³ πιστεωσ 28 B³ γινωσκετε

στεωσ ευλογουνται συν τω πιστω αβρααμ οσοι γαρ εξ εργων νομου εισιν υπο καταραν εισιν γεγραπται γαρ οτι επικαταρατοσ πασ οσ ουκ εμμενει πασι τοισ ενγεγραμμενοισ εν τω βιβλιω του νομου του ποιησαι αυτα οτι δε εν νομω ουδεισ δικαιουται παρα τω θω δηλον οτι ο δικαιοσ εκ πιστεωσ ζησεται ο δε νομοσ ουκ εστιν εκ πιστεωσ αλλ ο ποιησασ αυτα ζησεται εν αυτοισ χσ ημασ εξηγορασεν εκ τησ καταρασ του νομου γενομενοσ υπερ ημων καταρα οτι γεγραπται επικαταρατοσ πασ ο κρεμαμενοσ επι ξυλου ινα εισ τα εθνη η ευλογια του αβρααμ γενηται εν ιυ χω ινα την επαγγελιαν του πνευματοσ λαβωμεν δια τησ πιστεωσ αδελφοι κατα ανθρωπον λεγω ομωσ ανθρωπου κεκυρωμενην διαθηκην ουδεισ αθετει η επιδιατασσεται τω δε αβρααμ ερρεθησαν αι επαγγελιαι και τω σπερματι αυτου ου λεγει και τοισ σπερμασιν ωσ επι πολλων αλλα ωσ εφ ενοσ και

τω σπερματι σου οσ εστιν χσ τουτο δε λεγω διαθηκην προκεκυρωμενην υπο του θυ ο μετα τετρακοσια και τριακοντα ετη γεγονωσ νομοσ ουκ ακυροι εισ το καταργησαι την επαγγελιαν ει γαρ εκ νομου η κληρονομια ουκετι εξ επαγγελιασ τω δε αβρααμ δι επαγγελιασ κεχαρισται ο θσ τι ουν ο νομοσ των παραβασεων χαριν προσετεθη αχρισ αν ελθη το σπερμα ω επηγγελται διαταγεισ δι αγγελων εν χειρι μεσειτου ο δε μεσειτησ ενοσ ουκ εστιν ο δε θσ εισ εστιν ο ουν νομοσ κατα των επαγγελιων μη γενοιτο ει γαρ εδοθη νομοσ ο δυναμενοσ ζωοποιησαι οντωσ εν νομω αν ην η δικαιοσυνη αλλα συνεκλεισεν η γραφη τα παντα υπο αμαρτιαν ινα η επαγγελια εκ πιστεωσ ιυ χυ δοθη τοισ πιστευουσιν προ του δε ελθειν την πιστιν υπο νομον εφρουρουμεθα συνκλειομενοι εισ την μελλουσαν πιστιν αποκαλυφθηναι ωστε ο νομοσ παιδαγωγοσ ημων εγενετο εισ χν ινα εκ πιστεωσ δικαι

ωθωμεν ελθουσησ δε τησ πιστεωσ ουκετι υπο παιδαγωγον εσμεν παντεσ γαρ υιοι θυ εστε δια τησ πιστεωσ εν χω ιυ οσοι γαρ εισ χν εβαπτισθητε χν ενεδυσασθε ουκ ενι ιουδαιοσ ουδε ελλην ουκ ενι δουλοσ ουδε ελευθεροσ ουκ ενι αρσεν και θηλυ παντεσ γαρ υμεισ εισ εστε εν χω ιυ ει δε υμεισ χυ αρα του αβρααμ σπερματοσ εστε κατ επαγγελιαν κληρονομοι λεγω δε εφ οσον χρονον ο κληρονομοσ νηπιοσ εστιν ουδεν διαφερει δουλου κσ παντων ων αλλα υπο επιτροπουσ εστιν και οικονομουσ αχρι τησ προθεσμιασ τησ του πατροσ ουτωσ και ημεισ οτε ημεν νηπιοι υπο τα στοιχεια του κοσμου ημεν δεδουλωμενοι οτε δε ηλθεν το πληρωμα του χρονου εξαπεστειλεν ο θσ τον υιον αυτου γενομενον εκ γυναικοσ γενομενον υπο νομον ινα τουσ υπο νομον εξαγοραση ινα την υιοθεσιαν απολαβωμεν οτι δε εστε υιοι εξαπεστειλεν το πνευμα του υιου αυτου εισ τασ καρδιασ η

I. B^{3} εισι γεγρ. II. B^{3} εστι (11) πιστευουσι III. B^{3} εστι και ηλθε εξαπεστειλε

2 B^{3} εγγεγραμμενοισ 9 B^{3} ερρηθησαν 15 B^{3} μεσιτου et μεσιτησ 18 B^{3} συγκλειομενοι 23 B^{3} απαντεσ

μων κραζον αββα ο πατηρ ωστε ουκετι ει δουλοσ αλλα υιοσ ει δε υιοσ και κληρονομοσ δια θ̅υ̅ αλλα τοτε μεν ουκ ειδοτεσ θ̅ν̅ εδουλευσατε τοισ φυσι μη ουσι θεοισ νυν δε γνοντεσ θ̅ν̅ μαλλον δε γνωσθεντεσ υπο θ̅υ̅ πωσ επιστρεφετε παλιν επι τα ασθενη και πτωχα στοιχεια οισ παλιν ανωθεν δουλευσαι θελετε ημερασ παρατηρεισθε και μηνασ και καιρουσ και ενιαυτουσ φοβουμαι υμασ μηπωσ εικη κεκοπιακα εισ υμασ γεινεσθε ωσ εγω οτι καγω ωσ υμεισ αδελφοι δεομαι υμων ουδεν με ηδικησατε οιδατε δε οτι δι ασθενειαν τησ σαρκοσ ευηγγελισαμην υμιν το προτερον και τον πειρασμον υμων εν τη σαρκι μου ουκ εξουθενησατε ουδε εξεπτυσατε αλλα ωσ αγγελον θ̅υ̅ εδεξασθε με ωσ χ̅ν̅ ι̅ν̅ που ουν ο μακαρισμοσ υμων μαρτυρω γαρ υμιν οτι ει δυνατον τουσ οφθαλμουσ υμων εξορυξαντεσ εδωκατε μοι ωστε εχθροσ υμων γεγονα αληθευων υμιν ζηλουσιν υμασ ου καλωσ αλλα εκκλει

σαι υμασ θελουσιν ινα αυτουσ ζηλουτε καλον δε ζηλουσθε εν καλω παντοτε και μη μονον εν τω παρειναι με προσ υμασ τεκνα μου ουσ παλιν ωδεινω μεχρισ ου μορφωθη χ̅σ̅ εν υμιν ηθελον δε παρειναι προσ υμασ αρτι και αλλαξαι την φωνην μου οτι απορουμαι εν υμιν λεγετε μοι οι υπο νομον θελοντεσ ειναι τον νομον ουκ ακουετε γεγραπται γαρ οτι αβρααμ δυο υιουσ εσχεν ενα εκ τησ παιδισκησ και ενα εκ τησ ελευθερασ αλλα ο εκ τησ παιδισκησ κατα σαρκα γεγεννηται ο δε εκ τησ ελευθερασ δια τησ επαγγελιασ ατινα εστιν αλληγορουμενα αυται γαρ εισιν δυο διαθηκαι μια μεν απο ορουσ σεινα εισ δουλειαν γεννωσα ητισ εστιν αγαρ το δε αγαρ σεινα οροσ εστιν εν τη αραβια συνστοιχει δε τη νυν ιερουσαλημ δουλευει γαρ μετα των τεκνων αυτησ η δε ανω ιερουσαλημ ελευθερα εστιν ητισ εστιν μητηρ ημων γεγραπται γαρ ευφρανθητι στειρα η ου τικτουσα ρηξον και βοησον

η ουκ ωδεινουσα οτι πολλα τα τεκνα τησ ερημου μαλλον η τησ εχουσησ τον ανδρα υμεισ δε αδελφοι κατα ισαακ επαγγελιασ τεκνα εστε αλλ ωσπερ τοτε ο κατα σαρκα γεννηθεισ εδιωκε τον κατα πνευμα ουτωσ και νυν αλλα τι λεγει η γραφη εκβαλε την παιδισκην και τον υιον αυτησ ου γαρ μη κληρονομησει ο υιοσ τησ παιδισκησ μετα του υιου τησ ελευθερασ διο αδελφοι ουκ εσμεν παιδισκησ τεκνα αλλα τησ ελευθερασ τη ελευθερια ημασ χ̅σ̅ ηλευθερωσεν στηκετε ουν και μη παλιν ζυγω δουλειασ ενεχεσθε ιδε εγω παυλοσ λεγω υμιν οτι εαν περιτεμνησθε χ̅σ̅ υμασ ουδεν ωφελησει μαρτυρομαι δε παλιν παντι ανθρωπω περιτεμνομενω οτι οφειλετησ εστιν ολον τον νομον ποιησαι κατηργηθητε απο χ̅υ̅ οιτινεσ εν νομω δικαιουσθε τησ χαριτοσ εξεπεσατε ημεισ γαρ πνευματι εκ πιστεωσ ελπιδα δικαιοσυνησ απεκδεχομεθα εν γαρ χ̅ω̅ ουτε περιτομη τι ισχυει ουτε ακροβυστια αλλα πιστισ

II. B^3 εισι εστι μητ. III. B^3 ηλευθερωσε

2 B^3 φυσει 5 B^3 γινεσθε 12 B^3 ωδινω 17 B^3 σινα bis 18 B^3 συστοιχει 21 B^3 ωδινουσα

δι αγαπησ ενεργουμενη· ετρεχετε καλωσ τισ υμασ ενεκοψεν αληθεια μη πειθεσθαι η πεισμονη ουκ εκ του καλουντοσ υμασ μεικρα ζυμη ολον το φυραμα ζυμοι εγω πεποιθα εισ υμασ οτι ουδεν αλλο φρονησετε ο δε ταρασσων υμασ βαστασει το κριμα οστισ εαν η· εγω δε αδελφοι ει περιτομην ετι κηρυσσω τι ετι διωκομαι αρα κατηργηται το σκανδαλον του σταυρου οφελον και αποκοψονται οι αναστατουντεσ υμασ υμεισ γαρ επ ελευθερια εκληθητε αδελφοι μονον μη την ελευθεριαν εισ αφορμην τη σαρκι αλλα δια τησ αγαπησ δουλευετε αλληλοισ ο γαρ πασ νομοσ εν ενι λογω πεπληρωται εν τω αγαπησισ τον πλησιον σου ωσ σεαυτον ει δε αλληλουσ δακνετε vi και κατεσθιετε βλεπετε μη υπ αλληλων αναλωθητε λεγω δε πνευματι περιπατειτε και επιθυμιαν σαρκοσ ου μη τελεσητε η γαρ σαρξ επιθυμει κατα του πνευματοσ το δε πνευμα κατα τησ σαρκοσ ταυτα γαρ αλληλοισ αντικειται ι

να μη αν θελητε ταυτα ποιητε ει δε πνευματι αγεσθε ουκ εστε υπο νομον φανερα δε εστιν τα εργα τησ σαρκοσ ατινα εστιν· πορνεια· ακαθαρσεια· ασελγεια· ειδωλολατρεια· φαρμακεια· εχθραι· ερισ· ζηλοσ· θυμοι· ερειθειαι· διχοστασιαι· αιρεσεισ· φθονοι· μεθαι· κωμοι· και τα ομοια τουτοισ α προλεγω υμιν καθωσ προειπον οτι οι τα τοιαυτα πρασσοντεσ βασιλειαν θυ ου κληρονομησουσιν ο δε καρποσ του πνευματοσ εστιν αγαπη· χαρα· ειρηνη· μακροθυμια· χρηστοτησ· αγαθωσυνη· πιστισ· πραυτησ· εγκρατεια· κατα των τοιουτων ουκ εστιν νομοσ οι δε του χ̅υ̅ ι̅υ̅ την σαρκα εσταυρωσαν συν τοισ παθημασιν και ταισ επιθυμιαισ ει ζωμεν πνευματι πνευματι και στοιχωμεν μη γεινωμεθα κενοδοξοι αλληλουσ προκαλουμενοι αλληλουσ φθονουντεσ αδελφοι εαν και προλημφθη ανθρωποσ εν τινι παραπτωματι υμεισ οι πνευματικοι καταρτιζετε τον τοιουτον εν πνευματι πραυτητοσ σκοπων σεαυτον μη και συ πει

ρασθησ αλληλων τα βαρη βασταζετε και ουτωσ αναπληρωσετε τον νομον του χ̅υ̅ ει γαρ δοκει τισ ειναι μηδεν ων φρεναπατα εαυτον το δε εργον εαυτου δοκιμαζετω και τοτε εισ εαυτον μονον το καυχημα εξει και ουκ εισ τον ετερον εκαστοσ γαρ το ιδιον φορτιον βαστασει κοινωνειτω δε ο κατηχουμενοσ τον λογον τω κατηχουντι εν πασιν αγαθοισ μη πλανασθε θσ ου μυκτηριζεται ο γαρ αν σπειρη ανθρωποσ τουτο και θερισει οτι ο σπειρων εισ την σαρκα εαυτου εκ τησ σαρκοσ θερισει φθοραν ο δε σπειρων εισ το πνευμα εκ του πνευματοσ θερισει ζωην αιωνιον το δε καλον ποιουντεσ μη ενκακωμεν καιρω γαρ ιδιω θερισομεν μη εκλυομενοι αρα ουν ωσ καιρον εχωμεν εργαζωμεθα το αγαθον προσ παντασ μαλιστα δε προσ τουσ οικειουσ τησ πιστεωσ ιδετε ηλικοισ υμιν γραμμασιν εγραψα τη εμη χειρι οσοι θελουσιν ευπροσωπησαι εν σαρκι ουτοι αναγκαζουσιν υμασ περιτεμνεσθαι μονον ινα τω σταυρω του χ̅υ̅

II. B³ εστι τα εστι· πορν. εστι νομ. παθημασι

2 B³ μικρα 7 B³ αγαπησεισ 11 super αν B² notavit εα, unde factum est α εαν 12 B³ ακαθαρσια et ειδωλολατρια 13 B³ εριθειαι. Ibidem ι post φθονοι iam ab ipso * ut vdtr puncto notatum 18 B³ γινωμεθα 19 B³ προληφθη 22 post ειναι suppletur τι, sed demum a B³ ut vdtr 27 B³ εγκακωμεν et εχομεν 28 B³ εργαζομεθα et πηλικοις

ι̅υ̅ μη διωκωνται ουδε γαρ οι περιτετμημενοι αυτοι νομον φυλασσουσιν αλλα θελουσιν υμας περιτεμεσθαι ινα εν τη υμετερα σαρκι καυχησωνται εμοι δε μη γενοιτο καυχασθαι ει μη εν τω σταυρω του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ δι ου εμοι κοσμος εσταυρωται καγω κοσμω ουτε γαρ περιτομη τι εστιν ουτε ακροβυστια αλλα καινη κτισις και οσοι τω κανονι τουτω στοιχησουσιν ειρηνη επ αυτους και ελεος και επι τον ισραηλ του θ̅υ̅· του λοιπου κοπους μοι μηδεις παρεχετω εγω γαρ τα στιγματα του ι̅υ̅ εν τω σωματι μου βασταζω η χαρις του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ μετα του πνευματος υμων αδελφοι αμην: > > ——

π̅ρ̅ο̅ς̅

>.γαλατας >

[εγραφη απο ρωμης >]

π̅ρ̅ο̅ς̅ ε̅φεσιους

ε̅ παυλος αποστολος χ̅υ̅ ι̅υ̅ δια θεληματος θ̅υ̅ τοις αγιοις τοις ουσιν και πιστοις εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ χαρις υμιν και ειρηνη απο θ̅υ̅ πατρος ημων και κ̅υ̅ ι̅υ̅ χ̅υ̅ ευλογητος ο θ̅ς̅ του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ ο ευλογησας ημας εν παση ευλογια πνευματικη εν τοις επουρανιοις εν χ̅ω̅ καθως εξελεξατο ημας εν αυτω προ καταβολης κοσμου ειναι ημας αγιους και αμωμους κατενωπιον αυτου εν αγαπη προορισας ημας εις υιοθεσιαν δια χ̅υ̅ ι̅υ̅ εις αυτον κατα την ευδοκιαν του θεληματος αυτου εις επαινον δοξης της χαριτος αυτου ης εχαριτωσεν ημας εν τω ηγαπημενω εν ω εχομεν την απολυτρωσιν δια του αιματος αυτου την αφεσιν των παραπτωματων κατα το πλουτος της χαριτος αυτου ης επερισσευσεν εις ημας εν παση σοφια και φρονησει γνωρισας ημιν το μυστηριον του θεληματος αυτου κατα την ευδοκιαν αυτου ην προεθετο εν αυτω εις οικονομιαν του πληρωματος των καιρων ανακεφαλαιωσασθαι τα παντα εν τω

χ̅ω̅ τα επι τοις ουρανοις και τα επι της γης εν αυτω εν ω και εκληρωθημεν προορισθεντες κατα προθεσιν του τα παντα ενεργουντος κατα την βουλην του θεληματος αυτου εις το ειναι ημας εις επαινον δοξης αυτου τους προηλπικοτας εν τω χ̅ω̅ εν ω και υμεις ακουσαντες τον λογον της αληθειας το ευαγγελιον της σωτηριας υμων εν ω και πιστευσαντες εσφραγισθη τω πνευματι της επαγγελιας τω αγιω ο εστιν αρραβων της κληρονομιας ημων εις απολυτρωσιν της περιποιησεως εις επαινον της δοξης αυτου· δια τουτο καγω ακουσας την καθ υμας πιστιν εν τω κ̅ω̅ ι̅υ̅ και την εις παντας τους αγιους ου παυομαι ευχαριστων υπερ υμων μνειαν ποιουμενος επι των προσευχων μου ινα ο θ̅ς̅ του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ ο πατηρ της δοξης δω υμιν πνευμα σοφιας και αποκαλυψεως εν επιγνωσει αυτου πεφωτισμενους τους οφθαλμους της καρδιας εις το ειδεναι υμας τις εστιν η ελπις της κλησεως αυτου τις ο πλουτος

---

11 post ουσιν B³ demum supplet εν εφεσω 24 εσφραγισθη exeunte versu positum est, sed nec correctum

της δοξης της κληρονομιας αυτου εν τοις αγιοις και τι το υπερβαλλον μεγεθος της δυναμεως αυτου εις ημας τους πιστευοντας κατη την ενεργειαν του κρατους της ισχυος αυτου ην ενηργηκεν εν τω χ̅ω̅ εγειρας αυτον εκ νεκρων και καθισας εν δεξια αυτου εν τοις ουρανοις υπερανω πασης εξουσιας και αρχης και δυναμεως και κυριοτητος και παντος ονοματος ονομαζομενου ου μονον εν τω αιωνι τουτω αλλα και εν τω μελλοντι και παντα υπεταξεν υπο τους ποδας αυτου και αυτον εδωκε κεφαλην υπερ παντα τη εκκλησια ητις εστιν το σωμα αυτου το πληρωμα του τα παντα εν πασι πληρουμενου και υμας οντας νεκρους τοις παραπτωμασιν και ταις επιθυμιαις υμων εν αις ποτε περιεπατησατε κατα τον αιωνα του κοσμου τουτου κατα τον αρχοντα της εξουσιας του αερος του πνευματος του νυν ενεργουντος εν τοις υιοις της απειθιας εν οις και ημεις παντες ανεστραφη

μεν ποτε εν ταις επιθυμιαις της σαρκος ημων ποιουντες τα θεληματα της σαρκος και των διανοιων και ημεθα τεκνα φυσει οργης ως και οι λοιποι ο δε θ̅σ̅ πλουσιος ων εν ελεει δια την πολλην αγαπην αυτου ην ηγαπησεν ημας και οντας ημας νεκρους εν τοις παραπτωμασιν και ταις επιθυμιαις συνεζωοποιησεν εν τω χ̅ω̅ χαριτι εστε σεσωσμενοι και συνηγειρεν και συνεκαθισεν εν τοις επουρανιοις εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ ινα ενδειξηται εν τοις αιωσιν τοις επερχομενοις το υπέρβαλλον πλου-
ια τος της χαριτος αυτου εν χρηστοτητι εφ ημας εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ τη γαρ χαριτι εστε σεσωσμενοι δια πιστεως και τουτο ουκ εξ υμων θ̅υ̅ το δωρον ουκ εξ εργων ινα μη τις καυχησηται αυτου γαρ εσμεν ποιημα κτισθεντες εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ επι εργοις αγαθοις οις προητοιμασεν ο θ̅σ̅ ινα εν αυτοις περιπατησωμεν διο μνημονευετε οτι ποτε υμεις τα εθνη εν σαρκι οι λεγομενοι ακροβυστια υπο της λεγομενης περιτομης εν σαρκι χειροποιητου οτι

ητε τω καιρω εκεινω χωρις χ̅υ̅ απηλλοτριωμενοι της πολιτειας του ισραηλ και ξενοι των δια θηκων της επαγγελιας ελπιδα μη εχοντες και αθεοι εν τω κοσμω νυνει δε εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ υμεις οι ποτε οντες μακραν εγενηθητε εγγυς εν τω αιματι χ̅υ̅ αυτος γαρ εστιν η ειρηνη ημων ο ποιησας τα αμφοτερα εν και το μεσοτοιχον του φραγμου λυσας την εχθραν εν τη σαρκι αυτου τον νομον των εντολων εν δογμασιν καταργησας ινα τους δυο κτιση εν αυτω εις ενα καινον ανθρωπον ποιων ειρηνην και αποκαταλλαξη τους αμφοτερους εν ενι σωματι τω θ̅ω̅ δια του σταυρου αποκτεινας την εχθραν εν αυτω και ελθων ευηγγελισατο ειρηνην υμιν τοις μακραν και ειρηνην τοις εγγυς οτι δι αυτου εχομεν την προσαγωγην οι αμφοτεροι εν ενι πνευματι προς τον πατερα αρα ουν ουκετι εστε ξενοι και παροικοι αλλα εστε συνπολειται των αγιων και οικειοι του θ̅υ̅ εποικοδομηθεντες επι τω θεμελιω [redacted] αποστολων και προφητων οντος ακρογωνι

I. B[3] εστι το παραπτωμασι II. B[3] παραπτωμασι συνηγειρε αιωσι III. B[3] δογμασι

2 κατη: correctum κατα a B[3] demum ut vdtr 10 B[3] απειθειας 21 πολιτειας: ita *, ε minima forma inserto; B[3] vero πολιτιας ut vdtr, nec enim ε instauratum (cf supra p. 1416.) 22 B[3] νυνι 27 B[3] εν αὐτω hoc spiritu 29 B[3] συμπολιται

αιου αυτου χ̅υ̅ ι̅υ̅ εν ω πασα οικοδομη συναρμολογουμενη αυξει εισ ναον αγιον εν κ̅ω̅ εν ω και υμεισ συνοικοδομεισθε εισ κατοικητηριον του θ̅υ̅ εν πνευματι τουτου χαριν εγω παυλοσ ο δεσμιοσ του χ̅υ̅ ι̅υ̅ υπερ υμων των εθνων ειγε ηκουσατε την οικονομιαν τησ χαριτοσ του θ̅υ̅ τησ δοθεισησ μοι εισ υμασ κατα αποκαλυψιν εγνωρισθη μοι το μυστηριον καθωσ προεγραψα εν ολιγω προσ ο δυνασθε αναγεινωσκοντεσ νοησαι την συνεσιν μου εν τω μυστηριω του χ̅υ̅ ο ετεραισ γενεαισ ουκ εγνωρισθη τοισ υιοισ των ανθρωπων ωσ νυν απεκαλυφθη τοισ αγιοισ αυτου και προφηταισ εν πνευματι ειναι τα εθνη συνκληρονομα και συνσωμα και συνμετοχα τησ επαγγελιασ εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ δια του ευαγγελιου ου εγενηθην διακονοσ κατα την δωρεαν τησ χαριτοσ του θ̅υ̅ τησ δοθεισησ μοι κατα την ενεργειαν τησ δυναμεωσ αυτου εμοι τω ελαχιστοτερω παντων αγιων εδοθη η χαρισ αυτη

τοισ εθνεσιν ευαγγελισασθαι το ανεξιχνιαστον πλουτοσ του χ̅υ̅ και φωτισαι παντασ τισ η οικονομια του μυστηριου του αποκεκρυμμενου απο των αιωνων εν τω θ̅ω̅ τω τα παντα κτισαντι ινα γνωρισθη νυν ταισ αρχαισ και ταισ εξουσιαισ εν τοισ επουρανιοισ δια τησ εκκλησιασ η πολυποικιλοσ σοφια του θ̅υ̅ κατα προθεσιν των αιωνων ην εποιησεν εν τω χ̅ω̅ ι̅υ̅ τω κ̅ω̅ ημων εν ω εχομεν την παρησιαν και προσαγωγην εν πεποιθησει δια τησ πιστεωσ αυτου διο αιτουμαι μη ενκακειν εν ταισ θλιψεσιν μου υπερ υμων ητισ εστιν δοξα υμων τουτου χαριν καμπτω τα γονατα μου προσ τον πατερα εξ ου πασα πατρια εν ουρανοισ και επι γησ ονομαζεται ινα δω υμιν κατα το πλουτοσ τησ δοξησ αυτου δυναμει κραταιωθηναι δια του πνευματοσ αυτου εισ τον εσω ανθρωπον κατοικησαι τον χ̅ν̅ δια τησ πιστεωσ εν ταισ καρδιαισ υμων εν αγαπη ερριζωμενοι και τεθεμελιωμενοι ινα εξι

σχυσητε καταλαβεσθαι συν πασιν τοισ αγιοισ τι το πλατοσ και μηκοσ και υψοσ και βαθοσ
γνωναι τε την υπερβαλλουσαν τησ γνωσεωσ αγαπην του χ̅υ̅ ινα πληρωθη παν το πληρωμα του
θ̅υ̅ τω δε δυναμενω υπερ παντα ποιησαι υπερεκπερισσου ων αιτουμεθα η νοουμεν κατα την δυνα-
μιν την ενεργουμενην εν ημιν αυτω η δοξα εν τη εκκλησια και εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ εισ πασασ τασ γενεασ
ϛβ του αιωνοσ των αιωνων αμην· παρακαλω ουν υμασ εγω ο δεσμιοσ εν κ̅ω̅ αξιωσ περιπατησαι
τησ κλησεωσ ησ εκληθητε μετα πασησ ταπεινοφροσυνησ και πραυτητοσ μετα μακροθυμιασ
ανεχομενοι αλληλων εν αγαπη σπουδαζοντεσ τηρειν την ενοτητα του πνευματοσ εν τω συνδεσμω
τησ ειρηνησ εν σωμα και εν πνευμα καθωσ εκληθητε εν μια ελπιδι τησ κλησεωσ υμων εισ κυριοσ·
μια πιστισ εν βαπτισμα· εισ θ̅σ̅ και πατηρ παντων ο επι παντων και δια παντων εν πασιν
ενι δε εκαστω υμων εδοθη χαρισ κατα το μετρον τησ δω

II. B³ θλιψεσι εστι III. B³ πασι τοισ
5 B³ αναγινωσκοντεσ 7 B³ συγκληρονομα et συσσωμα et συμμετοχα 15 B³ παρρησιαν 16 B³ εγκακειν

ρεασ του χ̅υ̅ διο λεγει αναβασ εισ υψοσ ηχμαλωτευσεν αιχμαλωσιαν και εδωκεν δοματα τοισ ανθρωποισ το δε ανεβη τι εστιν ει μη οτι και κατεβη πρωτον εισ τα κατωτερα μερη·τησ γησ ο καταβασ αυτοσ εστιν και ο αναβασ υπερανω παντων των ουρανων ινα πληρωση τα παντα και αυτοσ εδωκεν τουσ μεν αποστολουσ τουσ δε προφητασ τουσ δε ευαγγελιστασ τουσ δε ποιμενασ και διδασκαλουσ προσ τον καταρτισμον των αγιων εισ εργον διακονιασ εισ οικοδομην του σωματοσ του χ̅υ̅ μεχρι καταντησωμεν οι παντεσ εισ την ενοτητα τησ πιστεωσ και τησ επιγνωσεωσ του υιου του θ̅υ̅ εισ ανδρα τελειον εισ μετρον ηλικιασ του πληρωματοσ του χ̅υ̅ ινα μηκετι ωμεν νηπιοι κλυδωνιζομενοι και περιφερομενοι παντι ανεμω τησ διδασκαλειασ εν τη κυβια των ανθρωπων εν πανουργια προσ την μεθοδιαν τησ πλανησ αληθευοντεσ δε εν αγαπη αυξησωμεν εισ αυτον τα παντα οσ εστιν η κεφαλη χ̅σ̅ εξ ου

παν το σωμα συναρμολογουμενον και συνβιβαζομενον δια πασησ αφησ τησ επιχορηγιασ κατ ενεργειαν εν μετρω ενοσ εκαστου μερουσ την αυξησιν του σωματοσ ποιειται εισ οικοδομην εαυτου εν αγαπη τουτο ουν λεγω και μαρτυρομαι εν κ̅ω̅ μηκετι υμασ περιπατειν καθωσ και τα εθνη περιπατει εν ματαιοτητι του νοοσ αυτων εσκοτωμενοι τη διανοια οντεσ απηλλοτριωμενοι τησ ζωησ του θ̅υ̅ δια την αγνοιαν την ουσαν εν αυτοισ δια την πωρωσιν τησ καρδιασ αυτων οιτινεσ απηλγηκοτεσ εαυτουσ παρεδωκαν τη ασελγεια εισ εργασιαν ακαθαρσιασ πασησ εν πλεονεξια υμεισ δε ουχ ουτωσ εμαθετε τον χ̅ν̅ ειγε αυτον ηκουσατε και εν αυτω εδιδαχθητε καθωσ εστιν αληθεια εν τω ι̅υ̅ αποθεσθαι υμασ κατα την προτεραν αναστροφην τον παλαιον ανθρωπον τον φθειρομενον κατα τασ επιθυμιασ τησ απατησ ανανεουσθαι δε εν τω πνευματι του νοοσ υμων και ενδυσασθε τον καινον ανθρωπον τον κατα θ̅ν̅ κτισθεντα εν δικαιοσυνη και οσιο

τητι τησ αληθειασ διο αποθεμενοι το ψευδοσ.λαλειτε αληθειαν εκαστοσ μετα του πλησιον αυτου οτι εσμεν αλληλων μελη οργιζεσθε και μη αμαρτανετε ο ηλιοσ μη επιδυετω επι παροργισμω υμων μηδε διδοτε τοπον τω διαβολω ο κλεπτων μηκετι κλεπτετω μαλλον δε κοπιατω εργαζομενοσ ταισ χερσιν το αγαθον ινα εχη μεταδιδοναι τω χρειαν εχοντι πασ λογοσ σαπροσ εκ του στοματοσ υμων μη εκπορευεσθω αλλα ει τισ αγαθοσ προσ οικοδομην τησ χρειασ ινα δω χαριν τοισ ακουουσιν και μη λυπειτε το πνευμα το αγιον του θ̅υ̅ εν ω εσφραγισθητε εισ ημεραν απολυτρωσεωσ πασα πικρια και θυμοσ και οργη και κραυγη και βλασφημια αρθητω αφ υμων συν παση κακια γεινεσθε εισ αλληλουσ χρηστοι ευσπλαγχνοι χαριζομενοι εαυτοισ καθωσ και ο θ̅σ̅ εν χ̅ω̅ εχαρισατο ημιν γεινεσθε ουν μειμηται του θ̅υ̅ ωσ τεκνα αγαπητα και περιπατειτε εν αγαπη καθωσ και ο χ̅σ̅ ηγαπησεν υμασ και παρεδωκεν εαυτον υπερ υμων προσφοραν και

I. B³ εδωκε εστι και εδωκε III. B³ χερσι ακουουσι

8 B³ διδασκαλιασ et κυβειᾳ 9 B³ μεθοδειαν 11 B³ συμβιβαζομενον 20 B³ ενδυσασθαι 28 B³ γινεσθε 29 B³ γινεσθε et μιμηται

θυσιαν τω θ̅ω̅ εις οσμην ευωδιας· πορνεια δε και ακαθαρσια πασα η πλεονεξια μηδε ονομαζεσθω εν υμιν καθως πρεπει αγιοις και αισχροτης και μωρολογια η ευτραπελεια α ουκ ανηκεν αλλα μαλλον ευχαριστεια τουτο γαρ ιστε γεινωσκοντες οτι πας πορνος η ακαθαρτος η πλεονεκτης ο εστιν ειδωλολατρης ουκ εχει κληρονομιαν εν τη βασιλεια του χ̅υ̅ και θ̅υ̅ μηδεις υμας απατατω κενοις λογοις δια ταυτα γαρ ερχεται η οργη του θ̅υ̅ επι τους υιους της απειθιας μη ουν γεινεσθε συνμετοχοι αυτων ητε γαρ ποτε σκοτος νυν δε φως εν κ̅ω̅ ως τεκνα φωτος περιπατειτε ο γαρ καρπος του φωτος εν παση αγαθωσυνη και δικαιοσυνη και αληθεια δοκιμαζοντες τι εστιν ευαρεστον τω κ̅ω̅ και μη συνκοινωνειτε τοις εργοις τοις ακαρποις του σκοτους μαλλον δε και ελεγχετε τα γαρ κρυφη γεινομενα υπ αυτων αισχρον εστιν και λεγειν τα δε παντα ελεγχομενα υπο του φωτος φανερουται παν

γαρ το φανερουμενον φως εστιν διο λεγει εγειρε ο καθευδων και αναστα εκ των νεκρων και επι-
33 φαυσει σοι ο χ̅σ̅ βλεπετε ουν ακρειβως πως περιπατειτε μη ως ασοφοι αλλ ως σοφοι εξαγοραζομενοι τον καιρον οτι αι ημεραι πονηραι εισιν δια τουτο μη γεινεσθε αφρονες αλλα συνιετε τι το θελημα του κ̅υ̅ ημων και μη μεθυσκεσθε οινω εν ω εστιν ασωτια αλλα πληρουσθε εν πνευματι λαλουντες εαυτοις εν ψαλμοις και υμνοις και ωδαις αδοντες και ψαλλοντες τη καρδια υμων τω κ̅ω̅ ευχαριστουντες παντοτε υπερ παντων εν ονοματι του κ̅υ̅ ημων χ̅υ̅ ι̅υ̅ τω θ̅ω̅ και πατρι υποτασσομενοι αλληλοις εν φοβω χ̅υ̅· αι γυναικες τοις ιδιοις ανδρασιν ως τω κ̅ω̅ οτι ανηρ κεφαλη εστιν της γυναικος ως και ο χ̅σ̅ κεφαλη της εκκλησιας αυτος σωτηρ του σωματος αλλα η εκκλησια υποτασσεται τω χ̅ω̅ ουτως και αι γυναικες τοις ανδρασιν εν παντι οι ανδρες αγαπατε τας γυναικας καθως και ο χ̅σ̅ ηγαπησεν την εκκλησιαν και

εαυτον παρεδωκεν υπερ αυτης ινα αυτην αγιαση καθαρισας τω λουτρω του υδατος εν ρηματι ινα παραστηση αυτος εαυτω ενδοξον την εκκλησιαν μη εχουσαν σπιλον η ρυτιδα η τι των τοιουτων αλλ ινα η αγια και αμωμος ουτως οφειλουσιν και οι ανδρες αγαπαν τας εαυτων γυναικας ως τα εαυτων σωματα ο αγαπων την εαυτου γυναικα εαυτον αγαπα ουδεις γαρ ποτε την εαυτου σαρκα εμεισησεν αλλα εκτρεφει και θαλπει αυτην καθως και ο χ̅σ̅ την εκκλησιαν οτι μελη εσμεν του σωματος αυτου αντι τουτου καταλειψει ανθρωπος πατερα και μητερα και προσκολληθησεται προς την γυναικα αυτου και εσονται οι δυο εις σαρκα μιαν το μυστηριον τουτο μεγα εστιν εγω δε λεγω εις χ̅ν̅ και την εκκλησιαν πλην και υμεις οι καθ ενα εκαστος την εαυτου γυναικα ουτως αγαπατω ως εαυτον η δε γυνη ινα φοβηται τον ανδρα· τα τεκνα υπακουετε
> τοις γονευσιν υμων τουτο γαρ εστιν δικαιον τιμα τον πατερα σου

I. B^3 εστι και II. B^3 εστι εισι εστι ηγαπησε III. B^3 οφειλουσι εστι δικ.

3 B^3 ευχαριστια et γινωσκοντες 5 B^3 απειθειας 6 B^3 γινεσθε συμμετοχοι 8 B^3 συγκοινωνειτε 9 B^3 γινομενα 12 B^3 ακριβως 13 B^3 γινεσθε 25 B^3 εμισησεν

και την μητερα ητισ εντολη πρωτη εν επαγγελια ινα ευ σοι γενηται και εση μακροχρονιοσ επι της γης και οι πατερεσ μη παροργιζετε τα τεκνα υμων αλλα εκτρεφετε αυτα εν παιδεια και νουθεσια κυ οι δουλοι υπακουετε τοις κατα σαρκα κυριοις μετα φοβου και τρομου εν απλοτητι της καρδιας υμων ωσ τω χω μη κατ οφθαλμοδουλειαν ωσ ανθρωπαρεσκοι αλλ ωσ δουλοι χυ ποιουντες το θελημα του θυ εκ ψυχης μετα ευνοιας δουλευοντες ωσ τω κω και ουκ ανθρωποι ειδοτες οτι εκαστος εαν τι ποιηση αγαθον τουτο κομισεται παρα κυ ειτε δουλοσ ειτε ελευθεροσ και οι κυριοι τα αυτα ποιειτε προσ αυτουσ ανιεντεσ την απειλην ειδοτεσ οτι και αυτων και υμων ο κσ εστιν εν ουρανοις και προσωπολημψια ουκ εστιν παρ αυτω του λοιπου δυναμουσθε εν κω και εν τω κρατει της ισχυος αυτου ενδυσασθε την πανοπλιαν του θυ προσ το δυνασθαι υμας στηναι προσ τας μεθοδιας του διαβολου οτι ουκ ε

στιν υμιν η παλη προσ αιμα και σαρκα αλλα προσ τας αρχας προσ τας εξουσιας προσ τους κοσμοκρατορας του σκοτους τουτου προσ τα πνευματικα της πονηριας εν τοις επουρανιοις δια τουτο αναλαβετε την πανοπλιαν του θυ ινα δυνηθητε αντιστηναι εν τη ημερα τη πονηρα και απαντα κατεργασαμενοι στηναι στητε ουν περιζωσαμενοι την οσφυν υμων εν αληθεια και ενδυσαμενοι τον θωρακα της δικαιοσυνης και υποδησαμενοι τους ποδας εν ετοιμασια του ευαγγελιου της ειρηνης εν πασιν αναλαβοντες τον θυρεον της πιστεως εν ω δυνησεσθαι παντα τα βελη του πονηρου πεπυρωμενα σβεσαι και την περικεφαλαιαν του σωτηριου δεξασθε και την μαχαιραν του πνευματος ο εστιν ρημα θυ δια πασης προσευχης και δεησεως προσευχομενοι εν παντι καιρω εν πνευματι και εις αυτο αγρυπνουντες εν παση προσκαρτερησει και δεησει περι παντων των αγιων και υπερ εμου ινα μοι δοθη λογος εν ανοιξει του στοματος μου εν

παρρησια γνωρισαι το μυστηριον υπερ ου πρεσβευω εν αλυσει ινα αυτο παρρησιασωμαι ως δει με λαλησαι· ινα δε ειδητε και υμεις τα κατ εμε τι πρασσω παντα γνωρισει υμιν τυχικος ο αγαπητος αδελφος και πιστος διακονος εν κω ον επεμψα προσ υμας εις αυτο τουτο ινα γνωτε τα περι ημων και παρακαλεση τας καρδιας υμων· ειρηνη τοις αδελφοις και αγαπη μετα πιστεως απο θυ πατρος και κυ ιυ χυ η χαρις μετα παντων των αγαπωντων τον κν ημων ιν χν εν αφθαρσια.

~ προσ ~

~ εφεσιους ~

[εγραφη απο ρωμης: ~]

I. B^3 εστι πκρ. II. B^3 εστι ρημ..
8 B^3 προσωπολημψια 10 B^3 μεθοδειας 16 B^3 et iam^2 ut vdtr δυνησεσθε

προς φιλιππησιους

ος παυλος και τειμοθεος δουλοι χυ ιυ πασιν τοις αγιοις εν χω ιυ τοις ουσιν εν φιλιπποις συνεπισκοποις και διακονοις χαρις υμιν και ειρηνη απο θυ πατρος ημων και κυ ιυ χυ ευχαριστω τω θω μου επι παση τη μνεια υμων παντοτε εν παση δεησει μου υπερ παντων υμων μετα χαρας την δεησιν ποιουμενος επι τη κοινωνια υμων εις το ευαγγελιον απο της πρωτης ημερας αχρι του νυν πεποιθως αυτο τουτο οτι ο εναρξαμενος εν υμιν εργον αγαθον επιτελεσει αχρι ημερας χυ ιυ καθως εστιν δικαιον εμοι τουτο φρονειν υπερ παντων υμων δια το εχειν με εν τη καρδια υμας εν τε τοις δεσμοις μου και εν τη απολογια και βεβαιωσει του ευαγγελιου συνκοινωνους μου της χαριτος παντας υμας οντας μαρτυς γαρ μου ο θς ως επιποθω παντας υμας εν σπλαγχνοις χυ ιυ και τουτο προσευχομαι ινα η αγαπη υμων ετι μαλλον και μαλλον περισσευη εν επιγνωσει και παση αισθησει εις το δοκιμαζειν υμας τα διαφεροντα ινα η

τε ειλικρινεις και απροσκοποι εις ημεραν χυ πεπληρωμενοι καρπον δικαιοσυνης δια ιυ χυ εις δοξαν και επαινον θυ γεινωσκειν δε υμας βουλομαι αδελφοι οτι τα κατ εμε μαλλον εις προκοπην του ευαγγελιου εληλυθεν ωστε τους δεσμους μου φανερους εν χω γενεσθαι εν ολω τω πραιτωριω και τοις λοιποις πασιν και τους πλειονας των αδελφων εν κω πεποιθοτας τοις δεσμοις μου περισσοτερως τολμαν αφοβως τον λογον του θυ λαλειν τινες μεν και δια φθονον και ερειν τινες δε και δι ευδοκιαν τον χν κηρυσσουσιν οι μεν εξ αγαπης ειδοτες οτι εις απολογιαν του ευαγγελιου κειμαι οι δε εξ ερειθιας χν καταγγελλουσιν ουχ αγνως οιομενοι θλειψιν εγειρειν τοις δεσμοις μου τι γαρ οτι παντι τροπω ειτε προφασει ειτε αληθεια χς καταγγελλετε και εν τουτω χαιρω αλλα και χαρησομαι οιδα δε οτι τουτο μοι αποβησεται εις σωτηριαν δια της υμων δεησεως και επιχορηγιας του πνευματος ιυ χυ κατα την αποκαραδο

κιαν και ελπιδα μου οτι εν ουδενι αισχυνθησομαι αλλ εν παση παρρησια ως παντοτε και νυν μεγαλυνθησεται χς εν τω σωματι μου ειτε δια ζωης ειτε δια θανατου εμοι γαρ το ζην χς και το αποθανειν κερδος ει δε το ζην εν σαρκι τουτο μοι καρπος εργου και τι αιρησωμαι ου γνωριζω συνεχομαι δε εκ των δυο την επιθυμιαν εχων εις το αναλυσαι και συν χω ειναι πολλω γαρ μαλλον κρεισσον το δε επιμειναι εν τη σαρκι αναγκαιοτερον δι υμας και τουτο πεποιθως οιδα οτι μενω και παραμενω πασιν υμιν εις την υμων προκοπην και χαραν της πιστεως ινα το καυχημα υμων περισσευη·εν χω ιυ εν εμοι δια της εμης παρουσιας παλιν προς υμας μονον αξιως του ευαγγελιου του χυ πολειτευεσθε ινα ειτε ελθων και ιδων υμας ειτε απων ακουω τα περι υμων οτι στηκετε εν ενι πνευματι μια ψυχη συναθλουντες τη πιστει του ευαγγελιου και μη πτυρομενοι εν μηδενι υπο των αντικειμενων ητις εστιν αυτοις εν

I. B^3 πασι εστι II. B^3 πασι

1 B^3 τιμοθεος 7 B^3 συγκοινωνους 12 B^3 γινωσκειν 17 B^3 εριθειας et θλιψιν 18 B^3 καταγγελλεται 28 B^3 πολιτευεσθε

δειξισ απωλειασ υμων δε σωτηριασ και τουτο απο θ̅υ̅ οτι υμιν εχαρισθη το υπερ χ̅υ̅ ου μονον το εισ αυτον πιστευειν αλλα και το υπερ αυτου πασχειν τον αυτον αγωνα εχο̅ οιον ειδετε εν εμοι και νυν ακουετε εν εμοι· ει τισ ουν παρακλησισ εν χ̅ω̅ ει τι παραμυθιον αγαπησ ει τισ κοινωνια πνευματοσ ει τισ σπλαγχνα και οικτειρμοι πληρωσατε μου την χαραν ινα το αυτο φρονητε την αυτην αγαπην εχοντεσ συνψυχοι το εν φρονουντεσ μηδε κατ ερειθιαν μηδε κατα κενοδοξιαν αλλα τη ταπεινοφροσυνη αλληλουσ ηγουμενοι τουσ υπερεχοντασ εαυτων μη τα εαυτων εκαστοι σκοπουντεσ αλλα και τα ετερων εκαστοι τουτο φρονειτε εν ημιν ο και εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ οσ εν μορφη θ̅υ̅ υπαρχων ουχ αρπαγμον ηγησατο το ειναι ισα θ̅ω̅ αλλα εαυτον εκενωσεν μορφην δουλου λαβων εν ομοιωματι ανθρωπων γενομενοσ και σχηματι ευρεθεισ ωσ ανθρωποσ εταπεινωσεν εαυτον γενομενοσ

υπηκοοσ μεχρι θανατου θανατου δε σταυρου διο και ο θ̅σ̅ αυτον υπερυψωσεν και εχαρισατο αυτω το ονομα το υπερ παν ονομα ινα εν τω ονοματι ι̅υ̅ παν γονυ καμψη επουρανιων και επιγειων και καταχθονιων και πασα γλωσσα εξομολογησηται οτι κ̅σ̅ ι̅σ̅ χ̅σ̅ εισ δοξαν θ̅υ̅ πατροσ

ζ̅ ωστε αγαπητοι μου καθωσ παντοτε υπηκουσατε μη εν τη παρουσια μου μονον αλλα νυν πολλω μαλλον εν τη απουσια μου μετα φοβου και τρομου την εαυτων σωτηριαν κατεργαζεσθε θ̅σ̅ γαρ εστιν ο ενεργων εν υμιν και το θελειν και το ενεργειν υπερ τησ ευδοκιασ παντα ποιειτε χωρισ γογγυσμων και διαλογισμων ινα γενησθε αμεμπτοι και ακεραιοι τεκνα θ̅υ̅ αμωμα μεσον γενεασ σκολιασ και διεστραμμενησ εν οισ φαινεσθε ωσ φωστηρεσ εν κοσμω λογον ζωησ επεχοντεσ εισ καυχημα εμοι εισ ημεραν χ̅υ̅ οτι ουκ εισ κενον εδραμον ουδ εισ κενον εκοπιασα αλλα ει και σπενδομαι επι τη θυσια και λιτουργια τησ

πιστεωσ υμων χαιρω και συνχαιρω πασιν υμιν το δε αυτο και υμεισ χαιρετε και συνχαιρετε μοι ελπιζω δε εν κ̅ω̅ ι̅υ̅ τιμοθεον ταχεωσ πεμψαι υμιν ινα καγω ευψυχω γνουσ τα περι υμων ουδενα γαρ εχω ισοψυχον οστισ γνησιωσ τα περι υμων μεριμνησει οι παντεσ γαρ τα εαυτων ζητουσιν ου τα χ̅υ̅ ι̅υ̅ την δε δοκιμην αυτου γεινωσκετε οτι ωσ πατρι τεκνον συν εμοι εδουλευσεν εισ το ευαγγελιον τουτον μεν ουν ελπιζω πεμψαι ωσ αν αφιδω τα περι εμε εξαυτησ πεποιθα δε εν κ̅ω̅ οτι και αυτοσ ταχεωσ ελευσομαι αναγκαιον δε ηγησαμην επαφροδειτον τον αδελφον και συνεργον και συστρατιωτην μου υμων δε αποστολον και λιτουργον τησ χρειασ μου πεμψαι προσ υμασ επειδη επιποθων ην υμασ παντασ και αδημονων διοτι ηκουσατε οτι ησθενησεν και γαρ ησθενησεν παραπλησιον θανατου αλλα ο θ̅σ̅ ηλεησεν αυτον ουκ αυτον δε μονον αλλα και εμε ινα μη λυπην επι λυπην σχω σπουδαιοτερωσ

I. B³ εκενωσε II. B³ υπερυψωσε III. B³ ησθενησε bis

2 B³ ex εχο̅ fecit εχο̅τεσ. Ibidem B³ ιδετε 4 τισ etiam instauratum est. Ibidem B³ οικτιρμοι 5 B³ συμψυχοι et εριθειαν 7 nec ante nec post εκαστοι quicquam distinctionis est 20 B³ λειτουργια 21 B³ συγχαιρω et συγχαιρετε 24 B³ γινωσκετε 25 B³ απιδω 26 B³ επαφροδιτον 27 B³ λειτουργον 28 in παντασ τ ex λ ab ipso *?) correctum

ουν επεμψα αυτον ινα ιδοντες αυτον παλιν χαρητε καγω αλυποτερος ω προσδεχεσθε ουν αυτον εν κ̅ω̅ μετα πασης χαρας και τους τοιουτους εντειμους εχετε οτι δια το εργον χ̅υ̅ μεχρι θανατου ηγγισεν παραβολευσαμενος τη ψυχη ινα πληρωση το υμων υστερημα της προς με λιτουργιας·

ογ το λοιπον αδελφοι μου χαιρετε εν κ̅ω̅· τα αυτα γραφειν υμιν εμοι μεν ουκ οκνηρον υμιν δε ασφαλες βλεπετε τους κυνας· βλεπετε τους κακους εργατας· βλεπετε την κατατομην· ημεις γαρ εσμεν η περιτομη οι πνευματι θ̅υ̅ λατρευοντες και καυχωμενοι εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ και ουκ εν σαρκι πεποιθοτες καιπερ εγω εχων πεποιθησιν και εν σαρκι ει τις δοκει αλλος πεποιθεναι εν σαρκι εγω μαλλον περιτομη οκταημερος εκ γενους ισραηλ φυλης βενιαμειν εβραιος εξ εβραιων· κατα νομον φαρεισαιος κατα ζηλος διωκων την εκκλησιαν κατα δικαιοσυνην την εν νομω γενομενος αμεμπτος αλλα ατινα μοι ην κερδη ταυτα ηγημαι δια τον

χ̅ν̅ ζημιαν αλλα μεν ουν και ηγουμαι παντα ζημιαν ειναι δια το υπερεχον της γνωσεως του χ̅υ̅ ι̅υ̅ του κ̅υ̅ μου δι ον τα παντα εζημιωθην και ηγουμαι σκυβαλα ινα χ̅ν̅ κερδησω και ευρεθω εν αυτω μη εχων εμην δικαιοσυνην την εκ νομου αλλα την δια πιστεως χ̅υ̅ την εκ θ̅υ̅ δικαιοσυνην επι τη πιστει του γνωναι αυτον και την δυναμιν της αναστασεως αυτου και κοινωνιαν παθηματων αυτου συμορφιζομενος τω θανατω αυτου ειπως καταντησω εις την εξαναστασιν την εκ νεκρων ουχ οτι ηδη ελαβον η ηδη τετελιωμαι διωκω δε ει και καταλαβω εφ ω και κατελημφθην υπο χ̅υ̅·

αδελφοι εγω εμαυτον ου λογιζομαι κατειληφεναι εν δε τα μεν οπισω επιλανθανομενος τοις δε εμπροσθεν επεκτεινομενος κατα σκοπον διωκω εις το βραβειον της ανω κλησεως του θ̅υ̅ εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ οσοι ουν τελειοι τουτο φρονωμεν και ει τι ετερως φρονειτε και τουτο ο θ̅ς̅ υμιν αποκαλυψει πλην εις ο εφθασαμεν τω αυτω στοιχειν συνμειμηται

μου γεινεσθε αδελφοι και σκοπειτε τους ουτω περιπατουντας καθως εχετε τυπον ημας πολλοι γαρ περιπατουσιν ους πολλακις ελεγον υμιν νυν δε και κλαιων λεγω τους εχθρους του σταυρου του χ̅υ̅ ων το τελος απωλεια ων ο θ̅ς̅ η κοιλια και η δοξα εν τη αισχυνη αυτων οι τα επιγεια φρονουντες ημων γαρ το πολειτευμα εν ουρανοις υπαρχει εξ ου και σωτηρα απεκδεχομεθα κ̅ν̅ ι̅ν̅ χ̅ν̅ ος μετασχηματισει το σωμα της ταπεινωσεως ημων συμμορφον τω σωματι της δοξης αυτου κατα την ενεργειαν του δυνασθαι αυτον και υποταξαι αυτω τα παντα ωστε αδελφοι μου αγαπητοι και επιποθητοι χαρα και στεφανος ουτω στηκετε εν κ̅ω̅ αγαπητοι μου ευοδιαν παρακαλω και συντυχην παρακαλω το αυτο φρονειν εν κ̅ω̅ ναι ερωτω και σε γνησιε συζυγε συνλαμβανου αυταις αιτινες εν τω ευαγγελιω συνηθλησαν μοι μετα και κλημεντος και των λοιπων συνεργων
οδ μου ων τα ονοματα εν βιβλω ζωης χαιρετε εν κ̅ω̅ παντοτε

---

1. B^3 ηγγισε

2 B^3 εντιμους 3 B^3 λειτουργιας 15 B^3 et fortasse iam B^2 συμμορφιζομενος 16 B^3 τετελειωμαι et κατεληφθην 20 B^3 συμμιμηται 21 B^3 γινεσθε 24 B^3 πολιτευμα 27 post στεφανος (exeunte versu) demum a B^3 additum μου 28 B^3 συλλαμβανου

παλιν ερω χαιρετε το επιεικεσ υμων γνωσθητω πασιν ανθρωποισ ο κ̅σ̅ εγγυσ μηδεν μεριμνατε αλλ εν παντι τη προσευχη και τη δεησει μετ ευχαριστιασ τα αιτηματα υμων γνωριζεσθω προσ τον θ̅ν̅ και η ειρηνη του θ̅υ̅ η υπερεχουσα παντα νουν φρουρησει τασ καρδιασ υμων και τα νοηματα υμων εν χ̅ω̅ ι̅υ̅· το λοιπον αδελφοι οσα εστιν αληθη· οσα σεμνα· οσα δικαια· οσα αγνα· οσα προσφιλη· οσα ευφημα· ει τισ αρετη και ει τισ επαινοσ· ταυτα λογιζεσθε α και εμαθετε και παρελαβετε και ηκουσατε και ειδετε εν εμοι ταυτα πρασσετε και ο θ̅σ̅ τησ ειρηνησ εσται μεθ υμων· εχαρην δε εν κ̅ω̅ μεγαλωσ οτι ηδη ποτε ανεθαλετε το υπερ εμου φρονειν εφ ω και εφρονειτε ηκαιρεισθε δε ουχ οτι καθ υστερησιν λεγω εγω γαρ εμαθον εν οισ ειμι αυταρκησ ειναι· οιδα και ταπεινουσθαι οιδα και περισσευειν εν παντι και εν πασιν μεμυημαι και χορταζεσθαι και πειναν και περισσευειν και υστερεισθαι παν

τα ισχυω εν τω ενδυναμουντι με· πλην καλωσ εποιησατε συνκοινωνησαντεσ μου τη θλιψει· οιδατε δε και υμεισ φιλιππησιοι οτι εν αρχη του ευαγγελιου οτε εξηλθον απο μακεδονιασ ουδεμια μοι εκκλησια εκοινωνησεν εισ λογον δοσεωσ και λημψεωσ ει μη υμεισ μονοι οτι και εν θεσσαλονεικη και απαξ και δισ εισ την χρειαν μοι επεμψατε ουχ οτι επιζητω το δομα αλλα επιζητω τον καρπον τον πλεοναζοντα εισ λογον υμων απεχω δε παντα και περισσευω πεπληρωμαι δεξαμενοσ παρα επαφροδειτου τα παρ υμων οσμην ευωδιασ θυσιαν δεκτην ευαρεστον τω θ̅ω̅· ο δε θ̅σ̅ μου πληρωσει πασαν χρειαν υμων κατα το πλουτοσ αυτου εν δοξη εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ τω δε θ̅ω̅ και πατρι ημων η δοξα εισ τουσ αιωνασ των αιωνων αμην ασπασασθε παντα αγιον εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ ασπαζονται υμασ οι συν εμοι αδελφοι ασπαζονται υμασ παντεσ οι αγιοι μαλιστα δε οι απο τησ καισαροσ οικιασ η χαρισ του κ̅υ̅ ι̅υ̅ χ̅υ̅ μετα του πνευματοσ υμων

προσ φιλιππησιουσ >

[εγραφη απο ρωμησ >]

π̅ρ̅ο̅σ̅ κ̅ο̅λασσαεισ̅

παυλοσ αποστολοσ χ̅υ̅ ι̅υ̅ δια θεληματοσ θ̅υ̅ και τιμοθεοσ ο αδελφοσ τοισ εν κολοσσαισ αγιοισ και πιστοισ αδελφοισ εν χ̅ω̅ χαρισ υμιν και ειρηνη απο θ̅υ̅ πατροσ ημων ευχαριστουμεν τω θ̅ω̅ πατρι του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ παντοτε υπερ υμων προσευχομενοι ακουσαντεσ την πιστιν υμων εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ και την αγαπην εισ παντασ τουσ αγιουσ δια την ελπιδα την αποκειμενην υμιν εν τοισ ουρανοισ ην προηκουσατε εν τω λογω τησ αληθειασ του ευαγγελιου του παροντοσ εισ υμασ καθωσ και εν παντι τω κοσμω εστι καρποφορουμενον και αυξανομενον καθωσ και εν υμιν αφ ησ ημερασ ηκουσατε και επεγνωτε την χαριν του θ̅υ̅ εν αληθεια καθωσ εμαθετε απο επαφρα του αγαπητου συνδουλου ημων οσ εστιν πιστοσ υπερ ημων διακονοσ του χ̅υ̅ ο και δηλωσασ ημιν την υμων αγαπην εν πνευματι δια τουτο και ημεισ αφ ησ ημερασ ηκουσαμεν ου παυομεθα υπερ υμων προσευχομενοι ινα πληρωθητε την

I. B^3 πασι III. B^3 εστι πιστ.

11 B^3 συγκοινωνησαντεσ 13 B^3 λημψεωσ 14 B^3 θεσσαλονικη 16 B^3 επαφροδιτου. Subscripsit εγραφη απο ρωμ.. idem de quo iam supra diximus. In inscriptione B^3 κολοσσαεισ (contra 21 κολοσσαισ ipsius primae manus est)

επιγνωσιν του θεληματος αυτου εν παση σοφια και συνεσει πνευματικη περιπατησαι αξιως του κ̅υ̅ εις πασαν αρεσκειαν εν παντι εργω αγαθω καρποφορουντες και αυξανομενοι τη επιγνωσει του θ̅υ̅ εν παση δυναμει δυναμουμενοι κατα το κρατος της δοξης αυτου εις πασαν υπομονην και
πα μακροθυμιαν μετα χαρας ευχαριστουντες αμα τω πατρι τω καλεσαντι και ικανωσαντι υμας εις την μεριδα του κληρου των αγιων εν τω φωτι ος ερυσατο ημας εκ της εξουσιας του σκοτους και μετεστησεν εις την βασιλειαν του υιου της αγαπης αυτου εν ω εσχομεν την απολυτρωσιν την αφεσιν των αμαρτιων ος εστιν εικων του θ̅υ̅ του αορατου πρωτοτοκος πασης κτισεως οτι εν αυτω εκτισθη τα παντα εν τοις ουρανοις και επι της γης τα ορατα και τα αορατα ειτε θρονοι ειτε κυριοτητες ειτε αρχαι ειτε εξουσιαι τα παντα δι αυτου και εις αυτον εκτισται και αυτος εστιν προ παντων και τα παν

τα εν αυτω συνεστηκεν και αυτος εστιν η κεφαλη του σωματος της εκκλησιας ος εστιν η αρχη πρωτοτοκος εκ των νεκρων ινα γενηται εν πασιν αυτος πρωτευων οτι εν αυτω ευδοκησεν παν το πληρωμα κατοικησαι και δι αυτου αποκαταλλαξαι τα παντα εις αυτον ειρηνοποιησας δια του αιματος του σταυρου αυτου ειτε τα επι γης ειτε τα εν τοις ουρανοις και υμας ποτε οντας απηλλοτριωμενους και εχθρους τη διανοια εν τοις εργοις τοις πονηροις νυνι δε αποκατηλλαγητε εν τω σωματι της σαρκος αυτου δια του θανατου παραστησαι υμας αγιους και αμωμους και ανεγκλητους κατενωπιον αυτου ειγε επιμενετε τη πιστει τεθεμελιωμενοι και εδραιοι και μη μετακεινουμενοι απο της ελπιδος του ευαγγελιου ου ηκουσατε του κηρυχθεντος εν παση κτισει τη υπο τον ουρανον ου εγενομην εγω παυλος διακονος νυν χαιρω εν τοις παθημασιν υπερ υμων και ανταναπληρω τα υστερηματα

των θλειψεων του χ̅υ̅ εν τη σαρκι μου υπερ του σωματος αυτου ο εστιν η εκκλησια ης εγενομην εγω διακονος κατα την οικονομιαν του θ̅υ̅ την δοθεισαν μοι εις υμας πληρωσαι τον λογον του θ̅υ̅ το μυστηριον το αποκεκρυμμενον απο των αιωνων και απο των γενεων νυν δε εφανερωθη τοις αγιοις αυτου οις ηθελησεν ο θ̅σ̅ γνωρισαι τι το πλουτος της δοξης του μυστηριου τουτου εν τοις εθνεσιν ο εστιν χ̅σ̅ εν υμιν η ελπις της δοξης ον ημεις καταγγελλομεν νουθετουντες παντα ανθρωπον και διδασκοντες παντα ανθρωπον εν παση σοφια ινα παραστησωμεν παντα ανθρωπον τελειον εν χω εις ο και κοπιω αγωνιζομενος κατα την ενεργειαν αυτου την ενεργουμενην εν εμοι εν δυναμει θελω γαρ υμας ειδεναι ηλικον αγωνα εχω υπερ υμων και των εν λαοδικια και οσοι ουχ εωρακαν το προσωπον μου εν σαρκι ινα παρακληθωσιν αι καρδιαι αυτων συμβιβασθεντες εν αγαπη και

I. B^3 εστι προ II. B^3 συνεστηκε ευδοκησε III. B^3 εστι (25)
5 B^3 ερρυσατο 18 B^3 μετακινουμενοι 21 B^3 θλιψεων 28 B^3 λαοδικεια

εις παν πλουτος της πληροφοριας της συνεσεως εις επιγνωσιν του μυστηριου του θυ χυ εν ω εισιν παντες οι θησαυροι της σοφιας και γνωσεως αποκρυφοι τουτο λεγω ινα μηδεις υμας παραλογιζηται εν πιθανολογια ει γαρ και τη σαρκι απειμι αλλα τω πνευματι συν υμιν ειμι
πβ χαιρων και βλεπων υμων την ταξιν και το στερεωμα της εις χν πιστεως υμων ως ουν
παρελαβετε τον χν ιν τον κν εν αυτω περιπατειτε ερριζωμενοι και εποικοδομουμενοι εν αυτω και βεβαιουμενοι τη πιστει καθως εδιδαχθητε περισσευοντες εν αυτη εν ευχαριστια βλεπετε μη τις υμας εσται ο συλαγωγων δια της φιλοσοφιας και κενης απατης κατα την παραδοσιν των ανθρωπων κατα τα στοιχεια του κοσμου και ου κατα χν οτι εν αυτω κατοικει παν το πληρωμα της θεοτητος σωματικως και εστε εν αυτω πεπληρωμενοι ο εστιν η κεφαλη πασης αρχης και εξουσιας εν ω

και περιετμηθητε περιτομη αχειροποιητω εν τη απεκδυσει του σωματος της σαρκος εν τη περιτομη του χυ συνταφεντες αυτω εν τω βαπτισμω εν ω και συνηγερθητε δια της πιστεως της ενεργειας του θυ του εγειραντος αυτον εκ των νεκρων και υμας νεκρους οντας τοις παραπτωμασιν και τη ακροβυστια της σαρκος υμων συνεζωοποιησεν ημας συν αυτω χαρισαμενος ημιν παντα τα παραπτωματα εξαλειψας το καθ ημων χειρογραφον τοις δογμασιν ο ην υπεναντιον ημιν και αυτο ηρκεν εκ του μεσου προσηλωσας αυτο τω σταυρω απεκδυσαμενος τας αρχας και τας εξουσιας και εδειγματισεν εν παρρησια θριαμβευσας αυτους εν αυτω μη ουν τις υμας κρεινετω εν βρωσει και εν ποσει η εν μερει εορτης η νεομηνιας η σαββατων ο εστιν σκια των μελλοντων· το δε σωμα του χυ μηδεις υμας καταβραβευετω θελων εν ταπεινοφροσυνη και θρησκεια των αγγελων α εορακεν

εμβατευων εικη φυσιουμενος υπο του νοος της σαρκος αυτου και ου κρατων την κεφαλην εξ ου παν το σωμα δια των αφων και συνδεσμων επιχορηγουμενον και συνβιβαζομενον αυξει την αυξησιν του θυ ει απεθανετε συν χω απο των στοιχειων του κοσμου τι ως ζωντες εν κοσμω δογματιζεσθε μη αψη μηδε γευση μηδε θιγης α εστιν παντα εις φθοραν τη αποχρησει κατα τα ενταλματα και διδασκαλειας των ανθρωπων ατινα εστιν λογον μεν εχοντα σοφιας εν εθελοθρησκεια και ταπεινοφροσυνη αφειδια σωματος ουκ εν τιμη τινι προς πλησμονην της σαρκος
πγ ει ουν συνηγερθητε τω χω τα ανω ζητειτε ου ο χσ εστιν εν δεξια του θυ καθημενος τα ανω φρονειτε μη τα επι της γης απεθανετε γαρ και η ζωη υμων κεκρυπται συν τω χω εν τω θω οταν ο χσ φανερωθη η ζωη ημων τοτε και υμεις συν αυτω φανερωθησεσθε εν δοξη νεκρωσατε ουν τα μελη τα επι της γης πορ

I. B^3 εισι II. B^3 παραπτωμασι εστι σκ. III. B^3 εστι παντ. εστι λογ.

11 B^3 απεκδυσει 18 B^3 κρινετω 20 B^3 εωρακεν 22 B^3 συμβιβαζομενον 25 B^3 διδασκαλιας 26 B^3 αφειδεια

νειαν ακαθαρσιαν παθοσ επιθυμιαν κακην και την πλεονεξιαν ητισ εστιν ειδωλολατρεια δι α ερχεται η οργη του θ̅υ̅ εν οισ και υμεισ περιεπατησατε ποτε οτε εζητε εν τουτοισ νυνει δε αποθεσθε και υμεισ τα παντα οργην θυμον κακιαν βλασφημιαν αισχρολογιαν εκ του στοματοσ υμων μη ψευδεσθε εισ αλληλουσ απεκδυσαμενοι τον παλαιον ανθρωπον συν ταισ πραξεσιν αυτου και ενδυσαμενοι τον νεον τον ανακαινουμενον εισ επιγνωσιν κατ εικονα του κτισαντοσ αυτον οπου ουκ ενι ελλην και ιουδαιοσ περιτομη και ακροβυστια βαρβαροσ σκυθησ δουλοσ ελευθεροσ αλλα τα παντα και εν πασιν χ̅σ̅ ενδυσασθε ουν ωσ εκλεκτοι του θ̅υ̅ αγιοι ηγαπημενοι σπλαγχνα οικτειρμου χρηστοτητα ταπεινοφροσυνην πραυτητα μακροθυμιαν ανεχομενοι αλληλων και χαριζομενοι εαυτοισ εαν τισ προσ τινα εχη μομφην καθωσ και ο κ̅σ̅ εχαρισατο υμιν ουτωσ και υμισ

επι πασιν δε τουτοισ την αγαπην ο εστιν συνδεσμοσ τησ τελειοτητοσ και η ειρηνη του χ̅υ̅
βραβευετω εν ταισ καρδιαισ υμων εισ ην και εκληθητε εν σωματι και ευχαριστοι γεινεσθε
π̅δ̅ ο λογοσ του χ̅υ̅ ενοικειτω εν υμιν πλουσιωσ εν παση σοφια διδασκοντεσ και νουθετουντεσ εαυτουσ
ψαλμοισ υμνοισ ωδαισ πνευματικαισ εν τη χαριτι αδοντεσ εν ταισ καρδιαισ υμων τω θ̅ω̅ και
παν ο τι εαν ποιητε εν λογω η εν εργω παντα εν ονοματι κ̅υ̅ ι̅υ̅ ευχαριστουντεσ τω θ̅ω̅ πατρι δι
αυτου αι γυναικεσ υποτασσεσθε τοισ ανδρασιν ωσ ανηκεν εν κ̅ω̅ οι ανδρεσ αγαπατε τασ γυναι-
κασ και μη πικραινεσθε προσ αυτασ τα τεκνα υπακουετε τοισ γονευσιν κατα παντα τουτο γαρ
ευαρεστον εστιν εν κ̅ω̅ οι πατερεσ μη ερεθιζετε τα τεκνα υμων ινα μη αθυμωσιν οι δουλοι υπα-
κουετε κατα παντα τοισ κατα σαρκα κυριοισ μη εν οφθαλμοδουλεια ωσ ανθρωπαρεσκοι αλλα
εν απλοτητι καρδιασ

φοβουμενοι τον κ̅ν̅ ο εαν ποιητε εκ ψυχησ εργαζεσθε ωσ τω κ̅ω̅ ουκ ανθρωποισ ειδοτεσ οτι απο
κυ απολημψεσθε την ανταποδοσιν τησ κληρονομιασ τω κ̅ω̅ χ̅ω̅ δουλευετε ο γαρ αδικων κομισε-
ται ο ηδικησεν και ουκ εστιν προσωπολημψια οι κυριοι το δικαιον και την ισοτητα τοισ δουλοισ
π̅ε̅ παρεχεσθε ειδοτεσ οτι και υμεισ εχετε κ̅ν̅ εν ουρανω τη προσευχη προσευχη προσκαρτερειτε
γρηγορουντεσ εν αυτη εν ευχαριστια προσευχομενοι αμα και περι ημων ινα ο θ̅σ̅ ανοιξη ημιν
θυραν του λογου λαλησαι το μυστηριον του θ̅υ̅ δι ο και δεδεμαι ινα φανερωσω αυτο ωσ δει με
λαλησαι εν σοφια περιπατειτε προσ τουσ εξω τον καιρον εξαγοραζομενοι ο λογοσ υμων παντοτε
εν χαριτι αλατι ηρτυμενοσ ειδεναι πωσ δει υμασ ενι εκαστω αποκρεινεσθαι τα κατ εμε παντα
γνωρισει υμιν τυχικοσ ο αγαπητοσ αδελφοσ και πιστοσ διακονοσ και συνδουλοσ εν κ̅ω̅ ον επεμψα
προσ υμασ εισ αυτο

I. B^3 πασι II. B^3 πασι εστι γονευσι III. B^3 ηδικησε εστι

1 B^3 ειδωλολατρια 2 B^3 νυνι 8 B^3 οικτιρμου 10 B^3 υμεισ 12 B^3 γινεσθε 22 B^3 απολημψεσθε 23 B^3 προσωποληψια 24 alterum προσευχη non instauratum 26 B^3 pro θ̅υ̅ substituit χ̅υ̅ ον plene etiam instauratum 28 B^3 αποκρινεσθαι

τουτο ϊνα γνωτε τα
περι ημων και παρακα
λεση τασ καρδιασ υμω
συν ονησιμω τω πιστω
και αγαπητω αδελφω
οσ εστιν εξ υμων πα
τα υμιν γνωρισουσιν
τα ωδε·
ασπαζετε υμασ ασισταρ
χοσ ο συναιχμαλωτοσ
μου και μαρκοσ ο ανε
ψιοσ βαρναβα· περι ου
ελαβετε εντολασ εα
ελθη προσ υμασ δεξα
σθε αυτον και ϊησουσ
ο λεγομενοσ ϊουστοσ
οι οντεσ εκ περιτο
μησ ουτοι μονοι συ
εργοι εισ την βασιλει
αν του θυ οιτινεσ ε
γενηθησαν μοι παρη
γορια·
ασπαζεται υμασ επα
φρασ ο εξ υμων δουλοσ
χυ ιυ παντοτε αγωνι
ζομενοσ υπερ υμων
εν ταισ προσευχαισ
ϊνα σταθητε τελειοι
και πεπληροφορημε
νοι εν παντι θεληματι
τι του θυ· μαρτυρω
γαρ αυτω οτι εχει πο
λυν πονον υπερ υμω
και των εν λαοδικια
και των εν ιεραπολει·
ασπαζεται υμασ λου
κασ ο ϊατροσ ο αγαπη
τοσ και δημασ·
ασπασασθε τουσ εν
λαοδικια αδελφουσ·
και νυμφαν και την
κατ οικον αυτησ εκ
κλησιαν· και οταν ανα
γνωσθη παρ υμιν ποι
ησατε ϊνα και εν τη λα
οδικεων εκκλησια α
ναγνωσθη· και την εκ
λαοδικιασ ϊνα και υμεισ
αναγνωτε· και ειπα
τε αρχιππω βλεπε τη
διακονιαν ην παρελα
βεσ εν κω ϊνα αυτην
πληροισ· ο ασπασμοσ
τη εμη χειρι παυλου·
μνημονευετε μου
των δεσμων· η χαρισ
μεθ υμων : > >——

> προσ >

~ κολασσαεισ ~

[εγραφη απο ρωμησ >]

πς παυλοσ και σιλουανοσ
και τιμοθεοσ τη εκ
κλησια θεσσαλονει
κεων εν θω πατρι και
κω ιυ χω· χαρισ υμιν
και ειρηνη· ευχαριστου
μεν τω θω παντοτε
περι παντων υμων
μνειαν ποιουμενοι
επι των προσευχω
ημων αδειαλιπτωσ
μνημονευοντεσ ϋ
μων του εργου τησ
πιστεωσ και του κο
που τησ αγαπησ και
τησ υπομονησ τησ
ελπιδοσ του κυ ημω
ιυ χυ· εμπροσθεν του
θυ και πατροσ ημων·
ειδοτεσ αδελφοι η
γαπημενοι υπο θυ τη
εκλογην υμων οτι
το ευαγγελιον ημω
ουκ εγενηθη εισ υμασ
εν λογω μονον αλλα
και εν δυναμει και ε
πνευματι αγιω και
πληροφορια πολλη
καθωσ οιδατε οιοι ε
γενηθημεν εν υμιν
δι υμασ και υμεισ μει
μηται ημων εγενη
θητε και του κυ δεξα
μενοι τον λογον εν
θλιψει πολλη μετα χα
ρασ και πνευματοσ
αγιου ωστε γενεσθαι
υμασ τυπον πασιν
τοισ πιστευουσιν ε
τη μακεδονια και εν
τη αχαϊα· αφ υμων γαρ
εξηχηται ο λογοσ του

I. B^3 γνωριζουσι III. B^3 πασι

1, 9 B^3 ασπαζεται 34 et 40 B^3 λαοδικεια 2, 6 λαοδικειας. In subscriptione B^3 κολοσσαεισ. Additamentum litteris uncialibus sexti fere saec. utitur. 3, in titulo B^3 θεσσαλονικεισ 3 B^3 θεσσαλονικεων 11 B^3 αδιαλειπτωσ 31 B^3 μιμηται

κ̅υ̅ ου μονον εν τη μακεδονια και αχαια αλλ εν παντι τοπω η πιστισ υμων η προσ τον θ̅ν̅ εξεληλυθεν ωστε μη χρειαν εχειν υμασ λαλειν τι αυτοι γαρ περι υμων απαγγελλουσιν οποιαν εισοδον εσχομεν προσ υμασ και πωσ επεστρεψατε προσ τον θ̅ν̅ απο των ειδωλων δουλευειν θ̅ω̅ ζωντι και αληθινω και αναμενειν τον υιον αυτου εκ των ουρανων ον ηγειρεν εκ των νεκρων ι̅ν̅ τον ρυομενον ημασ εκ τησ οργησ τησ ερχομενησ αυτοι γαρ οιδατε αδελφοι την εισοδον ημων την προσ υμασ οτι ου κενη γεγονεν αλλα προπαθοντεσ και υβρισθεντεσ καθωσ οιδατε εν φιλιπποισ επαρησιασαμεθα εν τω θ̅ω̅ ημων λαλησαι προσ υμασ το ευαγγελιον του θ̅υ̅ εν πολλω αγωνι η γαρ παρακλησισ ημων ουκ εκ πλανησ ουδε εξ ακαθαρσιασ ουδε εν δολω αλλα καθωσ δεδοκιμασμεθα υπο του θ̅υ̅ πιστευθηναι το ευαγγελιον ουτωσ λαλουμεν ουχ ωσ ανθρωποισ αρεσκοντεσ αλλα θ̅ω̅ τω δοκι

μαζοντι τασ καρδιασ ημων ουτε γαρ ποτε εν λογω κολακειασ εγενηθημεν καθωσ οιδατε ουτε προφασει πλεονεξιασ θ̅σ̅ μαρτυσ ουτε ζητουντεσ εξ ανθρωπων δοξαν ουτε αφ υμων ουτε απ αλλων δυναμενοι εν βαρει ειναι ωσ χ̅υ̅ αποστολοι αλλα εγενηθημεν νηπιοι εν μεσω υμων ωσ εαν τροφοσ θαλπη τα εαυτησ τεκνα ουτωσ ομειρομενοι υμων ηυδοκουμεν μεταδουναι υμιν ου μονον το ευαγγελιον του θ̅υ̅ αλλα και τασ εαυτων ψυχασ διοτι αγαπητοι ημιν εγενηθητε μνημονευετε γαρ αδελφοι τον κοπον ημων και τον μοχθον νυκτοσ και ημερασ εργαζομενοι προσ το μη επιβαρησαι τινα υμων εκηρυξαμεν εισ υμασ το ευαγγελιον του θ̅υ̅ υμεισ μαρτυρεσ και ο θ̅σ̅ ωσ οσιωσ και δικαιωσ και αμεμπτωσ υμιν τοισ πιστευουσιν εγενηθημεν καθαπερ οιδατε ωσ ενα εκαστον υμων ωσ πατηρ τεκνα εαυτου παρακαλουντεσ υμασ και παραμυθουμενοι και μαρτυρομενοι

εισ το περιπατειν υμασ αξιωσ του θ̅υ̅ του καλουντοσ υμασ εισ την εαυτου βασιλειαν και δοξαν
π̅ζ̅ και δια τουτο και ημεισ ευχαριστουμεν τω θ̅ω̅ αδιαλειπτωσ οτι παραλαβοντεσ λογον ακοησ παρ ημων του θ̅υ̅ εδεξασθε ου λογον ανθρωπων αλλα καθωσ αληθωσ εστιν λογον θ̅υ̅ οσ και ενεργειται εν υμιν τοισ πιστευουσιν υμεισ γαρ μειμηται εγενηθητε αδελφοι των εκκλησιων του θ̅υ̅ των ουσων εν τη ιουδαια εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ οτι τα αυτα επαθετε και υμεισ υπο των ιδιων συμφυλετων καθωσ και αυτοι υπο των ιουδαιων των και τον κ̅ν̅ αποκτειναντων ι̅ν̅ και τουσ προφητασ και ημασ εκδιωξαντων και θ̅ω̅ μη αρεσκοντων και πασιν ανθρωποισ εναντιων κωλυοντων ημασ τοισ εθνεσιν λαλησαι ινα σωθωσιν εισ το αναπληρωσαι αυτων παντοτε εφθακεν δε η οργη επ αυτουσ εισ τελοσ · ημεισ δε αδελφοι απορφανισθεντεσ αφ υμων προσ καιρον ωρασ προσωπω ου καρδια περισσοτερωσ εσπουδασα

III. B[3] εστι εθνεσι εφθακε

In titulo paginae B[3] θεσσαλονικεισ, item pagg. seqq. 2 B[3] εχ ημασ 7 B[3] επαρρησιασαμεθα 13 νηπιοι: ν etiam instauratum 24 B[3] μιμηται

μεν το προσωπον υμων ιδειν εν πολλη επιθυμια διοτι ηθελησαμεν ελθειν προσ υμασ εγω μεν παυλοσ και απαξ και δισ και ενεκοψεν ημασ ο σατανασ τισ γαρ ημων ελπισ η χαρα η στεφανοσ καυχησεωσ η ουχι και υμεισ εμπροσθεν του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ εν τη αυτου παρουσια υμεισ γαρ εστε η δοξα ημων και η χαρα διοτι μηκετι στεγοντεσ ηυδοκησαμεν καταλειφθηναι εν αθηναισ μονοι και επεμψαμεν τιμοθεον τον αδελφον ημων και συνεργον εν τω ευαγγελιω του χ̅υ̅ εισ το στηριξαι υμασ και παρακαλεσαι υπερ τησ πιστεωσ υμων το μηδενα σαινεσθαι εν ταισ θλειψεσιν ταυταισ αυτοι γαρ οιδατε οτι εισ τουτο κειμεθα και γαρ οτε προσ υμασ ημεν προελεγομεν υμιν οτι μελλομεν θλειβεσθαι καθωσ και εγενετο και οιδατε δια τουτο καγω μηκετι στεγων επεμψα εισ το γνωναι την υμων πιστιν μηπωσ επειρασεν υμασ ο πειραζων και εισ κενον γενηται ο κοποσ ημων αρτι δε ελθοντοσ τι

μοθεου προσ ημασ αφ υμων και ευαγγελισαμενου ημιν την πιστιν και την αγαπην υμων και οτι εχετε μνειαν ημων αγαθην παντοτε επιποθουντεσ ημασ ιδειν καθαπερ και ημεισ υμασ δια τουτο παρεκληθημεν αδελφοι εφ υμιν επι παση τη αναγκη και θλιψει ημων δια τησ υμων πιστεωσ οτι νυν ζωμεν εαν υμεισ στηκετε εν κυριω τινα γαρ ευχαριστιαν δυναμεθα τω θ̅ω̅ ανταποδουναι περι ημων επι παση τη χαρα η χαιρομεν δι υμασ εμπροσθεν του θ̅υ̅ ημων νυκτοσ και ημερασ υπερεκπερισσου δεομενοι εισ το ιδειν υμων το προσωπον και καταρτισαι τα υστερηματα τησ πιστεωσ υμων αυτοσ δε ο θ̅σ̅ και πατηρ ημων και ο κ̅σ̅ ημων ι̅σ̅ κατευθυναι την οδον ημων προσ υμασ υμασ δε ο κ̅σ̅ πλεονασαι και περισσευσαι τη αγαπη εισ αλληλουσ και εισ παντασ καθαπερ και ημεισ εισ υμασ εισ το στηριξαι υμων τασ καρδιασ αμεμπτωσ εν αγιοσυνη εμπροσθεν του θ̅υ̅ και πατροσ ημων εν τη παρουσια του

π̅η̅ κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ μετα παντων των αγιων αυτου λοιπον αδελφοι ερωτωμεν υμασ και παρακαλουμεν εν κ̅ω̅ ι̅υ̅ ινα καθωσ παρελαβετε παρ ημων το πωσ δει υμασ περιπατειν και αρεσκειν θ̅ω̅ καθωσ και περιπατειτε ινα περισσευσητε μαλλον οιδατε γαρ τινασ παραγγελιασ εδωκαμεν υμιν δια του κ̅υ̅ ι̅υ̅ τουτο γαρ εστιν θελημα του θ̅υ̅ ο αγιασμοσ υμων απεχεσθαι υμασ απο τησ πορνειασ ειδεναι εκαστον υμων το εαυτου σκευοσ κτασθαι εν αγιασμω και τειμη μη εν παθει επιθυμιασ καθαπερ και τα εθνη τα μη ειδοτα τον θ̅ν̅ το μη υπερβαινειν και πλεονεκτειν εν τω πραγματι τον αδελφον αυτου διοτι εκδικοσ κ̅σ̅ περι παντων τουτων καθωσ και προειπαμεν υμιν και διεμαρτυραμεθα ου γαρ εκαλεσεν ημασ ο θ̅σ̅ επι ακαθαρσια αλλα εν αγιασμω τοιγαρουν ο αθετων ουκ ανθρωπον αθετει αλλα τον θ̅ν̅ τον διδοντα το πνευμα αυτου το αγιον εισ υμασ περι δε τησ φιλαδελφιασ ου χρειαν ειχομεν

III. B^3 εστι

6 B^3 θλιψεσι 8 B^3 θλιβεσθαι 15 περι ημων : et B^2 et B^3 πε. υμων 19 B^3 αγιωσυνη 21 B^3 το λοιπον ουν 25 B^3 ενα εκαστον. Ibidem B^3 τιμη

γραφειν υμιν αυτοι γαρ υμεισ θεοδιδακτοι εστε εισ το αγαπαν αλληλουσ και γαρ ποιειτε αυτο και εισ παντασ τουσ αδελφουσ τουσ εν ολη τη μακεδονια παρακαλουμεν δε υμασ αδελφοι περισσευειν μαλλον και φιλοτειμεισθαι ησυχαζειν και πρασσειν τα ιδια και εργαζεσθαι ταισ χερσιν υμων καθωσ υμιν παρηγγειλαμεν ινα περιπατητε ευσχημονωσ προσ τουσ εξω και μηδενοσ χρειαν εχητε ου θελομεν δε υμασ αγνοειν αδελφοι περι των κοιμωμενων ινα μη λυπησθε καθωσ και οι λοιποι οι μη εχοντεσ ελπιδα ει γαρ πιστευομεν οτι ι̅σ̅ απεθανεν και ανεστη ουτωσ ο θ̅σ̅ και τουσ κοιμηθεντασ δια του ι̅υ̅ αξει συν αυτω τουτο γαρ υμιν λεγομεν εν λογω κ̅υ̅ οτι ημεισ οι ζωντεσ οι περιλειπομενοι εισ την παρουσιαν του ι̅υ̅ ου μη φθασωμεν τουσ κοιμηθεντασ οτι αυτοσ ο κ̅σ̅ εν κελευσματι εν φωνη αρχαγγελου και εν σαλπιγγι θ̅υ̅ καταβησεται απ ουρανου και οι

νεκροι εν χ̅ω̅ αναστησονται πρωτον επειτα ημεισ οι ζωντεσ οι περιλειμενοι αμα συν αυτοισ
αρπαγησομεθα εν νεφελαισ εισ απαντησιν του κ̅υ̅ εισ αερα και ουτωσ παντοτε εν κω εσομεθα
ωστε παρακαλειτε αλληλουσ εν τοισ λογοισ τουτοισ περι δε των χρονων και των καιρων αδελ-
φοι ου χρειαν εχετε υμιν γραφεσθε αυτοι γαρ ακριβωσ οιδατε οτι ημερα κ̅υ̅ ωσ κλεπτησ εν νυκτι
ουτωσ ερχεται οταν δε λεγωσιν ειρηνη και ασφαλεια τοτε αιφνιδιοσ επισταται αυτοισ ολεθροσ
ωσπερ η ωδειν τη εν γαστρι εχουση και ου μη εκφυγωσιν υμεισ δε αδελφοι ουκ εστε εν σκοτει
π̅θ ινα η ημερα υμασ ων κλεπτασ καταλαβη παντεσ γαρ υμεισ υιοι φωτοσ εστε και υιοι
ημερασ ουκ εσμεν νυκτοσ ουδε σκοτουσ αρα ουν μη καθευδωμεν ωσ οι λοιποι αλλα γρηγορωμεν
και νηφωμεν οι γαρ καθευδοντεσ νυκτοσ καθευδουσιν και οι μεθυοντεσ νυκτοσ μεθυουσιν ημεισ
δε ημερασ οντεσ νη

φωμεν ενδυσαμενοι θωρακα πιστεωσ και αγαπησ και περικεφαλαιαν ελπιδα σωτηριασ οτι ουκ εθετο ο θ̅σ̅ ημασ εισ οργην αλλα εισ περιποιησιν σωτηριασ δια του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ του αποθανοντοσ περι ημων ινα ειτε γρηγορωμεν ειτε καθευδωμεν αμα συν αυτω ζησωμεν διο παρακαλειτε αλληλουσ και οικοδομειτε εισ τον ενα καθωσ και ποιειτε ερωτωμεν δε υμασ αδελφοι ειδεναι τουσ κοπιωντασ εν υμιν και προισταμενουσ υμων εν κ̅ω̅ και νουθετουντασ υμασ και ηγεισθε αυτουσ υπερεκπερισσωσ εν αγαπη δια το εργον αυτων ειρηνευετε εν εαυτοισ παρακαλουμεν δε υμασ αδελφοι νουθετειτε τουσ αταξτουσ παραμυθεισθε τουσ ολιγοψυχουσ αντεχεσθε των ασθενων μακροθυμειτε προσ παντασ ορατε μη τισ κακον αντι κακου τινι αποδω αλλα παντοτε το αγαθον διωκετε και εισ αλληλουσ και εισ παντασ παντοτε χαιρετε αδιαλειπτωσ προσευχεσθε εν παντι ευχαριστειτε τουτο

I. B³ απεθανε II. B³ καθευδουσι

3 B³ φιλοτιμεισθαι 11 περιλειμενοι etiam instauratum, sed nullo accentu auctum 14 B³ γραφεσθαι 16 B³ ωδιν 25 υμων εν κ̅ω̅ in rasura scripta sunt; sed ipse * vdtr rescripsisse

γαρ θελημα θυ εν χω ιυ εις υμας το πνευμα μη ζβεννυτε προφητειας μη εξουθενειτε παντα δε
δοκιμαζετε το καλον κατεχετε απο παντος ειδους πονηρου απεχεσθε· αυτος δε ο θς της
ειρηνης αγιασαι υμας ολοτελεις και ολοκληρον υμων το πνευμα και η ψυχη και το σωμα
αμεμπτως εν τη παρουσια του κυ ημων ιυ χυ τηρηθειη· πιστος ο καλων υμας ος και
ποιησει· αδελφοι προσευχεσθε και περι ημων· ασπασασθε τους αδελφους παντας εν φιλη-
ματι αγιω· ενορκιζω υμας τον κν αναγνωσθηναι την επιστολην πασιν τοις αδελφοις·
η χαρις του κυ ημων ιυ χυ μεθ υμων

προς

θεσσαλονεικεις

α

[εγραφη απο αθηνων]

προς θεσσαλονεικεις β

ϥ παυλος και σειλουανος και τειμοθεος τη εκκλησια θεσσαλονεικεων εν θω πατρι ημων και κω
ιυ χω χαρις υμιν και ειρηνη απο θυ πατρος και κυ ιυ χυ ευχαριστειν οφειλομεν τω θω παντοτε
περι υμων αδελφοι καθως αξιον εστιν οτι υπεραυξανει η πιστις υμων και πλεοναζει η αγαπη
ενος εκαστου παντων υμων εις αλληλους ωστε αυτους ημας εν υμιν ενκαυχασθαι εν ταις
εκκλησιαις του θυ υπερ της υπομονης υμων και πιστεως εν πασιν τοις διωγμοις υμων και
ταις θλιψεσιν αις ενεχεσθε ενδειγμα της δικαιας κρισεως του θυ εις το καταξιωθηναι υμας
της βασιλειας του θυ υπερ ης και πασχετε ειπερ δικαιον παρα θω ανταποδουναι τοις θλειβου-
σιν υμας θλιψιν και υμιν τοις θλειβομενοις ανεσιν μεθ ημων εν τη αποκαλυψει του κυ ιυ απ
ουρανου μετ αγγελων δυναμεως αυτου εν φλογι πυρος διδοντος εκδικησιν τοις μη ειδοσιν θν
και τοις μη υπακουουσιν τω ευ

αγγελιω του κυ ημων ιυ οιτινες δικην τεισουσιν ολεθρον αιωνιον απο προσωπου του κυ και απο
της δοξης της ισχυος αυτου οταν ελθη ενδοξασθηναι εν τοις αγιοις αυτου και θαυμασθηναι
εν πασιν τοις πιστευσασιν οτι επιστευθη το μαρτυριον ημων εφ υμας εν τη ημερα εκεινη εις
ο και προσευχομεθα παντοτε περι υμων ινα υμας αξιωση της κλησεως ο θς ημων και πληρωση
πασαν ευδοκιαν αγαθωσυνης και εργον πιστεως εν δυναμει οπως ενδοξασθη το ονομα του κυ
ϥα ημων ιυ εν υμιν και υμεις εν αυτω κατα την χαριν του θυ ημων και κυ ιυ χυ ερωτωμεν
δε υμας αδελφοι υπερ της παρουσιας του κυ ιυ χυ και ημων επισυναγωγης επ αυτον εις το
μη ταχεως σαλευθηναι υμας απο του νοος μηδε θροεισθε μητε δια πνευματος μητε δια λογου
μητε δι επιστολης ως δι ημων ως οτι ενεστηκεν η ημερα του κυ μη τις υμας εξαπατηση
κατα μηδενα τροπον

I. B³ πασι II. B³ πασι ειδοσι υπακουουσι III. B³ πασι

1 B³ σβεννυτε. In subscriptione B³ θεσσαλονικεις. Saeculo fere sexto addita sunt εγρ. απ. αθ. In inscriptione B³ rursus θεσσαλονικεις 11 B³ σιλουανος, τιμοθεος, θεσσαλονικεων 14 B³ εγκαυχασθαι 17 B³ θλιβουσιν 18 B³ θλιβομενος 21 B³ τισουσιν

οτι εαν μη ελθη η αποστασια πρωτον και αποκαλυφθη ο ανθρωποσ τησ ανομιασ ο υιοσ τησ απωλειασ ο αντικειμενοσ και υπερερομενοσ επι παντα λεγομενον θν η σεβασμα ωστε αυτον εισ τον ναον του θυ καθισαι αποδεικνυντα εαυτον οτι εστιν θσ ου μνημονευετε οτι ετι ων προσ υμασ ταυτα ελεγον υμιν και νυν το κατεχον οιδατε εισ το αποκαλυφθηναι αυτον εν τω εαυτου καιρω το γαρ μυστηριον ηδη ενεργειται τησ ανομιασ μονον ο κατεχων αρτι εωσ εκ μεσου γενηται και τοτε αποκαλυφθησεται ο ανομοσ ον ο κσ ανελει τω πνευματι του στοματοσ αυτου και καταργησει τη επιφανεια τησ παρουσιασ αυτου ου εστιν η παρουσια κατ ενεργειαν του σατανα εν παση δυναμει και σημειοισ και τερασιν ψευδουσ και εν παση απατη αδικιασ τοισ απολλυμενοισ ανθ ων την αγαπην τησ αληθειασ ουκ εδεξαντο εισ το σωθηναι αυτουσ και

δια τουτο πεμπει αυτοισ ο θσ ενεργειαν πλανησ εισ το πιστευσαι αυτουσ τω ψευδει ινα κρι-
θωσιν παντεσ οι μη πιστευσαντεσ τη αληθεια αλλα ευδοκησαντεσ τη αδικια ημεισ δε οφει-
λομεν ευχαριστειν τω θω παντοτε περι υμων αδελφοι ηγαπημενοι υπο κυ οτι ειλατο υμασ ο
θσ απαρχην εισ σωτηριαν εν αγιασμω πνευματοσ και πιστει αληθειασ εισ ο εκαλεσεν ημασ
ϥβ δια του ευαγγελιου ημων εισ περιποιησιν δοξησ του κυ ημων ιυ χυ αρα ουν αδελφοι στηκετε
και κρατειτε τασ παραδοσεισ ασ εδιδαχθητε ειτε δια λογου ειτε δι επιστολησ ημων αυτοσ δε ο
κσ ημων χσ ισ και θσ ο πατηρ ημων ο αγαπησασ ημασ και δουσ παρακλησιν αιωνιαν και ελπιδα
αγαθην εν χαριτι παρακαλεσαι υμων τασ καρδιασ και στηριξαι εν παντι εργω και λογω αγαθω
ϥγ το λοιπον προσευχεσθε αδελφοι περι ημων ινα ο λογοσ του κυ τρεχη και δοξαζηται καθωσ
και προσ υμασ και ινα ρυσθωμεν απο των

ατοπων και πονηρων ανθρωπων ου γαρ παντων η πιστισ πιστοσ δε εστιν ο κσ οσ στηρισει υμασ και φυλαξει απο του πονηρου πεποιθαμεν δε εν κω εφ υμασ οτι α παραγγελλομεν και εποιησατε και ποιειτε και ποιησετε ο δε κσ κατευθυναι υμων τασ καρδιασ εισ την αγαπην του θυ και εισ την υπομονην του χυ παραγγελλομεν δε υμιν αδελφοι εν ονοματι του κυ ιυ χυ στελλεσθαι υμασ απο παντοσ αδελφου ατακτωσ περιπατουντοσ και μη κατα την παραδοσιν ην παρελαβετε αφ ημων αυτοι γαρ οιδατε πωσ δει μειμεισθαι ημασ οτι ουκ ητακτησαμεν εν υμιν ουδε δωρεαν αρτον εφαγομεν παρα τινοσ αλλ εν κοπω και μοχθω νυκτοσ και ημερασ εργαζομενοι προσ το μη επιβαρησαι τινα υμων ουχ οτι ουκ εχομεν εξουσιαν αλλ ινα εαυτουσ τυπον δωμεν υμιν εισ το μειμεισθαι ημασ και γαρ οτε ημεν προσ υμασ τουτο παρηγγελομεν υμιν οτι ει τισ ου θελει εργα-ζεσθε μηδε εσθιετω α

I. B^3 εστι (3) τερασι II. B^3 κριθωσι

2 B^3 υπεραιρομενοσ 26 B^3 μιμεισθαι 29 B^3 μιμεισθαι. Ibidem B^3 (demum³ ut vdtr) παρηγγελλομεν 30 B^3 εργαζεσθαι

κουομεν γαρ τινασ περιπατουντασ εν υμιν ατακτωσ μηδεν εργαζομενουσ αλλα περιεργαζομενουσ
τοισ δε τοιουτοισ παραγγελλομεν και παρακαλουμεν εν κω ιυ χω ινα μετα ησυχιασ εργαζομενοι
τον εαυτων αρτον εσθιωσιν υμεισ δε αδελφοι μη ενκακησητε καλοποιουντεσ ει δε τισ ουχ υπακουει
τω λογω υμων δια τησ επιστολησ τουτον σημιουσθε μη συναναμειγνυσθαι αυτω ινα εντραπη και
μη ωσ εχθρον ηγεισθε αλλα νουθετειτε ωσ αδελφον· αυτοσ δε ο κσ τησ ειρηνησ δωη υμιν
την ειρηνην διαπαντοσ εν παντι τροπω· ο κσ μετα παντων υμων· ο ασπασμοσ τη εμη χειρι
παυλου ο εστιν σημειον εν παση επιστολη ουτωσ γραφω· η χαρισ του κυ ημων ιυ χυ μετα
παντων υμων : > >——

προσ

θεσσαλονεικεισ

β

[εγραφη απο αθηνων]

προσ εβραιουσ

νθ πολυμερωσ και πολυτροπωσ παλαι ο θσ λαλησασ τοισ πατρασιν εν τοισ προφηταισ επ εσχατου
των ημερων τουτων ελαλησεν ημιν εν υιω ον εθηκεν κληρονομον παντων δι ου και εποιησεν
τουσ αιωνασ οσ ων απαυγασμα τησ δοξησ και χαρακτηρ τησ υποστασεωσ αυτου φανερων τε
τα παντα τω ρηματι τησ δυναμεωσ αυτου καθαρισμον των αμαρτιων ποιησαμενοσ εκαθισεν
εν δεξια τησ μεγαλωσυνησ εν υψηλοισ τοσουτω κρειττων γενομενοσ αγγελων οσω διαφορωτερον
- παρ αυτουσ κεκληρονομηκεν ονομα τινι γαρ ειπεν ποτε των αγγελων υιοσ μου ει συ εγω ση-
- μερον γεγεννηκα σε και παλιν εγω εσομαι αυτω εισ πατερα και αυτοσ εσται μοι εισ υιον
- οταν δε παλιν εισαγαγη τον πρωτοτοκον εισ την οικουμενην λεγει και προσκυνησατωσαν αυτω
- παντεσ αγγελοι θυ και προσ μεν τουσ αγγελουσ λεγει ο ποιων τουσ αγγελουσ αυτου πνευματα
- και τουσ λιτουργουσ αυ

- του πυροσ φλογα προσ δε τον υιον ο θρονοσ σου ο θσ εισ τον αιωνα και η ραβδοσ τησ ευθυτητοσ
- ραβδοσ τησ βασιλειασ αυτου ηγαπησασ δικαιοσυνην και εμεισησασ ανομιαν δια τουτο εχρεισεν
- σε ο θσ ο θσ σου ελεον αγαλλιασεωσ παρα τουσ μετοχουσ σου και συ κατ αρχασ κε την γην
- εθεμελιωσασ και εργα των χειρων σου εισιν οι ουρανοι αυτοι απολουνται συ δε διαμενεισ και
- παντεσ ωσ ιματιον παλαιωθησονται και ωσει περιβολαιον ελιξεισ αυτουσ ωσ ιματιον και αλλα-
- γησονται συ δε ο αυτοσ ει και τα ετη σου ουκ εκλιψουσιν προσ τινα δε των αγγελων ειρηκεν
ποτε καθου εκ δεξιων μου εωσ αν θω τουσ εχθρουσ σου υποποδιον των ποδων σου ουχι παντεσ εισι
λειτουργικα πνευματα εισ διακονιασ αποστελλομενα δια τουσ μελλοντασ κληρονομειν σωτηριαν
δια τουτο δει περισσοτερωσ προσεχειν ημασ τοισ ακουσθεισιν μηποτε παραρυωμεν ει γαρ ο δι
αγγελων λαληθεισ λογοσ

I. B³ εστι II. B³ εθηκε εποιησε ειπε III. B³ ειρηκε ακουσθεισι

3 B³ εγκακησητε 4 B³ σημειουσθε. Ibidem B³ συναναμιγνυσθαι. In subscriptione B³ θεσσαλονικεισ. Additamentum εγρ. απ. αθην. sexti fere saec. est. 13 φανερων: B³ deletis litteris αν dedit φέρων. Post vero, saec. fere 13., fuit qui restitueret αν, addito circumflexo super ω (φανερῶν). Praeterea idem haec adscripsit: ἀμαθέστατε καὶ κακέ, ἄφες τὸ παλαιόν· μὴ μεταποίει. 20 B³ λειτουργουσ 22 B³ εμισησασ et εχρισεν 23 B³ ελαιον 26 B³ εκλειψουσι 29 B³ παραρρυωμεν

εγενετο βεβαιοσ και πασα παραβασισ και παρακοη ελαβεν ενδικον μισθαποδοσιαν πωσ ημεισ εκφευξομεθα τηλικαυτησ αμελησαντεσ σωτηριασ ητισ αρχην λαβουσα λαλεισθαι δια του κυ̅ υπο των ακουσαντων εισ ημασ εβεβαιωθη συνμαρτυρουντοσ του θυ̅ σημειοισ τε και τερασιν και ποικιλαισ δυναμεσιν και πνευματοσ αγιου μερισμοισ κατα την αυτου θελησιν ου γαρ αγγελοισ υπεταξεν την οικουμενην την μελλουσαν περι ησ λαλουμεν διεμαρτυρατο δε που τισ λεγων > τι εστιν ανθρωποσ οτι μιμνησκη αυτου η υιοσ ανθρωπου οτι επισκεπτη αυτον ηλαττωσασ αυτον βραχυ τι παρ αγγελουσ δοξη και τειμη εστεφανωσασ αυτον παντα υπεταξασ υποκατω των > ποδων αυτου εν τω γαρ υποταξαι τα παντα ουδεν αφηκεν αυτω ανυποτακτον νυν δε ουπω ορωμεν αυτω τα παντα υποτεταγμενα τον δε βραχυ τι παρ αγγελουσ ηλαττωμενον βλεπομεν ιν̅ δια το παθημα του θανατου δοξη και

τειμη εστεφανωμενον οπωσ χαριτι θυ̅ υπερ παντοσ γευσηται θανατου επρεπεν γαρ αυτω δι ον τα παντα και δι ου τα παντα πολλουσ υιουσ εισ δοξαν αγαγοντα τον αρχηγον τησ σωτηριασ αυτων δια παθηματων τελειωσαι ο τε γαρ αγιαζων και οι αγιαζομενοι εξ ενοσ παντεσ δι ην αιτιαν ουκ επαισχυνεται αδελφουσ αυτουσ καλειν λεγων απαγγελω το ονομα σου τοισ αδελφοισ μου εν μεσω εκκλησιασ υμνησω σε και παλιν εγω εσομαι πεποιθωσ επ αυτω και παλιν ιδου εγω και τα παιδια α μοι εδωκεν ο θσ̅ επει ουν τα παιδια κεκοινωνηκεν αιματοσ καὶ σαρκοσ και αυτοσ παραπλησιωσ μετεσχεν των αυτων ινα δια του θανατου καταργηση τον το κρατοσ εχοντα του θανατου τουτεστι τον διαβολον και απαλλαξη τουτουσ οσοι φοβω θανατου δια παντοσ του ζην ενοχοι ησαν δουλειασ ου γαρ δηπου αγγελων επιλαμβανεται αλλα σπερματοσ αβρααμ επιλαμβανεται οθεν ωφειλεν κατα παντα τοισ αδελφοισ

ομοιωθηναι ινα ελεημων γενηται και πιστοσ αρχιερευσ τα προσ τον θν̅ εισ το ειλασκεσθαι τασ αμαρτιασ του λαου εν ω γαρ πεπονθεν αυτοσ πειρασθεισ δυναται τοισ πειραζομενοισ βοηθησαι·

ξ οθεν αδελφοι αγιοι κλησεωσ επουρανιου μετοχοι κατανοησατε τον αποστολον και αρχιερεα τησ ομολογιασ ημων ιν̅ πιστον οντα τω ποιησαντι αυτον ωσ και μωσησ εν τω οικω αυτου πλειονοσ γαρ ουτοσ δοξησ παρα μωυσην ηξιωται καθ οσον πλειονα τειμην εχει του οικου ο κατασκευασασ αυτον πασ γαρ οικοσ κατασκευαζεται υπο τινοσ ο δε παντα κατασκευασασ θσ̅ και μωσησ μεν πιστοσ εν ολω τω οικω αυτου ωσ θεραπων εισ μαρτυριον των λαληθησομενων χσ̅ δε ωσ υιοσ επι τον οικον αυτου ου οικοσ εσμεν ημεισ εαν την παρρησιαν και το καυχημα τησ ελπιδοσ κατασχωμεν διο καθωσ λεγει το πνευμα το αγιον σημερον εαν τησ φωνησ αυτου ακουσητε μη σκληρυνητε

I. B[3] τερασι δυναμεσι υπεταξε II. B[3] επρεπε μετεσχε ωφειλε
3 B[3] συμμαρτυρουντος 7 B[3] τιμη 11 B[3] τιμη 21 B[3] ιλασκεσθαι 25 B[3] τιμην

τασ καρδιασ υμων ωσ εν τω παραπικρασμω κατα την ημεραν του πειρασμου εν τη ερημω ου επειρασαν οι πατερεσ υμων εν δοκιμασια και ειδον τα εργα μου τεσσερακοντα ετη διο προσωχθισα τη γενεα ταυτη και ειπόν αει πλανωνται τη καρδια αυτοι δε ουκ εγνωσαν τασ οδουσ μου ωσ ωμοσα εν τη οργη μου ει εισελευσονται εισ την καταπαυσιν μου· βλεπετε αδελφοι μηποτε εσται εν τινι υμων καρδια πονηρα απιστιασ εν τω αποστηναι απο θ̅υ ζωντοσ αλλα παρακαλειτε εαυτουσ καθ εκαστην ημεραν αχρισ ου το σημερον καλειται ινα μη σκληρυνθη εξ υμων τισ απατη τησ αμαρτιασ μετοχοι γαρ του χ̅υ γεγοναμεν εανπερ την αρχην τησ υποστασεωσ μεχρι τελουσ βεβαιαν κατασχωμεν εν τω λεγεσθαι σημερον εαν τησ φωνησ αυτου ακουσητε μη σκληρυνητε τασ καρδιασ υμων ωσ εν τω παραπικρασμω τινεσ γαρ ακουσαντεσ παρεπικραναν αλλ ου παντεσ οι εξελθοντεσ εξ αι

γυπτου δια μωυσεωσ τισὶν δε προσωχθισεν τεσσερακοντα ετη ουχι τοισ αμαρτησασιν ων τα κωλα επεσεν εν τη ερημω τισιν δε ωμοσεν μη εισελευσεσθαι εισ την καταπαυσιν αυτου ει μη τοισ απειθησασιν και βλεπομεν οτι ουκ ηδυνηθησαν εισελθειν δι απιστιαν φοβηθωμεν ουν μηποτε καταλειπομενησ επαγγελιασ εισελθειν εισ την καταπαυσιν αυτου δοκη τισ εξ υμων υστερηκεναι και γαρ εσμεν ευηγγελισμενοι καθαπερ κακεινοι αλλ ουκ ωφελησεν ο λογοσ τησ ακοησ εκεινουσ μη συνκεκερασμενουσ τη πιστει τοισ ακουσασιν εισερχομεθα γαρ εισ καταπαυσιν οι πιστευσαντεσ καθωσ ειρηκεν ωσ ωμοσα εν τη οργη μου ει εισελευσονται εισ την καταπαυσιν μου καιτοι των εργων απο καταβολησ κοσμου γενηθεντων ειρηκεν γαρ που περι τησ εβδομησ ουτωσ και κατεπαυσεν ο θ̈σ εν τη ημερα τη εβδομη απο παντων των εργων αυτου και εν τουτω παλιν ει εισελευσονται εισ την

καταπαυσιν μου επει ουν απολειπεται τινασ εισελθειν εισ αυτην και οι προτερον ευαγγελισθεντεσ ουκ εισηλθον δι απειθειαν παλιν τινα οριζει ημεραν σημερον εν δαυειδ λεγων μετα τοσουτον χρονον καθωσ προειρηκεν σημερον εαν τησ φωνησ αυτου ακουσητε μη σκληρυνητε τασ καρδιασ υμων ει γαρ αυτουσ ι̅σ κατεπαυσεν ουκ αρα περι αλλησ ελαλει μετα ταυτα ημερασ αρα απολειται σαββατισμοσ τω λαω του θ̅υ ο γαρ εισελθων εισ την καταπαυσιν αυτου και αυτοσ κατεπαυσεν απο των εργων αυτου ωσπερ απο των ιδιων ο θ̅σ· σπουδασωμεν ουν εισελθειν εισ εκεινην την καταπαυσιν ινα μη εν τω αυτω τισ υποδειγματι πεση τησ απειθειασ ζων γαρ ο λογοσ του θυ και εναργησ και τομωτεροσ υπερ πασαν μαχαιραν διστομον και δικνουμενοσ αχρι μερισμου ψυχησ και πνευματοσ αρμων τε και μυελων και κριτικοσ ενθυμησεων και εννοιων καρδιασ και ουκ εστιν κτισισ

II. B^3 τισι προσωχθισε τισι ωμοσε απειθησασι ειρηκε III. B^3 προειρηκε εστι

2 B^3 τεσσαρακοντα 11 B^3 τεσσαρακοντα 16 B^3 συγκεκερασμενουσ 22 B^3 τίνα hoc accentu 24 B^3 απολεῖται hoc accentu addito

αφανησ ενωπιον αυτου παντα δε γυμνα και τετραχηλισμενα τοισ οφθαλμοισ αυτου προσ ον ημιν
ξα ο λογοσ· εχοντεσ ουν αρχιερεα μεγαν διεληλυθοτα τουσ ουρανουσ ιν τον υιον του θυ κρα-
τωμεν τησ ομολογιασ ου γαρ εχομεν αρχιερεα μη δυναμενον συνπαθησαι ταισ ασθενειαισ ημων
πεπειρασμενον δε κατα παντα καθ ομοιοτητα χωρισ αμαρτιασ προσερχωμεθα ουν μετα παρρη-
σιασ τω θρονω τησ χαριτοσ ινα λαβωμεν ελεοσ και χαριν εισ ευκαιρον βοηθειαν· πασ γαρ
αρχιερευσ εξ ανθρωπων λαμβανομενοσ υπερ ανθρωπων καθισταται τα προσ τον θν ινα προσφερη
δωρα και θυσιασ υπερ αμαρτιων μετριοπαθειν δυναμενοσ τοισ αγνοουσιν και πλανωμενοισ επει
και αυτοσ περικειται ασθενειαν και δι αυτην οφιλει καθωσ περι του λαου ουτωσ και περι αυτου
προσφερειν περι αμαρτιων· και ουχ εαυτω λαμβανει την τειμην αλλα καλουμενοσ υπο του θυ
καθωσπερ και ααρων ου

τωσ και ο χσ ουχ εαυτον εδοξασεν γενηθηναι αρχιερεα αλλ ο λαλησασ προσ αυτον υιοσ μου ει συ εγω σημερον γεγεννηκα σε καθωσ και εν ετερω λεγει συ ιερευσ εισ τον αιωνα κατα την ταξιν μελχισεδεκ οσ εν ταισ ημεραισ τησ σαρκοσ αυτου δεησισ τε και ικετηριασ προσ τον δυναμενον σωζειν αυτον εκ θανατου μετα κραυγησ ισχυρασ και δακρυων προσενεγκασ και εισακουσθεισ απο τησ ευλαβειασ καιπερ ων υιοσ εμαθεν απ ων επαθεν την υπακοην και τελειωθεισ εγενετο πασιν τοισ υπακουουσιν αυτω αιτιοσ σωτηριασ αιωνιου προσαγορευθεισ υπο του θυ αρχιερευσ κατα την ταξιν μελχισεδεκ περι ου πολυσ ημιν ο λογοσ και δυσερμηνευτοσ λεγειν επει νωθροι γεγονατε ταισ ακοαισ και γαρ οφειλοντεσ ειναι διδασκαλοι δια τον χρονον παλιν χρειαν εχετε του διδασκειν υμασ τινα τα στοιχεια τησ αρχησ των λογιων του θυ και γεγονατε χρειαν εχοντεσ γαλακτοσ και ου στε

ρεασ τροφησ πασ γαρ ο μετεχων γαλακτοσ απειροσ λογου δικαιοσυνησ νηπιοσ γαρ εστιν τελειων δε εστιν η στερεα τροφη των δια την εξιν τα εσθητηρια γεγυμνασμενα εχοντων προσ διακρισιν καλου τε και κακου διο αφεντεσ τον τησ αρχησ του χυ λογον επι την τελειοτητα φερωμεθα μη παλιν θεμελιον καταβαλλομενοι μετανοιασ απο νεκρων εργων και πιστεωσ επι θν βαπτισμων διδαχην επιθεσεωσ τε χειρων αναστασεωσ νεκρων και κριματοσ αιωνιου και τουτο ποιησομεν εανπερ επιτρεπη ο θσ αδυνατον γαρ τουσ απαξ φωτισθεντασ γευσαμενουσ τε τησ δωρεασ τησ επουρανιου και μετοχουσ γενηθεντασ πνευματοσ αγιου και καλον γευσαμενουσ θυ ρημα δυναμεισ τε μελλοντοσ αιωνοσ και παραπεσοντασ παλιν ανακαινιζειν εισ μετανοιαν ανασταυρουντασ εαυτοισ τον υιον του θυ και παραδειγματιζοντασ γη γαρ η πιουσα τον επ αυτησ ερχομενον πολλακισ υετον και τικτουσα βο

I. B^3 αγνοουσι II. B^3 εδοξασε επαθε πασι III. B^3 εστι τελ.

3 B^3 συμπαθησαι 8 B^3 οφειλει 9 post εαυτω a B^2 et B^3 suppletum τισ. Ibidem B^3 τιμην 13 B^3 δεησεισ 15 B^3 αφ 20 και ου: a B^3 et fortasse iam ante eum και improbatum 22 B^3 αισθητηρια 29 B^3 επ αυτην

ταννη ευθετον εκεινοισ δι ουσ και γεωργειται μεταλαμβανει ευλογιασ απο του θυ εκφε-
ρουσα δε ακανθασ και τριβολουσ αδοκιμοσ και καταρασ εγγυσ ησ το τελοσ εισ καυσιν
ξβ πεπεισμεθα δε περι υμων αγαπητοι τα κρεισσονα και εχομενα σωτηριασ ει και ουτωσ λα-
λουμεν ου γαρ αδικοσ ο θσ επιλαθεσθαι του εργου υμων και τησ αγαπησ ησ ενεδειξασθε εισ
το ονομα αυτου διακονησαντεσ τοισ αγιοισ και διακονουντεσ επιθυμουμεν δε εκαστον υμων
την αυτην ενδεικνυσθαι σπουδην προσ την πληροφοριαν τησ ελπιδοσ αχρι τελουσ ινα μη
νωθροι γενησθε μειμηται δε των δια πιστεωσ και μακροθυμιασ κληρονομουντων τασ επαγγε-
λιασ τω γαρ αβρααμ επαγγειλαμενοσ ο θσ επει κατ ουδενοσ ειχεν μειζονοσ ομοσαι ωμοσεν
καθ εαυτου λεγων ει μην ευλογων ευλογησω σε και πληθυνων πληθυνω σε και ουτωσ μακρο-
θυμησασ επετυχεν τησ

επαγγελιασ ανθρωποι γαρ κατα του μειζονοσ ομνυουσιν και πασησ αυτοισ αντιλογιασ περασ εισ βεβαιωσιν ο ορκοσ εν ω περισσοτερωσ βουλομενοσ ο θσ επιδειξαι τοισ κληρονομοισ τησ επαγγελιασ το αμεταθετον τησ βουλησ αυτου εμεσειτευσεν ορκω ινα δια δυο πραγματων αμεταθετων εν οισ αδυνατον ψευσασθαι θν ισχυραν παρακλησιν εχωμεν οι καταφυγοντεσ κρατησαι τησ προκειμενησ ελπιδοσ ην ωσ αγκυραν εχομεν τησ ψυχησ ασφαλη τε και βεβαιαν και εισερχομενην εισ το εσωτερον του καταπετασματοσ οπου προδρομοσ υπερ ημων εισηλθεν ισ κατα την ταξιν μελχισεδεκ αρχιερευσ γενομενοσ εισ τον αιωνα ουτοσ γαρ ο μελχεισεδεκ βασιλευσ σαλημ ιερευσ του θυ του υψιστου οσ συναντησασ αβρααμ υποστρεφοντι απο τησ κοπησ των βασιλεων και ευλογησασ αυτον ω και δεκατην απο παντοσ εμερισεν αβρααμ πρωτον μεν ερμηνευομενοσ βασιλευσ δικαιοσυνησ

επειτα δε και βασιλευσ σαλημ ο εστιν βασιλευσ ειρηνησ απατωρ αμητωρ αγενεαλογητοσ μητε αρχην ημερων μητε ζωησ τελοσ εχων αφωμοιωμενοσ δε τω υιω του θυ μενει ιερευσ εισ το διηνεκεσ θεωρειτε δε πηλικοσ ουτοσ ω δεκατην αβρααμ εδωκεν εκ των ακροθινειων ο πατριαρχησ και οι μεν εκ των υιων λευει την ιερατειαν λαμβανοντεσ εντολην εχουσιν αποδεκατοιν τον λαον κατα τον νομον τουσ αδελφουσ αυτων καιπερ εξεληλυθοτασ εκ τησ οσφυοσ αβρααμ ο δε μη γενεαλογουμενοσ εξ αυτων δεδεκατωκεν αβρααμ και τον εχοντα τασ επαγγελιασ ευλογηκεν χωρισ δε πασησ αντιλογιασ το ελαττον υπο του κρειττονοσ ευλογειται και ωδε μεν δεκατασ αποθνησκοντεσ ανθρωποι λαμβανουσιν εκει δε μαρτυρουμενοσ οτι ζη και ωσ εποσ ειπειν δι αβρααμ και λευεισ ο δεκατασ λαμβανων δεδεκατωται ετι γαρ εν τη οσφυι του πατροσ ην οτε συνηντησεν αυτω μελχισεδεκ

I. B^3 ειχε ωμοσε επετυχε II. B^3 ομνυουσι III. B^3 εστι ευλογηκε

4 ησ: B^3 ην 7 B^3 μιμηται 13 B^3 εμεσιτευσεν 17 B^3 μελχισεδεκ 23 B^3 ακροθινιων 24 B^3 ει in λευει (pariter ac v. 29 in λευεισ) etiam instauratum, item οιν in αποδεκατοιν 25 post νομον suppletum in margine a B^3 demum ut certe vdtr τουτεστιν

ει μεν ουν τελιωσισ δια τησ λευειτικησ ιερωσυνησ ο λαοσ γαρ επ αυτησ νενομοθετηται τισ
ετι χρεια κατα την ταξιν μελχισεδεκ ετερον ανιστασθαι ιερεα και ου κατα την ταξιν ααρων
λεγεσθαι μετατιθεμενησ γαρ τησ ιερωσυνησ εξ αναγκησ μεταθεσισ γεινεται εφ ον γαρ λεγεται
ταυτα φυλησ ετερασ μετεσχηκεν αφ ησ ουδεισ προσεσχηκεν τω θυσιαστηριω προδηλον γαρ
οτι εξ ιουδα ανατεταλκεν ο κ̅σ̅ ημων εισ ην φυλην περι ιερεων ουδεν μωυσησ ελαλησεν και
περισσοτερον ετι καταδηλον εστιν ει κατα ομοιοτητα μελχισεδεκ ανισταται ιερευσ ετεροσ οσ
ου κατα νομον εντολησ σαρκινησ γεγονεν αλλα κατα δυναμιν ζωησ ακαταλυτου μαρτυρειται
γαρ οτι συ ιερευσ εισ τον αιωνα κατα την ταξιν μελχεισεδεκ αθετησισ μεν γαρ γεινεται
ξ̅γ̅ προαγουσησ εντολησ δια το αυτησ ασθενεσ και ανωφελεσ ουδεν γαρ ετελειωσεν ο νομοσ
επεισαγωγη δε κρειττονοσ ελπιδοσ

δι ησ εγγιζομεν τω θ̅ω̅ και καθ οσον ου χωρισ ορκωμοσιασ οι μεν γαρ χωρισ ορκωμοσιασ εισιν ιερεισ γεγονοτεσ ο δε μετ ορκωμοσιασ δια του λεγοντοσ προσ αυτον ωμοσεν κ̅σ̅ και ου μεταμεληθησεται συ ιερευσ εισ τον αιωνα κατα τοσουτο και κρειττονοσ διαθηκησ γεγονεν εγγυοσ ι̅σ̅ και οι μεν πλειονεσ εισιν γεγονοτεσ ιερεισ δια το θανατω κωλυεσθαι παραμενειν ο δε δια το μενειν αυτον εισ τον αιωνα απαραβατον εχει την ιερωσυνην οθεν και σωζειν εισ το παντελεσ δυναται τουσ προσερχομενουσ δι αυτου τω θ̅ω̅ παντοτε ζων εισ το εντυγχανειν υπερ αυτων τοιουτοσ γαρ ημιν και επρεπεν αρχιερευσ οσιοσ ακακοσ αμιαντοσ κεχωρισμενοσ απο των αμαρτωλων και υψηλοτεροσ των ουρανων γενομενοσ οσ ουκ εχει καθ ημεραν αναγκην ωσπερ οι αρχιερεισ προτερον υπερ των ιδιων αμαρτιων θυσιασ αναφερειν επειτα των του λαου τουτο γαρ εποιησεν εφαπαξ εαυτον ανενεγκασ ο νομοσ γαρ ανθρωπουσ καθι

στησιν αρχιερεισ εχοντασ ασθενειαν ο λογοσ δε τησ ορκωμοσιασ τησ μετα τον νομον υιον εισ τον αιωνα τετελειωμενον κεφαλαιον δε επι τοισ λεγομενοισ τοιουτον εχομεν αρχιερεα οσ εκαθισεν εν δεξια του θρονου τησ μεγαλωσυνησ εν τοισ ουρανοισ των αγιων λιτουργοσ και τησ σκηνησ τησ αληθινησ ην επηξεν ο κ̅σ̅ ουκ ανθρωποσ πασ γαρ αρχιερευσ εισ το προσφερειν δωρα τε και θυσιασ καθισταται οθεν αναγκαιον εχειν τι και τουτον ο προσενεγκη ει μεν ουν ην επι γησ ουδ αν ην ιερευσ οντων των προσφεροντων κατα νομον τα δωρα οιτινεσ υποδειγματι και σκια λατρευουσιν των επουρανιων καθωσ κεχρηματισται μωυσησ μελλων επιτελειν την σκηνην ορα γαρ φησιν ποιησεισ παντα κατα τον τυπον τον δειχθεντα σοι εν τω ορει νυν δε διαφορωτερασ τετευχεν λιτουργιασ οσω και κρειττονοσ εστιν διαθηκησ μεσειτησ ητισ επι κρειττοσιν επαγγελιαισ νενομοθετηται ει γαρ

I. B^3 προσεσχηκε ελαλησε II. B^3 ωμοσε εισι III. B^3 λατρευουσι φησι τετευχε εστι

1 B^3 τελειωσισ (ει in λευειτικησ etiam instauratum) 3 B^3 γινεται 7 B^3 σαρκινησ 8 B^3 μελχισεδεκ et γινεται 12 B^3 μεθ 23 B^3 λειτουργοσ 29 B^3 λειτουργιασ et μεσιτησ

η πρωτη εκεινη ην
αμεμπτοσ ουκ αν ετε
ρασ εζητειτο τοποσ
μεμφομενοσ γαρ αυ
> τοισ λεγει ιδου ημε
> ραι ερχονται λεγει κ̅σ̅
> και συντελεσω επι
> τον οικον ισραηλ και
> επι τον οικον ιουδα
> διαθηκην καινην ου
> κατα την διαθηκην
> ην εποιησα τοισ πα
> τρασιν αυτων εν ημε
> ραισ επιλαβομενου
> μου τησ χειροσ αυτω̅
> εξαγαγειν αυτουσ εκ
> γησ αιγυπτου οτι αυ
> τοι ουκ ενεμειναν ε̅
> τη διαθηκη μου καγω
> ημελησα αυτων λε
> γει κ̅σ̅ οτι αυτη η δια
> θηκη ην διαθησομαι
> τω οικω ισραηλ μετα
> τασ ημερασ εκεινασ λε
> γει κ̅σ̅ διδουσ νομουσ
> μου εισ την διανοιαν
> αυτων και επι καρδια
> εαυτων γραψω αυτουσ·
> και εσομαι αυτοισ εισ
> θ̅ν̅ και αυτοι εσονται
> μοι εισ λαον και ου μη
> διδαξωσιν εκαστοσ
> τον πολειτην αυτου
> και εκαστοσ τον αδελ
> φον αυτου λεγων γνω
> θι τον κ̅ν̅ οτι παντεσ
> ειδουσιν με απο μει
> κρου εωσ μεγαλου αυ
> των οτι ιλεωσ εσομαι
> ταισ αδικιαισ αυτω̅
> και των αμαρτιων αυ
> των ου μη μνησθω ετι

εν τω λεγειν καινην
πεπαλαιωκεν την πρω
την το δε παλαιουμε
νον και γηρασκον εγγυσ
αφανισμου· ειχε με
ουν η πρωτη δικαιωμα
τα λατρειασ το τε αγιο̅
κοσμικον· σκηνη γαρ
κατεσκευασθη η πρω
τη εν η η τε λυχνια και
η τραπεζα και η προθε
σισ των αρτων και το
χρυσουν θυμιατηριο̅
ητισ λεγεται τα αγια·
μετα δε το δευτερον
καταπετασμα σκηνη
η λεγομενη τα αγια τω̅
αγιων χρυσα την κιβω
τον τησ διαθηκησ πε
ρικεκαλυμμενην πα̅
τοθεν χρυσιω εν η στα
μνοσ χρυση εχουσα
το μαννα και η ραβδοσ
ααρων βλαστησασα κ,
αι πλακεσ τησ διαθηκησ·
υπερανω δε αυτησ χε
ρουβειν δοξησ κατα
σκιαζοντα το ιλαστη
ριον περι ων ουκ εστι
νυν λεγειν κατα μεροσ·
τουτων δε ουτωσ κα
τεσκευασμενων εισ
μεν την πρωτην σκη
νην δια παντοσ εισια
σιν οι ιερεισ τασ λατρει
ασ επιτελουντεσ· εισ
δε την δευτεραν απαξ
του ενιαυτου μονοσ
ο αρχιερευσ ου χωρισ
αιματοσ ο προσφερει
υπερ εαυτου και των
του λαου αγνοηματω

τουτο δηλουντοσ του
πνευματοσ του αγιου
μηπω πεφανερωσθαι
την των αγιων οδον
ετι τησ πρωτησ σκηνησ
εχουσησ στασιν ητισ
παραβολη εισ τον και
ρον τον ενεστηκοτα
καθ ην δωρα τε και θυ
σιαι προσφερονται μη
δυναμεναι κατα συνει
δησιν τελειωσαι το̅
λατρευοντα μονον·
επι βρωμασιν και πο
μασιν και διαφοροισ
βαπτισμοισ και δικαι
ωματα σαρκοσ μεχρι
καιρου διορθωσεωσ
επικειμενα· χ̅σ̅ δε
παραγενομενοσ αρχι
ερευσ των γενομενω̅
αγαθων δια τησ μειζο
νοσ και τελειοτερασ
σκηνησ ου χειροποι
ητου τουτεστιν ου
ταυτησ τησ κτισεωσ
ουδε δι αιματοσ τραγω̅
και μοσχων δια δε του
ιδιου αιματοσ εισηλ
θεν εφαπαξ εισ τα αγια
αιωνιαν λυτρωσιν ευ
ραμενοσ· ει γαρ το αιμα
τραγων και ταυρων κ,
σποδοσ δαμαλεωσ ρα̅
τιζουσα τουσ κεκοι
νωμενουσ αγιαζει προσ
την τησ σαρκοσ καθα
ροτητα ποσω μαλλο̅
το αιμα του χ̅υ̅ οσ δια
πνευματοσ αιωνιου
εαυτον προσηνεγκε̅
αμωμον τω θ̅ω̅ καθα

II. B³ πεπαλαιωκε III. B³ βρωμασι πομασι
1, 2 B³ δευτερασ 27 sq καρδια εαυτων scriptura primae manus non mutata; B³ καρδ. εαυτων 33 B³ πολιτην 37 B³ (sed ησ [illegible] ειδησουσι 37 sq B³ μικρου [illegible] 2. 18 χρυσα demum B³ [illegible] 28 B³ ιλαστηριον

ΜΙΣΘΟΣΟΥΛΟΓΙΖΕΤΑΙ
ΚΑΤΑΧΑΡΙΝΑΛΛΑΚΑΤΑ
ΟΦΕΙΛΗΜΑΤΩΔΕΜΗ

ΚΑΛΥΜΜΑΕΠΙΤΗΝΚΑΡ
ΔΙΑΝΑΥΤΩΝΚΕΙΤΑΙΗΝΙ
ΚΑΔΑΝΕΠΙΣΤΡΕΨΗΠΡΟΣ
ΚΝΠΕΡΙΑΙΡΕΙΤΑΙΤΟΚΑ

ΙΥΔΙΑΘΕΛΗΜΑΤΟΣΘΥ
ΤΟΙΣΑΓΙΟΙΣΤΟΙΣΟΥΣΙΝ

ΔΕΚΑΙΑΛΛΑΠΟΛΛΑΑΕΠΟΙ
ΗΣΕΝΟΙΣΑΤΙΝΑΕΑΝΓΡΑ
ΦΗΤΑΙΚΑΘΕΝΟΥΔΑΥΤΟΝ
ΟΙΜΑΙΤΟΝΚΟΣΜΟΝΧΩ
ΡΗΣΕΙΝΤΑΓΡΑΦΟΜΕΝΑ
ΒΙΒΛΙΑ:

ΚΑΤΑ
ΙΩΑΝΝΗΝ

ΙΩΝΑΙΩΝΩΝΑΜΗΝ

ΗΜΕΡΑΣΠΟΛΛΑΣ

ΚΑΙΟΙΔΑΜΕΝΟΤΙ
ΑΛΗΘΗΣΕΣΤΙΝΗ
ΜΑΡΤΥΡΙΑΑΥΤΟΥ·
ΕΣΤΙΝΔΕΚΑΙΑΛΛΑ
ΠΟΛΛΑΑΕΠΟΙΗΣΕΝ
ΟΙΣΑΤΙΝΑΕΑΝΓΡΑ
ΦΗΤΑΙΚΑΘΕΝΟΥ